Holy Bible

Aionian **Edition**®

Littafi Mai Tsarki, Don Kowa

Hausa Contemporary Bible

New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
Littafi Mai Tsarki, Don Kowa
Hausa Contemporary Bible
New Testament

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025
Source text: eBible.org
Source version: 5/2/2025
Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 2009, 2017, 2020
Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
AionianBible.org

Published by Nainoia Inc, https://Nainoia-Inc.signedon.net
All profits are given to https://CoolCup.org

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Hausa at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Hausa at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Mattiyu 1
Markus 30
Luka 49
Yohanna 81
Ayyukan Manzanni 105
Romawa 137
1 Korintiyawa 151
2 Korintiyawa 164
Galatiyawa 173
Afisawa 178
Filibbiyawa 183
Kolossiyawa 187
1 Tessalonikawa 190
2 Tessalonikawa 193
1 Timoti 195
2 Timoti 199
Titus 202
Filemon 204
Ibraniyawa 205
Yaƙub 215
1 Bitrus 219
2 Bitrus 223
1 Yohanna 226
2 Yohanna 230
3 Yohanna 231
Yahuda 232
Ru'uya ta Yohanna 234

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

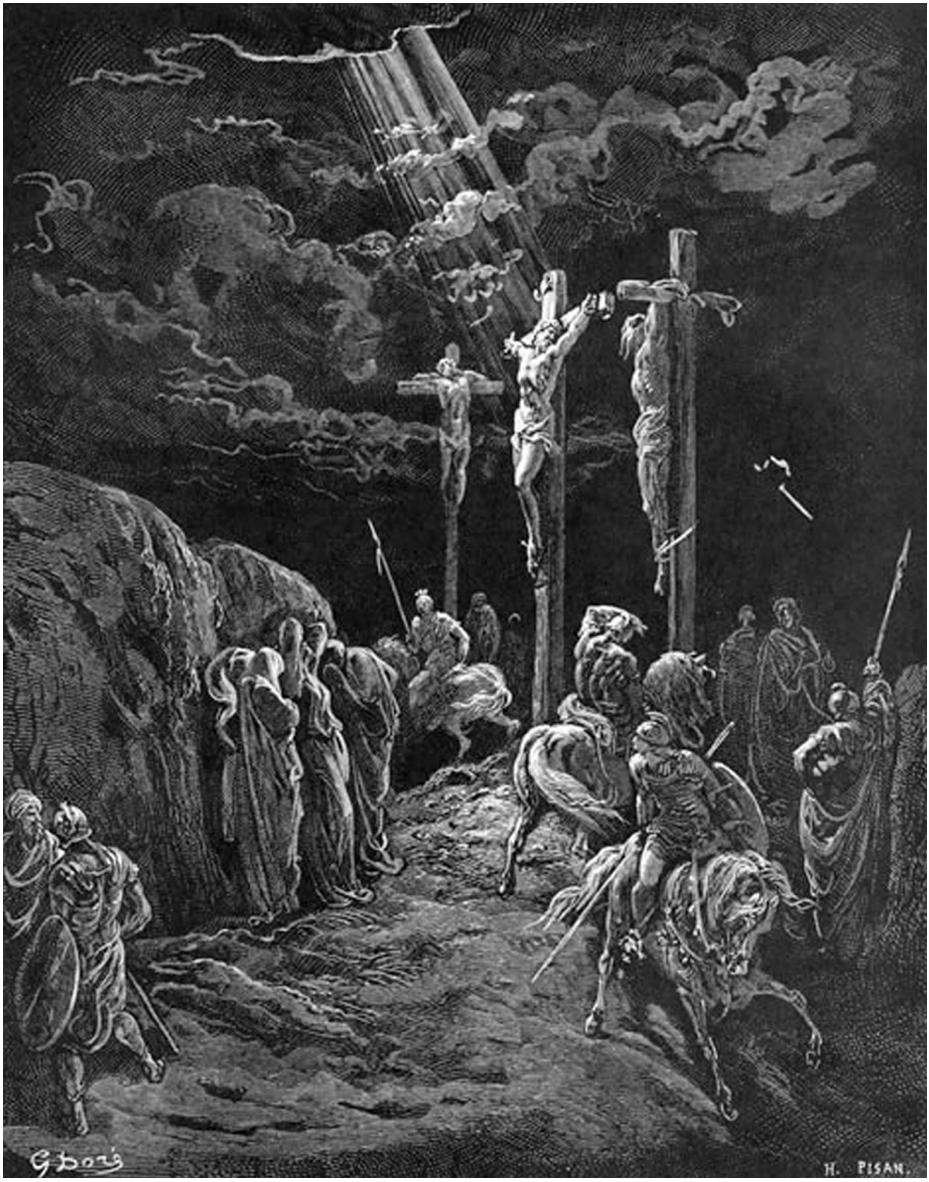

Yesu ya ce, "Ya Uba ka yi musu gafara, don ba su san abin da suke yi ba."
Suka rarraba tufafinsa ta wurin jefa kuri'a.
Luka 23:34

Mattiyu

1 Tarihin da aka rubuta game da asalin Yesu
Kiristi ɗan Dawuda, ɗan Ibrahim. **2** Ibrahim
ya haifi Ishaku, Ishaku ya haifi Yaƙub, Yaƙub ya
haifi Yahuda da'yan'uwansa, **3** Yahuda ya haifi
Ferez da Zera, waɗanda Tamar ce mahaifiyarsu;
Ferez ya haifi Hezron, Hezron ya haifi Ram, **4**
Ram ya haifi Amminadab, Amminadab ya haifi
Nashon, Nashon ya haifi Salmon, **5** Salmon
ya haifi Bowaz, wanda Rahab ce mahaifiyarsa,
Bowaz ya haifi Obed, wanda Rut ce mahaifiyarsa,
Obed ya haifi Yesse, **6** Yesse kuwa ya haifi
Sarki Dawuda. Dawuda ya haifi Solomon, wanda
matar Uriya ce mahaifiyarsa. **7** Solomon ya
haifi Rehobowam, Rehobowam ya haifi Abiya,
Abiya ya haifi Asa, **8** Asa ya haifi Yehoshafat,
Yehoshafat ya haifi Yehoram, Yehoram ya haifi
Azariya, **9** Azariya ya haifi Yotam, Yotam ya
haifi Ahaz, Ahaz ya haifi Hezekiya, **10** Hezekiya
ya haifi Manasse, Manasse ya haifi Amon, Amon
ya haifi Yosiya, **11** Yosiya kuma ya haifi Yekoniya
da'yan'uwansa a lokacin da aka kwashe su
zuwa bauta a Babilon. **12** Bayan an kwashe
su zuwa bauta a Babilon. Yekoniya ya haifi
Sheyaltiyel, Sheyaltiyel ya haifi Zerubbabel, **13**
Zerubbabel ya haifi Abiyud, Abiyud ya haifi
Eliyakim, Eliyakim ya haifi Azor, **14** Azor ya haifi
Zadok, Zadok ya haifi Akim, Akim kuma ya haifi
Eliyud, **15** Eliyud ya haifi Eleyazar, Eleyazar ya
haifi Mattan, Mattan ya haifi Yaƙub, **16** Yaƙub ya
haifi Yusuf, mijin Maryamu, wadda ta haifi Yesu,
wanda ake kira Kiristi. **17** Ta haka akwai zuriya
goma sha huɗu ke nan duka-duka daga lokacin
Ibrahim zuwa lokacin Dawuda, goma sha huɗu
kuma daga Dawuda zuwa bauta a Babilon, goma
sha huɗu kuma daga bauta a Babilon zuwa
Kiristi. **18** Ga yadda haihuwar Yesu Kiristi ta
kasance. An yi alkawarin auren mahaifiyarsa
Maryamu, ga Yusuf. Amma tun kafin su zama
miji da mata, sai aka tarar Maryamu tana da
ciki, ta wurin Ruhu Mai Tsarki. **19** Yusuf mijinta,
da yake shi mai adalci ne, bai so yă ba ta
kunya, yă tone mata asiri a fili ba, sai ya yi
tunani yă sake ta a ɓoye. **20** Amma yana cikin
wannan tunani, sai wani mala'ikan Ubangiji ya
bayyana masa cikin mafarki ya ce, "Yusuf ɗan
Dawuda, kada ka ji tsoron ɗaukan Maryamu
zuwa gidanka a matsayin matarka, gama cikin
nan nata, daga wurin Ruhu Mai Tsarki ne. **21** Za
tă haifi ɗa, za ka kuma sa masa suna Yesu, gama
shi ne zai ceci mutanensa daga zunubansu."
22 Duk wannan ya faru ne, don a cika abin da
Ubangiji ya faɗi ta bakin annabin cewa, **23** "Ga
shi budurwa za tă yi ciki, za tă haifi ɗa, kuma
za a kira shi Immanuwel" (wanda yake nufin
"Allah tare da mu"). **24** Da Yusuf ya farka daga
barci, sai ya bi umarnin mala'ikan Ubangiji, ya
ɗauki Maryamu zuwa gida a matsayin matarsa.
25 Amma bai kwana da ita ba, sai bayan da ta
haifi ɗan. Ya kuwa sa masa suna Yesu.

2 Bayan an haifi Yesu a Betlehem, a Yahudiya, a
zamanin Sarki Hiridus, sai waɗansu Masana,
daga gabas suka zo Urushalima **2** suka yi
tambaya suka ce, "Ina shi wanda aka haifa sarkin
Yahudawa? Gama mun ga tauraronsa a gabas
mun kuwa zo ne domin mu yi masa sujada." **3**
Da Sarki Hiridus ya ji wannan, sai hankalinsa ya
tashi haka ma na dukan Urushalima. **4** Bayan ya
kira dukan manyan firistoci da malaman dokoki
na mutane wuri ɗaya, sai ya tambaye su inda za
a haifi Kiristi. **5** Suka amsa suka ce, "A Betlehem
ne, cikin Yahudiya, gama haka annabin ya
rubuta. **6** '"Amma ke Betlehem, a cikin ƙasar
Yahuda, ba ke ce mafi ƙanƙanta a cikin masu
mulki a Yahuda ba, gama daga cikinki mai mulki
zai zo, wanda zai zama makiyayin mutanena
Isra'ila.'" **7** Sai Hiridus ya kira Masanan nan a
ɓoye, yă gano daga wurinsu daidai lokacin da
tauraron ya bayyana. **8** Sai ya aike su Betlehem
ya ce, "Ku je ku binciko a hankali game da
yaron nan. Da kun same shi, sai ku kawo mini
labari nan da nan, domin ni ma in je in yi masa
sujada." **9** Bayan sun saurari sarki, sai suka
kama hanyarsu, tauraron da suka gani a gabas
kuwa yana tafe a gabansu, sai da ya kai inda
yaron yake. **10** Da suka ga tauraron, sai suka yi
farin ciki ƙwarai. **11** Suka shiga gidan, suka kuwa
ga yaron tare da mahaifiyarsa Maryamu. Suka
durƙusa har ƙasa, suka yi masa sujada. Sa'an
nan suka kunce dukiyarsu, suka miƙa masa
kyautai na zinariya da na turare da na mur. **12**

Bayan an gargaɗe su cikin mafarki kada su koma
wurin Hiridus, sai suka koma ƙasarsu ta wata
hanya dabam. 13 Bayan sun tafi, sai mala'ikan
Ubangiji ya bayyana ga Yusuf a mafarki ya
ce, "Tashi, ka ɗauki yaron da mahaifiyarsa, ku
gudu zuwa Masar. Ku zauna a can sai na gaya
muku, gama Hiridus zai nemi yaron don yă
kashe." 14 Sai Yusuf ya tashi, ya ɗauki yaron da
mahaifiyarsa da dad dare suka tafi Masar, 15
inda ya zauna har sai da Hiridus ya mutu. Ta
haka kuwa aka cika abin da Ubangiji ya faɗa
ta bakin annabin cewa, "Daga Masar na kira
ɗana." 16 Da Hiridus ya gane cewa Masanan
nan sun yi masa wayo, sai ya husata ƙwarai,
ya yi umarni cewa a karkashe dukan'yan yara
maza da suke a Betlehem da kewayenta, daga
masu shekara biyu zuwa ƙasa, bisa ga lokacin
da ya sami labarin daga Masanan nan. 17 Sai
abin da aka faɗa ta bakin annabi Irmiya ya
cika, cewa, 18 "An ji murya a Rama, tana kuka
da makoki mai tsanani, Rahila ce take kuka
domin'ya'yanta, an kāsa ta'azantar da ita, don
ba su." 19 Bayan Hiridus ya mutu, sai mala'ikan
Ubangiji ya bayyana ga Yusuf a mafarki a Masar,
20 ya ce, "Tashi, ka ɗauki yaron da mahaifiyarsa
ku tafi ƙasar Isra'ila, domin waɗanda suke
neman ran yaron sun mutu." 21 Sai ya tashi,
ya ɗauki yaron da mahaifiyarsa suka tafi ƙasar
Isra'ila. 22 Amma da ya ji Arkelawus ne yake
mulki a Yahudiya a matsayin wanda ya gāji
mahaifinsa Hiridus, sai ya ji tsoron zuwa can.
Bayan an gargaɗe shi a mafarki, sai ya ratse
zuwa gundumar Galili, 23 ya je ya zauna a wani
garin da ake kira Nazaret. Ta haka aka cika abin
da aka faɗa ta bakin annabawa cewa, "Za a ce
da shi Banazare."

3 A waɗancan kwanaki, Yohanna Mai Baftisma
ya zo, yana wa'azi a Hamadan Yahudiya 2
yana cewa, "Ku tuba, gama mulkin sama ya yi
kusa." 3 Wannan shi ne wanda aka yi maganarsa
ta wurin annabi Ishaya cewa, "Ga murya mai
kira a hamada tana cewa, 'Ku shirya wa Ubangiji
hanya, ku miƙe hanyoyi dominsa.'" 4 Tufafin
Yohanna kuwa an yi su da gashin raƙumi ne,
yana kuma daure da ɗamara ta fata. Abincinsa
kuwa fāri ne da zumar jeji. 5 Mutane suka zo
wurinsa daga Urushalima da dukan Yahudiya
da kuma dukan yankin Urdun. 6 Suna furta
zunubansu, ya kuma yi musu baftisma a Kogin
Urdun. 7 Amma da Yohanna ya ga Farisiyawa
da Sadukiyawa da yawa suna zuwa inda yake
yin baftisma, sai ya ce musu, "Ku macizai! Wa
ya gargaɗe ku ku guje wa fushin nan mai zuwa?
8 Ku yi ayyukan da suka dace da tuba. 9 Kada
ma ku yi tunani a ranku cewa, 'Ai, Ibrahim ne
mahaifinmu.' Ina gaya muku cewa Allah zai iya
tā da'ya'ya wa Ibrahim daga cikin duwatsun
nan. 10 An riga an sa bakin gatari a gindin
itatuwa, kuma duk itacen da bai ba da'ya'ya
masu kyau ba, za a sare shi a jefa cikin wuta.
11 "Ina muku baftisma da ruwa domin tuba.
Amma wani yana zuwa a bayana wanda ya fi ni
iko, wanda ko takalmansa ma ban isa in ɗauka
ba. Zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da
kuma wuta. 12 Yana riƙe da matankaɗinsa, zai
tankaɗe hatsinsa, yă kuma tattara alkamarsa a
cikin rumbu, amma zai ƙone yayin da wutar
da ba a iya kashewa." 13 Sai Yesu ya zo daga
Galili, ya je Urdun don Yohanna yă yi masa
baftisma. 14 Amma Yohanna ya so yă hana shi,
yana cewa, "Ina bukata ka yi mini baftisma,
yaya kake zuwa wurina?" 15 Yesu ya amsa ya
ce, "Bari yă zama haka yanzu; ya dace mu yi
haka don mu cika dukan adalci." Sa'an nan
Yohanna ya yarda. 16 Nan da nan da aka yi wa
Yesu baftisma, sai ya fito daga ruwa. A wannan
lokaci sama ya buɗe, sai ya ga Ruhun Allah yana
saukowa kamar kurciya ya kuwa sauka a kansa.
17 Sai murya daga sama ta ce, "Wannan shi ne
Ɗana wanda nake ƙauna; wanda kuma nake jin
dadinsa ƙwarai."

4 Sa'an nan Ruhu ya kai Yesu cikin hamada
don Iblis yă gwada shi. 2 Bayan ya yi azumi
yini arba'in da kuma dare arba'in, sai ya ji
yunwa. 3 Sai mai gwajin ya zo wurinsa ya ce,
"In kai Ɗan Allah ne, ka ce wa duwatsun nan su
zama burodi." 4 Yesu ya amsa ya ce, "A rubuce
yake cewa, 'Ba da abinci kaɗai mutum yake
rayuwa ba, sai dai da kowace kalmar da take
fitowa daga bakin Allah.'" 5 Sai Iblis ya kai shi
birni mai tsarki, ya kai shi can wuri mafi tsayi
duka na haikali. 6 Ya ce, "In kai Ɗan Allah ne,

yi tsalle ka sauka ƙasa. Gama a rubuce yake,
"'Zai umarci mala'ikunsa game da kai, za su
tallafe ka da hannuwansu, don kada ka buga
ƙafarka a kan dutse.'" 7 Yesu ya amsa masa ya
ce, "A rubuce yake kuma cewa, 'Kada ka gwada
Ubangiji Allahnka.'" 8 Har wa yau, Iblis ya kai
shi bisa wani dutse mai tsawo sosai, ya nunnuna
masa dukan mulkokin duniya da darajarsu. 9 Ya
ce, "Zan ba ka dukan wannan, in za ka durƙusa
ka yi mini sujada." 10 Sai Yesu ya ce masa, "Rabu
da ni, Shaiɗan! Gama a rubuce yake, 'Yi wa
Ubangiji Allahnka sujada, shi kaɗai kuma za ka
bauta wa.'" 11 Sa'an nan Iblis ya bar shi, mala'iku
kuwa suka zo suka yi masa hidima. 12 Da Yesu
ya ji labari cewa an kulle Yohanna a kurkuku,
sai ya koma zuwa Galili. 13 Ya bar Nazaret, ya je
ya zauna a Kafarnahum, wadda take a bakin
tafki wajen Zebulun da Naftali 14 don a cika
abin da aka faɗa ta bakin annabi Ishaya cewa,
15 "Ƙasar Zebulun da ƙasar Naftali, da kuke a
hanyar zuwa tekun Galili, a ƙetaren Urdun,
wannan yankin Galili ta Al'ummai, 16 mutanen
da suke zama cikin duhu sun ga babban haske;
haske kuma ya haskaka a kan waɗanda suke
zama a inuwar mutuwa." 17 Tun daga wannan
lokaci, Yesu ya fara wa'azi yana cewa, "Ku tuba,
gama mulkin sama ya yi kusa." 18 Da Yesu
yana kan tafiya a bakin Tekun Galili, sai ya ga
waɗansu'yan'uwa guda biyu, Siman wanda ake
kira Bitrus da ɗan'uwansa Andarawus. Suna
jefa abin kamun kifi a tafki, gama su masunta
ne. 19 Sai Yesu ya ce, "Zo, ku bi ni, ni kuwa
zan mai da ku masu jan mutane zuwa wurina."
20 Nan da nan suka bar abin kamun kifinsu
suka bi shi. 21 Da ya ci gaba daga nan, sai
ya ga waɗansu'yan'uwa guda biyu, Yaƙub ɗan
Zebedi da ɗan'uwansa Yohanna. Suna cikin
jirgin ruwa tare da mahaifinsu Zebedi, suna
shirya abin kamun kifinsu. Yesu ya kira su, 22
nan take suka bar jirgin ruwan da mahaifinsu
suka kuwa bi Yesu. 23 Yesu ya zazzaga dukan
Galili, yana koyarwa a cikin majami'unsu, yana
wa'azin labari mai daɗi na mulkin sama, yana
kuma warkar da kowace cuta da rashin lafiyar
mutane. 24 Labarinsa ya bazu ko'ina a Suriya,
mutane kuwa suka kawo masa dukan waɗanda
suke fama da cututtuka iri-iri, da waɗanda suke
da zafin ciwo, da masu aljanu, da waɗanda
suke masu farfaɗiya, da shanyayyu, ya kuwa
warkar da su. 25 Taron mutane mai yawa daga
Galili, Dekafolis, Urushalima, Yahudiya da kuma
yankin hayin Urdun suka bi shi.

5 Ganin taron mutane, sai ya hau kan gefen
dutse ya zauna. Almajiransa kuwa suka zo
wurinsa, 2 sai ya fara koya musu. Yana cewa,
3 "Masu albarka ne waɗanda suke matalauta
a ruhu, gama mulkin sama nasu ne. 4 Masu
albarka ne waɗanda suke makoki, gama za a
yi musu ta'aziyya. 5 Masu albarka ne waɗanda
suke masu tawali'u, gama za su gāji duniya.
6 Masu albarka ne waɗanda suke jin yunwa
da ƙishirwa don gani an yi adalci, gama za a
ƙosar da su. 7 Masu albarka ne waɗanda suke
masu jinƙai, gama za a nuna musu jinƙai. 8
Masu albarka ne waɗanda suke masu tsabtar
zuciya, gama za su ga Allah. 9 Masu albarka
ne waɗanda suke masu ƙulla zumunci, gama
za a kira su'ya'yan Allah. 10 Masu albarka ne
waɗanda ake tsananta musu don gani an yi
adalci, gama mulkin sama nasu ne. 11 "Masu
albarka ne ku, sa'ad da mutane suke zaginku,
suna tsananta muku, suna kuma faɗin kowace
irin muguwar magana a kanku saboda ni. 12
Ku yi murna ku kuma yi farin ciki, domin
ladarku mai yawa ne a sama, gama haka suka
tsananta wa annabawan da suka riga ku. 13 "Ku
ne gishirin duniya, amma in gishiri ya rabu
da daɗin ɗanɗanonsa, yaya za a sāke mai da
daɗin ɗanɗanonsa? Ba shi da sauran amfani, sai
dai a zubar da shi mutane kuma su tattaka. 14
"Ku ne hasken duniya. Birnin da yake a bisan
tudu ba ya ɓoyuwa. 15 Mutane ba sa ƙuna fitila
su rufe ta da murfi. A maimako, sukan ajiye
ta a kan wurin ajiye fitila, takan kuma ba da
haske ga kowa a cikin gida. 16 Haka ma, bari
haskenku yă haskaka a gaban mutane, domin su
ga ayyukanku masu kyau, su kuwa yabi Ubanku
da yake cikin sama. 17 "Kada ku yi tsammani
na zo ne domin in kawar da Doka ko kuma
Annabawa; ban zo domin in kawar da su ba ne,
sai dai domin in ciccika su. 18 Gaskiya nake
gaya muku, kafin sama da ƙasa sun shuɗe, babu
ko ɗan wasali, babu wani digo ta kowace hanya

da zai ɓace daga Dokar, sai an cika kome. 19 Duk
wanda ya karya ɗaya daga cikin mafi ƙanƙanta
na umarnan nan, ya kuma koya wa waɗansu su
yi haka, za a ce da shi mafi ƙanƙanta a mulkin
sama. Amma duk wanda ya aikata, ya kuma
koyar da waɗannan umarnai, za a kira shi mai
girma a cikin mulkin sama. 20 Gama ina faɗa
muku cewa in dai adalcinku bai fi na Farisiyawa
da na malaman dokoki ba, faufau, ba za ku
shiga mulkin sama ba. 21 "Kun dai ji an faɗa wa
mutanen dā cewa, 'Kada ka yi kisankai; kuma
duk wanda ya yi kisankai za a hukunta shi.' 22
Amma ina gaya muku, duk wanda ya yi fushi
da ɗan'uwansa, za a hukunta shi. Kuma duk
wanda ya ce wa ɗan'uwansa 'Raka,'za a kai shi
gaban Majalisa. Amma duk wanda ya ce, 'Kai
wawa!' Zai kasance a hatsarin shiga jahannama
ta wuta. (Geenna g1067) 23 "Saboda haka, in kana
cikin ba da baikonka a kan bagade, a can kuwa
ka tuna cewa ɗan'uwanka yana riƙe da kai a
zuci, 24 sai ka bar baikonka a can gaban bagade.
Ka je ka shirya tukuna da ɗan'uwanka; sa'an
nan ka zo ka ba da baikonka. 25 "Ka yi hanzari
ka shirya al'amura da maƙiyinka wanda yake
ƙararka a kotu. Ka yi haka, tun kana tare da
shi a kan hanya, in ba haka ba, zai miƙa ka ga
alƙali, alƙali kuma yă miƙa ka ga ɗan sanda, mai
yiwuwa kuwa a jefa ka a kurkuku. 26 Gaskiya
nake gaya maka, ba za ka fita ba, sai ka biya
kobo na ƙarshe. 27 "Kun dai ji an faɗa, 'Kada ka
yi zina.' 28 Amma ina gaya muku, duk wanda ya
dubi mace, sa'an nan ya yi sha'awarta a zuci,
ya riga ya yi zina ke nan da ita a zuciyarsa.
29 In idonka na dama yana sa ka yin zunubi,
ƙwaƙule shi ka yar. Zai fiye maka ka rasa ɗaya
daga cikin gaɓoɓin jikinka, da a jefa jikinka
ɗungum a cikin jahannama ta wuta. (Geenna
g1067) 30 In kuma hannunka na dama yana sa
ka yin zunubi, yanke shi ka yar. Zai fiye maka
ka rasa ɗaya daga cikin gaɓoɓin jikinka, da a
jefa jikinka ɗungum a cikin jahannama ta wuta.
(Geenna g1067) 31 "An kuma faɗa, 'Duk wanda
ya saki matarsa, dole yă ba ta takardar saki.'
32 Amma ina gaya muku, duk wanda ya saki
matarsa in ba a kan laifin zina ba, ya sa ta zama
mazinaciya ke nan, kuma duk wanda ya auri
macen da mijinta ya sake, shi ma yana zina ne.
33 "Har wa yau dai kun ji an faɗa wa mutane
a dā, 'Kada ka karya alkawarinka, sai dai ka
cika alkawaran da ka yi wa Ubangiji.' 34 Amma
ina gaya muku, Kada ku yi rantsuwa sam, ko
da sama, domin kursiyin Allah ne; 35 ko da
ƙasa, domin matashin ƙafafunsa ne; ko kuma
da Urushalima, domin birnin Babban Sarki ne.
36 Kada kuma ka rantse da kanka, domin ba za
ka iya mai da ko gashi ɗaya yă zama fari ko
baƙi ba. 37 Abin da ya kamata ku ce kawai, shi
ne, I, ko A'a. Abin da ya wuce haka kuwa daga
wurin Mugun nan yake. 38 "Kun dai ji an faɗa,
'Ido domin ido, haƙori kuma domin haƙori.' 39
Amma ina gaya muku, Kada ku yi tsayayya da
mugun mutum. In wani ya mare ka a kumatun
dama, juya masa ɗayan ma. 40 In kuma wani
yana so yă yi ƙararka yă ƙwace rigarka, to, ba
shi mayafinka ma. 41 In wani ya tilasta ka yin
tafiya mil ɗaya, to, tafi tare da shi mil biyu.
42 Ka ba wa duk wanda ya roƙe ka abu, kada
kuma ka hana wa wanda yake neman bashi
daga gare ka. 43 "Kun dai ji an faɗa, 'Ka ƙaunaci
maƙwabcinka, ka kuma ƙi abokin gābanka.'
44 Amma ina gaya muku, ku ƙaunaci abokan
gābankukuma ku yi wa waɗanda suke tsananta
muku addu'a, 45 don ku zama'ya'yan Ubanku
na sama. Shi yakan sa ranarsa ta haskaka a kan
mugaye da masu kirki; yakan kuma sako ruwan
sama a bisa masu adalci da marasa adalci. 46
In masoyarku kawai kuke ƙauna, wace lada ce
gare ku? Ko masu karɓar haraji ma ba haka
suke yi ba? 47 In kuwa kuna gai da'yan'uwanku
ne kaɗai, me kuke yi fiye da waɗansu? Marasa
bin Allah ma ba haka suke yi ba? 48 Saboda
haka sai ku zama cikakku, yadda Ubanku na
sama yake cikakke.

6 "Ku yi hankali kada ku nuna 'ayyukanku na
adalci' a gaban mutane, don su gani. In kuka
yi haka, ba za ku sami lada daga wurin Ubanku
da yake cikin sama ba. 2 "Saboda haka sa'ad da
kake ba wa masu bukata taimako, kada ka yi
shelarsa, yadda munafukai suke yi a majami'u
da kuma kan tituna, don mutane su yabe su.
Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami
ladarsu cikakke. 3 Amma sa'ad da kake ba wa
masu bukata taimako, kada ka yarda hannun

hagunka yă ma san abin da hannun damarka
yake yi, 4 don bayarwarka ta zama a ƃoye.
Ubanka kuwa mai ganin abin da ake yi a ƃoye,
zai sāka maka. 5 “Sa’ad da kuma kuke addu’a,
kada ku zama kamar munafukai, gama sun
cika son yin addu’a a tsaye a cikin majami’u
da kuma a bakin titi, don mutane su gan su.
Gaskiya nake gaya muku, sun riga sun sami
ladarsu cikakke. 6 Amma sa’ad da kake addu’a,
sai ka shiga ɗakinka, ka rufe ƙofa, ka yi addu’a
ga Ubanka wanda ba a gani. Ubanka kuwa mai
ganin abin da ake yi a ƃoye, zai sāka maka.
7 Sa’ad da kuma kuke addu’a, kada ku yi ta
maimaita magana, kamar marasa sanin Allah,
domin suna tsammani za a ji su saboda yawan
maganarsu. 8 Kada ku zama kamar su, gama
Ubanku ya san abin da kuke bukata kafin ma ku
roƙe shi. 9 “To, ga yadda ya kamata ku yi addu’a.
“‘Ubanmu wanda yake cikin sama, a tsarkake
sunanka, 10 mulkinka yă zo a aikata nufinka
a duniya kamar yadda ake yi a sama. 11 Ka ba
mu yau abincin yininmu. 12 Ka gafarta mana
laifofinmu, kamar yadda mu ma muke gafarta
wa masu yin mana laifi. 13 Kada ka bari a kai mu
cikin jarraba, amma ka cece mu daga mugun
nan.’ 14 Gama in kuna yafe wa mutane sa’ad da
suka yi muku laifi, Ubanku da yake cikin sama
ma zai gafarta muku. 15 Amma in ba kwa yafe
wa mutane laifofinsu, Ubanku ma ba zai gafarta
muku zunubanku ba. 16 “Sa’ad da kuma kuna
azumi, kada ku ƃata fuska, yadda munafukai
suke yi. Sukan ƃata fuskokinsu domin su nuna
wa mutane cewa suna azumi. Gaskiya nake gaya
muku, sun riga sun sami ladarsu cikakke. 17
Amma sa’ad da kana azumi, ka shafa wa kanka
mai, ka wanke fuskarka, 18 domin kada mutane
su ga alama cewa kana azumi, sai dai Ubanka
kaɗai wanda ba a gani; Ubanka kuwa mai ganin
abin da ake yi a ƃoye, zai sāka maka. 19 “Kada
ku yi wa kanku ajiyar dukiya a duniya, inda
asu da tsatsa suke ƃatawa, inda kuma ƃarayi
sukan fasa, su yi sata. 20 Amma ku yi wa kanku
ajiyar dukiya a sama, inda ba tsatsa da asu da
za su ƃata su, inda kuma ba ƃarayin da za su
fasa, su yi sata. 21 Gama inda dukiyarka take,
a nan ne fa zuciyarka za tă kasance. 22 “Ido
shi ne fitilar jiki. In idanunka suna da kyau,
dukan jikinka zai cika da haske. 23 Amma in
idanunka suna da lahani, dukan jikinka ma zai
cika da duhu. To, in hasken da yake a cikinka
duhu ne, duhun ya wuce misali ke nan! 24 “Ba
mai iya bauta wa iyayengiji biyu. Ko dai yă ƙi
ɗaya, yă ƙaunaci ɗaya, ko kuwa yă yi aminci
ga ɗaya, sa’an nan yă rena ɗayan. Ba dama ku
bauta wa Allah, ku kuma bauta wa kuɗi gaba
ɗaya.” 25 “Saboda haka, ina gaya muku, kada
ku damu game da rayuwarku, game da abin da
za ku ci, ko abin da za ku sha; ko kuma game
da jikinku, game da abin da za ku sa. Ashe, rai
bai fi abinci ba, jiki kuma bai fi tufafi ba? 26
Ku dubi tsuntsayen sararin sama mana; ba sa
shuki ko girbi ko ajiya a rumbuna, duk da haka,
Ubanku na sama yana ciyar da su. Ashe, ba ku
fi su daraja nesa ba? 27 Wane ne a cikinku ta
wurin damuwa zai iya ƙara wa rayuwarsa ko
sa’a ɗaya? 28 “Me ya sa kuke damuwa a kan
riguna? Ku dubi yadda furannin jeji suke girma
mana. Ba sa aiki ko saƙa. 29 Duk da haka ina
gaya muku ko Solomon cikin dukan darajarsa
bai sa kayan adon da ya kai na ko ɗaya a cikinsu
ba. 30 In haka Allah yake yi wa ciyawar jeji
sutura, wadda yau tana nan, gobe kuwa a jefa
a cikin wuta, ba zai ma fi yi muku sutura ba,
ya ku masu ƙarancin bangaskiya? 31 Don haka,
kada ku damu, kuna cewa, ‘Me za mu ci?’ Ko,
‘Me za mu sha?’ Ko kuma, ‘Me za mu sa?’ 32
Gama marasa sanin Allah suna fama neman
dukan waɗannan abubuwa, Ubanku na sama
kuwa ya san kuna bukatarsu. 33 Da farko dai,
ku nemi mulkin Allah da kuma adalcinsa, za
a kuwa ba ku dukan waɗannan abubuwa. 34
Saboda haka kada ku damu game da gobe, gama
gobe zai damu da kansa. Damuwar yau ma ta
isa wahala.

7 “Kada ku ba wa kowa laifi, don kada a ba ku
laifi ku ma. 2 Gama da irin shari’ar da kuka
yi wa waɗansu, da ita za a shari’anta ku. Mudun
da kuka yi awo da shi, da shi za a yi muku. 3
“Don me kake duban ɗan tsinken da yake idon
ɗan’uwanka, alhali kuwa ga gungume a naka
ido? 4 Yaya za ka ce wa ɗan’uwanka, ‘Bari in
cire maka ɗan tsinken nan daga idonka,’ alhali
kuwa a kowane lokaci akwai gungume a naka

ido? 5 Kai munafuki, fara cire gungumen da
yake idonka, a sa'an nan ne za ka iya gani sosai
yadda za ka cire ɗan tsinken da yake a idon
ɗan'uwanka. 6 "Kada ku ba karnuka abin da
yake mai tsarki; kada kuma ku jefa wa aladu
lu'ulu'anku. In kuka yi haka za su tattake su,
sa'an nan su juyo su jijji muku ciwo. 7 "Ku roƙa
za a ba ku; ku nema za ku samu; ku ƙwanƙwasa
za a kuwa buɗe muku ƙofa. 8 Gama duk wanda
ya roƙa, akan ba shi; wanda ya nema kuwa,
yakan samu, wanda kuma ya ƙwanƙwasa, za a
buɗe masa ƙofa. 9 "Wane ne a cikinku in ɗansa
ya roƙe shi burodi, sai yă ba shi dutse? 10 Ko
kuwa in ya roƙe shi kifi, sai yă ba shi maciji?
11 In ku da kuke mugaye kun san yadda za ku
ba da kyautai masu kyau ga'ya'yanku, balle
Ubanku na sama, ba zai fi ku iya ba da abubuwa
masu kyau, ga su waɗanda suka roƙe shi ba! 12
Saboda haka, duk abin da kuke so mutane su yi
muku, ku ma sai ku yi musu, domin wannan
shi ne Doka da koyarwar Annabawa sun ƙunsa.
13 "Ku shiga ta matsattsiyar ƙofa. Gama ƙofar
zuwa hallaka faɗaɗdiya ce mai sauƙin bi kuma,
masu shiga ta cikinta kuwa suna da yawa. 14
Amma ƙofar zuwa rai, ƙarama ce matsattsiya
kuma, masu samunta kuwa kaɗan ne. 15 "Ku yi
hankali da annabawan ƙarya. Sukan zo muku
da kamannin tumaki, amma daga ciki mugayen
kyarketai ne. 16 Ta wurin aikinsu za ku gane
su. Mutane suna iya tsinkan inabi a jikin ƙaya,
ko kuwa ɓaure a jikin sarƙaƙƙiya? 17 Haka
ma kowane itace mai kyau yakan ba da'ya'ya
masu kyau, kuma mummunan itace ba ya ba
da'ya'ya masu kyau. 18 Itace mai kyau ba ya
ba da munanan'ya'ya, haka kuma mummunan
itace ba ya ba da'ya'ya masu kyau. 19 Duk itacen
da ba ya ba da'ya'ya masu kyau sai a sare shi a
jefa cikin wuta. 20 Ta haka, ta wurin aikinsu za
ku gane su." 21 "Ba duk mai ce mini, 'Ubangiji,
Ubangiji,' ne zai shiga mulkin sama ba, sai
dai wanda yake aikata nufin Ubana da yake
sama. 22 Da yawa za su ce mini a wannan rana,
'Ubangiji, Ubangiji, ashe, ba mu yi annabci a
cikin sunanka ba, ba kuma a cikin sunanka
ne muka fitar da aljanu, muka yi abubuwan
banmamaki da yawa ba?' 23 Sa'an nan zan
ce musu a fili, 'Ban taɓa saninku ba. Ku rabu
da ni, ku masu aikata mugunta!' 24 "Saboda
haka duk wanda yake jin kalmomin nan nawa
yake kuma aikata su, yana kama da mutum
mai hikima wanda ya gina gidansa a kan dutse.
25 Ruwan sama ya sauko, rafuffuka suka cika,
iska kuma ta hura ta bugi gidan; duk da haka
bai fāɗi ba, gama yana da harsashinsa a kan
dutse. 26 Amma duk wanda yake jin kalmomin
nan nawa bai kuwa aikata su ba, yana kama da
wani wawa wanda ya gina gidansa a kan yashi.
27 Ruwan sama ya sauko, rafuffuka suka cika,
iska kuwa ta hura ta bugi gidan, sai ya fāɗi da
mummunar ragargajewa kuwa." 28 Sa'ad da
Yesu ya gama faɗin waɗannan abubuwa, sai
taron mutanen suka yi mamakin koyarwarsa,
29 domin ya koyar kamar wani wanda yake da
iko, ba kamar malamansu na dokoki ba.

8 Da ya sauko daga dutsen, sai taron mutane
mai yawan gaske suka bi shi. 2 Wani mutum
mai kuturta ya zo ya durƙusa a gabansa ya ce,
"Ubangiji, in kana so, kana iya tsabtacce ni." 3
Yesu ya miƙa hannunsa ya taɓa mutumin. Ya ce,
"Ina so, ka tsabtacce!" Nan da nan aka warkar
da shi daga kuturtarsa. 4 Sai Yesu ya ce masa,
"Ka lura kada ka gaya wa kowa. Sai dai ka tafi,
ka nuna kanka ga firist ka kuma yi bayarwar
da Musa ya umarta, a matsayin shaida gare
su." 5 Da Yesu ya shiga Kafarnahum, sai wani
jarumi ya zo wurinsa, yana neman taimako. 6
Ya ce, "Ubangiji, bawana yana kwance a gida
shanyayye, yana kuma shan azaba ƙwarai." 7
Yesu ya ce masa, "Zan je in warkar da shi." 8
Jarumin ya amsa, "Ubangiji, ban cancanci in
sa ka zo gidana ba, ka dai yi magana kawai,
bawana zai warke. 9 Gama ni kaina mutum ne
a ƙarƙashin iko, da kuma sojoji a ƙarƙashina.
Nakan ce wa wannan, 'Je ka,' sai yă tafi; wancan
kuma, 'Zo nan,' sai yă zo. Nakan ce wa bawana,
'Yi wannan,' sai kuwa yă yi." 10 Da Yesu ya
ji wannan, sai ya yi mamaki ya kuma ce wa
waɗanda suke binsa, "Gaskiya nake gaya muku,
ban taɓa samun wani a Isra'ila da bangaskiya
mai girma haka ba. 11 Ina kuma gaya muku da
yawa za su zo daga gabas da kuma yamma, su
ɗauki wuraren zamansu a biki tare da Ibrahim,
Ishaku, da Yaƙub a cikin mulkin sama. 12 Amma

za a jefar da'ya'yan mulki waje, zuwa cikin
baƙin duhu, inda za a yi kuka da cizon haƙora."
13 Sa'an nan Yesu ya ce wa jarumin, "Je ka! Za
a yi bisa ga bangaskiyarka." A daidai wannan
lokaci bawansa kuwa ya warke. 14 Da Yesu ya
zo cikin gidan Bitrus, sai ya ga surukar Bitrus
tana kwance a gado tana da zazzaɓi. 15 Ya taɓa
hannunta sai zazzaɓin ya sake ta, ta kuwa tashi
ta fara yin masa hidima. 16 Da yamma ta yi,
aka kawo masa masu aljanu da yawa, ya kuwa
fitar da ruhohin ta wurin magana, ya kuma
warkar da dukan marasa lafiya. 17 Wannan ya
faru ne domin a cika abin da aka faɗa ta bakin
annabi Ishaya cewa, "Ya ɗebi rashin lafiyarmu,
ya kuma ɗauki cututtukanmu." 18 Da Yesu ya
ga taron mutane kewaye da shi, sai ya ba da
umarni a ƙetare zuwa ɗayan hayin tafkin. 19
Sai wani malamin dokoki ya zo wurinsa ya
ce, "Malam, zan bi ka duk inda za ka." 20
Sai Yesu ya amsa ya ce, "Yanyawa suna da
ramummuka, tsuntsayen sararin sama suna da
sheƙuna, amma Ɗan Mutum ba shi da wurin
da zai sa kansa." 21 Sai wani almajiri ya ce
masa, "Ubangiji, da farko bari in je in binne
mahaifina." 22 Amma Yesu ya ce masa, "Ka bi ni,
ka bar matattu su binne matattunsu." 23 Sai ya
shiga jirgin ruwa, almajiransa kuwa suka bi shi.
24 Ba zato ba tsammani, sai wani babban hadari
ya taso a tafkin, har raƙuman ruwan suka sha
kan jirgin. Amma Yesu yana barci. 25 Almajiran
suka je suka tashe shi, suna cewa, "Ubangiji, ka
cece mu! Za mu nutse!" 26 Ya amsa ya ce, "Ku
masu ƙarancin bangaskiya, me ya sa kuke tsoro
haka?" Sa'an nan ya tashi ya tsawata wa iskar
da kuma raƙuman ruwan, sai wuri ya yi tsit
gaba ɗaya. 27 Mutanen suka yi mamaki suka
ce, "Wane irin mutum ne wannan? Har iska
da raƙuman ruwa suna masa biyayya!" 28 Da
ya isa ɗayan gefen a yankin Gadarenawa (ko
kuwa Gerasenawa), sai ga mutum biyu masu
aljanu suna fitowa daga kaburbura suka tarye
shi. Su abin tsoro ne ƙwarai, har ba mai iya bin
wannan hanya. 29 Suka yi ihu suka ce, "Me ya
haɗa ka da mu, Ɗan Allah?" Ka zo ne nan don
ka ji mana kafin lokaci yă yi? 30 Nesa kaɗan da
su kuwa akwai babban garken aladu da yake
kiwo. 31 Aljanun suka roƙi Yesu suka ce, "In ka
fitar da mu, tura mu cikin garken aladun nan."
32 Ya ce musu, "Ku tafi!" Sai suka fita suka shiga
cikin aladun, dukan garken kuwa ya gangara a
guje daga kan tudun zuwa cikin tafkin aladun
kuma suka mutu a cikin ruwa. 33 Masu kiwon
aladun suka ruga, suka je cikin gari suka ba
da labarin dukan wannan, haɗe da abin da ya
faru da mutanen nan masu aljanu. 34 Sai dukan
garin suka fito don su taryi Yesu. Da suka kuwa
gan shi, sai suka roƙe shi yă bar musu yanki.

9 Yesu ya shiga jirgin ruwa, ya ƙetare ya
zo garinsa. 2 Waɗansu mutane suka kawo
masa wani shanyayye, kwance a tabarma.
Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai ya ce wa
shanyayyen, "Kada ka damu saurayi, an gafarta
maka zunubanka." 3 Da jin wannan, waɗansu
malaman dokoki suka ce wa juna, "Wannan
mutum yana yin saɓo!" 4 Sane da tunaninsu,
Yesu ya ce, "Me ya sa kuke da mugun tunani a
zuciyarku? 5 Wanne ya fi sauƙi, a ce, 'An gafarta
maka zunubanka,' ko kuwa a ce, 'Tashi ka yi
tafiya?' 6 Amma don ku san cewa Ɗan Mutum
yana da iko a duniya yă gafarta zunubai." Sai ya
ce wa shanyayyen, "Tashi, ɗauki tabarmarka ka
tafi gida." 7 Mutumin kuwa ya tashi ya tafi gida.
8 Da taron suka ga haka, sai suka cika da tsoro,
suka yabi Allah wanda ya ba wa mutane irin
ikon nan. 9 Da Yesu ya yi gaba daga wurin, sai ya
ga wani mutum mai suna Mattiyu zaune a inda
ake karɓar haraji. Ya ce masa, "Bi ni." Mattiyu
kuwa ya tashi ya bi shi. 10 Yayinda Yesu yake cin
abinci a gidan Mattiyu, masu karɓar haraji da
yawa da kuma masu zunubi suka zo suka kuwa
ci tare da shi da kuma almajiransa. 11 Sa'ad
da Farisiyawa suka ga haka, sai suka tambayi
almajiransa suka ce, "Don me malaminku yake
ci tare da masu karɓar haraji, da masu zunubi?"
12 Da jin wannan, Yesu ya ce, "Ai, ba masu lafiya
ba ne su bukatar likita, sai dai marasa lafiya.
13 Amma ku je ku koyi abin da wannan yake
nufi, 'Jinƙai nake bukata, ba hadaya ba.' Gama
ban zo domin in kira masu adalci ba, sai dai
masu zunubi." 14 Sai almajiran Yohanna suka
zo suka tambaye shi suka ce, "Me ya sa mu
da Farisiyawa muke azumi, amma almajiranka
ba sa yi?" 15 Yesu ya amsa ya ce, "Yaya baƙin

ango za su yi makoki yayinda yake tare da su?
Lokaci yana zuwa da za a ɗauke ango daga gare
su, sa'an nan za su yi azumi. 16 "Ba mai yin
faci da sabon ƙyalle a kan tsohuwar riga, gama
facin zai kece rigar yă sa kecewar ma ta fi ta
dā muni. 17 Mutane kuma ba sa zuba sabon
ruwan inabi a cikin tsofaffin salkuna. In suka
yi haka, salkunan za su farfashe, ruwan inabin
kuwa yă zube salkunan kuma su lalace. A'a,
ai, sukan zuba sabon ruwan inabi ne a cikin
sababbin salkuna, don a kiyaye dukan biyun."
18 Yayinda yake faɗin wannan, sai wani mai
mulki ya zo ya durƙusa a gabansa ya ce, "Yanzu-
yanzu diyata ta rasu. Amma ka zo ka ɗibiya
hannunka a kanta, za tă kuwa rayu." 19 Yesu ya
tashi ya tafi tare da shi, haka ma almajiransa.
20 A daidai wannan lokaci sai ga wata mace
wadda ta yi shekaru goma sha biyu tana zub da
jini ta raɓo ta bayansa ta taɓa gefen rigarsa.
21 Ta ce a ranta, "Ko da rigarsa ce kawai na
taɓo, zan warke." 22 Yesu ya juya ya gan ta.
Sai ya ce, "Kada ki damu diyata, bangaskiyarki
ta warkar da ke." Nan take macen ta warke.
23 Da Yesu ya shiga gidan mai mulkin ya ga
masu busan sarewa da taro mai hayaniya, 24
sai ya ce, "Ku ba da wuri. Ai, yarinyar ba tă
mutu ba, tana barci ne." Amma suka yi masa
dariya. 25 Bayan an fitar da taron waje, sai
ya shiga ciki ya kama yarinyar a hannu, ta
kuwa tashi. 26 Labarin wannan kuwa ya bazu
ko'ina a yankin. 27 Da Yesu ya fita daga can,
sai waɗansu makafi biyu suka bi shi, suna kira,
suna cewa, "Ka yi mana jinƙai, Ɗan Dawuda!"
28 Da ya shiga cikin gida, sai makafin nan suka
zo wurinsa, ya kuma tambaye su, "Kun gaskata
cewa ina iya yin wannan?" Suka amsa suka ce,
"I, Ubangiji." 29 Sa'an nan ya taɓa idanunsu ya
ce, "Bisa ga bangaskiyarku a yi muku haka";
30 sai idanunsu suka buɗe. Yesu ya gargaɗe su
sosai ya ce, "Ku lura kada wani yă san wani abu
game da wannan." 31 Amma suka fita suka yi ta
baza labari game da shi ko'ina a wannan yankin.
32 Yayinda suke fitowa, sai aka kawo wa Yesu
wani mutum mai aljani, da ba ya iya magana.
33 Sa'ad da aka fitar da aljanin kuwa, sai beben
ya yi magana. Taron suka yi mamaki suka ce,
"Ba a taɓa ganin irin wannan abu a Isra'ila ba."
34 Amma Farisiyawa suka ce, "Ai, da ikon sarkin
aljanu yake fitar da aljanu." 35 Yesu ya zazzaga
dukan garuruwa da ƙauyuka, yana koyarwa a
majami'unsu, yana wa'azin labari mai dadi na
mulkin yana kuma warkar da kowace irin cuta
da rashin lafiya. 36 Da ya ga taron mutane, sai
ya ji tausayinsu, domin an wulaƙanta su ba su
kuma da mai taimako, kamar tumaki marasa
makiyayi. 37 Sai ya ce wa almajiransa, "Girbi
yana da yawa, amma ma'aikata kaɗan ne. 38
Saboda haka ku roƙi Ubangijin girbi, yă aiko da
ma'aikata cikin gonarsa na girbi."

10 Sai ya kira almajiransa goma sha biyu
wurinsa ya kuma ba su iko su fitar aljanu,
su kuma warkar da kowace irin cuta da rashin
lafiya. 2 Ga sunayen manzannin nan goma sha
biyu, da fari, Siman (wanda ake kira Bitrus) da
ɗan'uwansa Andarawus; Yaƙub ɗan Zebedi da
ɗan'uwansa Yohanna; 3 Filibus da Bartolomeyu;
Toma da Mattiyu mai karɓar haraji; Yaƙub
ɗan Alfayus da Taddayus; 4 Siman Zilot da
kuma Yahuda Iskariyot wanda ya bashe Yesu. 5
Waɗannan sha biyun ne Yesu ya aika da umarni
cewa, "Kada ku je cikin Al'ummai, ko kuwa ku
shiga wani garin Samariyawa. 6 A maimakon
haka ku je wajen ɓatattun tumakin Isra'ila. 7
Sa'ad da kuke tafiya, ku yi wa'azi, kuna cewa,
'Mulkin sama ya kusato.' 8 Ku warkar da marasa
lafiya, ku tā da matattu, ku tsabtacce kutare,
ku kuma fitar da aljanu. A kyauta kuka samu,
ku kuma bayar a kyauta. 9 "Kada ku riƙe wata
zinariya ko azurfa ko jan ƙarfe a aljihunanku, 10
kada ku ɗauki jaka don tafiya, ko ƙarin riga, ko
takalma ko sanda; domin ma'aikaci ya cancanci
hakkinsa. 11 Kowane gari ko ƙauyen da kuka
shiga, ku nemi mai mutunci a wurin, ku kuma
zauna a gidansa har sai kun tashi. 12 Da shigarku
gidan, ku yi gaisuwa. 13 In gidan na kirki ne,
bari salamarku ta zauna a kansa; in kuwa ba
mai kirki ba, salamarku ta komo muku. 14
Duk wanda ya ƙi marabtarku ko ya ƙi sauraron
kalmominku, sai ku karkaɗe ƙurar ƙafafunku
sa'ad da kuka fita gidan ko garin. 15 Gaskiya
nake gaya muku, za a fi jin tausayin Sodom
da Gomorra a ranar shari'a fiye da wannan
gari. 16 "Ina aikan ku kamar tumaki a cikin

kyarketai. Saboda haka ku zama masu wayo
kamar macizai, kuma marasa ɓarna kamar
kurciyoyi. 17 Ku yi hankali da mutane; za su
miƙa ku ga majalisa su kuma yi muku bulala
a majami'unsu. 18 Saboda ni, za a ja ku zuwa
gaban gwamnoni da gaban sarakuna domin ku
ba da shaida a gabansu, da kuma ga Al'ummai.
19 Amma sa'ad da suka kama ku, kada ku damu
game da abin da za ku faɗa ko kuwa yadda za
ku faɗe shi. A lokacin za a ba ku abin da za ku
faɗa, 20 gama ba ku ba ne kuke magana, amma
Ruhun Ubanku ne yake magana ta wurinku. 21
"Ɗan'uwa zai ci amanar ɗan'uwansa, a kuma
kashe shi, Uba ma zai yi haka da ɗansa;'ya'ya za
su tayar wa iyayensu, su kuma sa a kashe su.
22 Dukan mutane za su ƙi ku saboda ni, amma
wanda ya jure har ƙarshe zai sami ceto. 23 Sa'ad
da aka tsananta muku a wannan wuri, ku gudu
zuwa wancan. Gaskiya nake gaya muku, kafin
ku gama zazzaga dukan biranen Isra'ila, Ɗan
Mutum zai zo. 24 "Ɗalibi ba ya fin malaminsa,
haka ma, bawa ba ya fin maigidansa. 25 Ya isa
wa ɗalibi yă zama kamar malaminsa, haka ma
bawa kamar maigidansa. In har an kira wanda
yake kan gida Be'elzebub, me za su ce game da
mutanen gidansa? 26 "Saboda haka kada ku
ji tsoronsu. Ba abin da yake a rufe da ba za a
tone ba, ko kuwa a ɓoye da ba za a bayyana ba.
27 Abin da na faɗa muku a asirce, ku faɗe shi
a sarari; abin da aka faɗa muku a kunne, ku
yi shelarsa daga kan rufin ɗaki. 28 Kada ku ji
tsoron masu kashe jiki amma ba sa iya kashe
rai. A maimakon haka, ku ji tsoron Wannan
wanda yake da iko yă hallaka rai duk da jiki
a jahannama ta wuta. (Geenna g1067) 29 Ba akan
sayar da kanari biyu kobo ɗaya ba? Duk da
haka ba ɗayansu da zai fāɗi ƙasa ba da yardar
Ubanku. 30 Kai, ko gashin kanku ma duk an
ƙidaya su. 31 Saboda haka kada ku ji tsoro; kun
fi kanari masu yawa, daraja nesa. 32 "Duk wanda
ya bayyana yarda a gare ni a gaban mutane, ni
ma zan bayyana yarda a gare shi a gaban Ubana
da yake cikin sama. 33 Amma duk wanda ya yi
mūsun sani na a gaban mutane, ni ma zan yi
mūsun saninsa a gaban Ubana da yake cikin
sama. 34 "Kada fa ku ɗauka na zo ne don in
kawo salama a duniya. A'a, ban zo don in kawo
salama ba, sai dai takobi. 35 Gama na zo ne in
sa, "'gāba tsakanin mutum da mahaifinsa,'ya da
mahaifiyarta, matar ɗa da surukarta, 36 abokan
gāban mutum, za su zama mutanen gidansa
ne.' 37 "Duk wanda ya fi ƙaunar mahaifinsa
ko mahaifiyarsa fiye da ni, bai dace yă zama
nawa ba; duk kuwa wanda yake ƙaunar ɗansa
ko diyarsa fiye da ni, bai dace yă zama nawa ba;
38 duk wanda kuma bai ɗauki gicciyensa ya bi
ni ba, bai dace yă zama nawa ba. 39 Duk mai
son adana ransa zai rasa shi, duk wanda kuwa
ya rasa ransa saboda ni zai same shi. 40 "Wanda
ya karɓe ku, ya karɓe ni ne, wanda kuma ya
karɓe ni, ya karɓi wanda ya aiko ni ne. 41 Duk
wanda ya karɓi annabi don shi annabi ne, zai
sami ladar annabi, duk kuwa wanda ya karɓi
mutum mai adalci don shi mai adalci ne, zai
sami ladar mai adalci. 42 In kuma wani ya ba wa
ɗaya daga cikin ƙananan nan ko da kwaf ruwan
sanyi ne kan shi almajirina ne, gaskiya nake
gaya muku, ba shakka ba zai rasa ladarsa ba."

11 Bayan Yesu ya gama yi wa almajiransa sha
biyun nan umarni, sai ya yi gaba daga can
don yă koyar yă kuma yi wa'azi a garuruwan
Galili. 2 Sa'ad da Yohanna Mai Baftisma ya ji
a kurkuku abin da Kiristi yake yi, sai ya aiki
almajiransa 3 su tambaye shi, "Kai ne wanda
zai zo, ko kuwa mu sa ido ga wani?" 4 Yesu ya
amsa ya ce, "Ku koma ku gaya wa Yohanna abin
da kuka ji, kuka kuma gani. 5 Makafi suna gani,
guragu suna tafiya, ana warkar da waɗanda suke
da kuturta, kurame suna ji, ana tā da matattu,
ana kuma yi wa matalauta wa'azin labari mai
daɗi. 6 Mai albarka ne mutumin da bai yi
tuntuɓe ba saboda ni." 7 Sa'ad da almajiran
Yohanna suke barin wurin, sai Yesu ya fara yi
wa taron magana game da Yohanna. "Me kuka
je kallo a hamada? Ciyawar da iska take kaɗawa
ne? 8 In ba haka ba, to, me kuka je kallo?
Mutum mai sanye da riguna masu kyau ne? A'a,
masu sa riguna masu kyau, ai, a fadan sarakuna
suke. 9 To, me kuka je kallo ne? Annabi? I,
ina gaya muku, ya ma fi annabi. 10 Wannan
shi ne wanda aka rubuta game da shi cewa,
"'Zan aiki ɗan saƙona yă sha gabanka, wanda
zai shirya hanyarka a gabanka.' 11 Gaskiya nake

gaya muku. A cikin dukan waɗanda mata suka
haifa, ba wani da ya taso da ya fi Yohanna Mai
Baftisma girma; duk da haka mafi ƙanƙanta
a mulkin sama ya fi shi girma. 12 Tun daga
kwanakin Yohanna Mai Baftisma har yă zuwa
yanzu, mulkin sama yana sha da ƙyar, fitanannu
kuma sun kama mulkin sama sun riƙe gam.
13 Gama dukan Annabawa da kuma Doka sun
yi ta annabci har yă zuwa kan Yohanna. 14
In kuna niyya ku yarda da wannan, to, shi ne
Iliya da dā ma zai zo. 15 Duk mai kunnen ji, yă
ji. 16 "Da me zan kwatanta wannan zamani?
Suna kama da yara da suke zaune a kasuwa,
suna kiran juna, suna cewa, 17 "'Mun yi muku
busa, ba ku kuwa yi rawa ba, mun rera waƙar
makoki, ba ku kuwa yi makoki ba.' 18 Gama
Yohanna Mai Baftisma ya zo ba ya ciye-ciye,
ba ya shaye-shaye, sai suka ce, 'Ai, yana da
aljani.' 19 Ɗan Mutum ya zo yana ciye-ciye,
yana shaye-shaye, sai suka ce, 'Ga mai haɗama
da kuma mashayi, abokin masu karɓar haraji da
masu zunubi.' Amma akan tabbatar da hikima
ta wurin ayyukanta." 20 Sai Yesu ya fara yin tir
da biranen da aka yi yawancin ayyukansa na
banmamaki, don ba su tuba ba. 21 "Kaitonki,
Korazin! Kaitonki, Betsaida! Da a ce ayyukan
banmamakin da aka yi a cikinki ne aka yi a
Taya da Sidon, da tuni sun tuba sanye da rigar
makoki da toka. 22 Amma ina gaya muku, za a fi
jin tausayin Taya da Sidon a ranar shari'a, fiye
da ku. 23 Ke kuma Kafarnahum, za a ɗaga ki
sama ne? A'a, za ki gangara zuwa zurfafa ne. Da
a ce ayyukan banmamakin da aka yi a cikinki
ne a aka yi a Sodom, da tana nan har yă zuwa
yau. (Hadēs g86) 24 Amma ina gaya miki, za a fi jin
tausayin Sodom fiye da ke a ranar shari'a." 25
A wannan lokaci sai Yesu ya ce, "Ina yabonka,
Uba, Ubangijin sama da ƙasa, gama ka ɓoye
waɗannan abubuwa ga masu hikima da masu
ilimi, ka kuma bayyana su ga ƙananan yara. 26
I, Uba, gama wannan shi ne abin da ka ji daɗin
yi. 27 "Dukan kome Ubana ya danƙa mini. Ba
wanda ya san Ɗan sai dai Uban, ba kuma wanda
ya san Uban, sai dai Ɗan da kuma waɗanda Ɗan
ya so yă bayyana musu shi. 28 "Ku zo gare ni,
dukanku da kuka gaji kuke kuma fama da kaya,
zan kuwa ba ku hutu. 29 Ku ɗauki karkiyata
a kanku, ku kuma yi koyi da ni, gama ni mai
tawali'u ne marar girman kai, za ku kuwa sami
hutu don rayukanku. 30 Gama karkiyata mai
sauƙi ce, kayana kuma marasa nauyi ne."

12 A lokacin nan Yesu ya bi ta gonakin hatsi a
ranar Asabbaci. Almajiransa kuwa suna jin
yunwa, sai suka fara kakkarya kan hatsi suna ci.
2 Sa'ad da Farisiyawa suka ga wannan, sai suka
ce masa, "Duba! Almajiranka suna yin abin da
doka ta hana a yi a ranar Asabbaci." 3 Sai ya
amsa ya ce, "Ba ku karanta abin da Dawuda
ya yi ba ne sa'ad da shi da abokan tafiyarsa
suka ji yunwa? 4 Ya shiga gidan Allah, da shi
da abokan tafiyarsa suka ci keɓaɓɓen burodin,
wanda doka ta hana su yi, sai firistoci kaɗai.
5 Ko kuwa ba ku karanta a Doka cewa a ranar
Asabbaci firistoci sukan karya dokar Asabbaci
duk da haka ba da yin wani laifi ba? 6 Ina faɗa
muku cewa waniwanda ya fi haikali yana a nan.
7 Da a ce kun san abin da waɗannan kalmomi
suke nufi, 'Jinƙai nake bukata, ba hadaya ba,'da
ba ku zargi marar laifi ba. 8 Gama Ɗan Mutum
shi ne Ubangijin Asabbaci." 9 Da ya ci gaba
daga wurin, sai ya shiga majami'arsu, 10 a
nan kuwa akwai wani mutum mai shanyayyen
hannu. Don neman dalili su zargi Yesu, sai suka
tambaye shi suka ce, "Ya dace a warkar a ranar
Asabbaci?" 11 Ya ce musu, "In waninku yana da
tunkiya, ta kuma fāɗa a rami ran Asabbaci, ba
zai cire ta daga ramin ba? 12 Sau nawa mutum
ya fi tunkiya daraja! Saboda haka ya dace a
aikata alheri ran Asabbaci." 13 Sa'an nan ya ce
wa mutumin, "Miƙa hannunka." Sai ya miƙa,
hannunsa kuwa ya koma lafiyayye, kamar dai
ɗayan. 14 Amma Farisiyawa suka fita suka ƙulla
shawara yadda za su kashe Yesu. 15 Da ya gane
wannan, sai Yesu ya janye daga wurin. Da yawa
suka bi shi, ya kuwa warkar da dukan masu
ciwonsu, 16 yana jan musu kunne kada su faɗa
wa kowa akan ko shi wane ne. 17 Wannan kuwa
domin a cika abin da aka faɗa ta bakin annabi
Ishaya ne cewa, 18 "Ga bawana da na zaɓa,
ƙaunataccena, wanda nake farin ciki da shi; zan
sa Ruhuna a kansa, zai kuma yi shelar adalci ga
al'ummai. 19 Ba zai yi faɗa ko yă ɗaga murya
ba, ba kuwa wanda zai ji muryarsa a kan tituna.

20 Kyauron da ya tanƙwasa ba zai karye shi ba.
Fitilar da ta yi kusan mutuwa ba zai kashe ta
ba, sai ya jagoranci adalci zuwa ga nasara. 21
Cikin sunansa al'ummai za su dogara." 22 Sai
aka kawo masa wani bebe kuma makaho mai
aljani, Yesu kuwa ya warkar da shi, har ya iya
magana ya kuma sami ganin gari. 23 Dukan
mutane suka yi mamaki, suka ce, "Wannan Ɗan
Dawuda ne kuwa?" 24 Amma da Farisiyawa suka
ji haka, sai suka ce, "Ahab, da Be'elzebub sarkin
aljanu ne kaɗai, wannan mutum yake fitar da
aljanu." 25 Yesu kuwa ya san tunaninsu sai ya
ce musu, "Duk mulkin da yake gāba da kansa
zai lalace, kuma duk birni ko gidan da yake rabe
gāba da kansa ba zai ɗore ba. 26 In Shaiɗan
yana fitar da Shaiɗan, ai, ya rabu yana gāba da
kansa ke nan. Yaya kuwa mulkinsa zai ɗore?
27 In kuwa ta wurin Be'elzebub nake fitar da
aljanu, to, ta wa mutanenku suke fitar da su?
Saboda haka, su ne za su zama alƙalanku. 28
Amma in ina fitar da aljanu ta wurin Ruhun
Allah ne, to, fa, mulkin Allah ya zo muku ke
nan. 29 "Ko kuwa, yaya wani zai iya shiga gidan
mai ƙarfi yă ƙwace masa kaya ba tare da ya
fara daure mai ƙarfin nan tukuna ba? Sa'an nan
zai iya washe gidansa. 30 "Wanda ba ya tare
da ni, yana gāba da ni ne, kuma wanda ba ya
taya ni tarawa, watsarwa yake yi. 31 Saboda
haka ina gaya muku, za a gafarta wa mutane
kowane zunubi da kuma saɓo, amma saɓo game
da Ruhu, ba za a gafarta ba. 32 Duk wanda ya
zargi Ɗan Mutum, za a gafarta masa, amma duk
wanda ya zargi Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta
masa ba, ko a wannan zamani ko a zamani mai
zuwa. (aiōn g165) 33 "Itace mai kyau, yakan ba
da'ya'ya masu kyau. Itace marar kyau kuma,
yakan ba da'ya'ya marasa kyau. Itace dai, da
irin'ya'yansa ne ake gane shi. 34 Ku macizai,
ta yaya ku da kuke mugaye za ku iya magana
kirki? Gama daga baki, mutum yakan faɗi abin
da yake cikin zuciya. 35 Mutumin kirki yakan
fito da abubuwa masu kyau daga ajiyar da aka a
yi cikinsa, mugun mutum kuwa yakan fito da
mugayen abubuwa daga cikin muguntar da aka
yi ajiya a cikinsa. 36 Amma ina gaya muku cewa
mutane za su ba da lissafi a ranar shari'a a kan
kowace kalmar banza da suka faɗa. 37 Gama ta
wurin kalmominka za a kuɓutar da kai, kuma ta
wurin kalmominka za a hukunta ka." 38 Sa'an
nan waɗansu Farisiyawa da malaman dokoki
suka ce masa, "Malam, muna so mu ga wata
alama mai banmamaki daga gare ka." 39 Sai ya
amsa ya ce, "Mugaye da masu zinan zamanin
nan suna neman wata alama mai banmamaki!
Amma babu wadda za a nuna musu, sai dai
alama ta annabi Yunana. 40 Gama kamar yadda
Yunana ya yi yini uku da kuma dare uku a
cikin wani babban kifi, haka Ɗan Mutum zai
yi yini uku da kuma dare uku a cikin ƙasa. 41
Mutanen Ninebe za su tashi a ranar shari'a
tare da wannan zamani, su kuwa hukunta shi;
don sun tuba saboda wa'azin Yunana, yanzu
kuwa ga wanda ya fi Yunana girma a nan. 42
Sarauniyar Sheba za tă tashi a ranar shari'a tare
da wannan zamani, tă kuwa hukunta shi; don
ta zo daga ƙarshen duniya, ta saurari hikimar
Solomon, yanzu kuwa ga wanda ya fi Solomon
girma a nan. 43 "Sa'ad da mugun ruhu ya fita
daga mutum, yakan bi wuraren da ba ruwa
yana neman hutu, ba ya kuwa samu. 44 Sa'an
nan yakan ce, 'Zan koma gidan da na bari.'
Sa'ad da ya iso, ya tarar da gidan ba kowa a
ciki, shararre, kuma a kintse. 45 Sai yă je yă
ɗebo waɗansu ruhohi bakwai da suka fi shi
mugunta, su kuwa zo su shiga su zauna a can.
Ƙarshen mutumin nan fa zai fi farkonsa muni.
Haka zai zama ga wannan mugun zamani." 46
Yayinda Yesu yake cikin magana da taron, sai
ga mahaifiyarsa da'yan'uwansa tsaye a waje,
suna so su yi magana da shi. 47 Wani ya ce
masa, "Mahaifiyarka da'yan'uwanka suna tsaye
a waje, suna so su yi magana da kai." 48 Ya amsa
masa ya ce, "Wace ce mahaifiyata, su wane
ne kuma'yan'uwana?" 49 Sai ya miƙa hannu
wajen almajiransa ya ce, "Ga mahaifiyata da
kuma'yan'uwana. 50 Ai, duk wanda yake aikata
nufin Ubana wanda yake cikin sama, shi ne
ɗan'uwana da'yar'uwata da kuma mahaifiyata."

13 A ranan nan sai Yesu ya fita daga gida ya
je ya zauna a bakin tafkin. 2 Taron mutane
mai yawan gaske suka taru kewaye da shi har
ya kai sai da ya shiga jirgin ruwa ya zauna,
yayinda dukan mutane suka tsaya a gaci. 3

Sa'an nan ya faɗa musu abubuwa da yawa cikin
misalai, yana cewa, "Wani manomi ya fita don
yă shuka irinsa. 4 Da yana yafa irin, waɗansu
suka fāffāɗì a kan hanya, tsuntsaye kuwa suka
zo suka cinye su. 5 Waɗansu suka fāɗì a wurare
mai duwatsu, inda babu ƙasa sosai, nan da nan
kuwa suka tsira, da yake ƙasar ba zurfi. 6 Sai dai
da rana ta ɗaga, sai tsire-tsiren suka ƙone, suka
kuma yanƙwane domin ba su da saiwa sosai. 7
Waɗansu irin suka fāɗì a cikin ƙaya, ƙayan kuwa
ta yi girma ta shaƙe su. 8 Har yanzu, waɗansu
irin suka fāffāɗì a ƙasa mai kyau, inda suka ba
da amfani riɓi ɗari, sittin ko kuma talatin na
abin da aka shuka. 9 Duk mai kunnen ji, yă ji."
10 Almajiran suka zo wurinsa suka tambaye shi,
"Me ya sa kake wa mutane magana da misalai?"
11 Ya amsa ya ce, "Sanin asirin mulkin sama
kam, ku aka ba wa, amma su ba a ba su ba. 12
Duk wanda yake da shi, za a ƙara masa, zai kuwa
samu a yalwace. Duk wanda kuma ba shi da shi,
ko ɗan abin da yake da shi ma, za a karɓe. 13
Abin da ya sa nake musu magana da misalai
ke nan. "Ko da yake suna kallo, ba sa gani; ko
da yake suna saurara, ba sa ji ko su gane. 14 A
kansu ne aka cika annabcin Ishaya cewa, "'Za
ku yi ta ji amma ba za ku taɓa ganewa ba; za ku
yi ta kallo amma ba za ku taɓa gani ba. 15 Gama
zuciyar mutanen nan ta taurare; da ƙyar suke ji
da kunnuwansu, sun kuma rufe idanunsu. Da
ba haka ba, mai yiwuwa su gani da idanunsu, su
kuma ji da kunnuwansu, su gane a zuciyarsu,
su kuwa juya, in kuma warkar da su.' 16 Amma
idanunku masu albarka ne domin suna gani,
haka ma kunnuwanku domin suna ji. 17 Gama
gaskiya nake gaya muku, annabawa da mutane
masu adalci da yawa sun yi marmarin ganin
abin da kuke gani amma ba su gani ba, su kuma
ji abin da kuke ji amma ba su ji ba. 18 "To, ku
saurari ma'anar misali na mai shukan nan. 19
Duk sa'ad da wani ya ji saƙo game da mulkin bai
kuwa fahimce shi ba, mugun nan yakan zo yă
ƙwace abin da aka shuka a zuciyarsa. Wannan
shi ne irin da ya fāɗì a kan hanya. 20 Wanda ya
karɓi irin da ya fāɗì a wuraren duwatsu kuwa,
shi ne mutumin da yakan ji maganar, nan da
nan kuwa yă karɓe ta da murna. 21 Sai dai da
yake ba shi da saiwa, yakan ɗan jima kaɗan
kawai. Da wata wahala ko tsanani ya auko masa
saboda maganar, nan da nan sai yă ja da baya. 22
Wanda ya karɓi irin da ya fāɗì cikin ƙaya kuwa,
shi ne mutumin da yakan ji maganar, sai dai
damuwoyin rayuwan nan da jarrabar arzikin
duniya sukan shaƙe shi, yă sa maganar ta kāsa
amfani. (aiōn g165) 23 Amma wanda ya karɓi irin
da ya fāɗì a ƙasa mai kyau, shi ne mutumin da
yakan ji maganar yă kuwa fahimce ta. Yakan ba
da amfani wani riɓi ɗari, sittin, ko talatin na
abin da aka shuka." 24 Yesu ya ba su wani misali.
"Mulkin sama yana kama da wani da ya shuka
iri mai kyau a cikin gonarsa. 25 Amma yayinda
kowa yake barci, abokin gābansa ya zo ya yafa
ciyayi a cikin alkamar, ya tafi abinsa. 26 Sa'ad
da alkamar ta tashi ta yi kawuna, sai ciyayin
ma suka bayyana. 27 "Bayin mai gonar suka zo
wurinsa suka ce, 'Ranka yă daɗe, ashe, ba iri
mai kyau ka shuka a gonarka ba? To, ina ciyayin
nan suka fito?' 28 "Sai ya ce, 'Abokin gāba ne ya
yi wannan.' "Bayin suka tambaye shi suka ce,
'Kana so mu je mu tuttumɓuke su?' 29 "Ya amsa
ya ce, 'A'a, don kada garin tuttumɓuke ciyayi,
ku cire har da alkamar. 30 Ku ƙyale su su yi
girma tare sai lokacin girbi. A lokacin zan gaya
wa masu girbi, da fari ku tara ciyayin ku kuma
daure su dami-dami don a ƙone; sa'an nan ku
tara alkamar ku kuma kawo su cikin rumbuna.'"
31 Ya ba su wani misali ya ce, "Mulkin sama
yana kama da ƙwayar mustad, wadda mutum ya
ɗauka ya shuka a gonarsa. 32 Ko da yake ita ce
mafi ƙanƙanta cikin ƙwayoyinku, duk da haka
sa'ad da ta yi girma, takan zama mafi girma
cikin tsire-tsiren lambu ta kuma zama itace,
har tsuntsayen sararin sama su zo su yi sheƙa a
rassansa." 33 Har yanzu ya ba su wani misali
ya ce, "Mulkin sama yana kama da yisti wanda
mace ta ɗauka ta kwaɓa garin alkama mai yawa,
har sai da yistin ya gauraye yistin duka." 34 Yesu
ya faɗa wa taron dukan waɗannan abubuwa
cikin misalai; bai faɗa musu kome ba, sai tare
da yin amfani da misalai. 35 Ta haka aka cika
abin da aka faɗa ta wurin annabi cewa, "Zan
buɗe bakina da misalai, zan faɗì abubuwan da
suke ɓoye tun halittar duniya." 36 Sa'an nan ya
bar taron ya shiga gida. Almajiransa kuwa suka
zo wurinsa suka ce, "Bayyana mana misalin

ciyayin nan a gona." 37 Ya amsa ya ce, "Mai
yafa irin mai kyan nan, shi ne Ɗan Mutum. 38
Gonar kuwa ita ce duniya, irin nan mai kyau
kuwa suna a matsayin'ya'yan mulkin. Ciyayin
nan kuma su ne'ya'yan mugun nan, 39 abokin
gāban da yake shuka su kuwa, Iblis ne. Lokacin
girbi kuma shi ne ƙarshen zamani, masu girbin
kuwa su ne mala'iku. (aiōn g165) 40 "Kamar yadda
aka tattara ciyayin aka kuma ƙone a wuta, haka
zai zama a ƙarshen zamani. (aiōn g165) 41 Ɗan
Mutum zai aiki mala'ikunsa, su kuwa cire daga
mulkinsa kome da yake jawo zunubi da kuma
duk masu aikata mugunta. 42 Za su jefa su cikin
wuta mai zafi, inda za a yi kuka da cizon haƙora.
43 Sa'an nan masu adalci za su haskaka kamar
rana a mulkin Ubansu. Duk mai kunnen ji, yă
ji." 44 "Mulkin sama yana kama da dukiyar da
aka ɓoye a gona. Da wani ya same ta, sai yă sāke
ɓoye ta, sa'an nan cikin farin cikinsa yă je yă
sayar da duk abin da yake da shi yă sayi gonar.
45 "Har wa yau dai, mulkin sama yana kama da
ɗan kasuwa mai neman lu'ulu'ai masu kyau.
46 Da ya sami dutse guda mai daraja sosai, sai
ya tafi ya sayar da dukan abin da yake da shi
ya saye shi. 47 "Har yanzu, mulkin sama yana
kama da abin kamun kifin da aka jefa cikin
tafki yă kamo kifi iri-iri. 48 Da abin kamun kifi
ya cika, masuntan suka jawo shi gaci. Sai suka
zauna suka tattara kifi masu kyau a kwanduna,
amma suka zubar da marasa kyau. 49 Haka zai
kasance a ƙarshen zamani. Mala'iku za su zo
su ware masu mugunta daga masu adalci (aiōn
g165) 50 su kuma jefa su cikin wuta mai zafi,
inda za a yi kuka da cizon haƙora." 51 Yesu ya
tambaye su ya ce, "Kun gane dukan waɗannan
abubuwa?" Suka amsa, "I." 52 Sa'an nan ya ce
musu, "Saboda haka duk malamin dokokin da
ya horu game da koyarwar mulkin sama, yana
kama da maigida wanda yakan fitar daga ɗakin
ajiyarsa sababbin dukiya da kuma tsofaffi." 53
Sa'ad da Yesu ya gama ba da waɗannan misalai,
sai ya ci gaba daga can. 54 Yana isowa garinsa,
sai ya fara koya wa mutane a cikin majami'arsu,
suka kuwa yi mamaki. Suka yi ta tambaya
suna cewa, "Ina wannan mutum ya sami irin
wannan hikima da kuma ayyukan banmamaki
haka? 55 Wannan ba shi ne ɗan kafinta nan ba?
Ba mahaifiyarsa ba ce Maryamu,'yan'uwansa
kuma Yaƙub, Yusuf, Siman da Yahuda ba? 56
Duk'yan'uwansa mata kuma ba tare da mu suke
ba? To, a ina wannan mutum ya sami dukan
waɗannan abubuwa?" 57 Sai suka ji haushinsa.
Amma Yesu ya ce musu, "Sai a garinsa da kuma
a gidansa na kaɗai annabi ba ya samun girma."
58 Bai kuwa yi abubuwan banmamaki da yawa a
can ba saboda rashin bangaskiyarsu.

14 A lokacin nan sarki Hiridus ya ji labarin
Yesu, 2 sai ya ce wa fadawansa, "Wannan
Yohanna Mai Baftisma ne; ya tashi daga matattu!
Shi ya sa abubuwan banmamakin nan suke
faruwa ta wurinsa." 3 To, dā Hiridus ya kama
Yohanna ya daure, ya kuma sa shi cikin kurkuku
saboda Hiridiyas, matar ɗan'uwansa Filibus, 4
gama Yohanna ya dinga ce masa, "Ba daidai
ba ne ka aure ta." 5 Hiridus ya so yă kashe
Yohanna, amma yana jin tsoron mutane, don
sun ɗauka shi annabi ne. 6 A bikin tuna da ranar
haihuwar Hiridus, diyar Hiridiyas ta yi musu
rawa ta kuma gamsar da Hiridus ƙwarai, 7 har
ya yi alkawari da rantsuwa cewa zai ba ta duk
abin da ta roƙa. 8 Da mahaifiyarta ta zuga ta, sai
ta ce, "Ba ni a cikin kwanon nan, kan Yohanna
Mai Baftisma." 9 Sarki ya yi baƙin ciki, amma
saboda rantsuwarsa da kuma baƙinsa, sai ya ba
da umarni a ba ta abin da ta roƙa 10 ya kuma sa
aka yanke kan Yohanna a kurkuku. 11 Aka kawo
kansa cikin kwano aka ba yarinyar, ita kuma
ta kai wa mahaifiyarta. 12 Almajiran Yohanna
suka zo suka ɗauki gawarsa suka binne. Sa'an
nan suka je suka gaya wa Yesu. 13 Sa'ad da Yesu
ya ji abin da ya faru, sai ya shiga jirgin ruwa ya
janye shi kaɗai zuwa wani wuri inda ba kowa.
Da jin haka, taron mutane suka bi shi da ƙafa
daga garuruwa. 14 Da Yesu ya sauka ya kuma
ga taro mai yawa, sai ya ji tausayinsu ya kuma
warkar da marasa lafiyarsu. 15 Da yamma ta
yi, sai almajiransa suka zo wurinsa suka ce,
"Wurin nan fa ba kowa, ga shi kuma rana ta
kusa fāɗuwa. Ka sallami taron don su shiga
ƙauyuka su nemi wa kansu abinci." 16 Yesu ya
amsa, "Ba su bukata su tafi. Ku ku ba su wani
abu su ci." 17 Suka ce, "Burodi biyar da kifi
biyu ne kawai muke da su a nan." 18 Ya ce, "Ku

kawo mini su a nan." 19 Sai ya umarci mutanen
su zazzauna a kan ciyawa. Da ya ɗauki burodi
biyar da kifin biyun nan ya dubi sama, ya yi
godiya ya kuma kakkarya burodin. Sa'an nan ya
ba wa almajiransa, almajiran kuwa suka ba wa
mutane. 20 Duk suka ci suka ƙoshi, almajiran
kuwa suka kwashe ragowar gutsattsarin cike da
kwanduna goma sha biyu. 21 Yawan waɗanda
suka ci, sun yi wajen maza dubu biyar, ban
da mata da yara. 22 Nan da nan Yesu ya sa
almajiran su shiga jirgin ruwa su sha gabansa,
su haye zuwa ɗayan hayin, yayinda shi kuma
yă sallami taron. 23 Bayan ya sallame su, sai
ya haura bisan gefen dutse shi kaɗai don yă yi
addu'a. Da yamma ta yi, yana can shi kaɗai, 24
jirgin ruwan kuwa ya riga ya yi nesa da gaci,
yana fama da raƙuman ruwa domin iska tana
gāba da shi. 25 Wajen tsaro na huɗu na dare, sai
Yesu ya nufe su, yana takawa a kan tafkin. 26
Sa'ad da almajiran suka gan shi yana takawa a
kan tafkin, sai tsoro ya kama su. Suka yi ihu
don tsoro suka ce, "Fatalwa ce." 27 Amma nan
da nan Yesu ya ce musu, "Ku yi ƙarfin hali! Ni
ne. Kada ku ji tsoro." 28 Sai Bitrus ya amsa ya
ce, "Ubangiji in kai ne ka ce mini in zo wurinka
a kan ruwan." 29 Ya ce, "Zo." Sai Bitrus ya fita
daga jirgin ruwan, ya taka a kan ruwan ya nufe
wajen Yesu. 30 Amma da ya ga haukar iskar,
sai ya ji tsoro, ya kuma fara nutsewa, sai ya yi
ihu ya ce, "Ubangiji, ka cece ni!" 31 Nan da nan
Yesu ya miƙa hannu ya kamo shi ya ce, "Kai mai
ƙarancin bangaskiya, don me ka yi shakka?" 32
Da suka hau jirgin ruwan, sai iskar ta kwanta.
33 Waɗanda suke cikin jirgin ruwan kuwa suka
yi masa sujada, suna cewa, "Gaskiya kai Ɗan
Allah ne." 34 Sa'ad da suka haye, sai suka sauka
a Gennesaret. 35 Da mutanen wurin suka gane
da Yesu, sai suka kai labari a ko'ina a ƙauyukan
da suke kewaye. Mutane suka kawo masa dukan
marasa lafiyarsu 36 suka kuwa roƙe shi yă bar
marasa lafiya su taɓa ko da gefen rigarsa kawai,
duk waɗanda suka taɓa shi kuwa suka warke.

15 Sa'an nan waɗansu Farisiyawa da malaman
dokoki suka zo wurin Yesu daga
Urushalima suka yi tambaya suka ce, 2 "Me ya
sa almajiranka suke karya al'adun dattawa? Ba
sa wanke hannuwansu kafin su ci abinci!" 3 Yesu
ya amsa ya ce, "Ku ma me ya sa kuke karya dokar
Allah saboda al'adarku? 4 Gama Allah ya ce, 'Ka
girmama mahaifinka da mahaifiyarka, kuma
duk wanda ya zagi mahaifinsa ko mahaifiyarsa
dole a kashe shi.' 5 Amma ku kukan ce, in
wani ya ce wa mahaifinsa ko mahaifiyarsa, 'Duk
taimakon da dā ya kamata za ku samu daga
gare ni an ba wa Allah,' 6 ba zai 'girmama
mahaifinsa' da shi ba. Ta haka kun yi banza
da maganar Allah saboda al'adarku. 7 Ku
munafukai! Daidai ne Ishaya ya yi annabci
a kanku da ya ce, 8 "'Waɗannan mutane da
baki kawai suke girmama ni, amma zukatansu
suna nesa da ni. 9 A banza suke mini sujada,
koyarwarsu, dokoki ne kawai da mutane suke
koyarwa.'" 10 Sai Yesu ya kira taron wurinsa
ya ce, "Ku saurara ku kuma gane. 11 Abin da
yake shiga bakin mutum ba ya ƙazantar da shi,
sai dai abin da yake fitowa daga bakinsa, shi ne
yake ƙazantar da shi." 12 Sai almajiran suka zo
wurinsa suka ce, "Ka san cewa Farisiyawa ba
su ji daɗi sa'ad da suka ji wannan ba?" 13 Ya
amsa ya ce, "Duk tsiron da Ubana na sama bai
shuka ba, za a tumɓuke shi daga saiwoyi. 14
Ku ƙyale su, ai, makafin jagorai ne. In makaho
ya yi wa makaho jagora, dukansu za su fāɗa
a rami." 15 Bitrus ya ce, "Ka bayyana mana
wannan misali." 16 Yesu ya tambaye su ya ce,
"Har yanzu ba ku gane ba ne? 17 Ba ku gane
cewa duk abin da ya shiga baki yakan wuce
ciki ne daga nan kuma yă fita daga jiki ba? 18
Amma abubuwan da suke fitowa ta baki suna
fitowa ne daga zuciya, su ne kuma suke ƙazantar
da mutum. 19 Gama daga zuciya ne mugayen
tunani, kisankai, zina, fasikanci, sata, shaidar
ƙarya, ɓatan suna, suka fitowa. 20 Waɗannan su
ne suke ƙazantar da mutum; amma cin abinci
ba tare da wanke hannuwa ba, ba ya ƙazantar
da mutum." 21 Barin wurin ke nan, sai Yesu
ya janye zuwa yankin Taya da Sidon. 22 Wata
mutuniyar Kan'ana daga wajajen ta zo wurinsa,
tana ihu tana cewa, "Ubangiji, Ɗan Dawuda, ka
yi mini jinƙai!'Yata tana shan wahala ƙwarai
daga aljanin da yake cikinta." 23 Yesu bai ce
mata uffam ba. Saboda haka almajiransa suka
zo wurinsa suka roƙe shi suka ce, "Ka kore ta

tă tafi, tana ta binmu tana damunmu da ihu.”
24 Ya amsa ya ce, “An aiko ni wurin ɓatattun
tumakin Isra’ila ne kaɗai.” 25 Sai macen ta
zo ta durƙusa a gabansa ta ce, “Ubangiji, ka
taimake ni!” 26 Ya amsa ya ce, “Ba daidai ba
ne a ɗauki abincin yara a jefa wa karnukansu.”
27 Ta amsa, ta ce, “I, Ubangiji, amma karnuka
ma sukan ci gutsattsarin da sukan fāɗi daga
teburin maigidansu.” 28 Sa’an nan Yesu ya amsa
ya ce, “Mace, kina da bangaskiya mai yawa! An
biya miki bukatarki.”’Yarta kuwa ta warke nan
take. 29 Yesu ya tashi daga nan ya bi ta gefen
Tekun Galili. Sa’an nan ya haura gefen wani
dutse ya zauna. 30 Taron mutane mai girma
kuwa suka zo wurinsa, suna kawo masa guragu,
makafi, shanyayyu, kurame da dai waɗansu da
yawa, suka kuwa kwantar da su a gabansa; ya
kuma warkar da su. 31 Mutanen kuwa suka yi
mamaki sa’ad da suka ga kurame suna magana,
shanyayyu suna samun lafiya, guragu suna
takawa, makafi kuma suna ganin gari. Sai suka
yabi Allah na Isra’ila. 32 Yesu ya kira almajiransa
wurinsa ya ce, “Ina jin tausayin mutanen nan;
gama kwana uku ke nan suke tare da ni ba abin
da za su ci. Ba na so in sallame su da yunwa, don
kada su kāsa a hanya.” 33 Sai almajiransa suka
amsa suka ce, “Ina za mu sami isashen burodi a
wannan wurin da babu kowa mu ciyar da irin
taron nan?” 34 Yesu ya tambaye su, “Burodi
guda nawa kuke da shi?” Suka amsa suka ce,
“Guda bakwai da’yan ƙananan kifaye.” 35 Ya sa
taron su zazzauna a ƙasa. 36 Sa’an nan ya ɗauki
burodi guda bakwai da kuma kifayen nan, da ya
yi godiya, sai ya kakkarya su ya ba wa almajiran,
su kuma suka ba wa mutane. 37 Duk kuwa suka
ci, suka ƙoshi. Daga baya almajiran suka kwashe
ragowar gutsattsarin cike da kwanduna bakwai.
38 Yawan waɗanda suka ci kuwa, maza dubu
huɗu ne, ban da mata da yara. 39 Bayan Yesu ya
sallami taron, sai ya shiga jirgin ruwa ya tafi
wajajen Magadan.

16 Farisiyawa da Sadukiyawa suka zo don su
gwada Yesu ta wurin neman yǎ nuna musu
wata alama daga sama. 2 Ya amsa ya ce, “Sa’ad
da yamma ta yi, kukan ce, ‘Yanayi zai yi kyau,
gama sararin sama ya yi ja,’ 3 da safe kuma, ku
ce, ‘Yau kam za a yi hadari, gama sararin sama
ya yi ja, ya kuma ɓata fuska.’ Kun san yadda za
ku fassara yanayin sararin sama, amma ba kwa
iya fassarar alamun lokuta. 4 Wannan mugu
da mazinacin zamani yana neman wani abin
banmamaki, amma ba wata alamar da za a
nuna wa wannan zamani sai dai ta Yunana.” Sai
Yesu ya bar su ya tafi abinsa. 5 Da suka ƙetare
tafkin, almajiran sun manta su riƙe burodi. 6
Yesu ya ce musu, “Ku yi hankali, ku yi taka
zallan da yistin Farisiyawa da Sadukiyawa.”
7 Sai suka fara tattaunawa da junansu suna
cewa, “Ko don ba mu kawo burodi ba ne.” 8
Sane da abin da suke zance, sai Yesu ya ce,
“Ku masu ƙarancin bangaskiya, don me kuke
magana da junanku a kan ba ku zo da burodi
ba? 9 Har yanzu ba ku gane ba ne? Ba ku
tuna da gurasa biyar ɗin nan na mutum dubu
biyar ba? Kwando nawa kuka tattara cike? 10
Ko kuma burodi bakwai nan na mutum dubu
huɗu, cikakku manyan kwanduna nawa kuka
ɗauka? 11 Yaya kuka kāsa gane cewa ba zancen
burodi nake yi ba? Sai dai ku yi hankali da
yistin Farisiyawa da Sadukiyawa.” 12 Sa’an nan
suka gane ba cewa yake musu su yi hankali da
yistin da ake amfani da shi a burodi ba ne, sai
dai su yi hankali da koyarwar Farisiyawa da
Sadukiyawa ne. 13 Sa’ad da Yesu ya zo yankin
Kaisariya Filibbi, sai ya tambayi almajiransa ya
ce, “Wa mutane suke ce da Ɗan Mutum?” 14
Suka amsa, “Waɗansu suna ce Yohanna Mai
Baftisma; waɗansu kuma suna ce annabi Iliya;
har wa yau waɗansu suna ce Irmiya ne ko kuma
ɗaya daga cikin annabawa.” 15 Ya tambaye su,
“Amma ku fa, wane ne ni a ganinku?” 16 Siman
Bitrus ya amsa ya ce, “Kai ne Kiristi, Ɗan Allah
mai rai.” 17 Yesu ya amsa ya ce, “Mai albarka
ne kai Siman ɗan Yunana, gama ba mutum ne
ya bayyana maka wannan ba, sai dai Ubana da
yake cikin sama. 18 Ina kuwa gaya maka, kai ne
Bitrus, a kan wannan dutse zan gina ikkilisiyata,
kuma ƙofofin Hadesba za su rinjaye ta ba. (Hadēs
g86) 19 Zan ba ka mabuɗan mulkin sama; kome
ka daure a duniya zai zama a daure a sama,
kome kuma ka kunce a duniya zai zama a kunce
a sama.” 20 Sa’an nan ya gargaɗe almajiransa
cewa kada su faɗa wa kowa shi ne Kiristi. 21

Tun daga wannan lokaci Yesu ya fara bayyana
wa almajiransa cewa dole yă tafi Urushalima
yă sha wahaloli da yawa a hannun dattawa,
manyan firistoci da kuma malaman dokoki,
dole a kashe shi, a rana ta uku kuma a tashe
shi. 22 Bitrus ya ja shi gefe ya fara tsawata
masa yana cewa, “Sam, Ubangiji! Wannan ba
zai taɓa faruwa da kai ba!” 23 Yesu ya juya ya
ce wa Bitrus, “Rabu da ni, Shaiɗan! Kai abin sa
tuntuɓe ne a gare ni; ba ka tunanin al’amuran
Allah, sai dai al’amuran mutane.” 24 Sa’an nan
Yesu ya ce wa almajiransa, “Duk mai son bina,
dole yă ƙi kansa, yă ɗauki gicciyensa, yă bi ni.
25 Gama duk mai son ceton ransa zai rasa shi,
amma duk wanda ya rasa ransa saboda ni, zai
same shi. 26 Me mutum zai amfana in ya sami
duniya duka, amma ya rasa ransa? Ko kuwa
me mutum zai bayar a bakin ransa? 27 Gama
Ɗan Mutum zai zo cikin ɗaukakar Ubansa, tare
da mala’ikunsa, sa’an nan zai ba wa kowane
mutum lada gwargwadon abin da ya yi. 28
“Gaskiya nake gaya muku, akwai waɗansu da
suke tsaitsaye a nan da ba za su mutu ba sai
sun ga Ɗan Mutum yana zuwa cikin mulkinsa.”

17 Bayan kwana shida, sai Yesu ya ɗauki
Bitrus, Yaƙub da Yohanna ɗan’uwan Yaƙub,
ya kai su kan wani dutse mai tsawo, su kaɗai. 2
A can aka sāke kamanninsa a gabansu. Fuskarsa
ta haskaka kamar rana, tufafinsa kuwa suka
zama fari fat suna walƙiya. 3 Nan take sai ga
Musa da Iliya suka bayyana a gabansu, suna
magana da Yesu. 4 Sai Bitrus ya ce wa Yesu,
“Ubangiji, ya yi kyau da muke nan. In kana so,
sai in kafa bukkoki uku, ɗaya dominka, ɗaya
domin Musa, ɗaya kuma domin Iliya.” 5 Yayinda
yake cikin magana, sai wani girgije mai haske ya
rufe su, sai wata murya daga cikin girgijen ta ce,
“Wannan Ɗana ne, wanda nake ƙauna; wanda
kuma nake jin daɗinsa ƙwarai. Ku saurare shi!”
6 Sa’ad da almajiran suka ji haka, sai suka fāɗi
ƙasa rubda ciki, a firgice. 7 Amma Yesu ya zo
ya taɓa su ya ce, “Ku tashi, kada ku ji tsoro.”
8 Da suka ɗaga kai, ba su ga kowa ba sai Yesu
kaɗai. 9 Suna cikin gangarowa daga dutsen ke
nan, sai Yesu ya umarce su cewa, “Kada ku faɗa
wa kowa abin da kuka gani, sai bayan an tā da
Ɗan Mutum daga matattu.” 10 Almajiran suka
tambaye shi suka ce, “To, me ya sa malaman
dokoki suke cewa, dole sai Iliya ya fara zuwa?”
11 Yesu ya amsa ya ce, “Tabbatacce, Iliya zai
zo, zai kuma gyara dukan abubuwa. 12 Amma
ina faɗa muku, Iliya ya riga ya zo, ba su kuwa
gane shi ba, amma suka yi masa duk abin da
suka ga dama. Haka ma Ɗan Mutum zai sha
wahala a hannunsu.” 13 Sa’an nan almajiran
suka gane cewa yana musu zancen Yohanna
Mai Baftisma ne. 14 Da suka isa wajen taron, sai
wani mutum ya zo ya durƙusa a gabansa. 15
Ya ce, “Ubangiji, ka yi wa ɗana jinƙai. Yana da
farfaɗiya yana kuma shan wahala ƙwarai. Ya
sha fāɗuwa cikin wuta ko ruwa. 16 Na kuma
kawo shi wurin almajiranka, amma ba su iya
warkar da shi ba.” 17 Yesu ya amsa ya ce,
“Ya ku zamani marasa bangaskiya da kuma
masu taurinkai, har yaushe zan kasance tare
da ku? Har yaushe kuma zan yi haƙuri da ku?
Kawo mini yaron a nan.” 18 Yesu ya tsawata
wa aljanin, ya kuwa rabu da yaron, nan take
yaron ya warke. 19 Sa’an nan almajiran suka
zo wurin Yesu a ɓoye suka tambaye shi suka
ce, “Me ya sa ba mu iya fitar da aljanin ba?”
20 Ya amsa ya ce, “Saboda kuna da ƙarancin
bangaskiya sosai. Gaskiya nake gaya muku, in
kuna da bangaskiyar da take ƙanƙanuwa kamar
ƙwayar mustad, za ku iya ce wa wannan dutse,
‘Matsa daga nan zuwa can,’ zai kuwa matsa.
Babu abin da zai gagare ku.” 22 Da suka taru a
Galili, sai ya ce musu, “Za a bashe Ɗan Mutum,
a hannun mutane. 23 Za su kashe shi, a rana ta
uku kuma za a tashe shi.” Almajiran kuwa suka
cika da baƙin ciki. 24 Bayan Yesu da almajiransa
suka isa Kafarnahum, sai masu karɓan harajin
rabin shekel suka zo wurin Bitrus suka ce,
“Malaminku ba ya biyan harajin haikali ne?” 25
Ya amsa ya ce “I, yana biya.” Da Bitrus ya shiga
gida, Yesu ne ya fara magana. Ya ce masa, “Me
ka gani, Siman? Daga wurin wane ne sarakunan
duniya suke karɓar kudin shiga da kuma haraji,
daga wurin’ya’yansu ne ko kuwa daga wurin
waɗansu?” 26 Bitrus ya amsa ya ce, “Daga wurin
waɗansu.” Yesu ya ce masa, “Wato, an ɗauke
wa’ya’yan ke nan. 27 Amma don kada mu ɓata
musu rai, ka je tafki ka jefa ƙugiyarka. Ka ɗauki

kifin da ka fara kama; ka buɗe bakinsa, za ka
sami shekel guda. Ka kawo ka ba su, harajina da
naka ke nan.”

18 A lokacin nan sai almajirai suka zo wurin
Yesu suka yi tambaya suka ce, “Wane ne
mafi girma a mulkin sama?” 2 Sai ya kira
ƙaramin yaro ya sa shi yă tsaya a tsakiyarsu.
3 Sai ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, in ba
kun canja kuka zama kamar ƙananan yara ba,
labudda, ba za ku shiga mulkin sama ba. 4
Saboda haka, duk wanda ya ƙasƙantar da kansa
kamar wannan yaro, shi ne mafi girma a mulkin
sama. 5 Duk kuma wanda ya karɓi ƙaramin
yaro kamar wannan a cikin sunana ya karɓe
ni ne. 6 “Amma duk wanda ya sa ɗaya daga
cikin ƙananan nan da suka gaskata da ni ya yi
zunubi, zai fiye masa a rataya babban dutsen
niƙa a wuyarsa, a kuma nutsar da shi a zurfin
teku. 7 Kaiton duniya saboda abubuwan da suke
sa mutane su yi zunubi! Dole irin waɗannan
abubuwa su zo, sai dai kaiton mutumin da
ya zama sanadin kawo su! 8 In hannunka ko
ƙafarka yana sa ka zunubi, yanke shi ka yar. Zai
fiye maka ka shiga rai da hannu ko ƙafa daya da
hannuwa biyu ko ƙafafu biyu da a jefar da kai
cikin madawwamiyar wuta da hannuwa biyu ko
ƙafafu biyu. (aiōnios g166) 9 In kuma idonka yana
sa ka zunubi, ƙwaƙule shi ka yar. Zai fiye maka
ka shiga rai da ido daya, da ka shiga jahannama
ta wuta da idanunka biyu. (Geenna g1067) 10 “Ku
lura, kada ku rena daya daga cikin waɗannan
ƙanana. Gama ina faɗa muku mala’ikunsu a
sama kullum suna duban fuskar Ubana da yake
cikin sama. 12 “Me kuka gani? In wani yana da
tumaki ɗari, sai daya daga cikinsu ta ɓace, ba
sai yă bar tasa’in da taran a kan tuddai yă je
neman guda ɗayan da ta ɓace ba? 13 In kuwa ya
same ta, ina gaya muku gaskiya, zai yi murna
saboda ɗayan fiye da tasa’in da taran da ba su
ɓace ba. 14 Haka ma Ubanku da yake cikin sama
ba ya so ko daya daga cikin ƙananan nan yă
ɓace. 15 “In ɗan’uwanka ya yi maka laifi, ka je
ka nuna masa laifinsa, tsakaninku biyu kaɗai.
In ya saurare ka, ka maido da ɗan’uwanka ke
nan. 16 Amma in bai saurare ka ba, ka je tare
da mutum daya ko biyu, domin ‘a tabbatar da
kowace magana a bakin shaidu biyu ko uku.’
17 In kuwa ya ƙi yă saurare su, sai ka gaya wa
ikkilisiya; in kuma ya ƙi yă saurari ikkilisiya
ma, ka yi da shi kamar marar sanin Allah ko
mai karɓar haraji. 18 “Gaskiya nake gaya muku,
duk abin da kuka daure a duniya, za a daure a
sama, duk kuma abin da kuka kunce a duniya,
za a kunce shi a sama. 19 “Har wa yau, ina gaya
muku cewa in mutum biyu a cikinku a duniya
suka yarda su roƙi wani abu, Ubana da yake
cikin sama zai yi muku. 20 Gama inda mutum
biyu ko uku suka taru cikin sunana, a can ma
ina tare da su.” 21 Sai Bitrus ya zo wurin Yesu ya
yi masa tambaya ya ce, “Ubangiji, sau nawa zan
yafe wa ɗan’uwana sa’ad da ya yi mini zunubi?
Har sau bakwai?” 22 Yesu amsa ya ce, “Ina gaya
maka, ba sau bakwai ba, amma sau saba’in da
bakwai. 23 “Saboda haka, mulkin sama yana
kama da wani sarki wanda ya so yă yi ƙididdigar
dukiyarsa da take a hannun bayinsa. 24 Da ya
fara ƙididdigar, sai aka kawo masa wani wanda
yake bin bashin talenti dubu goma. 25 Da yake
bai iya biya ba, sai maigida ya umarta a sayar
da shi da matarsa da yaransa da kuma duk abin
da yake da shi, a biya bashin. 26 “Bawan ya
durƙusa a gabansa. Ya yi roƙo ya ce, ‘Ka yi mini
haƙuri, zan biya ka ƙaf.’ 27 Maigidan bawan
ya ji tausayinsa, ya yafe masa bashin, ya kuma
sake shi. 28 “Amma da wannan bawa ya fita,
sai ya gamu da wani abokin bautarsa wanda
yake binsa bashin dinari ɗari. Sai ya cafke shi,
ya shaƙe shi a wuya yana cewa, ‘Biya ni abin
da nake binka!’ 29 “Wannan abokin bautarsa
ya durƙusa ya roƙe shi, ‘Ka yi mini haƙuri, zan
biya ka.’ 30 “Amma ya ƙi. A maimako, sai ya je
ya sa aka jefa shi a kurkuku, har yă biya bashin.
31 Sa’ad da sauran bayin suka ga abin da ya
faru, abin ya ɓata musu rai ƙwarai, sai suka
tafi suka faɗa wa maigidansu dukan abin da ya
faru. 32 “Sai maigidan ya kira wannan bawa.
Ya ce, ‘Kai mugun bawa, na yafe duk bashin
da nake binka domin ka roƙe ni. 33 Ashe, bai
kamata kai ma ka ji tausayin abokin bautarka
yadda na yi maka ba?’ 34 Cikin fushi, maigidan
ya miƙa shi ga ma’aikatan kurkuku su gwada
masa azaba, har yă biya dukan bashin da ake
binsa. 35 “Haka Ubana da yake cikin sama zai yi

da kowannenku, in ba ku yafe wa'yan'uwanku
daga zuciyarku ba."

19 Sa'ad da Yesu ya gama fadîn wadannan
abubuwa, sai ya bar Galili, ya tafi yankin
Yahudiya a ɗaya gefen Urdun. **2** Taron mutane
mai yawa suka bi shi, ya kuwa warkar da su a
can. **3** Wadansu Farisiyawa suka zo wurinsa don
su gwada shi. Suka yi tambaya suka ce, "Daidai
ne mutum yă saki matarsa saboda wani dalili
da kuma a kan kowane dalili?" **4** Ya amsa ya
ce, "Ba ku taɓa karantawa ba ne cewa, a farkon
halitta, Mahalicci 'ya yi su namiji da ta mace,' **5**
ya kuma ce, 'Saboda wannan dalili, namiji zai
bar mahaifinsa da mahaifiyarsa yă manne wa
matarsa, biyun kuwa su zama jiki guda'? **6** Ta
haka, ba sa ƙara zama biyu, sai dai ɗaya. Saboda
haka abin da Allah ya haɗa fa, kada mutum
yă raba." **7** Suka yi tambaya, suka ce, "To, me
ya sa Musa ya umarta cewa mutum yă ba wa
matarsa takardar saki, yă kuma kore ta?" **8** Yesu
ya amsa ya ce, "Musa ya ba ku izini ku saki
matanku saboda taurin zuciyarku ne. Amma
ba haka yake ba daga farko. **9** Ina faɗa muku
cewa duk wanda ya saki matarsa, sai dai a kan
rashin aminci a cikin aure, ya kuwa auri wata,
ya yi zina ke nan." **10** Almajiran suka ce masa,
"In haka yake tsakanin miji da mata, ashe, ya
ma fi kyau kada a yi aure." **11** Yesu ya ce, "Ba
kowa ba ne zai yarda da wannan magana, sai
dai waɗanda aka yarda musu. **12** Gama waɗansu
bābānni ne domin haka aka haife su; waɗansu
kuwa mutane ne suka mai da su haka; waɗansu
kuma sun ƙi aure ne saboda mulkin sama. Duk
mai iya ɗaukar wannan yă ɗauka." **13** Sa'an nan
aka kawo yara ƙanana wurin Yesu don yă ɗibiya
musu hannuwansa, yă kuma yi musu addu'a.
Amma almajirai suka tsawata wa waɗanda suka
kawo su. **14** Yesu ya ce, "Ku bar yara ƙanana su
zo wurina, kada ku hana su, gama mulkin sama
na irin waɗannan ne." **15** Sa'ad da ya ɗibiya
musu hannuwansa, sai ya tafi abinsa. **16** To, fa,
sai ga wani ya zo wurin Yesu ya tambaye shi
ya ce, "Malam, wane abu mai kyau ne ya zama
mini dole in yi don in sami rai madawwami?"
(aiōnios g166) **17** Yesu ya amsa ya ce, "Don me kake
tambayata game da abin da yake mai kyau?
Akwai Mai kyau Ɗaya kaɗai. In kana so ka sami
rai madawwami, ka kiyaye dokokin nan." **18**
Mutumin ya yi tambaya ya ce, "Waɗanne?" Yesu
ya amsa ya ce, "'Kada ka yi kisankai, kada ka yi
zina, kada ka yi sata, kada ka yi shaidar ƙarya,
19 ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka,'ka
kuma 'ƙaunaci maƙwabcinka kamar kanka.'" **20**
Saurayin ya ce, "Duk waɗannan na kiyaye. Me
kuma ya rage mini?" **21** Yesu ya amsa ya ce,
"In kana so ka zama cikakke, ka je, ka sayar da
dukan dukiyarka ka kuma ba matalauta, za ka
kuwa sami dukiya a sama. Sa'an nan ka zo, ka
bi ni." **22** Da saurayin ya ji haka, sai ya tafi rai
a ɓace, don yana da arziki sosai. **23** Sa'an nan
Yesu ya ce wa almajiransa, "Gaskiya nake gaya
muku, yana da wuya mai arziki yă shiga mulkin
sama. **24** Har wa yau ina gaya muku, zai fi sauƙi
raƙumi yă shiga ta kafar allura, da mai arziki yă
shiga mulkin Allah." **25** Sa'ad da almajiran suka
ji wannan, sai suka yi mamaki ƙwarai. Suka
yi tambaya suka ce, "To, wa zai sami ceto ke
nan?" **26** Yesu ya kalle su ya ce, "Ga mutum
kam, wannan ba ya yiwuwa, amma ga Allah
kuwa, dukan abubuwa masu yiwuwa ne." **27** Sai
Bitrus ya amsa masa, "Ga shi mun bar kome
don mu bi ka! Me za mu samu ke nan?" **28** Yesu
ya ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, a lokacin
sabunta dukan kome, sa'ad da Ɗan Mutum ya
zauna a kan kursiyinsa mai daraja, ku da kuka
bi ni, ku ma za ku zauna a kan kursiyoyi goma
sha biyu, kuna yi wa kabilu goma sha biyu na
Isra'ila shari'a. **29** Duk kuma wanda ya bar gidaje
ko'yan'uwa maza ko'yan'uwa mata ko mahaifi
ko mahaifiya ko yara ko gonaki, saboda ni, zai
sami abin da ya fi haka riɓi ɗari, yă kuma gāji
rai madawwami. **(aiōnios g166)** **30** Amma da yawa
da suke na farko, za su zama na ƙarshe, da yawa
kuma da suke na ƙarshe, za su zama na farko.

20 "Mulkin sama yana kama da wani mai
gona, wanda ya fita da sassafe don yă yi
hayar mutane su yi aiki a gonar inabinsa. **2**
Ya yarda yă biya su dinari guda a yini, sai ya
tura su gonar inabinsa. **3** "Wajen sa'a ta uku, ya
fita sai ya ga waɗansu suna tsattsaye a bakin
kasuwa ba sa kome. **4** Ya ce musu, 'Ku ma ku
tafi gonar inabina ku yi aiki, zan kuwa biya ku

abin da ya dace.' 5 Saboda haka suka tafi. "Ya
sāke fita a sa'a ta shida da kuma sa'a ta tara, ya
sāke yin haka. 6 Wajen sa'a ta goma sha ɗaya,
ya sāke fita, ya tarar da waɗansu har yanzu
suna tsattsaye. Ya tambaye su, 'Don me kuke
yini tsattsaye a nan ba kwa kome?' 7 "Suka
amsa, 'Don ba wanda ya ɗauke mu aiki.' "Ya ce
musu, 'Ku ma ku je ku yi aiki a gonar inabina.'
8 "Sa'ad da yamma ta yi, sai mai gonar inabin
ya ce wa wakilinsa, 'Kira ma'aikatan, ka biya su
hakkin aikinsu, fara daga waɗanda aka ɗauke
su a ƙarshe har zuwa na farko.' 9 "Ma'aikatan
da ka ɗauka wajen sa'a ta goma sha ɗaya suka
zo, kowannensu kuwa ya karɓi dinari guda. 10
Saboda haka da waɗanda aka ɗauka da fari suka
zo, sun zaci za su sami fiye da haka. Amma
kowannensu ma ya karɓi dinari guda. 11 Sa'ad
da suka karɓa, sai suka fara yin gunaguni a kan
mai gonar. 12 Suna cewa, 'Waɗannan mutanen
da aka ɗauka a ƙarshe sun yi aikin sa'a ɗaya
ne kawai, ka kuma mai da su daidai da mu da
muka yini muna faman aiki, muka kuma sha
zafin rana.' 13 "Amma ya amsa wa ɗayansu ya
ce, 'Aboki, ban cuce ka ba. Ba ka yarda ka yi aiki
a kan dinari guda ba? 14 Ka karɓi hakkinka ka
tafi. Ni na ga damar ba waɗannan na ƙarshe
daidai da yadda na ba ka. 15 Ba ni da ikon yin
abin da na ga dama da kuɗina ne? Ko kana kishi
saboda ni mai kyauta ne?' 16 "Saboda haka fa,
na ƙarshe za su zama na farko, na farko kuma su
zama na ƙarshe." 17 To, da Yesu yana haurawa
zuwa Urushalima, sai ya ja almajiran nan goma
sha biyu gefe, ya ce musu, 18 "Za mu haura
zuwa Urushalima, za a kuma bashe Ɗan Mutum
ga manyan firistoci da malaman dokoki. Za su
yi masa hukuncin kisa 19 za su kuma bashe shi
ga Al'ummai su yi masa ba'a, su yi masa bulala,
su kuma gicciye shi. A rana ta uku kuma a tashe
shi!" 20 Sai mahaifiyar'ya'yan Zebedin nan ta zo
wurin Yesu tare da'ya'yanta, da ta durƙusa a
ƙasa, sai ta roƙe shi yă yi mata wani abu. 21 Ya yi
tambaya ya ce, "Mene ne kike so?" Ta ce, "Ka sa
daga cikin'ya'yan nan nawa biyu, ɗaya yă zauna
a damarka, ɗaya kuma a hagunka, a mulkinka."
22 Yesu ya ce musu, "Ba ku san abin da kuke
roƙo ba. Za ku iya sha daga kwaf da zan sha?"
Suka amsa, "Za mu iya." 23 Yesu ya ce musu,
"Tabbatacce za ku sha daga kwaf na, sai dai
zama a damana, ko haguna, ba ni nake da izinin
bayarwa ba. Waɗannan wurare na waɗanda
Ubana ya shirya wa ne." 24 Da goman suka ji
haka, sai suka yi fushi da'yan'uwan nan biyu. 25
Yesu ya kira su wuri ɗaya ya ce, "Kun san cewa
masu mulkin Al'ummai sukan nuna musu iko,
hakimansu kuma sukan gasa musu iko. 26 Ba
haka zai kasance da ku ba. Maimakon haka, duk
mai son zama babba a cikinku, dole yă zama
bawanku, 27 kuma duk mai son zama shugaba,
dole yă zama bawanku, 28 kamar yadda Ɗan
Mutum bai zo don a bauta masa ba, sai dai
don yă yi bauta, yă kuma ba da ransa fansa
saboda mutane da yawa." 29 Sa'ad da Yesu da
almajiransa suke barin Yeriko, sai wani babban
taro ya bi shi. 30 Makafi biyu kuwa suna zaune a
bakin hanya, da suka ji cewa Yesu yana wucewa,
sai suka ɗaga murya suka ce, "Ubangiji, Ɗan
Dawuda, ka ji tausayinmu!" 31 Mutane suka
tsawata musu, suka ce musu su yi shiru. Sai
suka ƙara ɗaga murya suna cewa, "Ubangiji,
Ɗan Dawuda, ka ji tausayinmu!" 32 Yesu ya
tsaya ya kira su. Ya tambaye su, "Me kuke so
in yi muku?" 33 Suka amsa suka ce, "Ubangiji,
muna so mu sami ganin gari." 34 Sai Yesu ya ji
tausayinsu, ya taɓa idanunsu. Nan da nan kuwa
suka sami ganin gari, suka kuma bi shi.

21 Da suka yi kusa da Urushalima suka kuma
kai Betfaji da yake kan Dutsen Zaitun, sai
Yesu ya aiki almajirai biyu, 2 yana ce musu,
"Ku je ƙauyen da yake gabanku, nan take za
ku ga wata jaka a daure tare da ɗanta kusa da
ita, a can. Ku kunce su ku kawo mini. 3 In wani
ya yi muku wata magana, ku ce masa Ubangiji
yana bukatarsu, zai kuwa mai da su nan da
nan." 4 Wannan ya faru ne don a cika abin
da aka faɗa ta bakin annabin cewa, 5 "Ku ce
wa Diyar Sihiyona, 'Duba, sarkinki yana zuwa
gare ki, mai tawali'u yana a kan jaki, a kan
aholaki, ɗan jaki.'" 6 Almajiran suka tafi suka
yi kamar yadda Yesu ya umarce su. 7 Suka
kawo jakar da ɗanta, suka shimfiɗa mayafansu
a kansu, Yesu kuma ya zauna a kansu. 8 Wani
babban taron mutane suka shimfiɗa mayafansu
a kan hanya, yayinda waɗansu suka sassari

rassan itatuwa suka shisshimfiɗa a kan hanya.
9 Taron mutanen da suke gabansa da kuma
waɗanda suke binsa a baya suka yi ihu suna
cewa, “Hosanna ga Ɗan Dawuda!” “Mai albarka
ne wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!”
“Hosanna a cikin sama!” 10 Sa’ad da Yesu ya
shiga Urushalima, dukan birnin ya ruɗe, ana ta
tambaya, “Wane ne wannan?” 11 Taron mutane
suka amsa, “Wannan shi ne Yesu, annabin nan
daga Nazaret a Galili.” 12 Yesu ya shiga filin
haikali, ya kuma kori duk masu saya da sayarwa
a can. Ya tutture tebur masu canjin kuɗi da
kuma kujerun masu sayar da tattabarai. 13 Ya
ce musu, “A rubuce yake, ‘Za a ce da gidana,
gidan addu’a,’amma kuna mai da shi ‘kogon’yan
fashi.’” 14 Makafi da guragu suka zo wurinsa
a haikali, ya kuwa warkar da su. 15 Amma da
manyan firistoci da malaman dokoki suka ga
abubuwan banmamakin da ya yi, yara kuma
suna ihu a filin haikali suna cewa, “Hosanna
ga Ɗan Dawuda,” sai fushi ya kama su. 16
Suka tambaye shi suka ce, “Kana jin abin da
waɗannan suke faɗa?” Yesu ya amsa ya ce, “I, ba
ku taɓa karanta ba cewa, “‘Daga leɓunan yara da
jarirai kai, Ubangiji, ka shirya wa kanka yabo’?”
17 Sai ya bar su, ya fita daga birnin ya tafi Betani,
inda ya kwana. 18 Kashegari da sassafe, yayinda
yake kan hanyarsa ta komawa cikin birni, sai ya
ji yunwa. 19 Ganin itacen ɓaure kusa da hanya,
sai ya je wajensa amma bai sami kome a kansa
ba sai ganye. Sai ya ce masa, “Kada ka ƙara
yin’ya’ya!” Nan da nan itacen ya yanƙwane.
(aiōn g165) 20 Sa’ad da almajiran suka ga haka,
sai suka yi mamaki suna tambaya, “Yaya itacen
ɓauren ya yanƙwane nan da nan haka?” 21 Yesu
ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, in
kuna da bangaskiya, ba kuwa da wata shakka
ba, ba kawai za ku iya yin abin da aka yi wa
itacen ɓauren nan ba, amma za ku ma iya ce
wa dutsen nan, ‘Je ka, ka jefa kanka cikin teku,’
sai yă faru. 22 In kun gaskata, za ku karɓi duk
abin da kuka roƙa a cikin addu’a.” 23 Sai Yesu
ya shiga filin haikali, yayinda yake koyarwa, sai
manyan firistoci da dattawan mutane suka zo
wurinsa suka yi tambaya, “Da wane iko kake yin
waɗannan abubuwa? Kuma wa ya ba ka wannan
iko?” 24 Yesu ya amsa ya ce, “Ni ma zan yi muku
tambaya guda. In kuka ba ni amsa, ni ma zan
gaya muku ko da wane iko nake yin waɗannan
abubuwa. 25 Baftismar Yohanna, daga ina ta
fito? Daga sama ce, ko daga mutane?” Sai suka
tattauna a junansu suka ce, “In muka ce, ‘Daga
sama,’ zai ce, ‘To, me ya sa ba mu gaskata shi
ba?’ 26 In kuma muka ce, ‘Daga mutane,’ muna
tsoron mutane, gama duk sun ɗauka Yohanna
annabi ne.” 27 Saboda haka suka amsa wa Yesu
suka ce, “Ba mu sani ba.” Sai ya ce, “Ni ma
ba zan gaya muku ko da wane iko nake yin
waɗannan abubuwa ba.” 28 “Me kuka gani?
An yi wani mutum wanda yake da’ya’ya biyu
maza. Sai ya je wajen ɗan farin ya ce, ‘Ɗana,
yau tafi gonar inabi ka yi aiki.’ 29 “Ya amsa ya
ce, ‘Ba zan tafi ba,’ amma daga baya ya sāke
tunani, ya tafi. 30 “Sai mahaifin ya tafi waje
na biyun ya faɗa masa iri magana guda. Sai ya
amsa ya ce, ‘Zan tafi, ranka yă daɗe,’ amma bai
tafi ba. 31 “Wanne cikin yaran nan biyu ya yi
abin da mahaifinsa yake so?” Suka amsa, “Na
farin.” Yesu ya ce musu, “Gaskiya nake gaya
muku, masu karɓar haraji da karuwai suna riga
ku shiga mulkin Allah. 32 Gama Yohanna Mai
Baftisma ya zo wurinku don yă nuna muku
hanyar adalci, ba ku gaskata shi ba, amma masu
karɓar haraji da karuwai sun gaskata. Har ma
bayan kun ga wannan, ba ku tuba kun gaskata
shi ba.” 33 “Ku saurari wani misali. An yi wani
mai gona wanda ya yi gonar inabi. Ya kewaye ta
da katanga, ya haƙa wurin matsin inabi a ciki,
ya kuma gina hasumiyar gadi. Sa’an nan ya ba
wa waɗansu manoma hayar gonar inabin, ya
kuma yi tafiya. 34 Da lokacin girbi ya yi kusa,
sai ya aiki bayinsa wajen’yan hayan, su karɓo
masa’ya’yan inabi. 35 “Amma’yan hayan suka
kama bayinsa; suka dūke ɗaya, suka kashe ɗaya,
suka kuma jajjefi na ukun. 36 Sai ya sāke aiken
waɗansu bayi wurinsu, fiye da na dā yawa,
amma’yan hayan suka yi musu kamar yadda
suka yi wa na farin. 37 A ƙarshe, sai ya aiki
ɗansa a wurinsu. Ya ce, ‘Za su girmama ɗana.’
38 “Amma da’yan hayan suka hangi ɗan, sai suka
ce wa juna, ‘Wannan shi ne magājin. Ku zo,
mu kashe shi, mu ci gādonsa.’ 39 Saboda haka
suka kama shi, suka jefar da shi bayan katangar
gonar inabin, suka kashe shi. 40 “To, idan mai

gonar inabin ya zo, me zai yi da'yan hayan
nan?" 41 Suka amsa suka ce, "Zai yi wa banzan
mutanen nan mugun kisa, yă ba da hayar gonar
inabin ga waɗansu'yan haya, waɗanda za su ba
shi rabonsa na amfanin gona a lokacin girbi."
42 Yesu ya ce musu, "Ashe, ba ku taɓa karanta a
cikin Nassi cewa, "'Dutsen da magina suka ƙi
shi ne ya zama dutsen kusurwar gini. Ubangiji
ne ya aikata wannan, kuma abin mamaki ne a
idanunmu'? 43 "Saboda haka, ina gaya muku
cewa za a karɓe mulkin Allah daga gare ku, a
ba wa mutanen da za su ba da amfani. 44 Duk
wanda ya fāɗi a kan dutsen nan, zai kakkarye.
Amma duk wanda dutsen nan ya fāɗi a kansa,
za a murƙushe shi." 45 Da manyan firistoci da
Farisiyawa suka ji misalan Yesu, sai suka gane
cewa da su yake. 46 Suka nemi hanyar kama shi,
amma suka ji tsoron taron, don mutane sun
ɗauka shi annabi ne.

22 Yesu ya sāke yin musu magana da misalai,
yana cewa, 2 "Mulkin sama yana kama da
wani sarki wanda ya shirya bikin auren ɗansa. 3
Sai ya aiki bayinsa su kira waɗanda aka gayyata
zuwa bikin, amma waɗanda aka ce su zo bikin,
suka ƙi zuwa. 4 "Sai ya sāke aiken waɗansu bayi
ya ce, 'Ku ce wa waɗanda aka gayyata cewa na
shirya abinci. An yanka bijimai da shanun da
aka yi kiwo, kome a shirye yake. Ku zo bikin
auren mana.' 5 "Amma ba su kula ba, suka kama
gabansu, ɗaya ya tafi gonarsa, ɗaya kuma ya tafi
kasuwancinsa. 6 Sauran suka kama bayinsa suka
wulaƙanta su, suka kuma kashe su. 7 Sai sarkin
ya yi fushi. Ya aiki mayaƙansa suka karkashe
masu kisankan nan, aka kuma ƙone birninsu. 8
"Sa'an nan ya ce wa bayinsa, 'Bikin aure fa ya
shiryu, sai dai mutanen da na gayyata ba su
dace ba. 9 Ku bi titi-titi ku gayyato duk waɗanda
kuka gani, su zo bikin.' 10 Saboda haka bayin
suka bi titi-titi, suka tattaro duk mutanen da
suka samu, masu kirki da marasa kirki, zauren
bikin ya cika makil da baƙi. 11 "Amma da sarkin
ya shigo don yă ga baƙin, sai ya ga wani can da
ba ya sanye da kayan auren. 12 Ya yi tambaya
ya ce, 'Aboki, yaya ka shigo nan ba tare da rigar
aure ba?' Mutumin ya rasa ta cewa. 13 "Sai
sarkin ya ce wa fadawa, 'Ku daure shi hannu da
ƙafa, ku jefar da shi waje, cikin duhu, inda za a
yi kuka da cizon haƙora.' 14 "Gama kirayayu da
yawa, amma zaɓaɓɓu kaɗan ne zaɓaɓɓu." 15
Sai Farisiyawa suka yi waje, suka ƙulla yadda za
su yi masa tarko cikin maganarsa. 16 Suka aiki
almajiransu tare da mutanen Hiridus wurinsa.
Suka ce, "Malam, mun san kai mutum ne mai
mutunci, kuma kana koyar da maganar Allah
bisa gaskiya. Mutane ba sa ɗaukan hankalinka,
domin ba ka kula ko su wane ne ba. 17 To, ka
gaya mana, a ra'ayinka? Ya dace a biya Kaisar
haraji ko a'a?" 18 Amma Yesu da yake ya san
mugun nufinsu, sai ya ce, "Ku munafukai, don
me kuke ƙoƙarin sa mini tarko? 19 Ku nuna mini
kuɗin da ake biyan haraji da shi." Sai suka kawo
masa dinari, 20 sai ya tambaye su ya ce, "Hoton
wane ne wannan? Kuma rubutun wane ne?"
21 Suka amsa, "Na Kaisar ne." Sai ya ce musu,
"Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar, ku
kuma ba wa Allah abin da yake na Allah." 22 Da
suka ji haka, sai suka yi mamaki. Saboda haka
suka ƙyale shi, suka yi tafiyarsu. 23 A ranan nan
Sadukiyawa, waɗanda suke cewa babu tashin
matattu, suka zo wurinsa da tambaya. 24 Suka ce
"Malam, Musa ya faɗa mana cewa in mutum ya
mutu ba shi da'ya'ya, dole ɗan'uwansa yă auri
gwauruwar yă kuma haifar wa ɗan'uwan'ya'ya.
25 A cikinmu an yi'yan'uwa guda bakwai. Na
fari ya yi aure, ya mutu, da yake bai sami'ya'ya
ba, sai ya bar matarsa wa ɗan'uwansa. 26 Haka
ya faru da ɗan'uwa na biyu da na uku, har
zuwa na bakwai. 27 A ƙarshe, macen ta mutu.
28 To, a tashin matattu, matar wa a cikinsu
bakwai ɗin nan za tă zama, da yake dukansu
sun aure ta?" 29 Yesu ya amsa ya ce, "Kun ɓata,
domin ba ku san Nassi ko ikon Allah ba. 30 Ai,
a tashin matattu, mutane ba za su yi aure ko
su ba da aure ba; za su zama kamar mala'iku a
sama. 31 Amma game da tashi daga matattu
na waɗanda suka mutu ba ku karanta abin da
Allah ya ce muku ba ne, 32 'Ni ne Allah na
Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma Allah na
Yaƙub'? Ai, shi ba Allah na matattu ba ne, shi
Allah na masu rai ne." 33 Da taro suka ji haka,
sai suka yi mamakin koyarwarsa. 34 Da jin Yesu
ya ƙure Sadukiyawa, sai Farisiyawa suka tattaru.
35 Daya daga cikinsu, wani masanin Doka, ya

gwada shi da wannan tambaya. 36 “Malam, wace
doka ce mafi girma a cikin dokoki?” 37 Yesu
ya amsa ya ce, “‘Ka ƙaunaci Ubangiji Allahnka
da dukan zuciyarka da dukan ranka da kuma
dukan hankalinka.’ 38 Wannan, ita ce doka
ta fari da kuma mafi girma. 39 Ta biye kuma
kamar ta farkon take. ‘Ka ƙaunaci maƙwabcinka
kamar kanka.’ 40 Dukan Doka da Annabawa
suna rataya ne a kan waɗannan dokoki biyu.”
41 Yayinda Farisiyawa suke a tattare wuri ɗaya,
sai Yesu ya tambaye su, 42 “Me kuke tsammani
game da Kiristi? Ɗan wane ne shi?” Suka amsa
suka ce, “Ɗan Dawuda.” 43 Ya ce musu, “To,
ta yaya Dawuda ya yi magana ta wurin Ruhu
Mai Tsarki, ya kira shi ‘Ubangiji’? Gama ya ce,
44 “‘Ubangiji ya ce wa Ubangijina, “Zauna a
hannun damana, sai na sa abokan gābanka su
zama matashin sawunka.”’ 45 To, in Dawuda
ya kira shi ‘Ubangiji,’ yaya zai zama ɗansa?”
46 Ba wanda ya iya tanka masa, daga wannan
rana kuwa ba wanda ya sāke yin karambanin
yin masa wata tambaya.

23 Sa’an nan Yesu ya ce wa taron mutane da
kuma almajiransa, 2 “Malaman dokoki da
Farisiyawa suke zama a kujerar Musa. 3 Saboda
haka dole ku yi musu biyayya, ku kuma yi duk
abin da suka faɗa muku. Sai dai kada ku yi abin
da suke yi, gama ba sa yin abin da suke wa’azi. 4
Sukan ɗaura kaya masu nauyi, su sa wa mutane
a kafaɗa. Amma su kansu, ba sa ko sa yatsa su
taimaka. 5 “Kome suke yi, suna yi ne don mutane
su gani. Sukan yi layunsufantam-fantam bakin
rigunarsu kuma sukan kai har ƙasa; 6 suna son
wurin zaman manya a wurin biki, da kuma
wuraren zama gaba-gaba a majami’u; 7 suna
so a yi ta gaisuwarsu a kasuwa, ana kuma
riƙa ce musu, ‘Rabbi.’ 8 “Amma kada a kira ku
‘Rabbi,’ gama kuna da Maigida ɗaya ne, ku duka
kuwa,’yan’uwa ne. 9 Kada kuma ku kira wani a
duniya ‘uba,’ gama kuna da Uba ɗaya ne, yana
kuwa a sama. 10 Ba kuwa za a kira ku ‘malam’ ba,
gama kuna da Malami ɗaya ne, Kiristi. 11 Mafi
girma a cikinku, zai zama bawanku. 12 Gama
duk wanda ya ɗaukaka kansa, za a ƙasƙantar da
shi, duk kuma wanda ya ƙasƙantar da kansa, za
a ɗaukaka shi. 13 “Kaitonku, malaman dokoki
da Farisiyawa, ku munafukai! Kun rufe ƙofar
mulkin sama a gaban mutane. Ku kanku ba ku
shiga ba, ba kuwa bar waɗanda suke ƙoƙarin
shiga su shiga ba. 15 “Kaitonku, malaman dokoki
da Farisiyawa, munafukai! Kukan yi tafiye-tafiye
zuwa ƙasashe, ku ƙetare teku don ku sami mai
tuba ɗaya, sa’ad da ya tuba kuwa, sai ku mai da
shi ɗan wuta fiye da ku, har sau biyu. (Geenna
g1067) 16 “Kaitonku, makafi jagora! Kukan ce, ‘In
wani ya rantse da haikali, ba damuwa; amma in
ya rantse da zinariyar haikali, sai rantsuwar
ta kama shi.’ 17 Wawaye makafi! Wanne ya fi
girma, zinariyar, ko haikalin da yake tsarkake
zinariyar? 18 Kukan kuma ce, ‘In wani ya rantse
da bagade, ba damuwa; amma in ya rantse
da bayarwar da take bisansa, sai rantsuwar
ta kama shi.’ 19 Makafi kawai! Wanne ya fi
girma, bayarwar, ko kuwa bagaden da yake
tsarkake bayarwar? 20 Saboda haka, duk wanda
ya rantse da bagade, ya rantse ne da bagaden
tare da abin da yake bisansa. 21 Kuma duk
wanda ya rantse da haikali, ya rantse ne da
shi da kuma wanda yake zaune a cikinsa. 22
Duk kuma wanda ya rantse da sama, ya rantse
ne da kursiyin Allah da kuma wanda yake
zaune a kansa. 23 “Kaitonku, malaman dokoki
da Farisiyawa, munafukai! Kukan ba da kashi
ɗaya bisa goma na kayan yajinku, na’ana’a,
anise, da lafsur. Amma kun ƙyale abubuwan
da suka fi girma na dokoki, adalci, jinƙai da
aminci. Waɗannan ne ya kamata da kun kiyaye
ba tare da kun ƙyale sauran ba. 24 Makafi
jagora! Kukan tace ƙwaro ɗan mitsil amma
sai ku haɗiye raƙumi. 25 “Kaitonku, malaman
dokoki da Farisiyawa, munafukai! Kukan wanke
bayan kwaf da kwano, amma a ciki, cike suke
da zalunci da sonkai. 26 Kai makaho Bafarisiye!
Ka fara wanke cikin kwaf da kwano, sa’an nan
bayan ma zai zama da tsabta. 27 “Kaitonku,
malaman dokoki da Farisiyawa, munafukai!
Kuna kama da kaburburan da aka shafa musu
farin fenti, waɗanda suna da kyan gani a waje,
amma a ciki, cike suke da ƙasusuwan matattu
da kuma kowane irin abu mai ƙazanta. 28 Haka
ku ma, a waje, a idon mutane, ku masu adalci
ne, amma a ciki, cike kuke da munafunci da
mugunta. 29 “Kaitonku, malaman dokoki da

Farisiyawa, munafukai! Kukan gina kaburbura
don annabawa, ku kuma yi wa kaburburan
mutane masu adalci ado. 30 Kuna cewa, ‘Da
mun kasance a zamanin kakanninmu, ai, da ba
mu hadа hannu da su muka karkashe annabawa
ba.’ 31 Ta haka kuna ba da shaida a kanku cewa
ku zuriyar wadанda suka karkashe annabawa
ne. 32 To, sai ku ci gaba ku cikasa ayyukan da
kakanninku suka fara! 33 “Ku macizai!’Ya’yan
macizai! Ta yaya za ku tsere wa hukuncin
jahannama ta wuta? (Geenna g1067) 34 Saboda haka
ina aika muku da annabawa, da masu hikima
da malamai. Wadансunsu za ku kashe ku kuma
gicciye; wadансu kuma za ku yi musu bulala a
majami’unku kuna kuma binsu gari-gari. 35 Ta
haka alhakin jinin masu adalcin da aka zubar a
duniya, tun daga jinin Habila mai adalci, zuwa
jinin Zakariya dан Berekiya, wanda kuka kashe
tsakanin haikali da bagade zai koma kanku.
36 Gaskiya nake gaya muku, duk wannan zai
auko wa wannan zamani. 37 “Urushalima, ayya
Urushalima, ke da kike kashe annabawa, kike
kuma jifan wadанda aka aiko gare ki, sau da
sau na so in tattara’ya’yanki wuri dаya, yadda
kaza takan tattara’ya’yanta cikin fikafikanta,
amma kuka ƙi. 38 Ga shi, an bar muku gidanku
a yashe. 39 Gama ina gaya muku, ba za ku sāke
ganina ba sai kun ce, ‘Mai albarka ne wanda
yake zuwa cikin sunan Ubangiji.’”

24 Yesu ya bar haikali ke nan, yana cikin
tafiya sai almajiransa suka zo wurinsa don
su ja hankalinsa ga gine-ginen haikali. 2 Sai
Yesu ya ce, “Kun ga duk wadannan abubuwa?
Gaskiya nake gaya muku, ba wani dutse a nan
da za a bari a kan wani; duk za a rushe.” 3 Da
Yesu yana zaune a Dutsen Zaitun, almajiran
suka zo wurinsa a ɓoye. Suka ce, “Gaya mana,
yaushe ne wannan zai faru, mece ce alamar
zuwanka da kuma ta ƙarshen zamani?” (aiōn
g165) 4 Yesu ya amsa, “Ku lura fa, kada wani
yă ruɗe ku. 5 Gama mutane da yawa za su zo
cikin sunana, suna cewa, ‘Ni ne Kiristi,’ za su
kuwa rudî mutane da yawa. 6 Za ku ji labarin
yaƙe-yaƙe da kuma jita-jitarsu, sai dai ku lura
kada hankalinku yă tashi. Dole irin wadannan
abubuwa su faru, amma ƙarshen tukuna. 7
Al’umma za tă tasar wa al’umma, mulki yă tasar
wa mulki. Za a yi yunwa da girgizar ƙasa a
wurare dabam-dabam. 8 Dukan wadannan fa,
mafarin azabar naƙudar haihuwa ne. 9 “Sa’an
nan za a bashe ku don a tsananta muku a kuma
kashe ku, dukan al’ummai za su ƙi ku saboda
ni. 10 A wannan lokaci, da yawa za su juya
daga bangaskiya, su ci amana su kuma ƙi juna,
11 annabawan ƙarya da yawa za su firfito su
kuma rudî mutane da yawa. 12 Saboda ƙaruwar
mugunta, ƙaunar yawanci za tă yi sanyi, 13
amma duk wanda ya tsaya da ƙarfi har ƙarshe,
zai sami ceto. 14 Za a kuma yi wa’azin wannan
bisharar mulki a cikin dukan duniya, yă zama
shaida ga dukan al’ummai, sa’an nan ƙarshen
yă zo. 15 “Saboda haka sa’ad da kuka ga ‘abin
ƙyama mai kawo hallaka,’wanda annabi Daniyel
ya yi magana a kai, yana tsaye a tsattsarkan wuri
(mai karatu yă gane), 16 to, sai wadanda suke
cikin Yahudiya, su gudu zuwa cikin duwatsu.
17 Kada wani da yake a kan rufin gidansa, yă
sauko don daukar wani abu a gida. 18 Kada
wani da yake gona kuma yă komo don daukar
rigarsa. 19 Kaiton mata masu ciki da mata masu
renon’ya’ya a wadancan kwanakin! 20 Ku yi
addu’a, kada gudunku yă zama a lokacin sanyi
ko a ranar Asabbaci. 21 Gama a lokacin za a yi
wata matsananciyar wahala, wadda ba a taɓa
yi ba tun farkon duniya har ya zuwa yanzu
ba kuwa za a ƙara yi ba. 22 “Da ba don an
taƙaita kwanakin nan ba, da babu wani da zai
tsira, amma saboda zaɓaɓɓun nan, za a taƙaita
kwanakin. 23 A lokacin in wani ya ce muku,
‘Duba, ga Kiristi nan!’ Ko, ‘Ga shi can!’ Kada ku
gaskata. 24 Gama Kiristi masu yawa na ƙarya, da
annabawan ƙarya za su firfito, su kuma aikata
manyan alamu da ayyukan banmamaki don su
rudî har da zaɓaɓɓu ma in zai yiwu. 25 Ga shi,
na fadа muku tun da wuri. 26 “Saboda haka in
wani ya ce muku, ‘Ga shi can a hamada,’ kada
ku fita; ko, ‘Ga shi nan a dakunan ciki,’ kada
ku gaskata. 27 Gama kamar yadda walƙiya take
wulgawa walai daga gabas zuwa yamma, haka
dawowar Dan Mutum zai kasance. 28 Duk inda
mushe yake, can ungulai za su taru. 29 “Nan da
nan bayan tsabar wahalan nan “‘sai a duhunta
rana, wata kuma ba zai ba da haskensa ba;

taurari kuma za su fāffādī daga sararin sama,
za a kuma girgiza abubuwan sararin sama.' 30
"A sa'an nan ne alamar dawowar Ɗan Mutum
zai bayyana a sararin sama, dukan al'umman
duniya kuwa za su yi kuka. Za su ga Ɗan Mutum
yana zuwa kan gizagizan sararin sama, da iko
da kuma ɗaukaka mai girma. 31 Zai kuwa aiki
mala'ikunsa su busa ƙaho mai ƙara sosai, za
su kuwa tattaro zaɓaɓɓunsa daga kusurwoyi
huɗun nan, daga wannan bangon duniya zuwa
wancan. 32 "Yanzu fa, sai ku koyi wannan darasi
daga itacen ɓaure. Da zarar rassansa suka yi
taushi ganyayensa kuma suka toho, kun san
damina ta kusa. 33 Haka kuma, sa'ad da kun ga
dukan waɗannan abubuwa, ku sani ya yi kusan
zuwa, yana ma dab da bakin ƙofa. 34 Gaskiya
nake gaya muku, wannan zamani ba zai shuɗe
ba sai dukan abubuwan nan sun faru. 35 Sama
da ƙasa za su shuɗe, amma maganata ba za tă
taɓa shuɗe ba. 36 "Babu wanda ya san wannan
rana ko sa'a, ko mala'ikun da suke sama ma,
ko Ɗan, sai dai Uban kaɗai. 37 Kamar yadda ya
faru a zamanin Nuhu, haka zai zama a dawowar
Ɗan Mutum. 38 Gama a kwanaki kafin ruwan
tsufana, mutane sun yi ta ci, sun kuma yi ta
sha, suna aure, suna kuma aurarwa, har zuwa
ranar da Nuhu ya shiga jirgi; 39 ba su kuwa san
abin da yake faruwa ba sai da ruwan tsufana ya
zo ya share su tas. Haka zai zama a dawowar
Ɗan Mutum. 40 Maza biyu za su kasance a gona;
za a ɗau ɗaya a bar ɗaya. 41 Mata biyu za su
kasance suna niƙa; za a ɗau ɗaya a bar ɗaya.
42 "Saboda haka sai ku zauna a faɗake, gama
ba ku san a wace rana ce Ubangijinku zai zo
ba. 43 Ku dai gane wannan, da maigida ya san
ko a wane lokaci ne da dare, ɓarawo zai zo, da
sai yă zauna a faɗake yă kuma hana a shiga
masa gida. 44 Saboda haka ku ma, sai ku zauna
a faɗake, domin Ɗan Mutum zai zo a sa'ar da ba
ku za tă ba. 45 "Wane ne bawan nan mai aminci
da kuma mai hikima, wanda maigida ya sa yă
lura da bayi a cikin gidansa, yă riƙa ba su abinci
a daidai lokaci? 46 Zai zama wa bawan nan da
kyau in maigidan ya dawo ya same shi yana yin
haka. 47 Gaskiya nake gaya muku, zai sa shi yă
lura da dukan dukiyarsa. 48 Amma in wannan
bawa mugu ne, ya kuma ce a ransa, 'Maigidana
ba zai dawo da wuri ba.' 49 Sa'an nan yă fara
dūkan'yan'uwansa bayi, yana ci yana kuma sha
tare da mashaya. 50 Maigidan wannan bawa zai
dawo a ranar da bai yi tsammani ba, a sa'ar
kuma da bai sani ba. 51 Maigidan zai farfasa
masa jiki da bulala, yă kuma ba shi wuri tare da
munafukai, inda za a yi kuka da cizon haƙora.

25 "A lokacin mulkin sama zai zama kamar
budurwai goma waɗanda suka ɗauki
fitilunsu suka fita don su taryi ango. 2 Biyar
daga cikinsu wawaye ne, biyar kuma masu
hikima. 3 Wawayen sun ɗauki fitilunsu, sai dai
ba su riƙe mai ba. 4 Masu hikimar kuwa suka
riƙo tulunan mai da fitilunsu. 5 Ango ya yi
jinkirin zuwa, sai duk suka shiga gyangyadī har
barci ya kwashe su. 6 "Can tsakar dare, sai aka
ji kira, ana cewa, 'Ga ango nan! Ku fito, ku tarye
shi!' 7 "Sai dukan budurwan nan suka farka
suka kuna fitilunsu. 8 Sai wawayen suka ce wa
masu hikimar, 'Ku ɗan sassam mana manku;
fitilunmu suna mutuwa.' 9 "Su kuwa suka amsa,
suka ce, 'A'a, wataƙila ba zai ishe mu da ku ba.
Gara ku je wurin masu sayarwa ku sayo.' 10
"Amma yayinda suke kan tafiya garin sayen
mai, sai ango ya iso. Budurwai da suke a shirye,
suka shiga wajen bikin auren tare da shi. Aka
kuma kulle ƙofa. 11 "An jima can, sai ga sauran
sun iso. Suka ce, 'Ranka yă daɗe! Ranka yă daɗe!
Ka buɗe mana ƙofa!' 12 "Amma ya amsa ya ce,
'Gaskiya nake gaya muku, ban san ku ba.' 13
"Saboda haka sai ku zauna a faɗake, don ba
ku san ranar ko sa'ar ba. 14 "Har wa yau, za
a kwatanta shi da mutumin da zai yi tafiya,
wanda ya kira bayinsa ya kuma danƙa musu
mallakarsa. 15 Ga guda, ya ba shi talenti biyar na
kudī, ga wani talenti biyu, ga wani kuma talenti
ɗaya, kowa bisa ga azancinsa. Sa'an nan ya yi
tafiyarsa. 16 Mutumin da ya karɓi talenti biyar,
nan da nan ya tafi ya yi kasuwanci da su har ya
sami ribar talenti biyar. 17 Haka ma, wannan
mai talenti biyu, shi ma ya yi riba biyu. 18 Amma
mutumin da ya karɓi talenti ɗaya dīn, ya tafi, ya
tona rami, ya ɓoye kudīn maigidansa. 19 "Bayan
an daɗe, sai maigidan bayin nan ya dawo, ya
kuma daidaita lissafi da su. 20 Mutumin da ya
karɓi talenti biyar, ya kawo ƙarin talenti biyar.

Ya ce, ‘Maigida, ka danƙa mini talenti biyar. Ga
shi, na yi ribar biyar.’ 21 “Maigidansa ya amsa
ya ce, ‘Madalla, bawan kirki mai aminci! Ka yi
aminci a kan abubuwa kaɗan, zan sa ka lura da
abubuwa masu yawa. Zo ka yi farin ciki tare da
maigidanka!’ 22 “Mutumin da yake da talenti
biyu, shi ma ya zo ya ce, ‘Maigida, ka danƙa
mini talenti biyu; ga shi, na yi ribar biyu.’ 23
“Maigidansa ya amsa ya ce, ‘Madalla, bawan
kirki mai aminci! Ka yi aminci a kan abubuwa
kaɗan, zan sa ka lura da abubuwa masu yawa.
Zo ka yi farin ciki tare da maigidanka!’ 24 “Sa’an
nan mutumin da ya karɓi talenti ɗaya ya zo. Ya
ce, ‘Maigida, na san cewa kai mutum ne mai
wuyan sha’ani, kana girbi inda ba ka shuka ba,
kana kuma tara inda ba ka yafa iri ba. 25 Saboda
haka na ji tsoro, na je na ɓoye talentinka a ƙasa.
Ga abinka.’ 26 “Maigidansa ya amsa ya ce, ‘Kai
mugun bawa, mai ƙyuya! Ashe, ka san cewa ina
girbi inda ban yi shuka ba, ina kuma tarawa
inda ban yafa iri ba? 27 To, in haka ne, ai, da
ka sa kuɗina a banki, don sa’ad da na dawo
da na karɓi abina da riba. 28 “‘Karɓi talentin
daga hannunsa ku ba wanda yake da talenti
goma. 29 Gama duk mai abu za a ƙara masa,
zai kuma same shi a yawalce. Duk wanda ba
shi da shi kuwa, ko ɗan abin da yake da shi
ma, sai an karɓe masa. 30 Ku jefar da banzan
bawan nan waje, cikin duhu, inda za a yi kuka
da cizon haƙora.’ 31 “Sa’ad da Ɗan Mutum ya
zo cikin ɗaukakarsa, tare da dukan mala’iku, zai
zauna a kursiyinsa cikin ɗaukakar sama. 32 Za a
tara dukan al’ummai a gabansa, zai kuma raba
mutane dabam-dabam yadda makiyayi yakan
ware tumaki daga awaki. 33 Zai sa tumaki a
damansa, awaki kuma a hagunsa. 34 “Sa’an nan
Sarki zai ce wa waɗanda suke damansa, ‘Ku zo,
ku da Ubana ya yi wa albarka; ku karɓi gādonku,
mulkin da aka shirya muku tun halittar duniya.
35 Gama da nake jin yunwa, kun ciyar da ni,
da nake jin ƙishirwa, kun ba ni abin sha, da
nake baƙunci, kun karɓe ni, 36 da nake bukatar
tufafi, kun yi mini sutura, da na yi rashin lafiya,
kun lura da ni, da nake kurkuku, kun ziyarce
ni.’ 37 “Sa’an nan masu adalci za su amsa masa,
su ce, ‘Ubangiji, yaushe muka gan ka da yunwa
muka ciyar da kai, ko da ƙishirwa muka ba ka
abin sha? 38 Yaushe kuma muka gan ka baƙo
muka karɓe ka, ko cikin bukatar tufafi muka
yi maka sutura? 39 Yaushe kuma muka gan ka
cikin rashin lafiya ko a kurkuku muka ziyarce
ka?’ 40 “Sarkin zai amsa ya ce, ‘Gaskiya nake
gaya muku, duk abin da kuka yi wa ɗaya daga
cikin waɗannan’yan’uwana mafi ƙanƙanta, ni
kuka yi wa.’ 41 “Sa’an nan zai ce wa waɗanda
suke a hagunsa, ‘Ku rabu da ni, la’anannu, zuwa
cikin madawwamiyar wutar da aka shirya don
Iblis da mala’ikunsa. (aiōnios g166) 42 Gama da
nake jin yunwa, ba ku ba ni abinci ba, da nake
jin ƙishirwa, ba ku ba ni abin sha ba, 43 da na
yi baƙunci, ba ku karɓe ni ba, da nake bukatar
tufafi, ba ku yi mini sutura ba, da na yi rashin
lafiya kuma ina a kurkuku, ba ku lura da ni ba.’
44 “Su ma za su amsa, su ce, ‘Ubangiji, yaushe
muka gan ka cikin yunwa ko ƙishirwa ko baƙo
ko cikin bukatar tufafi ko cikin rashin lafiya
ko cikin kurkuku, ba mu taimake ka ba?’ 45
“Zai amsa, yă ce, ‘Gaskiya nake gaya muku, duk
abin da ba ku yi wa ɗaya daga cikin waɗannan
mafi ƙanƙanta ba, ba ku yi mini ba ke nan.’
46 “Sa’an nan za su tafi cikin madawwamiyar
hukunci, amma masu adalci kuwa za su shiga
rai madawwami.” (aiōnios g166)

26 Sa’ad da Yesu ya gama faɗin dukan
waɗannan abubuwa, sai ya ce wa
almajiransa, 2 “Kamar yadda kuka sani, Bikin
Ƙetarewa sauran kwana biyu, za a kuma ba da
Ɗan Mutum don a gicciye shi.” 3 Sai manyan
firistoci da dattawan mutane, suka taru a fadan
babban firist, mai suna Kayifas, 4 suka ƙulla
shawara su kama Yesu da makirci, su kuma
kashe shi. 5 Suka ce, “Amma ba a lokacin Biki
ba, don kada mutane su tā da rikici.” 6 Yayinda
Yesu yake a Betani, a gidan wani mutumin
da ake kira Siman Kuturu, 7 wata mace ta zo
wurinsa da wani ɗan tulun alabasta na turaren
mai tsada sosai, wanda ta zuba a kansa a lokacin
da yake cin abinci. 8 Sa’ad da almajiransa suka
ga wannan, sai suka yi fushi. Suka ce, “Wannan
almubazzaranci fa! 9 Wannan turare ai, da an
sayar da shi da kuɗi mai yawa a ba matalauta
kuɗin.” 10 Sane da wannan, Yesu ya ce musu,
“Me ya sa kuke damun macen nan? Ta yi mini

abu mai kyau ne. 11 Matalauta za su kasance
tare da ku kullum, amma ni ba zan kasance tare
da ku kullum ba. 12 Sa'ad da ta zuba turaren
nan a jikina, ta shirya ni ne don jana'izata.
13 Gaskiya nake gaya muku, duk inda aka yi
wa'azin bisharan nan a duniya duka, abin da
matan nan ta yi, za a riƙa faɗarsa don tunawa
da ita." 14 Sai ɗaya daga cikin Sha Biyun nan,
wanda ake kira Yahuda Iskariyot, ya je wurin
manyan firistoci 15 ya ce, "Me za ku ba ni, in
na bashe shi gare ku?" Sai suka ƙirga masa
kudî azurfa talatin. 16 Daga wannan lokaci,
Yahuda ya yi ta neman zarafin da zai miƙa
shi. 17 A rana ta fari ta Bikin Burodi Marar
Yisti, sai almajiran suka zo wurin Yesu suka yi
tambaya suka ce, "Ina kake so mu je mu shirya
maka wurin da za ka ci Bikin Ketarewa?" 18
Ya amsa ya ce, "Ku shiga gari wurin wāne, ku
ce masa, 'Malam ya ce, lokacina ya yi kusa.
Zan ci Bikin Ketarewa tare da almajiraina a
gidanka.'" 19 Saboda haka almajiran suka yi
yadda Yesu ya umarce su, suka kuwa shirya
Bikin Ketarewa. 20 Da yamma ta yi, sai Yesu
ya zauna don cin abinci tare da Sha Biyun. 21
Yayinda suke cin abinci, sai ya ce, "Gaskiya nake
gaya muku, ɗayanku zai bashe ni." 22 Suka yi
baƙin ciki ƙwarai, suka fara ce masa da ɗaya-
ɗaya, "Gaskiya nake gaya muku, ɗayanku zai
bashe ni." 23 Yesu ya amsa ya ce, "Wanda ya sa
hannunsa a kwano tare da ni ne, zai bashe ni.
24 Ɗan Mutum zai tafi kamar yadda aka rubuta
game da shi. Amma kaiton mutumin da zai
bashe Ɗan Mutum! Da ma ba a haifi mutumin
nan ba, da ya fi masa." 25 Sa'an nan Yahuda,
wanda zai bashe shi ya ce, "Tabbatacce ba ni ba
ne, ko, Rabbi?" Yesu ya amsa ya ce, "I, kai ma ka
fada." 26 Yayinda suke cikin cin abinci, Yesu ya
ɗauki burodi, ya yi godiya ya kuma kakkarya,
ya ba wa almajiransa yana cewa, "Ku karɓa ku
ci; wannan jikina ne." 27 Sa'an nan ya ɗauki
kwaf, ya yi godiya, ya kuma ba su, yana cewa,
"Ku shassha daga cikinsa, dukanku. 28 Wannan
jinina ne na sabon alkawari, wanda aka zubar
saboda mutane da yawa, don gafarar zunubai.
29 Ina gaya muku, ba zan ƙara shan ruwan
inabin nan ba har sai ranar da zan sha shi sabo
tare da ku a mulkin Ubana." 30 Da suka rera
waƙa, sai suka fita, suka tafi Dutsen Zaitun. 31
Sai Yesu ya ce musu, "A wannan dare, dukanku
za ku ja da baya saboda ni, gama a rubuce yake
cewa, "'Zan bugi makiyayin, tumakin garken
kuwa za su fasu.' 32 Amma bayan na tashi, zan
sha gabanku zuwa Galili." 33 Bitrus ya amsa ya
ce, "Ko da duka sun ja da baya saboda kai, ba
zan taɓa ja da baya ba." 34 Yesu ya amsa ya ce,
"Gaskiya nake gaya maka, a daren nan, kafin
zakara yǎ yi cara, za ka yi mūsun sanina sau
uku." 35 Bitrus ya furta, "Ko da ma zan mutu ne
tare da kai, ba zan taɓa yin mūsun saninka ba."
Dukan sauran almajiran ma suka faɗa haka.
36 Sa'an nan Yesu ya tafi da almajiransa zuwa
wani wurin da ake kira Getsemane, ya ce musu,
"Ku zauna nan, in je can in yi addu'a." 37 Ya
ɗauki Bitrus da'ya'ya biyun nan na Zebedi tare
da shi, sai ya fara baƙin ciki, ya kuma damu. 38
Sai ya ce musu, "Raina yana cike da baƙin ciki
har kamar zan mutu. Ku dakata a nan, ku kuma
yi tsaro tare da ni." 39 Da ya yi gaba kaɗan, sai
ya fāɗî a ƙasa, ya yi addu'a ya ce, "Ubana, in
mai yiwuwa ne, a ɗauke mini wannan kwaf.
Amma ba nufina ba, sai naka." 40 Sa'an nan ya
komo wurin almajiransa, ya tarar suna barci.
Ya tambayi Bitrus ya ce, "Ashe, ba za ku iya yin
tsaro tare da ni ko na sa'a guda ba? 41 Ku yi
tsaro, ku kuma yi addu'a, don kada ku fāɗî cikin
jarraba. Ruhu yana so, sai dai jiki raunana ne."
42 Ya sāke tafiya sau na biyu, ya yi addu'a ya ce,
"Ubana, in ba zai yiwu a ɗauke wannan kwaf ba
sai na sha shi, to, bari a aikata nufinka." 43 Da
ya dawo, har yanzu ya tarar suna barci, domin
idanunsu sun yi nauyi da barci. 44 Saboda haka
ya sāke barinsu, ya yi addu'a sau na uku, yana
maimaita iri abu guda. 45 Sa'an nan ya komo
wurin almajiransa, ya ce musu, "Har yanzu
kuna barci kuna hutawa ba? Ga shi, sa'a ta yi
kusa, an kuma bashe Ɗan Mutum a hannuwan
masu zunubi. 46 Ku tashi, mu tafi! Ga mai
bashe ni nan yana zuwa!" 47 Yayinda yana cikin
magana, sai Yahuda, ɗaya daga cikin Sha Biyun
nan, ya iso. Tare da shi kuwa ga taro mai yawa
riƙe da takuba da sanduna, manyan firistoci da
dattawan mutane ne suka turo su. 48 To, mai
bashe shi ɗin, ya riga ya shirya alama da su,
"Wanda na yi masa sumba, shi ne mutumin;

ku kama shi." 49 Da zuwansa, sai ya miƙe zuwa
wurin Yesu ya ce, "Gaisuwa, Rabbi!" Sa'an nan
ya yi masa sumba. 50 Yesu ya amsa ya ce, "Aboki,
yi abin da ya kawo ka." Sa'an nan mutanen
suka matso, suka kama Yesu suka riƙe shi. 51
Ganin haka, sai ɗaya daga cikin waɗanda suke
tare da Yesu, ya zaro takobinsa ya kai wa bawan
babban firist sara, ya fille masa kunne. 52 Sai
Yesu ya ce, masa, "Mai da takobinka kube, gama
duk masu zare takobi, a takobi za su mutu. 53
Kuna tsammani ba zan iya kira Ubana, nan take
kuwa yă aiko mini fiye da rundunar mala'iku
goma sha biyu ba? 54 Amma ta yaya za a cika
Nassin da ya ce dole haka yă faru?" 55 A wannan
lokaci sai Yesu ya ce wa taron, "Ina jagoran
wani tawaye ne, da kuka fito da takuba da kuma
sanduna domin ku kama ni? Kowace rana ina
zama a filin haikali ina koyarwa, ba ku kuwa
kama ni ba. 56 Amma wannan duka ya faru ne
don a cika rubuce-rubucen annabawa." Sa'an
nan dukan almajiran suka yashe shi suka gudu.
57 Waɗanda suka kama Yesu kuwa suka kai shi
wurin Kayifas, babban firist, inda malaman
dokoki da dattawa suka taru. 58 Amma Bitrus ya
bi daga nesa, har zuwa cikin filin gidan babban
firist. Ya shiga, ya zauna tare da masu gadi,
don yă ga ƙarshen abin. 59 Sai manyan firistoci
da'yan majalisa duka suka yi ta neman shaidar
ƙarya a kan Yesu, don su sami dama su kashe
shi. 60 Amma ba su sami ko ɗaya ba, ko da
yake masu shaidar ƙarya da yawa sun firfito. A
ƙarshe, biyu suka zo gaba, 61 suka furta cewa,
"Wannan mutum ya ce, 'Ina iya rushe haikalin
Allah, in sāke gina shi cikin kwana uku.'" 62
Sa'an nan babban firist ya miƙe tsaye, ya ce wa
Yesu, "Ba ka da wata amsa? Shaidar da mutanen
nan suke yi a kanka fa?" 63 Amma Yesu ya yi
shiru. Sai babban firist ya ce masa, "Na haɗa ka
da Allah mai rai. Faɗa mana in kai ne Kiristi,
Ɗan Allah." 64 Sai Yesu ya amsa ya ce, "I, haka
yake yadda ka faɗa. Sai dai ina gaya muku
duka, nan gaba, za ku ga Ɗan Mutum zaune a
hannun dama na Mai Iko, yana kuma zuwa a
kan gizagizan sama." 65 Sa'an nan babban firist
ya yage tufafinsa ya ce, "Ya yi saɓo! Don me
muke bukatar ƙarin shaidu? Ga shi, yanzu kun
dai ji saɓon. 66 Me kuka gani?" Suka amsa, suka
ce, "Ya cancanci mutuwa." 67 Sai suka tottofa
masa miyau a fuskarsa, suka kuma bubbuge shi
da hannuwansu. Waɗansu kuma suka mammare
shi 68 suka ce, "Yi mana annabci, Kiristi. Wa
ya buge ka?" 69 To, Bitrus yana nan zaune a
filin, sai wata yarinya baiwa, ta zo wurinsa. Ta
ce, "Kai ma kana tare da Yesu mutumin Galili."
70 Amma ya yi mūsu a gabansu duka. Ya ce,
"Ban san abin da kike magana ba." 71 Sa'an nan
ya fito zuwa hanyar shiga, inda wata yarinya
kuma ta gan shi, ta ce wa mutanen da suke
can, "Wannan mutum ma yana tare da Yesu
Banazare." 72 Ya sāke mūsu har da rantsuwa,
yana cewa, "Ban ma san mutumin nan ba!"
73 Bayan ɗan lokaci, sai na tsattsaye a wurin,
suka hauro wurin Bitrus, suka ce, "Tabbatacce,
kai ɗayansu ne, don harshen maganarka, ya
tone ka." 74 Sai ya fara la'antar kansa, yana ta
rantsuwa yana ce musu, "Ban ma san mutumin
nan ba!" Nan da take, sai zakara ya yi cara. 75
Sai Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya yi
cewa, "Kafin zakara yă yi cara, za ka yi mūsun
sani na sau uku." Sai ya fita waje, ya yi ta kuka.

27 Da wayewar gari, sai dukan manyan
firistoci da dattawan mutane suka yanke
shawara su kashe Yesu. 2 Suka daure shi, suka
tafi da shi, suka ba da shi ga gwamna Bilatus. 3
Sa'ad da Yahuda, wanda ya bashe Yesu, ya ga
an yanke wa Yesu hukuncin kisa, sai ya yi "da
na sani." Ya je mayar wa manyan firistoci da
dattawan kuɗin azurfa talatin ɗin. 4 Ya ce, "Na
yi zunubi da na ci amanar marar laifi." Suka
ce masa, "Ina ruwanmu da wannan? Wannan
dai ruwanka ne." 5 Sai Yahuda ya zubar da
kuɗin a cikin haikalin ya tafi. Sa'an nan ya je
ya rataye kansa. 6 Manyan firistoci suka ɗauki
kuɗin, suka ce, "Doka ta hana a sa kuɗin a cikin
ma'aji, da yake kuɗin jini ne." 7 Saboda haka,
sai suka yanke shawara su yi amfani da kuɗin
suka sayi filin mai yin tukwane, saboda binne
baƙi. 8 Shi ya sa ake kiran filin, Filin Jini har
yă zuwa yau. 9 Sai abin da aka faɗa ta bakin
annabi Irmiya ya cika cewa, "Suka ɗauki azurfa
talatin, kuɗin da mutanen Isra'ila suka sa a
kansa, 10 suka kuma yi amfani da su, suka sayi
filin mai yin tukwane, kamar yadda Ubangiji

ya umarce ni.” 11 Ana cikin haka, Yesu kuwa
yana tsaye a gaban gwamna, sai gwamnan ya
tambaye shi, “Kai ne Sarkin Yahudawa?” Yesu
ya ce, “I, haka ne, kamar yadda ka faɗa.” 12
Da manyan firistoci da dattawa suka zarge shi,
bai ba da amsa ba. 13 Sai Bilatus ya tambaye
shi ya ce, “Ba ka jin shaidar da suke kawowa
a kanka?” 14 Amma Yesu bai ce uffam game
da ko ɗaya daga cikin zargin da suka yi masa
ba. Har gwamna ya yi mamaki ƙwarai. 15 A
wannan irin Biki, gwamna yana da wata al’ada,
ta sakin ɗan kurkuku guda wanda taron suka
zaɓa. 16 To, a wannan lokaci kuwa suna da wani
shahararren ɗan kurkuku da ake kira Barabbas.
17 Saboda haka da taron suka taru, sai Bilatus
ya tambaye su ya ce, “Wane ne a cikinsu kuke
so in sakar muku. Barabbas ko Yesu wanda ake
kira Kiristi?” 18 Don ya san saboda sonkai ne
suka ba da Yesu a gare shi. 19 Yayinda Bilatus
yake zaune a kan kujerar shari’a, sai matarsa
ta aika masa da wannan saƙo cewa, “Kada ka
sa hannunka a kan marar laifin nan, domin na
sha wahala ƙwarai, a cikin mafarki yau game da
shi.” 20 Amma manyan firistoci da dattawa suka
shawo kan taron, su ce, a ba su Barabbas, amma
a kashe Yesu. 21 Gwamna ya yi tambaya ya ce,
“Wane ne cikin biyun nan, kuke so in sakar
muku?” Suka ce, “Barabbas.” 22 Bilatus ya yi
tambaya, “To, me zan yi da Yesu wanda ake kira
Kiristi?” Duka suka ce, “A gicciye shi!” 23 Bilatus
ya ce, “Don me? Wane laifi ya yi?” Amma suka
ƙara tā da ihu, suna cewa, “A gicciye shi!” 24 Da
Bilatus ya ga cewa ba ya kaiwa ko’ina, sai ma
hargitsi ne yake so yă tashi, sai ya ɗibi ruwa, ya
wanke hannuwansa a gaban taron ya ce, “Ni
kam, ba ruwana da alhakin jinin mutumin nan.
Wannan ruwanku ne!” 25 Sai dukan mutane
suka amsa, suka ce, “Bari alhakin jininsa yă
zauna a kanmu da’ya’yanmu!” 26 Sai ya sakar
musu Barabbas. Amma ya sa aka yi wa Yesu
bulala, sa’an nan ya ba da shi a gicciye. 27 Sai
sojojin gwamna suka ɗauki Yesu suka kai shi
Fadar mai mulki, sa’an nan suka tara dukan
kamfanin sojoji kewaye da shi. 28 Suka tuɓe shi,
suka yafa masa wata jar riga. 29 Suka kuma tuƙa
wani rawanin ƙaya, suka sa masa a kā. Suka
sa sanda a hannun damansa. Suka durƙusa a
gabansa, suka yi masa ba’a, suna cewa, “Ranka
yă daɗe sarkin Yahudawa!” 30 Suka tattofa masa
miyau, suka karɓe sandan, suka yi ta ƙwala
masa shi a kai. 31 Bayan sun yi masa ba’a,
sai suka tuɓe masa rigar, suka sa masa nasa
tufafin. Sai suka tafi da shi, domin su gicciye
shi. 32 Suna fitowa ke nan, sai suka sadu da
wani mutumin Sairin, mai suna Siman. Sai suka
tilasta shi ya ɗauki gicciyen. 33 Sai suka iso wani
wurin da ake kira Golgota (wanda yake nufin
Wurin Ƙoƙon Kai). 34 A can, suka ba shi ruwan
inabi gauraye da wani abu mai ɗaci yă sha.
Amma da ya ɗanɗana, sai ya ƙi sha. 35 Bayan
da suka gicciye shi, sai suka raba tufafinsa a
tsakaninsu ta wurin jefa ƙuri’a. 36 Sa’an nan
suka zauna suna tsaronsa. 37 Bisa da kansa
kuwa, an kafa rubutun zargin da aka yi masa,
da ya ce, Wannan shi ne Yesu Sarkin Yahudawa.
38 An gicciye’yan fashi biyu tare da shi, ɗaya
a damansa, ɗaya kuma a hagunsa. 39 Masu
wucewa, suka zazzage shi, suna kaɗa kai, 40
suna cewa, “Kai da za ka rushe haikali, ka kuma
gina shi cikin kwana uku, ceci kanka mana! In
kai Ɗan Allah ne, ka sauka daga gicciyen!” 41
Haka ma, manyan firistoci da malaman dokoki
da kuma dattawa, suka yi ta yin masa ba’a, suna
cewa, 42 “Ya ceci waɗansu, amma ya kāsa ceton
kansa! In shi ne Sarkin Isra’ila! To, yă sauko
daga kan gicciyen nan, mu kuwa mu gaskata
shi. 43 Ya dogara ga Allah. Bari Allah yă cece shi
yanzu, in yana sonsa, domin ya ce, ‘Ni Ɗan Allah
ne.’” 44 Haka ma,’yan fashin da aka gicciye tare
da shi, suka zazzage shi. 45 Daga sa’a ta shida,
har zuwa sa’a ta tara, duhu ya rufe ƙasa duka.
46 Wajen sa’a ta tara, Yesu ya ɗaga murya da
ƙarfi ya ce, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” (Wato,
“Ya Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?”).
47 Sa’ad da waɗanda suke tsattsaye a wurin suka
ji haka, sai suka ce, “Yana kiran Iliya.” 48 Nan
da nan, ɗaya daga cikinsu ya ruga, ya sami soso,
ya jiƙa shi da ruwan tsami, ya sa a sanda, ya
miƙa wa Yesu, yă sha. 49 Sauran kuwa suka ce,
“Ƙyale shi mu ga, ko Iliya zai zo yă cece shi.” 50
Da Yesu ya sāke ɗaga murya da ƙarfi, sai ya saki
ruhunsa. 51 A daidai wannan lokaci, sai labulen
haikali ya tsage gida biyu, daga sama har ƙasa.
Ƙasa ta jijjiga, duwatsu kuma suka farfashe. 52

Kaburbura suka bubbuɗe, jikunan tsarkaka da
yawa kuwa cikin waɗanda da suka mutu, suka
tashi. 53 Suka firfito daga kaburbura, sa'an nan
bayan tashin Yesu daga matattu, suka shiga
birni mai tsarki, suka bayyana ga mutane da
yawa. 54 Da jarumin nan tare da waɗanda suke
tsaron Yesu, suka ga girgizar ƙasa, da kuma abin
da ya faru, sai tsoro ya kama su, suka kuma ce,
"Gaskiya, wannan Ɗan Allah ne!" 55 Akwai mata
da yawa a can, suna kallo daga nesa. Sun bi Yesu
tun daga Galili, suna masa hidima. 56 A cikinsu,
akwai Maryamu Magdalin, da Maryamu uwar
Yaƙub da Yoses, da kuma uwar'ya'yan Zebedi.
57 Da yamma ta yi, sai ga wani mutum mai arziki
daga Arimateya, sunansa Yusuf, wanda shi da
kansa almajirin Yesu ne. 58 Ya je wurin Bilatus,
ya roƙe shi yă ba shi jikin Yesu. Sai Bilatus
ya umarta a ba shi. 59 Yusuf ya ɗauki jikin ya
nannaɗe shi da zanen lilin mai tsabta. 60 Sa'an
nan ya sa shi a sabon kabarinsa, wanda ya haƙa
a dutse. Bayan ya gungura wani babban dutse
ya rufe bakin kabarin, sai ya tafi abinsa. 61
Maryamu Magdalin da ɗayan Maryamun, suna
zaune a wurin, ɗaura da kabarin. 62 Kashegari,
wato, bayan Ranar Shirye-shirye, sai manyan
firistoci da Farisiyawa, suka je wurin Bilatus. 63
Suka ce, "Ranka yă daɗe, mun tuna, mai ruɗin
nan tun yana da rai ya ce, 'Bayan kwana uku,
zan tashi daga matattu.' 64 Saboda haka, ka ba
da umarni, a tsare kabarin sai rana ta uku ɗin.
In ba haka ba, almajiransa za su iya zuwa su
sace jikin, sa'an nan su faɗa wa mutane cewa,
an tashe shi daga matattu. Ruɗin ƙarshen nan
fa, sai yă fi na farkon muni." 65 Sai Bilatus ya ce,
"Shi ke nan, ku ɗebi soja, ku je ku tsare kabarin
iya ƙoƙarinku." 66 Sai suka je suka tsare kabarin
ta wurin buga masa hatimi, suka kuma sa masu
gadi.

28 Bayan ranar Asabbaci, da sassafe, a ranar
farko ta mako, Maryamu Magdalin tare da
ɗaya Maryamun, suka je don su ga kabarin. 2
Sai aka yi wata babbar girgizar ƙasa. Don wani
mala'ikan Ubangiji ya sauka daga sama, ya je
kabarin, ya gungurar da dutsen, ya kuma zauna
a kai. 3 Kamanninsa yana kama da walƙiya,
tufafinsa kuma fari fat kamar dusan ƙanƙara. 4
Masu gadin kabarin kuma suka ji tsoro ƙwarai,
suka yi rawan jiki, suka zama kamar matattu. 5
Mala'ikan ya ce wa matan, "Kada ku ji tsoro,
domin na san cewa kuna neman Yesu wanda
aka gicciye ne. 6 Ai, ba ya nan, ya tashi kamar
yadda ya faɗa. Ku zo ku ga inda ya kwanta. 7 Sai
ku tafi da sauri ku gaya wa almajiransa cewa,
'Ya tashi daga matattu, ya kuma ya sha gabanku
zuwa Galili. Can za ku gan shi.' Ga shi na faɗa
muku." 8 Sai matan suka bar kabarin da hanzari,
da tsoro, sai dai cike da farin ciki, suka tafi a
guje don su gaya wa almajiransa. 9 Kwaram, sai
ga Yesu ya gamu da su ya ce, "Gaisuwa." Sai
suka zo kusa da shi, suka rungumi ƙafafunsa,
suka yi masa sujada. 10 Sai Yesu ya ce musu,
"Kada ku ji tsoro, ku tafi ku gaya wa'yan'uwana,
su tafi Galili. A can za su gan ni." 11 Yayinda
matan nan suna cikin tafiya, sai waɗansu daga
cikin masu gadin suka shiga gari, suka ba wa
manyan firistoci labarin duk abin da ya faru.
12 Da manyan firistoci da dattawa suka taru,
sai suka ƙulla wata dabara, suka ba wa sojojin
kuɗi mai yawa. 13 Suka ce musu, "Ku, za ku ce,
'Almajiransa ne sun zo da dare suka sace shi,
lokacin da muke barci.' 14 In wannan labari ya
kai kunnen gwamna, za mu lallashe shi, mu
kuma kāre ku daga duk wata wahala." 15 Sai
sojojin suka karɓi kuɗin, suka kuma yi kamar
yadda aka umarce su. Wannan labarin kuwa shi
ne ake bazawa ko'ina a cikin Yahudawa, har
yă zuwa yau. 16 Sa'an nan almajiransa goma
sha ɗaya, suka tafi Galili, suka je dutsen da
Yesu ya gaya musu. 17 Da suka gan shi, sai
suka yi masa sujada, amma waɗansu suka yi
shakka. 18 Sai Yesu ya zo wurinsu ya ce, "An ba
ni dukan iko a sama da kuma ƙasa. 19 Saboda
haka ku tafi, ku mai da dukan al'umman duniya
su zama almajiraina, kuna yi musu baftisma
a cikinsunan Uba, da na Ɗa, da na Ruhu Mai
Tsarki, 20 kuna kuma koya musu, su yi biyayya
da duk abin da na umarce ku, kuma tabbatacce,
ina tare da ku kullum, har ƙarshen zamani."
(aiōn g165)

Markus

1 Farkon bishara game da Yesu Kiristi, Ɗan
Allah. 2 An rubuta a cikin littafin annabi
Ishaya cewa, "Zan aika da ɗan aikena yă sha
gabanka, wanda zai shirya hanyarka," 3 "muryar
mai kira a hamada tana cewa, 'Ku shirya wa
Ubangiji hanya, ku miƙe hanyoyi dominsa.'"
4 Ta haka Yohanna ya zo, yana baftisma a
yankin hamada, yana kuma wa'azin baftismar
tuba don gafarar zunubai. 5 Dukan ƙauyukan
Yahudiya da dukan mutanen Urushalima suka
fiffito zuwa wurinsa. Suna furta zunubansu,
ya kuwa yi musu baftisma a Kogin Urdun. 6
Yohanna ya sa tufafin gashin raƙumi, ya kuma
yi ɗamara da fata. Abincinsa fāri ne da kuma
zumar jeji. 7 Wannan kuwa shi ne saƙonsa,
"A bayana, wanda ya fi ni iko yana zuwa, ban
kuwa isa in sunkuya in kunce igiyar takalmansa
ba. 8 Ina muku baftisma da ruwa, amma shi
zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki." 9
A lokacin, Yesu ya zo daga Nazaret na Galili,
Yohanna kuwa ya yi masa baftisma a Urdun.
10 Da Yesu yana fitowa daga ruwan, sai ya ga
sama ya buɗe, Ruhu kuma yana saukowa a
kansa kamar kurciya. 11 Sai murya ta fito daga
sama ta ce, "Kai ne Ɗana, wanda nake ƙauna,
da kai kuma nake fari ciki ƙwarai." 12 Nan da
nan, sai Ruhu ya kai shi cikin hamada, 13 ya
kuma kasance a hamada kwana arba'in, Shaiɗan
yana gwada shi. Yana tare da namomin jeji,
mala'iku kuma suka yi masa hidima. 14 Bayan
da aka sa Yohanna a kurkuku, sai Yesu ya shigo
cikin Galili, yana shelar bisharar Allah. 15 Yana
cewa, "Lokaci ya yi. Mulkin Allah ya yi kusa. Ku
tuba, ku gaskata bishara!" 16 Yayinda Yesu yake
tafiya a gaɓar Tekun Galili, sai ya ga Siman da
ɗan'uwansa Andarawus, suna jefa abin kamun
kifi a cikin tafkin, domin su masunta ne. 17
Yesu ya ce, "Ku zo, ku bi ni, ni kuwa zan mai
da ku masuntan mutane." 18 Nan da nan, suka
bar abin kamun kifinsu, suka bi shi. 19 Da ya
yi gaba kaɗan, sai ya ga Yaƙub ɗan Zebedi, da
ɗan'uwansa Yohanna a cikin jirgin ruwa, suna
gyaran abin kamun kifinsu. 20 Ba da ɓata lokaci
ba, ya kira su, sai suka bar mahaifinsu Zebedi
a cikin jirgin ruwan, tare da da'yan haya, suka
kuwa bi shi. 21 Suka tafi Kafarnahum. Da ranar
Asabbaci ta kewayo, sai Yesu ya shiga majami'a
ya fara koyarwa. 22 Mutane suka yi mamakin
koyarwarsa, domin ya koyar da su kamar wanda
yake da iko, ba kamar malaman dokoki ba. 23
Nan take, sai wani mutum mai mugun ruhu
a majami'arsu, ya ɗaga murya ya ce, 24 "Ina
ruwanka da mu, Yesu Banazare? Ka zo ne don ka
hallaka mu? Na san wane ne kai, Mai Tsarki nan
na Allah!" 25 Yesu ya tsawata masa ya ce, "Yi
shiru! Fita daga cikinsa!" 26 Sai mugun ruhun
ya jijjiga mutumin da ƙarfi, ya fita daga jikinsa
da ihu. 27 Dukan mutane suka yi mamaki, suna
tambayar juna suna cewa, "Mene ne haka?
Tabɗi! Yau ga sabuwar koyarwa kuma da iko!
Yana ma ba wa mugayen ruhohi umarni, suna
kuma yin masa biyayya." 28 Labari game da
shi ya bazu nan da nan ko'ina a dukan yankin
Galili. 29 Da suka bar majami'ar, sai suka tafi
gidan su Siman da Andarawus, tare da Yaƙub
da Yohanna. 30 Surukar Siman tana kwance da
zazzaɓi, sai suka gaya wa Yesu game da ita. 31
Sai ya je wajenta, ya kama hannunta, ya ɗaga
ta. Zazzaɓin kuwa ya sāke ta, ta kuma yi musu
hidima. 32 A wannan yamma, bayan fāɗuwar
rana, mutane suka kawo wa Yesu dukan marasa
lafiya, da masu aljanu. 33 Duk garin ya taru a
ƙofar gidan. 34 Yesu kuwa ya warkar da marasa
lafiya da yawa da suke da cututtuka iri-iri. Ya
kuma fitar da aljanu da yawa, amma bai yarda
aljanun suka yi magana ba, don sun san wane
ne shi. 35 Da sassafe, tun da sauran duhu, Yesu
ya tashi, ya bar gida, ya tafi wani wurin da ba
kowa, a can ya yi addu'a. 36 Siman da abokansa
suka fita nemansa. 37 Da suka same shi, sai suka
ce, "Kowa yana nemanka!" 38 Yesu ya amsa ya
ce, "Mu je wani wuri dabam, zuwa ƙauyukan da
suke kusa, don in yi wa'azi a can ma. Wannan
shi ne dalilin zuwana." 39 Sai ya tafi ko'ina a
Galili, yana wa'azi a majami'unsu, yana kuma
fitar da aljanu. 40 Wani mutum mai kuturta
ya zo wurinsa, ya durƙusa ya roƙe shi ya ce,
"In kana so, za ka iya tsabtacce ni." 41 Cike
da tausayi, sai Yesu ya miƙa hannunsa ya taɓa
mutumin ya ce, "Na yarda, ka tsabtacce!" 42
Nan da nan, sai kuturtar ta rabu da shi, ya

kuma warke. 43 Yesu ya sallame shi nan take,
da gargadî mai ƙarfi cewa, 44 "Ka lura kada ka
gaya wa kowa wannan. Amma ka tafi ka nuna
kanka ga firist, ka kuma miƙa hadayun da Musa
ya umarta saboda tsarkakewarka, don yă zama
shaida gare su." 45 A maimakon haka, sai ya
fita, ya fara magana a sake, yana baza labarin.
Saboda haka, Yesu bai ƙara iya shiga cikin gari
a fili ba, sai dai ya kasance a wuraren da ba
kowa. Duk da haka, mutane suka yi ta zuwa
wurinsa daga ko'ina.

2 Bayan'yan kwanaki, da Yesu ya sāke shiga
Kafarnahum, sai mutane suka ji labarin
zuwansa gida. 2 Mutane suka taru da yawa har
ma babu wuri, ko a bakin ƙofa ma, sai ya yi
musu wa'azin bishara. 3 Waɗansu mutum huɗu
suka zo wajensa ɗauke da wani shanyayye. 4
Da ba su iya kai shi wurin Yesu ba, saboda
taron, sai suka buɗe rufin gidan saman, bisa
daidai inda Yesu yake. Bayan da suka huda rami,
sai suka saukar da shanyayyen, kwance a kan
tabarmarsa. 5 Da Yesu ya ga bangaskiyarsu,
sai ya ce wa shanyayyen, "Saurayi, an gafarta
zunubanka." 6 To, waɗansu malaman dokoki da
suke zaune a wurin, suka yi tunani a zuciyarsu,
suna cewa, 7 "Me ya sa mutumin nan yake
magana haka? Yana saɓo! Wane ne zai iya
gafarta zunubai, in ba Allah kaɗai ba?" 8 Nan
da nan, Yesu ya gane a ruhunsa abin da suke
tunani a zuciyarsu, sai ya ce musu, "Me ya sa
kuke tunanin waɗannan abubuwa? 9 Wanne
ya fi sauƙi, a ce wa shanyayyen, 'An gafarta
zunubanka,' ko a ce, 'Tashi, ɗauki tabarmarka
ka yi tafiya'? 10 Amma don ku san cewa,
Ɗan Mutum yana da iko a duniya yă gafarta
zunubai." Sai ya ce wa shanyayyen, 11 "Ina ce
maka, tashi, ɗauki tabarmarka, ka tafi gida."
12 Sai ya tashi, ya ɗauki tabarmarsa, ya yi
tafiyarsa a gabansu duka. Wannan ya ba wa
kowa mamaki, suka kuma ɗaukaka Allah suna
cewa, "Ba mu taɓa ganin abu haka ba!" 13 Yesu
ya sāke tafiya bakin tafkin. Taro mai yawa ya zo
wurinsa, sai ya fara koya musu. 14 Yana cikin
tafiya, sai ya ga Lawi, ɗan Alfayus zaune a inda
ake karɓar haraji. Yesu ya ce masa, "Bi ni." Sai
Lawi ya tashi, ya bi shi. 15 Yayinda Yesu yake
cin abinci a gidan Lawi, sai masu karɓar haraji
da "masu zunubi" da yawa, suka zo suka ci tare
da shi da almajiransa, gama akwai mutane da
yawa da suka bi shi. 16 Da malaman dokoki,
waɗanda su ma Farisiyawa ne, suka ga yana ci
tare da masu "zunubi" da masu karɓar haraji,
sai suka tambayi almajiransa, suka ce, "Me ya
sa yake ci tare da masu karɓar haraji da masu
zunubi?" 17 Da jin wannan, Yesu ya ce musu, "Ai,
masu lafiya ba sa bukatar likita, sai dai marasa
lafiya. Ban zo domin in kira masu adalci ba, sai
dai masu zunubi." 18 To, almajiran Yohanna
da na Farisiyawa suna azumi, sai waɗansu
mutane suka zo suka tambayi Yesu, suka ce,
"Yaya almajiran Yohanna da na Farisiyawa suna
azumi, amma almajiranka ba sa yi?" 19 Yesu
ya amsa ya ce, "Yaya abokan ango za su yi
azumi, sa'ad da yana tare da su? Ai, ba za su yi
ba, muddin yana tare da su. 20 Ai, lokaci yana
zuwa da za a ɗauke musu angon. A sa'an nan
ne fa za su yi azumi. 21 "Ba mai facin sabon
ƙyalle a tsohuwar riga. In ya yi haka, sabon
ƙyallen zai yage daga tsohuwar, yagewar kuwa
za tă zama da muni. 22 Ba wanda yakan zuba
sabon ruwan inabi a tsofaffin salkuna. In ya yi
haka, ruwan inabin zai farfashe salkunan, yă yi
hasarar ruwan inabin, salkunan kuma su lalace.
A'a, yakan zuba sabon ruwan inabin a sababbin
salkuna." 23 Wata ranar Asabbaci, Yesu yana
ratsa gonakin hatsi, sai almajiransa da suke
tafiya tare da shi, suka fara kakkarya waɗansu
kan hatsi. 24 Farisiyawa suka ce masa, "Duba,
me ya sa suke yin abin da doka ta hana a yi,
a ranar Asabbaci?" 25 Ya amsa ya ce, "Ashe,
ba ku taɓa karanta abin da Dawuda ya yi ba,
sa'ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa,
suna kuma cikin bukata? 26 Ya shiga gidan
Allah a zamanin Abiyatar babban firist, ya ci
keɓaɓɓen burodin nan, ya kuma ba wa abokan
tafiyarsa abin da firistoci kaɗai sukan ci bisa
ga doka?" 27 Sai ya ce musu, "An yi Asabbaci
saboda mutum ne, ba mutum saboda Asabbaci
ba. 28 Don haka, Ɗan Mutum Ubangiji ne, har
ma da na Asabbaci."

3 Wani lokaci, da ya sāke shiga majami'a, sai
ga wani mutum mai shanyayyen hannu. 2

Waɗansu daga cikin mutane suna neman dalilin
zargin Yesu, sai suka zuba masa ido, su ga ko zai
warkar da shi a ranar Asabbaci. 3 Yesu ya ce wa
mutumin mai shanyayyen hannun, “Tashi ka
tsaya a gaban kowa.” 4 Sai Yesu ya tambaye su
ya ce, “Me ya kamata a yi bisa ga doka, a ranar
Asabbaci, a aikata alheri, ko a aikata mugunta,
a ceci rai, ko a yi kisa?” Amma suka yi shiru. 5
Sai ya kalle su da fushi, don taurin zuciyarsu
ya ɓata masa rai sosai. Sai ya ce wa mutumin,
“Miƙo hannunka.” Sai ya miƙa, hannunsa kuwa
ya koma lafiyayye. 6 Sai Farisiyawa suka fita,
suka fara ƙulla shawara da mutanen Hiridus
yadda za su kashe Yesu. 7 Yesu da almajiransa
suka janye zuwa tafkin, taro mai yawa kuwa
daga Galili ya bi shi. 8 Mutane da yawa daga
Yahudiya, da Urushalima, da Edom, da kuma
yankunan da suke ƙetaren Urdun, da kewayen
Taya, da Sidon suka zo wurinsa, don sun ji
dukan abubuwan da yake yi. 9 Saboda taron, sai
ya ce wa almajiransa su shirya masa ƙaramin
jirgin ruwa, don kada mutane su matse shi.
10 Gama ya warkar da mutane da yawa, masu
cututtuka suka yi ta ƙoƙarin zuwa gaba, don
su taɓa shi. 11 Duk sa’ad da mugayen ruhohi
suka gan shi, sai fāɗì a gabansa, su ɗaga murya,
su ce, “Kai Ɗan Allah ne.” 12 Amma yakan
tsawata musu, kada su shaida ko wane ne shi. 13
Yesu ya hau gefen wani dutse, ya kira waɗanda
yake so, suka kuma zo wurinsa. 14 Ya naɗa
sha biyu, ya kira su manzanni don su kasance
tare da shi, domin kuma yă aike su yin wa’azi,
15 don kuma su sami ikon fitar da aljanu. 16
Ga sha biyun da ya naɗa. Siman (wanda ya
ba shi suna Bitrus); 17 Yaƙub ɗan Zebedi da
kuma ɗan’uwansa Yohanna (ga waɗannan kuwa
ya sa musu suna Buwarnajis, wato, “’ya’yan
tsawa”); 18 Andarawus, Filibus, Bartolomeyu,
Mattiyu, Toma, Yaƙub ɗan Alfayus, Taddayus,
Siman wanda ake kira Zilot, 19 da kuma Yahuda
Iskariyot, wanda ya bashe Yesu. 20 Sai Yesu ya
shiga wani gida, taro kuma ya sāke haɗuwa, har
shi da almajiransa ma ba su sami damar cin
abinci ba. 21 Da’yan’uwansa suka sami wannan
labari, sai suka tafi don su dawo da shi, suna
cewa, “Ai, ya haukace.” 22 Malaman dokokin
da suka zo daga Urushalima suka ce, “Ai, yana
da Be’elzebub! Da ikon sarkin aljanu yake fitar
da aljanu.” 23 Sai Yesu ya kira su, ya yi musu
magana da misalai ya ce, “Yaya Shaiɗan zai
fitar da Shaiɗan? 24 In mulki yana gāba da
kansa, wannan mulki ba zai tsaya ba. 25 In
gida yana gāba da kansa, wannan gida ba zai
tsaya ba. 26 In kuwa Shaiɗan yana gāba da
kansa, ya kuma rabu biyu, ba zai tsaya ba,
ƙarshensa ya zo ke nan. 27 Tabbatacce, ba mai
shiga gidan mai ƙarfi yă kwashe dukiyarsa,
sai bayan ya daure mai ƙarfin, sa’an nan zai
iya yin fashin gidansa. 28 Gaskiya nake gaya
muku, za a gafarta duk zunubai da kuma saɓon
mutane suka yi. 29 Amma duk wanda ya saɓi
Ruhu Mai Tsarki, ba za a taɓa gafara masa ba.
Ya aikata madawwamin zunubi ke nan.” (aiōn
g165, aiōnios g166) 30 Ya faɗì haka domin suna
cewa, “Yana da mugun ruhu.” 31 Sai mahaifiyar
Yesu tare da’yan’uwansa suka iso. Suna tsaye
a waje, sai suka aiki wani ciki yă kira shi. 32
Taron yana zaune kewaye da shi, sai suka ce
masa, “Mahaifiyarka da’yan’uwanka suna waje,
suna nemanka.” 33 Ya yi tambaya ya ce, “Su
wane ne mahaifiyata, da’yan’uwana?” 34 Sai ya
dubi waɗanda suke zaune kewaye da shi ya ce,
“Ga mahaifiyata da’yan’uwana! 35 Duk wanda
yake aikata nufin Allah, shi ne ɗan’uwana,
da’yar’uwata, da kuma mahaifiyata.”

4 Har wa yau, Yesu ya fara koyarwa a bakin
tafki. Domin taron da yake kewaye da shi mai
girma ne sosai, sai ya shiga cikin jirgin ruwa,
ya zauna a ciki a tafkin, dukan mutanen kuwa
suna a gaɓar ruwan. 2 Ya koya musu abubuwa
da yawa da misalai. A koyarwarsa kuwa ya ce, 3
“Ku saurara! Wani manomi ya fita don yă shuka
irinsa. 4 Da yana yafa irin, sai waɗansu suka fāɗì
a kan hanya, tsuntsaye suka zo suka cinye su. 5
Waɗansu suka fāɗì a wuri mai duwatsu inda
babu ƙasa sosai. Nan da nan, suka tsira domin
ƙasar ba zurfi. 6 Amma da rana ta taso, sai tsire-
tsiren suka ƙone, suka yanƙwane, domin ba su
da saiwa. 7 Waɗansu irin suka fāɗì a cikin ƙaya.
Da suka yi girma sai ƙaya suka shaƙe su, har ya
sa ba su yi ƙwaya ba. 8 Har yanzu, waɗansu irin
suka fāɗì a ƙasa mai kyau. Suka tsira, suka yi
girma, suka ba da amfani, suka yi riɓi talatin-

talatin, waɗansu sittin-sittin, waɗansu kuma
ɗari-ɗari." 9 Sai Yesu ya ce, "Duk mai kunnen
ji, yă ji." 10 Lokacin da yake shi kaɗai, Sha
Biyun, da kuma waɗanda suke kewaye da shi,
suka tambaye shi game da misalan. 11 Sai ya
ce musu, "An ba ku sanin asirin mulkin Allah.
Amma ga waɗanda suke waje kuwa, kome sai
da misalai. 12 Saboda, "'ko sun dinga duba, ba
za su taɓa gane ba, kuma ko su dinga ji, ba za su
taɓa fahimta ba, in ba haka ba, mai yiwuwa, su
tuba, a gafarta musu!'" 13 Sai Yesu ya ce musu,
"Ba ku fahimci wannan misali ba? Yaya za ku
fahimci wani misali ke nan? 14 Manomi yakan
shuka maganar Allah. 15 Waɗansu mutane suna
kama da irin da ya fādì a kan hanya, inda akan
shuka maganar Allah. Da jin maganar, nan da
nan sai Shaiɗan yă zo yă ɗauke maganar da
aka shuka a zuciyarsu. 16 Waɗansu suna kama
da irin da aka shuka a wurare masu duwatsu,
sukan ji maganar Allah, sukan kuma karɓe ta
nan da nan da farin ciki. 17 Amma da yake ba su
da saiwa, ba sa daɗewa. Da wahala ko tsanani
ya tashi saboda maganar, nan da nan, sai su
ja da baya. 18 Har yanzu, waɗansu kamar irin
da aka shuka cikin ƙaya, sukan ji maganar, 19
amma damuwar wannan duniya, da son dukiya,
da kuma kwaɗayin waɗansu abubuwa, sukan
shiga, su shaƙe maganar, har su mai da ita
marar amfani. (aiōn g165) 20 Waɗansu mutane
kuwa suna kama da irin da aka shuka a ƙasa mai
kyau, sukan ji maganar Allah, su kuma karɓa,
sa'an nan kuma su fid da amfani riɓi talatin-
talatin, ko sittin-sittin, ko ɗari-ɗari." 21 Sai ya
ce musu, "Ko kukan kawo fitila ku rufe ta da
murfi ko kuma ku sa ta a ƙarƙashin gado ne?
Ba kukan sa ta a kan wurin ajiye fitila ba? 22
Duk abin da yake a ɓoye, dole za a fallasa shi.
Duk abin da kuma yake a rufe, dole za a fitar da
shi a fili. 23 Duk mai kunnen ji, bari yă ji." 24
Ya ci gaba da cewa, "Ku lura da abin da kuke ji
da kyau. Mudun da ka auna da shi, da shi za a
auna maka, har ma a ƙara. 25 Duk wanda yake
da shi, za a ƙara masa, duk wanda kuma ba shi
da shi, ko abin da yake da shi ma, za a karɓe
daga gare shi." 26 Ya sāke cewa, "Mulkin Allah
yana kama da haka. Wani mutum ya yafa iri a
gona. 27 A kwana a tashi har irin yă tsiro, yă
yi girma, bai kuwa santa yadda aka yi ba. 28
Ƙasar da kanta takan ba da ƙwaya, da farko
takan fid da ƙara, sa'an nan ta fid da kai, sa'an
nan kan yă fid da ƙwaya. 29 Da ƙwayan ya nuna,
sai yă sa lauje yă yanka, domin lokacin girbi
ya yi." 30 Ya kuma ce, "Da me za mu kwatanta
mulkin Allah, ko kuwa da wane misali za mu
bayyana shi? 31 Yana kama da ƙwayar mustad,
wadda ita ce ƙwaya mafi ƙanƙanta da akan
shuka a gona. 32 Duk da haka, in aka shuka
ƙwayar, sai tă yi girma, tă zama mafi girma
a itatuwan lambu. Har itacen yă kasance da
manyan rassa, inda tsuntsayen sararin sama
sukan iya huta a inuwarsa." 33 Da misalai da
yawa irin waɗannan, Yesu ya yi magana da
su, daidai yadda za su iya fahimta. 34 Ba abin
da ya faɗa musu, da ba da misali ba. Amma
lokacin da yake shi kaɗai tare da almajiransa,
sai yă bayyana kome. 35 A wannan rana, da
yamma, sai ya ce wa almajiransa, "Mu ƙetare
zuwa wancan hayi." 36 Da suka bar taron, sai
suka tafi tare da shi yadda yake, a cikin jirgin
ruwa. Akwai waɗansu jiragen ruwa kuma tare
da shi. 37 Sai babban hadari mai iska ya tashi,
raƙuman ruwa suna ta bugun jirgin ruwan, har
jirgin ruwan ya kusa yă cika da ruwa. 38 Yesu
kuwa yana can baya, yana barci a kan katifa. Sai
almajiran suka tashe shi suka ce masa, "Malam,
ba ka kula ba ko mu nutse?" 39 Sai ya farka
ya tsawata wa iskar, ya ce wa raƙuman ruwan,
"Shiru! Ku natsu!" Sai iskar ta kwanta, kome
kuma ya yi tsit. 40 Sai ya ce wa almajiransa,
"Don me kuke tsoro haka? Har yanzu ba ku da
bangaskiya ne?" 41 Suka tsorata, suka ce wa
juna, "Wane ne wannan? Har iska da raƙuman
ruwa ma suna masa biyayya!"

5 Suka ƙetare tafkin suka je yankin Gerasenawa.
2 Da Yesu ya sauka daga jirgin ruwa, sai
wani mutum mai mugun ruhu ya fito daga
kaburbura, ya tarye shi. 3 Wannan mutumin
ya mai da kaburbura gidansa. Kuma ba wanda
ya iya daure shi, ko da sarƙa ma. 4 Gama an
sha daure shi hannu da ƙafa da sarƙa, amma
yakan tsintsinke sarƙar, yă kuma karye ƙarafan
da suke ƙafafunsa. Ba wanda yake da ƙarfin
da zai iya yă riƙe shi. 5 Dare da rana, sai yă

dinga kuka yana ƙuƙƙuje jikinsa da duwatsu a
cikin kaburbura da kan tuddai. 6 Da ya hangi
Yesu daga nesa, sai ya ruga da gudu, ya zo
ya durƙusa a gabansa. 7 Ya yi ihu da babbar
murya ya ce, “Ina ruwanka da ni Yesu, Ɗan
Allah Mafi Ɗaukaka? Ka rantse da Allah cewa
ba za ka ba ni azaba ba!” 8 Gama Yesu ya riga ya
ce masa, “Ka fita daga jikin mutumin nan, kai
mugun ruhu!” 9 Sai Yesu ya tambaye shi ya ce,
“Mene ne sunanka?” Sai ya amsa ya ce, “Sunana
Lejiyon, wato, ‘Tuli,’ domin muna da yawa.” 10
Sai ya yi ta roƙon Yesu, kada yă kore su daga
wurin. 11 A kan tudun da yake nan kusa kuwa,
akwai wani babban garken aladu, suna kiwo. 12
Sai aljanun suka roƙi Yesu, suka ce, “Tura mu
cikin aladun nan, ka bari mu shiga cikinsu.”
13 Ya kuwa yarda musu, sai mugayen ruhohin
suka fita suka shiga cikin aladun. Garken kuwa,
yana da kusan aladu dubu biyu, suka gangara
daga kan tudun zuwa cikin tafkin, suka nutse.
14 Masu kiwon aladun kuwa suka ruga da gudu
zuwa cikin gari da ƙauyuka, suka ba da wannan
labari. Sai mutanen suka fito, domin su ga
abin da ya faru. 15 Da suka kai wajen Yesu, sai
suka ga mutumin da dā yake da tulin aljanun
yana zaune a wurin, sanye da tufafi kuma cikin
hankalinsa, sai suka ji tsoro. 16 Waɗanda suka
ga abin da ya faru, suka ba da labarin abin da
ya faru da mai aljanun, da kuma aladun. 17 Sai
mutane suka fara roƙon Yesu yă bar yankinsu.
18 Yesu yana kan shiga cikin jirgin ruwa ke nan,
sai mutumin da dā yake da aljanun ya roƙa yă bi
shi. 19 Yesu bai yardar masa ba, amma ya ce, “Ka
tafi gida wurin iyalinka, ka gaya musu babban
alherin da Ubangiji ya yi maka, da yadda ya yi
maka jinƙai.” 20 Sai mutumin ya tafi, ya yi ta ba
da labari a cikin Dekafolis a kan babban alherin
da Yesu ya yi masa. Dukan mutane kuwa suka
yi mamaki. 21 Da Yesu ya sāke ƙetarewa cikin
jirgin ruwa zuwa ɗaya hayen tafkin, sai taro
mai yawa ya taru kewaye da shi yayinda yake a
bakin tafkin. 22 Sai ɗaya a cikin masu mulkin
majami’a, wanda ake kira Yayirus ya zo wurin.
Da ganin Yesu, sai ya durƙusa a gabansa, 23
ya roƙe shi da gaske ya ce, “Ƙaramar diyata
tana bakin mutuwa. In ka yarda, ka zo ka ɗibiya
hannunka a kanta, domin ta warke, ta kuma
rayu.” 24 Sai Yesu ya tafi tare da shi. Babban
taron kuma ya bi shi, suna ta matsinsa a kowane
gefe. 25 A can kuwa akwai wata mace, wadda ta
yi shekaru goma sha biyu tana zub da jini. 26
Ta kuma sha wahala ƙwarai a hannun likitoci
da yawa, har ta kashe duk abin da take da shi,
amma maimakon samun sauƙi, sai ciwon ya
ƙara muni. 27 Da ta ji labarin Yesu, sai ta zo
ta bayansa, a cikin taron, ta taɓa rigarsa, 28
domin ta yi tunani cewa, “Ko da rigunarsa ma
na taɓa, zan warke.” 29 Nan da take, zub da
jininta ya tsaya, sai ta ji a jikinta ta rabu da
shan wahalarta. 30 Nan da nan Yesu ya gane
cewa, iko ya fita daga gare shi. Sai ya juya a
cikin taron ya yi tambaya, “Wa ya taɓa rigata?”
31 Sai almajiransa suka ce, “Kana ganin mutane
suna matsinka, duk da haka kana tambaya,
‘Wa ya taɓa ni?’” 32 Amma Yesu ya ci gaba da
dubawa don yă ga wa ya taɓa shi. 33 Matar, da
yake ta san abin da ya faru da ita, sai ta zo ta
durƙusa a gabansa, da tsoro da rawan jiki, ta
kuma gaya masa dukan abin da ya faru. 34 Sai
ya ce mata, “Diyata, bangaskiyarki ta warkar
da ke. Ki sauka lafiya, kin kuma rabu da dukan
wahalarki.” 35 Yayinda Yesu yana cikin magana,
sai waɗansu mutane daga gidan Yayirus, mai
mulkin majami’a, suka zo suka ce, “Diyarka ta
rasu. Kada ma ka wahal da Malam.” 36 Yesu bai
kula da abin da suka faɗa ba, sai ya ce wa mai
mulkin majami’ar, “Kada ka ji tsoro, ka gaskata
kawai.” 37 Bai bar kowa ya bi shi ba, sai Bitrus,
Yaƙub da Yohanna ɗan’uwan Yaƙub. 38 Da suka
iso gidan mai mulkin majami’ar, sai Yesu ya ga
ana hayaniya, mutane suna kuka da kururuwa.
39 Sai ya shiga ciki, ya ce musu, “Mene ne dalilin
wannan hayaniya da kuka? Yarinyar ba mutuwa
ne ta yi ba, barci take yi.” 40 Sai suka yi masa
dariya. Bayan ya fitar da su duk waje, sai ya
ɗauki mahaifin da mahaifiyar yarinyar tare da
almajiran da suke tare da shi, suka shiga inda
yarinyar take. 41 Sai ya kama hannunta ya ce
mata, “Talita kum!” (Wato, “Ƙaramar yarinya,
na ce miki, tashi!”). 42 Nan da nan, sai yarinyar
ta tashi ta yi tafiya (shekarunta goma sha biyu
ne). Saboda wannan, suka yi mamaki ƙwarai. 43
Sai ya ba da umarni mai tsanani, kada kowa yă

san kome game da wannan. Sai ya ce musu, su
ba ta wani abu tă ci.

6 Yesu ya tashi daga can ya tafi garinsa, tare
da almajiransa. 2 Da Asabbaci ya kewayo, sai
ya fara koyarwa a cikin majami'a, mutane da
yawa da suka saurare shi, suka yi mamaki. Suna
tambaya, "Ina mutumin nan ya sami waɗannan
abubuwa? Wace hikima ce wannan da aka
ba shi, har da yana yin ayyukan banmamaki
haka! 3 Ashe, wannan ba shi ne kafinta nan
ba? Shin, ba shi ne ɗan Maryamu ba, ba shi ne
ɗan'uwan su Yaƙub, Yusuf, Yahuda da kuma
Siman ba? Ashe,'yan'uwansa mata kuma ba
suna nan tare da mu ba?" Sai suka ji haushinsa.
4 Yesu ya ce musu, "Sai a garinsa kaɗai, da kuma
cikin'yan'uwansa, da cikin gidansa ne, annabi ba
shi da daraja." 5 Bai iya yin ayyukan banmamaki
a wurin ba, sai dai ɗibiya hannuwansa da ya yi
a kan mutane kima da suke da cututtuka, ya
kuwa warkar da su. 6 Ya kuwa yi mamaki ƙwarai
don rashin bangaskiyarsu. Sai ya Yesu zazzaga
ƙauyuka yana koyarwa. 7 Ya kira Sha Biyun nan
wurinsa, ya aike su biyu-biyu, ya kuma ba su
iko bisa mugayen ruhohi. 8 Ga dai umarnansa,
"Kada ku ɗauki kome don tafiyar, sai dai sanda
ba burodi, ba jaka, ba kuɗi a ɗamararku. 9 Ku sa
takalma, amma ban da riga fiye da waɗanda
kuka sa. 10 Duk sa'ad da kuka shiga wani gida, ku
zauna nan sai kun bar garin. 11 In kuwa a wani
wuri ba a karɓe ku, ba a kuwa saurare ku ba, sai
ku karkaɗe ƙurar ƙafafunku sa'ad da kuka fita,
a matsayin shaida a kansu." 12 Suka fita, suna yi
wa'azi, suna ce wa mutane su tuba. 13 Suka fitar
da aljanu da yawa, suka shafa wa marasa lafiya
da yawa mai, suka kuwa warkar da su. 14 Sarki
Hiridus ya ji wannan labari, gama sunan Yesu
ya bazu a ko'ina. Waɗansu suna cewa, "An tashe
Yohanna Mai Baftisma daga matattu ne, shi
ya sa yana da ikon yin ayyukan banmamakin
nan." 15 Waɗansu suka ce, "Ai, Iliya ne." Har
wa yau waɗansu suka ce, "Ai, annabi ne, kamar
ɗaya daga cikin annabawan dā." 16 Amma da
Hiridus ya ji haka, sai ya ce, "Ai, Yohanna ne,
mutumin da na yanke masa kai, shi ne ya tashi
daga matattu!" 17 Gama Hiridus da kansa ya
ba da umarni a kama Yohanna, ya kuma sa
aka daure shi, aka sa shi a kurkuku. Ya yi haka
saboda Hiridiyas, matar ɗan'uwansa Filibus,
wadda ya aura. 18 Gama Yohanna ya yi ta ce wa
Hiridus, "Ba daidai ba ne bisa ga doka, ka ɗauki
matar ɗan'uwanka." 19 Saboda haka, Hiridiyas
ta ƙulla munafunci game da Yohanna, ta kuma
so ta kashe shi. Amma ba tă iya ba, 20 domin
Hiridus yana jin tsoron Yohanna, ya kuma kāre
shi sosai, da sanin cewa shi mutum ne mai
adalci da kuma mai tsarki. Duk sa'ad da Hiridus
ya saurari Yohanna, yakan damu ƙwarai, duk
da haka, yakan so yă ji shi. 21 A ƙarshe, ta
sami zarafi. A ranar murnar haihuwar Hiridus,
ya yi biki domin hakimansa, da shugabannin
sojojinsa, da kuma manyan mutanen Galili. 22
Sa'ad da diyar Hiridiyas ta shigo, ta kuma yi
rawa, sai ta gamshi Hiridus tare da baƙinsa. Sai
Sarkin ya ce wa yarinyar, "Ki tambaye ni kome
da kike so, ni kuwa zan ba ki." 23 Ya yi mata
alkawari da rantsuwa cewa, "Duk abin da kika
roƙa, zan ba ki, ko da rabin mulkina ne." 24 Sai
ta fita ta ce wa mahaifiyarta, "Me zan roƙa?"
Ta ce, "Kan Yohanna Mai Baftisma." 25 Nan da
nan, sai yarinyar ta yi hanzari zuwa wajen sarki
da roƙon, "Ina so ka ba ni kan Yohanna Mai
Baftisma a cikin tasa, yanzu-yanzu nan." 26
Sai sarki ya yi baƙin ciki ƙwarai, amma saboda
rantsuwar da kuma baƙinsa, bai so yă hana ta
ba. 27 Nan take, sai ya aiki mai aiwatar da kisa
da umarni ya kawo kan Yohanna. Mutumin ya
je ya yanke kan Yohanna a kurkuku. 28 Ya kuma
kawo kan a tasa ya ba yarinyar. Ita kuma ta ba
wa mahaifiyarta. 29 Da almajiran Yohanna suka
sami labari, sai suka zo suka ɗauki jikinsa suka
binne a kabari. 30 Manzannin suka taru kewaye
da Yesu, suka ba shi rahoton duk abin da suka
yi, da kuma suka koyar. 31 To, saboda mutane
da yawa suna kai da kawowa, har ma ba su sami
damar cin abinci ba, sai ya ce musu, "Ku zo
mu kaɗaita inda ba kowa don ku ɗan huta."
32 Sai suka tafi a jirgin ruwa su kaɗai, inda
ba kowa. 33 Amma mutane da yawa waɗanda
suka ga tashinsu, sun gane su, sai suka ruga da
gudu a ƙafa daga dukan birane, suka riga su
kaiwa can. 34 Da Yesu ya sauka, ya ga taro mai
yawa, sai ya ji tausayinsu, gama kamar tumaki
suke waɗanda ba su da makiyayi. Sai ya fara

koya musu abubuwa da yawa. 35 A lokacin nan
yamma ta yi, sai almajiransa suka zo wurinsa
suka ce masa, “Wurin nan ƙauye ne, ga shi kuma
lokaci ya ƙure. 36 Ka sallami mutanen su shiga
ƙauyukan da suke kurkusa, su sayi wa kansu
wani abu, su ci.” 37 Sai ya amsa ya ce, “Ku, ku ba
su wani abu su ci.” Suka ce masa, “Ai, wannan
zai ɗauki albashin wata takwas na mutum! Mu
je mu kashe yawan kuɗin nan a burodi mu ba
su su ci?” 38 Sai ya yi tambaya ya ce, “Burodi
nawa kuke da su? Je ku duba.” Da suka duba, sai
suka ce, “Biyar da kifi biyu.” 39 Sa’an nan Yesu
ya umarce su su sa dukan mutanen su zazzauna
ƙungiya-ƙungiya a kan ɗanyar ciyawa. 40 Haka
suka zazzauna a ƙungiyar ɗari-ɗari, da kuma
hamsin-hamsin. 41 Ya ɗauki burodi guda biyar
da kifin nan biyu, ya ɗaga kai sama, ya yi godiya,
ya kakkarya burodin. Sai ya ba wa almajiransa
su rarraba wa mutane. Ya kuma rarraba kifi
biyun a tsakaninsu duka. 42 Kowa ya ci, ya
ƙoshi, 43 almajiran suka kwashe gutsattsarin
burodin da na kifin cike da kwanduna goma
sha biyu. 44 Yawan mutanen da suka ci kuwa
maza dubu biyar ne. 45 Nan da nan Yesu ya sa
almajiransa su shiga jirgin ruwa, su sha gabansa
zuwa Betsaida, shi kuma yă sallami taron. 46
Bayan ya bar su, sai ya hau kan dutse don yă yi
addu’a. 47 Da yamma ta yi, jirgin ruwan yana
tsakiyar tafkin, Yesu kuma yana can a ƙasa shi
kaɗai. 48 Ya ga almajiran suna fama da tuƙi
saboda iska tana gāba da su. Wajen tsara ta
huɗu na dare, sai ya tafi wurinsu, yana takawa
a kan tafkin. Ya yi kamar zai wuce su, 49 amma
da suka gan shi yana takawa a kan tafkin, sai
suka yi tsammani fatalwa ce. Sai suka yi ihu, 50
domin dukansu sun gan shi, suka kuma tsorata.
Nan da nan ya yi magana da su ya ce, “Ku
yi ƙarfin hali! Ni ne. Kada ku ji tsoro.” 51 Sai
ya shiga jirgin ruwan tare da su, iskar kuma
ta kwanta. Dukansu suka yi mamaki, 52 gama
ba su fahimci al’amarin burodin nan ba, don
zuciyarsu ta taurare. 53 Da suka haye, sai suka
sauka a Gennesaret, suka daure jirgin a ƙugiya.
54 Da fitowarsu daga jirgin, sai mutane suka
gane Yesu. 55 Suka gama yankin da gudu, suna
ɗaukan marasa lafiya a kan tabarmai zuwa duk
inda suka ji yake. 56 Duk inda ya shiga, cikin
ƙauyuka, birane ko karkara, sai su kwantar da
marasa lafiya a bakin kasuwa. Suka roƙe shi
yă bari su taɓa gefen rigarsa kawai, kuma duk
waɗanda suka taɓa shi kuwa, suka warke.

7 Farisiyawa da waɗansu malaman dokoki
waɗanda suka zo daga Urushalima, suka
taru kewaye da Yesu. 2 Sai suka ga waɗansu
daga cikin almajiransa suna cin abinci da
hannuwa marasa tsabta, wato, da ba a wanke
ba. 3 (Farisiyawa da dukan Yahudawa ba sa cin
abinci, sai sun wanke hannuwa sarai tukuna,
yadda al’adun dattawa suka ce. 4 Sa’ad da
suka dawo daga wurin kasuwanci, dole su
wanke hannu kafin su ci abinci. Sukan kuma
kiyaye waɗansu al’adu da yawa, kamar wanken
kwafuna, tuluna da butoci.) 5 Saboda haka,
Farisiyawa da malaman dokoki suka tambayi
Yesu, suka ce, “Don me almajiranka ba sa bin
al’adun dattawa, a maimakon haka suna cin
abinci da hannuwa marasa tsabta?” 6 Ya amsa
ya ce, “Daidai ne Ishaya ya yi annabci game da
ku munafukai; kamar yadda yake a rubuce cewa,
“‘Waɗannan mutane da baki suke girmama
ni, amma zukatansu sun yi nesa da ni. 7 A
banza suke mini sujada, koyarwarsu, dokokin
mutane ne kawai.’ 8 Kun yar da umarnan Allah,
kuna bin al’adun mutane.” 9 Ya kuma ce musu,
“Kuna da hanya mai sauƙi na ajiye umarnan
Allah a gefe ɗaya, don ku kiyaye al’adunku!
10 Gama Musa ya ce, ‘Ka girmama mahaifinka
da mahaifiyarka,’kuma, ‘Duk wanda ya zagi
mahaifinsa ko mahaifiyarsa, dole a kashe shi.’
11 Amma ku, kukan ce, in mutum ya ce wa
mahaifinsa, ko mahaifiyarsa, ‘Duk taimakon da
ya kamata ku samu daga wurina, Korban ne,’
(wato, abin da aka keɓe wa Allah), 12 sa’an nan
haka ba kwa ƙara barinsa yă yi wa mahaifinsa ko
mahaifiyarsa wani abu. 13 Ta haka kuke rushe
maganar Allah ta wurin al’adun da kuke miƙa
wa’ya’yanku. Haka kuma kuke yin abubuwa
da yawa.” 14 Sai Yesu ya sāke kiran taron
wurinsa ya ce, “Ku saurare ni dukanku, ku
kuma fahimci wannan. 15 Ba abin da yake shiga
mutum daga waje ba ne yake ƙazantar da shi.
Sai dai abin da ya fita daga cikin mutum ne,
yake ƙazantar da shi.” 17 Bayan ya bar taron,

ya shiga gida, sai almajiransa suka tambaye
shi ma'anar wannan misali. 18 Ya ce, "Ashe,
ba ku da saurin ganewa? Ba ku gane cewa ba
abin da yake shiga mutum daga waje ba ne
yake ƙazantar da shi. 19 Gama ba ya shiga cikin
zuciyarsa, sai dai cikin tumbinsa, sa'an nan
kuma yă fita daga jikinsa." (Da fadîn haka, Yesu
ya nuna tsabtar kowane irin abinci.) 20 Ya ci
gaba, "Abin da yake fitowa daga mutum ne yake
ƙazantar da shi. 21 Gama daga ciki, daga zuciyar
mutane, mugayen tunani suke fitowa, fasikanci,
sata, kisankai, zina, 22 kwaɗayi, ƙeta, ruɗu,
ƙazantaccen sha'awa, kishi, ɓata suna, girman
kai da kuma wauta. 23 Duk waɗannan mugayen
abubuwa daga cikin suke fitowa, suna kuma
ƙazantar da mutum." 24 Sai Yesu ya bar wurin,
ya kuma tafi wajajen Taya. Ya shiga wani gida,
bai kuwa so kowa yă sani ba. Duk da haka, bai
iya ɓoye kasancewarsa ba. 25 Da jin labarinsa,
sai wata mace wadda ƙaramar diyarta tana da
mugun ruhu, ta zo ta durƙusa a gabansa. 26
Macen kuwa mutuniyar Hellenawa ce, an haife
ta a Funisiya a Suriya. Ta roƙi Yesu yă fitar da
aljani da yake jikin diyarta. 27 Yesu ya ce mata,
"Da farko, bari'ya'ya su ci su ƙoshi tukuna, gama
ba daidai ba ne, a ɗauki burodin yara a jefa wa
karnukansu." 28 Ta amsa, ta ce, "I, Ubangiji, ko
karnuka ma da suke ƙarƙashin tebur, sukan ci
burbudîn da suke fāɗuwa daga abincin yara."
29 Sai ya ce mata, "Saboda irin wannan amsa,
ki tafi, aljanin ya rabu da diyarki." 30 Ta tafi
gida, ta tarar da diyarta kwance a gado, aljanin
kuwa ya fita. 31 Sai Yesu ya bar wajajen Taya,
ya bi ta Sidon har zuwa Tekun Galili da kuma
cikin yankin Dekafolis. 32 A can ne waɗansu
mutane suka kawo masa wani kurma, wanda da
ƙyar yake magana. Sai suka roƙe shi yă ɗibiya
hannunsa a kan mutumin. 33 Bayan da ya jawo
shi gefe, sai Yesu ya sa yatsotsinsa a kunnuwan
mutumin, ya tofa miyau ya kuma taɓa harshen
mutumin. 34 Ya ɗaga kai sama, ya ja numfashi
mai zurfi, sa'an nan ya ce masa, "Effata!" (Wato,
"Buɗe!"). 35 Bayan ya faɗa haka, sai kunnuwan
mutumin suka buɗe, harshensa kuma ya kunce,
sai ya fara magana sarai. 36 Yesu ya umarce
su, kada su gaya wa kowa. Amma ƙara yawan
kwaɓarsu ƙara yawan yaɗa labarin suke ta yi.
37 Mutane suka cika da mamaki, suka ce, "Kai,
ya yi kome daidai. Har ma yana sa kurame su ji,
bebaye kuma su yi magana."

8 A kwanakin nan wani taro mai girma ya
taru. Tun da yake ba su da abin da za su ci,
sai Yesu ya kira almajiransa ya ce, 2 "Ina jin
tausayin mutanen nan, kwanansu uku ke nan
tare da ni, kuma ba su da abin da za su ci. 3
In na sallame su gida da yunwa, za su kāsa a
hanya, don waɗansu daga cikinsu sun zo daga
nesa." 4 Almajiransa suka amsa suka ce, "Amma
a ina, a wannan wurin da ba kowa, wani zai
iya samun isashen burodi, don a ciyar da su?"
5 Sai Yesu ya yi tambaya ya ce, "Burodi guda
nawa kuke da su?" Suka ce, "Bakwai." 6 Sai
ya gaya wa taron su zazzauna a ƙasa. Bayan
ya ɗauki burodin nan bakwai, ya yi godiya, sai
ya kakkarya, ya ba wa almajiransa su rarraba
wa mutanen, suka kuwa yi haka. 7 Suna kuma
da ƙananan kifaye kaɗan, ya ba da godiya
dominsu, ya kuma ce wa almajiran su rarraba
musu. 8 Mutanen suka ci, suka ƙoshi. Daga baya,
almajiran suka tattara gutsattsarin da suka rage
cike da kwanduna bakwai. 9 Wajen maza dubu
huɗu ne suka kasance. Da ya sallame su, 10 sai
ya shiga jirgin ruwa tare da almajiransa, suka
tafi yankin Dalmanuta. 11 Farisiyawa suka zo
suka fara yin wa Yesu tambayoyi. Don su gwada
shi, sai suka nemi yă nuna musu wata alama
daga sama. 12 Sai ya ja numfashi mai zurfi ya
ce, "Don me wannan zamani yake neman ganin
abin banmamaki? Gaskiya nake gaya muku, ba
wata alamar da za a ba su." 13 Sai ya bar su,
ya koma cikin jirgin ruwan, suka ƙetare zuwa
ɗaya hayin. 14 Almajiran suka manta su riƙe
burodi, sai dai guda ɗaya da suke da shi a cikin
jirgin ruwan. 15 Yesu ya gargaɗe su ya ce, "Ku
yi hankali, ku kuma lura da yistin Farisiyawa
da na Hiridus." 16 Suka tattauna wannan da
juna, suna cewa, "Don ba mu da burodi ne." 17
Da ya gane abin da suke tattaunawa, sai Yesu
ya tambaye su ya ce, "Don me kuke zancen
rashin burodi? Har yanzu ba ku gane ko fahimta
ba? Zukatanku sun taurare ne? 18 Kuna da
idanu, amma kun kāsa gani, kuna da kunnuwa,
amma kun kāsa ji? Ba ku tuna ba? 19 Da na

kakkarya burodi guda biyar wa mutane dubu
biyar, kwanduna nawa kuka kwashe cike da
gutsattsarin?" Suka amsa, "Sha biyu." 20 "Da na
kuma kakkarya burodin nan bakwai wa mutum
dubu huɗu, kwanduna nawa kuka kwashe cike
da gutsattsarin?" Suka ce, "Bakwai." 21 Ya ce
musu, "Har yanzu ba ku fahimta ba?" 22 Suka
iso Betsaida, sai waɗansu mutane suka kawo
wani makaho, suka roƙi Yesu yă taɓa shi. 23
Yesu ya kama hannun makahon ya kai shi
bayan ƙauyen. Bayan ya tofa miyau a idanun
mutumin, ya kuma ɗibiya masa hannuwansa,
sai ya tambaye shi ya ce, "Kana iya ganin wani
abu?" 24 Sai ya ɗaga kai ya ce, "Ina ganin
mutane, suna kama da itatuwa da suke tafiya."
25 Yesu ya sāke ɗibiya hannuwansa a idanun
mutumin, sai idanunsa suka buɗe, ya sami gani,
ya kuma ga kome sarai. 26 Yesu ya sallame shi
gida ya ce, "Kada ka shiga cikin ƙauyen." 27
Yesu da almajiransa suka tafi ƙauyukan da suke
kewaye da Kaisariya Filibbi. A hanya ya tambaye
su ya ce, "Wa, mutane suke ce da ni?" 28 Suka
amsa, suka ce, "Waɗansu suna cewa, Yohanna
Mai Baftisma, waɗansu Iliya, waɗansu kuma
har wa yau sun ce, ɗaya daga cikin annabawa."
29 Sai ya yi tambaya ya ce, "Amma ku fa, wa
kuke ce da ni?" Bitrus ya amsa ya ce, "Kai ne
Kiristi." 30 Yesu ya gargaɗe su kada su gaya wa
kowa kome a kansa. 31 Sai ya fara koya musu
cewa, dole Ɗan Mutum yă sha wahaloli da yawa,
dattawa, manyan firistoci da malaman dokoki
kuma su ƙi shi. Dole kuma a kashe shi, bayan
kwana uku kuma, yă tashi. 32 Ya yi wannan
zance a sarari. Sai Bitrus ya jawo shi gefe, ya
fara tsawata masa. 33 Amma da Yesu ya juya ya
dubi almajiransa, sai ya tsawata wa Bitrus ya ce,
"Tashi daga nan Shaiɗan! Ba ka da al'amuran
Allah a zuciyarka, sai na mutane." 34 Sai ya
kira taron wurinsa tare da almajiransa ya ce,
"Duk wanda zai bi ni, dole yă ƙi kansa, yă ɗauki
gicciyensa yă bi ni. 35 Domin duk mai son ceton
ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya rasa
ransa saboda ni, da kuma bishara, zai same shi.
36 Me mutum zai amfana, in ya ribato duniya
duka a bakin ransa? 37 Ko kuma, me mutum
zai bayar a musayar ransa? 38 Duk wanda ya ji
kunyata, da na kalmomina a wannan zamani
na fasikanci da zunubi, Ɗan Mutum ma zai ji
kunyarsa lokacin da ya shiga cikin ɗaukakar
Ubansa, tare da tsarkakan mala'iku."

9 Ya kuma ce musu, "Gaskiya nake gaya muku,
waɗansu da suke tsattsaye a nan ba za su
mutu ba, sai sun ga mulkin Allah ya bayyana da
iko." 2 Bayan kwana shida, sai Yesu ya ɗauki
Bitrus, Yaƙub da Yohanna tare da shi, ya kai
su kan wani dutse mai tsawo, suka kasance su
kaɗai a wurin. A can aka sāke kamanninsa a
gabansu. 3 Tufafinsa suka zama fari suna ƙyalli,
fiye da yadda wani a duniya zai iya yi su. 4 Iliya
da Musa suka bayyana a gabansu, suna magana
da Yesu. 5 Bitrus ya ce wa Yesu, "Rabbi, ya yi
kyau da muke nan. Bari mu kafa bukkoki guda
uku, ɗaya dominka, ɗaya domin Musa, ɗaya
kuma domin Iliya." 6 (Bai san abin da zai faɗa ba
ne, gama sun tsorata ƙwarai.) 7 Sai wani girgije
ya bayyana, ya rufe su, wata murya kuma ta fito
daga girgijen, ta ce, "Wannan Ɗana ne, wanda
nake ƙauna, ku saurare shi!" 8 Farat ɗaya, da
suka waiwaya, ba su ƙara ganin kowa tare da
su ba, sai dai Yesu. 9 Da suna saukowa daga
dutsen, Yesu ya umarce su kada su gaya wa
kowa abin da suka gani, sai bayan Ɗan Mutum
ya tashi daga matattu. 10 Suka riƙe wannan
zance a ɓoye tsakaninsu, suna tattaunawa ko
mece ce ma'anar "tashi daga matattu." 11 Suka
tambaye shi, suka ce, "Don me malaman dokoki
suke cewa, sai Iliya ya fara zuwa?" 12 Yesu ya
amsa ya ce, "Gaskiya ne, Iliya zai zo da fari,
yă kuma mayar da dukan abubuwa. Don me
kuma aka rubuta cewa, dole Ɗan Mutum yă
sha wahala sosai, kuma a ƙi shi? 13 Amma ina
faɗa muku, Iliya ya riga ya zo, kuma suka yi
duk abin da suka ga dama da shi, kamar yadda
aka rubuta game da shi." 14 Da suka dawo
wurin sauran almajiran, sai suka ga babban taro
kewaye da su, malaman dokoki suna gardama
da su. 15 Nan take da dukan mutanen suka ga
Yesu, sai suka cika da mamaki, suka ruga da
gudu don su gai da shi. 16 Ya tambaye su ya ce,
"Gardamar me kuke yi da su?" 17 Wani mutum
a cikin taron ya amsa ya ce, "Malam, na kawo
maka ɗana mai wani ruhun da yake hana shi
magana. 18 Duk lokacin da mugun ruhun ya

kama shi, yakan jefa shi a ƙasa. Bakinsa yakan
yi kumfa, yă cije haƙorarsa, yakan sa jikinsa ya
sandare, yă zama da ƙarfi. Na roƙi almajiranka
su fitar da ruhun, amma ba su iya ba." 19 Yesu
ya ce, "Ya ku zamani marar bangaskiya, har
yaushe zan kasance tare da ku? Har yaushe
zan yi haƙuri da ku? Kawo mini yaron." 20 Sai
suka kawo shi. Da ruhun ya ga Yesu, nan da
nan sai ya buge yaron da farfaɗiya. Ya fāɗì a
ƙasa, yana birgima, bakinsa yana kumfa. 21
Yesu ya tambayi mahaifin yaron ya ce, "Tun
yaushe yake haka?" Ya ce, "Tun yana ƙarami.
22 Ya sha jefa shi cikin wuta, ko ruwa don yă
kashe shi. Amma in za ka iya yin wani abu, ka ji
tausayinmu ka taimake mu." 23 Yesu ya ce, "'In
za ka iya'? Ai, kome mai yiwuwa ne ga wanda ya
gaskata." 24 Nan da nan mahaifin yaron ya faɗa
da ƙarfi ya ce, "Na gaskata, ka taimake ni in
sha kan rashin bangaskiyata!" 25 Da Yesu ya ga
taron suna zuwa can a guje, sai ya tsawata wa
mugun ruhun ya ce, "Kai ruhun kurma, da na
bebe, na umarce ka, ka fita daga cikinsa, kada
kuma ka ƙara shigarsa." 26 Sai ruhun ya yi ihu,
ya buge shi da ƙarfi da farfaɗiya, ya fita. Yaron
ya kwanta kamar matacce, har mutane da yawa
suka ce, "Ai, ya mutu." 27 Amma Yesu ya kama
shi a hannu ya ɗaga, ya kuwa tashi tsaye. 28 Da
Yesu ya shiga gida, almajiransa suka tambaye
shi a ɓoye, suka ce, "Me ya sa ba mu iya fitar da
shi ba?" 29 Ya amsa ya ce, "Sai da addu'akaɗai
irin wannan yakan fita." 30 Suka bar wurin suka
bi ta Galili. Yesu bai so wani yă san inda suke
ba, 31 gama yana koya wa almajiransa. Ya ce
musu, "Za a ci amanar Ɗan Mutum, a ba da
shi ga hannun mutane. Za su kashe shi, bayan
kwana uku kuma zai tashi." 32 Amma ba su
fahimci abin da yake nufi ba, suka kuma ji tsoro
su tambaye shi game da wannan. 33 Suka iso
Kafarnahum. Da yana cikin gida, sai ya tambaye
su ya ce, "Gardamar me kuke yi a hanya?" 34
Amma suka yi shiru, don a hanya suna gardama
ne, a kan ko wane ne a cikinsu ya fi girma?
35 Da Yesu ya zauna, sai ya kira Sha Biyun ya
ce, "In wani yana so yă zama na fari, dole yă
zama na ƙarshe duka, da kuma bawan kowa."
36 Ya ɗauki wani ƙaramin yaro ya sa yă tsaya
a tsakiyarsu. Ya ɗauke shi a hannunsa, ya ce
musu, 37 "Duk wanda ya karɓi ɗaya daga cikin
waɗannan ƙananan yara a cikin sunana, ni ya
karɓa. Duk wanda kuma ya karɓe ni, ba ni ya
karɓa ba, amma wanda ya aiko ni ne ya karɓa."
38 Yohanna ya ce, "Malam mun ga wani mutum
yana fitar da aljanu a cikin sunanka, sai muka
ce yă daina, domin shi ba ɗaya daga cikinmu ba
ne." 39 Yesu ya ce, "Kada ku hana shi. Ba wanda
yake yin ayyukan banmamaki a cikin sunana,
nan take yă faɗì wani abu mummuna game da
ni. 40 Gama duk wanda ba ya gāba da mu, namu
ne. 41 Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ya
ba ku ruwan sha a sunana, saboda ku na Kiristi
ne, lalle, ba zai rasa ladarsa ba. 42 "Idan kuma
wani yă sa ɗaya daga cikin waɗannan'yan yara
masu gaskatawa da ni yă yi laifi, zai fiye masa a
rataya wani babban dutsen niƙa a wuyarsa, a
jefa shi cikin teku. 43 In hannunka yana sa ka
yin zunubi, yanke shi. Ai, gwamma ka shiga rai
da hannu ɗaya, da ka shiga jahannama ta wuta,
inda ba a iya kashe wutar ba, da hannuwanka
biyu. (Geenna g1067) 45 In kuma ƙafarka tana sa
ka yin zunubi, yanke ta. Ai, gwamma ka shiga
rai da ƙafa ɗaya, da a jefa ka cikin jahannama
ta wuta, da ƙafafunka biyu. (Geenna g1067) 47 In
kuma idonka yana sa ka zunubi, ƙwaƙule shi.
Ai, gwamma ka shiga mulkin Allah da ido ɗaya,
da a jefa ka cikin jahannama ta wuta, da idanu
biyu, (Geenna g1067) 48 inda "'tsutsotsinsu ba sa
mutuwa, wutar kuma ba a iya kashewa.' 49 Za a
tsarkake kowa da wuta. 50 "Gishiri yana da daɗì,
amma in ya rabu da ɗanɗanonsa, ta yaya za a
sāke mai da ɗanɗanonsa? Ku kasance da gishiri
a cikinku, ku kuma yi zauna lafiya da juna."

10 Sai Yesu ya tashi daga nan ya tafi yankin
Yahudiya, da kuma ƙetaren Urdun. Taron
mutane suka sāke zuwa wurinsa, ya kuma
koya musu kamar yadda ya saba. 2 Waɗansu
Farisiyawa suka zo suka gwada shi, ta wurin yin
masa tambaya cewa, "Daidai ne bisa ga doka,
mutum yă saki matarsa?" 3 Ya amsa ya ce, "Me
Musa ya umarce ku?" 4 Suka ce, "Musa ya ba
da izini mutum yă rubuta takardar saki, yă
kuma kore ta." 5 Yesu ya ce, "Saboda taurin
kanku ne, Musa ya rubuta muku wannan doka.
6 Amma a farkon halitta, Allah ya 'halicce su

miji da mace.’ 7 ‘Saboda wannan dalili, mutum
zai bar mahaifinsa da mahaifiyarsa, yă manne
wa matarsa, 8 su biyun kuma za su zama jiki
ɗaya.’Saboda haka, su ba mutum biyu ba ne,
amma mutum ɗaya. 9 Domin haka, abin da
Allah ya haɗa, kada mutum yă raba.” 10 Da suna
cikin gida kuma, sai almajiran suka tambayi
Yesu game da wannan. 11 Ya amsa ya ce, “Duk
wanda ya saki matarsa, ya auri wata, yana da
laifin aikata zina a kan matar da ya saki. 12 In
kuma ta saki mijinta ta auri wani, ta yi zina
ke nan.” 13 Mutane suka kawo ƙananan yara
wurin Yesu don yă taɓa su, amma almajiran
suka kwaɓe su. 14 Da Yesu ya ga haka, sai ya yi
fushi, ya ce musu, “Ku bar yara ƙanana su zo
wurina, kada ku hana su, gama mulkin Allah
na irin waɗannan ne. 15 Gaskiya nake gaya
muku, duk wanda bai karɓi mulkin Allah kamar
ƙaramin yaro ba, ba zai taɓa shiga mulkin ba.”
16 Sai ya ɗauki yaran a hannuwansa, ya ɗibiya
musu hannuwansa, ya kuma albarkace su. 17 Da
Yesu ya kama hanya, sai wani mutum ya ruga
da gudu ya zo wajensa, ya durƙusa a gabansa ya
ce, “Malam nagari, me zan yi domin in gāji rai
madawwami?” (aiōnios g166) 18 Yesu ya amsa ya
ce, “Don me kake ce da ni mai nagarta? Ai, ba
wani nagari, sai Allah kaɗai. 19 Ka san dokokin
da suka ce, ‘Kada ka yi kisankai, kada ka yi zina,
kada ka yi sata, kada ka ba da shaida ta ƙarya,
kada ka cuci wani, ka girmama mahaifinka da
mahaifiyarka.’” 20 Mutumin ya ce, “Malam, ai,
tun ina yaro na kiyaye duk waɗannan.” 21 Yesu
ya kalle shi da ƙauna ya ce, “Abu ɗaya ka rasa,
ka tafi ka sayar da duk abin da kake da shi,
ka ba wa matalauta, za ka kuwa sami dukiya
a sama. Sa’an nan ka zo ka bi ni.” 22 Da jin
wannan, sai mutumin ya ɓata fuskarsa, ya tafi
da baƙin ciki, gama yana da arziki sosai. 23 Yesu
ya dudduba, sai ya ce wa almajiransa, “Yana da
wuya fa masu arziki su shiga mulkin Allah!”
24 Almajiransa suka yi mamakin kalmominsa.
Amma Yesu ya sāke ce musu, “’Ya’yana, yana
da wuya fa a shiga mulkin Allah! 25 Ya fi sauƙi
raƙumi yă shiga ta kafar allura, da mai arziki
yă shiga mulkin Allah.” 26 Almajiran suka yi
mamaki ƙwarai, suka ce wa juna, “To, wa zai
sami ceto ke nan?” 27 Yesu ya kalle su ya ce,
“Ga mutum kam, wannan ba mai yiwuwa ba ne,
amma ga Allah, wannan mai yiwuwa ne; dukan
abubuwa masu yiwuwa ne ga Allah.” 28 Bitrus
ya ce, “Mun bar kome domin mu bi ka!” 29
Yesu ya amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku,
babu wanda zai bar gida, ko’yan’uwa maza da
mata, ko mahaifiya, ko mahaifi, ko’ya’ya, ko
gonaki saboda ni, da kuma bishara, 30 sa’an
nan yă kāsa samun ninkinsu ɗari a zamanin
yanzu (na gidaje, da’yan’uwa mata, da’yan’uwa
maza, da uwaye, da’ya’ya, da gonaki amma
tare da tsanani) a lahira kuma yă sami rai
madawwami. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Amma da
yawa da suke na farko, za su zama na ƙarshe,
na ƙarshe kuma, za su zama na farko.” 32 Suna
haurawa a hanyarsu zuwa Urushalima ke nan,
Yesu yana a gaba, almajiran suna bin sa suna
mamaki, waɗanda suke bi kuma suna ji tsoro.
Ya sāke kai Sha Biyun nan gefe, ya gaya musu
abin da zai faru da shi. 33 Ya ce, “Za mu haura
zuwa Urushalima, za a bashe Ɗan Mutum, ga
manyan firistoci da malaman dokoki. Za su
yi masa hukuncin kisa, a kuma ba da shi ga
Al’ummai, 34 waɗanda za su yi masa ba’a, su
tofa masa miyau, su yi masa bulala, su kuma
kashe shi. Bayan kwana uku kuma yă tashi.”
35 Sai Yaƙub da Yohanna,’ya’yan Zebedi maza
suka zo wurinsa suka ce, “Malam, muna so ka yi
mana duk abin da muka roƙa.” 36 Ya tambaye su
ya ce, “Me kuke so in yi muku?” 37 Suka amsa
suka ce, “Ka bar ɗayanmu yă zauna a damarka,
ɗayan kuma a hagunka, a cikin ɗaukakarka.”
38 Yesu ya ce, “Ba ku san abin da kuke roƙo
ba. Za ku iya shan kwaf da zan sha, ko a yi
muku baftisma da baftismar da aka yi mini?” 39
Suka ce, “Za mu iya.” Yesu ya ce musu, “Za ku
sha kwaf da zan sha, a kuma yi muku baftisma
da aka yi mini, 40 amma zama a damana ko
haguna, ba ni nake ba da izinin ba. Waɗannan
wurare na waɗanda aka riga aka shirya musu
ne.” 41 Da sauran goman suka ji wannan, sai
suka yi fushi da Yaƙub da Yohanna. 42 Yesu ya
kira su ya ce musu, “Kun sani waɗanda aka san
su da mulkin al’ummai sukan nuna musu iko,
hakimansu ma sukan gasa musu iko. 43 Ba haka
ya kamata yă zama da ku ba. A maimakon, duk
wanda yake so yă zama babba a cikinku, dole yă

zama bawanku. 44 Duk wanda kuma yake so yă
zama na farko, dole yă zama bawan kowa. 45
Gama ko Ɗan Mutum ma, bai zo domin a bauta
masa ba, amma don yă yi bauta, yă kuma ba
da ransa fansa saboda mutane da yawa." 46 Sai
suka iso Yeriko. Sa'ad da Yesu da almajiransa
tare da taro mai yawa suke barin birnin, wani
makaho da ake kira Bartimawus kuwa (wato,
"ɗan Timawus"), yana zaune a gefen hanya
yana bara. 47 Da ya ji cewa Yesu Banazare ne, sai
ya ɗaga murya, yana cewa, "Yesu Ɗan Dawuda,
ka yi mini jinƙai!" 48 Mutane da yawa suka
kwaɓe shi, suka ce yă yi shiru, amma ya ƙara
ɗaga murya yana cewa, "Ɗan Dawuda, ka yi
mini jinƙai!" 49 Yesu ya tsaya ya ce, "Ku kira
shi." Sai suka kira makahon suka ce, "Ka yi
farin ciki! Tashi tsaye! Yana kiranka." 50 Ya
jefar da mayafinsa waje ɗaya, ya yi wuf, ya zo
wurin Yesu. 51 Yesu ya tambaye shi ya ce, "Me
kake so in yi maka?" Makahon ya ce, "Rabbi,
ina so in sami ganin gari." 52 Yesu ya ce, "Je ka,
bangaskiyarka ta warkar da kai." Nan da nan,
ya sami ganin gari, ya kuma bi Yesu suka tafi.

11 Sa'ad da suka yi kusa da Urushalima, suka
zo Betfaji da Betani wajen Dutsen Zaitun,
sai Yesu ya aiki biyu daga cikin almajiransa,
2 ya ce musu, "Ku je ƙauyen da yake gaba da
ku, da shigarku, za ku tarar da wani ɗan jaki a
daure a can, wanda ba wanda ya taɓa hawa. Ku
kunce shi ku kawo nan. 3 In wani ya tambaye
ku, 'Don me kuke yin haka?' Ku gaya masa
cewa, 'Ubangiji yana bukatarsa, zai kuma dawo
da shi ba da jimawa ba.'" 4 Suka tafi, suka kuwa
tarar da wani ɗan jaki a waje, a titi, daure a
ƙofar gida. Suna cikin kunce shi ke nan, 5 sai
waɗansu mutane da suke tsattsaye a wurin suka
ce musu, "Me kuke yi da kuke kunce ɗan jakin
nan?" 6 Suka amsa kamar yadda Yesu ya ce su
yi. Mutanen kuwa suka ƙyale su. 7 Da suka kawo
shi wajen Yesu, sai suka shimfiɗa rigunarsu a
bayansa. Yesu kuwa ya hau ya zauna bisansa.
8 Mutane da yawa suka shimfiɗa rigunarsu a
kan hanya, waɗansu kuma suka baza rassan
itatuwan da suka sara daga gonaki. 9 Waɗanda
suka yi gaba, da kuma waɗanda suke biye, duk
suka ɗaga murya, suna cewa, "Hosanna!" "Mai
albarka ne wanda yake zuwa a cikin sunan
Ubangiji!" 10 "Mai albarka ne mulkin nan mai
zuwa na mahaifinmu Dawuda!" "Hosanna a can
cikin samaniya!" 11 Yesu ya shiga Urushalima
ya kuma tafi filin haikali. Ya dudduba kome
duka, amma da yake yamma ta yi, sai ya tafi
Betani tare da Sha Biyun. 12 Kashegari, da suke
barin Betani, Yesu kuwa ya ji yunwa. 13 Da ya
hangi wani itacen ɓaure mai ganye, sai ya je
domin yă ga ko yana da'ya'ya. Amma da ya kai
can, bai tarar da kome ba sai ganye, domin
ba lokacin'ya'yan ɓaure ba ne. 14 Sai ya ce
wa itacen, "Kada kowa yă ƙara cin'ya'yanka."
Almajiransa kuwa suka ji ya faɗi haka. (aiōn
g165) 15 Da suka kai Urushalima, sai Yesu ya
shiga filin haikalin, ya fara korar waɗanda suke
saya da sayarwa a can. Ya tutture tebur na
masu musayar kuɗi, da kujerun masu sayar
da tattabaru, 16 ya kuma hana kowa yă ratsa
da a filin haikali ɗauke da kayan ciniki. 17 Da
yake koya musu, sai ya ce, "Ashe, ba a rubuce
yake ba cewa, 'Za a kira gidana, gidan addu'a
na dukan al'ummai ba'? Amma ga shi kun mai
da shi 'kogon'yan fashi.'" 18 Manyan firistoci
da malaman dokoki suka ji wannan, sai suka
fara neman hanyar da za su kashe shi, gama
suna jin tsoronsa, saboda dukan taron suna
mamakin koyarwarsa. 19 Da yamma ta yi, sai
Yesu da almajiransa suka bar garin. 20 Da safe,
da suke wucewa, sai suka ga itacen ɓauren nan
ya yanƙwane tun daga saiwarsa. 21 Bitrus ya
tuna, sai ya ce wa Yesu, "Rabbi, duba! Itacen
ɓauren nan da ka la'anta, ya yanƙwane!" 22
Yesu ya amsa ya ce, "Ku gaskata da Allah. 23
Gaskiya nake gaya muku, in wani ya ce wa
dutsen nan, 'Je ka, ka fāɗa cikin teku,' bai kuwa
yi shakka a zuciyarsa ba, amma ya gaskata
cewa, abin da ya faɗa zai faru, haka kuwa za a
yi masa. 24 Saboda haka, ina faɗa muku, duk
abin da kuka roƙa cikin addu'a, ku gaskata kun
riga kun karɓa, zai kuwa zama naku. 25 A duk
lokacin da kuke tsaye cikin addu'a, in kuna riƙe
da wani mutum a zuciyarku, ku gafarta masa,
domin Ubanku da yake sama shi ma yă gafarta
muku zunubanku." 27 Suka sāke dawowa cikin
Urushalima. Da Yesu yana tafiya a filin haikali,
sai manyan firistoci, malaman dokoki da kuma

dattawa suka zo wurinsa. 28 Suka tambaye,
shi suka ce, “Da wane iko kake yin waɗannan
abubuwa? Wa kuma ya ba ka ikon yin wannan?”
29 Yesu ya ce, “Zan yi muku tambaya guda. Ku
ba ni amsa, ni kuma zan gaya muku, ko da wane
iko nake yin waɗannan abubuwa. 30 Baftismar
Yohanna, daga sama ce, ko daga mutane? Ku
faɗa mini!” 31 Sai suka tattauna a junansu, suka
ce, “In muka ce, ‘Daga sama ne,’ zai ce, ‘To, don
me ba ku gaskata shi ba?’ 32 In kuma muka
ce, ‘Daga wurin mutane ne’; suna jin tsoron
mutane, don kowa ya ɗauka cewa, Yohanna,
annabi ne na gaskiya.” 33 Saboda haka, suka
amsa wa Yesu suka ce, “Ba mu sani ba.” Yesu ya
ce, “To, ni ma ba zan gaya muku ko da wane iko
nake yin waɗannan abubuwa ba.”

12 Sa’an nan ya fara yi musu magana da
misalai ya ce, “Wani mutum ya shuka
gonar inabi. Ya kewaye ta da katanga, ya haƙa
rami domin matsin inabin, ya kuma gina ɗakin
gadi. Sai ya ba wa waɗansu manoma hayar
gonar inabin, sa’an nan ya yi tafiya. 2 Da lokacin
girbi ya yi, sai ya aiki wani bawa wajen’yan
hayan, don yă karɓo masa’ya’yan inabin daga
wurinsu. 3 Amma suka kama shi, suka yi masa
dūka, suka kore shi hannun wofi. 4 Sai ya sāke
aikan wani bawa wurinsu, amma suka bugi
wannan mutum a kai, suka wulaƙanta shi. 5 Har
yanzu ya sāke aikan wani. Wannan kuwa suka
kashe. Ya aika waɗansu da yawa; suka bubbuge
waɗansu, sauran kuwa suka kashe. 6 “Sauran
mutum ɗaya da ya rage ya aika, ɗa, da yake
ƙauna. Daga ƙarshe sai ya aike shi, yana cewa,
‘Za su girmama ɗana.’ 7 “Amma’yan hayan suka
ce wa juna, ‘Aha! Wannan shi ne magājin. Ku zo
mu kashe shi, gādon kuma yă zama namu.’ 8 Sai
suka kama shi suka kashe, suka jefa shi bayan
gonar inabin. 9 “To, me, mai gonar inabin zai yi
ke nan? Zai zo yă karkashe dukan’yan hayan
nan, ya kuma ba wa waɗansu gonar inabin. 10
Ba ku taɓa karanta wannan Nassi ba, “‘Dutsen
da magina suka ƙi, shi ne kuwa ya zama dutsen
kusurwan gini. 11 Ubangiji ya yi wannan, ya
kuma yi kyau a idanunmu’?” 12 Sai manyan
Firistoci da malaman dokoki da shugabanni
suka nemi hanyar da za su kama shi, domin sun
gane ya yi misalin a kansu ne. Amma suka ji
tsoron taron, saboda haka suka bar shi suka yi
tafiyarsu. 13 Daga baya, sai suka tura waɗansu
Farisiyawa da mutanen Hiridus zuwa wurin
Yesu, domin su sa masa tarko a cikin maganarsa.
14 Suka zo wurinsa suka ce, “Malam, mun san
kai mutum ne mai mutunci. Ba ka bin ra’ayin
mutane, don ba ka nuna bambanci. Amma kana
koyar da hanyar Allah bisa ga gaskiya. Daidai
ne a biya wa Kaisar haraji, ko babu? 15 Mu
biya ko kada mu biya?” Amma Yesu ya san
munafuncinsu, sai ya yi tambaya ya ce, “Don
me kuke ƙoƙarin sa mini tarko? Ku kawo mini
dinari in ga.” 16 Suka kawo masa kuɗin, sai ya
tambaye, su ya ce, “Hoton wane ne wannan?
Kuma rubutun wane ne wannan?” Suka ce, “Na
Kaisar.” 17 Sai Yesu ya ce musu, “Ku ba wa Kaisar
abin da yake na Kaisar, ku ba wa Allah kuma
abin da yake na Allah.” Suka yi mamakinsa
ƙwarai. 18 Sa’an nan Sadukiyawa da suke cewa,
babu tashin matattu, suka zo masa da tambaya.
19 Suka ce, “Malam, Musa ya rubuta mana cewa,
in ɗan’uwan wani mutum ya mutu, ya bar mata
babu’ya’ya, dole mutumin ya auri gwauruwar,
yă kuma samo wa ɗan’uwansa’ya’ya. 20 To, an
yi waɗansu’yan’uwa guda bakwai. Na fari ya yi
aure, ya mutu babu’ya’ya. 21 Na biyun ya auri
gwauruwar, sai shi ma ya mutu, babu’ya’ya.
Haka kuma na ukun. 22 A gaskiya, ba ko ɗaya
daga cikin bakwai ɗin da ya bar’ya’ya. Daga
ƙarshe, macen ta mutu. 23 To, a tashin matattu,
matar wa za tă zama, don duk su bakwai nan sun
aure ta?” 24 Yesu ya ce, “Ashe, ba a cikin kuskure
kuke ba saboda rashin sanin Nassi, ko ikon
Allah? 25 Sa’ad da matattu suka tashi, ba za su yi
aure ba, ba kuwa za a ba da su ga aure ba. Za su
zama kamar yadda mala’iku suke a cikin sama.
26 Game da tashin matattu kuwa, ashe, ba ku
karanta a cikin littafin Musa ba, game da labarin
ɗan kurmin nan mai cin wuta da Musa ya gani
a jeji, yadda Allah ya yi magana da shi ya ce, ‘Ni
ne Allah na Ibrahim, Allah na Ishaku da kuma
Allah na Yaƙub’? 27 Shi ba Allah na matattu ba
ne, shi Allah na masu rai ne. Kun yi mummunan
kuskure!” 28 Wani daga cikin malaman dokoki
ya zo ya ji suna muhawwara. Da ya lura cewa
Yesu ya amsa musu daidai, sai ya tambaye

shi ya ce, “A cikin dukan dokoki, wacce ta fi
girma duka?” 29 Yesu ya ce, “Wadda ta fi girma
duka, ita ce wannan. ‘Ku saurara, ya Isra’ila,
Ubangiji Allahnmu, Ubangiji ɗaya ne. 30 Ka
ƙaunaci Ubangiji Allahnka da dukan zuciyarka,
da dukan ranka, da dukan hankalinka, da kuma
dukan ƙarfinka.’ 31 Na biyun ita ce, ‘Ka ƙaunaci
maƙwabcinka kamar kanka.’Ba wata doka da
ta fi waɗannan.” 32 Mutumin ya ce, “Malam,
ka faɗi daidai. Daidai ne da ka ce, Allah ɗaya
ne, babu kuma wani sai shi. 33 Nuna ƙauna ga
Allah da dukan zuciyarka, da dukan ganewarka,
da dukan ƙarfinka, da kuma nuna ƙauna ga
maƙwabcinka kamar kanka, ya fi dukan hadayun
ƙonawa da sadakoki.” 34 Da Yesu ya ga ya amsa
da hikima, sai ya ce masa, “Ba ka da nisa da
mulkin Allah.” Daga lokacin, ba wanda ya yi
karambani yin masa wata tambaya. 35 Yayinda
Yesu yake koyarwa a filin haikalin, sai ya yi
tambaya ya ce, “Yaya malaman dokoki suke
cewa Kiristi ɗan Dawuda ne? 36 Dawuda da
kansa ya yi magana ta wurin Ruhu Mai Tsarki
ya ce, “‘Ubangiji ya ce wa Ubangijina, “Zauna
a hannun damana sai na sa abokan gābanka
a ƙarƙashin sawunka.”’ 37 Dawuda da kansa
ya kira shi ‘Ubangiji.’ To, ta yaya zai zama
ɗansa?” Taro mai yawa suka saurare shi da
murna. 38 Sa’ad da Yesu yake koyarwa ya ce,
“Ku lura da malaman dokoki. Sukan so yin
tafiya a manyan riguna, a kuma dinga gaishe
su a wuraren kasuwanci. 39 Sukan kuma nemi
wuraren zama mafi daraja a majami’u, da kuma
wuraren zaman manya a bukukkuwa. 40 Suna
ƙwace gidajen gwauraye, kuma don nuna iyawa,
sukan yi dogayen addu’o’i. Irin mutanen nan,
za su sha hukunci mai tsanani sosai.” 41 Yesu ya
zauna ɗaura da inda ake bayarwa, ya kuma dubi
yadda taron suke sa kuɗinsu a cikin ɗakunan
ajiya haikali. Masu arziki da yawa suka zuba
kuɗaɗe masu yawa. 42 Amma wata matalauciya
gwauruwa, ta zo ta saka anini biyu, da suka yi
daidai da rabin kobo. 43 Yesu ya kira almajiransa
wurinsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, abin
da matalauciya gwauruwan nan ta zuba cikin
ɗakunan ajiya nan ya fi na sauran dukan. 44
Dukansu sun bayar ne daga cikin arzikinsu; ita
kuwa, daga cikin talaucinta, ta ba da kome, duk
abin da take da shi na rayuwa.”

13 Da yake barin haikalin, sai ɗaya daga cikin
almajiransa ya ce masa, “Malam! Dubi irin
manya-manyan duwatsun nan! Ka ga irin gine-
ginen nan masu kyau mana!” 2 Yesu ya amsa
ya ce, “Ka ga dukan manyan gine-ginen nan?
Ba wani dutse a nan, da za a bari kan wani
da ba za a rushe ba.” 3 Da Yesu yana zaune a
kan Dutsen Zaitun da yake ɗaura da haikali, sai
Bitrus, Yaƙub, Yohanna da kuma Andarawus,
suka tambaye shi a ɓoye, suka ce, 4 “Ka gaya
mana, yaushe waɗannan abubuwa za su faru?
Wace alama ce kuma za tă nuna cewa, duk
waɗannan suna dab da cikawa?” 5 Sai Yesu ya
ce musu, “Ku lura fa kada wani yă ruɗe ku. 6
Da yawa za su zo a cikin sunana, suna cewa,
‘Ni ne shi.’ Za su kuwa ruɗi mutane da yawa. 7
Sa’ad da kuka ji labarun yaƙe-yaƙe da jita-jitar
yaƙe-yaƙe, kada hankalinku yă tashi. Dole irin
waɗannan abubuwa su faru. Amma ƙarshen
tukuna. 8 Al’umma za tă tasar wa al’umma,
mulki kuma yă tasar wa mulki. Za a yi girgizar
ƙasa a wurare dabam-dabam, a kuma yi yunwa.
Waɗannan dai mafarin azabar naƙuda. 9 “Dole
ku yi zaman tsaro. Za a ba da ku ga hukuma, a
kuma bulale ku a majami’u. Saboda ni kuma,
za ku tsaya a gaban gwamnoni da sarakuna,
domin ku ba da shaida a gabansu. 10 Dole sai an
fara yin wa’azin bishara ga dukan al’ummai.
11 Sa’ad da aka kama ku, aka kuma kai ku don
a yi muku shari’a, kada ku damu da abin da
za ku faɗa. Sai dai ku faɗi abin da aka ba ku
a lokacin. Gama ba ku kuke magana ba, Ruhu
Mai Tsarki ne. 12 “Ɗan’uwa zai ba da ɗan’uwa a
kashe. Mahaifi zai ba da ɗansa.’Ya’ya za su tayar
wa iyayensu, su kuma sa a kashe su. 13 Dukan
mutane za su ƙi ku saboda ni, amma wanda
ya tsaya da ƙarfi har ƙarshe, zai sami ceto.
14 “Sa’ad da kuka ga ‘abin ƙyama, mai kawo
hallaka’tsaye indabai kamata ba (mai karatu ya
gane), to, sai waɗanda suke a Yahudiya su gudu
zuwa duwatsu. 15 Kada wani da yake kan rufin
gidansa yă sauka, ko yă shiga gida don yă ɗauki
wani abu. 16 Kada wani da yake gona kuma yă
koma don ɗaukar rigarsa. 17 Kaiton mata masu

ciki, da mata masu renon'ya'ya a waɗancan
kwanakin! 18 Ku yi addu'a, kada wannan yă faru
a lokacin sanyi. 19 Domin waɗancan kwanakin
za su zama kwanaki na baƙin ciki, waɗanda ba
a taɓa yin irinsa ba tun farkon halitta, har yă
zuwa yanzu, ba kuwa za a sāke yin irinsa ba. 20
"Da ba don Ubangiji ya rage kwanakin nan ba,
da ba wani da zai tsira. Amma saboda zaɓaɓɓu
waɗanda ya zaɓa, sai ya rage kwanakin. 21 A
lokacin nan, in wani ya ce muku, 'Duba, ga
Kiristi nan!' Ko kuwa, 'Duba, ga shi can!' Kada
ku gaskata. 22 Gama Kiristi masu yawa na ƙarya,
da annabawan ƙarya za su firfito, su kuma
aikata manyan alamu da ayyukan banmamaki
don su ruɗî har da zaɓaɓɓu ma in zai yiwu. 23
Amma ku kula! Na dai gaya muku kome tun
da wuri. 24 "Amma waɗancan kwanaki, bayan
baƙin azaban nan, "'rana za tă yi duhu, wata
kuma ba zai ba da haskensa ba; 25 taurari za su
fāffāɗo daga sararin sama. Za a kuma girgiza
manyan abubuwan da suke a sararin sama.' 26
"Sa'an nan, mutane za su ga Ɗan Mutum yana
zuwa cikin gizagizai da iko, da ɗaukaka mai
girma. 27 Zai kuma aiko mala'ikunsa su tattaro
zaɓaɓɓunsa daga kusurwoyi huɗun nan, daga
iyakar duniya har yă zuwa iyakar sama. 28 "To,
sai ku yi koyi da itacen ɓaure. Da zarar rassansa
suka yi taushi, ganyayensa kuma suka toho,
kun san cewa damina ta yi kusa ke nan. 29
Haka ma, in kuka ga waɗannan abubuwa suna
faruwa, ku san cewa ya yi kusan zuwa, yana ma
dab da bakin ƙofa. 30 Gaskiya nake gaya muku,
zamanin nan ba zai shuɗe ba sai duk abubuwan
nan sun faru. 31 Sama da ƙasa za su shuɗe,
amma kalmomina ba za su taɓa shuɗewa ba. 32
"Game da wannan rana ko sa'a kuwa, ba wanda
ya sani, ko mala'ikun da suke sama, ko Ɗan, sai
Uban kaɗai. 33 Ku lura fa! Ku zauna a shirye!
Don ba ku san lokacin da shi zai zo ba. 34 Yana
kama da mutumin da zai yi tafiya. Yakan bar
gidansa a hannun bayinsa, kowa da nasa aikin
da aka sa shi, yă kuma ce wa wanda yake gadin
ƙofa, yă yi tsaro. 35 "Saboda haka, sai ku zauna
a shirye, domin ba ku san lokacin da maigidan
zai dawo ba, ko da yamma ne, ko da tsakar dare
ne, ko lokacin da zakara na cara ne, ko kuma
da safe ne. 36 In ya zo kwaram, kada ka bari
yă tarar da kai kana barci. 37 Abin da na faɗa
muku, na faɗa wa kowa. 'Ku yi tsaro!'"

14 To, saura kwana biyu ne kaɗai a yi Bikin
Ƙetarewa da Bikin Burodi Marar Yisti, sai
manyan firistoci da malaman dokoki, suka nemi
wani dalili su kama Yesu a ɓoye, su kashe. 2
Suka ce, "Ba a lokacin Biki ba, don kada mutane
su yi tawaye." 3 Yayinda yake a Betani, a gidan
wani mutumin da ake kira Siman Kuturu, yana
cin abinci, sai wata mace ta zo da wani ɗan tulu
na turaren alabasta da aka yi da nardi zalla,
mai tsadan gaske. Ta fasa tulun, ta kuma zuba
turaren a kansa. 4 Waɗansu daga cikin waɗanda
suke wurin, suka ji haushi, suka ce wa juna,
"Me ya sa za a ɓata turaren nan haka? 5 Da an
sayar da shi, ai, da an sami kuɗî fiye da albashi
ma'aikaci na shekara guda, a ba wa matalauta.
Sai suka tsawata mata da zafi." 6 Yesu ya ce,
"Ku ƙyale ta mana. Don me kuke damunta? Ta
yi abu mai kyau a gare ni. 7 Matalauta dai suna
tare da ku kullum, za ku kuma iya taimakonsu
a duk lokacin da kuke so. Amma ni ba zan
kasance da ku kullum ba. 8 Ta yi abin da ta
iya yi. Ta zuba turare a jikina kafin lokaci, don
shirin jana'izata. 9 Gaskiya nake gaya muku,
duk inda aka yi wa'azin bishara ko'ina a duniya,
za a faɗî abin da ta yi, domin tunawa da ita."
10 Sai Yahuda Iskariyot, ɗaya daga cikin Sha
Biyun nan, ya je wajen manyan firistoci don yă
bashe Yesu a gare su. 11 Suka yi murna da jin
haka, suka yi alkawari za su ba shi kuɗî. Don
haka, ya fara neman zarafi yă ba da shi. 12 A
rana ta fari ta Bikin Burodi Marar Yisti, lokacin
da akan yanka ɗan ragon hadayar kafara, bisa
ga al'ada ta tunawa da Bikin Ƙetarewa, sai
almajiran Yesu suka tambaye shi, suka ce, "Ina
kake so mu je mu shirya maka wurin da za ka ci
Bikin Ƙetarewa?" 13 Sai ya aiki biyu daga cikin
almajiransa ya ce, "Ku shiga cikin birni, za ku
sadu da wani ɗauke da tulun ruwa. Ku bi shi. 14
Gidan da ya shiga, ku gaya wa maigidan cewa,
'Malam yana tambaya, ina ɗakin baƙina, inda
zan ci Bikin Ƙetarewa tare da almajiraina?' 15
Zai nuna muku wani babban ɗakin sama da aka
shirya domin baƙi. Ku yi mana shirin a can."
16 Almajiran suka tafi, suka shiga cikin birnin,

suka kuwa tarar da kome kamar yadda Yesu
ya faɗa musu. Sai suka shirya Bikin Ƙetarewa.
17 Da yamma ta yi, sai Yesu ya zo tare da Sha
Biyun. 18 Yayinda suke cin abinci a tebur, sai ya
ce, “Gaskiya nake gaya muku, ɗaya daga cikinku
zai bashe ni, wani wanda yake ci tare da ni.”
19 Suka cika da baƙin ciki, da ɗaya-ɗaya suka
ce masa, “Tabbatacce, ba ni ba ne, ko?” 20 Ya
ce, “Ɗaya daga cikin Sha Biyun ne, wanda yake
ci tare da ni a kwano. 21 Ɗan Mutum zai tafi
kamar yadda yake a rubuce game da shi, amma
kaiton mutumin da ya bashe Ɗan Mutum! Zai fi
masa, da ba a haife shi ba.” 22 Yayinda suke cin
abinci, sai Yesu ya ɗauki burodi, ya yi godiya,
ya kakkarya, ya ba wa almajiransa, yana cewa,
“Ku karɓa, wannan jikina ne.” 23 Sai kuma ya
ɗauki kwaf ruwan inabi, ya yi godiya, ya kuma
miƙa musu, dukansu suka sha daga ciki. 24 Sai
ya ce musu, “Wannan jinina ne na alkawari,
wanda aka zubar da shi saboda mutane da yawa.
25 Gaskiya nake gaya muku, ‘Ba zan ƙara sha
daga’ya’yan inabi ba, sai ranan nan, da zan sha
shi sabo a mulkin Allah.’” 26 Da suka rera waƙa,
sai suka fita, suka tafi Dutsen Zaitun. 27 Yesu ya
ce musu, “Dukanku za ku ja da baya ku bar ni,
gama yana a rubuce cewa, “‘Zan bugi makiyayin
tumaki, tumakin kuwa za su warwatse.’ 28
Amma bayan na tashi, zan sha gabanku zuwa
Galili.” 29 Bitrus ya ce, “Ko da duka sun ja da
baya suka bar ka, ba zan bar ka ba.” 30 Yesu ya
ce, “Gaskiya nake faɗa maka, yau, tabbatacce, a
daren nan, kafin zakara yă yi cara sau biyukai da
kanka za ka yi mūsun sanina sau uku.” 31 Amma
Bitrus ya yi ta nanatawa da ƙarfi ya ce, “Ko da
zan mutu tare da kai, ba zan taɓa yin mūsun
saninka ba.” Duk sauran ma suka ce haka. 32
Suka tafi wani wurin da ake kira Getsemane,
Yesu ya kuma ce wa almajiransa, “Ku zauna a
nan, yayinda ni kuwa in yi addu’a.” 33 Ya tafi
tare da Bitrus, Yaƙub da kuma Yohanna. Sai ya
fara baƙin ciki da damuwa ƙwarai. 34 Sai ya
ce musu, “Raina yana cike da baƙin ciki har
ma kamar zan mutu. Ku dakata a nan ku yi
tsaro.” 35 Sai ya yi gaba kaɗan, ya fāɗi a ƙasa,
ya yi addu’a, ya ce in mai yiwuwa ne, a ɗauke
masa wannan sa’a. 36 Ya ce, “Ya Abba, Uba,
kome mai yiwuwa ne a gare ka. Ka ɗauke mini
wannan kwaf. Amma ba abin da nake so ba,
sai dai abin da kake so.” 37 Sai ya koma wajen
almajiransa, ya same su suna barci. Ya ce wa
Bitrus, “Siman, kana barci ne? Ka kāsa yin tsaro
na sa’a ɗaya? 38 Ku yi tsaro, ku kuma yi addu’a,
domin kada ku fāɗi cikin jarraba. Ruhu yana so,
sai dai jiki raunana ne.” 39 Ya sāke komawa,
ya maimaita addu’ar da ya yi. 40 Da ya dawo,
ya sāke tarar da su suna barci, domin barci
ya cika musu ido. Suka rasa abin da za su ce
masa. 41 Da ya koma sau na uku, sai ya ce musu,
“Har yanzu kuna barci, kuna hutawa ba? Ya
isa! Lokaci ya yi. Duba an ba da Ɗan Mutum
a hannun masu zunubi. 42 Ku tashi! Mu tafi!
Ga mai bashe ni ɗin yana zuwa!” 43 Yana cikin
magana ke nan, sai Yahuda, ɗaya daga cikin Sha
Biyun ya bayyana. Ya zo tare da taro da suke
riƙe da takuba da sanduna. Manyan firistoci da
malaman dokoki, da kuma dattawa ne suka turo
taron. 44 Mai bashe shi ɗin ya riga ya shirya
alama da su cewa, “Wanda na yi wa sumba, shi
ne mutumin, ku kama shi, ku riƙe sosai.” 45 Nan
da nan Yahuda ya je wurin Yesu ya ce, “Rabbi!”
Ya kuma yi masa sumba. 46 Mutanen kuwa
suka kama Yesu, suka riƙe shi. 47 Sai wani cikin
waɗanda suke tsattsaye kusa ya zāre takobinsa,
ya sare kunnen bawan babban firist. 48 Yesu ya
ce, “Ina jagoran wani tawaye ne da kuka fito da
takuba da kuma sanduna domin ku kama ni?
49 Kowace rana ina tare da ku, ina koyarwa a
filin haikali, ba ku kama ni ba. Amma dole a
cika Nassi.” 50 Sai kowa ya yashe shi ya gudu.
51 Wani saurayin da ba ya sanye da kome sai
rigar lilin, yana bin Yesu. Da suka yi ƙoƙarin
kama shi, 52 sai ya gudu ya bar rigarsa, ya gudu
tsirara. 53 Suka kai Yesu wajen babban firist,
sai dukan manyan firistoci, dattawa da kuma
malaman dokoki suka taru. 54 Bitrus ya bi shi
daga nesa, har cikin filin gidan babban firist.
A can, ya zauna tare da masu gadi, yana jin
ɗumin wuta. 55 Manyan firistoci da dukan’yan
Majalisa, suka shiga neman shaidar laifin da
za a tabbatar a kan Yesu, domin su kashe shi.
Amma ba su sami ko ɗaya ba. 56 Da yawa suka
ba da shaidar ƙarya a kansa, amma shaidarsu ba
tă zo ɗaya ba. 57 Sai waɗansu suka miƙe tsaye,
suka ba da wannan shaida ƙarya a kansa, suka

ce, 58 “Mun ji shi ya ce, ‘Zan rushe wannan
haikali da mutum ya gina, cikin kwana uku, in
sāke gina wani wanda ba ginin mutum ba.’”
59 Duk da haka ma, shaidarsu ba tă zo ɗaya
ba. 60 Sai babban firist ya tashi a gabansu, ya
tambayi Yesu ya ce, “Ba za ka amsa ba? Wane
shaida ke nan waɗannan mutane suke kawowa
a kanka?” 61 Amma Yesu ya yi shiru, bai kuwa
amsa ba. Babban firist ya sāke tambayarsa ya
ce, “Kai ne Kiristi, Ɗan Mai Albarka?” 62 Yesu
ya ce, “Ni ne. Za ku kuwa ga Ɗan Mutum yana
zaune a hannun dama na Mai Iko, yana kuma
zuwa a cikin gizagizan sama.” 63 Babban firist
ya yage tufafinsa, ya yi ce, “Ina dalilin neman
waɗansu shaidu kuma? 64 Kun dai ji saɓon. Me
kuka gani?” Duka suka yanke masa hukuncin
kisa. 65 Sai waɗansu suka fara tattofa masa
miyau, suka rufe masa idanu, suka bubbuge shi
da hannuwansu, suka ce, “Yi annabci!” Masu
gadin kuma suka ɗauke shi, suka yi masa duka.
66 Yayinda Bitrus yake ƙasa a filin gidan, sai
wata yarinya, baiwa, ɗaya daga cikin ma’aikatan
babban firist, ta zo can. 67 Da ta ga Bitrus yana
jin ɗumi, sai ta dube shi da kyau. Ta ce, “Kai
ma kana tare da Yesu, Banazare.” 68 Amma ya
yi mūsu ya ce, “Ban san abin da kike magana
ba, balle ma in fahimce ki.” Sai ya fita zuwa
zaure. 69 Da baiwar ta gan shi a can, sai ta sāke
gaya wa waɗanda suke tsattsaye a wurin, ta ce,
“Wannan mutum yana ɗaya daga cikinsu.” 70
Sai ya sāke yin musu. Bayan ɗan lokaci kaɗan,
sai waɗanda suke tsattsaye kusa suka ce wa
Bitrus, “Lalle, kana ɗaya daga cikinsu, gama
kai mutumin Galili ne.” 71 Sai ya fara la’antar
kansa, yana rantsuwa musu, yana cewa, “Ban
san wannan mutumin da kuke magana a kai
ba.” 72 Nan da nan zakara ya yi cara sau na
biyu. Sai Bitrus ya tuna da maganar da Yesu ya
yi masa cewa, “Kafin zakara yă yi cara sau biyu,
za ka yi mūsun sanina sau uku.” Sai ya fashe da
kuka.

15 Da sassafe, sai manyan firistoci da dattawa,
da malaman dokoki, da dukan Majalisa,
suka yanke shawara. Suka daure Yesu, suka
kai shi, suka miƙa shi ga Bilatus. 2 Bilatus ya
yi tambaya ya ce, “Kai ne Sarkin Yahudawa?”
Yesu ya amsa ya ce, “I, haka yake, kamar yadda
ka faɗa.” 3 Manyan firistoci suka zarge shi a
kan abubuwa da yawa. 4 Don haka Bilatus ya
sāke tambayarsa ya ce, “Ba za ka amsa ba?
Dubi abubuwa da yawa da suke zarginka da
su.” 5 Amma har yanzu, Yesu bai ba da amsa
ba, Bilatus ya yi mamaki. 6 Yanzu fa, al’ada
ce a lokacin Bikin, a saki ɗan kurkuku guda
wanda mutane suka roƙa. 7 Wani mutumin
da ake kira Barabbas, yana a kurkuku, tare
da waɗansu’yan tawaye da suka yi kisankai a
lokacin wani hargitsi. 8 Taron suka matso, suka
ce roƙi Bilatus yă yi musu abin da ya saba yi. 9
Bilatus ya yi tambaya ya ce, “Kuna so in sakar
muku Sarkin Yahudawa?” 10 Don ya san saboda
sonkai ne manyan firistoci suka ba da Yesu a
gare shi. 11 Amma manyan firistoci suka zuga
taron su sa a saki Barabbas, a maimakon Yesu.
12 Bilatus ya tambaye su ya ce, “To, me zan yi
da wanda kuke ce da shi, sarkin Yahudawa?” 13
Suka yi ihu, suka ce, “A gicciye shi!” 14 Bilatus
ya yi tambaya ya ce, “Don me? Wane laifi ya
yi?” Amma suka ƙara yin ihu suna cewa, “A
gicciye shi!” 15 Don son yă faranta wa taron rai,
sai Bilatus ya sakar musu Barabbas. Ya sa aka yi
wa Yesu bulala, sa’an nan ya ba da shi a gicciye.
16 Sojojin suka tafi da Yesu cikin fadar gwamna
(wato, Firetoriyum), suka kira dukan kamfanin
sojoji wuri ɗaya. 17 Suka sa masa wata riga
mai ruwan shunayya, suka kuma tuƙa rawanin
ƙaya suka sa masa. 18 Sai suka fara ce masa,
“Ranka yă daɗe sarkin Yahudawa!” 19 Suka
dinga bugunsa a kā da sanda, suka tattofa masa
miyau. Suka durƙusa suka yi masa bangirma
na ba’a. 20 Bayan da suka gama yin masa ba’a,
suka tuɓe rigar mai ruwan shunayyar, suka
sa masa nasa tufafi. Sai suka tafi da shi don a
gicciye shi. 21 Sai ga wani mutum daga Sairin da
ake kira Siman, mahaifin Alekzanda da Rufus,
yana wucewa kan hanyarsa daga ƙauye. Sai
suka tilasta shi yă ɗauki gicciyen. 22 Suka kawo
Yesu a wurin da ake kira Golgota (wanda yake
nufin Wurin Ƙoƙon Kai). 23 Sai suka miƙa masa
ruwan inabi gauraye da mur, don yă rage zafi,
amma bai sha ba. 24 Sai suka gicciye shi. Suka
rarraba tufafinsa, suka jefa ƙuri’a a kansu don
su ga abin da kowa zai samu. 25 Sa’a ta uku na

safe ce kuwa aka gicciye shi. 26 Akwai rubutu
na zarginsa, da ya ce, Sarkin Yahudawa. 27
Suka gicciye'yan fashi biyu tare da shi, ɗaya
a damansa, ɗayan kuma a hagunsa. 29 Masu
wucewa suka zazzage shi. Suka kaɗa kai suna
cewa, "To, kai da za ka rushe haikali ka kuma
gina shi a kwana uku, 30 sai ka sauko daga
gicciyen, ka ceci kanka!" 31 Haka kuma, manyan
firistoci da malaman dokoki suka yi masa ba'a a
junansu, suna cewa, "Ya ceci waɗansu, amma
ya kāsa ceton kansa! 32 Bari wannan Kiristi,
wannan Sarkin Isra'ila, yă sauko yanzu daga
gicciye, don mu ga mu kuma gaskata." Waɗanda
aka gicciye tare da shi ma suka zazzage shi. 33
Daga sa'a ta shida har zuwa sa'a ta tara na rana,
duhu ya rufe dukan ƙasar. 34 A daidai sa'a ta
tara na rana, sai Yesu ya ɗaga murya da ƙarfi
ya ce, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" (Wato, "Ya
Allahna, ya Allahna, don me ka yashe ni?"). 35
Da waɗansu cikin waɗanda suke tsattsaye kusa
da wurin suka ji haka, suka ce, "Ku saurara,
yana kiran Iliya." 36 Wani mutum ya ruga ya je
ya jiƙo soso da ruwan tsami, ya soka a sanda
ya miƙa wa Yesu yă sha. Ya ce, "Ku ƙyale shi.
Bari mu ga ko Iliya zai zo yă saukar da shi." 37
Da murya mai ƙarfi, Yesu ya ja numfashinsa
na ƙarshe. 38 Labulen haikali kuwa ya yage
kashi biyu, daga sama har ƙasa. 39 Da jarumin
da yake tsaye a gaban Yesu ya ji muryarsa, ya
kuma ga yadda ya mutu, sai ya ce, "Gaskiya,
wannan mutum Ɗan Allah ne!" 40 Waɗansu
mata suna kallo daga nesa. A cikinsu kuwa
akwai Maryamu Magdalin, Maryamu mahaifiyar
Yaƙub ƙarami da Yusuf, da kuma Salome. 41 A
Galili waɗannan mata ne suka riƙa bin sa suna
yin masa hidima. Waɗansu mata da yawa da
suka zo tare da shi daga Urushalima, su ma
suna nan a can. 42 Ranar kuwa ita ce ranar
Shirye-shirye (wato, ana kashegari Asabbaci).
Saboda haka, da yamma ta yi, sai 43 Yusuf daga
Arimateya, wani sanannen ɗan Majalisa, wanda
dā ma yake jiran zuwan mulkin Allah, ya je
wajen Bilatus ba tsoro, ya roƙa a ba shi jikin
Yesu. 44 Bilatus ya yi mamaki da ya ji cewa Yesu
ya riga ya mutu. Sai ya kira jarumin ya tambaye
shi ko Yesu ya riga ya mutu. 45 Da ya ji ta bakin
jarumin cewa haka ne, sai ya ba wa Yusuf jikin.
46 Sai Yusuf ya kawo zanen lilin, ya saukar da
jikin, ya nannaɗe shi da lilin ɗin, sa'an nan ya
sa shi a kabarin da aka fafe a cikin dutse. Sai ya
gungura wani dutse ya rufe bakin kabarin. 47
Maryamu Magdalin da Maryamu uwar Yusuf
sun ga inda aka kwantar da shi.

16 Da Asabbaci ya wuce, sai Maryamu
Magdalin, Maryamu mahaifiyar Yaƙub, da
kuma Salome suka sayi kayan ƙanshi domin
su je su shafa wa jikin Yesu. 2 A ranar farko
ta mako, da sassafe, bayan fitowar rana, suna
kan hanyarsu zuwa kabarin ke nan, 3 sai suka
tambaye juna suka ce, "Wane ne zai gungura
mana dutsen daga bakin kabarin?" 4 Amma
da suka ɗaga kai, sai suka ga cewa, an riga
an gungura dutsen. Dutsen kuwa babba ne.
5 Da suna shiga cikin kabarin, sai suka ga
wani saurayi sanye da farar riga, yana zaune a
hannun dama, sai suka firgita. 6 Ya ce, "Kada
ku firgita. Kuna neman Yesu Banazare wanda
aka gicciye ne. Ya tashi! Ba ya nan. Ku dubi
inda aka kwantar da shi. 7 Amma ku tafi ku
gaya wa almajiransa da kuma Bitrus cewa, 'Ya
sha gabanku zuwa Galili. Can za ku gan shi,
kamar yadda ya faɗa muku.'" 8 Da rawan jiki
da kuma ruɗewa, matan suka fita a guje daga
kabarin. Ba su kuwa gaya wa kowa ba, don suna
tsoro. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts
do not include Mark 16:9-20.) Da Yesu ya tashi daga
matattu da safe, a ranar farko ta mako, ya
fara bayyana ga Maryamu Magdalin, wadda
ya fitar da aljanu bakwai daga cikinta. 10 Ta
je ta gaya wa waɗanda dā suke tare da shi,
waɗanda kuma suke makoki da kuka. 11 Da
suka ji cewa Yesu yana da rai, har ma ta gan
shi, ba su gaskata ba. 12 Daga baya Yesu ya
bayyana a wani kamanni dabam ga biyunsu,
yayinda suke tafiya ƙauye. 13 Waɗannan kuwa
suka koma suka shaida wa sauran, amma su
ma ba su gaskata ba. 14 Bayan haka, Yesu ya
bayyana ga Sha Ɗayan, yayinda suke cin abinci.
Ya tsawata musu a kan rashin bangaskiyarsu,
da yadda suka ƙi gaskata waɗanda suka gan shi
bayan ya tashi. 15 Ya ce, musu, "Ku tafi cikin
dukan duniya, ku yi wa'azin bishara ga dukan
halitta. 16 Duk wanda ya gaskata, aka kuma yi

masa baftisma, zai sami ceto. Amma duk wanda
bai gaskata ba kuwa, zai hallaka. **17** Waɗannan
alamu za su kasance tare da waɗanda suka
gaskata. A cikin sunana za su fitar da aljanu,
za su yi magana da sababbin harsuna. **18** Za su
ɗauki macizai da hannuwansu. In kuwa suka
sha mugun dafi, ba zai cuce su ba ko kaɗan.
Za su ɗibiya hannuwansu a kan marasa lafiya,
su kuwa warke." **19** Bayan Ubangiji Yesu ya yi
musu magana, sai aka ɗauke shi zuwa sama,
ya kuma zauna a hannun dama na Allah. **20**
Sai almajiran suka fita, suka yi wa'azi ko'ina.
Ubangiji kuwa ya yi aiki tare da su, ya tabbatar
da maganarsa ta wurin alamu da suke biye da
maganar.

Luka

1 Mutane da yawa sun ɗau niyyar rubuta
labarin abubuwan da aka cika a cikinmu,
2 kamar yadda muka karɓe su daga waɗanda
tun farko shaidu ne da kuma masu hidimar
bishara. 3 Saboda haka, da yake ni da kaina
na binciko kome a hankali daga farko, na ga
ya yi kyau in rubuta maka labarin dalla-dalla,
ya mafifici Tiyofilus, 4 don ka san tabbacin
abubuwan da aka koyar da kai. 5 A lokacin
da Hiridus ne yake sarautar Yahudiya, an yi
wani firist mai suna Zakariya, na sashin firistoci
gidan Abiya. Matarsa Elizabet ma'yar zuriyar
Haruna ce. 6 Dukansu biyu kuwa masu adalci
ne a gaban Allah, suna kuma bin umarnan
Ubangiji da farillansa duka da halin rashin
zargi. 7 Sai dai ba su da'ya'ya, domin Elizabet
bakararriya ce; kuma dukansu biyu sun tsufa. 8
Wata rana da lokacin aikin firistoci na sashen
Zakariya na yin hidima ya kewayo, yana kuma
cikin hidimarsa ta firist a gaban Allah, 9 sai
aka zaɓe shi ta wurin ƙuri'a, bisa ga al'adar
aikin firist, yă shiga haikalin Ubangiji yă ƙone
turare. 10 Da lokacin ƙone turare ya yi, duk
taron masu sujada suna a waje suna addu'a.
11 Sai mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare shi,
tsaye a dama da bagaden turare. 12 Da Zakariya
ya gan shi sai ya firgita, tsoro kuma ya kama
shi. 13 Amma mala'ikan ya ce masa, "Kada
ka ji tsoro, Zakariya; an ji addu'arka. Matarka
Elizabet za tă haifa maka ɗa, za ka kuma ba shi
suna Yohanna. 14 Zai zama abin murna da farin
ciki a gare ka, mutane da yawa kuwa za su yi
murna don haihuwarsa, 15 gama zai zama mai
girma a gaban Ubangiji. Ba kuwa zai taɓa shan
ruwan inabi ko wani abu mai sa maye ba. Zai
cika da Ruhu Mai Tsarki tun haihuwa. 16 Shi ne
zai juye mutanen Isra'ila da yawa zuwa wurin
Ubangiji Allahnsu. 17 Zai sha gaban Ubangiji,
a ruhu da kuma iko irin na Iliya, domin yă
juye zukatan iyaye ga'ya'yansu, marasa biyayya
kuma ga zama masu biyayya don yă kintsa
mutane su zama shiryayyu domin Ubangiji." 18
Sai Zakariya ya tambayi mala'ikan ya ce, "Yaya
zan tabbatar da wannan? Ga ni tsoho, matana
kuma ta kwana biyu." 19 Mala'ikan ya ce, "Ni
ne Jibra'ilu. Ina tsaya a gaban Allah, an kuma
aiko ni in yi maka magana, in kuma faɗa maka
wannan labari mai daɗi. 20 Yanzu za ka zama
bebe, ba za ka ƙara iya magana ba sai ranar da
wannan magana ta cika, saboda ba ka gaskata
da kalmomina waɗanda za su zama gaskiya a
daidai lokacinsu ba." 21 Ana cikin haka, mutane
suna jiran Zakariya, suna kuma mamaki me ya
sa ya daɗe haka a cikin haikali. 22 Da ya fito, bai
iya yin musu magana ba. Sai suka gane, ya ga
wahayi ne a haikali, domin ya dinga yin musu
alamu, amma ya kāsa yin magana. 23 Da lokacin
hidimarsa ya cika, sai ya koma gida. 24 Bayan
wannan, matarsa Elizabet ta yi ciki, ta kuma
riƙa ɓuya har wata biyar. 25 Sai ta ce, "Ubangiji
ne ya yi mini wannan. A waɗannan kwanaki
ya nuna tagomashinsa ya kuma kawar mini da
kunya a cikin mutane." 26 A wata na shida, sai
Allah ya aiki mala'ika Jibra'ilu zuwa Nazaret,
wani gari a Galili, 27 gun wata budurwar da aka
yi alkawarin aurenta ga wani mutum mai suna
Yusuf daga zuriyar Dawuda. Sunan budurwar
Maryamu. 28 Mala'ikan ya je wurinta ya ce,
"A gaishe ki, ya ke da kika sami tagomashi
ƙwarai! Ubangiji yana tare da ke." 29 Maryamu
ta damu ƙwarai da kalmominsa, tana tunani
wace irin gaisuwa ce haka? 30 Amma mala'ikan
ya ce mata, "Kada ki ji tsoro, Maryamu, kin
sami tagomashi a wurin Allah. 31 Ga shi za
ki yi ciki ki kuma haifi ɗa, za ki kuma ba shi
suna Yesu. 32 Zai zama mai girma, za a kuma
kira shi Ɗan Maɗaukaki. Ubangiji Allah zai ba
shi gadon sarautar kakansa Dawuda, 33 zai yi
mulkin gidan Yaƙub har abada, mulkinsa kuma
ba zai taɓa ƙare ba." (aiōn g165) 34 Maryamu ta
tambayi mala'ikan ta ce, "Yaya wannan zai
yiwu, da yake ni budurwa ce?" 35 Mala'ikan ya
amsa ya ce, "Ruhu Mai Tsarki zai sauko miki,
ikon Maɗaukaki kuma zai rufe ke. Saboda haka,
Mai Tsarkin nan da za a haifa, za a kira shi Ɗan
Allah. 36 'Yar'uwarki Elizabet ma za tă haifi ɗa a
tsufanta, ita da aka ce bakararriya, ga shi tana a
watanta na shida. 37 Gama ba abin da zai gagari
Allah." 38 Maryamu ta amsa ta ce, "To, ni baiwar
Allah ce, bari yă zama mini kamar yadda ka
faɗa." Sai mala'ikan ya tafi abinsa. 39 A lokacin

sai Maryamu ta shirya ta gaggauta zuwa wani
gari a ƙasar tudu ta Yahudiya, 40 inda ta shiga
gidan Zakariya ta kuma gai da Elizabet. 41 Da
Elizabet ta ji gaisuwar Maryamu, sai jaririn da
yake a cikinta ya yi motsi. Elizabet kuma ta cika
da Ruhu Mai Tsarki. 42 Sai ta ɗaga murya da
ƙarfi ta ce, "Ke mai albarka ce a cikin mata. Mai
albarka ne kuma ɗan da za ki haifa! 43 Me ya sa
na sami wannan tagomashi har da mahaifiyar
Ubangijina za tă zo wurina? 44 Da jin gaisuwarki,
sai jaririn da yake cikina ya yi motsi don murna.
45 Mai albarka ce wadda ta gaskata cewa abin da
Ubangiji ya faɗa mata zai cika!" 46 Sai Maryamu
ta ce, "Raina yana ɗaukaka Ubangiji 47 ruhuna
kuma yana farin ciki da Allah Mai Cetona,
48 gama ya lura da ƙasƙancin baiwarsa. Daga
yanzu nan gaba dukan zamanai za su ce da
ni mai albarka, 49 gama Mai Iko Duka ya yi
mini manyan abubuwa, sunansa labudda Mai
Tsarki ne. 50 Jinƙansa ya kai ga masu tsoronsa,
daga zamani zuwa zamani. 51 Ya aikata manyan
ayyuka da hannunsa; ya watsar da waɗanda
suke masu girman kai a zurfin tunaninsu. 52 Ya
saukar da masu mulki daga gadajen sarautarsu
amma ya ɗaukaka ƙasƙantattu. 53 Ya ƙosar da
masu yunwa da kyawawan abubuwa amma ya
sallami mawadata hannu wofi. 54 Ya taimaki
bawansa Isra'ila, yana tunawa yă nuna jinƙai
55 ga Ibrahim da zuriyarsa har abada, kamar
yadda ya faɗa wa kakanninmu." (aiōn g165) 56
Maryamu ta zauna da Elizabet kusan wata uku
sa'an nan ta koma gida. 57 Sa'ad da kwanaki
suka yi don Elizabet ta haihu, sai ta haifi ɗa.
58 Maƙwabtanta da'yan'uwanta suka ji cewa
Ubangiji ya nuna mata jinƙai mai yawa, suka
kuma taya ta farin ciki. 59 A rana ta takwas,
sai suka zo don a yi wa yaron kaciya, dā za
su sa masa sunan mahaifinsa Zakariya ne, 60
amma mahaifiyar yaron ta ce, "A'a! Za a ce da
shi Yohanna." 61 Sai suka ce mata, "Ba wani
a cikin danginku mai wannan suna." 62 Sai
suka yi alamu wa mahaifinsa, don su san sunan
da zai su a kira yaron. 63 Ya yi alama a kawo
masa allo, a gaban kowa sai ya rubuta, "Sunansa
Yohanna." Dukan mutane kuwa suka yi mamaki.
64 Nan da nan bakinsa ya buɗe harshensa kuma
ya saku, sai ya fara magana yana yabon Allah.
65 Maƙwabta duk suka cika da tsoro, mutane
kuwa suka yi ta yin magana game da dukan
waɗannan abubuwa a ko'ina a cikin ƙasar tudu
ta Yahudiya. 66 Duk waɗanda suka ji wannan
kuwa sun yi mamaki suna cewa, "To, me yaron
nan zai zama?" Gama hannun Ubangiji yana
tare da shi. 67 Mahaifinsa Zakariya ya cika da
Ruhu Mai Tsarki sai ya yi annabci ya ce, 68 "Yabo
ya tabbata ga Ubangiji, Allah na Isra'ila, domin
ya zo ya kuma fanshe mutanensa. 69 Ya tā mana
ƙahon ceto a gidan bawansa Dawuda 70 (yadda
ya yi magana tun tuni ta wurin annabawansa
masu tsarki), (aiōn g165) 71 cewa zai cece mu daga
abokan gābanmu daga kuma hannun dukan
waɗanda suke ƙinmu 72 don yă nuna jinƙai ga
kakanninmu, yă kuma tuna da alkawarinsa mai
tsarki, 73 rantsuwar da ya yi wa mahaifinmu
Ibrahim, 74 don yă kuɓutar da mu daga hannun
abokan gābanmu, yă kuma sa mu iya yin masa
hidima babu tsoro, 75 cikin tsarki da adalci
a gabansa dukan kwanakinmu. 76 "Kai kuma,
ɗana, za a ce da kai annabin Maɗaukaki; gama
za ka sha gaban Ubangiji don ka shirya masa
hanya, 77 don ka sanar da mutanensa ceto, ta
wurin gafarar zunubansu, 78 saboda jinƙai na
Allahnmu mai ƙauna, hasken nan na ceto zai
ɓullo mana daga sama, 79 don yă haskaka a
kan waɗanda suke zama cikin duhu, da kuma
cikin inuwar mutuwa, don yă bi da ƙafafunmu
a hanyar salama." 80 Yaron kuwa ya yi girma ya
kuma ƙarfafa a ruhu; ya zauna a hamada sai
lokacin da ya fito a fili ga mutanen Isra'ila.

2 A waɗancan kwanaki, Kaisar Augustus ya
ba da doka cewa ya kamata a yi ƙidaya a
dukan masarautar Roma. 2 (Wannan ce ƙidaya
ta fari da aka yi a lokacin da Kwiriniyus yake
gwamnar Suriya.) 3 Sai kowa ya koma garinsa
don a rubuta shi. 4 Saboda haka Yusuf ma ya
haura daga Nazaret a Galili zuwa Yahudiya, ya
tafi Betlehem garin Dawuda, don shi daga gida
da kuma zuriyar Dawuda ne. 5 Ya tafi can don
a rubuta shi tare da Maryamu, wadda aka yi
masa alkawari zai aura, tana kuwa da ciki. 6
Yayinda suke can, sai lokacin haihuwar jaririn
ya yi, 7 ta kuwa haifi ɗanta na fari. Ta nannaɗe
shi a zane ta kuma kwantar da shi cikin wani

kwami, don ba su sami ɗaki a masauƙi ba. 8
Akwai makiyaya masu zama a fili kusa da wurin,
suna tsaron garkunan tumakinsu da dare. 9
Sai wani mala'ikan Ubangiji ya bayyana gare
su, ɗaukakar Ubangiji kuma ta haskaka kewaye
da su, suka kuwa tsorata ƙwarai. 10 Amma
mala'ikan ya ce musu, "Kada ku ji tsoro. Na
kawo muku labari mai daɗi na farin ciki mai
yawa ne wanda zai zama domin dukan mutane.
11 Yau a birnin Dawuda an haifa muku Mai
Ceto; shi ne Kiristi Ubangiji. 12 Wannan zai
zama alama a gare ku. Za ku tarar da jariri a
nannaɗe a zane kwance a kwami." 13 Ba labari
sai ga taron rundunar sama suka bayyana tare
da mala'ikan, suna yabon Allah suna cewa, 14
"Ɗaukaka ga Allah a can cikin sama, a duniya
kuma salama ga mutane waɗanda tagomashinsa
yake bisansu." 15 Da mala'ikun suka bar su, su
suka koma sama, sai makiyayan suka ce wa juna,
"Mu je Betlehem mu ga wannan abin da ya faru,
wanda Ubangiji ya sanar mana." 16 Sai suka
tafi da sauri, suka tarar da Maryamu da Yusuf,
da kuma jaririn kwance a kwami. 17 Sa'ad da
suka gan shi, sai suka baza maganar da aka gaya
musu game da yaron, 18 duk kuwa waɗanda
suka ji wannan, suka yi mamaki a kan abin da
makiyayan suka faɗa. 19 Amma Maryamu ta
riƙe dukan waɗannan abubuwa ta kuma yi ta
tunaninsu a zuciyarta. 20 Makiyayan kuwa suka
koma, suna ɗaukaka suna kuma yabon Allah
saboda dukan abubuwan da suka ji, suka kuma
gani, yadda aka gaya musu. 21 A rana ta takwas,
da lokaci ya yi da za a yi masa kaciya, sai aka ba
shi suna Yesu, sunan da mala'ika ya ba shi kafin
a yi cikinsa. 22 Da lokacin tsarkakewarsu bisa ga
Dokar Musa ya cika, sai Yusuf da Maryamu suka
ɗauke shi suka haura zuwa Urushalima don su
miƙa shi ga Ubangiji 23 (yadda yake a rubuce a
Dokar Ubangiji cewa, "Kowane ɗan fari, za a
keɓe shi ga Ubangiji"), 24 don kuma su miƙa
hadaya bisa ga abin da aka faɗa a Dokar Ubangiji
cewa, "kurciyoyi biyu ko'yan tattabarai biyu."
25 To, akwai wani mutum a Urushalima mai
suna Siman, shi mai adalci da kuma mai ibada.
Yana jiran fansar Isra'ila, Ruhu Mai Tsarki kuwa
yana tare da shi. 26 An bayyana masa ta wurin
Ruhu Mai Tsarki cewa ba zai mutu ba sai ya
ga Kiristi na Ubangiji. 27 Da Ruhu ya iza shi,
sai ya shiga cikin filin haikali. Sa'ad da iyayen
suka kawo jaririn nan Yesu don su yi masa
abin da al'adar Doka ta bukaci, 28 sai Siman
ya karɓi yaron a hannuwansa ya yabi Allah,
yana cewa, 29 "Ya Ubangiji Mai Iko Duka, kamar
yadda ka yi alkawari, yanzu ka sallami bawanka
lafiya. 30 Gama idanuna sun ga cetonka, 31
wanda ka shirya a gaban dukan mutane, 32
haske don bayyanawa ga Al'ummai da kuma
ɗaukaka ga mutanenka Isra'ila." 33 Mahaifin
yaron da kuma mahaifiyarsa suka yi mamaki
abin da aka faɗa game da shi. 34 Sa'an nan
Siman ya sa musu albarka ya ce wa Maryamu
mahaifiyarsa, "An ƙaddara yaron nan yă zama
sanadin fāɗuwa da tashin mutane da yawa a
Isra'ila, zai kuma zama alamar da mutane ba
za su so ba, 35 ta haka za a fallasa tunanin
zukatan mutane da yawa. Ke ma, takobi zai soki
zuciyarki." 36 Akwai wata annabiya ma, mai
suna Anna, diyar Fanuwel, na kabilar Asher.
Ta tsufa kutuf; ta yi zama da mijinta shekaru
bakwai bayan sun yi aure, 37 ta kuwa zama
gwauruwa sai da ta kai shekaru tamanin da
huɗu. Ba ta taɓa barin haikali ba, tana sujada
dare da rana, tana kuma azumi da addu'a. 38
Tana haurawa wurinsu ke nan a wannan lokaci,
sai ta yi wa Allah godiya ta kuma yi magana
game da yaron nan ga dukan waɗanda suke
sauraron fansar Urushalima. 39 Bayan da Yusuf
da Maryamu suka gama yin dukan abubuwan da
Dokar Ubangiji ta bukaci, sai suka koma Galili
suka tafi Nazaret garinsu. 40 Yaron kuwa ya yi
girma ya yi ƙarfi; ya cika da hikima, alherin
Allah kuwa yana bisansa. 41 Kowace shekara,
iyayen Yesu sukan je Urushalima don Bikin
Ƙetarewa. 42 Da Yesu ya cika shekaru goma
sha biyu, sai suka tafi Bikin bisa ga al'ada. 43
Bayan Bikin, da iyayen suka kama hanya don
su koma gida, sai Yesu, yaron nan, ya tsaya a
Urushalima, ba da saninsu ba. 44 Su kuwa sun
ɗauka yana tare da su, saboda haka, suka yi
ta tafiya har na yini guda. Sa'an nan suka fara
nemansa cikin'yan'uwansu da abokansu. 45 Da
ba su gan shi ba, sai suka koma Urushalima
nemansa. 46 Bayan kwana uku, sai suka same
shi a filin haikali zaune a tsakiyar malamai,

yana sauraronsu yana kuma yi musu tambayoyi.
47 Dukan waɗanda suka ji shi, suka yi mamakin
fahimtarsa, da amsoshinsa. 48 Da iyayensa suka
gan shi sai suka yi mamaki. Mahaifiyarsa ta ce
masa, "Ɗana, don me ka yi mana haka? Ni da
mahaifinka duk mun damu muna nemanka." 49
Sai ya ce, "Don me kuke nemana? Ba ku san
cewa, dole in kasance a gidan Ubana ba?" 50
Amma ba su fahimci abin da yake faɗin musu
ba. 51 Sai ya koma Nazaret tare da su, yana yi
musu biyayya. Mahaifiyarsa kuma ta riƙe dukan
waɗannan abubuwa a zuciyarta. 52 Yesu kuwa
ya yi girma, ya kuma ƙaru cikin hikima, ya
kuma sami tagomashi a wurin Allah da mutane.

3 A shekara ta goma sha biyar ta mulkin
Kaisar Tiberiyus, a lokacin Buntus Bilatus ne
gwamnar Yahudiya, Hiridus kuma yana sarautar
Galili, ɗan'uwansa Filibus yana sarautar Ituriya
da Tarakunitis, Lisaniyas kuma yana sarautar
Abiline. 2 A lokacin ne Annas da Kayifas suke
manyan firistoci. Sai maganar Allah ta zo wa
Yohanna, ɗan Zakariya a hamada. 3 Ya zaga
dukan ƙasar da take kewaye da Urdun, yana
wa'azin baftismar tuba don gafarar zunubai. 4
Kamar yadda yake a rubuce a littafin annabi
Ishaya. "Muryar mai kira a hamada, 'Ku shirya
wa Ubangiji hanya, ku miƙe hanyoyi dominsa. 5
Za a cike kowane kwari, a farfashe kowane dutse
da kowane tudu. Za a miƙe hanyoyin da suka
karkace, a gyaggyara hanyoyi masu gargaɗa su
zama sumul. 6 Dukan'yan Adam kuwa za su ga
ceton Allah!'" 7 Yohanna ya ce wa taron da suke
zuwa domin yă yi musu baftisma, "Ku macizai!
Wa ya gargaɗe ku, ku guje wa fushin nan mai
zuwa? 8 Ku yi ayyukan da suka dace da tuba.
Kada ma ku yi tunani za ku iya ce wa kanku, 'Ai,
muna da mahaifinmu Ibrahim.' Ina gaya muku
cewa daga cikin duwatsun nan Allah zai iya
tā da'ya'ya wa Ibrahim. 9 An riga an sa bakin
gatari a gindin itatuwa, kuma duk itacen da bai
ba da'ya'ya masu kyau ba, za a sare shi a jefa
cikin wuta." 10 Sai taron suka tambaye shi, suka
ce "Me za mu yi ke nan?" 11 Ya amsa ya ce, "Ya
kamata, mutumin da yake da riguna biyu, yă
raba da wanda ba shi da riga, mai abinci kuma
yă yi haka." 12 Masu karɓar haraji ma suka zo,
domin a yi musu baftisma. Suka yi tambaya,
suka ce "Malam, me ya kamata mu yi?" 13 Ya ce
musu, "Kada ku karɓa fiye da abin da aka ce a
karɓa." 14 Sai waɗansu sojoji suka tambaye shi,
"Mu fa? Me ya kamata mu yi?" Sai ya amsa ya
ce, "Kada ku ƙwace kuɗin mutane, kada kuma
ku yi shaidar ƙarya. Ku yi haƙuri da abin da
ake biyanku." 15 Mutane suka zuba ido, suna
kuma tunani a zuciyarsu, ko Yohanna ne Kiristi
wanda ake sauraron zuwansa. 16 Yohanna ya
amsa musu duka ya ce, "Ina muku baftisma da
ruwa. Amma wani wanda ya fi ni iko yana zuwa,
ban ma isa in kunce igiyar takalmansa ba. Shi
zai yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki da
wuta kuma. 17 Matankaɗînsa yana a hannunsa
don yă tankaɗe sussukarsa ya kuma tattara
alkama cikin rumbunsa, amma zai ƙone yayin
da wutar da ba a iya kashewa." 18 Da kalmomi
masu yawa Yohanna ya yi wa mutane gargaɗi,
ya kuma yi musu wa'azin bishara. 19 Amma
da Yohanna ya tsawata wa Hiridus mai mulki
saboda Hiridiyas, matar ɗan'uwansa, da kuma
dukan sauran mugayen abubuwan da ya yi, 20
Hiridus dai ya ƙara ɓata al'amarin. Ya sa a kulle
Yohanna a kurkuku. 21 Sa'ad da ake wa dukan
mutane baftisma, sai aka yi wa Yesu shi ma. Da
yana cikin addu'a, sai sama ya buɗe, 22 Ruhu Mai
Tsarki kuma ya sauko masa a wata siffa, kamar
kurciya. Sai murya ta fito daga sama, ta ce, "Kai
ne Ɗana, wanda nake ƙauna, kai ne kuma kana
faranta mini zuciya ƙwarai." 23 To, Yesu kansa
yana da shekaru kusan talatin da haihuwa sa'ad
da ya fara aikinsa. An ɗauka shi ɗan Yusuf ne,
ɗan Heli, 24 ɗan Mattat, ɗan Lawi, ɗan Melki,
ɗan Yannai, ɗan Yusuf, 25 ɗan Mattatiyas, ɗan
Amos, ɗan Nahum, ɗan Esli, ɗan Naggai, 26
ɗan Ma'at, ɗan Mattatiyas, ɗan Semeyin, ɗan
Yosek, ɗan Yoda, 27 ɗan Yowanan, ɗan Resa, ɗan
Zerubbabel, ɗan Sheyaltiyel, ɗan Neri, 28 ɗan
Melki, ɗan Addi, ɗan Kosam, ɗan Elmadam, ɗan
Er, 29 ɗan Yoshuwa, ɗan Eliyezer, ɗan Yorim,
ɗan Mattat, ɗan Lawi, 30 ɗan Simeyon, ɗan
Yahuda, ɗan Yusuf, ɗan Yonam, ɗan Eliyakim,
31 ɗan Meleya, ɗan Menna, ɗan Mattata, ɗan
Natan, ɗan Dawuda, 32 ɗan Yesse, ɗan Obed,
ɗan Bowaz, ɗan Salmon, ɗan Nashon, 33 ɗan
Amminadab, ɗan Ram, ɗan Hezron, ɗan Ferez,

ɗan Yahuda, 34 ɗan Yaƙub, ɗan Ishaku, ɗan
Ibrahim, ɗan Tera, ɗan Nahor, 35 ɗan Serug,
ɗan Reyu, ɗan Feleg, ɗan Eber, ɗan Sala, 36 ɗan
Kainan, ɗan Arfakshad, ɗan Shem, ɗan Nuhu,
ɗan Lamek, 37 ɗan Metusela, ɗan Enok, ɗan
Yared, ɗan Mahalalel, ɗan Kainan, 38 ɗan Enosh,
ɗan Shitu, ɗan Adamu, ɗan Allah.

4 Yesu kuwa cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dawo
daga Urdun, Ruhu kuma ya kai shi cikin
hamada, 2 inda kwana arba'in, Iblis ya gwada
shi. Bai ci kome ba a cikin kwanakin nan, a
ƙarshensu kuwa ya ji yunwa. 3 Iblis ya ce masa,
"In kai Ɗan Allah ne, ka faɗa wa wannan dutse
yă zama burodi." 4 Yesu ya amsa ya ce, "A
rubuce yake, 'Ba da abinci kaɗai mutum zai
rayu ba.'" 5 Iblis ya kai shi can kan wani wuri
mai tsawo, ya nunnuna masa a ƙyiftawar ido
dukan mulkokin duniya. 6 Ya ce masa, "Zan
ba ka dukan ikonsu da darajarsu, gama ni aka
danƙa wa, kuma zan bai wa duk wanda na ga
dama. 7 Saboda haka in ka yi mini sujada, dukan
wannan zai zama naka." 8 Yesu ya amsa ya ce,
"A rubuce yake, 'Ka yi wa Ubangiji Allahnka
sujada, kuma shi kaɗai za ka bauta wa.'" 9 Sai
Iblis, ya kai shi Urushalima ya sa ya tsaya a kan
wuri mafi tsayi na haikali ya ce, "In kai Ɗan
Allah ne, ka yi tsalle daga nan zuwa ƙasa. 10
Gama a rubuce yake, "'Zai umarci mala'ikunsa
game da kai, su kiyaye ka da kyau; 11 za su
tallafe ka da hannuwansu, don kada ka buga
ƙafarka a kan dutse.'" 12 Yesu ya amsa ya ce,
"An ce, 'Kada ka gwada Ubangiji Allahnka.'"
13 Da Iblis ya gama dukan wannan gwajin, ya
bar shi sai lokacin da wata dama ta samu. 14
Yesu ya koma Galili cikin ikon Ruhu. Labarinsa
kuwa ya bazu ko'ina a ƙauyuka. 15 Ya yi ta
koyarwa a majami'unsu, kowa kuwa ya yabe shi.
16 Ya tafi Nazaret, inda aka yi renonsa. A ranar
Asabbaci kuma, ya shiga majami'a kamar yadda
ya saba. Sai ya miƙe don yă yi karatu. 17 Aka
kuwa ba shi naɗaɗɗen littafin annabi Ishaya.
Da ya buɗe, sai ya sami wurin da aka rubuta, 18
"Ruhun Ubangiji yana kaina, domin ya shafe
ni, in yi wa matalauta wa'azin bishara. Ya aiko
ni in yi shelar'yanci ga'yan kurkuku, in kuma
buɗe idanun makafi, in ba da'yanci ga waɗanda
aka danne. 19 In yi shelar shekarar tagomashin
Ubangiji." 20 Sai ya naɗe naɗaɗɗen littafin ya
mayar wa mai hidimar, ya kuma zauna. Dukan
idanun waɗanda suke a majami'ar, suka koma a
kansa. 21 Sai ya fara ce musu, "A yau, Nassin
nan, ya cika a kunnenku." 22 Duk suka yabe
shi, suka yi mamakin kalmomin alheri da suke
fitowa daga bakinsa. Suka yi tambaya, suna
cewa, "Anya, wannan ba ɗan Yusuf ba ne?" 23
Yesu ya ce musu, "Tabbatacce, na san za ku
faɗa mini karin maganan nan, 'Likita, warkar
da kanka! Ka kuma yi abin da muka ji ka yi a
Kafarnahum, a nan garinka.'" 24 Ya ci gaba,
da ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, babu
annabin da ake yarda da shi a garinsa. 25 Ina
tabbatar muku a zamanin Iliya, akwai gwauraye
da yawa a Isra'ila, sa'ad da aka rufe sararin
sama har shekara uku da rabi, aka kuma yi
yunwa mai tsanani ko'ina a ƙasar. 26 Duk da
haka, ba a aiki Iliya ga ko ɗaya a cikinsu ba. Sai
dai zuwa ga wata gwauruwa da take a Zarefat,
a yankin Sidon. 27 Akwai kuma mutane da
yawa a Isra'ila masu kuturta a zamanin annabi
Elisha, amma ba ko ɗayansu da aka tsarkake
sai Na'aman mutumin Suriyan nan kaɗai." 28
Dukan mutanen da suke cikin majami'a suka
fusata ƙwarai da jin wannan. 29 Suka tashi,
suka fitar da Yesu bayan gari, suka kai shi
goshin tudun da aka gina garin, don su ture shi
ƙasa, 30 amma sai ya bi ta tsakiyar taron ya yi
tafiyarsa. 31 Sai ya tafi Kafarnahum, wani gari
a Galili, a ranar Asabbaci kuma, ya fara koya
wa mutane. 32 Suka yi ta mamakin koyarwarsa,
domin sakonsa yana da iko. 33 A cikin majami'ar,
akwai wani mutum mai aljani, wani mugun
ruhu. Mutumin ya ɗaga murya da ƙarfi ya ce, 34
"Wayyo! Ina ruwanka da mu, Yesu Banazare? Ka
zo ne don ka hallaka mu? Na san wane ne kai,
Mai Tsarki na Allah!" 35 Yesu ya tsawata masa
da ƙarfin cewa, "Yi shiru! Ka fita daga cikinsa!"
Sai aljanin ya fyaɗa mutumin da ƙasa a gabansu
duka, sa'an nan ya fita, ya bar shi ba wani
rauni. 36 Dukan mutanen suka yi mamaki, suka
ce wa junansu, "Wace irin koyarwa ce haka?
Da ƙarfi da iko, yana ba wa mugayen ruhohin
umarni suna kuma fita!" 37 Labarinsa kuwa ya
bazu ko'ina a cikin ƙasar. 38 Yesu ya fita daga

majami'ar, ya tafi gidan Siman. Surukar Siman
kuwa tana fama da zazzaɓi mai tsanani, sai
suka roƙi Yesu yă taimake ta. 39 Sai ya sunkuya
kusa da ita, ya kuma tsawata wa zazzaɓin, sai
zazzaɓin ya sāke ta. Nan take ta tashi, ta yi
musu hidima. 40 Rana tana fāɗuwa, sai mutane
suka yi ta kawo wa Yesu dukan waɗanda suke
da cuta iri-iri, sai ya ɗibiya wa kowannensu
hannuwansa, ya warkar da su. 41 Bugu da ƙari,
aljanu suka fiffita daga cikin mutane da yawa
suna ihu suna cewa, "Kai Ɗan Allah ne!" Amma
ya kwaɓe su, ya hana su magana, don sun san
cewa shi ne Kiristi. 42 Da gari yana wayewa,
sai Yesu ya je inda ba kowa. Mutane suka yi
ta nemansa, da suka zo inda yake, sai suka yi
ƙoƙari su hana shi barinsu. 43 Amma ya ce,
"Dole in yi wa'azin bisharar mulkin Allah ga
sauran garuruwa, saboda wannan ne aka aiko
ni." 44 Sai ya dinga yin wa'azi a majami'un
Yahudiya.

5 Wata rana, Yesu yana tsaye a bakin Tafkin
Gennesaret, mutane kuma suna ta matsawa
kewaye da shi, domin su ji maganar Allah, 2
sai ya hangi jiragen ruwa biyu a bakin tafkin,
waɗanda masu kamun kifi suka bari suna
wankin abin kamun kifinsu. 3 Sai ya shiga ɗaya
jirgin ruwan da yake na Siman, ya kuma roƙe
shi yă tura shi kaɗan daga gaci. Sai ya zauna a
jirgin ruwan, ya koyar da mutane daga ciki. 4
Da ya gama magana, sai ya ce wa Siman, "Ka
tuƙa jirgin zuwa inda akwai zurfi, ka saukar da
abin kamun kifinka ka kama kifi." 5 Siman ya
amsa ya ce, "Ranka yă daɗe, duk dare mun yi
ta fama ba mu kama kome ba, amma tun da
ka ce haka, zan saki abin kamun kifin." 6 Da
suka yi haka, sai suka kama kifi da yawa, har
abin kamun kifinsu suka fara tsintsinkewa. 7
Sai suka kira abokansu a ɗaya jirgin, su zo su
taimake su, suka kuwa zo. Suka cika jiragen
biyu da kifi cif, har jiragen suka fara nutsewa.
8 Da Siman Bitrus ya ga wannan, sai ya fāɗi
a gaban Yesu ya ce, "Rabu da ni, Ubangiji. Ni
mai zunubi ne!" 9 Gama mamaki ya kama shi
da abokansa duka, saboda yawan kifin da suka
kama. 10 Yaƙub da Yohanna,'ya'yan Zebedi,
abokan aikin Siman su ma suka yi mamaki. Sai
Yesu ya ce wa Siman, "Kada ka ji tsoro, daga
yanzu za ka riƙa kama mutane ne." 11 Sai suka
jawo jiragen ruwansu zuwa gaci, suka bar kome
da kome, suka bi shi. 12 Yayinda Yesu yake
ɗaya daga cikin garuruwan nan, sai ga wani
mutum wanda kuturta ta ci ƙarfinsa. Da ganin
Yesu, sai ya fāɗi da fuskarsa a ƙasa, ya roƙe
shi ya ce, "Ubangiji, in ka yarda, kana iya ka
tsabtacce ni." 13 Yesu ya miƙa hannunsa ya taɓa
mutumin ya ce, "Na yarda, ka zama da tsabta!"
Nan da nan, sai kuturtar ta rabu da shi. 14 Sai
Yesu ya umarce shi ya ce, "Kada ka gaya wa
kowa, amma ka tafi ka nuna kanka ga firist, ka
kuma miƙa hadayu da Musa ya umarta, saboda
tsarkakewarka ta zama shaida a gare su." 15
Duk da haka, labarinsa ya ƙara bazuwa sosai,
har taron mutane suka dinga zuwa don jinsa,
da kuma neman warkarwa daga cututtukansu.
16 Amma Yesu sau da yawa, yakan keɓe kansa
zuwa wuraren da ba kowa, yă yi addu'a. 17
Wata rana, da yake cikin koyarwa, waɗansu
Farisiyawa da malaman dokoki waɗanda suka
zo daga kowane ƙauye a Galili, Yahudiya da
Urushalima kuwa suna zaune. Ikon Ubangiji
yana nan don yă warkar da masu ciwo. 18 Sai
ga waɗansu mutane suka kawo wani shanyayye
a kan tabarma. Suka yi ƙoƙari su shigar da shi
cikin gidan, domin su kwantar da shi a gaban
Yesu. 19 Da suka ga babu hanyar da za su bi
saboda taron, sai suka haura rufin, suka saukar
da shi a kan tabarmarsa, ta bakin ramin da suka
huda a rufin, suka ajiye shi a tsakiyar taron, a
gaban Yesu. 20 Da Yesu ya ga bangaskiyarsu, sai
ya ce, "Saurayi, an gafarta maka zunubanka."
21 Farisiyawa da malaman dokoki suka fara yin
tunani a zukatansu, "Wane ne wannan mutum
da yake saɓo haka? Wa zai iya gafarta zunubai,
in ba Allah kaɗai ba?" 22 Yesu ya san abin da
suke tunani, sai ya yi tambaya ya ce, "Don me
kuke tunanin waɗannan abubuwa a zukatanku?
23 Wanne ya fi sauƙi, a ce, 'An gafarta maka
zunubanka,' ko kuma a ce, 'Tashi, ka yi tafiya'?
24 Amma domin ku san cewa Ɗan Mutum yana
da iko a duniya ya gafarta zunubai." Sai ya
ce wa shanyayyen, "Na ce maka, tashi, ɗauki
tabarmarka ka tafi gida." 25 Nan da nan, ya
tashi tsaye a gabansu, ya ɗauki tabarmar da

yake kwance a kai, ya tafi gida, yana yabon
Allah. 26 Kowa ya yi mamaki, ya kuma yabi
Allah. Suka cika da tsoro, suna cewa, “Mun ga
abubuwan banmamaki yau.” 27 Bayan wannan,
sai Yesu ya fita, ya ga wani mai karɓar haraji,
mai suna Lawi, yana zaune a wurin da ake
karɓar haraji. Yesu ya ce masa, “Bi ni.” 28 Sai
Lawi ya tashi, ya bar kome da kome, ya bi shi.
29 Sai Lawi ya shirya wa Yesu wani babban liyafa
a gidansa. Wani babban taron na masu karɓar
haraji, tare da waɗansu suna cin abinci tare da
su. 30 Amma Farisiyawa da malaman dokokin
da suke a ƙungiyarsu, suka yi wa almajiransa
gunaguni, suna cewa, “Don me kuke ci, kuke sha
tare da masu karɓar haraji da masu zunubi?” 31
Yesu ya amsa musu ya ce, “Ai, masu lafiya ba sa
bukatar likita, sai dai marasa lafiya. 32 Ban zo
don in kira masu adalci ba, sai dai masu zunubi
zuwa ga tuba.” 33 Suka ce masa, “Almajiran
Yohanna sukan yi azumi da addu’a, haka ma
almajiran Farisiyawa, amma naka sai ci da sha.”
34 Yesu ya amsa ya ce, “Za ku iya sa abokan ango
yin azumi yayinda yake tare da su? 35 Amma
lokaci yana zuwa, da za a ɗauke ango daga gare
su. A waɗancan kwanakin ne za su yi azumi.”
36 Sai ya faɗa musu wannan misali ya ce, “Ba
wanda yakan yage ƙyalle daga sabuwar riga
ya yi wa tsohuwar riga faci. In ya yi haka, zai
yage sabuwar rigar, kuma facin daga sabuwar
ba zai dace da tsohuwar rigar ba. 37 Kuma ba
wanda yakan zuba sabon ruwan inabi a cikin
tsofaffin salkuna. In ya yi haka, sabon ruwan
inabi zai farfashe salkunan, ruwan inabin yă
zube, salkunan kuma su lalace. 38 A’a, sai dai a
zuba sabon ruwan inabi a sababbin salkuna. 39
Kuma ba wanda yakan so shan sabon ruwan
inabi bayan ya sha tsohon, don yakan ce, ‘Ai,
tsohon ya fi kyau.’”

6 A wata ranar Asabbaci, Yesu yana bi ta
gonakin hatsi, sai almajiran suka fara
kakkarya kan hatsi suna murjewa a hannuwansu
suna ci. 2 Sai waɗansu Farisiyawa suka ce,
“Me ya sa kuke yin abin da doka ta hana yi a
ranar Asabbaci?” 3 Yesu ya amsa musu ya ce,
“Ashe, ba ku taɓa karanta abin da Dawuda ya yi,
sa’ad da shi da abokan tafiyarsa suka ji yunwa
ba? 4 Ya shiga gidan Allah, ya ɗauki keɓaɓɓen
burodi, sa’an nan ya ci abin da firistoci kaɗai
sukan ci bisa ga doka. Ya kuma ba wa abokan
tafiyarsa?” 5 Sai Yesu ya ce musu, “Ai, Ɗan
Mutum ne Ubangijin Asabbaci.” 6 A wata ranar
Asabbaci kuma, Yesu ya shiga majami’a yana
koyarwa. To, a nan kuwa akwai wani mutumin
da hannun damansa ya shanye. 7 Farisiyawa
da malaman dokoki suka zuba wa Yesu ido,
su ga ko zai warkar a ranar Asabbaci, don su
sami dalilin zarginsa. 8 Amma Yesu ya san
abin da suke tunani. Sai ya ce wa mutumin
mai shanyayyen hannun, “Tashi ka tsaya a
gaban kowa.” Sai ya tashi ya tsaya. 9 Yesu ya
ce musu, “Ina tambayarku, me ya kamata a yi
bisa ga doka, a ranar Asabbaci, a aikata alheri
ko a aikata mugunta, a ceci rai, ko a hallaka
shi?” 10 Sai ya kalle su duka, sa’an nan ya ce
wa mutumin, “Miƙo hannunka.” Sai ya miƙe,
hannunsa kuwa ya koma lafiyayye. 11 Amma
Farisiyawa da malaman Doka suka fusata, suka
fara tattauna da junansu a kan abin da za su yi
wa Yesu. 12 Wata rana, a cikin kwanakin nan,
Yesu ya je wani dutse domin yă yi addu’a, ya
kuma kwana yana addu’a ga Allah. 13 Da gari ya
waye, sai ya kira almajiransa zuwa wurinsa, ya
zaɓi guda goma sha biyu daga cikinsu, waɗanda
ya kira su, Manzanni. 14 Siman (wanda ya
kira Bitrus), ɗan’uwansa Andarawus, Yaƙub,
Yohanna, Filibus, Bartolomeyu, 15 Mattiyu,
Toma, Yaƙub ɗan Alfayus, Siman wanda ake kira
Zilot, 16 Yahuda ɗan Yaƙub, da kuma Yahuda
Iskariyot, wanda ya bashe Yesu. 17 Sai ya sauko
tare da su, ya tsaya a wani fili. A can, akwai
taro mai yawa na almajiransa, da kuma mutane
masu yawan gaske daga ko’ina a Yahudiya,
Urushalima da kuma Taya da Sidon da suke
bakin teku, 18 waɗanda suka zo domin su ji
shi, a kuma warkar da cututtukansu. Waɗanda
suke fama da mugayen ruhohi kuwa aka warkar
da su. 19 Kuma dukan mutane suka yi ƙoƙari
su taɓa shi, domin iko yana fitowa daga gare
shi, ya kuwa warkar da su duka. 20 Da ya dubi
almajiransa, sai ya ce, “Masu albarka ne ku
da kuke matalauta, gama mulkin Allah naku
ne. 21 Masu albarka ne ku da kuke jin yunwa
yanzu, gama za ku ƙoshi. Masu albarka ne ku

da kuke kuka yanzu, gama za ku yi dariya. 22
Masu albarka ne sa'ad da mutane suka ƙi ku,
suka ware ku, suka zage ku, suna ce da ku
mugaye, saboda Ɗan Mutum. 23 "Ku yi farin
ciki a wannan rana, ku kuma yi tsalle don
murna, saboda ladarku yana da yawa a sama.
Gama haka kakanninsu suka yi wa annabawa.
24 "Amma kaitonku da kuke da arziki, gama kun
riga kun sami ta'aziyyarku. 25 Kaitonku da kuke
ƙosassu yanzu, gama za ku zauna da yunwa.
Kaitonku da kuke dariya yanzu, gama za ku yi
makoki da kuka. 26 Kaitonku sa'ad da dukan
mutane suna magana mai kyau a kanku, gama
haka kakanninsu suka yi da annabawan ƙarya.
27 "Amma ina faɗa muku, ku da kuke ji na, ku
ƙaunaci abokan gābanku, ku yi wa masu ƙinku
alheri. 28 Ku albarkaci waɗanda suke la'anta
ku, ku kuma yi wa waɗanda suke wulaƙanta
ku addu'a. 29 In wani ya mare ka a wannan
kumatu, juya masa ɗayan ma, in wani ya ƙwace
maka babban riga, kada ma ka hana masa'yar
cikin ma. 30 Duk wanda ya roƙe ka abu, ka ba
shi. In kuma wani ya yi maka ƙwace, kada ka
nema yă mayar maka. 31 Ka yi wa waɗansu abin
da kai kake so su yi maka. 32 "In kana ƙaunar
masu ƙaunarka ne kawai, ina ribar wannan? Ko
masu zunubi ma suna ƙaunar waɗanda suke
ƙaunarsu. 33 In kuma kana yin alheri ga masu
yi maka ne kaɗai, ina ribar wannan? Ko masu
zunubi ma suna yin haka. 34 In kana ba da
bashi ga mutanen da za su iya biyan ka ne
kawai, ina ribar wannan? Ko masu zunubi ma,
suna ba da bashi ga masu zunubi, da fata za
a biya su tsab. 35 Amma, ku ƙaunaci abokan
gābanku, ku kuma yi musu alheri, ku ba su
bashi, ba da sa zuciya sai an biya ku ba. Ta yin
haka ne kawai, za ku sami lada mai yawa, ku
kuma zama'ya'yan Mafi Ɗaukaka, gama shi mai
alheri ne ga marasa godiya da mugaye. 36 Ku
zama masu jinƙai, kamar yadda Ubanku mai
jinƙai ne. 37 "Kada ku ɗora wa wani, ku ma
ba za a ɗora muku ba. Kada ku yanke wa wani
hukunci, ku ma ba za a yanke muku ba. Ku
gafarta, ku ma za a gafarta muku. 38 Ku bayar,
ku ma sai a ba ku mudu a cike, a danƙare, har
yă yi tozo, yana zuba, za a juye muku a hannun
riga. Mudun da kuka auna da shi, da shi za a
auna muku." 39 Ya kuma faɗa musu wannan
misali cewa, "Makaho yana iya jagoran makaho
ne? Ba sai dukansu biyu su fāɗa a rami ba? 40
Ɗalibi bai fi malaminsa ba, sai dai kowane ɗalibi
wanda ya sami cikakkiyar koyarwa, zai zama
kamar malaminsa. 41 "Don me kake duban ɗan
tsinke da yake idon ɗan'uwanka, amma ba ka
kula da gungumen da yake a naka ido ba? 42
Yaya za ka ce wa ɗan'uwanka, 'Ɗan'uwa, bari
in cire maka ɗan tsinke da yake idonka,' alhali
kuwa, kai kanka ka kāsa ganin gungumen da
yake a naka ido? Kai munafuki! Ka fara cire
gungumen daga idonka, sa'an nan za ka iya gani
sosai, ka kuma cire ɗan tsinken da yake a idon
ɗan'uwanka." 43 "Ba itace mai kyau da yake
ba da munanan'ya'ya. Mummunan itace kuma
ba ya ba da'ya'ya masu kyau. 44 Kowane itace
da irin'ya'yansa ne ake saninsa. Mutane ba sa
tsinke'ya'yan ɓaure daga ƙaya, ko kuwa'ya'yan
inabi daga sarƙaƙƙiya. 45 Mutumin nagari yakan
nuna abubuwa nagari daga cikin nagarta da
yake a ɓoye a zuciyarsa, mugun mutum kuwa
yakan nuna mugayen abubuwa daga muguntar
da take a ɓoye a zuciyarsa. Gama baki yakan
faɗa abin da ya cika zuciya ne." 46 "Don me
kuke ce da ni, 'Ubangiji, Ubangiji,' amma ba
kwa yin abin da na faɗa? 47 Zan nuna muku
kwatancin mutumin da yakan zo wurina, yă
ji kalmomina, yă kuma aikata. 48 Yana kama
da mutumin da ya gina gida, wanda ya haƙa
ƙasa da zurfi, sa'an nan ya kafa tushen ginin a
kan dutse. Da ambaliyar ruwa ta taso, ƙarfin
ruwa kuwa ya buga gidan, wannan bai jijjiga shi
ba, domin an yi masa tushen gini na ainihi. 49
Amma wanda yakan ji kalmomina, ba ya kuma
aikata su, yana kama da mutumin da ya gina
gida a ƙasa, ba tare da ya kafa tushen gini ba. A
sa'ad da ƙarfin ruwa ya buga gidan, sai gidan yă
rushe, mummunar rushewa kuwa."

7 Bayan Yesu ya gama gaya wa mutanen
dukan waɗannan abubuwa, sai ya shiga
Kafarnahum. 2 A can, akwai wani bawan wani
jarumin yana ciwo, yana kuma a bakin mutuwa.
Maigidansa kuwa yana sonsa sosai. 3 Jarumin
sojan ya ji labarin Yesu, sai ya aiki waɗansu
dattawan Yahudawa wajensa, yana roƙonsa yă

zo yă warkar da bawansa. 4 Da suka isa wurin
Yesu, sai suka roƙe shi sosai, suka ce, “Wannan
mutum, ai, ya dace a yi masa haka, 5 gama
yana ƙaunar al’ummarmu ta Yahudawa, har
ya gina majami’armu.” 6 Sai Yesu ya tafi tare
da su. Da ya yi kusa da gidan, sai jarumin nan,
ya aiki abokai su ce masa, “Ubangiji, kada ka
dami kanka, gama ban isa ka shiga gidana ba. 7
Shi ya sa ban ma ga na isa in zo wurinka ba.
Amma ka yi magana kawai, bawana zai warke.
8 Gama ni kaina, mutum ne a ƙarƙashin iko,
akwai kuma sojoji a ƙarƙashin ikona. Nakan ce
wa wannan, ‘Je ka,’ sai yă tafi, ga wani kuma
in ce, ‘Zo nan,’ sai yă zo. Nakan kuma ce wa
bawana, ‘Yi abu kaza,’ sai yă yi.” 9 Da Yesu ya
ji haka, sai ya yi mamaki sosai. Ya juya ya wa
taron da yake bin sa, “Ina faɗa muku, ban taɓa
samun irin bangaskiya mai girma haka ko cikin
Isra’ila ba.” 10 Sai mutanen da aka aika, suka
koma gida, suka tarar bawan ya warke. 11 Ba
a daɗe ba, sai Yesu ya tafi wani garin da ake
kira Nayin. Almajiransa da taro mai yawa suka
tafi tare da shi. 12 Da ya yi kusa da ƙofar garin,
sai ga wata gawa ana fitowa da ita. Shi ne ɗa
kaɗai ga mahaifiyarsa, ita kuma gwauruwa ce.
Taro mai yawa daga garin yana tare da ita. 13
Da Ubangiji ya gan ta, sai ya ji tausayinta ya
ce, “Kada ki yi kuka.” 14 Yesu ya je ya taɓa
akwatin gawar, sai masu ɗaukarsa suka tsaya
cik. Sai ya ce, “Saurayi, na ce maka, tashi!” 15
Sai mamacin ya tashi zaune, ya fara magana.
Yesu kuma ya ba da shi ga mahaifiyarsa. 16 Sai
tsoro ya kama su duka, suka yabi Allah, suna
cewa, “Babban annabi ya bayyana a cikinmu.
Allah ya zo domin yă taimaki mutanensa.” 17
Wannan labarin game da Yesu, ya bazu ko’ina a
Yahudiya da kewayenta. 18 Almajiran Yohanna
suka gaya masa dukan waɗannan abubuwa. Sai
ya kira biyu daga cikinsu, 19 ya aike su wurin
Ubangiji, su tambaya su ce, “Kai ne wanda
zai zo, ko kuma mu saurari wani dabam?” 20
Da mutanen suka iso wurin Yesu, sai suka ce,
“Yohanna Mai Baftisma ne ya aike mu wurinka,
mu yi tambaya, ‘Ko kai ne wanda zai zo, ko
kuma mu saurari wani dabam?’” 21 A daidai
lokacin nan, Yesu ya warkar da mutane da
yawa masu ciwo, masu cututtuka, da kuma
masu mugayen ruhohi. Ya kuma ba makafi da
yawa ganin gari. 22 Sai ya amsa wa almajiran
Yohanna ya ce, “Ku koma ku faɗa wa Yohanna
abin da kuka ji, da abin da kuka gani. Makafi
suna ganin gari, guragu suna tafiya, ana warkar
da waɗanda suke da kuturta, kurame suna ji,
ana tā da matattu, ana kuma yi wa matalauta
wa’azin bishara. 23 Mai albarka ne mutumin
da bai yi shakkar bangaskiyar da yake da ita a
kaina ba.” 24 Bayan almajiran Yohanna suka
tafi, sai Yesu ya fara yi wa taron magana game
da Yohanna ya ce, “Me kuka je kallo a hamada?
Ciyawar da iska take kaɗawa ne? 25 In ba haka
ba, to, me kuka je kallo? Mutum mai sanye da
tufafi masu kyau ne? A’a, masu sa kayan tsada
da suke cikin annashuwa, ai, a fada suke. 26
Amma me kuka je kallo? Annabi? I, ina kuma
faɗa muku, ya ma fi annabi. 27 Wannan shi
ne wanda aka rubuta game da shi cewa, “‘Zan
aiko da ɗan saƙona yă sha gabanka, wanda zai
shirya hanya, a gabanka.’ 28 Ina faɗa muku, a
cikin duk waɗanda mata suka haifa, ba wanda
ya fi Yohanna girma. Duk da haka wanda ya fi
ƙasƙanta a Mulkin Allah ya fi shi.” 29 (Dukan
mutane, har da masu karɓar haraji, da suka ji
kalmomin Yesu, sai suka yarda cewa hanyar
Allah gaskiya ce, domin Yohanna ne ya yi musu
baftisma. 30 Amma Farisiyawa da masanan
dokoki, suka ki nufin Allah game da su, domin
Yohanna bai yi musu baftisma ba.) 31 Yesu ya ci
gaba da cewa, “To, da me zan kwatanta mutanen
zamanin nan? Kamar me suke? 32 Suna kama da
yaran da suke zama a bakin kasuwa, suna kiran
juna, suna cewa, “‘Mun busa muku sarewa,
amma ba ku yi rawa ba, Mun kuma yi muku
waƙar makoki, ba ku kuma yi kuka ba.’ 33 Gama
Yohanna Mai Baftisma ya zo, ba ya cin burodi,
ba ya shan ruwan inabi, sai kuka ce, ‘Ai, yana da
aljani.’ 34 Ɗan Mutum ya zo yana ci, yana sha,
sai kuka ce, ‘Ga mai yawan ci, mashayi, da kuma
abokin masu karɓar haraji da masu zunubi.’
35 Amma akan tabbatar da hikima ta gaskiya
bisa ga dukan’ya’yanta.” 36 To, ana nan, sai
ɗaya daga cikin Farisiyawa ya gayyaci Yesu cin
abincin yamma a gidansa, ya kuwa tafi gidan
Bafarisiyen, ya zauna a tebur. 37 Da wata mace
wadda ta yi rayuwar zunubi a wannan gari ta ji

Yesu yana cin abinci a gidan Bafarisiyen, sai ta
kawo ɗan tulun turaren alabasta, 38 ta kuma
tsaya daga bayansa, wajen ƙafafunsa tana kuka,
sai hawayenta sun fara zuba a ƙafafunsa. Sai ta
goge su da gashin kanta, ta sumbace su, sa'an
nan ta shafa musu turare. 39 Da Bafarisiyen
da ya gayyace shi, ya ga wannan, sai ya ce a
ransa, "Da mutumin nan annabi ne, da ya san
ko wace ce take taɓansa, da kuma irin macen
da take, cewa mai zunubi ce." 40 Sai Yesu ya ce
masa, "Siman, ina da abin da zan faɗa maka."
Shi kuwa ya ce, "Malam sai ka faɗa." 41 Yesu ya
ce, "An yi waɗansu mutum biyu da suke riƙe
bashin mai ba da rance. Ana bin guda dinari
ɗari biyar, ɗayan kuma hamsin. 42 Dukan biyun
suka gagara biyansa, sai ya yafe musu. To, a
ganinka, wa zai fi ƙaunar mutumin nan?" 43
Siman ya amsa ya ce, "A ganina, wanda aka
yafe wa mai yawa ne." Sai Yesu ya ce, "Ka faɗa
daidai." 44 Sai ya juya wajen macen, ya ce wa
Siman, "Ka ga macen nan? Na shigo gidanka,
ba ka ba ni ruwa don ƙafafuna ba, amma ta
wanke ƙafafuna da hawayenta, ta kuma goge
su da gashin kanta. 45 Ba ka yi mini sumba ba,
amma tun shigowata a nan, macen nan ba tă
daina sumbar ƙafafuna ba. 46 Ba ka shafa mai a
kaina ba, amma ta zubo turare a ƙafafuna. 47
"Saboda haka ina gaya maka, zunubanta masu
yawa, an gafarta mata, gama ƙaunarta mai yawa
ce. Amma wanda aka gafarta wa kaɗan kuwa,
yakan nuna ƙauna kaɗan." 48 Sai Yesu ya ce
mata, "An gafarta miki zunubanki." 49 Sauran
baƙin suka fara ce wa juna, "Wane ne wannan,
wanda har yake gafarta zunubai?" 50 Yesu ya ce
wa macen, "Bangaskiyarki ta cece ki, ki sauka
lafiya."

8 Bayan wannan sai Yesu ya zazzaga gari
da ƙauye, yana wa'azin bisharar mulkin
Allah. Sha Biyun nan kuwa suna tare da shi, 2
da kuma waɗansu mata waɗanda aka warkar
da su daga cututtukansu, da kuma mugayen
ruhohi. Cikinsu akwai Maryamu (wadda ake kira
Magdalin) wadda aljanu bakwai suka fito daga
cikinta. 3 Da Yowanna matar Kuza, manajan
iyalin Hiridus; da Suzana; da waɗansu mata
da yawa. Waɗannan mata suna taimaka musu
cikin hidima, daga cikin abin da suke da shi
na zaman gari. 4 Yayinda taron mai girma na
taruwa, mutane kuma daga garuruwa dabam-
dabam suna zuwa wurin Yesu, sai ya ba da
wannan misali ya ce, 5 "Wani manomi ya fita
domin ya shuka irinsa. Da yana watsa irin, sai
waɗansu suka fāɗì a kan hanya, aka tattaka su,
tsuntsayen sararin sama kuma suka cinye su. 6
Waɗansu suka fāɗì a kan dutse, da suka tsira
sai suka yanƙwane don babu ruwa a wurin.
7 Waɗansu kuma suka fāɗì a cikin ƙaya. Da
suka yi girma tare, sai ƙayan suka shaƙe su.
8 Waɗansu kuma har yanzu, suka fāɗì a ƙasa
mai kyau, suka yi girma, suka ba da amfani riɓi
ɗari-ɗari, fiye da abin da aka shuka." Da faɗìn
haka sai ya ce, "Duk mai kunnen ji, yă ji." 9
Almajiransa suka tambaye shi ma'anar wannan
misali. 10 Sai ya ce, "Ku ne aka ba sanin asirin
mulkin Allah, amma ga sauran mutane kam,
ina magana da misalai, saboda, "'ko da yake
suna kallo, ba za su gani ba, ko da yake suna
ji, ba za su gane ba.' 11 "Ga ma'anar misalin,
irin, shi ne maganar Allah. 12 Waɗanda suka
fāɗì a kan hanya su ne mutanen da suka ji,
amma Iblis, yakan zo ya ɗauke maganar daga
zuciyarsu, don kada su gaskata, su sami ceto. 13
Na kan dutse kuwa, su ne da jin maganar, sukan
karɓa da murna, amma ba su da saiwa. Sukan
gaskata na ɗan lokaci, amma lokacin gwaji, sai
su ja da baya. 14 Irin da suka fāɗì a cikin ƙaya
kuwa, su ne mutanen da suka ji, amma a kwana
a tashi, tunanin kayan duniya, da neman arziki,
da son jin dadì, sukan hana su ba da'ya'ya. 15
Amma irin da suka fāɗì a ƙasa mai kyau kuwa,
su ne mutane masu kyakkyawar zuciya, mai
kyau, da suka ji, suka riƙe, suka kuma jimre har
suka ba da'ya'ya." 16 "Ba mai ƙuna fitila sa'an
nan ya ɓoye ta a cikin tulu, ko kuma ya sa ta a
ƙarƙashin gado ba. A maimakon haka, yakan sa
ta a kan wurin ajiye fitila, saboda mutane masu
shigowa su ga haske. 17 Ba abin da yake ɓoye da
ba za a fallasa ba. Kuma ba abin da yake rufe,
da ba za a sani ba, ko a fitar da shi a fili ba. 18
Saboda haka, ku yi tunani da kyau yadda kuke
saurara. Duk wanda yake da shi, za a ƙara masa,
duk wanda ba shi da shi kuma, abin da yake
tsammani yana da shi ma, za a karɓe daga gare

shi.” 19 Sai uwar Yesu da’yan’uwansa suka zo,
domin su gan shi, amma ba su iya zuwa kusa
da shi ba, saboda taron. 20 Sai wani ya faɗa
masa cewa, “Ga uwarka da’yan’uwanka suna
tsaye a waje suna so su gan ka.” 21 Ya amsa ya
ce, “Mahaifiyata da’yan’uwana, su ne waɗanda
suke jin maganar Allah, suna kuma aikata ta.” 22
Wata rana Yesu ya ce wa almajiransa, “Mu haye
zuwa wancan gefen tafkin.” Sai suka shiga jirgin
ruwa suka fara tafiya. 23 Da suna cikin tafiya, sai
barci ya kwashe shi. Sai wata babban iska ta taso
kan tafkin, har ruwa ya fara shiga cikin jirgin.
Suka shiga babban hatsari. 24 Almajiran suka je
suka tashe shi daga barci, suka ce, “Ubangiji,
Ubangiji, za mu nutse!” Ya tashi ya kwaɓe iskar
da kuma haukar ruwan. Sai ruwan da iskar
suka natsu. Kome ya yi tsit. 25 Sai ya tambayi
almajiransa, “Ina bangaskiyarku?” A cikin tsoro
da mamaki, suka ce wa junansu, “Wane ne
wannan? Yana ba da umarni ga iska da ruwa
ma, kuma suna biyayya da shi?” 26 Suka shiga
jirgin ruwa zuwa yankin Gerasenawa da yake a
hayin tafkin, daga wajen Galili. 27 Da Yesu ya
sauka daga jirgin, sai ga wani mutum mai aljanu
daga garin. Mutumin ya daɗe bai sa tufafi ba,
kuma ba ya zama a gida. Yana zama a cikin
kaburbura. 28 Da ya ga Yesu, sai mutumin ya
ɗaga murya da ƙarfi, ya fāɗì a gabansa, yana ihu
cewa, “Ina ruwanka da ni, Yesu, Ɗan Allah Mafi
Ɗaukaka? Ina roƙonka, kada ka ba ni wahala!”
29 Gama Yesu ya riga ya umarci mugun ruhun
ya fita daga mutumin. Sau da yawa mugun
ruhun ya sha kamunsa. Ko da yake akan daure
shi hannu da ƙafa, da sarƙa, a kuma yi gadinsa,
amma yakan tsinke sarƙoƙinsa, aljanun kuma
su kore shi zuwa wuraren kaɗaici, inda ba kowa.
30 Yesu ya tambaye shi, “Mene ne sunanka?”
Sai ya amsa, “Tuli,” gama aljanu masu ɗumbun
yawa ne suna cikinsa. 31 Suka yi ta roƙonsa kada
yă umarce su su shiga ramin Abis. (Abyssos g12)
32 A wurin kuwa, akwai babban garken aladu
da suke kiwo a gefen tudu. Aljanun suka roƙi
Yesu ya bar su, su shiga cikin aladun, ya kuwa
yardar musu. 33 Da aljanun suka fita daga cikin
mutumin, sai suka shiga cikin aladun. Garken
kuma ya gangara daga kan tudun zuwa cikin
tafkin, kuma suka nutse. 34 Da masu kiwon
aladun suka ga abin da ya faru, sai suka ruga da
gudu zuwa garin da kewaye suka kai labari. 35
Mutanen kuma suka fito don su ga abin da ya
faru. Da suka iso wurin Yesu, sai suka tarar da
mutumin da aljanun suka fita daga cikinsa, yana
zaune kusa da Yesu sanye da tufafi, kuma cikin
hankalinsa, sai tsoro ya kama su. 36 Waɗanda
suka ga abin da faru, suka gaya wa mutanen
yadda aka warkar da mai aljanun. 37 Sai dukan
mutanen yankin Gerasenawa suka roƙi Yesu ya
bar su, don sun tsorata sosai. Sai Yesu ya shiga
jirgin ruwa ya tafi. 38 Mutumin da aka fitar da
aljanun daga cikinsa, ya roƙi Yesu don yă tafi
tare da shi, amma Yesu ya sallame shi ya ce, 39
“Koma gida, ka shaida babban alherin da Allah
ya yi maka.” Sai mutumin ya tafi yana faɗin
abin da Yesu ya yi masa a duk garin. 40 Da Yesu
ya koma, taron suka marabce shi, don dā ma
duk suna jiransa. 41 Sai wani mutum mai suna
Yayirus, wani mai mulkin majami’a, ya zo ya
fāɗì a gaban Yesu, yana roƙonsa ya zo gidansa,
42 domin diyarsa ɗaya tak, wadda ta kai shekara
goma sha biyu, tana bakin mutuwa. Da Yesu
yake kan hanyarsa, taron mutane masu yawa
suka yi ta matsa shi a kowane gefe. 43 A wurin
kuwa, akwai wata mace wadda tana da ciwon
zubar da jini, har na shekara goma sha biyu,
amma babu wanda ya iya warkar da ita. 44 Sai
ta zo ta bayansa, ta taɓa bakin rigarsa. Nan da
nan, zubar da jininta ya tsaya. 45 Yesu ya yi
tambaya, “Wa ya taɓa ni?” Bayan kowa ya yi
musu, sai Bitrus ya ce, “Ubangiji, ai, mutane da
yawa suna matsinka ta kowane gefe.” 46 Amma
Yesu ya ce, “Wani ya taɓa ni, na san cewa iko
ya fita daga wurina.” 47 Sai macen, da ta ga
ba halin ɓoyewa, sai ta fita, jikinta na rawa,
ta fāɗì a gabansa. A gaban dukan mutanen, ta
faɗì dalilin da ya sa ta taɓa shi, da yadda ta
warke nan take. 48 Sai Yesu ya ce mata, “Diyata,
bangaskiyarki ta warkar da ke. Ki sauka lafiya.”
49 Yayinda Yesu na cikin magana har yanzu,
sai ga wani daga gidan Yayirus, mai mulkin
majami’ar ya ce, “Kada ka ƙara damun malam,
diyarka ta rasu.” 50 Da Yesu ya ji wannan, sai
ya ce wa Yayirus, “Kada ka ji tsoro, ka gaskata,
za a kuma warkar da ita.” 51 Da ya iso gidan
Yayirus, sai ya hana kowa yă bi shi cikin ɗakin,

sai dai Bitrus, da Yohanna, da Yaƙub, da kuma
mahaifin da mahaifiyar. 52 Ana cikin haka,
dukan mutanen kuma sai kuka da makoki suke
ta yi, domin yarinyar. Sai Yesu ya ce, "Ka daina
yin kuka, ba tă mutu ba, tana barci ne." 53 Sai
suka yi masa dariya, da yake sun san cewa, ta
mutu. 54 Amma Yesu ya kama ta a hannu ya ce,
"Diyata, tashi." 55 Ruhunta ya dawo, kuma ta
tashi, nan take. Yesu ya ce musu, su ba ta wani
abu tă ci. 56 Iyayenta suka yi mamaki, amma ya
ba su umarni kada su faɗa wa kowa abin da ya
faru.

9 Bayan da Yesu ya tara Sha Biyun wuri ɗaya,
sai ya ba su iko da izini na fitar da dukan
aljanu, da na warkar da cututtuka. 2 Ya kuma
aike su, su yi wa'azin mulkin Allah, su kuma
warkar da marasa lafiya. 3 Ya ce musu, "Kada ku
ɗauki kome don tafiyar, wato, ba sanda, ba jaka,
ba burodi, ba kudî, ba riga na biyu. 4 Duk gidan
da kuka sauka, ku zauna nan sai kun bar garin.
5 In mutane ba su karɓe ku ba, sa'ad da kun bar
garinsu, ku karkaɗe ƙurar ƙafafunku don shaida
a kansu." 6 Sai suka tashi suka shiga ƙauye zuwa
ƙauye suna wa'azin bishara, suna warkar da
marasa lafiya a ko'ina. 7 Yanzu fa, Hiridus mai
sarauta ya ji labarin dukan abubuwan da suke
faruwa. Sai ya rikice, don waɗansu mutane suna
cewa, Yohanna Mai Baftisma ne ya tashi daga
matattu, 8 waɗansu kuma suna cewa, annabi
Iliya ne ya sāke bayyana. Waɗansu kuma har wa
yau, suna cewa, ɗaya daga cikin annabawa na dā
ne, ya tashi. 9 Amma Hiridus ya ce, "Yohanna
dai na yanke kansa, amma wanne mutum ne
nake jin labarin abubuwan nan a kansa?" Sai
ya yi ƙoƙari ya ga Yesu. 10 Da manzannin suka
dawo, sai suka faɗa wa Yesu abin da suka yi.
Sai ya ɗauke su, suka keɓe kansu su kaɗai,
zuwa wani gari da ake kira Betsaida. 11 Amma
taron mutane suka ji labari, sai suka bi shi. Ya
marabce su, kuma ya yi musu magana a kan
mulkin Allah, ya kuma warkar da masu bukatar
warkarwa. 12 Da rana ta kusa fāɗuwa, sai Sha
Biyun suka zo wurinsa, suka ce, "Ka sallami
taron domin su shiga ƙauyuka na kewaye, su
nemi abin da za su ci, da wurin kwana, don
inda muke, ba kowa." 13 Yesu ya ce, "Ku, ku ba
su wani abu su ci." Sai suka ce masa, "Muna
da burodi biyar da kifi biyu kaɗai. Sai dai, in
mun je mu sayi abinci domin dukan wannan
taron." 14 Maza kaɗai sun kai kusan dubu biyar.
Amma ya ce wa almajiransa, "Ku sa su su zauna
a ƙungiya hamsin-hamsin." 15 Haka almajiran
suka yi, kowa kuwa ya zauna. 16 Sai Yesu ya
ɗauki burodin biyar da kifin biyun, ya ɗaga
kansa sama, ya yi godiya, ya kuma kakkarya
su. Ya ba wa almajiransa, domin su rarraba wa
mutanen. 17 Duka kuwa suka ci suka ƙoshi.
Almajiran suka kwashe ragowar gutsattsarin
cike da kwanduna goma sha biyu. 18 Wata rana
sa'ad da Yesu yana addu'a a ɓoye, almajiransa
kuma suna tare da shi, sai ya tambaye, su ya
ce, "Wa, taron mutane ke ce da ni?" 19 Suka
amsa, suka ce, "Waɗansu suna cewa, Yohanna
Mai Baftisma, waɗansu kuma annabi Iliya, har
wa yau waɗansu suna cewa, kai ɗaya daga cikin
annabawan da ne, da ya tashi da rai." 20 "Amma
ku fa, wa, kuke ce da ni?" Bitrus ya amsa ya
ce, "Kiristi na Allah." 21 Yesu ya gargaɗe su da
ƙarfi, kada su gaya wa kowa wannan magana.
22 Ya sāke cewa, "Dole ne Ɗan mutum ya sha
wahaloli da yawa, dattawa, da manyan firistoci,
da malaman dokoki kuma su ƙi shi, kuma dole
a kashe shi, a rana ta uku kuma a tā da shi da
rai." 23 Sai ya ce wa dukansu, "In wani zai bi
ni, dole yă mūsanta kansa, ya ɗauki gicciyensa
kowace rana, ya bi ni. 24 Gama duk mai son
ceton ransa zai rasa shi, amma duk wanda ya
rasa ransa saboda ni zai same shi. 25 Ina amfani,
in mutum ya ribato duniya duka, amma ya
rasa ransa, ko kuma ya yi hasarar ransa. 26
Duk wanda yake jin kunyana da na kalmomina,
Ɗan Mutum ma zai ji kunyarsa sa'ad da zai
zo a cikin ɗaukakarsa, da ɗaukakar Uban, da
kuma ta tsarkaka mala'ikun. 27 "Gaskiya nake
gaya muku, waɗansu da suke tsattsaye a nan
ba za su ga mutuwa ba, sai sun ga mulkin
Allah." 28 Bayan kamar kwana takwas da yin
wannan magana, sai Yesu ya ɗauki Bitrus, da
Yohanna, da kuma Yaƙub, suka hau kan dutse
tare don yin addu'a. 29 Yana cikin addu'a, sai
kamannin fuskarsa ta sāke, tufafinsa kuma suka
zama da haske kamar hasken walƙiya. 30 Sai
ga mutum biyu, Musa da Iliya, suka bayyana

cikin kyakkyawar daraja, suna magana da Yesu.
31 Suka yi zance a kan tashinsa, wanda shi ya
kusan ya kawo ga cikarsa a Urushalima. 32
Barci kuwa ya kama Bitrus da abokan tafiyarsa
sosai. Da idanunsu suka warware, sai suka ga
ɗaukakarsa da kuma mutum biyun tsaye tare
da shi. 33 Da mutanen na barin Yesu, sai Bitrus
ya ce masa, "Ubangiji, ya yi kyau da muke nan.
Bari mu kafa bukkoki guda uku, wato, ɗaya
dominka, ɗaya domin Musa, ɗaya kuma domin
Iliya." (Bai ma san abin da yake faɗi ba.) 34
Yayinda yake cikin magana, sai wani girgije ya
bayyana ya rufe su, sai suka ji tsoro, yayinda
suke shiga cikin girgijen. 35 Wata murya ta fito
daga cikin girgijen, tana cewa, "Wannan Ɗana
ne, zaɓaɓɓena, ku saurare shi." 36 Da muryar ta
gama magana, sai suka tarar Yesu shi kaɗai ne.
Almajiran kuwa suka riƙe wannan al'amari a
zukatansu. A lokacin nan, ba su gaya wa kowa
abin da suka gani ba. 37 Kashegari, sa'ad da
Yesu tare da almajiran nan uku suka sauka
daga kan dutsen, sai taro mai yawa ya haɗu da
shi. 38 Sai wani mutum daga cikin taron ya yi
kira da ƙarfi ya ce, "Malam, ina roƙonka, ka
dubi ɗan nan nawa, gama shi ne kaɗai nake da
shi. 39 Wani ruhu yakan kama shi, sai ya yi ihu
farar ɗaya. Yakan sa shi farfaɗiya, har bakinsa
ya yi kumfa. Da ƙyar yake barinsa, yana kuwa
kan hallakar da shi. 40 Na roƙi almajiranka
su fitar da shi, amma ba su iya ba." 41 Yesu
ya amsa ya ce, "Ya karkataccen zamani marar
bangaskiya, har yaushe ne zan kasance tare da
ku, ina kuma haƙuri da ku? Kawo yaronka nan."
42 Yaron yana kan zuwa ke nan, sai aljanin
ya buga shi ƙasa, cikin farfaɗiya. Amma Yesu
ya kwaɓe mugun ruhun, ya warkar da yaron,
sai ya miƙa shi ga mahaifinsa. 43 Duk suka yi
mamakin girman Allah. Yayinda kowa yana
cikin mamakin dukan abubuwan da Yesu ya yi,
sai ya ce wa almajiransa, 44 "Ku kasa kunne
da kyau ga abin da zan faɗa muku. Za a bashe
Ɗan Mutum ga hannun mutane." 45 Amma
ba su fahimci abin da yake nufi da wannan
magana ba. Ba su gane ba, don an ɓoye musu
shi. Su kuwa sun ji tsoro su tambaye shi. 46
Wata gardama ta tashi a tsakanin almajiran, a
kan ko wane ne a cikinsu zai zama mafi girma
47 Da yake Yesu ya san tunaninsu, sai ya ɗauki
wani ƙaramin yaro, ya sa ya tsaya kusa da shi.
48 Sai ya ce musu, "Duk wanda ya karɓi wannan
ƙaramin yaron a cikin sunana, ni ya karɓa,
kuma duk wanda ya karɓe ni, ya karɓi wanda ya
aiko ni ne. Gama mafi ƙanƙanta duka a cikinku,
shi ne kuma mafi girma." 49 Sai Yohanna ya
ce, "Ubangiji, mun ga wani mutum yana fitar
da aljanu a cikin sunanka, muka yi ƙoƙarin
hana shi, don shi ba ɗaya ba ne daga cikinmu."
50 Yesu ya ce, "Kada ku hana shi, gama duk
wanda ba ya gāba da ku, naku ne." 51 Da lokaci
ya yi kusa da za a ɗauki Yesu zuwa sama, sai
ya ɗaura niyyar tafiya Urushalima. 52 Sai ya
aiki'yan saƙo, su yi gaba. Su kuwa, suka shiga
cikin wani ƙauyen Samariyawa, don su shirya
masa abubuwa. 53 Amma mutanen ƙauyen ba
su karɓe shi ba, don yana kan hanyar zuwa
Urushalima ne. 54 Da almajiransa, Yaƙub da
Yohanna suka ga haka, sai suka yi tambaya suka
ce, "Ubangiji, kana so mu kira wuta ta sauka
daga sama ta hallaka su?" 55 Amma Yesu ya
juya, ya kwaɓe su. 56 Sai shi da almajiransa
suka tafi wani ƙauye. 57 Suna kan tafiya a
hanya, sai wani mutum ya ce masa, "Zan bi
ka, duk inda za ka." 58 Yesu ya ce, "Yanyawa
suna da ramummuka, tsuntsayen sararin sama
suna da sheƙuna, amma Ɗan Mutum ba shi da
wurin da zai sa kansa." 59 Ya kuma ce wa wani
mutum, "Ka bi ni." Amma mutumin ya amsa
ya ce, "Ubangiji, bari in je in binne mahaifina
tukuna." 60 Yesu ya ce masa, "Ka bar matattu
su binne matattunsu, amma kai, ka je ka yi
shelar mulkin Allah." 61 Har wa yau, wani ya
ce, "Zan bi ka, Ubangiji, amma ka bar ni in je
in yi bankwana da iyalina tukuna." 62 Yesu ya
amsa ya ce, "Babu wani da yakan sa hannunsa a
garman shanu, sa'an nan ya waiwaya baya, da
ya isa ya shiga hidima a cikin mulkin Allah ba."

10 Bayan haka, Ubangiji ya naɗa waɗansu
mutum saba'in da biyu, ya aike su biyu-
biyu, su riga shi yin gaba zuwa kowane gari
da kowane wuri da zai shiga. 2 Ya ce musu,
"Girbi na da yawa, amma ma'aikata kaɗan ne.
Saboda haka, ku roƙi Ubangijin girbi ya aikar da
ma'aikata zuwa gonarsa. 3 Ku tafi! Ina aikan ku

kamar tumaki cikin kyarketai. 4 Kada ku ɗauki
jakar kudî, ko jaka, ko takalma. Kada ma ku gai
da kowa a kan hanya. 5 “Sa’ad da kuka shiga
wani gida, ku fara da cewa, ‘Salama a gare ku
mutanen gida.’ 6 In akwai mutum mai salama a
gidan, salamarku za tă kasance tare da shi, in
kuwa babu, salamarku za tă koma muku. 7 Ku
zauna a wannan gidan, kuna ci kuna shan duk
abin da suka ba ku, gama ma’aikaci ya cancanci
albashinsa. Kada ku yi yawan sāke masauƙi,
daga gida zuwa gida. 8 “Sa’ad da kuka shiga
garin, kuma aka karɓe ku, ku ci ko mene ne da
aka ajiye a gabanku. 9 Ku warkar da marasa
lafiya da suke wurin. Ku kuma faɗa musu cewa,
‘Mulkin Allah yana kusa da ku.’ 10 Amma sa’ad
da kuka shiga garin, kuma ba a karɓe ku ba,
ku bi titi-titi ku ce, 11 ‘Ko ƙurar garinku da
kuke manne a ƙafafunmu, mun karkaɗe muku.
Duk da haka, ku tabbatar da wannan, “Mulkin
Allah yana kusa.”’ 12 Ina dai faɗa muku, a
ranan nan, za a fi jin tausayin Sodom fiye da
wannan garin. 13 “‘Kaitonki, Korazin! Kaitonki,
Betsaida!’ Ai, da a ce a Taya da Sidon ne aka
yi ayyukan banmamaki da aka yi a cikinku, da
tuni sun tuba, suna zama cikin rigar makoki da
toka. 14 A ranar shari’a, za a fi jin tausayin Taya
da Sidon fiye da ku. 15 Ke kuma Kafarnahum,
kina tsammani za ki sami ɗaukaka ne? A’a, za
a hallaka ki. (Hadēs g86) 16 “Wanda ya saurare
ku, ni yake saurara. Wanda ya ki ku, ni yake
ki. Amma wanda ya ki ni kuwa, ya ki wanda ya
aiko ni ne.” 17 Mutum saba’in da biyun nan
suka dawo da murna, suka ce, “Ubangiji, har
mun sha ƙarfin aljanu ma a cikin sunanka.”
18 Sai ya amsa ya ce, “Na ga Shaiɗan ya fāɗî
daga sama kamar walƙiya. 19 Na ba ku iko da
za ku tattaka macizai, da kunamai, ku kuma
shawo kan dukan ikon abokin gāba, kuma ba
wani lahani da zai same ku. 20 Duk da haka,
kada ku yi farin ciki da cewa, kun sha ƙarfin
ruhohi, amma ku yi farin ciki, domin an rubuta
sunayenku a sama.” 21 A wannan lokaci, Yesu,
cike da murna ta wurin Ruhu Mai Tsarki ya
ce, “Na yabe ka, ya Uba, Ubangijin sama da
ƙasa, domin ka ɓoye waɗannan abubuwa ga
masu hikima, da masu ilimi, ka kuma bayyana
su ga ƙananan yara. I, ya Uba, gama wannan
shi ne nufinka mai kyau. 22 “Ubana ya danƙa
mini dukan kome. Ba wanda ya san Ɗan sai
Uban, kuma ba wanda ya san Uban, sai Ɗan, da
kuma waɗanda Ɗan ya zaɓa ya bayyana musu
shi.” 23 Sai ya juya wajen almajiransa, ya ce
musu a ɓoye, “Albarka ga idanun da suka ga
abin da kuke gani. 24 Ina faɗa muku, annabawa
da sarakuna da yawa sun so su ga abin nan da
kuke gani, amma ba su gani ba. Sun so su ji abin
da kuke ji, amma ba su ji ba.” 25 Wata rana,
sai wani masanin dokoki ya miƙe tsaye don yă
gwada Yesu. Ya tambaya ya ce, “Malam, me zan
yi don in gāji rai madawwami?” (aiōnios g166) 26
Yesu ya amsa ya ce, “Me aka rubuta a cikin
Doka? Yaya kake karanta ta?” 27 Sai ya amsa ya
ce, “‘Ka ƙaunaci Ubangiji Allahnka da dukan
zuciyarka, da dukan ranka, da dukan ƙarfinka,
da kuma dukan hankalinka’; kuma, ‘Ka ƙaunaci
maƙwabcinka kamar kanka.’” 28 Yesu ya ce,
“Ka amsa daidai. Ka yi haka, kuma za ka rayu.”
29 Amma domin ya kāre kansa, sai ya tambayi
Yesu ya ce, “Shin, wane ne maƙwabcina?” 30
Yesu ya amsa ya ce, “Wani mutum ya tashi daga
Urushalima za shi Yeriko, sai ya fāɗî a hannun
mafasa, wato,’yan fashi. Suka ƙwace tufafinsa,
suka yi masa dūka, suka bar shi nan bakin rai
da mutuwa. 31 Ya zamana wani firist ya bi kan
wannan hanya. Da ya ga mutumin, sai ya bi gefe
ya wuce abinsa. 32 Haka ma wani daga kabilar
Lawi, mai hidima cikin haikali, da ya zo wurin,
ya gan shi, sai shi ma ya bi gefe ɗaya, ya wuce
abinsa. 33 Amma wani mutumin Samariya da
yake kan tafiya, da ya kai inda mutumin yake,
ya gan shi, sai ya ji tausayinsa. 34 Ya je wurinsa,
ya daddaure masa raunukansa, sa’an nan ya
zuba mai, da ruwan inabi. Ya ɗauki mutumin
ya sa a kan jakinsa, ya kai shi wani masauƙi,
ya yi jinyarsa. 35 Kashegari, sai ya ɗauki dinari
biyu, ya ba wa mai masauƙin ya ce, ‘Ka lura da
shi, bayan na dawo, zan biya ka duk abin da ka
ƙara kashewa a kansa.’ 36 “A ganinka, a cikin
waɗannan mutane uku, wane ne maƙwabcin
mutumin da ya fāɗî a hannun mafasa?” 37
Masanin dokoki ya amsa ya ce, “Wanda ya nuna
masa jinƙai.” Yesu ya ce masa, “Je ka, ka yi haka
nan.” 38 Yayinda Yesu da almajiransa suna cikin
tafiya, sai ya kai wani ƙauye inda wata mace

mai suna Marta ta marabce shi a gidanta. 39
Tana da'yar'uwa mai suna Maryamu, wadda ta
zauna a gaban Ubangiji tana jin maganarsa. 40
Marta kuwa, aikin hidima da ya kamata a yi, ya
ɗauke mata hankali, sai ta zo wurin Yesu, ta ce,
"Ubangiji, ba ka damu da yadda'yar'uwata ta
bar mini aiki ni kaɗai ba? Gaya mata ta taimake
ni!" 41 Amma Ubangiji ya amsa ya ce, "Marta,
Marta, hankalinki ya tashi, kuma kina damuwa
a kan abubuwa da yawa. 42 Amma abu ɗaya tak
ake bukata, Maryamu ta zaɓi abin da ya fi kyau,
kuma ba za a raba ta da shi ba."

11 Wata rana Yesu yana addu'a a wani wuri.
Da ya gama, sai ɗaya daga cikin almajiransa
ya ce masa, "Ubangiji, ka koya mana yin addu'a,
kamar yadda Yohanna ya koya wa almajiransa."
2 Sai ya ce musu, "Sa'ad da kuke yin addu'a ku
ce, "'Ya Uba, sunanka mai tsarki ne mulkinka
ya zo. 3 Ka ba mu kowace rana abincin yini.
4 Ka gafarta mana zunubanmu, kamar yadda
mu ma ke gafarta wa duk wanda ya yi mana
laifi. Kada ka bari a kai mu cikin jarraba.'" 5
Sa'an nan ya ce musu, "Da a ce ɗayanku yana
da aboki, sa'an nan ya je wurinsa da tsakar dare
ya ce, 'Aboki, ranta mini burodi guda uku, 6
domin wani abokina da yake tafiya ya sauka a
wurina. Ga shi, ba ni da abinci da zan ba shi.' 7
Sai wanda yake cikin ɗaki ya amsa ya ce, 'Kada
ka dame ni. An riga an kulle ƙofa, da ni da
yarana kuwa mun kwanta, ba zan iya tashi in
ba ka kome ba.' 8 Ina gaya muku, ko da yake
ba zai so ya tashi ya ba shi burodin don shi
abokinsa ne ba, duk da haka, zai tashi ya ba shi
yawan abin da yake bukata, saboda nacewarsa.
9 "Don haka ina faɗa muku, ku roƙa, za a ba
ku, ku nema za ku samu, ku ƙwanƙwasa za a
kuwa buɗe muku ƙofa. 10 Gama duk wanda ya
roƙa, yana karɓa, mai nema yana samu, wanda
ya ƙwanƙwasa kuma, za a buɗe masa ƙofa. 11
"Wane mahaifi ne a cikinku, in ɗansa ya roƙe
shi kifi, zai ba shi maciji a maimakon, 12 ko
kuma in ya roƙi ƙwai, ya ba shi kunama? 13 In
fa haka ne, ko da yake ku mugaye ne, kun san
ba'ya'yanku kyautai masu kyau, balle fa Ubanku
na sama, zai yi fiye da haka, ta wurin ba da
Ruhu Mai Tsarki, ga masu roƙonsa!" 14 Sa'ad da
Yesu yake fitar da wani beben aljani daga wani
mutum, da aljanin ya fita, sai mutumin wanda
da bebe ne, ya yi magana, taron kuwa suka yi
mamaki. 15 Amma waɗansunsu suka ce, "Ai, da
ikon Be'elzebub, sarkin aljanu ne, yake fitar da
aljanu." 16 Waɗansu kuma suka gwada shi, ta
wurin neman yǎ nuna musu wata alama daga
sama. 17 Yesu kuwa ya san tunaninsu, sai ya ce
musu, "Duk mulkin da yake gāba da kansa, zai
lalace, kuma gidan da yake gaba da kansa zai
rushe. 18 In Shaiɗan yana gāba da kansa, yaya
mulkinsa zai tsaya? Ina faɗin haka domin kun
ce, da ikon Be'elzebub nake fitar da aljanu. 19
In da ikon Be'elzebub nake fitar da su, to, da
ikon wa masu binku suke fitar da su? Saboda
haka, za su zama alƙalanku ke nan. 20 Amma in
da ikon Allah ne ni nake fitar da aljanu, ashe,
mulkin Allah ya zo muku ke nan. 21 "Sa'ad da
mutum mai ƙarfi, wanda yake da makamai yana
gadin gidan kansa, an tsare lafiyar dukiyarsa ke
nan. 22 Amma in wani wanda ya fi shi ƙarfi, ya
faɗa masa ya kuma sha ƙarfinsa, yakan ƙwace
makaman da mutumin ke dogara da su, ya
kuma rarraba ganima. 23 "Wanda ba ya tare da
ni, yana gāba da ni, wanda kuma ba ya tarawa
da ni, watsarwa yake yi. 24 "Lokacin da mugun
ruhu ya fita daga mutum, sai ya bi ta wuraren
da ba mutane, yana neman hutu, amma ya kāsa
samu, sai ya ce, 'Zan koma gidan da na bari.'
25 Sa'ad da ya koma, ya tarar da gidan a share
da tsabta, kuma a shirye. 26 Sai ya je ya ɗebo
waɗansu ruhohi bakwai da suka fi shi mugunta,
sai su shiga su zauna a wurin. Ƙarshen wannan
mutum kuwa zai fi farkonsa muni." 27 Da Yesu
yake cikin faɗin waɗannan abubuwa, sai wata
mace daga cikin taron ta ɗaga murya ta ce
masa, "Mai albarka ce uwar da ta haife ka,
wadda ka sha mamanta." 28 Yesu ya amsa ya
ce, "A maimakon, masu albarka ne waɗanda
suke jin maganar Allah, suna kuma biyayya da
ita." 29 Da taron mutane suka ƙaru, sai Yesu ya
ce, "Wannan mugun zamani ne. Tana neman
wani abin banmamaki, amma ba ko ɗaya da
za a ba ta, sai dai ta Yunana. 30 Kamar yadda
Yunana ya zama alama ga mutanen Ninebe,
haka ma Ɗan Mutum zai zama ga zamanin
nan. 31 A ranar shari'a, Sarauniyar Kudu za tă

tashi tsaye tare da wannan zamani, ta yanke
wa wannan zamani hukunci, domin ta zo daga
ƙarshen duniya ta saurari hikimar Solomon, ga
shi kuwa, shi wanda ya fi Solomon girma, na
nan. 32 A ranar shari'a, mutanen Ninebe za su
tashi tsaye tare da wannan zamani, su yanke wa
wannan zamani hukunci. Gama sun tuba sa'ad
da Yunana ya yi musu wa'azi. Ga shi yanzu, shi
wanda ya fi Yunana girma, na nan. 33 "Babu
wanda yakan ƙuna fitila sa'an nan ya ɓoye ta,
ko ya rufe ta da murfi ba. A maimako, yakan
ajiye ta a kan wurin ajiye fitila, don masu shiga
su ga haske. 34 Idonka shi ne fitilar jikinka.
Sa'ad da idanunka suna da lafiya, dukan jikinka
ma na cike da haske, amma sa'ad da idanunka
suna da lahani, dukan jikinka ma na cike da
duhu. 35 Ka lura fa, kada hasken da yake cikinka
ya zamana duhu ne. 36 Saboda haka, in dukan
jikinka yana cike da haske, ba inda ke da duhu,
jikinka kuwa zai kasance da haske gaba ɗaya,
kamar yadda hasken fitila yake haskaka ka." 37
Da Yesu ya gama magana, sai wani Bafarisiye ya
gayyace shi cin abinci tare da shi. Sai kuwa ya
shiga ya zauna a tebur. 38 Amma Bafarisiyen
ya lura cewa, Yesu bai wanke hannu kafin ya
ci abinci ba, sai mamaki ya kama shi. 39 Sai
Ubangiji ya ce masa, "Ku Farisiyawa, kukan
wanke bayan kwano da kwaf, amma a ciki kuna
cike da kwaɗayi da mugunta. 40 Ku wawayen
mutane! Ashe, wanda ya yi bayan, ba shi ne
kuma ya yi cikin ba? 41 Ku ba matalauta abin da
yake cikin kwano, kuma kome zai zama muku da
tsabta. 42 "Kaitonku, Farisiyawa, domin kuna ba
wa Allah zakka na na'ana'arku, da ƙarƙashinku,
da kuma sauran ganyen lambunku iri-iri, amma
kun ƙyale adalci da ƙaunar Allah. Ya kamata
da kun kiyaye na ƙarshen, ban ba barin na
farkon. 43 "Kaitonku, Farisiyawa, domin kun
cika son wuraren zama masu daraja a majami'u,
da kuma yawan gaisuwa a wuraren kasuwanci.
44 "Kaitonku, domin ku kamar kaburbura ne
da ba a sa musu alama ba, waɗanda mutane
suke takawa don rashin sani." 45 Sai ɗaya daga
cikin masanan dokoki ya ce wa Yesu, "Malam,
in ka faɗi waɗannan abubuwa haka, kai kuma
ka zage mu ke nan." 46 Yesu ya amsa ya ce,
"Ku masanan dokoki ma, kaitonku, domin kun
ɗora wa mutane kaya masu nauyi waɗanda da
ƙyar suke ɗaukawa, amma ku da kanku ba za
ku sa ko yatsa ɗaya, don ku taimake su ba. 47
"Kaitonku, domin kun gina kaburbura saboda
annabawa, nan kuwa kakannin-kakanninku ne
suka kashe su. 48 Wannan ya shaida cewa kun
amince da abin da kakannin-kakanninku suka
yi. Sun karkashe annabawa, ku kuma kun gina
kaburburansu. 49 Saboda haka, Allah a cikin
hikimarsa ya ce, 'Zan aika musu da annabawa
da manzanni. Za su kashe waɗansu, su kuma
tsananta wa waɗansu.' 50 Saboda haka, alhakin
jinin dukan annabawa da aka kashe, tun farkon
duniya, yana kan wannan zamani, 51 wato,
tun daga jinin Habila, har zuwa jinin Zakariya,
wanda aka kashe tsakanin bagade da mazauni.
I, ina gaya muku, alhakinsu duka yana kan
wannan zamani. 52 "Kaitonku, masanan dokoki,
domin kun ɗauke mabuɗin ilimi. Ku kanku ba
ku shiga ba, kuma kun hana wa waɗanda suke
shiga, su shiga." 53 Da Yesu ya bar wurin, sai
Farisiyawa da malaman dokoki suka fara gaba
mai tsanani da shi, kuma suna tsokanansa da
tambayoyi. 54 Suna fakonsa, don su kama shi a
kan wata magana da zai faɗa.

12 Ana nan sa'ad da taron dubban mutane
suka taru har suna tattaka juna, Yesu
fara yin magana, da farko da almajiransa ya
ce, "Ku yi hankali da yistin Farisiyawa, wato,
munafunci. 2 Ba abin da yake rufe da ba za a
fallasa ba, ko kuma abin da yake ɓoye da ba za a
bayyana ba. 3 Abin da kuka faɗa a cikin duhu,
za a ji shi a hasken rana. Kuma abin da kuka
faɗa a kunne, a cikin ɗakunan ciki-ciki, za a yi
shelarsa daga kan rufin ɗakuna. 4 "Ina dai gaya
muku abokaina, kada ku ji tsoron masu kashe
jiki, amma bayan haka, ba sauran abin da za su
iya yi. 5 Amma zan nuna muku wanda za ku ji
tsoronsa. Ku ji tsoron wanda, bayan da ya kashe
jikin, yana da iko ya jefa ku cikin jahannama ta
wuta. I, ina gaya muku, ku ji tsoronsa. (Geenna
g1067) 6 Ba ana sayar da kanari biyar a kan kobo
biyu ba? Duk da haka, Allah bai manta da ko
ɗayansu ba. 7 Tabbatacce, gashin kanku ɗin
nan ma, an ƙidaya su duka. Kada ku ji tsoro.
Darajarku ta fi na kanari masu yawa girma.

8 “Ina gaya muku, duk wanda ya shaida ni a
gaban mutane, Ɗan Mutum ma zai shaida shi a
gaban mala’ikun Allah. 9 Amma wanda ya yi
mūsun sanina a gaban mutane, shi ma za a yi
mūsunsa a gaban mala’ikun Allah. 10 Kuma duk
wanda ya faɗi kalmar zagi a kan Ɗan Mutum,
za a gafarta masa, amma duk wanda ya saɓa wa
Ruhu Mai Tsarki, ba za a gafarta masa ba. 11
“Sa’ad da an kai ku a gaban majami’u, da gaban
masu mulki, da kuma gaban masu iko, kada ku
damu da yadda za ku kāre kanku, ko kuma abin
da za ku faɗa, 12 gama Ruhu Mai Tsarki zai koya
muku abin da ya dace ku faɗa a lokacin.” 13
Sai wani mutum daga cikin taron ya ce masa,
“Malam, ka ce wa ɗan’uwana ya raba gādon
da ni.” 14 Yesu ya amsa masa ya ce, “Kai, wa
ya naɗa ni alƙali, ko mai sulhu a tsakaninku?”
15 Sai ya ce musu, “Ku lura fa! Ku tsare kanku
daga dukan kowane irin kwaɗayi. Ran mutum
ba ya danganta a kan yawan dukiyarsa ba.” 16
Sai ya gaya musu wannan misali ya ce, “Gonar
wani mai arziki ta ba da amfani sosai. 17 Ya yi
tunani a ransa ya ce, ‘Ba ni da inda zan ajiye
amfanin gonana. Me zan yi ke nan?’ 18 “Sai ya
ce, ‘Ga abin da zan yi. Zan rushe rumbunana, in
gina manya, in zuba dukan hatsina da kayana a
ciki. 19 Ni kuma zan ce wa raina, “Kana da kaya
da yawa masu kyau, da aka yi ajiyarsu domin
shekaru da dama masu zuwa. Yi hutunka, ka
ci, ka sha, ka yi annashuwa.’” 20 “Amma Allah
ya ce masa, ‘Kai wawa! A wannan dare za a
nemi ranka. Bayan haka, wa zai gāji abin da
ka tara wa kanka?’ 21 “Haka zai zama ga duk
wanda ya tara wa kansa dukiya, amma ba shi
da arziki a gaban Allah.” 22 Sai Yesu ya ce wa
almajiransa, “Saboda haka, ina faɗa muku, kada
ku damu game da rayuwarku, abin da za ku ci,
ko kuma game da jikinku, abin da za ku yafa. 23
Rai ya fi abinci, jiki kuma ya fi tufafi. 24 Ku dubi
hankaki. Ba sa shuki ko girbi, kuma ba su da
ɗakin ajiya ko rumbu ba, duk da haka, duk da
haka, Allah na ciyar da su. Darajarku ta fi na
tsuntsaye sau da yawa! 25 Wane ne a cikinku ta
wurin damuwarsa, zai iya ƙara ko sa’a ɗaya ga
rayuwarsa? 26 Tun da ba za ku iya yin wannan
ƙanƙanin abu ba, me ya sa kuke damuwa a
kan sauran? 27 “Ku dubi yadda furanni suke
girma. Ba sukan yi aiki, ko saƙa ba, duk da
haka, ina faɗa muku cewa, ko Solomon cikin
kyakkyawan darajarsa duka, bai yafa kayan ado
da ya kai kamar na ko ɗaya a cikinsu ba. 28 In
haka ne Allah yake yi wa ciyayin jeji sutura,
wadda yau suna nan, sa’an nan gobe kuma a
jefa cikin wuta, Allah ba zai yi muku sutura
fiye da ciyayin jeji ba, ya ku masu ƙarancin
bangaskiya! 29 Kada ku sa zuciyarku a kan abin
da za ku ci, ko abin da za ku sha, kada ku damu
a kan su. 30 Gama duniya da ba tă san Allah ba,
tana faman neman dukan waɗannan abubuwa,
Ubanku na sama kuwa, ya san kuna bukatarsu.
31 Amma ku nemi mulkinsa, za a kuwa ƙara
muku waɗannan abubuwa. 32 “Ya ƙaramin
garke, kada ku ji tsoro, gama ya gamshi Ubanku
ya ba ku mulkin. 33 Ku sayar da dukiyarku, ku
ba wa matalauta. Ku yi wa kanku jakar kuɗin
da ba za su lalace ba. Ku yi wa kanku ajiyar
dukiyar da ba za tă kare ba a sama, inda ɓarawo
ba zai yi kusa ba, asu kuma ba za su iya su
lalatar ba. 34 Gama inda dukiyarku take, nan
ne zuciyarku ma take. 35 “Ku shirya ɗamara
don hidima. Ku bar fitilunku suna ci, 36 kamar
maza da suke jiran maigidansu ya dawo daga
bikin aure. Saboda duk lokacin da ya dawo ya
ƙwanƙwasa ƙofa, a shirye suke su buɗe masa
nan da nan. 37 Zai zama da albarka in maigida
ya dawo, ya tarar da bayinsa suna zaman tsaro.
Gaskiya ni faɗa muku, zai sa kayan hidima da
kansa, ya sa bayinsa su zauna kan tebur, sa’an
nan ya yi musu hidimar abinci. 38 Zai zama da
albarka ga bayin da maigidansu ya iske su, suna
zaman tsaro, a duk lokacin da ya dawo, ko da ya
dawo a sa’a ta biyu, ko ta uku na tsakar dare
ne. 39 Amma ku fahimci wannan. Da maigida
ya san sa’ar da ɓarawo zai zo, ai, da ba zai bari
a shiga, a fasa masa gida ba. 40 Ku ma, sai ku
zauna da shiri, domin Ɗan Mutum zai zo a
sa’ar da ba ku yi tsammani ba.” 41 Bitrus ya yi
tambaya ya ce, “Ya Ubangiji, mu ne kake faɗa wa
wannan misali, ko kuwa ga kowa da kowa ne?”
42 Ubangiji ya amsa ya ce, “To, wane ne manaja
mai aminci da hikima, wanda maigida ya ba
shi riƙon bayinsa, domin ya ba su abincinsu a
daidai lokaci? 43 Zai zama da albarka ga bawan
nan wanda maigidan ya dawo, ya same shi yana

yin haka. 44 Gaskiya nake gaya muku, maigidan
zai ba shi riƙon dukan dukiyarsa. 45 Amma da
a ce bawan ya yi tunani a zuciyarsa ya ce, 'Ai,
maigidana ya yi jinkirin dawowa,' sa'an nan
ya fara dūkan bayin, maza da mata, ya kuma
shiga ci, da sha, har da buguwa. 46 Maigidan
bawan nan zai dawo a ranar da wannan bawan
bai yi tsammaninsa ba, kuma a sa'ar da bai
sani ba. Maigidan zai yayyanka shi, ya kuma
ba shi rabonsa tare da marasa bangaskiya. 47
"Bawan da ya san nufin maigidansa, kuma bai
yi shiri ba, ko kuma bai yi abin da maigidansa
yake so ba, zai sha mummunan duka. 48 Amma
wanda bai sani ba, ya kuwa yi abin da ya isa
horo, za a dūke shi kaɗan. Duk wanda aka ba
shi mai yawa, mai yawan ne za a bida daga gare
shi. Duk wanda kuma aka ba shi riƙon amana
mai yawa, fiye da haka kuma za a bida daga
gare shi. 49 "Na zo ne domin in kawo wuta a
duniya. Ina so da ta riga ta ƙunu! 50 Amma ina
da baftismar da za a yi mini, na kuwa damu
sosai, sai na kammala ta! 51 Kuna tsammani na
zo domin in kawo salama a duniya ne? A'a! Ina
gaya muku, rabuwa ne. 52 Daga yanzu, za a iske
mutum biyar a gida ɗaya sun rabu, suna gāba
da juna, uku suna gāba da biyu, biyun suna
gāba da ukun. 53 Za su rarrabu. Mahaifi yana
gāba da ɗan, ɗan kuma yana gāba da mahaifin.
Mahaifiya tana gāba da diyar, diyar kuma tana
gāba da mahaifiyar. Suruka tana gāba da matar
ɗa, matar ɗa kuma tana gāba da suruka." 54
Ya ce wa taron, "Sa'ad da kuka ga hadari ya
fito daga yamma, nan da nan kukan ce, 'Za
a yi ruwan sama,' sai a kuwa yi. 55 Sa'ad da
kuma iska ta taso daga kudu, kukan ce, 'Za a
yi zafi,' sai kuwa a yi. 56 Munafukai! Kuna san
yadda za ku fassara yanayin ƙasa da na sararin
sama. Ta yaya ba ku san yadda za ku yi fassarar
wannan zamani ba? 57 "Don me ba ku iya auna
wa kanku, abin da yake daidai ba? 58 Yayinda
kake kan hanyar zuwa kotu da maƙiyinka, ka yi
matuƙar ƙoƙari ku shirya tun kuna kan hanya.
In ba haka ba, zai kai ka gaban alƙali, alƙali
kuma ya miƙa ka ga ɗan sanda, ɗan sanda kuma
ya jefa ka a kurkuku. 59 Ina gaya maka, ba za ka
fita ba, sai ka biya kobo na ƙarshe."

13 A yanzun fa, akwai waɗansu da suka
kasance a lokacin can, suka ba Yesu labarin
Galiliyawa da Bilatus ya gauraye jininsu tare da
jinin hadayunsu. 2 Yesu ya amsa ya ce, "Kuna
tsammani waɗannan Galiliyawan sun fi dukan
sauran Galiliyawa zunubi ne, shi ya sa suka
sha irin wannan wahala? 3 Ina gaya muku,
a'a! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za ku
hallaka. 4 Ko kuwa kuna tsammani, sha takwas
ɗin nan da suka mutu lokacin da hasumiya a
Silowam ya fāɗi a kansu, sun fi dukan sauran
mutanen Urushalima laifi ne? 5 Ina gaya muku,
a'a! Amma in ba ku tuba ba, ku ma duka za
ku hallaka." 6 Sai ya ba su wannan misali ya
ce, "Wani mutum yana da itacen ɓaure, da aka
shuka a gonar inabinsa. Da ya je cire'ya'yan
itacen, sai ya tarar ba tă yi'ya'ya ba. 7 Sai ya
ce wa mai lura da gonar inabin, 'Yau shekara
uku ke nan ina zuwa neman'ya'yan ɓaure daga
itacen nan, amma ba na samun kome. Sare shi!
Don me za a bar shi ya tare wuri.' 8 "Mutumin
ya amsa ya ce, 'Ranka yă daɗe, ka bar shi, in yi
masa banƙasa, in kuma zuba masa taki har na
shekara ɗaya. 9 In kuwa ya ba da'ya'ya shekara
mai zuwa, yana da kyau! In kuwa ba haka ba, sai
ka sare shi.'" 10 Wata ranar Asabbaci, Yesu yana
koyarwa a wata majami'a, 11 a wurin kuwa,
akwai wata mace wadda aljani ya gurgunta, har
na shekaru goma sha takwas. Duk ta tanƙware,
ba ta ma iya miƙewa ko kaɗan. 12 Da Yesu ya
gan ta, sai ya kirata gaba, ya ce mata, "Mace,
an'yantar da ke daga rashin lafiyarki." 13 Sai
ya ɗibiya hannuwansa a kanta, nan da nan sai
ta miƙe, ta yabi Allah. 14 Amma mai mulkin
majami'ar ya ji haushi da Yesu ya yi warkarwa
a ranar Asabbaci. Sai ya ce wa mutanen, "Akwai
ranaku shida da ya kamata a yi aiki. Saboda
haka, ku zo a ranakun nan a warkar da ku, ba
ranar Asabbaci ba." 15 Ubangiji ya amsa masa
ya ce, "Ku munafukai! Ashe, kowannenku ba
yakan kunce bijiminsa ko jakinsa, yă kai shi
waje yă ba shi ruwa, a ranar Asabbaci ba? 16
Ashe, bai kamata a'yantar da macen nan, diyar
zuriyar Ibrahim, wadda Shaiɗan ya daure, har
shekara goma sha takwas, a ranar Asabbaci,
daga abin da ya daure ta ba?" 17 Sa'ad da ya
faɗi wannan, sai duka masu gāba da shi suka

kunyata. Amma mutane kuwa suka yi murna
saboda dukan abubuwan banmamaki da yake yi.
18 Sai Yesu ya yi tambaya ya ce, “Yaya mulkin
Allah yake? Da me zan kwatanta shi? 19 Yana
kama da ƙwayar mustad, wadda wani mutum ya
ɗauka, kuma ya shuka a gonarsa. Ta yi girma,
ta zama itace, kuma tsuntsayen sararin sama
suka huta a rassansa.” 20 Ya sāke tambaya, “Da
me zan kwatanta mulkin Allah? 21 Yana kama
da yisti wadda mace ta ɗauka, ta kwaɓa garin
alkama mai yawa da shi, har sai da yistin ya
gauraye kullun duka.” 22 Sa’ad da Yesu yana
kan hanyarsa zuwa Urushalima, sai ya bi ta
cikin garuruwan da ƙauyukan, yana koyarwa.
23 Sai wani ya tambaye shi ya ce, “Ya Ubangiji,
shin, wai mutane kima ne kawai za su sami
ceto?” Ya ce musu, 24 “Ku yi matuƙar ƙoƙari
ku shiga ta matsattsiyar ƙofa, domin ina faɗa
muku, mutane da yawa za su yi ƙoƙarin shiga,
amma ba za su iya ba. 25 Da zaran maigidan
ya tashi ya rufe ƙofar, za ku tsaya a waje kuna
ƙwanƙwasawa, kuna roƙo cewa, ‘Ranka yă dade,
buɗe mana ƙofa.’ “Amma shi zai amma ya ce,
‘Ni ban san ku, ko inda kuka fito ba.’ 26 “Sa’an
nan za ku ce, ‘Haba, mu da muka ci, muka sha
tare da kai, har ka yi koyarwa a cikin titi-titi
namu.’ 27 “Amma shi zai amma ya ce, ‘Ban san
ku, ko inda kuka fito ba. Ku rabu da ni, dukan ku
masu aikata mugunta!’ 28 “Za a yi kuka a can,
da cizon haƙora, sa’ad da kuka ga Ibrahim, da
Ishaku, da Yaƙub, da dukan annabawa a mulkin
Allah, amma ku kuwa, za a jefar da ku a waje.
29 Mutane za su zo daga gabas, da yamma, da
kudu, da arewa, su ɗauki wuraren zamansu a
bikin, a cikin mulkin Allah. 30 Tabbatacce, akwai
waɗansu da suke na ƙarshe, da za su zama na
farko, na farko kuma, da za su zama na ƙarshe.”
31 A wannan lokaci, waɗansu Farisiyawa suka
zo suka ce wa Yesu, “Ka bar nan ka tafi wani
wuri dabam. Hiridus yana so ya kashe ka.” 32
Ya amsa ya ce, “Ku je ku gaya wa dilan nan,
wato, mai makirci cewa, ‘Da yau da kuma gobe,
zan fitar da aljanu, in kuma warkar da mutane,
sa’an nan a rana ta uku in cika burin aikina. 33
Duk da haka, dole in ci gaba da aikin a yau, da
kuma gobe, sa’an nan in ci gaba da yin haka
kashegari kuma, gama tabbatacce, ba annabi
da yakan mutu a bayan birnin Urushalima!’ 34
“Urushalima, ayya Urushalima, ke da kika kashe
annabawa, kuma kika jefa wa waɗanda aka aika
gare ki da duwatsu. Sau da yawa na yi kewan
in tattara’ya’yanki wuri ɗaya, kamar yadda
kaza takan tattara’ya’yanta cikin fikafikanta,
amma ba ki yarda ba! 35 Duba, an bar muku
gidanku fanko. Ina kuwa faɗa muku, ba za ku
sāke ganina ba, sai kun ce, ‘Mai albarka ne shi
wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji.’”

14 Wata ranar Asabbaci, da Yesu ya shiga
gidan wani sanannen Bafarisiye don cin
abinci, sai mutane suka zuba masa ido da kyau.
2 A nan a gabansa kuwa akwai wani mutum mai
ciwon kumburin ƙafa da hannu. 3 Sai Yesu ya
tambayi masanan dokoki da Farisiyawa ya ce,
“Daidai ne bisa ga doka, a yi warkarwa a ranar
Asabbaci, ko babu?” 4 Amma ba su ce kome ba.
Sai ya riƙe mutumin, ya warkar da shi, sa’an
nan ya sallame shi. 5 Sai ya tambaye, su ya ce,
“In wani a cikinku yana da ɗa, ko bijimi da ya
faɗa a rijiya a ranar Asabbaci, ba za ku cire
shi nan da nan ba?” 6 Suka rasa abin faɗi. 7
Da ya lura da yadda baƙi suna zaɓan wuraren
zama masu bangirma a tebur, sai ya faɗa musu
wannan misali, ya ce; 8 “In wani ya gayyace
ka bikin aure, kada ka zaɓi wurin zama mai
bangirma, don wataƙila akwai wani da ya fi
ka girma, da aka gayyata. 9 In kuwa haka ne,
wanda ya gayyace duk biyunku, zai zo ya ce
maka, ‘Ka ba wa mutumin nan wurin zamanka.’
Ka ga, an ƙaskantar da kai, kuma dole ka ɗauki
wuri mafi ƙaskanci. 10 Amma in an gayyace
ka, ɗauki wuri mafi ƙaskanci, don in wanda ya
gayyace ka ya zo, zai ce maka, ‘Ka hawo nan
aboki a wuri mafi girma.’ Wannan zai ɗaukaka
ka a gaban dukan’yan’uwanka baƙi. 11 Gama
duk wanda ya ɗaukaka kansa, za a ƙaskantar da
shi. Shi wanda kuma ya ƙaskantar da kansa, za
a ɗaukaka shi.” 12 Sai Yesu ya ce wa wanda ya
gayyace shi, “Lokacin da ka shirya biki ko liyafa,
kada ka gayyaci abokanka, ko’yan’uwanka, ko
danginka, ko kuma maƙwabtanka masu arziki,
gama in ka yi haka, suna iya gayyatarka, su
biya maka alherin da ka yi musu. 13 Amma
lokacin da ka kira biki, ka gayyaci matalauta, da

guragu, da shanyayyu, da makafi. 14 Ta haka,
za ka sami albarka. Ko da yake ba za su iya
biyan ka ba, za a biya ka a ranar tashin masu
adalci daga matattu." 15 Da jin haka, sai wani
da yake tare da shi a tebur dĩn, ya ce wa Yesu,
"Mai albarka ne wanda zai ci abinci a bikin
nan a mulkin Allah." 16 Yesu ya amsa ya ce,
"Wani mutum yana shirya wani babban biki,
ya kuma gayyaci baƙi da yawa. 17 Da lokacin
bikin ya yi, sai ya aiki bawansa ya je ya ce wa
waɗanda aka gayyata, 'Ku zo, don an shirya
kome.' 18 "Amma sai dukansu suka fara ba da
hujjoji. Na farkon ya ce, 'Na sayi gona yanzun
nan, dole in je in ga yadda take, ina roƙonka ka
yi mini haƙuri.' 19 "Wani ya ce, 'Na sayi shanun
noma guda goma yanzun nan, ina kan hanyata
ke nan in gwada su, ina roƙonka, ka yi mini
haƙuri.' 20 "Har yanzu wani ya ce, 'Na yi aure
yanzun nan, don haka ni ba zan iya zuwa ba.'
21 "Bawansa ya dawo ya gaya wa maigidansa
wannan. Sai maigidan ya yi fushi, ya ba da
umarni ga bawansa ya ce, 'Ka fita da sauri, ka
bi titi-titi da lungu-lungu na garin, ka kawo
matalauta, da guragu, da makafi, da shanyayyu.'
22 "Bawan ya dawo ya ce, 'Ranka yă daɓe, an yi
abin da ka umarta, amma har yanzu da sauran
wuri.' 23 "Maigidan ya ce wa bawansa, 'Ka je kan
hanyoyin da layi-layi na karkara, ka sa su shigo,
don gidana ya cika.' 24 Ina gaya muku, babu ko
ɗaya daga cikin mutanen nan da aka gayyata
da zai ɗanɗana bikina." 25 Taron mutane mai
yawa suna tafiya tare da Yesu, sai ya juya ya ce
musu, 26 "Duk wanda yakan zo wurina, amma
bai ƙi mahaifinsa da mahaifiyarsa, da matarsa
da'ya'yansa, da'yan'uwansa mata da maza, kai,
har ma ransa ba, ba zai iya zama almajirina ba.
27 Kuma duk wanda ba yakan ɗauki gicciyensa
ya bi ni ba, ba zai iya zama almajirina ba. 28
"In wani daga cikinku yana so ya gina gidan
sama, ai, yakan fara zama ne, ya yi lissafin abin
da ginin zai ci tukuna, don yă ga ko yana da
isashen kudĩ da zai gama ginin. 29 Gama in ya
sa tushen gini, amma bai iya gamawa ba, duk
wanda ya gani zai yi masa ba'a, 30 yana cewa,
'Wannan mutum ya fara gini, amma bai iya
gamawa ba.' 31 "Ko kuma, wane sarki ne, in zai
je yaƙi da wani sarki, ai, yakan fara zama ne, ya
duba ya ga, ko da mutane dubu goma, shi zai iya
ƙarawa da mai zuwa da dubu ashirin? 32 In ba
zai iya ba, to, tun suna nesa, zai aika da wakilai,
su je neman sharuɗan salama. 33 Haka nan fa,
kowane ne a cikinku, da ba ya rabu da abin da
yake da shi ba, ba zai iya zama almajirina ba. 34
"Gishiri fa yana da kyau, amma in gishiri ya
rabu da dadĩn ɗanɗanonsa, ta yaya za a sāke
mai da dadĩn ɗanɗanonsa? 35 Ba shi da wani
amfani, ko ga ƙasa, ko ga juji, sai dai a zubar da
shi. "Duk mai kunnen ji, yă ji."

15 Yanzu fa, masu karɓar haraji da "masu
zunubi" duka suna taruwa don jin
koyarwar Yesu. 2 Amma Farisiyawa da malaman
dokoki suka yi gunaguni, suna cewa, "Wannan
mutum yana karɓan 'masu zunubi,' kuma yana
ci tare da su." 3 Sai Yesu ya faɗa musu wannan
misali ya ce, 4 "In ɗayanku yana da tumaki
ɗari, sa'an nan ɗayansu ta ɓace. Ashe, ba zai
bar tasa'in da tara a fili ya je neman wadda ta
ɓace, har sai ya same ta ba? 5 In ya same ta,
zai sa ta a kafaɗa da murna, 6 ya dawo gida.
Sa'an nan zai kira abokansa da maƙwabtansa
wuri ɗaya ya ce, 'Ku taya ni murna, na sami
tunkiyana da ta ɓata.' 7 Ina gaya muku, haka za
a yi murna sosai a sama, a kan mai zunubi guda
ɗaya da ya tuba, fiye da masu adalci tasa'in
da tara, waɗanda ba su bukatan tuba. 8 "Ko
kuwa in wata mace tana da kudĩ na azurfa guda
goma, sa'an nan ɗaya ya ɓata, ashe, ba za tă
ƙuna fitila, ta share gidan, ta nema a hankali,
har sai ta samu ba? 9 In ta same shi, sai ta kira
ƙawayenta da maƙwabtanta wuri ɗaya, ta ce
musu, 'Ku taya ni murna, na sami kudĩna da ya
ɓata.' 10 Haka, ina gaya muku, akwai murna a
gaban mala'ikun Allah a kan mai zunubi guda
ɗaya, da ya tuba." 11 Yesu ya ci gaba da cewa,
"Akwai wani mutum wanda yake da'ya'ya biyu
maza. 12 Ƙaramin ya ce wa mahaifinsu, 'Baba,
ba ni rabon gādona.' Sai mahaifin ya raba musu
dukiyarsa. 13 "Bayan'yan kwanaki, sai ƙaramin
ɗan ya tattara kayansa duk, ya tashi ya tafi wata
ƙasa mai nisa. A can, ya ɓatar da dukiyarsa
duka a rayuwar banza. 14 Bayan ya ɓatar da
kome, sai ga muguwar yunwa a dukan ƙasar,
har ya shiga rashi. 15 Sai ya je ya sami aiki a

wurin wani mutumin ƙasar, wanda ya aike shi a
gonakinsa, ya yi kiwon aladu. 16 Ya yi marmarin
cin dusan da aladun suke ci, amma ba wanda ya
ba shi wani abu. 17 "Da hankalinsa ya dawo,
sai ya ce, 'Kai, bayin mahaifina guda nawa ne,
da suke da abinci fiye da isashe, ni kuma ina
nan, zan mutu don yunwa! 18 Zan tashi in koma
wurin mahaifina, in ce masa, "Baba, na yi wa
sama, na kuma yi maka zunubi. 19 Ni ban isa a
ƙara kira na ɗanka ba. Ka mai da ni kamar ɗaya
daga cikin bayinka."' 20 Sai ya tashi ya kama
hanya ya koma wurin mahaifinsa. "Amma tun
yana nesa, mahaifinsa ya hange shi. Tausayi
kuma ya kama shi, sai ya tashi ya ruga da gudu
wurinsa, ya rungume shi, ya yi masa sumba. 21
"Sai ɗan ya ce masa, 'Baba, na yi wa sama, na
kuma yi maka zunubi. Ni ban isa a ƙara kira
na ɗanka ba.' 22 "Amma mahaifin ya ce wa
bayinsa, 'Maza! Ku kawo riga mafi kyau ku sa
masa. Ku sa zobe a yatsarsa, da takalma kuma a
ƙafafunsa. 23 Ku kawo ɗan saniya mai ƙiba ku
yanka. Bari mu yi biki mu yi shagali. 24 Gama
ɗan nan nawa, da ya mutu, amma yanzu yana
da rai kuma. Da ya ɓata, amma yanzu an same
shi.' Sai suka fara shagali. 25 "Yayinda ake haka,
babban ɗan yana gona. Da ya zo kusa da gida,
sai ya ji ana kiɗi ana rawa. 26 Sai ya kira ɗaya
daga cikin bayin, ya tambaye shi abin da yake
faruwa. 27 Bawan ya ce, 'Ai, ɗan'uwanka ne ya
dawo, shi ne mahaifinka ya yanka ɗan saniya
mai ƙiba, gama ya yi murna ya karɓi ɗansa da
ya dawo gida lafiyayye, ba abin da ya same shi.'
28 "Sai yayan ya yi fushi, ya ƙi shiga gida. Sai
mahaifinsa ya fita ya roƙe shi. 29 Amma ya amsa
wa mahaifinsa ya ce, 'Duba! Duk waɗannan
shekaru, ina yin maka aiki kamar bawa, ban
taɓa maka rashin biyayya ba. Duk da haka, ba
ka taɓa ba ni ko ɗan akuya domin in yi shagali
da abokaina ba. 30 Amma da wannan ɗan naka,
wanda ya ɓatar da dukiyarka a kan karuwai ya
dawo, ka yanka masa ɗan saniya mai ƙiba!' 31
"Sai mahaifin ya ce masa, 'Dana, kullum kana
nan tare da ni, kuma duk abin da nake da shi,
naka ne. 32 Amma ya zama mana dole, mu yi
shagali, mu yi murna, domin ɗan'uwan nan
naka, da ya mutu, yanzu kuwa yana da rai, da
ya ɓata, amma yanzu an same shi.'"

16 Yesu ya ce wa almajiransa, "An yi wani
mai arziki wanda aka yi wa manajansa
zargin yin banza da dukiyarsa. 2 Sai ya kira
manajan, ya tambaye shi, 'Me nake ji haka a
kanka? Ka kawo lissafin aikinka, domin ba za
ka iya cin gaba da aikinka ba.' 3 "Sai manajan
ya ce cikin tunaninsa, 'Maigidana zai kore ni
daga aiki, me zan yi? Ba ni da ƙarfin noma,
kuma ina jin kunyan yin bara. 4 Na san abin
da zan yi, don mutane su karɓe ni a gidajensu,
bayan an kore ni daga aiki a nan.' 5 "Sai ya kira
kowane ɗaya da maigidansa yake bin bashi. Ya
tambayi na farkon ya ce, 'Nawa ne maigidana
yake bin ka?' 6 "Ya amsa ya ce, 'Garwar mai
na zaitun guda ɗari tara.' "Manajan ya ce,
'Ga takardarka, ka zauna maza ka mai da shi
ɗari huɗu.' 7 "Ya kuma tambayi na biyun, 'Kai
fa, nawa ne ake bin ka?' "Sai ya amsa ya ce,
'Buhunan alkama dubu.' "Ya ce, 'Ga takardarka,
ka mai da shi ɗari takwas.' 8 "Maigidan kuwa
ya yabi manajan nan marar gaskiya saboda
wayonsa. Gama'yan duniyan nan suna da wayon
yin hulɗa da junansu fiye da'yan haske. (aiōn
g165) 9 Ina gaya muku, ku yi amfani da dukiya
na wannan duniya, domin ku sami wa kanku
abokai. Saboda bayan dukiyar ta ƙare, za a karɓe
ku a wuraren zama da sun dawwama. (aiōnios
g166) 10 "Duk wanda ana amincewa da shi cikin
ƙaramin abu, ana kuma amincewa da shi cikin
babba. Kuma duk marar gaskiya cikin ƙaramin
abu, zai zama marar gaskiya cikin babba. 11 In
fa ku ba amintattu ne cikin tafiyar da dukiya
ta wannan duniya ba, wa zai amince muku da
dukiya ta gaskiya? 12 In fa ku ba amintattu ne
cikin tafiyar da dukiyar wani ba, wa zai ba ku
dukiya naku, na kanku? 13 "Babu wani bawa
mai iya bauta wa iyayengiji biyu ba. Ko dai ya
ƙi ɗaya, ya so ɗayan, ko kuwa ya dāge ga yi
wa ɗaya bauta, sa'an nan ya rena ɗayan. Ba
za ku iya ku bauta wa Allah tare da bauta wa
Mammon (wato, Kuɗi) a lokaci ɗaya ba." 14 Da
Farisiyawa masu son kuɗi suka ji wannan duka,
sai suka yi wa Yesu tsaki. 15 Ya ce musu, "Ku
ne masu mai da kanku marasa laifi a gaban
mutane, amma Allah ya san zuciyarku. Abu mai
daraja a gaban mutane, abin ƙyama ne a gaban
Allah. 16 "An yi shelar Doka da Annabawa har

zuwa lokacin Yohanna. Tun daga lokacin nan,
bisharar mulkin Allah ne ake wa'azinta, kowa
kuma yana ƙoƙarin kutsa kai ya shiga. 17 Gama
ta fi sauƙi sama da ƙasa su shuɗe, da a ce ɗigo
guda ɗaya na rubutun, ya fita ya fāɗi daga cikin
Doka. 18 "Duk wanda ya saki matarsa ya auri
wata mace, zina ne yake yi. Kuma mutumin da
ya auri macen da aka sake, zina ne yake yi. 19
"An yi wani mutum mai arziki wanda yakan
sa tufafi masu ruwan shunayya, da kuma na
lallausan lilin, yana kuma cikin rayuwar jin
daɗi kullum. 20 A ƙofar gidansa kuma akan
ajiye wani mai bara, mai suna Lazarus, wanda
jikinsa duk gyambuna ne. 21 Shi kuwa yakan yi
marmarin cin abin da yakan fāɗi daga tebur
na mai arzikin nan. Har karnuka ma sukan zo
su lashe gyambunansa. 22 "Ana nan, sai mai
baran ya mutu, kuma mala'iku suka ɗauke shi
zuwa gefen Ibrahim. Mai arzikin ma ya mutu,
aka kuma binne shi. 23 A cikin jahannama ta
wuta, inda yana shan azaba, ya ɗaga kai ya
hangi Ibrahim can nesa, da kuma Lazarus a
gefensa. (Hadēs g86) 24 Sai ya yi masa kira ya ce,
'Baba, Ibrahim, ka ji tausayina, ka aiki Lazarus
ya sa ɗan yatsarsa a ruwa, ya ɗiga mini a harshe
saboda in ji sanyi, domin ina shan azaba cikin
wannan wuta.' 25 "Amma Ibrahim ya ce, 'Ka
tuna fa ɗana, a lokacin da kake duniya, ka sami
abubuwa masu kyau naka, Lazarus kuwa ya
sami munanan abubuwa. Amma yanzu ya sami
ta'aziyya a nan, kai kuwa kana shan azaba.
26 Ban da wannan duka ma, tsakaninmu da
kai, akwai wani babban rami da aka yi, yadda
waɗanda suke son ƙetarewa daga nan zuwa
wurinku, ba za su iya ba, kuma ba mai iya
ƙetarewa daga wurinku zuwa wurinmu.' 27 "Ya
amsa ya ce, 'To, ina roƙonka, ya uba, ka aiki
Lazarus zuwa gidan mahaifina, 28 gama ina
da'yan'uwana biyar maza. Bari yă ba su gargaɗi,
don kada su ma su zo wurin nan mai azaba.'
29 "Ibrahim ya amsa ya ce, 'Suna da Musa da
Annabawa, ai, sai su saurare su.' 30 "Sai ya ce,
'A'a, ya uba, Ibrahim, in dai wani ya tashi daga
matattu ya je wurinsu, za su tuba.' 31 "Amma ya
ce masa, 'In ba su saurari Musa da Annabawa
ba, kai, ko da wani ya tashi daga matattu ma, ba
za su saurare shi ba.'"

17 Yesu ya ce wa almajiransa, "Dole ne a sami
abubuwan da suke sa mutane su yi zunubi,
amma kaiton mutumin nan wanda suke zuwa
ta wurinsa. 2 Gwamma a ɗaura dutsen niƙa a
wuyansa, a jefa shi cikin teku, da ya sa ɗaya
daga cikin ƙananan yaran nan ya yi zunubi. 3
Saboda haka, ku lura da kanku. "In ɗan'uwanka
ya yi zunubi, ka kwaɓe shi. In ya tuba, ka gafarta
masa. 4 In ya yi maka laifi sau bakwai a rana
ɗaya, ya kuma dawo sau bakwai ɗin a wurinka,
yana cewa, 'Na tuba,' sai ka gafarta masa." 5 Sai
manzannin suka ce wa Ubangiji, "Ka ƙara mana
bangaskiya!" 6 Ya amsa musu ya ce, "In kuna
da bangaskiya da take ƙanƙani kamar ƙwayar
mustad, kuna iya ce wa wannan itacen durumi,
'Ka tumɓuke daga nan, ka dasu a cikin teku.'
Zai kuwa yi muku biyayya. 7 "In ɗaya a cikinku
yana da bawa, wanda yake masa noma, ko kiwon
tumaki, da dawowar bawan daga gonar, ai, ba
zai ce masa, 'Ka zo nan, ka zauna, ka ci abinci
ba'? 8 Ashe, ba zai ce masa, 'Ka shirya mini
abincin yamma, ka shirya ka yi mini hidima
domin in ci in sha, bayan haka kana iya ci, ka
kuma sha ba'? 9 Shin, zai gode wa bawan don
yă yi aikin da aka ce ya yi ne? 10 Haka ku ma,
bayan kun yi duk abin da aka ce muku ku yi, ya
kamata ku ce, 'Mu bayi ne marasa cancanta,
mun dai yi aikinmu ne kaɗai.'" 11 Yesu yana
kan hanyarsa zuwa Urushalima, sai ya bi takan
iyakar Samariya da Galili. 12 Da zai shiga wani
ƙauye, sai maza goma da suke da kuturta suka
sadu da shi. Suka tsaya da nesa, 13 suka yi kira
da babbar murya, suka ce, "Yesu, Ubangiji, ka ji
tausayinmu!" 14 Da ya gan su sai ya ce, "Ku je
ku nuna kanku ga firistoci." Suna kan hanyar
tafiya sai suka tsabtacce. 15 Da ɗayansu ya ga
ya warke, sai ya koma, yana yabon Allah da
babbar murya. 16 Ya zo ya fāɗi a gaban Yesu,
ya gode masa. Shi kuwa mutumin Samariya
ne. 17 Yesu ya yi tambaya ya ce, "Ba duka
goma ne aka tsabtacce ba? Ina sauran taran? 18
Ba wanda ya dawo don yă yabi Allah, sai dai
wannan baƙon?" 19 Sai ya ce masa, "Tashi, ka yi
tafiyarka, bangaskiyarka ta warkar da kai." 20
Wata rana, Farisiyawa suka tambaye shi lokacin
da mulkin Allah zai zo, Yesu ya amsa ya ce, "Ai,
mulkin Allah ba takan zo ta wurin yin kallon ku

ba. 21 Mutane kuma ba za su ce, ‘Ga shi nan,’
ko kuma, ‘Ga shi can’ ba, domin mulkin Allah
yana cikinku ne.” 22 Sai ya ce wa almajiransa,
“Lokaci yana zuwa da za ku yi marmarin ganin
rana ɗaya cikin ranakun Ɗan Mutum, amma ba
za ku gani ba. 23 Mutane za su ce muku, ‘Ga shi
can!’ Ko kuma, ‘Ga shi nan!’ Kada ku yi hanzarin
binsu. 24 Gama Ɗan Mutum, a cikin ranarsa,
zai zama kamar walƙiya da take walƙawa, da
take kuma haskaka sararin sama, daga wannan
kusurwa zuwa wancan kusurwa. 25 Amma da
fari, dole yă sha wahaloli masu yawa, kuma
mutanen zamanin nan su ƙi shi. 26 “Daidai
kamar yadda ya faru a zamanin Nuhu, haka
zai zama a zamanin Ɗan Mutum. 27 Mutane
suna ci, suna sha, suna aurayya, ana kuma ba
da su ga aure, har ranar da Nuhu ya shiga
jirgin. Sa’an nan ambaliyar ruwan ya sauka, ya
hallaka su duka. 28 “Haka ma aka yi a zamanin
Lot. Mutane suna ci, suna sha, suna saya, suna
sayarwa, suna shuki, suna kuma gine-gine. 29
Amma a ranar da Lot ya bar Sodom, sai aka
yi ruwan wuta da farar wuta daga sama, aka
hallaka su duka. 30 “Daidai haka zai zama, a
ranar da Ɗan Mutum zai bayyana. 31 A ranan
nan, kada wanda yake kan rufin gidansa ya
sauka don yă kwashe dukiyarsa da take cikin
gidan. Haka ma duk wanda yake gona, kada yă
koma don wani abu. 32 Ku tuna fa da matar Lot!
33 Duk wanda yake so ya ceci ransa, zai rasa shi,
amma duk wanda ya rasa ransa, zai cece shi. 34
Ina gaya muku, a daren nan, mutane biyu za
su kasance a gado ɗaya, za a ɗauki ɗaya, a bar
ɗayan. 35 Mata biyu za su kasance suna niƙan
hatsi tare, za a ɗauki ɗaya, a bar ɗayan.” 37
Suka tambaya, suka ce, “A ina ne, ya Ubangiji?”
Ya ce musu, “Ai, inda gawa take, nan ne ungulai
za su taru.”

18 Yesu ya ba wa almajiransa wani misali,
don yă koya musu yadda ya kamata su
dinga yin addu’a kullum, ban da fasawa. 2 Ya
ce, “A wani gari, an yi wani alƙali wanda ba ya
tsoron Allah, bai kuma kula da mutane ba. 3 A
garin nan kuma, akwai wata gwauruwa, wadda
ta dinga zuwa wurin alƙalin nan, da roƙo cewa,
‘Ka yi mini adalci tsakanina da maƙiyina.’ 4
“An daɗe yana ƙi, amma a ƙarshe ya ce cikin
tunaninsa, ‘Ko da yake ba na tsoron Allah,
ba na kuma kula da mutane ba, 5 amma don
gwauruwan nan ta dame ni, zan tabbatar cewa
ta sami adalci, domin kada tă gajiyar da ni,
da yawan zuwanta.’” 6 Sai Ubangiji ya ce, “Ku
ji fa abin da alƙalin nan, marar gaskiya, ya
ce. 7 Ashe, Allah ba zai biya wa zaɓaɓɓunsa
da suke masa kuka, dare da rana adalci ba?
Zai ci gaba da ƙin sauraronsu ne? 8 Ina gaya
muku, zai tabbatar sun sami adalci, ban da
ɓatan lokaci. Amma sa’ad da Ɗan Mutum ya
dawo, zai sami bangaskiya a duniya ke nan?” 9
Yesu ya kuma faɗi wannan misali ga waɗansu
masu taƙama da adalcinsu, kuma suna rena
sauran mutane ya ce, 10 “Waɗansu mutane
biyu sun tafi haikali don yin addu’a. Ɗaya
Bafarisiye ne, ɗayan kuma mai karɓar haraji.
11 Sai Bafarisiyen ya tashi tsaye, ya yi addu’a
game da kansa yana cewa, ‘Allah, na gode maka,
saboda ni ba kamar sauran mutane ba ne, wato,
mafasa, masu aikata mugunta, masu zina, ko
kuma kamar mai karɓar harajin nan. 12 Ina
azumi sau biyu a mako, ina ba da zakka daga
kowane abin da na samu.’ 13 “Amma mai karɓar
harajin ya tsaya daga nesa. Bai ma iya ɗaga
kansa sama ba, sai ya buga ƙirjinsa, yana cewa,
‘Allah, ka yi mini jinƙai, ni mai zunubi ne.’ 14
“Ina gaya muku, wannan mutum ne, ba ɗayan
ba, ya koma gida baratacce, babu laifi a gaban
Allah. Gama duk wanda ya ɗaukaka kansa, za a
ƙasƙantar da shi. Wanda kuma ya ƙasƙantar
da kansa, za a ɗaukaka shi.” 15 Mutane suna
kawo jarirai wurin Yesu don yă taɓa su. Da
almajiransa suka ga haka, sai suka kwaɓe su. 16
Amma Yesu ya kira yaran a wurinsa ya ce, “Ku
bar yara ƙanana su zo wurina. Kada ku hana
su, gama mulkin Allah na irin waɗannan ne.
17 Gaskiya nake gaya muku, duk wanda ba zai
karɓi mulkin Allah kamar ƙaramin yaro ba, ba
zai taɓa shiga mulkin ba.” 18 Wani mai mulki
ya tambayi Yesu ya ce, “Malam managarci, me
zan yi don in gāji rai madawwami?” (aiōnios g166)
19 Yesu ya amsa ya ce, “Don me kake kira na
managarci? Ai, ba wani nagari, sai Allah kaɗai.
20 Ka san dokokin da suka ce, ‘Kada ka yi zina,
kada ka yi kisankai, kada ka yi sata, kada ka ba

da shaida ta ƙarya, ka girmama mahaifinka da
mahaifiyarka.'" 21 Mutumin ya ce, "Ai, tun ina
ƙarami, na kiyaye duka waɗannan." 22 Da Yesu
ya ji haka, sai ya ce masa, "Akwai abu ɗaya har
yanzu da ya rage maka. Ka sayar da duk abin da
kake da shi, ka ba wa matalauta, sa'an nan za ka
sami dukiya a sama. Bayan haka, ka zo ka bi ni."
23 Da jin haka, sai ya ɓata rai, domin shi mai
arziki ne sosai. 24 Yesu ya kalle shi ya ce, "Yana
da wuya fa, masu arziki su shiga mulkin Allah!
25 Tabbatacce, zai fi sauƙi raƙumi ya shiga ta
kafar allura, da mai arziki ya shiga mulkin
Allah." 26 Waɗanda suka ji wannan suka yi
tambaya suka ce, "To, wa zai iya samun ceto?"
27 Yesu ya amsa ya ce, "Abin da ba ya yiwuwa
ga mutane, mai yiwuwa ne ga Allah." 28 Sai
Bitrus ya ce, masa, "To, ga shi mun bar kome da
muke da shi, don mu bi ka!" 29 Yesu ya ce musu,
"Gaskiya nake gaya muku, ba wanda ya bar
gida, ko mata, ko'yan'uwa maza, ko iyaye, ko
yara, saboda mulkin Allah, 30 da zai kāsa samun
riɓi mai yawa, a wannan zamani, ya kuma sami
rai madawwami a zamani mai zuwa." (aiōn g165,
aiōnios g166) 31 Sai ya kai Sha Biyun gefe ɗaya, ya
ce musu, "Za mu Urushalima, kuma dukan abin
da annabawa suka rubuta a kan Ɗan Mutum
zai cika. 32 Za a ba da shi ga Al'ummai, za su
yi masa ba'a, su zage shi, su tofa masa miyau,
33 za su yi masa bulala, su kuma kashe shi. A
rana ta uku kuma zai tashi." 34 Almajiran ba
su gane da ko ɗaya daga cikin wannan ba. An
ɓoye musu ma'anarsa, kuma ba su gane da abin
da yake magana a kai ba. 35 Da Yesu ya yi kusa
da Yeriko, akwai wani makaho da yake zaune
a gefen hanya, yana bara. 36 Da ya ji taron
suna wucewa, sai ya yi tambaya ko mene ne ke
faruwa. 37 Suka ce masa, "Ai, Yesu Banazare ne
ke wucewa." 38 Sai ya yi kira ya ce, "Yesu, Ɗan
Dawuda, ka yi mini jinƙai!" 39 Mutane da suke
gaba suka kwaɓe shi, suka ce masa ya yi shiru.
Amma sai ya ƙara ɗaga murya, yana cewa, "Ɗan
Dawuda, ka yi mini jinƙai!" 40 Sai Yesu ya tsaya,
ya ba da umarni a kawo mutumin wurinsa.
Da ya zo kusa, Yesu ya tambaye shi ya ce, 41
"Me kake so in yi maka?" Sai ya amsa ya ce,
"Ubangiji, ina so in sami ganin gari." 42 Yesu ya
ce masa, "Ka sami ganin garinka; bangaskiyarka
ta warkar da kai." 43 Nan da nan, ya sami ganin
garinsa, kuma ya bi Yesu, yana yabon Allah. Da
dukan mutane suka ga wannan, sai su ma suka
yabi Allah.

19 Yesu ya shiga Yeriko, yana ratsa ta cikinta.
2 Akwai wani mutum a garin, mai suna
Zakka. Shi shugaban masu karɓar haraji ne, mai
arziki kuma. 3 Ya so yă ga ko wane ne Yesu,
amma saboda taron, bai iya ba, domin shi gajere
ne. 4 Saboda haka, ya yi gaba da gudu, kuma
ya hau itacen sikamo, don yă gan shi, tun da
Yesu zai bi wannan hanyar ne. 5 Da Yesu ya
iso wurin, sai ya ɗaga ido sama, ya ce masa,
"Zakka, ka yi maza ka sauka. Ni kam, dole in
sauka a gidanka yau." 6 Sai ya sauka nan da
nan, ya karɓe shi da murna. 7 Dukan mutane
suka ga haka, kuma suka fara gunaguni, suka
ce, "Ya je don yă zama baƙon 'mai zunubi.'" 8
Amma Zakka ya tashi a tsaye, ya ce wa Ubangiji,
"Duba, Ubangiji! Nan take, rabin dukiyar da
nake da shi, na ba wa matalauta. In kuma na
taɓa cutan wani, a kan wani abu, zan mayar
da shi ninki huɗu." 9 Sai Yesu ya ce masa,
"Yau, ceto ya zo gidan nan, domin wannan
mutum shi ma ɗan Ibrahim ne. 10 Saboda Ɗan
Mutum ya zo ne, domin yă nemi abin da ya
ɓata, yă cece shi kuma." 11 Yayinda suna cikin
sauraron wannan, sai ya ci gaba da gaya musu
wani misali, domin ya yi kusa da Urushalima,
kuma mutanen suna tsammani mulkin Allah zai
bayyana, nan da nan. 12 Ya ce, "Wani mutum
mai martaba ya tafi wata ƙasa mai nisa don a
naɗa shi sarki sa'an nan ya dawo. 13 Saboda
haka ya kira bayinsa goma ya ba su mina goma.
Ya ce, 'Ku yi kasuwanci da kuɗin nan, sai na
dawo.' 14 "Amma talakawansa suka ƙi shi, sai
suka aikar da wakilai bayansa, domin su ce, 'Ba
mu son wannan mutum ya zama sarkinmu.' 15
"Duk da haka, aka naɗa shi sarki, sa'an nan ya
dawo gida. Sai ya aika aka kira bayin da ya ba
su kuɗin, don yă san ribar da suka samu. 16 "Na
fari ya zo ya ce, 'Ranka yă daɗe, minarka ya
sami ribar goma.' 17 "Maigidan ya amsa ya ce,
'Madalla, bawana mai kirki! Tun da ka yi aminci
a kan abu ƙanƙani, ka yi riƙon birane goma.' 18
"Na biyun ya zo ya ce, 'Ranka yă daɗe, minarka

ya sami ribar biyar.' 19 "Maigidansa ya ce, 'Kai
ka yi riƙon birane biyar.' 20 "Sai wani bawan ya
zo ya ce, 'Ranka yă daɗe, ga minarka. Na ɓoye
shi a wani ɗan tsumma. 21 Na ji tsoronka, don
kai mai wuyan sha'ani ne. Kakan ɗauki abin da
ba ka ajiye ba, kakan kuma yi girbin abin da
ba ka shuka ba.' 22 "Sai maigidansa, ya amsa
ya ce, 'Zan hukunta ka a kan kalmominka, kai
mugun bawa! Ashe, ka san cewa ni mai wuyan
sha'ani ne, nakan ɗauka abin da ban ajiye ba,
ina kuma girbin abin da ban shuka ba? 23 Don
me ba ka sa kuɗina a wajen ajiya, don in na
dawo, in sami riba a kai ba?' 24 "Sai ya ce wa
waɗanda suke tsaye a wajen, 'Ku karɓi minarsa
ku ba wa wanda yake da mina goma.' 25 "Suka
ce, 'Ranka yă daɗe, ai, yana da guda goma ko!'
26 "Ya amsa ya ce, 'Ina gaya muku, duk wanda
yake da abu, za a ƙara masa. Amma wanda ba
shi da shi kuwa, ko abin da yake da shi ma, za
a karɓe. 27 Amma waɗannan abokan gābana,
waɗanda ba su so in zama sarkinsu ba, ku kawo
su nan, ku karkashe su, a gabana.'" 28 Bayan
Yesu ya yi wannan magana, sai ya yi gaba zuwa
Urushalima. 29 Da ya kai kusa da Betfaji da
Betani, a tudun da ake kira Dutsen Zaitun, sai
ya aiki almajiransa guda biyu, ya ce musu, 30
"Ku je ƙauyen da yake gaba da ku. Da kuna
shiga, za ku tarar da wani ɗan jaki, wadda ba
wanda ya taɓa hawa, a daure a wurin. Ku kunce
shi ku kawo nan. 31 In wani ya tambaye ku,
'Don me kuke kunce shi?' Ku ce masa, 'Ubangiji
yana bukatarsa.'" 32 Waɗanda aka aika su yi
gaba suka tafi, suka kuwa tarar kamar yadda ya
gaya musu. 33 Suna cikin kunce ɗan jakin, sai
masu ɗan jakin suka ce musu, "Don me kuke
kunce shi?" 34 Suka amsa suka ce, "Ubangiji ne
na bukatarsa." 35 Suka kawo shi wurin Yesu.
Suka sa rigunarsu a kan ɗan jakin, sa'an nan
suka sa Yesu a kai. 36 Yana cikin tafiya, sai
mutane suka shimfiɗa rigunarsu a kan hanya.
37 Da ya yi kusa da wurin da hanyar ta gangara
zuwa Dutsen Zaitun, sai dukan taron almajirai
suka fara yabon Allah, da muryoyi masu ƙarfi,
da murna, saboda dukan ayyukan banmamaki
da suka gani. Suna cewa, 38 "Mai albarka ne
sarki wanda yake zuwa cikin sunan Ubangiji!"
"Salama ta kasance a sama, da ɗaukaka kuma a
can cikin sama!" 39 Sai waɗansu Farisiyawa a
cikin taron suka ce wa Yesu, "Malam, ka kwaɓi
almajiranka!" 40 Ya amsa ya ce, "Ina gaya muku,
ko da sun yi shiru, duwatsu za su fara kirari." 41
Da ya yi kusa da Urushalima, ya kuma ga birnin,
sai ya yi kuka a kanta, 42 kuma ya ce, "In ke,
ko ke ɗin ma, dā ma kin san abin da zai kawo
miki salama a wannan rana, amma yanzu an
ɓoye shi daga idanunki. 43 Ranakun za su auko
miki, a lokacin da abokan gābanki za su gina
bango gāba da ke, su kuma kewaye inda kike,
za su kuma tsare kowane gefenki, su sa ke a
tsakiya. 44 Za su fyaɗa ke a ƙasa, ke da'ya'yan da
suke cikin katanganki. Ba za su bar wani dutse
a kan wani ba, saboda ba ki gane da lokacin da
Allah zai ziyarce ki ba." 45 Sai ya shiga filin
haikali, ya fara korar masu sayar da kaya. 46
Ya ce musu, "A rubuce, yake cewa, 'Gidana, zai
zama gidan addu'a,'amma ga shi kun mai da
shi 'kogon'yan fashi.'" 47 Kowace rana, ya yi ta
koyarwa a haikalin. Amma manyan firistoci,
da malaman dokoki, da shugabannin mutane,
suna ƙoƙarin kashe shi. 48 Amma ba su sami
hanyar yin haka ba, domin kalmominsa sun
kama hankalin dukan mutanen.

20 Wata rana da Yesu yana koyar da mutane,
yana musu wa'azin bishara a filin haikalin,
sai manyan firistoci da malaman dokoki, tare
da dattawan suka zo wurinsa. 2 Suka ce masa,
"Gaya mana, da wane iko kake yin waɗannan
abubuwa. Wa ya ba ka wannan ikon?" 3 Ya amsa
ya ce, "Ni ma zan yi muku wata tambaya. Ku
faɗa mini, 4 baftismar Yohanna, daga sama ne
ta fito, ko kuwa daga wurin mutane ne?" 5 Sai
suka yi shawara da junansu, suka ce, "In muka
ce, 'Daga sama ne,' zai tambaya, 'To, don me
ba ku gaskata shi ba?' 6 Amma in kuma muka
ce, 'Daga mutane ne,' dukan mutanen za su
jajjefe mu da duwatsu, domin sun tabbata cewa,
Yohanna annabi ne." 7 Don haka, sai suka amsa
cewa, "Ba mu san inda ta fito ba." 8 Yesu ya
ce, "To, ni ma ba zan gaya muku, ko da wane
iko ne, nake yin waɗannan abubuwa ba." 9 Sai
ya ci gaba da gaya wa mutanen wannan misali
ya ce, "Wani mutum ya yi gonar inabi, sai ya
ba da hayarta ga waɗansu manoma, sa'an nan

ya yi wata doguwar tafiya. 10 A lokacin girbi,
sai ya aiki bawa zuwa wurin masu hayan, don
su ba shi daga cikin'ya'yan inabin. Amma'yan
hayan suka yi wa bawan nan dūka, suka kore
shi hannu wofi. 11 Ya sāke aikan wani bawa,
shi ma suka yi masa dūka, suka kunyata shi,
suka kuma kore shi hannu wofi. 12 Har yanzu,
ya sāke aikan na uku, amma suka ji masa rauni,
suka jefar da shi waje. 13 "Sai mai gonar inabin
ya ce, 'Me zan yi? Zan aiki ɗana da nake ƙauna,
wataƙila za su girmama shi.' 14 "Amma da'yan
hayan suka gan shi, sai suka tattauna zancen,
suka ce, 'Wannan shi ne magājin, mu kashe
shi sa'an nan gādon zai zama namu!' 15 Sai
suka fitar da shi waje, suka kashe shi. "To, me
mai gonar inabin zai yi da su? 16 Zai zo ya
karkashe masu hayan nan, ya ba wa waɗansu
gonar inabin." Da mutanen suka ji wannan, sai
suka ce, "Allah ya sawwaƙa!" 17 Yesu ya zura
musu ido ya ce, "To, mene ne ma'anar abin da
aka rubuta cewa, "'Dutsen da magina suka ƙi,
shi ne kuwa ya zama dutsen kan ginin' 18 Duk
wanda ya fādì a kan dutsen nan, zai kakkarye.
Kuma in dutsen nan ya fādì a kan wani, zai
murƙushe shi." 19 Malaman dokoki da manyan
firistoci, suka nemi hanyar kama shi nan da
nan, domin sun san cewa, ya yi wannan misali
a kansu ne, amma suna jin tsoron mutane. 20
Sai suka sa masa ido, suka aiki'yan leƙen asiri,
waɗanda suka nuna kamar su masu gaskiya
ne, suna nufin su kama shi game da abin da
zai faɗa, domin su ba da shi ga gwamna mai
mulki, da mai iko. 21 Sai'yan leƙen asirin suka
tambaye shi, suka ce, "Malam, mun sani kana
faɗin, kuma kana koyar da abin da yake daidai,
ba ka kuma nuna bambanci, amma kana koyar
da hanyar Allah bisa ga gaskiya. 22 Daidai ne
mu biya haraji ga Kaisar, ko babu?" 23 Ya gane
makircinsu, sai ya ce musu, 24 "Nuna mini
dinari. Hoton wane ne, kuma rubutun wane
ne a kai?" Suka amsa, "Na Kaisar." 25 Sai ya ce
musu, "Ku ba wa Kaisar abin da yake na Kaisar,
ku kuma ba wa Allah abin da yake na Allah."
26 Ba su iya kama shi a kan abin da ya faɗa
a fili ba. Amsarsa ya ba su mamaki, shi ya sa
suka yi shiru. 27 Waɗansu Sadukiyawa da suke
cewa, ba tashin matattu, suka zo wurin Yesu
da tambaya cewa, 28 "Malam, Musa ya rubuta
mana cewa, 'In ɗan'uwan wani mutum ya mutu,
ya bar mata amma ba'ya'ya, dole mutumin ya
aure gwauruwar, ya samo wa ɗan'uwansa'ya'ya.'
29 To, an yi waɗansu'yan'uwa bakwai. Na fari ya
auri wata mace, ya mutu ba'ya'ya. 30 Na biyun,
31 da na ukun suka aure ta. Haka nan dukansu
bakwai suka mutu babu'ya'ya. 32 A ƙarshe, ita
macen ma ta mutu. 33 Shin, a tashin matattu,
matar wa za tă zama? Tun da su bakwan nan,
sun aure ta." 34 Yesu ya amsa ya ce, "Mutanen
zamanin nan suna aure, suna kuma ba da aure,
(aiōn g165) 35 amma su waɗanda aka ga sun
cancantar kasancewa a zamanin can, da kuma
na tashin matattu, ba za su yi aure, ko su ba da
aure ba. (aiōn g165) 36 Kuma ba za su sāke mutuwa
ba, gama su kamar mala'iku ne. Su'ya'yan Allah
ne, tun da su'ya'yan tashin matattu ne. 37
Amma bisa ga labari na bishiya nan, mai cin
wuta da Musa ya gani a jeji, ko Musa ma, ya
nuna cewa, matattu suna tashi. Gama ya kira
Ubangiji, 'Allah na Ibrahim, da Allah na Ishaku,
da kuma Allah na Yaƙub.' 38 Shi ba Allah na
matattu ba ne, amma na masu rai ne, gama
a gare shi, duka na da rai." 39 Sai waɗansu
malaman dokoki suka amsa suka ce, "Ka faɗì
daidai, malam!" 40 Kuma ba wanda ya sami
ƙarfin halin yin masa waɗansu tambayoyi. 41 Sai
Yesu ya ce musu, "Yaya suke cewa, 'Kiristi ɗan
Dawuda ne?' 42 Dawuda da kansa ya faɗa a cikin
Zabura, "'Ubangiji ya ce wa Ubangijina, "Zauna
a hannun damana, 43 sai na sa abokan gābanka
su zama matashin sawunka."' 44 Dawuda ya
kira shi 'Ubangiji.' Ta, yaya zai zama ɗansa?" 45
Yayinda dukan mutane suna cikin saurarońsa,
sai Yesu ya ce wa almajiransa, 46 "Ku yi hankali
da malaman dokoki. Sukan so sa manyan riguna
suna zaga, suna sha'awan karɓan gaisuwa a
wuraren kasuwanci, da kuma wuraren zama
mafi daraja a majami'u, da wuraren bangirma a
bukukkuwa. 47 Suna mamaye gidajen gwauraye,
kuma don burga, suna dogayen addu'o'i. Ga irin
waɗannan mutane, za a yi musu hukunci mai
tsanani sosai."

21 Da Yesu ya ɗaga ido, sai ya ga waɗansu
masu arziki suna sa baikonsu a ma'ajin

haikalin. 2 Ya kuma ga wata gwauruwa
matalauciya, ta saka anini biyu. 3 Sai ya ce,
“Gaskiya ina faɗa muku, wacce nan gwauruwa
matalauciya ta sa fiye da dukan sauran. 4 Dukan
mutanen nan sun ba da baikonsu daga cikin
arzikinsu ne, amma ita daga cikin talaucinta,
ta saka duk abin da take da shi na rayuwa.”
5 Waɗansu daga cikin almajiransa, suka fara
magana a kan yadda aka yi wa haikalin ado da
duwatsu masu kyau, da kuma kyautai da aka
keɓe wa Allah. Amma Yesu ya ce, 6 “Wannan
abin da kuke kallo a nan, lokaci yana zuwa da
ba za a bar wani dutse a kan wani dutse ba.
Kowannensu, za a rushe shi.” 7 Suka tambaye
shi suka ce, “Malam, yaushe waɗannan za su
faru? Kuma wace alama za tă nuna cewa suna
dab da faruwa?” 8 Ya amsa ya ce, “Ku lura, kada
ku kuma a ruɗe ku. Gama da yawa za su zo a
cikin sunana, suna cewa, ‘Ai, ni ne shi,’ da kuma,
‘Lokaci ya yi kusa.’ Kada ku bi su. 9 Sa’ad da
kuka ji labarin yaƙe-yaƙe, da juye juyen mulki,
kada ku tsorota. Dole ne waɗannan abubuwa su
fara faruwa, amma ƙarshen ba zai zo nan da
nan ba.” 10 Sai ya ce musu, “Al’umma za tă tasar
wa al’umma, mulki zai tasar wa mulki. 11 Za a
yi manyan girgizar ƙasa, da yunwa, da annoba
a wurare dabam-dabam, da kuma abubuwa
masu bantsoro, da manyan alamu daga sama.
12 “Amma kafin duk abubuwa nan, za a kama
ku a tsananta muku. Za a kai ku majami’u, da
kurkuku. Za a kuma kai ku gaban sarakuna
da gwamnoni, kuma dukan waɗannan saboda
sunana. 13 Wannan zai sa ku zama shaidu a
gare su. 14 Amma ku yi ƙuduri, wato, ku shirya
zuciyarku, a kan ba za ku damu ba kafin lokacin,
game da yadda za ku kāre kanku. 15 Gama zan
ba ku kalmomi, da hikima waɗanda ba ko ɗaya
daga cikin maƙiyanku, za su iya tsayayya da ku,
ko su ƙaryata. 16 Har iyayenku, da’yan’uwanku
maza, da danginku, da abokanku ma, duk za
su bashe ku, su kuma kashe waɗansunku. 17
Duk mutane za su ƙi ku saboda ni. 18 Amma ko
gashi ɗaya na kanku, ba zai hallaka ba. 19 Ta
wurin tsayawa da ƙarfi, za ku sami rai. 20 “In
kuka ga mayaƙa sun kewaye Urushalima, za ku
sani rushewarta ya yi kusa. 21 A lokacin nan,
bari waɗanda suke Yahudiya, su gudu zuwa
cikin duwatsu. Bari waɗanda suke cikin birnin
kuma su fita, bari kuma waɗanda suke ƙauye
kada su shiga birnin. 22 Gama wannan shi ne
lokacin hukunci, saboda a cika duk abin da aka
rubuta. 23 Zai zama abin kaito ga mata masu
ciki, da mata masu renon’ya’ya, a waɗancan
kwanakin! Za a yi baƙin ciki mai tsanani a ƙasar,
da kuma fushi mai tsanani a kan mutanen nan.
24 Za a kashe su da takobi, a kuma ɗauke su’yan
kurkuku, zuwa dukan al’ummai. Al’ummai za su
tattaka Urushalima, har sai lokacin Al’ummai
ya cika. 25 “Za a yi alamu a cikin rana, da cikin
wata, da cikin taurari. A duniya, al’ummai za su
yi baƙin ciki, su kuma rikice don tsoro, saboda
ruri da kuma tafasar teku. 26 Mutane za su
suma don tsoro, za su kuma yi fargaba, a kan
abin da yake zuwa a bisan duniya, gama za
a girgiza duniyar taurarin sararin sama. 27 A
lokacin ne za su ga Ɗan Mutum yana zuwa
cikin girgije, da iko, da ɗaukaka mai girma. 28
Sa’ad da waɗannan abubuwa sun fara faruwa,
ku tashi tsaye, ku ɗaga kawunanku, domin
fansarku yana matsowa kusa.” 29 Sai ya gaya
musu wannan misali ya ce, “Ku dubi itacen
ɓaure da dukan itatuwa. 30 A duk lokacin da
sun fara fitar da ganye, za ku gani da kanku,
ku san cewa, damina ta yi kusa. 31 Haka ma,
in kuka ga waɗannan abubuwa suna faruwa,
ku sani mulkin Allah ya yi kusa. 32 “Gaskiya
nake gaya muku, ba shakka, wannan zamani
ba zai shuɗe ba, sai dukan waɗannan abubuwa
sun cika. 33 Sama da ƙasa za su shuɗe, amma
kalmomina ba za su taɓa shuɗewa ba. 34 “Ku
lura fa don kada son jin dadî na banza, da
shaye-shaye, da damuwa na rayuwa su rinjayi
zuciyarku, har ranar ta auko muku ba tsammani
kamar tarko. 35 Gama za tă zo a kan kowa da
yake kan dukan duniya. 36 Ku yi tsaro kullum,
ku yi addu’a don ku iya kuɓuta daga dukan
waɗannan abubuwa da suke kusan faruwa, don
ku iya tsayawa a gaban Ɗan Mutum.” 37 Kowace
rana, Yesu yakan je haikalin ya yi koyarwa, da
kowace yamma kuma, ya je ya kwana a kan
tudun da ake kira Dutsen Zaitun. 38 Da sassafe
kuma, dukan mutanen suka zo haikalin, don su
saurare shi.

22 Yanzu fa, Bikin Burodi Marar Yistin da
ake kira Bikin Ƙetarewa ya yi kusa, **2**
manyan firistoci da malaman dokoki kuma suna
neman yadda za su kashe Yesu a ɓoye, don
suna tsoron mutane. **3** Shaiɗan kuwa ya shiga
Yahuda, wanda ake kira Iskariyot, ɗaya daga
cikin Sha Biyun. **4** Sai Yahuda ya je ya tattauna
da manyan firistoci, da ma'aikatan'yan gadin
haikali, a kan yadda zai ba da Yesu a gare su. **5**
Suka kuwa yi murna, suka yarda su ba shi kudî.
6 Ya ko yarda, ya fara neman zarafin da zai ba
da Yesu a gare su, sa'ad da taro ba sa nan tare
da shi. **7** Sai ranar Bikin Burodi Marar Yisti ta
kewayo, wato, ranar hadayar ɗan ragon kafara
na Bikin Ƙetarewa. **8** Sai Yesu ya aiki Bitrus
da Yohanna, ya ce musu, "Ku je ku yi shirye-
shiryen Bikin Ƙetarewar da za mu ci." **9** Suka
tambaye shi suka ce, "Ina kake so mu je mu
yi shirin?" **10** Ya amsa ya ce, "Sa'ad da kuka
shiga cikin gari, za ku sadu da wani mutum
yana ɗauke da tulun ruwa. Ku bi shi zuwa gidan
da zai shiga. **11** Ku ce wa maigidan, Malam ya
aike mu mu ce maka, 'Ina ɗakin baƙi, inda ni da
almajiraina za mu ci abincin Bikin Ƙetarewa?'
12 Zai nuna muku wani babban ɗakin sama a
shirye. Nan za ku yi shirin." **13** Sai suka tafi,
suka kuma iske kome kamar yadda Yesu ya
faɗa musu. Sai suka shirya Bikin Ƙetarewa.
14 Da lokaci ya yi, sai Yesu ya zauna tare da
manzanninsa don cin abinci. **15** Sai ya ce musu,
"Na yi marmari ƙwarai don in ci wannan Bikin
Ƙetarewa tare da ku, kafin in sha wahala. **16** Ina
dai gaya muku, ba zan ƙara cinsa ba, sai ya sami
cika a mulkin Allah." **17** Bayan ya ɗauki kwaf
ruwan inabi, ya yi godiya, sai ya ce, "Ku karɓa,
ku rarraba wa junanku. **18** Ina dai gaya muku,
ba zan ƙara sha daga'ya'yan inabi ba, sai mulkin
Allah ya zo." **19** Sai ya ɗauki burodi ya yi godiya,
ya kakkarya ya ba su, da cewa, "Wannan jikina
ne, da aka bayar dominku. Ku riƙa yin haka don
tunawa da ni." **20** Haka kuma, bayan abincin, ya
ɗauki kwaf ruwan inabi ya ce, "Wannan kwaf
ruwan inabi shi ne, na sabon alkawari cikin
jinina, da aka zubar dominku. **21** Amma hannun
wanda zai ci amanata, yana cin abincin tare da
ni. **22** Ɗan Mutum zai mutu kamar yadda aka
ƙaddara, amma kaiton mutumin da zai bashe
shi." **23** Sai suka fara tambayar junansu, ko
wane ne a cikinsu zai yi wannan. **24** Gardama ta
tashi a tsakaninsu, a kan ko wane ne a cikinsu
ya fi girma. **25** Yesu ya ce musu, "Sarakunan
Al'ummai suna nuna iko a kan mutanensu,
kuma waɗanda suke nuna iko a kansu, suna
kiran kansu Masu Taimakon mutane. **26** Amma
ku, kada ku zama haka. A maimakon haka, sai
dai wanda ya fi girma a cikinku, ya zama kamar
wanda ya fi ƙanƙanta, wanda kuma ke mulki,
ya zama kamar mai hidima. **27** Wane ne ya fi
girma? Wanda yake zaune a tebur ne, ko kuma
shi da yake yin hidima? Ashe, ba wanda yake
zaune a tebur ba ne? Amma ga ni, ni mai yin
hidima ne a cikinku. **28** Ku ne kuka tsaya tare
da ni a gwaje-gwajen da na sha. **29** Daidai kamar
yadda Ubana ya ba ni mulki, haka ni ma nake
ba ku. **30** Saboda ku ci, ku sha a teburina a cikin
mulkina. Kuma ku zauna a kan gadon sarauta,
ku yi wa kabilu goma sha biyu na Isra'ila shari'a.
31 "Siman, Siman, Shaiɗan ya nemi izini ya
sheƙe kakamar alkama. **32** Amma na yi maka
addu'a, Siman, domin kada bangaskiyarka ta
kāsa. Bayan ka juyo, ka ƙarfafa'yan'uwanka." **33**
Amma ya amsa ya ce, "Ubangiji, ina a shirye in
tafi tare da kai har kurkuku, ko mutuwa ma." **34**
Yesu ya ce, "Ina gaya maka Bitrus, kafin zakara
ya yi cara yau, za ka yi mūsun sanina sau uku."
35 Sai Yesu ya tambaye, su ya ce, "Lokacin da
na aike ku ba tare da jakar kudî, ko jaka, ko
takalma ba, kun rasa wani abu?" Suka amsa,
"Babu." **36** Ya ce musu, "Amma yanzu, in kuna
da jakar kudî, ko jaka, ku ɗauka. In kuma ba ku
da takobi, ku sayar da rigarku, ku saya. **37** A
rubuce yake cewa, 'An lissafta shi tare da masu
zunubi.' Ina kuwa gaya muku, dole wannan ya
cika a kaina. I, abin da aka rubuta a kaina yana
kusan cikawa." **38** Almajiran suka ce, "Duba
Ubangiji, ga takuba biyu." Yesu ya ce, "Ya isa."
39 Yesu ya fita zuwa Dutsen Zaitun kamar yadda
ya saba, almajiransa kuma suka bi shi. **40** Da ya
kai wurin, sai ya ce musu, "Ku yi addu'a don
kada ku fāɗî cikin jarraba." **41** Sai ya janye daga
wurinsu, misalin nisan jifa, ya durƙusa a ƙasa
ya yi addu'a, **42** "Uba, in ka yarda, ka ɗauke mini
wannan kwaf, amma ba nufina ba, sai dai naka."
43 Wani mala'ika daga sama ya bayyana gare

shi, ya ƙarfafa shi. 44 Domin tsananin azaba,
sai ya ƙara himma cikin addu'a, zuffansa kuma
na ḋigowa ƙasa kamar jini. 45 Da ya tashi daga
addu'a, ya koma inda almajiransa suke, sai ya
iske su suna barci, daga gajiyar baƙin ciki. 46 Ya
tambaye su, "Don me kuke barci? Ku tashi ku yi
addu'a, don kada ku fāḋì cikin jarraba." 47 Yana
cikin magana sai ga taro sun zo. Mutumin nan
da ake kira Yahuda, ḋaya daga cikin Sha Biyun,
shi ya bi da su. Sai ya matso kusa da Yesu don
yǎ yi masa sumba. 48 Amma Yesu ya tambaye
shi ya ce, "Yahuda, ashe, da sumba za ka bashe
Ɗan Mutum?" 49 Da masu bin Yesu suka ga
abin da zai faru, sai suka ce, "Ubangiji, mu yi
sara da takubanmu ne?" 50 Sai ḋayansu ya kai
sara ga bawan babban firist, ya sare kunnen
damansa. 51 Amma Yesu ya amsa ya ce, "Kada a
ƙara yin wannan!" Sai ya taɓa kunnen mutumin
da aka sara, ya warkar da shi. 52 Sai Yesu ya ce
wa manyan firistoci, da ma'aikatan'yan gadin
haikali, da dattawa, waḋanda suka zo don su
kama shi, "Ina jagoran wani tawaye ne, da za
ku zo da takuba da sanduna? 53 Kullum ina
tare da ku a filin haikali, amma ba ku kama
ni ba. Amma wannan ne sa'a naku, lokacin da
duhu yake mulki." 54 Sai suka kama shi suka
kai shi gidan babban firist. Bitrus ya bi su daga
nesa. 55 Amma da suka hura wuta a tsakiyar
harabar gidan, kowa ya zauna, sai Bitrus ya zo
ya zauna tare da su. 56 Wata baiwa ta gan shi
zaune kusa da wutar. Ta dube shi sosai sa'an
nan, ta ce, "Ai, wannan mutum ma yana tare da
shi." 57 Amma ya yi mūsu ya ce, "Mace, ban
san shi ba!" 58 Bayan ḋan lokaci kaḋan, wani
dabam ya gan shi ya ce, "Kai ma ḋayansu ne."
Bitrus ya amsa ya ce, "Kai, ba na cikinsu!" 59
Bayan kamar sa'a ḋaya, sai wani mutum ya ce,
"Ba shakka, mutumin nan ma yana tare da shi,
don shi mutumin Galili ne." 60 Bitrus ya amsa
ya ce, "Kai, ban ma san abin da kake magana
a kai ba!" Yana cikin magana, sai zakara ya
yi cara. 61 Ubangiji kuma ya juya ya kafa wa
Bitrus ido. Sai Bitrus ya tuna da maganar da
Ubangiji ya ce masa, "Kafin zakara ya yi cara
yau, za ka yi mūsun sanina sau uku." 62 Sai ya
fita waje, ya yi kuka mai zafi. 63 Mutanen da
suke gadin Yesu suka fara masa ba'a da dūka.
64 Suka rufe masa idanu suna tambaya cewa,
"Ka yi annabci! Wa ya mare ka?" 65 Suka kuma
yi masa waḋansu baƙaƙen maganganu masu
yawa. 66 Da gari ya waye, sai majalisar dattawa
na mutane, da manyan firistoci, da malaman
dokoki, suka taru wuri ḋaya. Sai aka kawo Yesu
a gabansu. 67 Suka ce, "Ka faḋa mana, ko kai ne
Kiristi?" Yesu ya amsa ya ce, "Ko na gaya muku,
ba za ku gaskata ni ba, 68 in kuma na yi muku
tambaya ba za ku iya ba ni amsa ba. 69 Amma
daga yanzu, Ɗan Mutum zai zauna a hannun
dama na Allah Mai Iko." 70 Sai dukansu suka
yi tambaya suka ce, "Wato, kai Ɗan Allah ke
nan?" Ya amsa ya ce, "Kun faḋa daidai, ni ne."
71 Sai suka ce, "Wace shaida kuma muke nema?
Ai, mun ji abin da ya ce da bakinsa."

23 Sai dukan majalisa suka tashi, suka kai shi
gaban Bilatus. 2 Suka fara zarginsa suna
cewa, "Mun sami wannan mutum yana rikitar
da al'ummarmu. Yana hana a biya haraji ga
Kaisar. Yana kuma cewa, shi Kiristi ne, sarki
kuma." 3 Sai Bilatus ya tambayi Yesu ya ce, "Kai
ne sarkin Yahudawa?" Yesu ya amsa ya ce, "I,
haka yake, kamar yadda ka faḋa." 4 Sai Bilatus
ya sanar wa manyan firistoci da taron ya ce,
"Ni fa, ban sami wani ainihin abin zargi game
wannan mutum nan ba." 5 Amma suka nace,
suna cewa, "Yana tā da hankulan mutane, ko'ina
a Yahudiya da koyarwarsa. Ya fara daga Galili,
ga shi har ya kai nan." 6 Da Bilatus ya ji haka, sai
ya yi tambaya, "Ko shi mutumin Galili ne?" 7 Da
ya ji cewa, Yesu yana ƙarƙashin mulkin Hiridus
ne, sai ya aika da shi zuwa wurin Hiridus, don a
lokacin Hiridus yana Urushalima. 8 Da Hiridus
ya ga Yesu, sai ya yi murna ƙwarai, don tun dā
ma yana marmari ya gan shi a kan abin da ya
ji game da shi. Ya yi fata ya ga Yesu, yǎ kuma
yi waḋansu ayyukan banmamaki. 9 Ya yi masa
tambayoyi masu yawa, amma Yesu bai ba shi
ko amsa ba. 10 Manyan firistoci da malaman
dokoki suna tsaye a wurin, suna kawo zargi
masu ƙarfi a kansa. 11 Sai Hiridus da sojojinsa
suka wulaƙanta shi, suka yi masa ba'a. Sa'an
nan, suka sa masa babban riga, suka mai da shi
wurin Bilatus. 12 A ranar, Hiridus da Bilatus suka
zama abokan juna, don tun dā ma, su abokan

gāba ne. 13 Bilatus ya tara manyan firistoci, da
masu mulki, da mutane, 14 ya ce musu, “Kun
kawo mini wannan mutum, a matsayin wanda
yana zuga mutane su yi tawaye. Na bincike shi
a gabanku, ban ga a kan me kuka kawo kararsa
ba. 15 Haka ma Hiridus, shi ya sa ya dawo da shi
nan wurinmu. Kamar yadda ku ma kun gani, ba
abin da mutumin nan ya yi, da ya isa mutuwa.
16 Saboda haka, zan yi masa bulala, in sāke shi.”
18 Suka yi ihu gaba ɗaya suka ce, “A yi gaba
da wannan mutum! A sake mana Barabbas!”
19 (Barabbas yana kurkuku saboda laifin tā da
hankali a birnin, da kuma don kisankai.) 20 Sai
Bilatus ya sāke yin musu magana don yana so
ya saki Yesu. 21 Amma sai suka ci gaba da ihu,
suna cewa, “A gicciye shi! A gicciye shi!” 22
Ya sāke ce musu, sau na uku, “Don me? Wane
laifi wannan mutum ya yi? Ni dai ban same
shi da wani dalilin da ya isa a kashe shi ba.
Saboda haka, zan sa a hore shi, sa’an nan in
sāke shi.” 23 Amma suna ihu, suna nacewa,
suna cewa, dole a gicciye shi, har ihunsu ya
rinjaye shi. 24 Sai Bilatus ya biya bukatarsu da
ya ji roƙonsu. 25 Ya saki mutumin da aka jefa
a kurkuku saboda tā da hankali, da kisankai,
shi wanda suka roƙa. Sa’an nan ya ba da Yesu
ga nufinsu. 26 Sa’ad da suna tafiya da Yesu, sai
wani da ake kira Siman, mutumin Sairin, yana
zuwa daga ƙauye. Suka kama shi, suka aza masa
gicciyen, suka tilasta shi ya ɗauki gicciyen, ya
bi Yesu a baya. 27 Mutane da yawa sosai suka
bi shi, a cikinsu ma da mata waɗanda suka yi
makoki da kuka dominsa. 28 Yesu ya juya, ya
ce musu, “’Yan matan Urushalima, kada ku yi
kuka saboda ni, amma ku yi kuka saboda kanku,
da kuma saboda’ya’yanku. 29 Gama lokaci yana
zuwa da za ku ce, ‘Masu albarka ne bakararru,
wato, mata marasa haihuwa, da mahaihuwar da
ba su taɓa haihuwa ba, da kuma mama da ba
su taɓa shayar da nono ba!’ 30 Sa’an nan “‘za
su ce wa duwatsu, “Ku fāɗi a kanmu!” Za su ce
wa tuddai kuma, “Ku rufe mu!”’ 31 Gama in
mutane suna yin waɗannan abubuwa a lokacin
da itace na ɗanye, me zai faru in ya bushe?”
32 Tare da shi akwai mutum biyu masu laifi,
da aka tafi da su don a gicciye. 33 Da suka isa
wurin da ake kira “Koƙon Kai,” nan suka gicciye
shi, tare da masu laifin nan, ɗaya a hannun
damansa, ɗayan kuma a hagunsa. 34 Yesu ya
ce, “Ya Uba ka yi musu gafara, don ba su san
abin da suke yi ba.” Suka rarraba tufafinsa ta
wurin jefa ƙuri’a. 35 Mutanen suka tsaya suna
kallo. Har masu mulki ma suka yi masa ba’a,
suna cewa, “Ya ceci waɗansu, to, ya ceci kansa
in shi ne Kiristi na Allah, Zaɓaɓɓe.” 36 Sojoji
su ma, suka zo suka yi masa ba’a. Suka miƙa
masa ruwan tsami. 37 Suka ce, “In kai ne sarkin
Yahudawa, ka ceci kanka mana.” 38 Bisa da
shi kuma akwai rubutun da ya ce, Wannan shi
ne Sarkin Yahudawa. 39 Ɗaya daga cikin masu
laifin da aka gicciye a wurin ya zazzage shi ya
ce, “Shin, ba kai ne Kiristi ba? To, ka ceci kanka,
ka kuma cece mu mana!” 40 Amma ɗayan mai
laifi ya kwaɓe shi ya ce, “Ba ka da tsoron Allah
ne, wai saboda kana ƙarƙashin hukunci ɗaya
tare da shi? 41 Horonmu, daidai aka yi mana,
sakamakon abin da muka yi ne. Amma wannan
mutum, bai yi wani laifi ba.” 42 Sai ya ce, “Yesu,
ka tuna da ni sa’ad da ka shiga mulkinka.”
43 Yesu ya amsa, ya ce masa, “Gaskiya nake
faɗa maka, yau ɗin nan, za ka kasance tare da
ni, a mulkina a sama.” 44 Yanzu kuwa wajen
sa’a ta shida ne, kuma duhu ya rufe ko’ina a
ƙasar, har zuwa sa’a ta tara, 45 domin rana ta
daina haskakawa. Labulen da yake cikin haikali
kuma ya yage kashi biyu. 46 Yesu ya yi kira da
babbar murya ya ce, “Ya Uba, na danƙa ruhuna
a hannunka.” Da ya faɗi haka, sai ya ja numfashi
na ƙarshe. 47 Da jarumin ya ga abin da ya
faru, sai ya yabi Allah ya ce, “Gaskiya, wannan
mutum mai adalci ne.” 48 Da dukan mutanen da
suka taru, domin shaidar waɗannan abubuwa,
suka ga abin da ya faru, sai suka buga ƙirjinsu
suka tafi. 49 Amma dukan mutanen da suka san
Yesu, tare da mata da suka bi shi daga Galili,
suka tsaya daga nesa suna kallon abubuwan
nan. 50 Akwai wani mutum mai suna Yusuf, ɗan
Majalisa, wanda shi nagari ne, mai adalci, 51 shi
dā ma bai yarda da shawararsu, da kuma abin
da suka yi ba. Shi daga Arimateya ne wani garin
Yahudiya. Yana kuma jiran zuwa mulkin Allah.
52 Sai ya je wurin Bilatus ya roƙa a ba shi jikin
Yesu. 53 Sai ya saukar da jikin, ya nannaɗe shi
a cikin zanen lilin, ya sa shi a wani kabari da

aka fafe a cikin dutse, wadda ba a taɓa sa kowa
ba. 54 An yi haka ne a Ranar Shirye-shirye,
ranar Asabbaci kuma yana dab da farawa. 55
Matan da suka zo tare da Yesu, daga Galili suka
bi Yusuf suka ga kabarin, da kuma yadda aka
ajiye jikin. 56 Sa'an nan, suka koma gida, suka
shirya kayan ƙanshi da turare. Amma suka huta
a ranar Asabbaci don kiyaye doka.

24 Da sassafe a ranar farko ta mako, matan
suka je kabarin, da kayan ƙanshin da suka
shirya. 2 Suka iske an riga an gungurar da
dutsen daga bakin kabarin. 3 Amma da suka
shiga ciki, ba su iske jikin Ubangiji Yesu ba. 4
Yayinda suna cikin tunani a kan wannan, nan
take, ga waɗansu mutum biyu tsaye kusa da su,
sanye da kaya masu ƙyalli, kamar walƙiya. 5 A
cikin tsoro, matan suka fāɗi da fuskokinsu a
ƙasa, amma mutanen suka ce musu, "Me ya sa
kuke neman mai rai a cikin matattu? 6 Ba ya
nan, ya tashi! Ku tuna yadda ya gaya muku tun
yana tare da ku a Galili cewa, 7 'Dole a ba da Ɗan
Mutum ga hannun masu zunubi, a kuma gicciye
shi, a rana ta uku kuma a tashe shi.'" 8 Sai
suka tuna da maganarsa. 9 Da suka dawo daga
kabarin, sai suka faɗa wa Sha Ɗayan nan da
sauransu, dukan waɗannan abubuwa. 10 Matan
da suka gaya wa manzannin waɗannan abubuwa
su ne, Maryamu Magdalin, da Yowanna, da
Maryamu uwar Yaƙub, da waɗansu da suke tare
da su. 11 Amma ba su gaskata matan ba, domin
sun ɗauki kalmominsu wani zancen banza ne.
12 Duk da haka, Bitrus ya tashi a guje zuwa
kabarin. Da ya sunkuya, sai ya ga ƙyallayen
lilin kaɗai a kwance. Sai ya koma yana tunani
a ransa, a kan abin da ya faru. 13 A wannan
rana kuma, biyu daga cikinsu suna tafiya zuwa
wani ƙauye, da ake kira Emmawus, da suke
kusan mil bakwai daga Urushalima. 14 Suna
magana da juna a kan dukan abubuwan da suka
faru. 15 Da suna magana, kuma suna tattauna
waɗannan abubuwa da junansu, sai Yesu da
kansa ya zo yana tafiya tare da su. 16 Amma
ba a ba su ikon gane shi ba. 17 Sai ya tambaye,
su ya ce, "Mene ne kuke tattaunawa da juna a
cikin tafiyarku?" Suka tsaya shiru, da damuwa
a fuskarsu. 18 Ɗaya daga cikinsu, mai suna
Kiliyobas, ya tambaye shi ya ce, "Ashe, kai baƙo
ne a Urushalima, da ba ka san abubuwan da
suka faru a can, a cikin kwanakin nan ba?" 19
Sai ya yi tambaya, "Waɗanne abubuwa?" Suka
amsa suka ce, "Game da Yesu Banazare. Shi
annabi ne, mai iko ne kuma cikin ayyukansa
da maganarsa, a gaban Allah da kuma dukan
mutane. 20 Manyan firistoci da masu mulkinmu
sun ba da shi a yi masa hukuncin mutuwa, suka
kuwa gicciye shi. 21 Amma da, muna sa zuciya
cewa, shi ne wanda zai fanshi Isra'ila. Bugu
da ƙari kuma yau kwana uku ke nan tun da
wannan abin ya faru. 22 Har wa yau, waɗansu
daga cikin matanmu sun ba mu mamaki. Sun
je kabarin da sassafen nan, 23 amma ba su
sami jikinsa ba. Sun dawo sun faɗa mana cewa,
sun ga wahayi na mala'iku, da suka ce yana
da rai. 24 Sa'an nan, waɗansu abokanmu suka
je kabarin, suka kuma tarar da kome kamar
yadda matan suka faɗa, amma shi, ba su gan
shi ba." 25 Sai ya ce musu, "Ashe, ku marasa
azanci ne, masu nauyin zuciyar gaskata, da
dukan abin da annabawa suka faɗa! 26 Ai, dole
Kiristi yă sha waɗannan wahalolin, kafin yă
shiga ɗaukakarsa. 27 Sai ya fara bayyana musu
daga Musa da dukan Annabawa, abin da dukan
Nassi ya faɗa a kansa." 28 Da suka yi kusa
da ƙauyen da za su, sai Yesu ya yi kamar zai
ci gaba. 29 Amma suka matsa masa suka ce,
"Sauka wurinmu, don dare ya kusa, rana ta
kusa fāɗuwa." Sai ya sauka wurinsu. 30 Da ya
zauna a tebur tare da su, sai ya ɗauki burodi, ya
yi godiya, ya kakkarya ya fara ba su. 31 Sa'an
nan idanunsu suka buɗe, suka gane shi. Sai ya
ɓace musu. 32 Suka tambayi juna, "Ashe, shi
ya sa zukatanmu suka kuna a cikinmu, sa'ad
da yake magana da mu a hanya, yana bayyana
mana Nassi." 33 Suka tashi nan da nan suka
koma Urushalima. A can suka sami Sha Ɗayan
nan da waɗanda suke tare da su a wuri ɗaya,
34 suna cewa, "Gaskiya ne! Ubangiji ya tashi,
ya kuma bayyana ga Siman" 35 Sai su biyun
nan suka ba da labarin abin da ya faru a hanya,
da kuma yadda suka gane Yesu yayinda ya
kakkarya burodin. 36 Suna cikin wannan zance,
sai ga Yesu da kansa tsaye a tsakiyarsu. Sai ya
ce musu, "Salama a gare ku!" 37 Suka firgita,

suka tsorota, suna tsammani fatalwa ce suka
gani. 38 Sai ya ce musu, “Don me kuke damuwa,
kuke kuma shakka a zuciyarku? 39 Ku duba
hannuwana da ƙafafuna. Ai, ni ne da kaina! Ku
taɓa ni ku ji, ai, fatalwa ba ta da nama da ƙashi,
yadda kuke gani nake da su.” 40 Da ya faɗi haka,
sai ya nuna musu hannuwansa da ƙafafunsa. 41
Kuma har yanzu, suna cikin rashin gaskatawa,
saboda murna da mamaki, sai ya tambaye su,
“Kuna da abinci a nan?” 42 Suka ba shi ɗan
gasasshen kifi, 43 ya karɓa ya ci a gabansu. 44 Ya
ce musu, “Wannan shi ne abin da na gaya muku
tun ina tare da ku cewa, dole a cika kome da
aka rubuta game da ni, a cikin Dokar Musa, da
Annabawa, da kuma Zabura.” 45 Sai ya wayar da
tunaninsu don su fahimci Nassi. 46 Ya ce musu,
“Wannan shi ne abin da aka rubuta, cewa dole
Kiristi yă sha wahala, a rana ta uku kuma yă
tashi daga matattu. 47 Kuma a cikin sunansa za
a yi wa’azin tuba da gafarar zunubai, ga dukan
ƙasashe. Za a kuwa fara daga Urushalima. 48
Ku ne shaidun waɗannan abubuwa. 49 Zan aika
muku da abin da Ubana ya yi alkawari. Amma
ku dakata a birnin tukuna, sai an rufe ku da
iko daga sama.” 50 Bayan ya kai su waje kusa
da Betani, sai ya ɗaga hannuwansa ya sa musu
albarka. 51 Yana cikin sa musu albarka, sai ya
rabu da su. Aka ɗauke shi zuwa cikin sama. 52
Sai suka yi masa sujada, suka koma Urushalima
cike da murna sosai. 53 Sai suka ci gaba da zama
a cikin haikalin, suna yabon Allah.

Yohanna

1 Tun farar farawa akwai Kalma, Kalman kuwa
yana nan tare da Allah, Kalman kuwa Allah
ne. **2** Yana nan tare da Allah tun farar farawa. **3**
Ta wurin Kalman ne aka halicci dukan abubuwa.
In ba tare da shi ba, babu abin da aka yi wanda
aka yi. **4** A cikinsa rai ya kasance, wannan rai
kuwa shi ne hasken mutane. **5** Hasken yana
haskakawa cikin duhu, amma duhun bai rinjaye
shi ba. **6** Akwai wani mutumin da aka aiko daga
Allah; mai suna Yohanna. **7** Ya zo a matsayin mai
shaida domin yă ba da shaida game da wannan
haske, don ta wurinsa dukan mutane su ba da
gaskiya. **8** Shi kansa ba shi ne hasken ba; sai dai
ya zo a matsayin shaida ne kaɗai ga hasken. **9**
Haske na gaskiya da yake ba da haske ga kowane
mutum mai shigowa duniya. **10** Yana a duniya,
kuma ko da yake an yi duniya ta wurinsa ne,
duniya ba tă gane shi ba. **11** Ya zo wurin abin
da yake nasa, amma nasa ɗin ba su karɓe shi
ba. **12** Duk da haka dukan waɗanda suka karɓe
shi, ga waɗanda suka gaskata a sunansa, ya ba
su iko su zama'ya'yan Allah **13** 'ya'yan da aka
haifa ba bisa hanyar'yan adam, ko shawarar
mutum ko nufin namiji ba, sai dai haifaffu bisa
ga nufin Allah. **14** Kalman ya zama mutum, ya
kuwa zauna a cikinmu. Muka ga ɗaukakarsa,
ɗaukaka ta wanda yake Ɗaya kuma Makaɗaici,
wanda ya zo daga wurin Uba, cike da alheri da
gaskiya. **15** (Yohanna ya ba da shaida game da
shi. Ya ɗaga murya yana cewa, "Wannan shi ne
wanda na ce, 'Mai zuwa bayana ya fi ni girma
domin yana nan kafin ni.'") **16** Daga yalwar
alherinsa dukanmu muka sami albarka bisa
albarka. **17** Gama an ba da doka ta wurin Musa;
alheri da gaskiya kuwa sun zo ne ta wurin Yesu
Kiristi. **18** Ba wanda ya taɓa ganin Allah, sai dai
Allah da yake Ɗaya da kuma Makaɗaici wanda
yake a gefen Uba, shi ne ya bayyana shi. **19**
To, ga shaidar Yohanna sa'ad da Yahudawan
Urushalima suka aiki firistoci da Lawiyawa su
tambaye shi ko shi wane ne. **20** Bai yi mūsu ba,
amma ya shaida a fili cewa, "Ba ni ne Kiristi ba."
21 Sai suka tambaye shi suka ce, "To, wane ne
kai? Kai ne Iliya?" Ya ce, "A'a, ni ba shi ba ne."
"Kai ne Annabin nan?" Ya amsa ya ce, "A'a."
22 A ƙarshe suka ce, "Wane ne kai? Ka ba mu
amsa don mu mayar wa waɗanda suka aike mu.
Me kake ce da kanka?" **23** Yohanna ya amsa da
kalmomin annabi Ishaya, "Ni murya ne mai kira
a hamada, 'Ku miƙe hanya domin Ubangiji.'" **24**
To, waɗansu Farisiyawan da aka aika **25** suka
tambaye shi suka ce, "Don me kake yin baftisma
in kai ba Kiristi ba ne, ba kuwa Iliya ba, ba kuma
annabin nan ba?" **26** Yohanna ya amsa ya ce, "Ni
dai ina baftisma da ruwa ne, amma a cikinku
akwai wani tsaye da ba ku sani ba. **27** Shi ne mai
zuwa bayana, wanda ko igiyar takalmansa ma
ban isa in kunce ba." **28** Wannan duk ya faru ne
a Betani a ƙetaren Urdun, inda Yohanna yake
yin baftisma. **29** Kashegari Yohanna ya ga Yesu
yana zuwa wajensa sai ya ce, "Ku ga, ga Ɗan
Rago na Allah mai ɗauke zunubin duniya! **30**
Wannan shi ne wanda nake nufi sa'ad da na ce,
'Mutum mai zuwa bayana ya fi ni girma, domin
yana nan kafin ni.' **31** Ko ni ma dā ban san shi
ba, sai dai abin da ya sa na zo ina baftisma da
ruwa shi ne domin a bayyana shi ga Isra'ila."
32 Sai Yohanna ya ba da wannan shaida, "Na
ga Ruhu ya sauko kamar kurciya daga sama
ya zauna a kansa. **33** Dā ban san shi ba, sai dai
wanda ya aiko ni in yi baftisma da ruwa ya
gaya mini cewa, 'Mutumin da ka ga Ruhu ya
sauko ya kuma zauna a kansa shi ne wanda zai
yi baftisma da Ruhu Mai Tsarki.' **34** Na gani
na kuma shaida cewa wannan Ɗan Allah ne."
35 Kashegari kuma Yohanna yana can tare da
biyu daga cikin almajiransa. **36** Da ya ga Yesu
yana wucewa, sai ya ce, "Ku ga, ga Ɗan Rago
na Allah!" **37** Da almajiran nan biyu suka ji ya
faɗi haka, sai suka bi Yesu. **38** Da juyewa, sai
Yesu ya ga suna bin sa, sai ya tambaye, su ya
ce, "Me kuke nema?" Suka ce, "Rabbi" (wato,
"Malam"), "ina kake da zama?" **39** Ya amsa
musu ya ce, "Ku zo, za ku kuma gani." Saboda
haka suka je suka ga inda yake da zama, suka
kuma zauna a can tare da shi. Wajen sa'a ta
goma ce kuwa. **40** Andarawus ɗan'uwan Siman
Bitrus, yana ɗaya daga cikin biyun nan da suka
bi Yesu bayan da suka ji maganar Yohanna a
kan Yesu. **41** Abu na fari da Andarawus ya yi
shi ne ya sami ɗan'uwansa Siman ya gaya masa

cewa, “Mun sami Almasihu” (wato, Kiristi). 42
Ya kuma kawo shi wurin Yesu. Yesu ya dube
shi ya ce, “Kai ne Siman ɗan Yohanna. Za a ce
da kai Kefas” (in an fassara, Bitrus ke nan). 43
Kashegari Yesu ya yanke shawara yă tafi Galili.
Da ya sami Filibus sai ya ce masa, “Bi ni.” 44
Filibus, kamar Andarawus da Bitrus shi ma daga
garin Betsaida ne. 45 Filibus ya sami Natanayel
ya kuma gaya masa, “Mun sami wanda Musa ya
rubuta game da shi a cikin Doka, kuma wanda
annabawa suka rubuta a kansa, Yesu Banazare,
ɗan Yusuf.” 46 Natanayel ya ce, “A Nazaret!
Wani abin kirki zai iya fito daga can?” Filibus
ya ce, “Zo ka gani.” 47 Da Yesu ya ga Natanayel
yana zuwa, sai ya yi magana game da shi cewa,
“Ga mutumin Isra’ila na gaske wanda ba shi da
ha’inci.” 48 Natanayel ya yi tambaya ya ce, “A
ina ka san ni?” Yesu ya amsa ya ce, “Na gan ka
yayinda kake a gindin itacen ɓaure, kafin Filibus
yă kira ka.” 49 Sai Natanayel ya ce, “Rabbi, kai
Ɗan Allah ne. Kai ne Sarkin Isra’ila.” 50 Yesu ya
ce, “Ka gaskata domin na ce maka na gan ka a
gindin itacen ɓaure. Za ka ga abubuwan da suka
fi haka.” 51 Sai ya ƙara da cewa, “Gaskiya nake
gaya muku, za ku ga sama a buɗe, mala’ikun
Allah kuma suna hawa suna kuma sauka a kan
Ɗan Mutum.”

2 A rana ta uku sai aka yi bikin aure a Kana ta
Galili. Mahaifiyar Yesu kuwa tana can, 2 aka
gayyaci Yesu da almajiransa su ma a auren. 3
Da ruwan inabi ya ƙare, sai mahaifiyar Yesu ta
ce masa, “Ba su da sauran ruwan inabi.” 4 Yesu
ya ce, “Mace, me ya sa kike haɗa ni a wannan?
Lokacina bai yi ba tukuna.” 5 Sai mahaifiyarsa
ta ce wa bayin, “Ku yi duk abin da ya faɗa.” 6
Nan kusa kuwa akwai tulunan ruwa shida na
dutse a ajiye, irin da Yahudawa suke amfani da
su don tsarkakewa bisa ga al’ada, kowace kan ci
gallon kusan ashirin zuwa talatin. 7 Sai Yesu ya
ce wa bayin, “Ku ciccika tulunan da ruwa.” Suka
kuwa ciccika su fal. 8 Sa’an nan ya ce musu,
“Yanzu ku ɗiba ku kai wa uban bikin.” Suka yi
haka. 9 Uban bikin kuwa ya ɗanɗana ruwan
da aka juya ya zama ruwan inabi. Bai san daga
ina ya fito ba, ko da yake bayin da suka ɗiba
ruwan sun sani. Sai ya kira angon waje ɗaya
10 ya ce, “Kowa yakan kawo ruwan inabi mafi
kyau da fari, sa’an nan marar kyan bayan baƙin
sun sha da yawa; amma ka ajiye ruwan inabi
mafi kyau sai yanzu.” 11 Wannan shi ne na fari
cikin abubuwan banmamakin da Yesu ya yi a
Kana ta Galili. Ta haka ya bayyana ɗaukakarsa,
almajiransa kuwa suka ba da gaskiya gare
shi. 12 Bayan wannan sai ya tafi Kafarnahum
tare da mahaifiyarsa da’yan’uwansa da kuma
almajiransa. A can suka zauna’yan kwanaki.
13 Da lokacin Bikin Ƙetarewa na Yahudawa ya
yi kusa, sai Yesu ya haura zuwa Urushalima.
14 A filin haikali ya sami mutane suna sayar
da shanu, tumaki da tattabaru, waɗansu kuma
zaune a tebur suna canjin kuɗi. 15 Saboda haka
ya tuƙa bulala ta igiyoyi, ya kori duka daga filin
haikali, har da tumaki da shanu; ya watsar da
kuɗin masu canjin, ya birkice teburansu. 16
Ga masu sayar da tattabaru kuwa ya ce, “Ku
kwashe waɗannan daga nan! Don me za ku mai
da gidan Ubana kasuwa!” 17 Sai almajiransa
suka tuna cewa a rubuce yake, “Himma saboda
gidanka zai cinye ni.” 18 Sai Yahudawa suka
tambaye shi, “Wace abar banmamaki za ka
nuna mana ka tabbatar mana ikonka na yin
duk waɗannan?” 19 Yesu ya amsa musu ya ce,
“Ku rushe wannan haikali, zan kuwa sāke tā
da shi cikin kwana uku.” 20 Yahudawa suka
ce, “Sai fa da aka shekara arba’in da shida ana
ginin haikalin nan, kai kuwa a cikin kwana
uku za ka tā da shi?” 21 Amma haikalin da
ya yi magana jikinsa ne. 22 Bayan da ya tashi
daga matattu, sai almajiransa suka tuna da abin
da ya faɗa. Sa’an nan suka gaskata Nassi da
kuma kalmomin da Yesu ya yi. 23 To, yayinda
yake a Urushalima a Bikin Ƙetarewa, mutane
da yawa suka ga abubuwan banmamakin da
yake aikata suka kuma gaskata da sunansa. 24
Sai dai Yesu bai amince da su ba, don ya san
dukan mutane. 25 Ba ya bukatar shaidar mutum
game da mutum, don yă san abin da yake cikin
zuciyar mutum.

3 Akwai wani Bafarisiye mai suna Nikodimus,
wani ɗan majalisar Yahudawa. 2 Ya zo wurin
Yesu da dad dare ya ce, “Rabbi, mun sani kai
malami ne daga Allah. Gama ba wanda zai iya

yin waɗannan abubuwan banmamaki da kake
yi in Allah ba ya tare da shi." 3 Yesu ya amsa ya
ce, "Gaskiya nake faɗa maka, ba wanda zai iya
ganin mulkin Allah sai an sāke haihuwarsa."
4 Nikodimus ya yi tambaya ya ce, "Yaya za a
haifi mutum sa'ad da ya tsufa? Tabbatacce ba
zai sāke koma sau na biyu a cikin mahaifiyarsa
don a haife shi kuma ba!" 5 Yesu ya amsa ya ce,
"Gaskiya nake faɗa maka, ba wanda zai iya ganin
mulkin Allah sai an haife shi ta wurin ruwa da
kuma Ruhu. 6 Jiki yakan haifi jiki, amma Ruhu
yana haifi ruhu. 7 Kada ka yi mamaki da na
ce, 'Dole ne a sāke haifarku.' 8 Iska takan hura
zuwa inda take so. Kai kakan ji motsinta, sai
dai ba ka iya sanin inda take fitowa ko kuwa
inda za ta. Haka yake ga duk wanda aka haifa ta
wurin Ruhu." 9 Nikodimus ya yi tambaya ya ce,
"Yaya wannan zai yiwu?" 10 Yesu ya ce, "Kai
ma da kake malami na Isra'ila, ba ka fahimci
waɗannan abubuwa ba? 11 Gaskiya nake faɗa
maka, muna magana a kan abin da muka sani,
muka kuma shaida abin da muka gani ne, amma
har yanzu kun ƙi ku karɓi shaidarmu. 12 Na yi
muku magana a kan abubuwan duniya amma
ba ku gaskata ba; to, yaya za ku gaskata in na yi
magana a kan abubuwan sama? 13 Ba wanda
ya taɓa hawa zuwa sama sai wanda ya sauka
daga sama, wato, Ɗan Mutum. 14 Kamar dai
yadda Musa ya ɗaga maciji a hamada, haka dole
ne a ɗaga Ɗan Mutum, 15 don duk mai gaskata
da shi ya sami rai madawwami." (aiōnios g166) 16
Gama Allah ya ƙaunaci duniya sosai har ya ba
da wanda yake Ɗaya kuma Makaɗaicin Ɗansa
domin duk wanda ya gaskata da shi kada yă
hallaka sai dai yă sami rai madawwami. (aiōnios
g166) 17 Gama Allah bai aiki Ɗansa duniya don
yă yi wa duniya hukunci ba, sai dai domin
yă ceci duniya ta wurinsa. 18 Duk wanda ya
gaskata da shi ba za a yi masa hukunci ba, amma
duk wanda bai gaskata ba an riga an yi masa
hukunci domin bai gaskata da sunan wanda
yake Ɗaya kuma Makaɗaicin Ɗan Allah ba. 19
Hukuncin shi ne, Haske ya zo cikin duniya,
amma mutane suka so duhu a maimakon haske
domin ayyukansu mugaye ne. 20 Duk mai aikata
mugunta yana ƙin haske, ba zai kuwa zo cikin
haske ba don yana tsoro kada ayyukansa su
tonu. 21 Amma duk mai rayuwa bisa ga gaskiya
yakan zo cikin haske, domin a gani a sarari cewa
ayyukan da ya yi an yi su ne ta wurin Allah. 22
Bayan wannan, Yesu da almajiransa suka tafi
ƙauyukan Yahudiya, inda ya ɗan jima da su, ya
kuma yi baftisma. 23 To, Yohanna ma yana yin
baftisma a Ainon kusa da Salim, saboda akwai
ruwa da yawa a can, mutane kuwa suka yi ta
zuwa don a yi musu baftisma. 24 (Wannan kuwa
kafin a sa Yohanna a kurkuku.) 25 Sai gardama
ta tashi tsakanin waɗansu almajiran Yohanna
da wani mutumin Yahuda a kan zancen al'adar
tsarkakewa. 26 Sai suka zo wurin Yohanna suka
ce masa, "Rabbi, wancan mutumin da yake tare
da kai a ƙetaren Urdun, wannan da ka ba da
shaida a kansa sosai nan, yana baftisma, kuma
kowa yana zuwa wurinsa." 27 Ga wannan zancen
Yohanna ya amsa ya ce, "Mutum yakan karɓi
kawai abin da aka ba shi ne daga sama. 28 Ku
kanku za ku shaida cewa na ce, 'Ba ni ne Kiristi
ba, sai dai an aiko ni ne in sha gabansa.' 29 Ango
ne mai amarya. Abokin da yake masa hidima
yakan jira ya kuma saurara masa, yakan kuma
cika da farin ciki sa'ad da ya ji muryar ango.
Wannan farin cikin kuwa nawa ne, ya kuma
cika a yanzu. 30 Dole ne yă yi ta ƙaruwa, ni
kuma in yi ta raguwa. 31 "Wannan da ya zo daga
sama ya fi kowa; wannan da ya zo daga ƙasa na
ƙasa ne, yana kuma magana kamar wanda ya zo
daga ƙasa ne. Wannan da ya zo daga sama ya fi
kowa. 32 Yana ba da shaidar abin da ya gani da
kuma ya ji, duk da haka ba wanda ya yarda da
shaidarsa. 33 Mutumin da ya yarda da ita ya
tabbatar da cewa Allah mai gaskiya ne. 34 Gama
wannan da Allah ya aiko yakan faɗi kalmomin
Allah ne, gama Allah yana ba da Ruhu babu
iyaka. 35 Uban yana ƙaunar Ɗan ya kuma danƙa
kome a hannuwansa. 36 Duk wanda ya gaskata
da Ɗan yana da rai madawwami, amma duk
wanda ya ƙi Ɗan ba zai sami rai ba, gama fushin
Allah yana nan a bisansa." (aiōnios g166)

4 Yesu ya ji labari cewa Yahudawa sun ji cewa
ya wuce Yohanna samun masu bi, yana kuma
yin musu baftisma, 2 ko da yake ba Yesu ne
yake baftismar ba, almajiransa ne. 3 Da ya
sami wannan labari, sai ya bar Yahudiya ya

sāke koma Galili. 4 To, ya zama dole yă bi ta
Samariya. 5 Sai ya zo wani gari a Samariya da
ake ce da shi Saikar, kurkusa da filin da Yaƙub
ya ba wa ɗansa Yusuf. 6 Rijiyar Yaƙub kuwa
tana can, Yesu kuwa, saboda gajiyar tafiya, sai
ya zauna a bakin rijiyar. Wajen sa'a ta shida ne.
7 Sa'ad da wata mutuniyar Samariya ta zo ɗiban
ruwa, sai Yesu ya ce mata, "Ba ni ruwa in sha?"
8 (Almajiransa kuwa sun shiga gari don sayi
abinci.) 9 Sai mutuniyar Samariyar ta ce masa,
"Kai mutumin Yahuda ne, ni kuwa mutuniyar
Samariya ce. Yaya za ka roƙe ni ruwan sha?"
(Don Yahudawa ba sa hulɗa da Samariyawa.) 10
Yesu ya amsa mata ya ce, "Da kin san kyautar
Allah, da kuma wanda yake roƙonki ruwan sha,
da kin roƙe shi, shi kuwa da ya ba ki ruwan
rai." 11 Sai macen ta ce, "Ranka yă daɗe, ba ka
da guga rijiyar kuwa tana da zurfi. Ina za ka
sami wannan ruwan rai? 12 Ka fi mahaifinmu
Yaƙub ne, wanda ya ba mu rijiyar ya kuma sha
daga ciki da kansa, haka ma'ya'yansa da kuma
garkunan shanunsa da tumakinsa?" 13 Yesu ya
amsa ya ce, "Kowa ya sha wannan ruwa, zai
sāke jin ƙishirwa, 14 amma duk wanda ya sha
ruwan da zan ba shi, ba zai ƙara jin ƙishirwa ba.
Tabbatacce, ruwan da zan ba shi, zai zama masa
maɓuɓɓugan ruwa da yake ɓuɓɓugowa har yă
zuwa rai madawwami." (aiōn g165, aiōnios g166) 15
Sai macen ta ce masa, "Ranka yă daɗe, ka ba ni
ruwan nan, don kada in ƙara jin ƙishirwa, in yi
ta zuwa nan ɗiban ruwa." 16 Sai ya ce mata,
"Je ki zo da mijinki." 17 Sai ta amsa ta ce, "Ai,
ba ni da miji." Yesu ya ce mata, "Gaskiyarki
da kika ce ba ki da miji. 18 Gaskiyar ita ce, kin
auri maza biyar, wanda kuke tare yanzu kuwa
ba mijinki ba ne. A nan kam kin yi gaskiya."
19 Sai macen ta ce, "Ranka yă daɗe, ina gani
kai annabi ne. 20 Kakanninmu sun yi sujada
a dutsen nan, amma ku Yahudawa kun ce a
Urushalima ne ya kamata a yi sujada." 21 Sai
Yesu ya ce, "Uwargida, ina tabbatar miki, lokaci
yana zuwa da ba za ku yi wa Uba sujada ko
a dutsen nan, ko kuwa a Urushalima ba. 22
Ku Samariyawa ba ku san abin da kuke yi wa
sujada ba; mu kuwa mun san abin da muke yi
wa sujada, gama ceto daga Yahudawa yake. 23
Duk da haka, lokaci yana zuwa har ma ya riga
ya yi, da masu sujada na gaskiya za su yi wa
Uba sujada a Ruhu da kuma gaskiya, gama irin
waɗannan masu sujada ne Uba yake nema. 24
Allah ruhu ne, masu yi masa sujada kuwa dole
su yi masa sujada a ruhu, da gaskiya kuma." 25
Macen ta ce, "Na san cewa Almasihu" (da ake
ce da shi Kiristi) "yana zuwa. Sa'ad da ya zo
kuwa, zai bayyana mana kome." 26 Sai Yesu ya
ce, "Ni mai maganan nan da ke, Ni ne shi." 27
Suna gama magana ke nan sai almajiransa suka
iso, suka yi mamakin ganin yana magana da
mace. Amma ba wanda ya ce, "Me kake so?" Ko
"Me ya sa kake magana da ita?" 28 Sai macen ta
bar tulunta na ruwa, ta koma cikin gari ta ce
wa mutane, 29 "Ku zo, ku ga mutumin da ya
gaya mini duk abin da na taɓa yi. Shin, ko shi
ne Kiristi?" 30 Sai suka fita daga garin suka nufa
inda yake. 31 Ana cikin haka, sai almajiransa
suka roƙe shi suka ce, "Rabbi, ci abinci mana."
32 Amma ya ce musu, "Ina da abincin da ba ku
san kome a kai ba." 33 Sai almajiran suka ce wa
juna, "Shin, ko wani ya kawo masa abinci ne?"
34 Yesu ya ce, "Abincina shi ne, in aikata nufin
wannan da ya aiko ni, in kuma gama aikinsa. 35
Ba kukan ce, 'Sauran wata huɗu a yi girbi ba?'
Ina gaya muku, ku ɗaga idanu ku dubi gonaki!
Sun isa girbi. 36 Mai girbi na samun lada, yana
kuma tara amfani zuwa rai madawwami, domin
mai shuka da mai girbi su yi farin ciki tare.
(aiōnios g166) 37 Karin maganan nan gaskiya ne
cewa, 'Wani da shuka, wani kuma da girbi.'
38 Na aike ku girbin abin da ba ku yi aikinsa
ba. Waɗansu sun yi aikin nan mai wahala, ku
kuwa kun sami ladan aikinsu." 39 Samariyawa
da yawa daga wannan gari suka gaskata da shi
saboda shaidar macen da ta ce, "Ya gaya mini
duk abin da na taɓa yi." 40 To, da Samariyawa
suka zo wurinsa, sai suka roƙe shi yă zauna
da su, ya kuwa zauna kwana biyu. 41 Saboda
kalmominsa kuwa da yawa suka gaskata. 42 Sai
suka ce wa macen, "Yanzu kam mun gaskata,
ba don abin da kika faɗa kawai ba; yanzu mun ji
da kanmu, mun kuwa san cewa wannan mutum
tabbatacce shi ne Mai Ceton duniya." 43 Bayan
kwana biyun nan sai ya bar can zuwa Galili.
44 (To, Yesu kansa ya taɓa faɗa cewa annabi
ba shi da daraja a ƙasarsa.) 45 Da ya isa Galili,

sai mutanen Galili suka marabce shi. Sun ga
duk abin da ya yi a Urushalima a lokacin Bikin
Ketarewa, gama su ma sun kasance a can. 46 Sai
ya sāke ziyarci Kana ta Galili inda ya juya ruwa
ya zama ruwan inabi. Akwai wani ma'aikacin
hukuma a can wanda ɗansa yake kwance da
rashin lafiya a Kafarnahum. 47 Da mutumin
nan ya ji cewa Yesu ya isa Galili daga Yahudiya,
sai ya je wurinsa ya roƙe shi yă zo yă warkar
da ɗansa da yake bakin mutuwa. 48 Yesu ya
ce masa, "Ku mutane, in ba kun ga alamu da
abubuwan banmamaki ba, ba yadda za a yi ku
ba da gaskiya." 49 Ma'aikacin hukuman ya ce,
"Ranka yă daɗe, ka zo kafin ɗana yă mutu."
50 Sai Yesu ya amsa ya ce, "Ka tafi. Ɗanka zai
rayu." Mutumin kuwa ya amince da maganar da
Yesu ya yi ya kuwa tafi. 51 Tun yana kan hanya,
bayinsa suka tarye shi da labari cewa yaron
yana warkewa. 52 Da ya tambayi lokacin da
ɗansa ya sami sauƙi, sai suka ce masa, "Zazzaɓin
ya sake shi jiya a sa'a ta bakwai." 53 Sai mahaifin
ya gane a daidai wannan lokaci ne Yesu ya
ce masa, "Ɗanka zai rayu." Saboda haka shi
da dukan iyalinsa suka gaskata. 54 Wannan ce
abin banmamaki ta biyu da Yesu ya yi, bayan
zuwansa daga Yahudiya zuwa Galili.

5 Bayan an ɗan jima, sai Yesu ya haura zuwa
Urushalima don wani bikin Yahudawa. 2
To, a Urushalima akwai wani tafki kusa da
Kofar Tumaki, wanda a yaren Arameyik ake
kira Betesda an kuma kewaye shi da shirayi
biyar. 3 A nan naƙasassu da yawa sukan kwanta,
makafi, guragu, shanyayyu. 5 Akwai wani da
yake nan ba shi da amfani shekara talatin da
takwas. 6 Da Yesu ya gan shi kwance a can
ya kuma sami labari cewa ya daɗe a wannan
hali, sai ya tambaye shi, "Kana so ka warke?"
7 Marar amfanin nan ya ce, "Ranka yă daɗe,
ba ni da wanda zai taimaka yă sa ni a cikin
tafkin sa'ad da aka motsa ruwan. Yayinda nake
ƙoƙarin shiga, sai wani yă riga ni." 8 Sai Yesu
ya ce masa, "Tashi! Ɗauki tabarmarka ka yi
tafiya." 9 Nan take mutumin ya warke; ya ɗauki
tabarmarsa ya yi tafiya. A ranar da wannan
ya faru ranar Asabbaci ce, 10 saboda haka
kuwa Yahudawa suka ce wa mutumin da aka
warkar, "Yau Asabbaci ne; doka ta hana ka
ɗauki tabarmarka." 11 Amma ya amsa ya ce,
"Mutumin da ya warkar da ni shi ya ce mini,
'Ɗauki tabarmarka ka yi tafiya.'" 12 Sai suka
tambaye shi suka ce, "Wane ne wannan da ya
ce maka ka ɗauke ta ka yi tafiya?" 13 Mutumin
da aka warkar kuwa bai ma san ko wane ne ba
ne, gama Yesu ya ɓace cikin taron da yake can.
14 Daga baya Yesu ya same shi a haikali ya ce
masa, "Ga shi, ka warke. Ka daina yin zunubi, in
ba haka ba wani abin da ya fi wannan muni zai
iya samunka." 15 Sai mutumin ya je ya gaya wa
Yahudawa cewa Yesu ne ya warkar da shi. 16
To, domin Yesu yana yin waɗannan abubuwa a
ranar Asabbaci, sai Yahudawa suka tsananta
masa. 17 Yesu ya ce musu, "Ubana yana cikin
aikinsa kullum har yă zuwa wannan rana, haka
ni ma, ina kan aiki." 18 Don haka Yahudawa
suka ƙara nema su kashe shi; ba don yă karya
Asabbaci kawai ba, har ma yana ce Allah Ubansa
ne, yana mai da kansa daidai da Allah. 19 Sai
Yesu ya ba su wannan amsa cewa, "Gaskiya
nake gaya muku, Ɗan ba ya iya yin kome da
kansa; yana yin abin da ya ga Ubansa yake yi ne
kawai, gama duk abin da Uban yake yi shi ne
Ɗan ma yake yi. 20 Gama Uban yana ƙaunar
Ɗan yana kuma nuna masa duk abin da yake yi.
I, za ku kuwa yi mamaki, gama zai nuna masa
abubuwan da suka fi waɗannan girma. 21 Gama
kamar yadda Uban yake tā da matattu yake
kuma ba su rai, haka ma Ɗan yake ba da rai ga
wanda ya ga dama. 22 Bugu da ƙari, Uban ba ya
hukunta kowa, sai dai ya danƙa dukan hukunci
a hannun Ɗan, 23 don kowa yă girmama Ɗan
kamar yadda yake girmama Uban. Wanda ba
ya girmama Ɗan ba ya girmama Uban, da ya
aiko shi ke nan. 24 "Gaskiya nake gaya muku,
duk wanda ya ji maganata ya kuma gaskata da
wanda ya aiko ni yana da rai madawwami ba za
a kuma hukunta shi ba; ya riga ya ƙetare daga
mutuwa zuwa rai. (aiōnios g166) 25 Gaskiya nake
gaya muku, lokaci yana zuwa har ma ya riga ya
zo sa'ad da matattu za su ji muryar Ɗan Allah
waɗanda kuwa suka ji za su rayu. 26 Gama kamar
yadda Uban yana da rai a cikinsa, haka ya sa
Ɗan yă kasance da rai a cikin kansa. 27 Ya kuma
ba shi iko yă hukunta domin shi Ɗan Mutum

ne. 28 “Kada ku yi mamakin wannan, gama
lokaci yana zuwa da duk waɗanda suke cikin
kaburbura za su ji muryarsa 29 su kuma fito,
waɗanda suka aikata nagarta za su tashi zuwa
ga rai, waɗanda kuma suka aikata mugunta za
su tashi zuwa ga hukunci. 30 Ni kaɗai dai ba
na iya yin kome, ina shari’a ne bisa ga abin da
na ji. Shari’ata kuwa mai adalci ce. Gama ba
na neman gamsar da kaina, sai dai in gamshi
shi wanda ya aiko ni. 31 “In na ba da shaida a
kaina, shaidata ba gaskiya ba ce. 32 Akwai wani
mai ba da shaida mai kyau a kaina, na kuma
san cewa shaidarsa game da ni gaskiya ce. 33
“Kun aika wajen Yohanna ya kuma yi shaida
a kan gaskiya. 34 Ba cewa ina neman shaidar
mutum ba ne; sai dai na faɗi haka ne domin
ku sami ceto. 35 Yohanna fitila ne da ya ci ya
kuma ba da haske, kun kuwa zaɓa ku ji daɗin
haskensa na ɗan lokaci. 36 “Ina da shaidar da ta
fi ta Yohanna ƙarfi. Gama aikin nan da Uba ya
ba ni in kammala, wanda kuwa nake yi, yana ba
da shaida cewa Uba ne ya aiko ni. 37 Uba da ya
aiko ni kuwa kansa ya yi shaida game da ni. Ba
ku taɓa jin muryarsa ko ganin siffarsa ba, 38
maganarsa kuwa ba ta zama a cikinku, gama ba
ku gaskata da wanda ya aiko ni ba. 39 Kuna ta
nazarin Nassosi da himma don kuna tsammani
ta wurinsu ne kuna samun rai madawwami.
Nassosin nan ne suke ba da shaida a kaina,
(aiōnios g166) 40 duk da haka kun ƙi zuwa wurina
domin ku sami rai. 41 “Ni ba na neman yabon
mutane, 42 na fa san ku. Na san cewa ba ku da
ƙaunar Allah a cikin zukatanku. 43 Na zo a cikin
sunan Ubana, ba ku kuwa karɓe ni ba; amma
a ce wani dabam ya zo a cikin sunan kansa,
za ku karɓe shi. 44 Ta yaya za ku gaskata in
kuna neman yabon junanku, ba kwa kuwa yin
ƙoƙarin neman yabon da yake zuwa daga Allah
Makaɗaici? 45 “Kada fa ku yi tsammani zan yi
ƙararku wurin Uba. Akwai mai yin ƙararku,
shi ne Musa, wanda kuke dogara da shi. 46 Da
a ce kun gaskata da Musa, da kun gaskata ni,
domin ya rubuta game da ni. 47 Amma da yake
ba ku gaskata abin da ya rubuta ba, yaya za ku
gaskata maganata?”

6 Ɗan lokaci bayan wannan, sai Yesu ya
ƙetare zuwa gaɓar mai nesa na Tekun Galili
(wato, Tekun Tibariya), 2 sai taro mai yawa na
mutane suka bi shi domin sun ga abubuwan
banmamakin da ya yi ga marasa lafiya. 3 Sa’an
nan Yesu ya hau gefen dutse ya zauna tare da
almajiransa. 4 Bikin Ƙetarewan Yahudawa ya yi
kusa. 5 Sa’ad da Yesu ya ɗaga kai ya ga taro mai
yawa suna zuwa wajensa, sai ya ce wa Filibus,
“Ina za mu sayi burodi saboda mutanen nan su
ci?” 6 Ya yi wannan tambayar don yă gwada shi
ne kawai, gama ya riga ya san abin da zai yi. 7
Sai Filibus ya amsa ya ce, “Kai, ko albashin wata
takwas ba zai iya sayan isashen burodin da kowa
zai ɗan samu kaɗan ba!” 8 Sai wani daga cikin
almajiransa Andarawus, ɗan’uwan Bitrus, ya yi
magana, 9 “Ga wani yaro da ƙananan burodin
sha’ir guda biyar da ƙananan kifi biyu, amma
me wannan zai yi wa yawan mutanen nan.” 10
Yesu ya ce, “Ku sa mutanen su zauna.” Wurin
kuwa akwai ciyawa da sosai, sai maza suka
zazzauna, sun kai wajen dubu biyar. 11 Sa’an nan
Yesu ya ɗauki burodin, ya yi godiya, ya kuma
rarraba wa waɗanda suke zaune gwargwadon
abin da ya ishe su. Haka kuma ya yi da kifin. 12
Sa’ad da duk suka ci suka ƙoshi, sai ya ce wa
almajiransa, “Ku tattara gutsattsarin da suka
rage. Kada kome yă lalace.” 13 Saboda haka
suka tattara su suka kuma cika kwanduna goma
sha biyu na gutsattsarin burodin sha’ir biyar
nan da suka ragu bayan kowa ya ci. 14 Bayan
mutanen suka ga abin banmamakin da Yesu ya
yi, sai suka fara cewa, “Lalle, wannan shi ne
Annabin nan mai zuwa duniya.” 15 Da Yesu ya
gane suna shirin su ɗauke shi ƙarfi da yaji su
naɗa shi sarki, sai ya sāke komawa kan dutsen
shi kaɗai. 16 Da yamma ta yi, sai almajiransa
suka gangara zuwa tafki, 17 inda suka shiga
jirgin ruwa suka tasar wa haye tafkin zuwa
Kafarnahum. A lokacin kuwa duhu ya yi, Yesu
kuma bai riga ya zo wurinsu ba tukuna. 18 Iska
mai ƙarfi kuwa tana bugowa, ruwaye kuma
suka fara hauka. 19 Bayan sun yi tuƙi wajen mil
uku ko uku da rabi, sai suka ga Yesu ya kusato
jirgin ruwan, yana takawa a kan ruwan; sai suka
tsorata. 20 Amma ya ce musu, “Ni ne; kada ku ji
tsoro.” 21 Sa’an nan suka yarda suka karɓe shi

a cikin jirgin ruwan, nan da nan kuwa jirgin
ya kai gaɓar da za su. 22 Kashegari taron da
suka tsaya a wancan ƙetaren tafkin suka lura
cewa jirgin ruwa ɗaya ne yake a can dā ma,
kuma sun lura cewa Yesu bai shiga ciki tare da
almajiransa ba, gama sun tashi su kaɗai. 23 Sai
ga waɗansu jiragen ruwa daga Tibariya suka iso
kusa da wurin da mutanen suka ci burodi bayan
Ubangiji ya yi godiya. 24 Da taron suka lura cewa
Yesu da almajiransa ba sa can, sai suka shiga
jiragen ruwa suka tafi Kafarnahum neman Yesu.
25 Da suka same shi a wancan ƙetaren tafkin,
sai suka tambaye shi suka ce, "Rabbi, yaushe
ka kai nan?" 26 Yesu ya amsa ya ce, "Gaskiya
nake gaya muku, kuna nemana ne ba don kun
ga abubuwan banmamaki ba, sai dai domin kun
ci burodi kun ƙoshi. 27 Kada ku yi aiki saboda
abincin da yake lalacewa, sai dai saboda abinci
mai dawwama har yă zuwa rai madawwami,
wanda Ɗan Mutum zai ba ku. A kansa ne Allah
Uba ya sa hatimin amincewarsa." (aiōnios g166)
28 Sai suka tambaye shi suka ce, "Me za mu yi
don mu aikata ayyukan da Allah yake so?" 29
Yesu ya amsa, "Aikin Allah shi ne, a gaskata da
wanda ya aiko." 30 Sai suka tambaye shi, "Wace
abin banmamaki ce za ka yi don mu gani mu
kuwa gaskata ka? Me za ka yi? 31 Kakannin-
kakanninmu sun ci Manna a hamada; kamar
yadda yake a rubuce, 'Ya ba su burodi daga
sama su ci.'" 32 Yesu ya ce musu, "Gaskiya nake
gaya muku, ba Musa ne ya ba ku burodi daga
sama ba, sai dai Ubana ne yake ba ku burodi
na gaskiya daga sama. 33 Gama burodin Allah
shi ne wanda yake saukowa daga sama, yana
kuma ba wa duniya rai." 34 Sai suka ce, "Ranka
yă daɗe, daga yanzu ka dinga ba mu wannan
burodi." 35 Sa'an nan Yesu ya furta cewa, "Ni
ne burodin rai. Wanda ya zo wurina ba zai taɓa
jin yunwa ba, wanda kuma ya gaskata da ni ba
zai taɓa jin ƙishirwa ba. 36 Amma kamar yadda
na faɗa muku, kun gan ni duk da haka ba ku
gaskata ba. 37 Duk waɗanda Uba ya ba ni za su
zo wurina, kuma duk wanda ya zo wurina ba
zan kore shi ba ko kaɗan. 38 Gama na sauko
daga sama ba don in cika nufin kaina ba sai dai
don in cika nufin shi wanda ya aiko ni. 39 Nufin
wanda ya aiko ni kuwa shi ne, kada in yar da ko
ɗaya daga cikin duk waɗanda ya ba ni, sai dai in
tashe su a rana ta ƙarshe. 40 Gama nufin Ubana
shi ne, duk wanda yake duban Ɗan, ya kuma
gaskata shi zai sami rai madawwami, ni kuwa
zan tashe shi a rana ta ƙarshe." (aiōnios g166) 41 Da
jin haka, Yahudawa suka fara gunaguni a kansa,
domin ya ce, "Ni ne burodin da ya sauka daga
sama." 42 Suka ce, "Kai, wannan ba Yesu ba ne,
ɗan Yusuf, wanda mahaifinsa da mahaifiyarsa
duk mun san su? Yaya yanzu zai ce, 'Na sauko
daga sama?'" 43 Sai Yesu ya amsa ya ce, "Ku
daina gunaguni a junanku. 44 Ba mai iya zuwa
wurina, sai dai in Uban da ya aiko ni ya jawo
shi, ni kuwa zan tashe shi a rana ta ƙarshe. 45 A
rubuce yake a cikin Annabawa cewa, 'Allah zai
koyar da dukansu.' Duk wanda ya saurari Uba,
ya kuma koyi daga wurinsa, zai zo wurina. 46
Ba wanda ya taɓa ganin Uban, sai shi wanda
ya zo daga Allah; shi ne kaɗai ya taɓa ganin
Uban. 47 Gaskiya nake gaya muku, wanda ya
gaskata yana da rai madawwami. (aiōnios g166) 48
Ni ne burodin rai. 49 Kakannin-kakanninku sun
ci Manna a hamada, duk da haka suka mutu.
50 Amma ga burodin da ya sauko daga sama,
wanda mutum zai iya ci, ba zai kuma mutu ba.
51 Ni ne burodin rai mai saukowa daga sama.
Duk wanda ya ci wannan burodi, zai rayu har
abada. Wannan burodin shi ne jikina, da zan
bayar don duniya ta sami rai." (aiōn g165) 52 Sai
Yahudawa suka fara gardama mai tsanani a
junansu suna cewa, "Yaya wannan mutum zai
ba mu naman jikinsa mu ci?" 53 Sai Yesu ya
ce musu, "Gaskiya nake gaya muku, sai kun
ci naman jikin Ɗan Mutum kuka kuma sha
jininsa, ba za ku kasance da rai a cikinku ba.
54 Duk wanda ya ci naman jikina ya kuma sha
jinina, yana da rai madawwami. Ni kuwa zan
tashe shi a rana ta ƙarshe. (aiōnios g166) 55 Gama
naman jikina abinci ne na gaskiya jinina kuma
abin sha ne na gaskiya. 56 Duk wanda ya ci
naman jikina ya kuma sha jinina, yana cikina,
ni kuma ina cikinsa. 57 Kamar dai yadda Uba
mai rai ya aiko ni, ina kuma rayuwa ta saboda
shi, haka ma wanda yake ni ne abincinsa zai
rayu saboda ni. 58 Wannan shi ne burodin da ya
sauko daga sama. Kakannin-kakanninku sun
ci Manna suka kuma mutu, amma duk wanda

yake cin wannan burodi zai rayu har abada.”
(aiōn g165) 59 Ya faɗi wannan ne lokacin da yake
koyarwa a cikin majami’a a Kafarnahum. 60 Da
jin haka, da yawa daga cikin almajiransa suka
ce, “Wannan koyarwa tana da wuya. Wa zai iya
yarda da ita?” 61 Da yake ya san almajiransa
suna gunaguni game da wannan, sai Yesu ya ce
musu, “Wannan ya ɓata muku rai ne? 62 Me
za ku ce ke nan, in kuka gan Ɗan Mutum yana
hawa zuwa inda yake dā! 63 Ruhu ne yake ba da
rai; jikin kam, ba ya amfana kome. Kalmomin
da na faɗa muku, Ruhu ne, da kuma rai. 64 Duk
da haka akwai waɗansunku da ba su gaskata
ba.” Gama Yesu ya sani tun farko, waɗanda ba
su gaskata ba, da kuma wanda zai bashe shi. 65
Ya ci gaba da cewa, “Shi ya sa na faɗa muku
cewa ba mai iya zuwa wurina, sai dai Uba ya
yardar masa.” 66 Daga wannan lokaci da yawa
daga cikin almajiransa suka ja da baya, suka
daina bin sa. 67 Sai Yesu ya tambayi Sha Biyun,
“Ku ma za ku tafi ne?” 68 Sai Siman Bitrus ya
amsa ya ce, “Ubangiji wajen wa za mu tafi?
Kai ne da kalmomin rai madawwami. (aiōnios
g166) 69 Mun gaskata mun kuma san cewa kai ne
Mai Tsarkin nan na Allah.” 70 Sai Yesu ya amsa
ya ce, “Ba ni na zaɓe ku Sha Biyu ba? Amma
ɗayanku Iblis ne!” 71 (Yana nufin Yahuda, ɗan
Siman Iskariyot, wanda, ko da yake ɗaya ne
cikin Sha Biyun, zai bashe shi daga baya.)

7 Bayan wannan, sai Yesu ya yi ta zagawa a
cikin Galili, da ganga bai yarda yă je Yahudiya
ba domin Yahudawa a can suna nema su kashe
shi. 2 Amma sa’ad da Bikin Tabanakul na
Yahudawa ya yi kusa, 3 sai’yan’uwan Yesu suka
ce masa, “Ya kamata ka bar nan ka tafi Yahudiya,
don almajiranka su ga ayyukan banmamaki
da kake yi. 4 Ba wanda yake so a san shi da
zai yi abu a ɓoye. Da yake kana yin waɗannan
abubuwa, sai ka nuna kanka ga duniya.” 5
Domin ko’yan’uwansa ma ba su gaskata da shi
ba. 6 Saboda haka Yesu ya ce musu, “Lokacina
bai yi ba tukuna; amma a gare ku kowane lokaci
daidai ne. 7 Duniya ba za tă iya ƙinku ba, amma
ni take ƙi domin ina shaida cewa ayyukanta
mugaye ne. 8 Ku ku tafi Bikin, ba zan haura
zuwa wannan Bikin ba yanzu, domin lokacina
bai yi ba tukuna.” 9 Da ya faɗa haka, sai ya
dakata a Galili. 10 Amma fa, bayan’yan’uwansa
suka tafi Bikin, shi ma ya tafi, ba a fili ba, amma
a ɓoye. 11 A Bikin kuwa, Yahudawa suka yi ta
nemansa, suna cewa, “Ina mutumin yake?” 12 A
cikin taron kuwa aka yi ta raɗe-raɗe game da
shi. Waɗansu suka ce, “Shi mutumin kirki ne.”
Waɗansu kuwa suka ce, “A’a, ai, ruɗin mutane
yake.” 13 Amma ba wanda ya ce kome a fili
game da shi don tsoron Yahudawa. 14 Sai bayan
da aka kai tsakiyar Bikin, sa’an nan Yesu ya
haura zuwa filin haikali ya fara koyarwa. 15
Yahudawa suka yi mamaki suna tambaya, “Yaya
wannan mutum ya sami wannan sani haka ba
tare da ya yi wani karatu ba?” 16 Yesu ya amsa
ya ce, “Koyarwata ba tawa ba ce, ta fito ne daga
wurin wanda ya aiko ni. 17 Duk wanda ya zaɓi
yin nufin Allah, zai gane ko koyarwata daga
Allah ce, ko kuwa don kaina ne nake magana. 18
Mai magana don kansa, neman ɗaukakar kansa
yake yi. Amma mai neman ɗaukakar wanda ya
aiko shi, shi ne mai gaskiya, ba kuwa rashin
gaskiya a gare shi. 19 Ashe, ba Musa ba ne ya
ba ku Doka? Duk da haka ba ko ɗayanku da
yake kiyaye Dokar. Me ya sa kuke nema ku
kashe ni?” 20 Taron suka amsa suka ce, “Kana
da aljani, wane ne yake so yă kashe ka?” 21
Yesu ya ce musu, “Na yi abin banmamaki ɗaya,
dukanku kuwa kuka yi mamaki. 22 Duk da haka,
domin Musa ya bar muku kaciya (ko da yake
a gaskiya, ba daga wurin Musa ne ya fito ba,
sai dai daga wurin kakannin kakanninku), ga
shi kuna yin wa yaro kaciya a ranar Asabbaci.
23 To, in za a iya yin wa yaro kaciya a ranar
Asabbaci don kada a karya dokar Musa, don me
kuke fushi da ni saboda na warkar da mutum a
ranar Asabbaci? 24 Ku daina yin shari’a bisa ga
ganin ido, sai dai ku yi shari’a bisa ga adalci.” 25
A nan ne fa waɗansu mutane daga Urushalima
suka fara tambaya suna cewa, “Ashe, ba wannan
mutum ne suke nema su kashe ba? 26 Ga shi
nan yana magana a fili, su kuma ba su ce masa
uffam ba. Ko hukumomi sun yarda cewa shi ne
Kiristi? 27 Mun dai san inda mutumin nan ya
fito; amma sa’ad da Kiristi ya zo ba wanda zai
san inda ya fito.” 28 Yesu yana cikin koyarwa a
filin haikali ke nan, sai ya ɗaga murya ya ce,

"I, kun san ni, kun kuma san inda na fito. Ban
zo don kaina ba, sai dai shi da ya aiko ni mai
gaskiya ne. Ba ku san shi ba, 29 amma na san
shi, domin ni daga wurinsa ne, kuma shi ya
aiko ni." 30 Da jin haka, sai suka yi ƙoƙari su
kama shi, sai dai ba wanda ya taɓa shi, don
lokacinsa bai yi ba tukuna. 31 Duk da haka, da
yawa a cikin taron suka ba da gaskiya gare shi.
Suka ce, "Sa'ad da Kiristi ya zo, zai yi abubuwan
banmamaki fiye da na wannan mutum ne?"
32 Farisiyawa suka ji taron suna raɗe-raɗen
waɗannan abubuwa game da shi. Sai manyan
firistoci da Farisiyawa suka aiki masu gadin
haikalin su kama shi. 33 Sai Yesu ya ce, "Ina
tare da ku na ɗan ƙanƙanin lokaci ne kawai,
sa'an nan zan koma wurin wanda ya aiko ni.
34 Za ku neme ni, amma ba za ku same ni ba;
inda nake kuwa, ba za ku iya zuwa ba." 35 Sai
Yahudawa suka ce wa juna, "Ina mutumin nan
yake niyyar tafiya da ba za mu iya samunsa
ba? Zai je wurin mutanenmu da suke zaune
warwatse a cikin Hellenawa, yă kuma koya wa
Hellenawa ne? 36 Me yake nufi da ya ce, 'Za
ku neme ni, amma ba za ku same ni ba,' da
kuma 'Inda nake, ba za ku iya zuwa ba'?" 37 A
rana ta ƙarshe kuma mafi girma ta Bikin, Yesu
ya tsaya ya yi magana da babbar murya ya ce,
"Duk mai jin ƙishirwa, yă zo wurina yă sha. 38
Duk wanda ya gaskata da ni, kamar yadda Nassi
ya ce, kogunan ruwa masu rai za su gudana
daga cikinsa." 39 Da wannan yana nufin Ruhu
ke nan, wanda waɗanda suka gaskata da shi
za su karɓa daga baya. Har yă zuwa wannan
lokaci ba a ba da Ruhu ba tukuna, da yake ba a
riga an ɗaukaka Yesu ba. 40 Da jin kalmominsa,
waɗansu mutane suka ce, "Ba shakka, mutumin
nan shi ne Annabin." 41 Waɗansu suka ce,
"Shi ne Kiristi." Waɗansu har wa yau suka ce,
"Yaya Kiristi zai fito daga Galili? 42 Nassi bai
ce Kiristi zai fito daga zuriyar Dawuda, daga
kuma Betlehem garin da Dawuda ya zauna
ba?" 43 Sai mutanen suka rabu saboda Yesu. 44
Waɗansu suka so su kama shi, sai dai ba wanda
ya taɓa shi. 45 A ƙarshe masu gadin haikali suka
koma wurin manyan firistocin da Farisiyawa,
waɗanda suka tambaye su cewa, "Don me ba
ku kawo shi nan ba?" 46 Sai masu gadin suka
ce, "Kai, babu wanda ya taɓa magana kamar
wannan mutum." 47 Sai Farisiyawa suka amsa
cikin fushi suka ce, "Af, kuna nufi har da ku ma
ya ruɗe ku ke nan? 48 Akwai wani daga cikin
masu mulki ko cikin Farisiyawan da ya gaskata
da shi? 49 A'a! Sai dai wannan taron da ba su
san kome game da Doka ba, la'anannu ne." 50
Nikodimus, wanda ya je wurin Yesu dā, wanda
kuma yake ɗayansu ya ce, 51 "Ashe, dokarmu
takan hukunta mutum ba tare da an fara ji
daga bakinsa game da abin da yake yi ba?" 52
Sai suka amsa suka ce, "Kai ma daga Galili ne?
Bincika ka gani, za ka iske cewa ba annabin da
zai fito daga Galili." 53 Sai kowannensu ya koma
gidansa.

8 Amma Yesu ya tafi Dutsen Zaitun. 2 Da
sassafe ya sāke bayyana a filin haikali, inda
dukan mutane suka taru kewaye da shi, sai ya
zauna don yă koya musu. 3 Sai malaman dokoki
da Farisiyawa suka kawo wata macen da aka
kama a zina. Suka sa ta tsaya a gaban taron
4 suka kuma ce wa Yesu, "Malam, an kama
wannan mace tana zina. 5 A cikin Doka Musa
ya umarce mu, mu jajjefe irin waɗannan mata.
To, me ka ce?" 6 Sun yi wannan tambaya ce
don su sa masa tarko, don su sami hanyar zarge
shi. Amma Yesu ya sunkuya ya fara rubutu a
ƙasa da yatsarsa. 7 Da suka ci gaba da yin masa
tambayoyi, sai ya miƙe tsaye ya ce musu, "In da
wani a cikinku da ba shi da zunubi, sai yă fara
jifanta da dutse." 8 Sai ya sāke sunkuyawa ya
kuma yi rubutu a ƙasa. 9 Da jin haka, waɗanda
suka ji sai suka fara tashi daga wurin ɗaya-ɗaya,
tun daga babbansu har ya zuwa ƙaraminsu, sai
da aka bar Yesu kaɗai, tare da macen tsaye a
wurin. 10 Sai Yesu ya miƙe tsaye ya tambaye ta
ya ce, "Mace, ina suke? Ba wanda ya hukunta
ki?" 11 Ta ce, "Ba kowa, ranka yă daɗe." Sai Yesu
ya ce, "Haka ni ma ban hukunta ki ba. Ki tafi, ki
daina rayuwar zunubi." 12 Sa'ad da Yesu ya sāke
magana da mutanen, sai ya ce, "Ni ne hasken
duniya. Duk wanda ya bi ni ba zai yi tafiya cikin
duhu ba, sai dai yă sami hasken rayuwa." 13
Sai Farisiyawa suka tambaye shi suka ce, "Ga
kai dai, kana yi wa kanka shaida, shaidarka
kuwa ba tabbatacciya ba ce." 14 Sai Yesu ya

amsa ya ce, “Ko na shaidi kaina, ai, shaidata
tabbatacciya ce, gama na san inda na fito da
kuma inda za ni. Amma ku ba ku san inda na
fito ko inda za ni ba. 15 Kuna shari’a bisa ga
ma’aunin mutane; ni kuwa ba na yin wa kowa
shari’a. 16 Amma ko da zan yi shari’a, shari’ata
daidai ce, don ba ni kaɗai ba ne. Ina tare da
Uba da ya aiko ni. 17 A cikin Dokarku a rubuce
yake cewa shaidar mutum biyu tabbatacciya ce.
18 Ni ne nake shaidar kaina, Uba da ya aiko ni
kuma yana shaidata.” 19 Suka tambaye shi suka
ce, “Ina Uban nan naka?” Sai Yesu ya ce, “Ba ku
san ni ko Ubana ba. Da kun san ni, da za ku san
Ubana ma.” 20 Ya faɗi waɗannan kalmomi ne
yayinda yake koyarwa a filin haikali, kusa da
inda ake ajiye baye-baye. Duk da haka ba wanda
ya kama shi, domin lokacinsa bai yi ba tukuna.
21 Har wa yau Yesu ya sāke ce musu, “Zan tafi,
za ku kuwa neme ni, za ku kuma mutu cikin
zunubinku. Inda za ni, ba za ku iya zuwa ba.” 22
Wannan ya sa Yahudawa suka yi tambaya suka
ce, “Zai kashe kansa ne? Shi ya sa yake cewa,
‘Inda za ni, ba za ku iya zuwa ba’?” 23 Amma ya
ci gaba da cewa, “Ku daga ƙasa kuke; ni kuwa
daga bisa ne. Ku na duniyan nan ne; ni kuwa ba
na duniyan nan ba ne. 24 Na gaya muku cewa
za ku mutu cikin zunubanku; in ba ku gaskata
cewa ni ne wanda na ce nake ba, lalle za ku
mutu cikin zunubanku.” 25 Suka ce, “Wane ne
kai?” Sai Yesu ya amsa ya ce, “Ni ne wannan
da na sha faɗi muku. 26 Ina da abubuwa masu
yawa da zan faɗa game ku in kuma yi muku
shari’a. Amma wanda ya aiko ni mai aminci ne,
abin da kuma na ji daga gare shi, shi nake gaya
wa duniya.” 27 Ba su gane cewa yana yin musu
magana game da Ubansa ba ne. 28 Saboda haka
Yesu ya ce, “Sa’ad da kuka ɗaga Ɗan Mutum, a
sa’an nan ne za ku san cewa ni ne wannan da
na ce nake. Ni kuwa ba na yin kome ni kaɗai, sai
in dai faɗi abin da Uba ya koya mini. 29 Wanda
kuwa ya aiko ni yana tare da ni; bai bar ni ni
kaɗai ba, domin kullum ina aikata abin da ya
gamshe shi.” 30 Sa’ad da yake cikin magana,
da yawa suka ba da gaskiya gare shi. 31 Sai
Yesu ya ce wa Yahudawan da suka gaskata da
shi, “In dai kun riƙe koyarwata, ku almajiraina
ne da gaske. 32 Sa’an nan za ku san gaskiya,
gaskiyar kuwa za tă’yantar da ku.” 33 Sai suka
amsa masa suka ce, “Ai, mu zuriyar Ibrahim ne
kuma ba mu taɓa bauta wa kowa ba. Yaya za ka
ce za a’yantar da mu?” 34 Yesu ya amsa ya ce,
“Gaskiya nake gaya muku, duk mai yin zunubi
bawan zunubi ne. 35 Bawa dai ba shi da wurin
zama na ɗindindin a cikin iyali, amma ɗa na
gida ne har abada. (aiōn g165) 36 Saboda haka in
Ɗan ya’yantar da ku, za ku’yantu da gaske. 37
Na dai san ku zuriyar Ibrahim ne. Duk da haka
kuna shiri ku kashe ni, don maganata ba ta da
wurin zama a cikinku. 38 Ina faɗi muku abin da
na gani a wurin Ubana, ku kuwa kuna yin abin
da kuka ji daga wurin ubanku.” 39 Suka ce, “To,
ai, Ibrahim ne mahaifinmu.” Yesu ya ce, “Da
ku’ya’yan Ibrahim ne, da za ku aikata abubuwan
da Ibrahim ya yi. 40 Ga shi kun ƙudura, sai
kun kashe ni, ni mutumin da ya faɗa muku
gaskiyar da na ji daga Allah. Ibrahim bai yi irin
waɗannan abubuwa ba. 41 Kuna yin abubuwan
da ubanku yake yi ne.” Suka ce, “Mu fa ba shegu
ba ne. Uba guda kaɗai da muke da shi, shi ne
Allah kansa.” 42 Yesu ya ce musu, “Da Allah ne
Ubanku, da kun ƙaunace ni, gama daga Allah na
fito yanzu kuma ga ni nan. Ban zo saboda kaina
ba, amma shi ne ya aiko ni. 43 Me ya sa ba kwa
gane da maganata? Don ba kwa iya jin abin da
nake faɗi. 44 Ku na ubanku ne, Iblis, kuna kuwa
so ku aikata abin da ubanku yake so. Shi mai
kisankai ne tun farko. Ba ruwansa da gaskiya,
gama gaskiya ba ta cikinsa. Yayinda yake ƙarya,
yana yin halinsa ne, gama shi maƙaryaci ne,
uban ƙarairayi kuma. 45 Amma domin ina faɗin
gaskiya, ba kwa gaskata! 46 Akwai waninku da
zai iya haƙaƙƙewa na taɓa yin zunubi? In kuwa
gaskiya na faɗa, me ya sa ba kwa gaskata ni?
47 Wanda yake na Allah, yakan ji abin da Allah
yake faɗi. Abin da ya sa ba kwa jin sa kuwa shi
ne don ku ba na Allah ba ne.” 48 Yahudawa
suka amsa masa suka ce, “Aha, ai, gaskiyarmu
da muka ce kai mutumin Samariya ne, kana
kuma da aljani.” 49 Yesu ya ce, “Ni ba mai aljani
ba ne, ni dai ina girmama Ubana, ku kuwa
ba kwa girmama ni. 50 Ba na nema wa kaina
ɗaukaka, amma akwai wani wanda yake neman
mini, shi ne kuma alƙali. 51 Gaskiya nake gaya
muku, duk wanda ya kiyaye maganata, ba zai

ɗanɗana mutuwa ba sam.” (aiōn g165) 52 Da jin
haka Yahudawa suka ce, “Tabdî, yanzu kam
mun san kana da aljani! Ibrahim ya mutu haka
ma annabawa, ga shi kana cewa duk wanda ya
kiyaye maganarka ba zai ɗanɗana mutuwa ba
sam. (aiōn g165) 53 Ka fi Ibrahim mahaifinmu ne?
Ya mutu, haka ma annabawa. Wa kake ɗauka
kanka ne?” 54 Yesu ya amsa ya ce, “In ma
na ɗaukaka kaina, ɗaukakata ba kome ba ce.
Ubana, wanda kuke cewa shi ne Allahnku, shi
ne wanda yake ɗaukaka ni. 55 Ko da yake ba
ku san shi ba, ni dai na san shi. In kuwa na
ce ban san shi ba, na zama maƙaryaci kamar
ku ke nan, amma na san shi, kuma ina kiyaye
maganarsa. 56 Mahaifinku Ibrahim ya yi farin
ciki sosai yă sami ganin ranata; ya kuwa gan ta,
ya yi murna.” 57 Sai Yahudawa suka ce masa,
“Kai, shekarunka har yanzu ba su kai hamsin
tukuna ba fa, har ka ga Ibrahim!” 58 Yesu ya
amsa ya ce, “Gaskiya nake gaya muku, tun ba a
haifi Ibrahim ba, ni ne!” 59 Da jin haka sai suka
ɗebo duwatsu don su jajjefe shi, amma Yesu ya
ɓuya, ya fita daga filin haikali.

9 Da Yesu yana tafiya, sai ya ga wani mutum
wanda aka haifa makaho. 2 Sai almajiransa
suka tambaye shi suka ce, “Rabbi, wane ne ya yi
zunubi, mutumin ne, ko iyayensa, da ya sa aka
haife shi makaho?” 3 Sai Yesu ya ce, “Ba don
mutumin ko iyayensa sun yi zunubi ne ba, sai
dai don a bayyana aikin Allah ne a rayuwarsa. 4
Muddin da sauran rana, dole mu yi aikin wanda
ya aiko ni. Dare yana zuwa, sa’ad da ba wanda
zai iya yin aiki. 5 Yayinda ina a cikin duniya, ni
ne hasken duniya.” 6 Bayan ya fadî haka, sai
ya tofa miyau a ƙasa, ya kwaɓa laka da miyau
dîn, ya kuma shafa a idanun mutumin. 7 Ya
ce masa, “Je ka, ka wanke a Tafkin Silowam”
(kalman nan tana nufin “Aikakke”). Saboda
haka mutumin ya tafi ya wanke, ya kuma dawo
gida yana gani. 8 Maƙwabta da waɗanda suka
saba ganinsa dā yana bara, suka ce, “Kai, ba
wannan mutum ne ya saba zama yana bara ba?”
9 Waɗansu suka ce shi mana. Waɗansu kuwa
suka ce, “A’a, ya dai yi kama da shi.” Amma shi
dîn ya ce, “Ƙwarai kuwa ni ne.” 10 Sai suka ce,
“To, yaya aka yi idanunka suka buɗe?” 11 Ya
amsa ya ce, “Mutumin da ake kira Yesu ne ya
kwaɓa laka ya shafa mini a idanu. Ya ce mini in
je Silowam in wanke. Na kuwa tafi, na wanke,
sai na sami ganin gari.” 12 Suka tambaye shi
suka ce, “Ina mutumin yake?” Ya ce, “Ban sani
ba.” 13 Sai suka kawo mutumin da dā yake
makaho wurin Farisiyawa. 14 To, a ranar da
Yesu ya kwaɓa laka ya buɗe idanun mutumin
ranar Asabbaci ce. 15 Saboda haka Farisiyawa
suka tambaye shi yadda ya sami ganin gari.
Mutumin ya amsa, “Ya shafa laka a idanuna,
sai na wanke, ina kuwa gani.” 16 Sai waɗansu
daga cikin Farisiyawa suka ce, “Mutumin nan
ba daga Allah yake ba, don ba ya kiyaye ranar
Asabbaci.” Amma waɗansu suka yi tambaya
suka ce, “Yaya mutum mai zunubi zai yi irin
abubuwan banmamaki haka?” Sai ra’ayinsu ya
sha bamban. 17 A ƙarshe suka sāke koma ga
makahon suka ce, “Kai fa, me ka gani game da
shi? Idanunka ne fa ya buɗe.” Sai mutumin ya
ce, “Tab, ai, shi annabi ne.” 18 Yahudawa dai ba
su yarda cewa dā shi makaho ne ya kuma sami
ganin gari ba, sai da suka kira iyayen mutumin.
19 Suka tambaye su, “Wannan ɗanku ne? Shi
ne wanda kuka ce an haife shi makaho? To, ta
yaya yake gani yanzu?” 20 Iyayen suka amsa
suka ce, “Mun dai san shi ɗanmu ne, mun kuma
san cewa an haife shi makaho. 21 Sai dai yadda
yake gani yanzu, ko kuma wa ya buɗe idanunsa,
ba mu sani ba. Ku tambaye shi. Ai, shi ba yaro
ba ne, zai faɗa da bakinsa.” 22 Iyayensa sun
faɗa haka ne saboda suna tsoron Yahudawa,
gama Yahudawa sun riga sun yanke shawara
cewa duk wanda ya yarda cewa Yesu shi ne
Kiristi, za a kore shi daga majami’a. 23 Shi ya
sa iyayensa suka ce, “Ai, shi ba yaro ba ne, ku
tambaye shi.” 24 Sai suka sāke kiran mutumin
nan da yake makaho a dā, suka ce masa, “Ka
ɗaukaka Allah, mu kam, mun san mutumin nan
mai zunubi ne.” 25 Sai ya amsa ya ce, “Ko shi
mai zunubi ne ko babu, ni dai ban sani ba. Abu
ɗaya fa na sani, dā ni makaho ne, amma yanzu
ina gani!” 26 Sai suka tambaye suka ce, “Shin,
me ya yi maka? Ta yaya ya buɗe idanunka?” 27
Ya amsa ya ce, “Na riga na gaya muku ba ku
kuwa saurara ba. Don me kuke so ku sāke ji?
Ko ku ma kuna so ku zama almajiransa ne?” 28

Sai suka hau shi da zagi suna cewa, “Kai ne dai
almajirin mutumin! Mu almajiran Musa ne! 29
Mun dai san cewa Allah ya yi magana da Musa,
amma wannan mutum ba mu san inda ya fito
ba.” 30 Sai mutumin ya ce, “Cabdì, yau ga abin
mamaki! Ba ku san inda ya fito ba, ga shi kuwa
ya buɗe idanuna. 31 Mun san cewa Allah ba
ya sauraron masu zunubi. Yakan saurari mai
tsoronsa mai aikata nufinsa. 32 Ba wanda ya
taɓa ji cewa an buɗe idanun wanda aka haifa
makaho. (aiōn g165) 33 Da mutumin nan ba daga
Allah ba ne, da ba abin da zai iya yi.” 34 Sai suka
amsa suka ce, “Kai da aka haifa cike da zunubi;
za ka yi karambanin koyarwar da mu!” Sai suka
kore shi. 35 Yesu ya ji labari cewa sun kore shi,
da ya same shi kuwa, sai ya ce, “Ka gaskata da
Ɗan Mutum?” 36 Sai mutumin ya amsa ya ce,
“Ranka yă daɗe, wane ne shi? Gaya mini, don in
gaskata da shi.” 37 Yesu ya ce, “Yanzu ka gan
shi; tabbatacce ma, shi ne yake magana da kai.”
38 Sai mutumin ya ce, “Ubangiji, na gaskata,” ya
kuma yi masa sujada. 39 Yesu ya ce, “Saboda
shari’a ce na zo duniya nan, saboda makafi su
sami ganin gari, waɗanda suke gani kuma su
makance.” 40 Da Farisiyawan da suke tare da
shi suka ji ya faɗì haka sai suka yi tambaya suka
ce, “Mene? Mu ma makafi ne?” 41 Yesu ya ce,
“Ai, da ku makafi ne ma, da ba ku da zunubi,
amma da yake kun ce, kuna gani, zunubanku
suna nan daram.

10 “Gaskiya nake gaya muku, mutumin da
bai shiga inda ake ajiye garken tumaki
ta ƙofa ba, amma ya hau ta katanga, ɓarawo
ne, ɗan fashi kuma. 2 Mutumin da ya shiga
ta ƙofa makiyayin tumakinsa ne. 3 Mai gadin
yakan buɗe wa makiyayin ƙofa, tumakin kuma
sukan saurari muryarsa. Yakan kira tumakinsa
da suna, yă kuma fid da su waje. 4 Sa’ad da
ya fitar da dukan nasa waje, sai ya ja gabansu,
tumakinsa kuma sukan bi shi domin sun san
muryarsa. 5 Amma ba za su taɓa bin baƙo ba;
sai dai ma su guje masa don ba su san muryar
baƙo ba.” 6 Yesu ya yi musu wannan misali,
amma ba su fahimci abin da yake faɗa musu
ba. 7 Saboda haka Yesu ya sāke cewa, “Gaskiya
nake gaya muku, ni ne ƙofar tumakin. 8 Duk
waɗanda suka riga ni zuwa ɓarayi ne,’yan fashi
kuma, amma tumakin ba su saurare su ba. 9
Ni ne ƙofar; duk wanda ya shiga ta wurina
zai sami ceto. Zai riƙa shiga yă fita yă kuwa
sami wurin kiwo. 10 Ɓarawo yakan zo don yă
yi sata ne kawai da kisa da kuma ɓarna. Ni
kuwa na zo ne don su sami rai, su kuma same
shi a yalwace. 11 “Ni ne makiyayi mai kyau.
Makiyayi mai kyau yakan ba da ransa domin
tumakin. 12 Wanda aka ɗauko haya ba shi ne
makiyayi mai tumakin ba. Saboda haka sa’ad
da ya ga kyarkeci yana zuwa, sai yă sheƙa da
gudu yă bar tumakin. Sai kyarkecin yă kai wa
garken hari, yă kuma watsar da su. 13 Mutumin
yakan gudu don shi ɗan haya ne kawai, bai
kuwa damu da tumakin ba. 14 “Ni ne makiyayi
mai kyau; na san tumakina, tumakina kuma
sun san ni, 15 kamar yadda Uba ya san ni, ni
kuma na san Uba, ina kuwa ba da raina domin
tumakin. 16 Ina da waɗansu tumaki da ba na
wannan garken ba ne. Dole ne in kawo su su
ma. Za su saurari muryata, za su kasance garke
guda ɗaya, makiyayi guda kuma. 17 Abin da ya
sa Ubana yake ƙaunata ke nan, domin ina ba da
raina, in ɗauko shi kuma. 18 Ba mai karɓe mini
rai, ina dai ba da shi. Ina da iko in ba da shi, ina
da iko in ɗauko shi kuma. Wannan umarni kuwa
daga wurin Ubana na karɓo shi.” 19 Saboda
waɗannan kalmomi fa, sai ɓaraka ta sāke shiga
cikin Yahudawa. 20 Da yawa daga cikinsu suka
ce, “Yana da aljani, yana kuma hauka. Don me
za ku saurare shi?” 21 Amma waɗansu suka ce,
“Kai, waɗannan kalmomi ba na mai aljani ba ne.
Anya, aljani yana iya buɗe idanun makaho?” 22
Bikin Miƙawa a Urushalima ya kewayo, lokacin
sanyin hunturu ne kuwa. 23 Sai ga Yesu a filin
haikali yana zagawa a Shirayin Solomon, 24
sai Yahudawa suka taru kewaye da shi, suka ce
masa, “Har yaushe za ka bar mu da shakka?
In kai ne Kiristin, ka faɗa mana a fili mana.”
25 Yesu ya amsa ya ce, “Na faɗa muku, amma
ba ku gaskata ba. Ayyukan da nake yi cikin
sunan Ubana su suke nuna ko wane ne ni. 26
Amma ba ku gaskata ba domin ku ba tumakina
ba ne. 27 Tumakina sukan saurari muryata;
na sansu, suna kuma bi na. 28 Ina ba su rai
madawwami, ba za su taɓa hallaka ba; ba kuma

mai ƙwace su daga hannuna. (aiōn g165, aiōnios g166)
29 Ubana, wanda ya ba ni su, ya fi duka girma,
ba mai ƙwace su daga hannun Ubana. 30 Da ni
da Uba ɗaya ne." 31 Sai Yahudawa suka sāke
ɗebo duwatsu don su jajjefe shi, 32 amma Yesu
ya ce musu, "Na nuna muku ayyukan alheri
masu yawa da Uba ya aiko ni in yi, a kan wanne
kuke so ku jajjefe ni?" 33 Yahudawa suka amsa
suka ce, "Ai, ba don wani daga cikin waɗannan
ayyukan alheri ne muke so mu jajjefe ka ba,
amma don saƀon da kake yi, kai da kake mutum
kawai, kana mai da kanka Allah." 34 Yesu ya
amsa musu ya ce, "Ba a rubuce yake a cikin
Dokarku ba cewa, 'Na ce ku alloli ne'? 35 Mun
dai san Nassi ba ya ƙarya, In har ya kira su
waɗanda maganar Allah ta zo musu, 'alloli,' 36
to, game da wanda Uba ya keƀe a matsayin nasa
ne ya kuma aiko shi duniya. Don me kuke ce
saƀo nake, domin na ce, 'Ni Ɗan Allah ne?' 37 In
ba ayyukan da Ubana yake yi ne nake yi ba, to,
kada ku gaskata ni. 38 Amma in su nake yi, ko ba
ku gaskata ni ba, to, ku gaskata ayyukan, don ku
sani, ku kuma gane, Uban yana cikina, ni kuma
ina cikin Uban." 39 Sai suka sāke yin ƙoƙari
su kama shi, amma ya kuƀuce musu. 40 Sa'an
nan Yesu ya sāke koma ƙetaren Urdun inda
dā Yohanna yake baftisma. A can ya zauna 41
mutane da yawa suka zo wurinsa. Suka ce, "Ko
da yake Yohanna bai yi wani abin banmamaki
ba, duk abubuwan da Yohanna ya faɗa game
da mutumin nan gaskiya ne." 42 A nan kuwa
mutane da yawa suka gaskata da Yesu.

11 To, an yi wani mutum mai suna Lazarus
wanda ya yi rashin lafiya. Shi daga Betani
ne, ƙauyen su Maryamu da'yar'uwarta Marta.
2 Maryamun nan kuwa, wadda ɗan'uwanta
Lazarus yake rashin lafiya, ita ce ta zuba wa
Ubangiji turare ta kuma goge ƙafafunsa da
gashin kanta. 3 Saboda haka'yan'uwansa mata
suka aika da saƙo wa Yesu cewa, "Ubangiji,
wannan da kake ƙauna yana rashin lafiya." 4
Sa'ad da ya ji haka, sai Yesu ya ce, "Wannan
rashin lafiya ba zai kai ga mutuwa ba. A'a, sai dai
don a ɗaukaka Allah a kuma ɗaukaka Ɗan Allah
ta wurin wannan." 5 Yesu kuwa yana ƙaunar
Marta da'yar'uwarta da kuma Lazarus. 6 Duk
da haka sa'ad da ya ji Lazarus ba shi da lafiya,
sai ya ƙara kwana biyu a inda yake. 7 Sai ya
ce wa almajiransa, "Mu koma Yahudiya." 8 Sai
suka ce, "Rabbi, ba da daɗewa ba ne Yahudawa
suka nemi su jajjefe ka, duk da haka za ka koma
can?" 9 Yesu ya amsa ya ce, "Ba sa'a goma
sha biyu ce yini guda ba? Mutumin da yake
tafiya da rana ba zai yi tuntuƀe ba gama yana
ganin hasken duniyan nan. 10 Sai a sa'ad da
yake tafiya da dare ne zai yi tuntuƀe, don ba
shi da haske." 11 Bayan ya faɗa haka, sai ya
ƙara ce musu, "Abokinmu Lazarus ya yi barci,
amma za ni in tashe shi." 12 Almajiransa suka
ce, "Ubangiji, in barci ne yake, to, ai, zai sami
sauƙi." 13 Yesu kuwa yana magana mutuwarsa
ce, amma almajiransa suka ɗauka yana nufin
barcin gaskiya ne. 14 Saboda haka sai ya gaya
musu a fili cewa, "Lazarus ya mutu, 15 amma
saboda ku na yi farin ciki da ba na can, domin ku
gaskata. Amma mu dai je wurinsa." 16 Sai Toma
(wanda ake kira Didaimus) ya ce wa sauran
almajiran, "Mu ma mu je, mu mutu tare da shi."
17 Da isowarsa, Yesu ya tarar Lazarus ya riga ya
yi kwana huɗu a kabari. 18 Betani bai kai mil
biyu ba daga Urushalima, 19 Yahudawa da yawa
kuwa suka zo wurin Marta da Maryamu don su
yi musu ta'aziyya, saboda rasuwar ɗan'uwansu.
20 Sa'ad da Marta ta ji cewa Yesu yana zuwa,
sai ta fita don ta tarye shi, amma Maryamu
ta zauna a gida. 21 Sai Marta ta ce wa Yesu,
"Ubangiji, da kana nan da ɗan'uwana bai mutu
ba. 22 Amma na san cewa ko yanzu ma Allah
zai ba ka duk abin da ka roƙa." 23 Yesu ya ce
mata, "Ɗan'uwanki zai sāke tashi." 24 Marta
ta amsa ta ce, "Na sani zai sāke tashi a tashin
matattu a rana ta ƙarshe." 25 Yesu ya ce mata,
"Ni ne tashin matattu da kuma rai. Duk wanda
ya gaskata da ni zai rayu, ko ya mutu; 26 kuma
duk wanda yake raye ya kuma gaskata da ni
ba zai taƀa mutuwa ba. Kin gaskata wannan?"
(aiōn g165) 27 Sai ta ce masa, "I, Ubangiji, na
gaskata kai ne Kiristi, Ɗan Allah, mai zuwa cikin
duniya." 28 Bayan ta faɗa haka kuwa, sai ta
koma ta je ta kira'yar'uwarta Maryamu a gefe.
Ta ce, "Ga Malam ya zo, kuma yana kiranki." 29
Sa'ad da Maryamu ta ji haka sai ta yi wuf ta tafi
wurinsa. 30 Yesu dai bai riga ya shiga ƙauyen

ba tukuna, har yanzu yana inda Marta ta tarye
shi. 31 Da Yahudawan da suke tare da Maryamu
a cikin gida, suke mata ta'aziyya, suka ga ta
yi wuf ta fita, sai suka bi ta, suna tsammani
za tă kabarin ne tă yi kuka a can. 32 Sa'ad da
Maryamu ta kai inda Yesu yake, ta kuma gan
shi, sai ta fāɗî a gabansa ta ce, "Ubangiji, da
kana nan, da ɗan'uwana bai mutu ba." 33 Da
Yesu ya ga tana kuka, Yahudawan da suka zo
tare da ita ma suna kuka, sai ya yi juyayi ƙwarai
a ruhu ya kuma damu. 34 Sai ya yi tambaya
ya ce, "Ina kuka sa shi?" Suka amsa suka ce,
"Ubangiji zo ka gani." 35 Yesu ya yi kuka. 36 Sai
Yahudawa suka ce, "Dubi yadda yake ƙaunarsa!"
37 Amma waɗansunsu suka ce, "Anya, wanda
ya buɗe wa makahon nan idanu, ba zai iya yin
wani abu yă hana wannan mutum mutuwa ba?"
38 Yesu, har yanzu cike da juyayi, ya zo kabarin.
Kogo ne da aka rufe bakin da dutse. 39 Sai Yesu
ya ce, "Ku kawar da dutsen." Marta,'yar'uwan
mamacin ta ce, "Ubangiji, yanzu, ai, zai yi wari,
don yau kwanansa huɗu ke nan a can." 40 Sai
Yesu ya ce, "Ban gaya miki cewa in kin gaskata
za ki ga ɗaukakar Allah ba?" 41 Saboda haka
suka kawar da dutsen. Sa'an nan Yesu ya dubi
sama ya ce, "Uba, na gode maka da ka saurare
ni. 42 Na san kullum kakan saurare ni, na dai
faɗa haka ne saboda amfanin mutanen nan
da suke tsaitsaye, don su gaskata cewa kai ka
aiko ni." 43 Sa'ad da ya faɗa haka, sai Yesu ya
yi kira da babbar murya ya ce, "Lazarus, ka
fito!" 44 Sai mamacin ya fito, hannuwansa da
ƙafafunsa a daure da ƙyallayen lilin, fuskarsa
kuwa an naɗe da mayafi. Yesu ya ce musu, "Ku
tuɓe kayan bizo, ku bar shi yă tafi." 45 Saboda
haka Yahudawa da yawa da suka zo don su
ziyarci Maryamu, suka kuma ga abin da Yesu
ya yi, suka ba da gaskiya gare shi. 46 Amma
waɗansunsu suka je wurin Farisiyawa suka gaya
musu abin da Yesu ya yi. 47 Sai manyan firistoci
da Farisiyawa suka kira taron Majalisa. Suka
yi tambaya suna cewa, "Me muke yi ne? Ga
mutumin nan yana yin abubuwan banmamaki
masu yawa. 48 In fa muka ƙyale shi ya ci gaba da
haka, kowa zai gaskata da shi, Romawa kuma su
zo su karɓe wurinmu su kuma ƙwace ƙasarmu."
49 Sai waninsu, mai suna Kayifas, wanda ya
kasance babban firist a shekarar ya ce, "Ku
dai ba ku san kome ba! 50 Ba ku gane ba, ai,
gwamma mutum ɗaya yă mutu saboda mutane
da duk ƙasar ta hallaka." 51 Bai faɗa haka bisa
nufinsa ba, sai dai a matsayinsa na babban firist
a shekarar, ya yi annabci ne cewa Yesu zai mutu
saboda ƙasar Yahudawa, 52 ba don ƙasan nan
kaɗai ba amma don yă tattaro'ya'yan Allah da
suke warwatse ma, su zama ɗaya. 53 Saboda
haka, daga wannan rana suka ƙulla su ɗauke
ransa. 54 Saboda haka Yesu bai ƙara tafiya a
cikin Yahudawa a sarari ba. A maimako haka
sai ya janye zuwa yankin kusa da hamada, a
wani ƙauye da ake kira Efraim, inda ya zauna
da almajiransa. 55 Sa'ad da lokaci ya yi kusa a
yi Bikin Ƙetarewa na Yahudawa, da yawa suka
haura daga ƙauyuka zuwa Urushalima, don su
tsarkake kansu kafin Bikin Ƙetarewa. 56 Suka
yi ta neman Yesu, da suke a tsaitsaye a filin
haikali kuwa suka dinga tambayar juna, suna
cewa, "Me kuka gani? Anya, zai zo Bikin kuwa?"
57 Manyan firistoci da Farisiyawa tuni sun riga
sun yi umarni cewa duk wanda ya san inda Yesu
yake, yă faɗa don su kama shi.

12 Kwana shida kafin Bikin Ƙetarewa, sai Yesu
ya iso Betani, inda Lazarus yake, wanda
Yesu ya tā da daga matattu. 2 A nan aka shirya
abincin yamma don girmama Yesu. Marta ta
ce yi hidima, Lazarus kuma yana ɗaya cikin
waɗanda suke ci tare shi. 3 Sai Maryamu ta
ɗauki wajen awo guda na nardi zalla, turare
mai tsada; ta zuba a ƙafafun Yesu ta kuma
goge ƙafafunsa da gashinta. Gidan duk ya cika
da ƙanshin turaren. 4 Amma ɗaya daga cikin
almajiransa, Yahuda Iskariyot, wanda daga baya
zai bashe shi, bai amince ba ya ce, 5 "Don
me ba a sayar da turaren nan aka kuma ba
da kuɗin ga matalauta ba? Ai, kuɗin ya kai
albashin shekara guda." 6 Ya yi wannan magana
ba don ya kula da matalauta ba ne, sai dai don
shi ɓarawo ne. Da yake shi ne mai ajiya jakar
kuɗin, yakan taimaki kansa da abin da aka sa
a ciki. 7 Yesu ya ce, "Ku ƙyale ta, an nufa ta
ajiye wannan turaren don ranar jana'izata. 8
Kullum za ku kasance da matalauta, amma ba
kullum za ku kasance tare da ni ba." 9 Ana cikin

haka sai babban taron Yahudawa suka sami
labari Yesu yana can suka kuwa zo, ba kawai
don shi ba amma don su kuma ga Lazarus,
wanda ya tā da daga matattu. 10 Saboda haka
manyan firistoci suka ƙulla su kashe Lazarus shi
ma, 11 gama dalilinsa Yahudawa da yawa suna
komawa ga Yesu suna kuma ba da gaskiya gare
shi. 12 Kashegari babban taron da suka zo Bikin
suka sami labari cewa Yesu yana kan hanyarsa
zuwa Urushalima. 13 Sai suka ɗaɗɗauko rassan
dabino suka fiffita taryensa, suna ɗaga murya
suna cewa, "Hosanna!" "Mai albarka ne wanda
yake zuwa cikin sunan Ubangiji!" "Mai albarka
ne Sarkin Isra'ila!" 14 Yesu ya sami ɗan jaki,
ya hau, kamar yadda yake a rubuce cewa, 15
"Kada ki ji tsoro, ya Diyar Sihiyona; duba, ga
sarkinki yana zuwa, zaune a kan aholaki jaki."
16 Da fari almajiransa ba su gane dukan wannan
ba. Sai bayan da aka ɗaukaka Yesu, sa'an nan
suka gane cewa an rubuta waɗannan abubuwa
game da shi ne, har ma suka yi masa waɗannan
abubuwa. 17 Taron da suke tare da shi a sa'ad
da ya kira Lazarus daga kabari ya kuma tā da
shi daga matattu suka yi ta baza labarin. 18
Mutane da yawa kuwa suka fita taryensa, saboda
sun ji labarin abin banmamakin da ya yi. 19
Saboda haka Farisiyawa suka ce wa juna, "Duba,
wannan ba ya kai mu ko'ina. Ga shi, duk duniya
tana bin sa!" 20 To, akwai waɗansu Hellenawa
a cikin waɗanda suka haura don su yi sujada
a Bikin. 21 Suka zo wurin Filibus, wanda yake
daga Betsaida ta Galili, da roƙo. Suka ce, "Ranka
yă daɗe, muna so mu ga Yesu." 22 Sai Filibus ya
je ya gaya wa Andarawus, Andarawus da kuma
Filibus suka gaya wa Yesu. 23 Yesu ya amsa ya
ce, "Lokaci ya yi da za a ɗaukaka Ɗan Mutum.
24 Gaskiya nake gaya muku, sai ƙwayar alkama
ta fāɗi ƙasa ta mutu, in ba haka ba za tă kasance
ƙwaya ɗaya tak. Amma in ta mutu, za tă ba
da'ya'ya da yawa. 25 Duk mai ƙaunar ransa, zai
rasa shi, duk mai ƙin ransa a wannan duniya,
zai kiyaye shi har yă zuwa rai madawwami.
(aiōnios g166) 26 Duk wanda zai bauta mini dole
yă bi ni, inda kuma nake, a can bawana zai
kasance. Ubana zai girmama wanda yake bauta
mini. 27 "Yanzu kuwa na damu, amma me zan
ce? 'Uba, ka cece ni daga wannan sa'a'? A'a, ai,
saboda wannan dalili ne musamman na zo. 28
Uba, ka ɗaukaka sunanka!" Sai wata murya ta
fito daga sama ta ce, "Na riga na ɗaukaka shi,
zan kuma ƙara ɗaukaka shi." 29 Taron da suke
a wurin suka ji, suka ce an yi tsawa; waɗansu
kuwa suka ce mala'ika ne ya yi masa magana.
30 Yesu ya ce, "An yi wannan muryar saboda
amfaninku ne, ba don nawa ba. 31 Yanzu ne
za a yi wa duniyan nan shari'a, yanzu ne za a
tumbuke mai mulkin duniyan nan. 32 Amma ni,
sa'ad da aka ɗaga ni daga ƙasa, zan ja dukan
mutane gare ni." 33 Ya faɗa haka ne don yă
nuna irin mutuwar da zai yi. 34 Sai taron suka
ce, "Ahab, Dokarmu ta gaya mana cewa, Kiristi
zai kasance har abada, to, yaya za ka ce, 'Dole
ne a ɗaga Ɗan Mutum?' Wane ne wannan 'Ɗan
Mutum'?" (aiōn g165) 35 Sai Yesu ya ce musu,
"Haske zai kasance da ku na ɗan lokaci. Ku
yi tafiya yayinda hasken yana nan tare da ku,
kada duhu yă cim muku. Mai tafiya a cikin
duhu bai san inda za shi ba. 36 Ku dogara ga
hasken yayinda kuke da shi, don ku zama'ya'yan
haske." Da Yesu ya gama magana, sai ya tafi ya
buya daga gare su. 37 Ko bayan Yesu ya yi dukan
waɗannan abubuwan banmamaki a gabansu,
duk da haka ba su gaskata da shi ba. 38 Wannan
ya faru ne, don a cika maganar annabi Ishaya
cewa, "Ubangiji, wa ya gaskata saƙonmu, ga wa
kuma aka bayyana hannun ikon Ubangiji?" 39
Saboda haka ba su iya gaskatawa ba, domin,
kamar yadda Ishaya ya faɗa a wani wuri cewa,
40 "Ya makantar da idanunsu ya kuma taurare
zukatansu, don kada su gani da idanunsu, ko su
fahimta a zukatansu, ko kuwa su juyo, har in
warkar da su." 41 Ishaya ya faɗi haka ne, saboda
ya hangi ɗaukakar Yesu, ya kuwa yi magana a
kansa. 42 Duk da haka, da yawa har daga cikin
shugabanni ma suka gaskata da shi. Amma
saboda Farisiyawa ba su furta bangaskiyarsu ba,
don tsoron kada a kore su daga majami'a; 43
gama sun fi son yabon mutane, fiye da yabon
Allah. 44 Sa'an nan Yesu ya ɗaga murya ya
ce, "Duk wanda ya gaskata da ni, ba ni yake
gaskatawa ba, amma ga wanda ya aiko ni ne.
45 Duk mai dubana, yana duban wanda ya aiko
ni ne. 46 Na zo cikin duniya a kan ni haske ne,
don duk wanda ya gaskata da ni, kada yă zauna

a cikin duhu. 47 “Duk mai jin kalmomina bai
kuwa kiyaye su ba, ba ni ba ne nake shari’anta
shi. Gama ban zo domin in yi wa duniya shari’a
ba, sai dai domin in cece ta. 48 Akwai mai
hukunci saboda wanda ya ƙi ni, bai kuma karɓi
kalmomina ba; wannan maganar da na faɗa ita
ce za tă hukunta shi a rana ta ƙarshe. 49 Gama
ba don kaina na yi magana ba, Uban da ya aiko
ni shi kansa ne ya ba ni umarni a kan abin da
zan faɗa da kuma yadda zan faɗe shi. 50 Na san
cewa umarninsa yana kai ga rai madawwami.
Saboda haka duk abin da na faɗa na faɗe shi ne
kamar dai yadda Uba ya ce in faɗa.” (aiōnios g166)

13 Ana gab da Bikin Ketarewa. Yesu kuwa ya
san cewa lokaci ya yi da zai bar wannan
duniya, yă koma wurin Uba. Da yake ya ƙaunaci
waɗanda suke nasa a duniya, yanzu kuwa ya
nuna musu cikakkiyar ƙaunarsa. 2 Ana cikin
cin abincin yamma, Iblis kuwa ya riga ya zuga
Yahuda Iskariyot, ɗan Siman yă bashe Yesu.
3 Yesu kuwa ya san cewa, Uba ya sa dukan
abubuwa a ƙarƙashin ikonsa, ya kuma san cewa
daga Allah ya zo, zai kuma koma wurin Allah; 4
saboda haka ya tashi daga cin abincin, ya tuɓe
rigarsa ta waje, ya ɗaura tawul a ƙugunsa. 5
Bayan haka, sai ya zuba ruwa a cikin kwano,
sa’an nan ya fara wanke ƙafafun almajiransa,
yana sharewa da tawul wanda ya ɗaura. 6 Ya zo
kan Siman Bitrus, wanda ya ce masa, “Ubangiji,
kai za ka wanke ƙafafuna?” 7 Yesu ya amsa ya
ce, “Yanzu ba ka fahimci abin da nake yi ba,
amma nan gaba za ka gane.” 8 Sai Bitrus ya ce,
“Faufau, ba za ka taɓa wanke ƙafafuna ba.” Yesu
ya amsa ya ce, “Sai na wanke ka, in ba haka ba,
ba ka da rabo a gare ni.” (aiōn g165) 9 Sai Siman
Bitrus ya ce, “To, Ubangiji, ba ƙafafuna kaɗai ba
har ma da hannuwana da kaina kuma!” 10 Yesu
ya amsa ya ce, “Wanda ya riga ya yi wanka yana
bukata yă wanke ƙafafunsa ne kawai; dukan
jikinsa yana da tsabta. Ku kuwa kuna da tsabta,
ko da yake ba kowannenku ba.” 11 Gama ya san
wanda zai bashe shi, shi ya sa ya ce, “Ba kowa
ba ne yake da tsabta.” 12 Da ya gama wanke
ƙafafunsu, sai ya sa tufafinsa ya koma wurin
zamansa. Ya tambaye su ya ce, “Kun fahimci
abin da na yi muku? 13 Kuna ce da ni ‘Malam’
da kuma ‘Ubangiji,’ daidai ne kuwa, gama haka
nake. 14 Da yake ni da nake Ubangijinku da
kuma Malaminku, na wanke ƙafafunku, haka ku
ma ya kamata ku wanke ƙafafun juna. 15 Na
ba ku misali domin ku yi yadda na yi muku.
16 Gaskiya nake gaya muku, ba bawan da ya
fi maigidansa, ko ɗan saƙon da ya fi wanda
ya aike shi. 17 Yanzu da kuka san waɗannan
abubuwa, ku masu albarka ne, in kuka yi su. 18
“Ba dukanku nake nufi ba; na san waɗanda na
zaɓa. Wannan kuwa don a cika Nassi ne da ya
ce, ‘Wanda ya ci burodina tare da ni ya tasar
mini.’ 19 “Ina faɗa muku yanzu tun kafin yă
faru, domin in ya faru, ku gaskata cewa ni ne
Shi. 20 Gaskiya nake gaya muku, ‘Duk wanda ya
karɓi wani da na aiko, ni ne ya karɓa ke nan.
Kuma duk wanda ya karɓe ni, ya karɓi wanda
ya aiko ni ne.’” 21 Bayan Yesu ya faɗi haka,
sai ya yi juyayi a ruhu, ya kuma furta cewa,
“Gaskiya nake gaya muku, ɗayanku zai bashe
ni.” 22 Almajiransa suka dubi juna, suka rasa
ko da wa yake. 23 Ɗaya daga cikin almajiran
Yesu wanda yake ƙauna kuwa, yana zaune kusa
da shi. 24 Sai Siman Bitrus ya taɓa wannan
almajirin ya ce, “Tambaye shi, wa yake nufi?”
25 Shi kuwa da yake jingine kusa da Yesu, ya
ce, “Ubangiji, wane ne?” 26 Yesu ya amsa ya
ce, “Shi ne wanda zan ba shi gutsurin burodin
nan sa’ad da na tsoma cikin kwanon.” Da ya
tsoma gutsurin burodin, sai ya ba wa Yahuda
Iskariyot, ɗan Siman. 27 Nan take bayan Yahuda
ya karɓi burodin, sai Shaiɗan ya shige shi. Sai
Yesu ya ce masa, “Abin nan da kake niyyar yi,
ka yi shi maza.” 28 Amma ba wani a wurin cin
abincin da ya fahimci dalilin da ya sa Yesu ya
faɗa masa haka. 29 Da yake Yahuda ne ma’aji,
waɗansunsu suka ɗauka Yesu yana ce masa
yă sayi abin da ake bukata don Bikin ne, ko
kuwa yă ba wa matalauta wani abu. 30 Nan da
nan da Yahuda ya karɓi burodin, sai ya fita.
A lokacin kuwa dare ya yi. 31 Da ya tafi, sai
Yesu ya ce, “Yanzu ne aka ɗaukaka Ɗan Mutum
aka kuma ɗaukaka Allah a cikinsa. 32 In kuwa
Allah ya sami ɗaukaka a cikin Ɗan, Allah kuwa
zai ɗaukaka Ɗan zuwa ga zatinsa, zai kuma
ɗaukaka shi nan take. 33 “’Ya’yana, zan kasance
da ku na ɗan ƙanƙani lokaci ne. Za ku neme ni.

Kuma kamar yadda na gaya wa Yahudawa, haka
nake gaya muku yanzu. Inda zan tafi, ba za ku
iya zuwa ba. 34 "Sabon umarni nake ba ku. Ku
ƙaunaci juna. Kamar yadda na ƙaunace ku, ku
ma ku ƙaunaci juna. 35 Ta haka kowa zai san
cewa ku almajiraina ne, in kuna ƙaunar juna."
36 Siman Bitrus ya tambaye shi ya ce, "Ubangiji
ina za ka?" Yesu ya amsa ya ce, "Wurin da za
ni, ba za ka iya zuwa yanzu ba, amma za ka bi
ni daga baya." 37 Bitrus ya ce masa, "Ubangiji,
don me ba zan binka yanzu ba? Zan ba da raina
saboda kai." 38 Sai Yesu ya amsa ya ce, "Anya, za
ka iya ba da ranka saboda ni? Gaskiya nake faɗa
maka, kafin zakara yă yi cara, za ka yi mūsun
sanina sau uku!

14 "Kada zuciyarku ta ɓaci. Ku gaskata da
Allah, ku kuma gaskata da ni. 2 A cikin
gidan Ubana akwai wurin zama da yawa; da a ce
ba haka ba ne, da na gaya muku. Za ni can don
in shirya muku wuri. 3 In kuwa na tafi na shirya
muku wuri, sai in dawo in ɗauke ku ku kasance
tare da ni don ku kasance inda nake. 4 Ai, kun
san hanyar zuwa inda za ni." 5 Sai Toma ya ce
masa, "Ubangiji, ba mu san inda za ka ba, to, ta
yaya za mu san hanyar?" 6 Yesu ya amsa ya
ce, "Ni ne hanya, ni ne gaskiya, ni ne kuma rai.
Ba mai zuwa wurin Uba sai dai ta wurina. 7 Da
kun san ni, da za ku san Ubana ma. Daga yanzu,
kun san shi kun kuma gan shi." 8 Filibus ya ce,
"Ubangiji, ka nuna mana Uban, wannan kuwa
zai biya bukatarmu." 9 Yesu ya amsa ya ce, "Ba
san ni ba, Filibus, duk da daɗewan nan da na yi
tare da ku? Duk wanda ya gan ni, ai, ya ga Uban.
Yaya za ka ce, 'Ka nuna mana Uban'? 10 Ba ka
gaskata cewa ina cikin Uba, Uba kuma yana
cikina ba? Kalmomin da nake gaya muku ba na
kaina ba ne. Ai, Uban da yake raye a cikina ne
yake aikinsa. 11 Ku gaskata ni sa'ad da na ce
ina cikin Uba, Uba kuma yana cikina. Ko kuwa
ku gaskata ni saboda ayyukan banmamakin su
kansu. 12 Gaskiya nake gaya muku, duk wanda
yake da bangaskiya gare ni, zai yi abubuwan da
ni nake yi. Zai ma yi abubuwa masu girma fiye
da waɗannan, don zan tafi wurin Uba. 13 Kuma
zan yi duk abin da kuka roƙa cikin sunana, don
Ɗan ya kawo ɗaukaka ga Uban. 14 Za ku iya
roƙe ni kome a cikin sunana, zan kuwa yi. 15
"In kuna ƙaunata za ku yi biyayya da umarnina.
16 Zan kuwa roƙi Uba, zai kuwa ba ku wani Mai
Taimakon da zai kasance tare da ku har abada,
(aiōn g165) 17 Ruhun gaskiya. Duniya ba ta iya
karɓarsa, don ba ta ganinsa ba ta kuma san shi
ba. Amma kun san shi, saboda yana zama tare
da ku zai kuma kasance a cikinku. 18 Ba zan bar
ku marayu ba; zan zo wurinku. 19 Ba da daɗewa
ba, duniya ba za tă ƙara ganina ba, amma za ku
gan ni. Don ina raye, ku ma za ku rayu. 20 A
ranan nan za ku sani ina cikin Uba, ku kuma
kuna cikina, ni kuma ina cikinku. 21 Duk wanda
yake da umarnaina yana kuma yin biyayya da
su, shi ne wanda yake ƙaunata. Wanda yake
ƙaunata kuwa Ubana zai ƙaunace shi, ni ma
zan ƙaunace shi, in kuma bayyana kaina gare
shi." 22 Sai Yahuda (ba Yahuda Iskariyot ba) ya
ce, "Ubangiji, me ya sa za ka bayyana kanka
gare mu amma ba ga duniya ba?" 23 Yesu ya
amsa ya ce, "Duk mai ƙaunata, zai yi biyayya da
koyarwata. Ubana zai ƙaunace shi, za mu kuwa
zo wurinsa mu zauna tare da shi. 24 Wanda ba
ya ƙaunata ba zai yi biyayya da koyarwata ba.
Waɗannan kalmomin da kuke ji ba nawa ba
ne; na Uba ne da ya aiko ni. 25 "Duk wannan
na faɗa ne yayinda ina tare da ku. 26 Amma
Mai Taimako, Ruhu Mai Tsarki, wanda Uba zai
aiko cikin sunana, zai koya muku kome, zai
kuma tuna muku duk abin da na faɗa muku. 27
Salama na bari tare da ku; salamata nake ba ku.
Ba kamar yadda duniya take bayarwa nake ba
ku ba. Kada zuciyarku ta ɓaci kada kuma ku ji
tsoro. 28 "Kun dai ji na ce, 'Zan tafi in kuma
sāke dawo wurinku.' In har kuna ƙaunata, za
ku yi farin ciki cewa za ni wurin Uba, domin
kuwa Uban ya fi ni. 29 Na faɗa muku tun kafin
yă faru, domin in ya faru, ku gaskata. 30 Ba
zan ƙara yi muku magana ba, gama mai mulkin
duniyan nan yana zuwa. Ba shi da iko a kaina,
31 amma dole duniya ta koya cewa ina ƙaunar
Uba, ina kuma yin yadda Ubana ya umarce ni.
"Ku zo, mu bar nan.

15 "Ni ne kuringar inabi na gaskiya, Ubana
kuwa shi ne manomin. 2 Yakan sare kowane
reshe a cikina da ba ya'ya'ya, amma yakan

ƙundume kowane reshe da yake ba da'ya'ya,
domin yă ƙara ba da'ya'ya. 3 Kun riga kun zama
masu tsabta saboda maganar da na yi muku.
4 Ku kasance a cikina, ni kuma zan kasance a
cikinku. Babu reshen da zai iya yin'ya'ya da
kansa, dole yă kasance a jikin kuringar inabin.
Haka ku ma, ba za ku iya ba da'ya'ya ba sai kun
kasance a cikina. 5 "Ni ne kuringar inabin; ku
ne kuma rassan. In mutum ya kasance a cikina
ni kuma a cikinsa, zai ba da'ya'ya da yawa; in
ba tare da ni ba, ba za ku iya yin kome ba. 6
Duk wanda bai kasance a cikina ba, yana kamar
reshen da aka jefar yă bushe; irin waɗannan
rassan ne akan tattara, a jefa cikin wuta a ƙone.
7 In kun kasance a cikina kalmomina kuma suka
kasance a cikinku, ku roƙi kome da kuke so,
za a kuwa ba ku. 8 Wannan ne yakan kawo
ɗaukaka ga Ubana, ku ba da'ya'ya da yawa,
kuna kuma nuna kanku ku almajiraina ne. 9
"Kamar yadda Uba ya ƙaunace ni, haka ni ma na
ƙaunace ku. To, fa, ku kasance cikin ƙaunata. 10
In kuka yi biyayya da umarnaina, za ku kasance
a cikin ƙaunata, kamar dai yadda na yi biyayya
da umarnan Ubana na kuma kasance a cikin
ƙaunarsa. 11 Na gaya muku wannan domin
murnata ta kasance a cikinku, murnanku kuma
ta zama cikakkiya. 12 Umarnina shi ne, Ku
ƙaunaci juna kamar yadda na ƙaunace ku. 13
Babu ƙaunar da ta fi wannan, a ce mutum ya
ba da ransa saboda abokansa. 14 Ku abokaina
ne, in kun yi abin da na umarta. 15 Ba zan ƙara
ce da ku bayi ba, don bawa bai san abin da
maigidansa yake yi ba. A maimako in ce da ku
abokai, domin na sanar da ku duk abin da na ji
daga wurin Ubana. 16 Ba ku kuka zaɓe ni ba,
a'a, ni ne na zaɓe ku na kuma naɗa ku ku je
ku ba da'ya'ya-'ya'yan da za su dawwama. Uba
kuwa zai ba ku duk abin da kuka roƙa cikin
sunana. 17 Umarnina ke nan. Ku ƙaunaci juna.
18 "In duniya ta ƙi ku, ku san cewa ta fara ƙin
na ne. 19 Da ku na duniya ne, da ta ƙaunaci
abinta. Kamar yadda yake, ku ba na duniya ba
ne, na zaɓe ku daga duniya, shi ya sa duniya
take ƙinku. 20 Ku tuna da kalmomin da na yi
muku cewa, 'Ba bawan da ya fi maigidansa,'In
sun tsananta mini, ku ma za su tsananta muku.
Da sun yi biyayya da koyarwata, da za su yi
biyayya da taku ma. 21 Za su yi muku haka
saboda sunana, gama ba su san Wannan da ya
aiko ni ba. 22 Da a ce ban zo na yi musu magana
ba, da ba su da zunubi. Yanzu kam, ba su da
wata hujja a kan zunubinsu. 23 Wanda ya ƙi ni
ya ƙi ya ƙi Ubana ma. 24 Da a ce ban yi ayyuka a
cikinsu waɗanda babu wani da ya taɓa yi ba, da
ba su da zunubi. Amma yanzu sun ga waɗannan
ayyukan banmamaki, duk da haka sun ƙi ni
sun kuma ƙi Ubana. 25 Amma wannan ya faru
ne domin a cika abin da yake a rubuce cikin
Dokarsu cewa, 'Sun ƙi ni ba dalili.' 26 "Sa'ad da
Mai Taimako ya zo, wanda zan aiko muku daga
wurin Uba, Ruhun gaskiya wanda yake fitowa
daga wurin Uba, zai ba da shaida game da ni. 27
Ku ma dole ku ba da shaida, domin kun kasance
tare da ni tun daga farko.

16 "Na faɗa muku wannan duka, domin kada
ku bauɗe. 2 Za su kore ku daga majami'a;
lalle, lokaci yana zuwa da duk wanda ya kashe
ku, zai ɗauka yana yin wa Allah hidima ne. 3 Za
su yi waɗannan abubuwa ne domin ba su san
Uba ko ni ba. 4 Na faɗa muku wannan, domin
in lokacin ya yi, ku tuna na gargaɗe ku. Ban
faɗa muku wannan tun da fari ba domin ina
tare da ku. 5 "Yanzu zan tafi wurin wanda ya
aiko ni, duk da haka ba waninku da ya tambaye
ni, 'Ina za ka?' 6 Saboda na faɗa waɗannan
abubuwa ga shi kun cika da baƙin ciki. 7 Amma
gaskiya nake gaya muku. Don amfaninku ne zan
tafi. Sai ko na tafi, in ba haka ba Mai Taimakon
nan ba zai zo muku ba. Amma in na tafi, zan
aiko shi gare ku. 8 Sa'ad da ya zo kuwa, zai
kā da duniya a kan zunubi da adalci da kuma
hukunci, 9 a kan zunubi, domin mutane ba su
gaskata da ni ba; 10 a kan adalci, domin zan tafi
wurin Uba, inda ba za ku ƙara ganina ba; 11 a
kan hukunci kuma, domin an yanke hukunci a
kan mai mulkin duniyan nan. 12 "Ina da sauran
abubuwa da yawa da zan faɗa muku, amma
ba za ku iya ɗauka a yanzu ba. 13 Amma sa'ad
da shi, Ruhun gaskiya ya zo, zai bi da ku zuwa
ga dukan gaskiya. Ba zai yi magana don kansa
ba; zai faɗi abin da ya ji ne kaɗai, zai kuma
faɗa muku abin da bai faru ba tukuna. 14 Zai
kawo ɗaukaka gare ni ta wurin ɗaukan abin da

yake nawa, ya bayyana muku. 15 Duk abin da
yake na Uba nawa ne. Shi ya sa na ce, ‘Ruhun
zai ɗauko daga abin da yake nawa, yă bayyana
muku.’” 16 Yesu ya ci gaba da cewa, “Jim kaɗan,
ba za ku ƙara ganina ba, sa’an nan bayan an
jima kaɗan kuma, za ku gan ni.” 17 A nan fa
sai waɗansu almajiransa suka ce wa juna, “Me
yake nufi da cewa, ‘Jim kaɗan ba za ku ƙara
ganina ba, kuma bayan an jima kaɗan, za ku
gan ni,’ da kuma, ‘Domin zan tafi wurin Uba’?”
18 Suka yi ta tambaya, “Me yake nufi da ‘jim
kaɗan’? Ba mu fahimci abin da yake faɗi ba.” 19
Yesu ya gane suna so su tambaye shi game da
wannan, sai ya ce musu, “Kuna tambayar juna
game da abin da nake nufi da na ce, ‘Jim kaɗan
ba za ku ƙara ganina ba, da kuma bayan an
jima kaɗan, za ku gan ni’? 20 Gaskiya nake gaya
muku, za ku yi kuka da kuma gunji, yayinda
duniya take murna. Za ku yi baƙin ciki, amma
baƙin cikinku zai koma farin ciki. 21 Macen da
za tă haihu takan yi naƙuda domin lokacinta
ya yi; amma sa’ad da ta haihu, sai ta manta
da wahalar domin farin ciki an haifi jariri a
duniya. 22 Haka ku ma, yanzu ne lokacin baƙin
cikinku, amma zan sāke ganinku za ku kuma yi
farin ciki, ba kuwa wanda zai ɗauke muku farin
cikinku. 23 A ranan nan, ba za ku sāke tambaya
ta kome ba. Gaskiya nake gaya muku, Ubana zai
ba ku kome da kuka roƙa cikin sunana. 24 Har
yanzu dai ba ku roƙi kome cikin sunana ba. Ku
roƙa za ku kuwa samu, farin cikinku kuwa zai
zama cikakke. 25 “Ko da yake ina magana da
misalai, lokaci yana zuwa da ba zan ƙara yin
magana da misalai ba, sai dai in faɗa muku a fili
game da Ubana. 26 A ranan nan, za ku roƙa a
cikin sunana. Ban ce zan roƙi Uba a madadinku
ba. 27 Ai, shi Uban kansa yana ƙaunarku domin
kun ƙaunace ni kun kuma gaskata cewa daga
Allah na fito. 28 Na fito daga wurin Uba, na
kuma shigo duniya, yanzu kuwa zan bar duniya
in koma wurin Uba.” 29 Sai almajiran Yesu suka
ce, “Haba, yanzu ne fa kake magana a sarari ba
tare da misalai ba. 30 Yanzu mun gane cewa
ka san kome ba sai wani ya tambaye ka ba.
Wannan ya sa muka gaskata ka fito daga Allah.”
31 Yesu ya amsa ya ce, “A ƙarshe kun gaskata!
32 Amma lokaci na zuwa, har ma ya yi, da za
a warwatsa ku, kowa yă koma gidansa. Za ku
bar ni ni kaɗai. Duk da haka ba ni kaɗai ba ne,
gama Ubana yana tare da ni. 33 “Na faɗa muku
waɗannan abubuwa ne, domin a cikina ku sami
salama. A duniyan nan za ku sha wahala. Amma
ku yi ƙarfin hali! Na yi nasara a kan duniya.”

17 Bayan da Yesu ya faɗi wannan, sai ya dubi
sama ya yi addu’a ya ce, “Uba, lokaci ya yi.
Ka ɗaukaka Ɗanka, don Ɗanka yă ɗaukaka ka. 2
Gama ka ba shi iko bisa dukan mutane domin
yă ba da rai madawwami ga duk waɗanda ka
ba shi. (aiōnios g166) 3 Rai madawwami kuwa shi
ne, su san ka, Allah makaɗaici mai gaskiya, da
kuma Yesu Kiristi, wanda ka aiko. (aiōnios g166) 4
Na ɗaukaka ka a duniya ta wurin gama aikin
da ka ba ni. 5 Yanzu ya Uba, ka ɗaukaka ni a
gabanka da ɗaukakar da dā nake da ita tun kafin
a kafa duniya. 6 “Na bayyana ka ga waɗanda
ka ba ni a duniya. Su naka ne; kai ka ba ni su
sun kuma yi biyayya da maganarka. 7 Yanzu
sun san cewa duk abin da ka ba ni daga gare ka
ya fito. 8 Na ba su kalmomin da ka ba ni sun
kuwa karɓa. Sun san tabbatacce daga wurinka
na fito. Sun kuma gaskata kai ka aiko ni. 9 Ina
addu’a dominsu. Ba domin duniya nake addu’a
ba, amma domin waɗanda ka ba ni, gama su
naka ne. 10 Duk abin da nake da shi naka ne,
kuma duk abin da kake da shi nawa ne. Na kuwa
sami ɗaukaka ta wurinsu. 11 Ba sauran zamana
a duniya, amma waɗannan a duniya suke, ni
kuwa ina zuwa wurinka. Ya Uba Mai Tsarki, ka
kiyaye su ta wurin ikon sunanka, sunan da ka
ba ni, don su zama ɗaya kamar yadda muke
ɗaya. 12 Yayinda nake tare da su, na kāre su
na kuma kiyaye su ta wurin sunan nan da ka
ba ni. Ba ko ɗayan da ya ɓace, sai dai wannan
da aka ƙaddara zuwa ga hallaka don Nassi yă
cika. 13 “Yanzu ina zuwa wurinka, sai dai na
faɗi waɗannan abubuwa ne tun ina a duniya
domin farin ciki yă zama cikakke a cikinsu. 14
Na gaya musu maganarka duniya kuwa ta ƙi
su, don su ba na duniya ba ne yadda ni ma
ba na duniya ba ne. 15 Ba addu’ata ba ce ka
ɗauke su daga duniya ba, sai dai ka kāre su daga
mugun nan. 16 Su ba na duniya ba ne, kamar
yadda ni ma ba na duniya ba ne. 17 Ka tsarkake

su ta wurin gaskiya; maganarka ce gaskiya. 18
Kamar yadda ka aiko ni cikin duniya, haka ni
ma na aike su cikin duniya. 19 Saboda su ne na
tsarkake kaina, domin su ma a tsarkake su da
gaske. 20 "Addu'ata ba saboda masu bina kaɗai
ba ne. Ina addu'a kuma saboda waɗanda za su
gaskata da ni ta wurin maganarsu. 21 Ina so
dukansu su zama ɗaya, ya Uba, kamar yadda
kake a cikina, ni kuwa a cikinka. Haka su ma
bari su zauna cikinmu, domin duniya ta gaskata
cewa kai ka aiko ni. 22 Na ba su ɗaukakar da
ka ba ni, don su zama ɗaya kamar yadda muke
ɗaya. 23 Ni a cikinsu kai kuma a cikina. Bari su
kasance da cikakken haɗinkai, domin duniya ta
san cewa kai ka aiko ni. Ka kuwa ƙaunace su
yadda ka ƙaunace ni. 24 "Uba, ina so waɗanda
ka ba ni su kasance tare da ni a inda nake,
su kuma ga ɗaukakata, ɗaukakar da ka ba ni
domin kana ƙaunata kafin halittar duniya. 25
"Ya Uba Mai Adalci, ko da yake duniya ba tă san
ka ba, ni na san ka, sun kuma san kai ka aiko ni.
26 Na bayyana ka a gare su, zan kuma ci gaba
da bayyana ka domin ƙaunar da ka yi mini ta
kasance a cikinsu ni ma in kasance a cikinsu."

18 Da ya gama addu'a, sai Yesu ya fita tare
da almajiransa suka haye Kwarin Kidron.
A wancan ƙetaren kuwa akwai lambun zaitun,
da shi da almajiransa suka shiga ciki. 2 To,
Yahuda, wanda ya bashe shi, ya san wurin,
domin Yesu ya sha zuwa wurin da almajiransa.
3 Saboda haka Yahuda ya zo cikin lambun, yana
jagoranta ƙungiyar sojoji da waɗansu ma'aikata
daga wurin manyan firistoci da Farisiyawa.
Suna riƙe da toci, fitilu da kuma makamai. 4
Yesu kuwa, sane da duk abin da zai same shi,
ya fito ya tambaye, su ya ce, "Wa kuke nema?"
5 Suka amsa suka ce, "Yesu Banazare." Yesu
ya ce, "Ni ne shi." (Yahuda kuwa wanda ya
bashe shi yana nan tsaye tare da su.) 6 Da Yesu
ya ce, "Ni ne shi," sai suka ja da baya suka
fāɗì a ƙasa. 7 Sai ya sāke tambayar su ya ce,
"Wa kuke nema?" Suka ce, "Yesu Banazare." 8
Yesu ya amsa ya ce, "Ai, na gaya muku ni ne
shi. In kuma ni ne kuke nema, to, sai ku bar
waɗannan su tafi." 9 Wannan ya faru ne don a
cika kalmomin da ya yi cewa, "Ban yar da ko
ɗaya daga cikin waɗanda ka ba ni ba." 10 Sai
Siman Bitrus, wanda yake da takobi, ya zāre, ya
kai wa bawan babban firist sara, ya ɗauke masa
kunnensa na dama (Sunan bawan kuwa Malkus
ne.) 11 Sai Yesu ya umarce Bitrus ya ce, "Mai da
takobinka kube! Ba zan sha kwaf da Uba ya ba
ni ba?" 12 Sai ƙungiyar soja tare da shugaban
sojanta da kuma ma'aikatan Yahudawa suka
kama Yesu. Suka daure shi 13 sa'an nan suka
kawo shi da farko wurin Annas, wanda yake
surukin Kayifas, babban firist a shekaran nan.
14 Kayifas ne wanda ya shawarci Yahudawa
cewa zai fi kyau mutum ɗaya yă mutu saboda
mutane. 15 Siman Bitrus da kuma wani almajiri
suna bin Yesu. Domin almajirin nan sananne
ne ga babban firist, sai ya shiga tare da Yesu a
filin gidan babban firist dĩn, 16 Bitrus kuwa ya
dakata a waje a bakin ƙofa. Almajirin nan da
yake sananne ga babban firist, ya dawo ya yi
magana da yarinyar mai aiki a can, ya kuma
shigo da Bitrus. 17 Yarinyar da take bakin ƙofar
ta ce wa Bitrus, "Kai ba ɗaya ne daga cikin
almajiran mutumin nan ba ne?" Bitrus ya amsa
ya ce, "A'a, ba na ciki." 18 To, ana sanyi, bayi
da ma'aikatan suna tsattsaye kewaye da wutar
da suka hura don su ji ɗumi. Bitrus ma yana
tsaye tare da su, yana jin ɗumi. 19 Ana cikin
haka, sai babban firist ya tuhumi Yesu game
da almajiransa da kuma koyarwarsa. 20 Yesu
ya amsa ya ce, "Ai, na yi wa duniya magana a
fili. Na kuma sha yin koyarwa a majami'u ko
kuma a haikali inda Yahudawa duka sukan taru.
Ban taɓa faɗin kome a ɓoye ba. 21 Don me kake
tuhumata? Ka tambayi waɗanda suka ji ni. Ba
shakka, sun san abin da na faɗa." 22 Da Yesu
ya faɗa haka, sai ɗaya daga cikin ma'aikatan
da yake tsaye kusa ya mare shi a fuska ya ce,
"Haka za ka amsa wa babban firist?" 23 Yesu ya
amsa ya ce, "In na faɗi abin da ba daidai ba, ka
nuna abin da ba daidai ba. Amma in gaskiya na
faɗa, don me ka mare ni?" 24 Sai Annas ya aika
da shi, a daure, wurin Kayifas babban firist. 25
Da Siman Bitrus yana nan tsaye yana jin ɗumin
wuta, sai aka tambaye shi, "Kai, kai ma ba ɗaya
daga cikin almajiransa ba ne?" Sai ya yi mūsu,
yana cewa, "Sam, ba na ciki." 26 Sai wani daga
cikin bayin babban firist dangin wanda Bitrus

ya sare wa kunne, ya tambaya shi ya ce, “Kana
tsammani ban gan ka tare da shi a gonar zaitun
ba?” 27 Bitrus ya sāke yin mūsu, nan take kuwa
zakara ya yi cara. 28 Sa’an nan Yahudawa suka
fitar da Yesu daga wurin Kayifas zuwa fadar
gwamnar Roma. A yanzu dai, safiya ta yi, don
gudu kada su ƙazantar da kansu Yahudawa
ba su shiga cikin fadar ba; sun so su iya ci
Bikin Ƙetarewa. 29 Saboda haka Bilatus ya fito
wajensu ya ce, “Wace ƙara kuke kawowa game
da mutumin nan?” 30 Suka amsa suka ce, “Da a
ce shi ba mai laifi ba ne, ai, da ba mu bashe shi
gare ka ba.” 31 Bilatus ya ce, “Ku tafi da shi da
kanku mana, ku hukunta shi bisa ga dokarku.”
Sai Yahudawa suka ƙi suka ce, “Ba mu da ikon
yanke wa wani hukuncin kisa.” 32 Wannan kuwa
ya faru ne don a cika kalmomin da Yesu ya yi da
suka nuna irin mutuwar da zai yi. 33 Sai Bilatus
ya koma cikin fada, ya kira Yesu ya tambaye
shi, “Shin, kai ne sarkin Yahudawa?” 34 Yesu
ya yi tambaya ya ce, “Wannan ra’ayin kanka
ne, ko waɗansu ne suka yi maka magana game
da ni?” 35 Bilatus ya amsa ya ce, “Ni mutumin
Yahuda ne? Ai, mutanenka ne da kuma manyan
firistoci suka bashe ka gare ni. Me ka yi?” 36
Yesu ya ce, “Mulkina ba na duniyan nan ba ne.
Da na duniyan nan ne da bayina sun yi yaƙi
su hana Yahudawa kama ni. Amma fa mulkina
daga wani waje ne.” 37 Sai Bilatus ya ce, “To,
wato, kai sarki ne!” Yesu ya amsa ya ce, “Haka
yake, ni sarki ne yadda ka faɗa. Tabbatacce,
saboda wannan dalili ne aka haife ni, kuma
don wannan ne na zo duniya, domin in shaidi
gaskiya. Duk wanda yake gefen gaskiya yakan
saurare ni.” 38 Bilatus ya tambaye shi ya ce,
“Mece ce gaskiya?” Da ya faɗi haka, sai ya sāke
fitowa wurin Yahudawa ya ce, “Ni fa ban sami
wani abin zargi game da shi ba. 39 Amma fa
kuna da wata al’ada in lokacin Bikin Ƙetarewa
ya yi, nakan sakar muku da ɗan kurkuku ɗaya.
To, kuna so in sakar muku ‘sarkin Yahudawa’?”
40 Sai suka ɗau kururuwa suna cewa, “Kai, ba
shi ba! A ba mu Barabbas!” To, Barabbas ɗin
nan yana da hannu dumu-dumu a wani tawaye.

19 Sa’an nan Bilatus ya tafi da Yesu ya kuma
sa aka yi masa bulala. 2 Sai sojojin suka
tuƙa rawanin ƙaya suka sa masa a kā, suka
kuma yafa masa wata riga mai ruwan shunayya.
3 Suka yi ta zuwa wurinsa suna cewa, “Ranka
yă daɗe, sarkin Yahudawa!” Suna ta marinsa a
fuska. 4 Bilatus kuwa ya sāke fitowa ya ce wa
Yahudawa, “Ga shi, zan fito muku da shi don ku
san cewa ban same shi da wani abin zargi ba.”
5 Sa’ad da Yesu ya fito sanye da rawanin ƙayar
da kuma riga mai ruwan shunayya, sai Bilatus
ya ce musu, “Ga mutumin!” 6 Nan da nan da
manyan firistoci da ma’aikatansu suka gan shi,
sai suka yi ihu suka ce, “A gicciye! A gicciye!”
Amma Bilatus ya amsa ya ce, “Ku, ku ɗauke shi
ku gicciye. Ni dai ban same shi da wani abin
zargi ba.” 7 Yahudawa dai suka nace suna cewa,
“Mu fa muna da doka, kuma bisa ga dokar dole
yă mutu domin ya mai da kansa Ɗan Allah.” 8
Da Bilatus ya ji haka, sai tsoro ya ƙara kama
shi, 9 sai ya sāke koma cikin fada. Ya tambayi
Yesu, “Daga ina ka fito?” Amma Yesu bai amsa
masa ba. 10 Bilatus ya ce, “Ba za ka yi mini
magana ba? Ba ka san cewa ina da ikon sakinka,
ko gicciye ka ba?” 11 Yesu ya amsa ya ce, “Ba ka
da wani iko a kaina, in ba a ba ka daga sama ba.
Saboda haka wanda ya bashe ni gare ka, ya fi
na zunubi.” 12 Daga nan fa, Bilatus ya yi nemi
yă saki Yesu, sai dai Yahudawa suka yi ta ihu
suna cewa, “In ka saki wannan mutum, kai ba
abokin Kaisar ba ne. Duk wanda ya ɗauka kansa
a matsayin sarki, ai, yana gāba da Kaisar ne.”
13 Da Bilatus ya ji haka, sai ya fito da Yesu, ya
kuma zauna a kujerar shari’ar da ake ce da shi
Daɓen Dutse (wanda a harshen Arameyik ana ce
da shi Gabbata). 14 Ranar Shirye-shiryen Makon
Bikin Ƙetarewa ce kuwa, wajen sa’a ta shida. Sai
Bilatus ya ce wa Yahudawa, “Ga sarkinku.” 15
Amma suka yi ihu suka ce, “A yi da shi! A yi da
shi! A gicciye shi!” Bilatus ya ce, “A! In gicciye
sarkinku?” Sai manyan firistoci suka amsa suka
ce, “Mu dai, ba mu da wani sarki sai Kaisar.” 16
A ƙarshe Bilatus ya ba da shi gare su a gicciye
shi. Saboda haka sojoji suka tafi da Yesu. 17
Ɗauke da gicciyensa, ya kuwa fita zuwa wurin
Ƙoƙon Kai (wanda a harshen Arameya ana ce
da shi Golgota). 18 Nan suka gicciye shi tare
da waɗansu mutum biyu, ɗaya a kowane gefe
da Yesu a tsakiya. 19 Bilatus ya sa aka rubuta

wata sanarwa aka kafa a kan gicciyen. Abin da
aka rubuta kuwa shi ne, Yesu Banazare, Sarkin
Yahudawa. 20 Yahudawa da yawa suka karanta
wannan sanarwa, gama inda aka gicciye Yesu
yana kusa da birni. An kuwa rubuta sanarwar
da Arameyanci, Romanci da kuma Girik. 21 Sai
manyan firistocin Yahudawa suka ce, "A'a! Kada
ka rubuta, 'Sarkin Yahudawa,' ka dai rubuta,
wannan mutum ya ce shi sarkin Yahudawa ne."
22 Bilatus ya amsa ya ce, "Abin da na rubuta, na
rubuta." 23 Da sojojin suka gicciye Yesu, sai suka
dibi tufafinsa suka kasa kashi huɗu, kowanne ya
ɗauki kashi ɗaya. Suka kuma ɗauki taguwarsa,
taguwar kuwa ba dinki, saƙa ɗaya ce gudanta
daga sama har ƙasa. 24 Sai suka ce wa juna,
"Kada mu yage ta, sai dai mu jefa ƙuri'a a kanta
mu ga wanda zai ci." Wannan ya faru ne don a
cika nassin da ya ce, "Suka rarraba tufafina a
junansu, suka kuma jefa ƙuri'a a kan rigata."
Abin da sojojin suka yi ke nan. 25 To, tsaye
kusa da gicciyen Yesu kuwa akwai mahaifiyarsa,
tare da'yar'uwar mahaifiyarsa, Maryamu matar
Kilofas, da kuma Maryamu Magdalin. 26 Sa'ad
da Yesu ya ga mahaifiyarsa a can, da kuma
almajirin nan da yake ƙauna tsaye kusa, sai
ya ce wa mahaifiyarsa, "Mace, ga ɗanki," 27
ga almajirin kuwa ya ce, "Ga mahaifiyarka."
Tun daga wannan lokaci fa almajirin nan ya
kai ta gidansa. 28 Bayan haka, sanin cewa an
cika kome, kuma domin a cika Nassi, sai Yesu
ya ce, "Ina jin ƙishirwa." 29 To, akwai wani
tulun ruwan tsami ajiye a can, saboda haka
suka jiƙa soso da shi, suka soka soson a sandan
itacen hizzob, suka kai bakin Yesu. 30 Da ya
tsotsi abin sha din, sai Yesu ya ce, "An gama."
Da wannan fa, ya sunkuyar da kansa ya saki
ruhunsa. 31 To, ranan nan fa, ranar Shirye-
shirye ce, kashegari kuma muhimmin Asabbaci
ne. Domin Yahudawa ba sa so a bar jikunan a
kan gicciyoyi a Asabbaci, sai suka roƙi Bilatus a
kakkarye ƙafafunsu kuma sauko da jikunan. 32
Sai sojoji suka zo suka karya ƙafafun mutum na
farko da aka gicciye tare da Yesu, da kuma na
ɗayan. 33 Amma sa'ad da suka zo kan Yesu suka
tarar ya riga ya mutu, ba su karya ƙafafunsa
ba. 34 A maimako, sai ɗaya daga cikin sojojin
ya soki Yesu a gefe da māshi, nan take jini da
ruwa suka fito. 35 Mutumin da ya gani din shi
ya ba da shaida, shaidarsa kuwa gaskiya ce.
Ya san gaskiya yake faɗa, yana kuma ba da
shaidar domin ku ma ku gaskata. 36 Waɗannan
abubuwa sun faru don a cika Nassi ne cewa,
"Ba ko ɗaya daga cikin ƙasusuwansa da za a
karya," 37 kuma kamar yadda wani Nassi ya
ce, "Za su dubi wanda suka soka." 38 Bayan
haka, Yusuf mutumin Arimateya ya roƙi Bilatus
a ba shi jikin Yesu. Yusuf dai almajirin Yesu ne,
amma a ɓoye domin yana tsoron Yahudawa.
Da izinin Bilatus, ya zo ya ɗauki jikin. 39 Yana
tare da Nikodimus, wannan da ya taɓa zuwa
wurin Yesu da dare. Nikodimus ya zo da mur
da aloyes a gauraye, wajen awo ɗari. 40 Da
ɗaukowar jikin Yesu, sai su biyun suka nannaɗe
shi tare da kayan ƙanshi a cikin ƙyallayen lilin
bisa ga al'adar Yahudawa ta jana'iza. 41 A inda
aka gicciye Yesu, akwai wani lambu, a cikin
lambun kuwa akwai sabon kabari, wanda ba a
taɓa sa kowa ba. 42 Da yake ranan nan, ranar
Shirye-shirye ce ta Yahudawa, kabarin kuma
yana kusa, sai suka binne Yesu a can.

20 Da sassafe a ranar farko ta mako, tun da
sauran duhu, Maryamu Magdalin ta tafi
kabarin ta kuwa tarar an kawar da dutsen daga
bakin kabarin. 2 Sai ta zo da gudu wajen Siman
Bitrus da ɗayan almajirin, wanda Yesu yake
ƙauna, ta ce, "Sun ɗauke Ubangiji daga kabarin,
ba mu kuma san inda suka sa shi ba!" 3 Sai
Bitrus da almajirin nan suka nufi kabarin. 4
Dukansu biyu suna gudu, amma ɗayan almajirin
ya tsere wa Bitrus ya kuma fara kai kabarin. 5
Ya sunkuya ya duba ciki ya ga ƙyallayen lilin ne
kwance a can amma bai shiga ba. 6 Sa'an nan
Siman Bitrus, wanda yake bayansa, ya iso ya
kuwa wuce cikin kabarin. Ya ga ƙyallayen lilin
kwance a can, 7 haka ma zanen binnewar da
aka naɗe kan Yesu da shi. Zanen a naɗe yake
shi kaɗai, a keɓe da lilin din. 8 A ƙarshe sai
almajirin nan, wanda ya kai kabarin da farko,
shi ma ya shiga. Ya gani ya kuma gaskata. 9 (Har
yanzu ba su fahimci Nassin nan da ya ce lalle ne
Yesu yă tashi daga matattu ba.) 10 Sai almajiran
suka koma zuwa inda suke zama. 11 Maryamu
kuwa ta tsaya a bakin kabarin daga waje tana

kuka. Da tana cikin kuka, sai ta sunkuya ta leƙa
cikin kabarin, 12 sai ta ga waɗansu mala'iku biyu
saye da fararen tufafi, zaune a inda dā gawar
Yesu take, ɗaya wajen kai ɗayan kuma wajen
ƙafafu. 13 Suka tambaye ta cewa, "Mace, don me
kike kuka?" Ta ce, "Sun ɗauke Ubangijina, ban
kuma san inda suka ajiye shi ba." 14 Da ta faɗin
haka, sai ta juya ta ga Yesu tsaye, sai dai ba tă
gane cewa Yesu ne ba. 15 Sai ya ce, "Mace, don
me kike kuka? Wa kike nema?" Ta yi tsammani
shi ne mai aikin lambun, sai ta ce, "Ranka yă
daɗe, in kai ne ka ɗauke shi, gaya mini inda
ka ajiye shi, in je in ɗauke shi." 16 Yesu ya ce
mata, "Maryamu." Sai ta juya wajensa ta ɗaga
murya ta ce da Arameyanci, "Rabboni!" (Wanda
yake nufin "Malam"). 17 Yesu ya ce, "Kada ki
riƙe ni, gama ban riga na koma wajen Uba
tukuna ba. A maimako, ki tafi wajen'yan'uwana
ki gaya musu, 'Ina komawa wajen Ubana da
Ubanku, wajen Allahna da kuma Allahnku.'" 18
Sai Maryamu Magdalin ta wajen almajiran da
labari cewa, "Na ga Ubangiji!" Ta kuma gaya
musu cewa ya faɗa mata waɗannan abubuwa.
19 Da Yamman ranar farko ta mako, sa'ad da
almajiran suna tare, ƙofofi kuma suna a kulle
saboda tsoron Yahudawa, sai ga Yesu ya zo ya
tsaya a tsakiyarsu ya ce, "Salama tă kasance tare
da ku!" 20 Bayan ya faɗa haka, sai ya nuna musu
hannuwansa da gefensa. Sai almajiran suka yi
farin ciki ƙwarai da suka ga Ubangiji. 21 Sai
Yesu ya sāke ce musu, "Salama tă kasance tare
da ku! Kamar yadda Uba ya aiko ni, haka ni ma
ina aikan ku." 22 Da wannan sai ya hura musu
numfashinsa ya ce, "Ku karɓi Ruhu Mai Tsarki.
23 Duk wanda kuka gafarta wa zunubansa, an
gafarta masa ke nan. Duk wanda ba ku gafarta
wa ba kuwa, ba a gafarta masa ba ke nan." 24
Toma kuwa (wanda ake kira Didaimus), ɗaya
daga cikin Sha Biyun, ba ya tare da almajiran
sa'ad da Yesu ya zo. 25 Saboda haka sauran
almajiran suka ce masa, "Ai, mun ga Ubangiji!"
Amma ya ce musu, "Ina, ai, sai na ga ramin
ƙusa a hannuwansa na sa yatsata a inda ƙusoshi
suka kasance, na kuma sa hannuna a gefensa,
in ba haka ba, ba zan gaskata ba." 26 Bayan
mako guda, har wa yau almajiransa suna cikin
gidan, Toma kuwa yana tare da su. Ko da yake
ƙofofi suna kulle, sai ga Yesu ya zo ya tsaya a
tsakiyarsu ya ce, "Salama tă kasance tare da
ku!" 27 Sa'an nan ya ce wa Toma, "Sa yatsarka
nan; dubi hannuwana. Miƙa hannunka ka sa a
gefena. Ka daina shakka ka gaskata." 28 Toma
ya ce masa, "Ya Ubangijina da Allahna!" 29
Sai Yesu ya ce masa, "Wato ka gaskata saboda
ka gan ni ne, masu albarka ne waɗanda ba su
gan ni ba, amma suka gaskata." 30 Yesu ya
yi waɗansu abubuwan banmamaki da yawa a
gaban almajiransa da ba a rubuta a wannan
littafi ba. 31 An dai rubuta waɗannan ne don
ku gaskata Yesu ne Kiristi, Ɗan Allah kuma ta
wurin gaskatawa ku sami rai a cikin sunansa.

21 Daga baya Yesu ya sāke bayyana kansa ga
almajiransa, a bakin Tekun Tibariya. Ga
yadda ya faru. 2 Siman Bitrus, Toma (wanda
ake kira Didaimus), Natanayel daga Kana ta
Galili,'ya'yan Zebedi maza, da kuma waɗansu
almajirai guda biyu suna tare. 3 Sai Siman
Bitrus ya ce musu, "Za ni kamun kifi," suka
ce, "Za mu tafi tare da kai." Saboda haka suka
fita suka shiga jirgin ruwa, amma a daren nan
ba su kama kome ba. 4 Da sassafe, sai ga Yesu
tsaye a gaci, amma almajiran ba su gane cewa
Yesu ne ba. 5 Sai ya ce musu, "Abokai, kuna
da kifi kuwa?" Suka amsa suka ce, "A'a." 6 Ya
ce musu, "Ku jefa abin kamun kifinku dama
da jirgin ruwan, za ku samu." Da suka yi haka,
sai suka kāsa jawo abin kamun kifin saboda
yawan kifi. 7 Sai almajirin da Yesu yake ƙauna
ya ce wa Bitrus, "Ai, Ubangiji ne!" Nan da nan
da Siman Bitrus ya ji ya ce, "Ai, Ubangiji ne,"
sai ya yafa mayafinsa (don dā ma ya tuɓe shi),
ya fāɗa cikin ruwan. 8 Sauran almajiran kuwa
suka bi shi cikin jirgin ruwan, janye da abin
kamun kifin cike da kifi, don ba su da nisa daga
gaci, wajen yadi ɗari ne. 9 Da suka sauka, sai
suka ga garwashin wuta a can da kifi a kai,
da kuma'yan burodi. 10 Yesu ya ce musu, "Ku
kawo waɗansu kifin da kuka kama yanzu." 11
Sai Siman Bitrus ya hau ya jawo abin kamun
kifin gaci. Ya cika da manyan kifi, 153, amma
duk da yawansun nan abin kamun kifin bai
tsintsinke ba. 12 Yesu ya ce musu, "Ku zo ku
karya kumallo." Ba wani daga cikin almajiran

da ya yi karambanin tambayarsa, “Wane ne
kai?” Sun san cewa Ubangiji ne. 13 Yesu ya zo,
ya ɗauki burodin ya ba su, haka kuma kifin.
14 Wannan fa shi ne sau na uku da Yesu ya
bayyana kansa ga almajiransa bayan an tashe
shi daga matattu. 15 Da suka gama ci, sai Yesu
ya ce wa Siman Bitrus, “Siman ɗan Yohanna,
kana ƙaunata da gaske fiye da waɗannan?” Ya
ce, “I, Ubangiji, ka san cewa ina sonka.” Yesu
ya ce, “Ciyar da’ya’yan tumakina.” 16 Har wa
yau Yesu ya ce, “Siman ɗan Yohanna, kana
ƙaunata da gaske?” Ya amsa ya ce, “I, Ubangiji,
ka san cewa ina sonka.” Yesu ya ce, “Lura da
tumakina.” 17 Sau na uku ya ce masa, “Siman
ɗan Yohanna, kana ƙaunata?” Sai Bitrus ya ɓata
rai saboda Yesu ya tambaye shi sau na uku,
“Kana ƙaunata?” Ya ce, “Ubangiji ka san kome
duka; ka san cewa, ina ƙaunarka.” Yesu ya ce,
“Ciyar da tumakina. 18 Gaskiya nake faɗa maka,
sa’ad da kake saurayi kakan yi wa kanka sutura
ka tafi inda ka so; amma sa’ad da ka tsufa za
ka miƙa hannuwanka, wani dabam yă yi maka
sutura yă kai ka inda ba ka so.” 19 Yesu ya
faɗi wannan ne, don yă nuna irin mutuwar da
Bitrus zai yi yă ɗaukaka Allah. Sa’an nan ya
ce masa, “Bi ni!” 20 Bitrus ya juya ya ga cewa
almajirin nan da Yesu yake ƙauna yana binsu.
(Wannan ne ya jingina a jikin Yesu sa’ad da suke
cin abincin yamman nan da ya ce, “Ubangiji
wane ne zai bashe ka?”) 21 Da Bitrus ya gan
shi sai ya ce, “Ubangiji, wannan fa?” 22 Yesu ya
amsa ya ce, “Idan na so yă kasance da rai har in
dawo, mene ne naka a ciki? Kai dai bi ni.” 23
Saboda wannan, jita-jita ta bazu a cikin’yan’uwa
cewa wannan almajirin ba zai mutu ba. Amma
fa Yesu bai ce ba zai mutu ba; shi dai ya ce,
“In na so yă kasance da rai har in dawo, mene
ne naka a ciki?” 24 Wannan shi ne almajirin
da ya ba da shaida a kan waɗannan abubuwa
ya kuma rubuta su. Mun san cewa shaidarsa
gaskiya ce. 25 Yesu ya yi waɗansu abubuwa da
yawa kuma. Da a ce an rubuta kowannensu,
na tabbata ko duniya duka ba za tă sami wuri
saboda littattafan da za a rubuta ba.

Ayyukan Manzanni

1 A littafina na farko, Tiyofilus, na rubuta
game da dukan abin da Yesu ya fara yi, da
abin da ya koyar **2** har zuwa ranar da aka ɗauke
shi zuwa sama, bayan ya ba da umarnai ta
wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzannin da ya
zaɓa. **3** Bayan wahalarsa, ya bayyana kansa ga
waɗannan mutane ya kuma ba da tabbatattun
alamu masu yawa cewa yana da rai. Ya bayyana
a gare su har kwana arba'in ya kuma yi musu
magana game da mulkin Allah. **4** A wani lokaci,
yayinda yake ci tare da su, ya ba su wannan
umarni, "Kada ku bar Urushalima, amma ku
jira kyautar da Ubana ya yi alkawari, wadda
kuka ji na yi magana a kai. **5** Gama Yohanna ya
yi baftisma daruwa, amma a cikin'yan kwanaki
za a yi muku baftisma da Ruhu Mai Tsarki."
6 Saboda haka, sa'ad da suka taru, sai suka
tambaye shi, "Ubangiji, a wannan lokaci za ka
mayar da mulki ga Isra'ila?" **7** Ya ce musu, "Ba
naku ba ne ku san lokuta ko ranakun da Uban
ya shirya cikin ikonsa. **8** Amma ku za ku karɓi
iko sa'ad da Ruhu Mai Tsarki ya sauka a kanku;
za ku kuma zama shaiduna cikin Urushalima,
da kuma cikin dukan Yahudiya da Samariya,
zuwa kuma iyakar duniya." **9** Bayan ya faɗi
wannan, sai aka ɗauke shi sama a idanunsu
sai wani girgije ya rufe shi daga ganinsu. **10**
Suna zuba ido a bisa, zuwa cikin sararin sama
yayinda yake tafiya, nan da nan, sai ga mutane
biyu saye da fararen riguna tsaye kusa da su. **11**
Sai suka ce, "Mutanen Galili, don me kuke tsaye
a nan kuna duban sararin sama? Wannan Yesu,
wanda aka ɗauke daga gare ku zuwa sama, zai
komo daidai yadda kuka ga ya tafi sama." **12**
Sai suka koma Urushalima daga tudun da ake
kira Dutsen Zaitun, tafiyar ranar Asabbaci guda
daga birnin. **13** Da suka iso, sai suka hau gidan
sama, zuwa ɗakin da suke zama. Waɗanda suka
kasance kuwa su ne, Bitrus, Yohanna, Yaƙub da
Andarawus; Filibus da Toma; Bartolomeyu da
Mattiyu; Yaƙub ɗan Alfayus da Siman Zilot, da
kuma Yahuda ɗan Yaƙub. **14** Waɗannan duka
suka duƙufa cikin addu'a, tare da waɗansu mata
da Maryamu mahaifiyar Yesu, da kuma tare
da'yan'uwansa. **15** A waɗancan kwanakin Bitrus
ya miƙe tsaye cikin'yan'uwa masu bi (taron
da ya yi kusan mutum ɗari da ashirin) **16** ya
ce, "'Yan'uwana, dole a cika Nassin nan da
Ruhu Mai Tsarki ya yi magana tun da daɗewa
ta bakin Dawuda game da Yahuda, wanda ya
zama jagora ga waɗanda suka kama Yesu **17**
dā shi ɗaya ne cikinmu, ya kuma yi hidima
a cikin aikin nan." **18** (Da ladar da ya samu
saboda muguntarsa Yahuda ya sayi wani fili;
a can ya fāɗi da kā, jikinsa ya fashe, hanjinsa
kuma duk suka zubo. **19** Kowa a Urushalima
ya ji game da wannan, saboda haka suka kira
wannan filin Akeldama, da yarensu, wato, Filin
Jini.) **20** Bitrus ya ce, "Gama yana a rubuce
a cikin Littafin Zabura cewa, "'Bari wurinsa
yă zama babu kowa; kada kowa ya zauna a
cikinsa,' kuma, "'Bari wani ya ɗauki matsayinsa
na shugabanci.' **21** Saboda haka dole a zaɓi ɗaya
daga cikin mutanen da suke tare da mu duk
lokacin da Ubangiji Yesu yake shiga da fita a
cikinmu, **22** farawa daga baftisma ta Yohanna
har zuwa sa'ad da aka ɗauke Yesu daga gare
mu. Gama dole ɗaya daga waɗannan ya zama
shaidar tashinsa daga matattu tare da mu."
23 Saboda haka suka gabatar da mutane biyu.
Yusuf mai suna Barsabbas (da aka kuma sani
da Yustus) da kuma Mattiyas. **24** Sai suka yi
addu'a suka ce, "Ubangiji, ka san zuciyar kowa.
Nuna mana wanne a cikin waɗannan biyu da
ka zaɓa **25** ya karɓi wannan aikin manzanci,
wanda Yahuda ya bari don yă tafi wurin da yake
nasa." **26** Sa'an nan suka jefa ƙuri'u, ƙuri'ar
kuwa ta fāɗo a kan Mattiyas; sai aka sa shi cikin
manzannin nan goma sha ɗaya.

2 Da ranar Fentekos ta yi, dukansu suna tare
wuri ɗaya. **2** Ba zato ba tsammani sai aka
ji motsi kamar ta babbar iska tana hurowa
daga sama ta kuma cika dukan gidan da suke
zaune. **3** Suka ga wani abin da ya yi kama
da harsunan wuta, suka rarrabu suna kuma
sassauka a kan kowannensu. **4** Dukansu kuwa
suka cika da Ruhu Mai Tsarki suka kuma fara
magana da waɗansu harsuna yadda Ruhu ya sa
suka iya. **5** To, a Urushalima akwai Yahudawa
masu tsoron Allah, daga kowace ƙasa a duniya.

6 Da suka ji wannan motsi, taro ya hadu wuri
daya a rude, domin kowannensu ya ji suna
magana da yarensa. 7 Cike da mamaki, suka
yi tambaya suna cewa, “Ashe, duk wadannan
mutane masu magana ba Galiliyawa ba ne? 8
To, yaya kowannenmu yana ji suna yarensa?
9 Fartiyawa, Medes da Elamawa; mazaunan
Mesofotamiya, Yahudiya da Kaffadokiya, Fontus
da Asiya, 10 Firjiya da Famfiliya, Masar da
sassa Libiya kusa da Sairin; baki daga Roma 11
(Yahudawa da kuma wadanda suka tuba suka
shiga Yahudanci); Kiretawa da Larabawa, mun
ji su suna shelar abubuwan banmamaki na
Allah da yarenmu!” 12 A rude kuma cike da
mamaki, suka tambayi junansu cewa, “Mene ne
wannan yake nufi?” 13 Duk da haka wadansu
suka yi musu ba’a suka ce, “Sun yi tatil da
ruwan inabi ne.” 14 Sai Bitrus ya mike tsaye
tare da Sha Dayan nan, ya daga muryarsa ya yi
wa taron jawabi ya ce, “’Yan’uwana Yahudawa
da dukanku da kuke zama cikin Urushalima,
bari in bayyana muku wannan, ku saurara da
kyau ga abin da zan fada. 15 Wadannan mutane
ba su bugu ba, kamar yadda kuka dauka. Yanzu
karfe tara na safe ne kawai! 16 A’a, ai, abin
da aka yi magana ta bakin annabi Yowel ke
nan cewa, 17 “Allah ya ce, ‘A kwanakin karshe,
zan zubo Ruhuna bisa dukan mutane.’Ya’yanku
maza da mata za su yi annabci, samarinku za
su ga wahayoyi, dattawanku kuma za su yi
mafarkai. 18 Kai, har ma a kan bayina, maza da
mata, zan zubo Ruhuna a wadancan kwanaki,
za su kuwa yi annabci. 19 Zan nuna abubuwan
banmamaki a sararin sama da alamu a nan
kasa, jini da wuta da kuma hauhawan hayaki.
20 Za a mai da rana duhu, wata kuma ya zama
jini, kafin zuwa rana mai girma da kuma ta
daukaka ta Ubangiji. 21 Kuma duk wanda ya
kira bisa sunan Ubangiji zai sami ceto.’ 22
“Mutanen Isra’ila, ku saurari wannan. Yesu
Banazare shi ne mutumin da Allah ya tabbatar
muku ta wurin mu’ujizai, ayyukan banmamaki,
da kuma alamu, wadanda Allah ya yi a cikinku
ta wurinsa, kamar yadda ku kanku kuka sani. 23
An ba da wannan mutum gare ku bisa ga nufin
Allah da kuma rigyasaninsa, ku kuma tare da
taimakon mugayen mutane, kuka kashe shi ta
wurin kafa shi a kan gicciye. 24 Amma Allah ya
tashe shi daga matattu, ya’yantar da shi daga
azabar mutuwa, don ba ya yiwuwa mutuwa ta
rike shi. 25 Dawuda ya yi fadi game da shi cewa,
“‘Kullum ina ganin Ubangiji a gabana. Gama
yana a hannuna na dama, ba zan jijjigu ba. 26
Saboda haka, zuciyata na farin ciki, harshena
kuma na murna, jikina kuma zai kasance da
bege, 27 gama ba za ka bar ni cikin kabari ba,
ba kuwa za ka yarda Mai Tsarkinka yă ruba ba.
(Hadēs g86) 28 Ka sanar da ni hanyoyin rai, za ka
cika ni da farin ciki a gabanka.’ 29 “’Yan’uwa,
zan iya tabbatar muku gabagadi cewa kakanmu
Dawuda ya mutu aka kuma binne shi, kabarinsa
kuwa yana a nan har yă zuwa yau. 30 Amma shi
annabi ne ya kuma san abin da Allah ya yi masa
alkawari da rantsuwa cewa zai dora daya daga
cikin zuriyarsa a kan gadon sarautarsa. 31 Ganin
abin da yake gaba, ya yi magana a kan tashin
Kiristi daga matattu cewa, ba a bar shi a kabari
ba, jikinsa kuma bai ruba ba. (Hadēs g86) 32 Allah
ya tashe wannan Yesu zuwa rai, mu kuwa duk
shaidu ne ga wannan. 33 An daukaka shi zuwa
ga hannun dama na Allah, ya karbi alkawarin
Ruhu Mai Tsarki daga Uba, ya kuma zubo abin
da yanzu kuke gani kuke kuma ji. 34 Gama
Dawuda bai hau zuwa sama ba, duk da haka ya
ce, “‘Ubangiji ya ce wa Ubangijina, “Zauna a
hannun damana, 35 sai na sa abokan gābanka
su zama matashin sawunka.”’ 36 “Saboda haka
bari dukan Isra’ila su tabbatar da wannan.
Allah ya mai da wannan Yesu, da kuka gicciye,
Ubangiji da kuma Kiristi.” 37 Sa’ad da mutane
suka ji wannan, sai suka soku a zuci sai suka
ce wa Bitrus da sauran manzanni, “’Yan’uwa,
me za mu yi?” 38 Bitrus ya amsa, “Ku tuba a
kuma yi muku baftisma, kowannenku a cikin
sunan Yesu Kiristi domin gafarar zunubanku.
Za ku kuwa karbi kyautar Ruhu Mai Tsarki. 39
Alkawarin dominku ne da’ya’yanku da kuma
dukan wadanda suke da nesa, domin dukan
wadanda Ubangiji Allahnmu zai kira.” 40 Da
wadansu kalmomi masu yawa ya gargade su;
ya kuma roke su cewa, “Ku ceci kanku daga
wannan lalataccen zamani.” 41 Wadanda suka
yarda da sakonsa kuwa aka yi musu baftisma, a
ranar kuwa yawansu ya karu da mutum kusan

dubu uku. 42 Suka ba da kansu ga koyarwar
manzanni da kuma ga zumunci, ga gutsuttsura
burodin da kuma ga addu'a. 43 Kowa ya cika da
tsoro, manzannin kuwa suka aikata abubuwan
banmamaki da alamu masu yawa. 44 Dukan
masu bi suna tare, suna kuma mallakar kome
tare. 45 Suka dinga sayar da ƙaddarorinsu da
kayayyakinsu, suka ba wa kowa gwargwadon
bukatarsa. 46 Kowace rana suka ci gaba da
taruwa a filin haikali. Suka gutsuttsura burodi a
gidajensu suna cin abinci tare da farin ciki da
zuciya ɗaya, 47 suna yabon Allah suna kuma
samun tagomashin dukan mutane. Ubangiji
kuwa ya ƙara yawansu kowace rana na waɗanda
suke samun ceto.

3 Wata rana, Bitrus da Yohanna suna haurawa
zuwa haikali a lokacin addu'a da ƙarfe uku
na rana. 2 To, sai ga wani da aka haifa gurgu
ana ɗauke da shi zuwa ƙofar haikalin da ake
kira Kyakkyawa, inda akan ajiye kowace rana,
don yǎ yi bara daga masu shigowa cikin filayen
haikali. 3 Da ya ga Bitrus da Yohanna suna gab
da shiga, sai ya roƙe su kuɗi. 4 Bitrus kuwa ya
kafa masa ido, haka ma Yohanna. Sai Bitrus
ya ce, "Dube mu!" 5 Saboda haka mutumin ya
mai da hankalinsa a kansu, yana fata samun
wani abu daga gare su. 6 Sai Bitrus ya ce,
"Azurfa ko zinariya ba ni da su, amma abin
da nake da shi, shi zan ba ka. A cikin sunan
Yesu Kiristi Banazare, ka yi tafiya." 7 Ta wurin
kama hannunsa na dama, ya taimake shi ya
miƙe, nan take ƙafafu da idon sawun mutumin
suka yi ƙarfi. 8 Sai ya yi wuf da ƙafafunsa ya
fara tafiya. Ya tafi tare da su ya shiga cikin
filin haikali yana tafiya yana tsalle, yana kuma
yabon Allah. 9 Sa'ad da dukan mutane suka gan
shi yana tafiya yana yabon Allah, 10 sai suka
gane cewa shi ne mutumin nan wanda dā yake
zama yana bara a bakin ƙofar haikalin da ake
kira Kyakkyawa, suka kuwa cika da mamaki da
tsoro a kan abin da ya faru gare shi. 11 Tun mai
bawan yana riƙe da Bitrus da Yohanna, dukan
mutanen suka yi mamaki, suka zo wurinsu a
guje a inda ake kira Shirayin Solomon. 12 Da
Bitrus ya ga haka, sai ya ce musu, "Mutanen
Isra'ila, don me wannan ya ba ku mamaki? Don
me kuke kallonmu sai ka ce da ikon kanmu ne
ko kuwa don ibadarmu ne muka sa wannan
mutum ya yi tafiya? 13 Allah na Ibrahim, Ishaku,
da Yaƙub, Allah na kakanninmu, ya ɗaukaka
bawansa Yesu. Ku kuka ba da shi domin a kashe,
kuka yi mūsun saninsa a gaban Bilatus, ko da
yake ya yi niyya ya sake shi. 14 Kuka yi mūsun
sanin Mai Tsarki da Mai Adalci kuka roƙa a
sakar muku mai kisankai. 15 Kuka kashe tushen
rai, amma Allah ya tashe shi daga matattu. Mu
shaidu ne ga wannan. 16 Ta wurin bangaskiya
cikin sunan Yesu ne wannan mutum da kuke
gani kuka kuma sani ya sami ƙarfi. Da sunan
Yesu, da kuma bangaskiyar da take samuwa
ta wurinsa ne ya ba shi cikakkiyar warkarwa,
yadda dukanku kuke gani. 17 "To,'yan'uwa,
na san cewa, kun aikata wannan cikin jahilci
ne, yadda shugabanninku suka yi. 18 Amma
ta haka ne Allah ya cika abin da ya rigyafaɗi
ta bakin dukan annabawa cewa, Kiristinsa zai
sha wahala. 19 Saboda haka ku tuba, ku juyo
ga Allah, don a shafe zunubanku, don lokutan
wartsakewa su zo daga wurin Ubangiji, 20 don
kuma ya iya aika da Kiristi, wanda aka naɗa
tun dā saboda ku, Yesu ke nan. 21 Dole yǎ
kasance a sama, sai lokaci ya yi da Allah zai
mai da kome sabo, yadda ya yi alkawari tun dā
ta wurin annabawansa masu tsarki. (aiōn g165)
22 Gama Musa ya ce, 'Ubangiji Allahnku zai
tasar muku wani annabi kamar ni daga cikin
mutanenku; dole ku saurari duk abin da ya
faɗa muku. 23 Duk wanda bai saurare shi ba
za a ware shi gaba ɗaya daga mutanensa.' 24
"Tabbatacce, dukan annabawa daga Sama'ila
zuwa gaba, dukansu da suka yi magana, sun
rigya faɗin waɗannan kwanaki. 25 Ku kuwa
magādan annabawan ne da kuma na alkawarin
da Allah ya yi da kakanninku. Ya ce wa Ibrahim,
'Ta wurin zuriyarka, dukan kabilan duniya za su
sami albarka.' 26 Da Allah ya tashe bawansa, ya
aike shi da fari zuwa gare ku don yǎ albarkace
ku ta wurin juye kowannenku daga mugayen
hanyoyinku."

4 Sai firistoci da shugaban masu gadin haikalin
da kuma Sadukiyawa suka hauro wurin Bitrus
da Yohanna yayinda suke cikin magana da

mutane. 2 Sun damu ƙwarai da gaske domin
manzannin suna koya wa mutane suna kuma
shela a cikin Yesu cewa akwai tashin matattu.
3 Sai suka kama Bitrus da Yohanna, amma da
yake yamma ta riga ta yi sai suka sa su cikin
kurkuku sai kashegari. 4 Amma da yawa da suka
ji saƙon suka gaskata, yawan mutanen kuwa ya
ƙaru ya kai wajen dubu biyar. 5 Kashegari, sai
masu mulki, dattawa da kuma malaman dokoki
suka taru a Urushalima. 6 Annas babban firist
yana nan, haka ma Kayifas Yohanna, Alekzanda
da kuma sauran mutanen da suke iyalin babban
firist. 7 Suka sa aka kawo Bitrus da Yohanna a
gabansu suka kuma fara yin musu tambayoyi
cewa, "Da wane iko ko da wane suna kuka yi
wannan?" 8 Sai Bitrus, cike da Ruhu Mai Tsarki
ya ce musu, "Masu mulki da dattawan mutane!
9 In ana tuhumarmu ne yau saboda alherin
da aka yi wa gurgun nan da kuma yadda aka
warkar da shi, 10 to, sai ku san wannan, ku da
dukan mutanen Isra'ila cewa da sunan Yesu
Kiristi Banazare, wanda kuka gicciye amma
wanda Allah ya tasar daga matattu ne, wannan
mutum yake tsaye a gabanku lafiyayye. 11 Shi
ne, "'dutsen da ku magina kuka ƙi, wanda kuwa
ya zama dutsen kusurwar gini.' 12 Ba a samun
ceto ta wurin wani dabam, gama babu wani
suna a ƙarƙashin sama da aka ba wa mutane
wanda ta wurinsa dole mu sami ceto." 13 Da
suka ga ƙarfin halin Bitrus da Yohanna suka
kuma gane cewa su marasa ilimi ne, talakawa
kuma, sai suka yi mamaki suka kuma lura cewa
waɗannan mutane sun kasance tare da Yesu. 14
Amma da yake sun ga mutumin da aka warkar
yana tsaye a wurin tare da su, sai suka rasa abin
faɗi. 15 Saboda haka suka umarta a fitar da su
daga Majalisar, sa'an nan suka yi shawara da
juna. 16 Suka ce, "Me za mu yi da waɗannan
mutane? Kowa da yake zama a Urushalima ya
san sun yi abin banmamaki, kuma ba za mu
iya yin mūsu wannan ba. 17 Amma don a hana
wannan abu daga ƙara bazuwa cikin mutane,
dole mu kwaɓe mutanen nan kada su ƙara yi wa
kowa magana cikin wannan suna." 18 Sai suka
sāke kiransu ciki suka kuma umarce su kada
su kuskura su yi magana ko su ƙara koyarwa a
cikin sunan Yesu. 19 Amma Bitrus da Yohanna
suka amsa, "Ku shari'anta da kanku ko daidai ne
a gaban Allah mu yi muku biyayya maimakon
Allah. 20 Gama ba za mu iya daina yin magana
game da abin da muka gani muka kuma ji ba."
21 Bayan ƙarin barazana sai suka bar su su tafi.
Ba su iya yanke shawara yadda za a hore su
ba, domin dukan mutane suna yabon Allah
saboda abin da ya faru. 22 Gama mutumin da ya
sami warkarwar banmamaki, shekarunsa sun fi
arba'in. 23 Da aka sake su, Bitrus da Yohanna
suka koma wajen mutanensu suka ba da labarin
duk abin da manyan firistoci da dattawa suka
faɗa musu. 24 Sa'ad da suka ji wannan, sai
suka ɗaga muryoyinsu gaba ɗaya cikin addu'a
ga Allah, suka ce, "Ya Ubangiji Mai Iko Duka,
kai ka halicci sama da ƙasa da kuma teku, da
kome da yake cikinsu. 25 Ka yi magana ta wurin
Ruhu Mai Tsarki ta bakin bawanka, kakanmu
Dawuda cewa, "'Don me ƙasashe suke fushi,
mutane kuma suke ƙulla shawara a banza? 26
Sarakunan duniya sun ja dāgā, masu mulki
kuma sun taru gaba ɗaya, suna gāba da Ubangiji
da kuma Shafaffensa.' 27 Tabbatacce Hiridus
da Buntus Bilatus suka haɗu tare da Al'ummai
da kuma mutanen Isra'ila a wannan birni ce
don su ƙulla gāba da bawanka mai tsarki Yesu,
wanda ka shafe. 28 Sun aikata abin da ikonka
da kuma nufinka ya riga ya shirya tuntuni zai
faru. 29 Yanzu, Ubangiji, ka dubi barazanansu
ka kuma sa bayinka su furta maganarka da
iyakar ƙarfin hali. 30 Ka miƙa hannunka don
ka warkar ka kuma yi ayyukan banmamaki
da alamu masu banmamaki ta wurin sunan
bawanka mai tsarki Yesu." 31 Bayan suka yi
addu'a, sai inda suka taru ya jijjigu. Dukansu
kuwa suka cika da Ruhu Mai Tsarki, suka yi ta
shaidar maganar Allah babu tsoro. 32 Dukan
masu bi kuwa zuciyarsu ɗaya ne, nufinsu kuwa
ɗaya. Babu wani da ya ce abin da ya mallaka
nasa ne, amma sun raba kome da suke da shi.
33 Da iko mai ƙarfi manzanni suka ci gaba da
shaidar tashin matattu na Ubangiji Yesu, alheri
mai yawa kuwa yana bisansu duka. 34 Babu
mabukata a cikinsu. Lokaci-lokaci waɗanda suke
da gonaki ko gidaje sukan sayar da su, su kawo
kuɗi daga abin da suka sayar, 35 su ajiye a sawun
manzannin, a kuma raba wa kowa gwargwadon

bukatarsa. 36 Yusuf, wani Balawe daga Saifurus,
wanda manzanni suke kira Barnabas (wanda
yake nufin Ɗan Ƙarfafawa) 37 ya sayar da wata
gonar da ya mallaki ya kuma kawo kuɗin ya
ajiye a sawun manzanni.

5 To wani mutum mai suna Ananiyas tare da
matarsa Saffiratu, shi ma ya sayar da wata
mallakarsa. 2 Da cikakken sanin matarsa ya
ajiye sashi daga cikin kuɗin don kansa, ya kuma
kawo sauran ya ajiye a sawun manzanni. 3 Sai
Bitrus ya ce, "Ananiyas, ta yaya Shaiɗan ya cika
zuciyarka haka da ka yi wa Ruhu Mai Tsarki
ƙarya ka kuma ajiye wa kanka sauran kuɗin
da ka karɓa na filin? 4 Ba naka ba ne kafin ka
sayar da shi? Bayan da ka sayar da shi kuma,
kuɗin ba naka ba ne? Me ya sa ka yi tunanin
yin irin wannan abu? Ba mutum ne ka yi wa
ƙarya ba, Allah ne ka yi masa." 5 Da Ananiyas
ya ji wannan, sai ya fāɗi ya mutu. Sai babban
tsoro kuwa ya kama duk waɗanda suka ji abin
da ya faru. 6 Sai samari suka zo gaba, suka
naɗe gawarsa, suka fitar da shi suka je suka
binne. 7 Bayan kusan awa uku, sai matarsa ta
shigo, ba da sanin abin da ya faru ba. 8 Bitrus
ya tambaye ta ya ce, "Gaya mini, kuɗin da yake
da Ananiyas kuka sayar da filin ke nan?" Ta ce,
"I, haka ne muka sayar." 9 Bitrus ya ce mata,
"Ta yaya kuka yarda ku gwada Ruhun Ubangiji?
Duba! Sawun mutanen da suka binne mijinki
suna bakin ƙofa, za su kuwa ɗauke ki zuwa waje
ke ma." 10 Nan take ta fāɗi a ƙafafunsa ta mutu.
Sai samarin suka shigo ciki, suka kuwa same ta
matacciya, suka ɗauke ta suka kai ta waje suka
binne ta kusa da mijinta. 11 Babban tsoro ya
kama dukan ikkilisiya da kuma duk wanda ya ji
game da abubuwan nan. 12 Manzannin suka yi
ayyukan da alamu masu banmamaki masu yawa
a cikin mutanen. Dukan masu bi kuwa sukan
taru a Shirayin Solomon. 13 Ba wanda ya yi
karambanin shiga cikinsu, duk da haka mutane
suna girmama su ƙwarai. 14 Duk da haka,
maza da matan da suke gaskata ga Ubangiji
sai ƙaruwa suke, suka kuma ƙaru a yawa. 15 A
sakamakon haka, mutane suka kawo marasa
lafiya a tituna suka kwantar da su a kan gadaje
da tabarmai domin aƙalla inuwar Bitrus za tă
bi kan waɗansunsu yayinda yake wucewa. 16
Jama'a ma suka tattaru daga garuruwa kewaye
da Urushalima suna kawo marasa lafiyarsu da
kuma waɗanda mugayen ruhohi suke damun
su, dukansu kuwa suka warke. 17 Sai babban
firist da dukan abokan aikinsa, waɗanda suke
na ƙungiyar Sadukiyawa suka cika da kishi. 18
Suka kama manzannin suka sa su a kurkukun
da ake sa kowa da kowa. 19 Amma da dare wani
mala'ikan Ubangiji ya buɗe ƙofofin kurkukun ya
fitar da su. 20 Ya ce, "Ku je ku tsaya a filin haikali
ku sanar wa mutane cikakken saƙon wannan
sabon rai." 21 Da gari ya waye, sai suka shiga
filin haikali, yadda aka faɗa musu, suka kuwa
fara koyar da mutane. Sa'ad da babban firist da
abokan aikinsa suka iso, sai suka kira Majalisa
gaba ɗaya dukan dattawan Isra'ila, suka kuma
aika kurkuku a zo da manzannin. 22 Amma da
dogarawan suka iso kurkukun, ba su same su
a can ba. Saboda haka suka dawo suka ba da
labari, suka ce, 23 "Mun iske kurkukun a kulle
sosai, da masu gadi suna tsaye a bakin ƙofofin;
amma da muka buɗe su, sai muka tarar ba kowa
a ciki." 24 Da jin wannan labari, sai shugaban
masu gadin haikali da manyan firistocin suka
ruɗe, suna tunanin abin da wannan al'amari
zai zama. 25 Sai wani ya zo ya ce, "Ga shi!
Mutanen da kuka sa a kurkuku suna tsaye a filin
haikali suna koya wa mutane." 26 Da wannan,
shugaban ya tafi tare da dogarawansa suka
kawo manzannin. Sun kawo su amma fa ba ƙarfi
da yaji ba, don suna tsoro kada mutane su jajjefe
su da duwatsu. 27 Da suka kawo manzannin,
sai suka sa su suka bayyana a gaban Majalisar
don babban firist ya tuhume su. 28 Ya ce, "Mun
kwaɓe ku da gaske kada ku ƙara koyarwa cikin
wannan suna, duk da haka kun cika Urushalima
da koyarwarku, har ma kuna so ku ɗora mana
laifin jinin mutumin nan." 29 Bitrus da sauran
manzannin suka amsa suka ce, "Dole ne mu yi
wa Allah biyayya a maimakon mutane! 30 Allahn
kakanninmu ya tā da Yesu daga matattu, wanda
kuka kashe ta wurin ratayewa a bisan itace. 31
Allah ya ɗaukaka shi zuwa hannun damansa a
matsayin Yerima da Mai Ceto don yă kawo tuba
da gafarar zunubai ga Isra'ila. 32 Mu shaidu ne
ga waɗannan abubuwa, haka kuma Ruhu Mai

Tsarki, wanda Allah ya ba wa waɗanda suke
yin masa biyayya." 33 Da suka ji haka, sai suka
yi fushi suka so su kashe su. 34 Amma wani
Bafarisiyen da ake kira Gamaliyel, wani malamin
doka, wanda dukan mutane ke girmamawa,
ya miƙe tsaye a Majalisar ya umarta a fitar
da mutanen waje na ɗan lokaci. 35 Sa'an nan
ya yi musu jawabi ya ce, "Mutanen Isra'ila,
ku yi kula da kyau da abin da kuke niyyar yi
wa mutanen nan. 36 Kwanan baya, Teyudas ya
ɓullo, yana cewa wai shi wani mutum ne, kuma
wajen mutane ɗari huɗu suka bi shi. Aka kuwa
kashe shi, dukan masu binsa kuwa suka watse,
kome ya wargaje. 37 Bayansa, Yahuda mutumin
Galili ya ɓullo a kwanakin ƙidaya, ya jagoranci
mutane cikin tawaye. Shi ma aka kashe shi,
dukan mabiyansa kuma aka watsar da su. 38
Saboda haka, a wannan batu na yanzu, ina ba
ku shawara. Ku ƙyale mutanen nan! Ku bar su
su tafi! Gama in manufarsu ko ayyukansu na
mutum ne, ai, zai rushe. 39 Amma in daga Allah
ne, ba za ku iya hana waɗannan mutane ba, za
ku dai sami kanku kuna gāba da Allah ne." 40
Jawabinsa ya rinjaye su. Suka kira manzannin
suka sa aka yi musu bulala. Sa'an nan suka
kwaɓe su kada su ƙara magana a cikin sunan
Yesu, suka kuma bar su suka tafi. 41 Manzannin
suka bar Majalisar, suna farin ciki domin an ga
sun cancanta a kunyata su saboda Sunan nan.
42 Kowace rana, a filin haikali da kuma gida-
gida, ba su fasa koyarwa da kuma shelar labari
mai daɗi cewa Yesu shi ne Kiristi ba.

6 A waɗannan kwanaki, sa'ad da yawan
almajirai suke ƙaruwa, sai Yahudawan masu
jin Hellenanci a cikinsu suka yi gunaguni a kan
Yahudawan da suke Ibraniyawa domin ba a kula
da gwaurayensu a wajen raba abinci na yau da
kullum. 2 Saboda haka Sha Biyun nan suka tara
dukan almajirai wuri ɗaya, suka ce, "Bai zai yi
kyau mu bar hidimar maganar Allah don mu
shiga hidimar abinci ba. 3 'Yan'uwa, ku zaɓi
mutum bakwai daga cikinku waɗanda aka sani
suna cike da Ruhu da kuma hikima. Mu kuwa
za mu danƙa musu wannan aiki 4 mu kuwa mu
mai da halinmu ga yin addu'a da kuma hidimar
maganar Allah." 5 Wannan shawarar kuwa ta
gamshi dukan ƙungiyar. Sai suka zaɓi Istifanus,
mutumin da yake cike da bangaskiya da kuma
Ruhu Mai Tsarki; da Filibus, Burokorus, Nikano,
Timon, Farmenas, da Nikolas daga Antiyok,
wanda ya tuba zuwa Yahudanci. 6 Suka gabatar
da waɗannan mutane wa manzanni, waɗanda
kuwa suka yi addu'a, suka ɗibiya hannuwansu a
kansu. 7 Saboda haka maganar Allah ta yaɗu.
Yawan almajirai a Urushalima kuwa ya yi saurin
ƙaruwa, firistoci masu yawa kuma suka zama
masu biyayya ga wannan bangaskiya. 8 To,
Istifanus, mutum cike da alheri da ikon Allah,
ya aikata manyan ayyukan da alamu masu
banmamaki a cikin mutane. 9 Sai hamayya ta
taso daga'yan ƙungiyar Majami'a na'Yantattu
(kamar yadda ake kiransu), Yahudawan Sairin
da Alekzandariya da kuma lardunan Silisiya
da Asiya. Mutanen nan suka fara muhawwara
da Istifanus, 10 amma ba su iya cin nasara
kan hikimarsa ko kuma a kan Ruhu wanda
ta wurinsa ne ya magana ba. 11 Sa'an nan a
asirce suka zuga waɗansu mutane su ce, "Mun
ji Istifanus ya faɗa kalmomin saɓo game da
Musa da kuma Allah." 12 Ta haka suka tā da
hankalin mutane da dattawa da kuma malaman
dokoki. Suka kama Istifanus suka kawo shi
a gaban Majalisa. 13 Suka kawo masu ba da
shaidar ƙarya, waɗanda suka ba da shaida cewa,
"Wannan mutum ba ya rabuwa da maganar
banza a kan wurin nan mai tsarki da kuma
doka. 14 Gama mun ji shi yana cewa wannan
Yesu Banazare zai rushe wurin nan ya kuma
canja al'adun da Musa ya ba mu." 15 Dukan
waɗanda suke zaune a Majalisar suka kafa wa
Istifanus ido, suka kuma ga fuskarsa ta yi kama
da ta mala'ika.

7 Sai babban firist ya tambaye shi ya ce,
"Waɗannan zargen gaskiya ne?" 2 Game da
wannan ya amsa ya ce, "'Yan'uwa da ubanni,
ku saurare ni! Allah mai ɗaukaka ya bayyana
ga kakanmu Ibrahim yayinda yake a ƙasar
Mesofotamiya tukuna, kafin ya yi zama a
Haran. 3 Allah ya ce, 'Ka bar ƙasarka da kuma
mutanenka, ka tafi ƙasar da zan nuna maka.' 4
"Saboda haka ya bar ƙasar Kaldiyawa ya kuma
yi zama a Haran. Bayan mutuwar mahaifinsa,

Allah ya aika da shi wannan ƙasar da yanzu
kuke zama. 5 Bai ba shi gādo a nan ba, ko taki
ɗaya na ƙasa. Amma Allah ya yi masa alkawari
cewa shi da zuriyarsa masu zuwa bayansa za su
mallaki ƙasar, ko da yake a lokacin Ibrahim ba
shi da yaro. 6 Allah ya yi magana da shi ta haka,
'Shekara ɗari huɗu, zuriyarka za tă yi baƙunci
a wata ƙasar da ba tasu ba, za su yi bauta su
kuma sha wulaƙanci. 7 Amma zan hore ƙasar
da suka bauta wa.' Allah ya ce, 'Kuma daga
baya za su fita daga wannan ƙasa su kuma yi
mini sujada a wannan wuri.' 8 Sa'an nan ya yi
wa Ibrahim alkawari game da kaciya. Ibrahim
kuwa ya zama mahaifin Ishaku ya kuma yi masa
kaciya kwana takwas bayan haihuwarsa. Daga
baya Ishaku ya zama mahaifin Yaƙub, Yaƙub
kuma ya zama mahaifin kakanninmu sha biyun
nan. 9 "Domin kakanninmu sun ji kishin Yusuf,
sai suka sayar da shi bawa zuwa Masar. Amma
Allah ya kasance tare da shi 10 ya kuma cece shi
daga dukan wahalolinsa. Ya ba wa Yusuf hikima
ya kuma sa ya sami farin jini a wurin Fir'auna,
sarkin Masar; saboda haka ya mai da shi mai
mulki a kan Masar da kuma dukan fadarsa. 11
"Sai yunwa ta auko wa dukan Masar da Kan'ana,
ta kawo wahala mai tsanani, kakanninmu ba su
iya samun abinci ba. 12 Sa'ad da Yaƙub ya ji cewa
akwai hatsi a Masar, sai ya aiki kakanninmu
ziyararsu ta farko. 13 A ziyararsu ta biyu, Yusuf
ya faɗa wa'yan'uwansa wane ne shi, Fir'auna
kuwa ya sami sani game da iyalin Yusuf. 14
Bayan wannan, Yusuf ya aika a zo da mahaifinsa
Yaƙub da dukan iyalinsa, gaba ɗaya dai mutum
saba'in da biyar ne. 15 Sai Yaƙub ya gangara
zuwa Masar, inda shi da kuma kakanninmu suka
mutu. 16 Aka dawo da gawawwakinsu Shekem
aka binne su a kabarin da Ibrahim ya saya
daga wurin'ya'yan Hamor da waɗansu kuɗi a
Shekem. 17 "Da lokaci ya yi kusa da Allah zai
cika alkawarin da ya yi wa Ibrahim, sai yawan
mutanenmu da suke a Masar ya ƙaru ƙwarai. 18
Sa'an nan wani sarki, wanda bai san kome game
da Yusuf ba, ya zama mai mulkin Masar. 19 Ya
kuwa wulaƙanta mutanenmu sosai, ya kuma
gwada wa kakanni-kakanninmu azaba ta wurin
tilasta su su zubar da sababbin jariransu, don
su mutu. 20 "A lokacin nan aka haifi Musa, shi
kuwa ba kamar sauran jarirai ba ne. Wata uku
aka yi renonsa a gidan mahaifinsa. 21 Sa'ad da
aka ajiye shi a waje, diyar Fir'auna ta ɗauke shi
ta kuma rene shi kamar ɗanta. 22 Musa ya sami
ilimi cikin dukan hikimar Masarawa ya kuma
zama mai iko cikin magana da ayyuka. 23 "Da
Musa ya cika shekara arba'in da haihuwa, sai ya
yanke shawara yă ziyarci'yan'uwansa Isra'ilawa.
24 Ya ga ɗayansu yana shan wulaƙanci a hannun
wani mutumin Masar, sai ya je ya kāre shi, ya
rama masa ta wurin kashe mutumin Masar
ɗin. 25 Musa ya yi tsammani mutanensa za su
gane cewa, Allah yana amfani da shi don yă
cece su, amma ba su gane ba. 26 Kashegari,
Musa ya sadu da Isra'ilawa biyu suna faɗa. Ya yi
ƙoƙari ya sasanta su, yana cewa, 'Ku mutane,
ku'yan'uwa ne, don me kuke so ku cutar da
juna?' 27 "Amma mutumin da yake wulaƙanta
ɗayan, ya tura Musa a gefe ya ce, 'Wa ya mai da
kai mai mulki, da alƙali a kanmu? 28 Kana so
ka kashe ni kamar yadda ka kashe mutumin
Masar nan na jiya?' 29 Sa'ad da Musa ya ji
haka, sai ya gudu zuwa ƙasar Midiyan, inda ya
yi baƙunci, ya kuma haifi'ya'ya biyu maza. 30
"Bayan shekaru arba'in suka wuce, sai mala'ika
ya bayyana ga Musa cikin harshen wuta a ɗan
itace a hamada kusa da Dutsen Sinai. 31 Sa'ad da
ya ga haka, ya yi mamakin abin da ya gani. Da
ya yi kusa domin ya duba sosai, sai ya ji muryar
Ubangiji ta ce, 32 'Ni ne Allahn kakanninka,
Allah na Ibrahim, Ishaku, da kuma Yaƙub.' Sai
Musa ya yi rawan jiki don tsoro, bai kuwa yi
karambanin dubawa ba. 33 "Sa'an nan Ubangiji
ya ce masa, 'Ka cire takalmanka; wurin da kake
tsayen nan mai tsarki ne. 34 Tabbatacce na ga
wulaƙancin da ake yi wa mutanena a Masar. Na
ji nishinsu na kuma sauka domin in'yantar da
su. Yanzu ka zo, zan aike ka ka koma Masar.' 35
"Wannan Musa ɗin da suka ƙi suna cewa, 'Wa
ya mai da kai mai mulki da kuma alƙali?' Allah
da kansa ya aike shi, ta wurin mala'ikan da ya
bayyana a gare shi a ɗan itace, yă zama mai
mulkinsu, da kuma mai cetonsu. 36 Ya fitar da su
daga Masar ya kuma yi ayyukan da abubuwan
banmamaki a Masar, a Jan Teku, da kuma cikin
hamada har shekara arba'in. 37 "Wannan Musa
ne ya ce Isra'ilawa, 'Allah zai aika muku wani

annabi kamar ni daga cikin mutanenku.' 38
Ya kasance a cikin taron nan a hamada, tare
da mala'ikan da ya yi magana da shi a Dutsen
Sinai, da kuma tare da kakanninmu; ya kuma
karɓi kalmomi masu rai don yă miƙa mana. 39
"Amma kakanninmu suka ƙi yin masa biyayya. A
maimakon haka, sai suka ƙi shi a cikin zuciyarsu
kuwa suka koma Masar. 40 Suka ce wa Haruna,
'Ka yi mana allolin da za su yi mana jagora.
Game da wannan Musa dĩn wanda ya fitar da
mu daga Masar, ba mu san abin da ya faru da
shi ba!' 41 A lokacin ne suka ƙera gunki mai
siffar ɗan maraƙi. Suka kawo masa hadayu suka
kuma yi bikin girmama abin da suka ƙera da
hannuwansu. 42 Sai Amma Allah ya juya musu
baya ya kuma ba da su ga bautar abubuwan da
suke a sararin sama. Wannan ya yi daidai da
abin da yake a rubuce a cikin littafin annabawa
cewa, "'Kun kawo mini hadayu da sadakoki
shekaru arba'in cikin, hamada, ya gidan Isra'ila?
43 Kun ɗaukaka gidan tsafin Molek, da tauraron
allahnku Refan, gumakan da kuka ƙera don
ku yi musu sujada. Saboda haka zan aike ku
zuwa bauta' gaba da Babilon. 44 "Kakanni-
kakanninmu suna da tabanakul na Shaida tare
da su a hamada. An yi shi bisa ga yadda Allah
ya umarci Musa, bisa ga zānen da ya gani. 45
Bayan sun gāji tabanakul nan, kakanninmu
a ƙarƙashin jagorancin Yoshuwa suka kawo
shi tare da su, lokacin da suka ƙwace ƙasar
daga al'umman da Allah ya kora a idanunsu.
Tabanakul dĩn ya kasance a ƙasar har zamanin
Dawuda, 46 wanda ya sami tagomashi daga
Allah, ya kuma nemi yă yi wa Allah na Yaƙub
wurin zama. 47 Amma Solomon ne ya gina
masa gida. 48 "Duk da haka, Mafi Ɗaukaka
ba ya zama a gidajen da mutane suka gina.
Kamar yadda annabi ya faɗi cewa, 49 "'Sama
ne kursiyina, duniya kuma wurin ajiye tafin
ƙafata. Wane irin gida za ka gina mini? Ko kuwa
ina wurin hutuna zai kasance? In ji Ubangiji. 50
Ba hannuna ne ya yi dukan waɗannan abubuwa
ba?' 51 "Ku mutane masu taurinkai, da zukata
da kuma kunnuwa marasa kaciya! Kuna kama da
kakanninku. Kullum kuna tsayayya da Ruhu Mai
Tsarki! 52 An yi wani annabin da kakanninku
ba su tsananta wa ba? Sun ma kashe waɗanda
suka yi maganar zuwan Mai Adalcin nan. Yanzu
kuwa kun bashe shi kuka kuma kashe shi 53 ku
da kuka karɓi dokar da aka sa a aiki ta wurin
mala'iku amma ba ku yi biyayya da ita ba."
54 Da membobin Sanhedrin suka ji haka, sai
suka yi fushi suka ciji haƙoransu. 55 Amma
Istifanus, cike da Ruhu Mai Tsarki, ya dubi sama
ya kuma ga ɗaukakar Allah, da Yesu kuma tsaye
a hannun dama na Allah. 56 Ya ce, "Ga shi, na
ga sama a buɗe da kuma Ɗan Mutum tsaye
a hannun dama na Allah." 57 Da jin haka sai
suka tattoshe kunnuwansu, suka kuma yi ihu
da ƙarfi sosai, suka aukar masa gaba ɗaya. 58
Suka ja shi zuwa bayan birnin suka kuma yi ta
jifansa da duwatsu. Ana cikin haka, shaidun
suka ajiye tufafinsu a wurin wani saurayi mai
suna Shawulu. 59 Yayinda suke cikin jifansa, sai
Istifanus ya yi addu'a ya ce, "Ubangiji Yesu, ka
karɓi ruhuna." 60 Sa'an nan ya durƙusa ya ɗaga
murya ya ce, "Ubangiji, kada ka riƙe wannan
zunubi a kansu." Da ya faɗi haka, sai ya yi barci.

8 Shawulu kuwa yana can, yana tabbatar da
mutuwarsa. A wannan rana wani babban
tsanani ya auka wa ikkilisiyar da take a
Urushalima, sai duka suka warwatsu ko'ina a
Yahudiya da Samariya, manzanni kaɗai ne suka
rage. 2 Mutane masu tsoron Allah suka binne
Istifanus suka kuma yi makoki ƙwarai dominsa.
3 Amma Shawulu ya fara hallaka ikkilisiya. Yana
shiga gida-gida, yana jan maza da mata yana
jefa su cikin kurkuku. 4 Waɗanda aka wartsar
suka yi ta wa'azin maganar a duk inda suka
tafi. 5 Filibus ya gangara zuwa wani birni a
Samariya ya kuma yi shelar Kiristi a can. 6
Sa'ad da taron mutane suka ji Filibus suka kuma
ga abubuwan banmamakin da ya yi, sai duk
suka mai da hankali sosai ga abin da ya faɗa.
7 Mugayen ruhohi suka fiffito suna kururuwa
daga cikin mutane da yawa, shanyayyu da
guragu masu yawa suka sami warkarwa. 8
Saboda haka aka yi farin ciki ƙwarai a birnin. 9
To, akwai wani mutum mai suna Siman wanda
ya kwana biyu yana yin sihiri a birnin har ya ba
wa duk mutanen Samariya mamaki. Ya kuma yi
taƙama cewa shi wani mai girma ne, 10 dukan
mutane kuwa, manyan da ƙanana, suka mai da

hankali gare shi suka kuma ce, “Mutumin nan
shi ne ikon Allah da aka sani a matsayin Iko Mai
Girma” 11 Suka bi shi domin ya daɓe yana ba su
mamaki da sihirinsa. 12 Amma da suka gaskata
da Filibus sa’ad da yake wa’azin labari mai dadî
na mulkin Allah da kuma sunan Yesu Kiristi, sai
aka yi musu baftisma, maza da mata. 13 Siman
kansa ya gaskata aka kuma yi masa baftisma. Ya
kuma bi Filibus ko’ina, yana mamakin manyan
alamu da ayyukan banmamakin da ya gani.
14 Sa’ad da manzannin da suke a Urushalima
suka ji cewa Samariya ta karɓi maganar Allah,
sai suka aika musu da Bitrus da Yohanna. 15
Da suka iso, sai suka yi musu addu’a domin
su karɓi Ruhu Mai Tsarki, 16 domin Ruhu Mai
Tsarki bai riga ya sauka wa waninsu ba tukuna,
an dai yi musu baftisma ne kawai a cikin sunan
Ubangiji Yesu. 17 Sa’an nan Bitrus da Yohanna
suka dîbiya hannuwansu a kansu, suka kuwa
karɓi Ruhu Mai Tsarki. 18 Sa’ad da Siman ya ga
cewa ana ba da Ruhu ta wurin dîbiya hannuwan
manzannin, sai ya miƙa musu kudî, 19 ya ce, “Ni
ma ku ba ni wannan iyawa don kowa na dîbiya
wa hannuwana yă karɓi Ruhu Mai Tsarki.” 20
Bitrus ya amsa ya ce, “Bari kudînka ya hallaka
tare da kai, domin ka yi tsammani za ka iya saya
kyautar Allah da kudî! 21 Ba ruwanka da wannan
hidimar, domin zuciyarka ba daidai take a gaban
Allah ba. 22 Ka tuba daga wannan mugunta ka
kuma yi addu’a ga Ubangiji. Wataƙila zai gafarta
maka don irin tunanin da yake a zuciyarka. 23
Gama na lura kana cike da ɗacin rai kana kuma
daure cikin zunubi.” 24 Sai Siman ya amsa ya
ce, “Ku yi addu’a ga Ubangiji saboda ni don
kada ko ɗaya daga cikin abin da ka faɗa ya same
ni.” 25 Sa’ad da suka yi shaidar suka kuma yi
shelar maganar Ubangiji, sai Bitrus da Yohanna
suka koma Urushalima, suna wa’azin bishara
a ƙauyukan Samariya masu yawa. 26 To wani
mala’ikan Ubangiji ya ce wa Filibus, “Ka yi kudu
zuwa hanyar, hanyar hamada, da ta gangara
daga Urushalima zuwa Gaza.” 27 Saboda haka
ya kama hanya, a kan hanyarsa kuwa sai ya
sadu da wani mutumin Itiyofiya, wanda yake
bābā, hafsa mai muhimmanci wanda yake lura
da dukan ma’ajin Kandas (wanda yake nufin
“sarauniyar mutanen Itiyofiya”). Mutumin nan
ya tafi Urushalima ne domin yin sujada, 28
a kan hanyarsa ta komawa gida kuwa yana
zaune bisan keken yaƙinsa yana karatun littafin
annabin Ishaya. 29 Sai Ruhu ya ce wa Filibus,
“Matsa wurin kekunan yaƙin nan ka yi kusa da
ita.” 30 Sai Filibus ya ruga zuwa wajen keken
yaƙin ya kuma ji mutumin yana karatun littafin
annabin Ishaya. Filibus ya yi tambaya ya ce, “Ka
fahimci abin da kake karantawa?” 31 Sai ya ce,
“Ina fa zan iya, in ba dai wani ya fassara mini
ba?” Saboda haka sai ya gayyaci Filibus yă hau
yă zauna tare da shi. 32 Bābān yana karanta
wannan Nassin, “An ja shi kamar tunkiya zuwa
mayanka, kuma kamar ɗan rago a hannun mai
askin gashinsa yake shiru, haka kuwa bai buɗe
bakinsa ba. 33 A cikin wulaƙacinsa aka hana
masa gaskiya. Wa zai iya yin zancen zuriyarsa?
Gama an ɗauke ransa daga duniya.” 34 Sai bābān
ya tambayi Filibus ya ce, “Ka gaya mini, ina
roƙonka, annabin yana magana a kan wane ne,
kansa ne, ko kuwa wani dabam?” 35 Sa’an nan
Filibus ya fara da wannan Nassi dîn ya kuma
faɗa masa labari mai dadî game da Yesu. 36
Yayinda suke cikin tafiya a kan hanya, sai suka
iso wani wurin ruwa bābān nan ya ce, “Duba,
ga ruwa. Me zai hana a yi mini baftisma?” 38 Ya
kuwa ba da umarni a tsai da keken yaƙin. Sa’an
nan da Filibus da bābān suka gangara zuwa
cikin ruwan Filibus kuwa ya yi masa baftisma.
39 Sa’ad da suka fita daga cikin ruwan, sai Ruhun
Ubangiji ya fyauce Filibus, bābān kuwa bai ƙara
ganinsa ba, amma ya ci gaba da tafiyarsa yana
farin ciki. 40 Filibus kuwa ya fito a Azotus, ya
yi ta zagawa, yana wa’azin bishara a dukan
garuruwan sai da ya kai Kaisariya.

9 Ana cikin haka, Shawulu ya ɗage yana
barazana yin kisa da tsananta wa almajiran
Ubangiji. Sai ya je wurin babban firist 2 ya
roƙe shi ya ba shi wasiƙu zuwa majami’un
Damaskus, don in ya sami wani a wurin wanda
yake bin wannan Hanya, ko maza ko mata,
yă kama su a matsayin’yan kurkuku yă kai
Urushalima. 3 Da ya yi kusa da Damaskus a
kan hanyarsa, ba zato ba tsammani sai wani
haske daga sama ya haskaka kewaye da shi.
4 Sai ya fāɗî a ƙasa ya kuma ji wata murya

ta ce masa, “Shawulu, Shawulu, don me kake
tsananta mini?” 5 Shawulu ya yi tambaya ya
ce, “Wane ne kai, ya Ubangiji?” Ya amsa ya ce,
“Ni ne Yesu wanda kake tsananta wa. 6 Yanzu
ka tashi ka shiga cikin birnin, za a kuma gaya
maka abin da dole za ka yi.” 7 Mutanen da
suke tafiya tare da Shawulu suka rasa bakin
magana; sun ji muryar amma ba su ga kowa ba.
8 Shawulu ya tashi daga ƙasa, amma sa’ad da
ya buɗe idanunsa bai iya ganin wani abu ba.
Saboda haka aka kama hannunsa aka yi masa
jagora zuwa cikin Damaskus. 9 Kwana uku yana
a makance, bai ci ba bai kuma sha kome ba. 10
A Damaskus kuwa akwai wani almajiri mai suna
Ananiyas. Ubangiji ya kira shi a cikin wahayi
ya ce, “Ananiyas!” Ananiyas ya amsa, “Ga ni,
ya Ubangiji.” 11 Ubangiji ya ce masa, “Je gidan
Yahuda da yake a Miƙaƙƙen Titi ka yi tambaya
ko akwai wani mutum daga Tarshish mai suna
Shawulu, gama ga shi yana addu’a. 12 Cikin
wahayi ya ga wani mutum mai suna Ananiyas
ya zo ya sa hannuwansa a kansa don yă sāke
samun ganin gari.” 13 Ananiyas ya amsa ya ce,
“Ubangiji, na ji labarin mutumin nan sosai da
kuma duk lahanin da ya yi wa tsarkakanka a
Urushalima. 14 Ga shi kuma ya zo nan da izinin
manyan firistoci, don yă kama duk wanda yake
kiran bisa sunanka.” 15 Amma Ubangiji ya ce
wa Ananiyas, “Je ka! Wannan mutum zaɓaɓɓen
kayan aikina ne don yă kai sunana a gaban
Al’ummai da sarakunansu da kuma a gaban
mutanen Isra’ila. 16 Zan nuna masa wahalar
da dole zai sha saboda sunana.” 17 Sa’an nan
Ananiyas ya tafi gidan ya kuma shiga ciki. Da
ya sa hannuwansa a kan Shawulu, sai ya ce,
“Ɗan’uwana Shawulu, Ubangiji, Yesu, wanda
ya bayyana gare ka a kan hanya yayinda kake
zuwa nan, ya aiko ni domin ka sāke gani a kuma
cika ka da Ruhu Mai Tsarki.” 18 Nan da nan,
sai wani abu kamar ɓawo ya fāɗo daga idanun
Shawulu, ya kuma sāke iya ganin gari. Sai ya
tashi aka kuma yi masa baftisma, 19 bayan ya
ci abinci, sai sāke samun ƙarfi. Shawulu ya yi
kwanaki masu yawa tare da almajiran da suke
a Damaskus. 20 Nan take ya fara wa’azi cikin
majami’u cewa Yesu Ɗan Allah ne. 21 Dukan
waɗanda suka ji shi suka yi mamaki suka ce,
“Ba shi ne mutumin da ya tā-da-na-zaune-
tsaye a kan masu kira bisa ga wannan sunan a
Urushalima ba? Ba ya zo nan ne don yă kai su a
matsayin’yan kurkuku ga manyan firistoci ba?”
22 Duk da haka Shawulu ya yi ta ƙara ƙarfi, ya
kuma rikitar da Yahudawan da suke zaune a
Damaskus, ta wurin tabbatar musu cewa, Yesu
shi ne Kiristi. 23 Bayan kwanaki masu yawa,
sai Yahudawa suka haɗa baki su kashe shi, 24
amma Shawulu ya sami labarin shirinsu. Dare
da rana suka yi fakonsa a ƙofofin birnin don su
kashe shi. 25 Amma almajiransa suka ɗauke shi
da dare suka saukar da shi a cikin kwando ta
taga a katanga. 26 Da ya zo Urushalima, ya yi
ƙoƙarin shiga cikin almajiran amma dukansu
suka ji tsoronsa, ba su gaskata cewa tabbatacce
shi almajiri ba ne. 27 Amma Barnabas ya ɗauke
shi ya kawo shi wurin manzanni. Ya gaya musu
yadda Shawulu a kan hanyarsa ya ga Ubangiji
kuma cewa Ubangiji ya yi magana da shi, da
yadda a Damaskus ya yi wa’azi ba tsoro a
cikin sunan Yesu. 28 Saboda haka Shawulu ya
zauna tare da su yana kai da kawowa a sake
a cikin Urushalima, yana magana gabagadi
a cikin sunan Ubangiji. 29 Ya yi magana ya
kuma yi muhawwara da Yahudawa masu jin
Hellenanci, amma suka yi ƙoƙarin kashe shi. 30
Sa’ad da’yan’uwa suka sami labarin wannan,
sai suka ɗauke shi zuwa Kaisariya suka aika
da shi Tarshish. 31 Sa’an nan ikkilisiya ko’ina
a Yahudiya, Galili da kuma Samariya ta sami
salama. Ta yi ƙarfi; ta kuma ƙarfafa ta wurin
Ruhu Mai Tsarki, ta ƙaru sosai tana rayuwa
cikin tsoron Ubangiji. 32 Da Bitrus yake zazzaga
ƙasar, sai ya je ya ziyarci tsarkakan da suke a
Lidda. 33 A can ya tarar da wani mutum mai
suna Eniyas, shanyayye wanda yake kwance kan
gado shekara takwas. 34 Sai Bitrus ya ce masa,
“Eniyas, Yesu Kiristi ya warkar da kai. Tashi ka
naɗe tabarmarka.” Nan da nan Eniyas ya tashi.
35 Duk waɗanda suke zama a Lidda da Sharon
suka gan shi suka kuma juyo ga Ubangiji. 36 A
Yoffa akwai wata almajira mai suna Tabita (a
harshen Girik sunanta shi ne Dokas); ita mai
aikin alheri ce kullum, tana kuma taimakon
matalauta. 37 A lokacin nan ta yi rashin lafiya ta
mutu, aka kuma yi wa gawarta wanka aka ajiye

a wani ɗaki a gidan sama. 38 Lidda yana kusa
da Yoffa; saboda haka sa'ad da almajirai suka ji
cewa Bitrus yana a Lidda, sai suka aiki mutum
biyu wurinsa su roƙe shi cewa, "In ka yarda ka
zo nan da nan!" 39 Sai Bitrus ya tafi tare da su,
sa'ad da ya iso sai aka kai shi ɗakin saman. Duka
gwauraye suka tsaya kewaye da shi, suna kuka
suna nunnuna masa riguna da kuma waɗansu
tufafin da Dokas ta yi yayinda take tare da su.
40 Bitrus ya fitar da su duka daga ɗakin; sa'an
nan ya durƙusa ya yi addu'a. Da ya juya wajen
matacciyar, sai ya ce, "Tabita, tashi." Ta buɗe
idanunta, ta ga Bitrus sai ta tashi zaune. 41
Ya kama ta a hannu ya taimake ta ta tsaya a
ƙafafunta. Sa'an nan ya kira masu bi da kuma
gwaurayen ya miƙa musu ita da rai. 42 Wannan
ya zama sananne ko'ina a Yoffa, mutane da
yawa kuma suka gaskata da Ubangiji. 43 Bitrus
ya zauna a Yoffa na ɗan lokaci tare da wani mai
aikin fatu mai suna Siman.

10 A Kaisariya akwai wani mutum mai suna
Korneliyus, wani jarumin Roma ne, a
ƙungiyar soja da ake kira Bataliyar Italiya. 2 Shi
da dukan iyalinsa masu ibada ne masu tsoron
Allah kuma; yakan ba da kyauta hannu sake
ga masu bukata yana kuma addu'a ga Allah ba
fasawa. 3 Wata rana wajen ƙarfe uku na yamma
ya ga wahayi. A sarari ya ga wani mala'ikan
Allah, wanda ya zo wajensa ya ce, "Korneliyus!"
4 Korneliyus kuwa ya zura masa ido a tsorace
ya ce, "Mene ne, ya Ubangiji?" Mala'ikan ya
ce, "Addu'o'inka da kyautanka ga matalauta
sun kai har sama, hadayar tunawa ce a gaban
Allah. 5 Yanzu sai ka aiki mutane zuwa Yoffa su
dawo da wani mutum mai suna Siman wanda
ake kira Bitrus. 6 Yana zama tare da Siman,
mai aikin fatu, wanda gidansa ke bakin teku."
7 Sa'ad da mala'ikan da ya yi masa magana
ya tafi, sai Korneliyus ya kira biyu daga cikin
bayinsa da kuma wani soja mai ibada wanda
yake ɗaya a cikin masu yin masa hidima. 8 Ya
fada musu duk abin da ya faru sa'an nan ya
aike su Yoffa. 9 Wajen tsakar rana kashegari
yayinda suke cikin tafiyarsu suna kuma dab da
birnin, sai Bitrus ya hau bisan rufin gida yă
yi addu'a. 10 Yunwa ta kama shi ya kuwa so
yă ci wani abu, yayinda ake shirya abinci, sai
wahayi ya zo masa. 11 Ya ga sama ya buɗe ana
kuwa saukowa wani abu ƙasa kamar babban
mayafi zuwa duniya ta kusurwansa huɗu. 12
Cikinsa kuwa akwai kowace irin dabba mai ƙafa
huɗu da masu ja da ciki na duniya da kuma
tsuntsayen sararin sama. 13 Sa'an nan wata
murya ta ce masa, "Bitrus, ka tashi. Ka yanka
ka ci." 14 Bitrus ya ce, "Sam, Ubangiji! Ban taɓa
cin wani abu marar tsarki ko marar tsabta ba."
15 Muryar ta yi magana da shi sau na biyu ta ce,
"Kada ka ce da abin da Allah ya tsarkake marar
tsarki." 16 Wannan ya faru har sau uku, sai
nan da nan aka ɗauke mayafin zuwa sama. 17
Tun Bitrus yana cikin tunani game da ma'anar
wahayin nan, sai ga mutanen da Korneliyus ya
aika sun sami gidan Siman suna kuma tsaye
a ƙofar. 18 Suka yi sallama, suna tambaya ko
Siman wanda aka sani da suna Bitrus yana zama
a can. 19 Yayinda Bitrus yana cikin tunani game
da wahayin, sai Ruhu ya ce masa, "Siman, ga
mutum uku suna nemanka. 20 Saboda haka ka
tashi ka sauka. Kada ka yi wata-wata, gama ni
ne na aiko su." 21 Sai Bitrus ya sauka ya ce wa
mutanen, "Ni ne kuke nema. Me ya kawo ku?"
22 Mutanen suka amsa, "Mun zo ne daga wurin
Korneliyus wani jarumin. Shi mutum ne mai
adalci mai tsoron Allah kuma, wanda dukan
Yahudawa ke girmamawa. Wani mala'ika mai
tsarki ya faɗa masa, yă sa ka zo gidansa don yă
ji abin da za ka faɗa." 23 Sai Bitrus ya gayyaci
mutanen cikin gida su zama baƙinsa. Kashegari
Bitrus ya tafi tare da su, waɗansu'yan'uwa daga
Yoffa kuwa suka tafi tare da shi. 24 Kashegari
sai ya iso Kaisariya. Korneliyus kuwa yana
nan yana jiransu, ya kuma gayyaci'yan'uwansa
da abokansa na kusa. 25 Da Bitrus ya shiga
gidan, Korneliyus ya sadu da shi ya kuma fāɗi
a gabansa cikin bangirma. 26 Amma Bitrus ya
sa shi ya tashi. Ya ce, "Tashi, ni mutum ne
kawai." 27 Yana magana da shi, sai Bitrus ya
shiga ciki ya kuma tarar da taron mutane da
yawa. 28 Sai ya ce musu, "Ku da kanku kun san
cewa dokarmu ta hana mutumin Yahuda yin
cuɗanya, ko ya ziyarci Ba'al'umme. Amma Allah
ya nuna mini cewa kada in kira wani mutum
marar tsarki ko marar tsabta. 29 Don haka sa'ad

da aka aika in zo, na zo ba wata faɗa. To, ko zan
san abin da ya sa ka aika in zo?” 30 Korneliyus
ya amsa ya ce, “Kwana huɗu da suka wuce ina
a gidana ina addu’a a wannan lokaci, wajen
ƙarfe uku na yamma. Ba zato ba tsammani sai
ga wani mutum cikin tufafi masu walƙiya ya
tsaya a gabana 31 ya ce, ‘Korneliyus, Allah ya
ji addu’arka, ya kuma tuna da kyautanka ga
matalauta. 32 Ka aika zuwa Yoffa don a kira
Siman wanda ake ce da shi Bitrus. Shi baƙo
ne a gidan Siman mai aikin fatu, wanda yake
zama a bakin teku.’ 33 Saboda haka na aika a
zo da kai nan da nan, ya kuma yi kyau da ka
zo. To ga mu duka a nan a gaban Allah don
mu saurari dukan abin da Ubangiji ya umarce
ka ka faɗa mana.” 34 Sa’an nan Bitrus ya fara
magana ya ce, “Yanzu na gane yadda gaskiya
ne cewa Allah ba ya sonkai 35 amma yana
karɓan mutane daga kowace al’ummar da take
tsoronsa suke kuma aikata abin da yake daidai.
36 Kun san saƙon da Allah ya aika wa mutanen
Isra’ila, yana shelar labari mai dadî na salama
ta wurin Yesu Kiristi, shi ne kuwa Ubangijin
kowa. 37 Kun san abin da ya faru a dukan
Yahudiya, farawa daga Galili bayan baftismar da
Yohanna ya yi wa’azi, 38 yadda Allah ya shafe
Yesu Banazare da Ruhu Mai Tsarki da kuma
iko, da kuma yadda ya zaga ko’ina yana aikata
alheri yana kuma warkar da dukan waɗanda
suke ƙarƙashin ikon Iblis, domin Allah yana
tare da shi. 39 “Mu kuwa shaidu ne na dukan
abin da ya yi a ƙasar Yahudawa da kuma a
Urushalima. Suka kashe shi ta wurin rataye
shi a kan itace, 40 amma Allah ya tashe shi
daga matattu a rana ta uku, ya sa kuma aka
gan shi. 41 Ba dukan mutane ne suka gan shi
ba, amma ta wurin shaidun da Allah ya riga
ya zaɓa, ta wurinmu da muka ci muka kuma
sha tare da shi bayan tashinsa daga matattu.
42 Ya umarce mu mu yi wa’azi ga mutane mu
kuma shaida cewa shi ne wanda Allah ya naɗa
yă zama mai shari’a na masu rai da na matattu.
43 Duk annabawa sun yi shaida game da shi
cewa duk wanda ya ba da gaskiya gare shi zai
sami gafarar zunubai ta wurin sunansa.” 44 Tun
Bitrus yana cikin faɗîn waɗannan kalmomi,
sai Ruhu Mai Tsarki ya sauka wa duk waɗanda
suka ji saƙon. 45 Masu bin da suke da kaciya
waɗanda suka zo tare da Bitrus suka yi mamaki
cewa an ba da kyautar Ruhu Mai Tsarki har
ma a kan Al’ummai. 46 Gama sun ji su suna
magana da waɗansu harsuna suna kuma yabon
Allah. Sai Bitrus ya ce, 47 “Wani zai iya hana
a yi wa waɗannan mutane baftisma da ruwa?
Sun karɓi Ruhu Mai Tsarki kamar yadda muka
karɓa.” 48 Saboda haka ya ba da umarni a yi
musu baftisma cikin sunan Yesu Kiristi. Sa’an
nan suka roƙi Bitrus yă zauna da su na’yan
kwanaki.

11 Manzanni da’yan’uwa ko’ina a Yahudiya
suka ji cewa Al’ummai ma sun karɓi
maganar Allah. 2 Saboda haka sa’ad da Bitrus
ya haura zuwa Urushalima, masu bin da suke
da kaciya suka zarge shi 3 suka ce, “Ka je gidan
mutanen da suke marasa kaciya ka kuwa ci tare
da su.” 4 Bitrus ya fara yin musu bayani dalla-
dalla yadda ya faru cewa, 5 “Ina a birnin Yoffa
ina addu’a, sai ga wahayi ya zo mini. Na ga ana
sauko da wani abu kamar babban mayafi daga
sama ta kusurwansa huɗu, ya kuma sauko inda
nake. 6 Na duba cikinsa na ga dabbobi masu
ƙafa huɗu na duniya, da namun jeji, da masu
ja da ciki, da kuma tsuntsayen sararin sama.
7 Sa’an nan na ji wata murya tana ce mini,
‘Bitrus, ka tashi. Ka yanka ka ci.’ 8 “Na amsa na
ce, ‘Sam, Ubangiji! Ban taɓa cin wani abu marar
tsarki ko marar tsabta ba.’ 9 “Sai muryar daga
sama ta yi magana sau na biyu, ta ce, ‘Kada ka
ce da abin da Allah ya tsarkake marar tsarki.’ 10
Wannan ya faru har sau uku, sa’an nan duk aka
sāke ɗauke shi zuwa sama. 11 “Nan take sai ga
mutum uku da aka aika wurina daga Kaisariya
a tsaye a ƙofar gidan da nake. 12 Ruhu ya ce
mini kada in yi wata-wata game da tafiya tare
da su. Waɗannan’yan’uwa guda shida su ma
suka rako ni, muka kuwa shiga gidan mutumin.
13 Ya kuma gaya mana yadda wani mala’ika ya
bayyana a gidansa ya ce masa, ‘Ka aika zuwa
Yoffa a kira Siman wanda ake ce da shi Bitrus.
14 Zai kawo maka saƙo wanda ta wurinsa kai
da dukan iyalinka za ku sami ceto.’ 15 “Na fara
magana ke nan, sai Ruhu Mai Tsarki ya sauko
musu yadda ya sauko mana a farko. 16 Sa’an

nan na tuna da abin da Ubangiji ya ce, ‘Yohanna
ya yi baftisma da ruwa, amma za a yi muku
baftisma daRuhu Mai Tsarki.’ 17 To, in Allah
ya ba su kyauta yadda ya ba mu, mu da muka
gaskata da Ubangiji Yesu Kiristi, wane ni da zan
yi hamayya da Allah?” 18 Sa’ad da suka ji haka,
ba su ƙara yin faɗa ba, suka kuma ɗaukaka
Allah, suna cewa, “To, fa, har Al’ummai ma
Allah ya sa suka tuba zuwa rai.” 19 To, waɗanda
suka warwatsu saboda tsananin da ya tashi
a kan batun Istifanus suka tafi har Funisiya,
Saifurus da kuma Antiyok, suna ba da saƙon
ga Yahudawa kaɗai. 20 Amma waɗansunsu
kuwa, mutane daga Saifurus da Sairin, suka
je Antiyok suka fara yi wa Hellenawa magana
su ma, suna ba da labari mai daɗi game da
Ubangiji Yesu. 21 Hannun Ubangiji kuwa yana
tare da su, mutane da yawan gaske kuwa suka
gaskata suka juya ga Ubangiji. 22 Labari wannan
abu ya kai kunnuwan ikkilisiya a Urushalima,
sai suka aiki Barnabas zuwa Antiyok. 23 Da ya
iso ya kuma ga tabbacin alherin Allah, sai ya yi
farin ciki ya kuma ƙarfafa su duka su tsaya da
gaskiya cikin Ubangiji da dukan zukatansu. 24
Mutum ne nagari, cike da Ruhu Mai Tsarki da
bangaskiya, mutane masu yawan gaske kuwa
suka juya ga Ubangiji. 25 Sa’an nan Barnabas ya
tafi Tarshish don yă nemi Shawulu, 26 sa’ad da
ya same shi kuwa, sai ya kawo shi Antiyok. Ta
haka shekara guda cur Barnabas da Shawulu
suka yi suna taruwa da ikkilisiya, suka kuma
koya wa mutane masu yawan gaske. A Antiyok
ne aka fara kiran almajirai da suna Kirista.
27 A wannan lokaci waɗansu annabawa sun
zo Antiyok daga Urushalima. 28 Ɗaya daga
cikinsu mai suna Agabus, ya miƙe tsaye ya yi
annabci ta wurin Ruhu cewa za a yi yunwa
mai tsanani wadda za tă bazu a dukan duniyar
Romawa (Wannan ya faru a zamanin mulkin
Kalaudiyus.) 29 Kowanne a cikin almajiran,
gwargwadon azancinsa, ya yanke shawara ya
ba da gudummawa ga’yan’uwan da suke zama
a Yahudiya. 30 Haka kuwa suka yi, suka aika
da kyautarsa wa dattawan ikkilisiyar ta hannu
Barnabas da Shawulu.

12 Kusan a wannan lokaci ne Sarki Hiridus
ya kama waɗansu da suke na ikkilisiya,
da niyya ya tsananta musu. 2 Ya sa aka kashe
Yaƙub, ɗan’uwan Yohanna, da takobi. 3 Sa’ad
da ya ga wannan ya faranta wa Yahudawa rai,
sai ya kama Bitrus shi ma. Wannan ya faru
kwanakin Bikin Burodi Marar Yisti. 4 Bayan
ya kama shi, sai ya sa shi a kurkuku, ya danƙa
shi a hannun soja hurhuɗu kashi huɗu, don
su yi gadinsa. Hiridus ya yi niyyar ya yi masa
shari’a a gaban mutane bayan Bikin Ƙetarewa.
5 Saboda haka aka tsare Bitrus a kurkuku, amma
ikkilisiya ta nace da addu’a ga Allah dominsa.
6 A daren da in gari ya waye da Hiridus yake
niyyar kawo shi domin a yi masa shari’a, Bitrus
yana barci tsakanin sojoji biyu, daure da sarƙoƙi
biyu, masu gadi kuma suna bakin ƙofa. 7 Ba
zato ba tsammani sai mala’ikan Ubangiji ya
bayyana haske kuma ya haskaka a ɗakin. Ya
bugi Bitrus a gefe ya kuma tashe shi ya ce,
“Maza, ka tashi!” Sarƙoƙin kuwa suka zube daga
hannuwansa. 8 Sa’an nan mala’ikan ya ce masa,
“Ka sa rigunarka da takalmanka.” Bitrus kuwa
ya sa. Mala’ikan ya faɗa masa cewa, “Ka yafa
mayafinka ka bi ni.” 9 Bitrus ya bi shi suka
fita kurkukun, amma bai ma san cewa abin
da mala’ikan yake yi tabbatacce ne ba; yana
tsammani wahayi yake gani. 10 Suka wuce masu
gadi na fari da na biyu, suka kuma isa ƙofar
ƙarfe ta shiga birni. Ƙofar kuwa ta buɗe musu
da kanta, suka kuma wuce. Sa’ad da suka yi
tafiya tsawon wani titi, nan take mala’ikan ya
bar shi. 11 Sai Bitrus ya dawo hankalinsa ya ce,
“Yanzu na sani ba shakka Ubangiji ne ya aiki
mala’ikansa yă cece ni daga hannun Hiridus
da kuma dukan mugun fatan Yahudawa.” 12
Da ya gane haka, sai ya tafi gidan Maryamu
uwar Yohanna, wanda ake kuma kira Markus,
inda mutane da yawa suka taru suna addu’a.
13 Bitrus ya ƙwanƙwasa ƙofar waje, sai wata
mai aiki a gidan da ake kira Roda ta zo tă ji ko
wane ne. 14 Da ta gane muryar Bitrus, ta cika
da murna ta gudu ta koma ba tare da ta buɗe
ƙofar ba, sai ta koma a guje ta ce da ƙarfi, “Ga
Bitrus a bakin ƙofa!” 15 Sai suka ce mata, “Kina
hauka.” Da ta nace cewa shi ne, sai suka ce, “To,
lalle, mala’ikansa ne.” 16 Amma Bitrus ya yi ta

ƙwanƙwasawa. Da suka buɗe ƙofar suka kuma
gan shi, sai suka yi mamaki. 17 Bitrus ya yi musu
alama da hannunsa su yi shiru sai ya bayyana
yadda Ubangiji ya fitar da shi daga kurkuku. Ya
ce, "Ku gaya wa Yaƙub da kuma'yan'uwa game
da wannan," sa'an nan ya tashi ya tafi wani
wuri. 18 Da safe, hargitsin da ya tashi tsakanin
sojojin ba ƙarami ba ne, a kan abin da ya sami
Bitrus. 19 Bayan Hiridus ya neme shi bai same
shi ba, sai ya tuhumi masu gadin, ya kuma ba
da umarni a kashe su. Sa'an nan Hiridus ya
tashi daga Yahudiya ya tafi Kaisariya ya kuma
yi'yan kwanaki a can. 20 Yana da rashin jituwa
da mutanen Taya da na Sidon; sai suka haɗa
kai suka nemi ganawa da shi. Bayan suka sami
goyon bayan Bilastus, amintaccen bawan sarki,
sai suka nemi salama, domin sun dogara ga
ƙasar sarkin don samun abincinsu. 21 A ranar da
aka shirya Hiridus, sanye da kayan sarautarsa,
ya zauna a gadon sarautarsa ya kuma ya wa
mutanen jawabi. 22 Suka tā da murya suka ce,
"Wannan muryar wani allah ne, ba ta mutum
ba." 23 Nan take, domin Hiridus bai yi wa Allah
yabo ba, wani mala'ikan Ubangiji ya buge shi,
tsutsotsi kuwa suka cinye shi ya kuma mutu. 24
Amma maganar Allah ta ci gaba da ƙaruwa ta
kuma bazu. 25 Sa'ad da Barnabas da Shawulu
suka kammala aikinsu, sai suka komo daga
Urushalima, tare da Yohanna, wanda ake kira
Markus.

13 A ikkilisiyar da take a Antiyok akwai
waɗansu annabawa da malamai. Barnabas,
Siman wanda ake kira Baƙi, Lusiyus mutumin
Sairin, Manayen (wanda aka goya tare da
Hiridus mai mulki), da kuma Shawulu. 2 Yayinda
suna cikin sujada da azumi ga Ubangiji, Ruhu
Mai Tsarki ya ce, "Ku keɓe mini Barnabas da
Shawulu domin aikin da na kira su." 3 Saboda
haka bayan suka yi azumi da addu'a, sai suka
dĩbiya musu hannuwansu a kansu suka sallame
su. 4 Sai su biyu da Ruhu Mai Tsarki ya aika
suka gangara zuwa Selusiya suka shiga jirgin
ruwa daga can zuwa Saifurus. 5 Da suka isa
Salamis, sai suka yi shelar maganar Allah a
majami'un Yahudawa. Yohanna yana tare da
su a matsayin mai taimakonsu. 6 Suka zaga
dukan tsibirin har sai da suka kai Bafos. A can
suka sadu da wani mutumin Yahuda mai sihiri,
annabin ƙarya, mai suna Bar-Yesu, 7 wanda
yake ma'aikacin muƙaddas Sergiyus Bulus ne.
Muƙaddas dĩn kuwa mai azanci ne ƙwarai, ya sa
aka kira Barnabas da Shawulu don yana so ya
ji maganar Allah. 8 Amma Elimas mai sihirin
nan (domin ma'anar sunansa ke nan) ya yi
hamayya da maganarsu ya kuma yi ƙoƙari ya
juyar da muƙaddas dĩn daga bangaskiya. 9 Sai
Shawulu, wanda kuma ake kira Bulus, cike da
Ruhu Mai Tsarki, ya kafa wa Elimas ido ya ce,
10 "Kai ɗan Iblis ne abokin gāban dukan abin da
yake daidai! Kana cike da kowane irin rudĩ da
munafunci. Ba za ka daina karkata hanyoyin da
suke daidai na Ubangiji ba? 11 Ga shi hannun
Ubangiji yana gāba da kai. Za ka makance, kuma
ba za ka ga rana ba har na wani lokaci." Nan
take, hazo da duhu suka sauko a kansa, ya yi
ta lallubawa, yana neman wanda zai yi masa
jagora. 12 Sa'ad da muƙaddas dĩn ya ga abin da
ya faru, sai ya ba da gaskiya, gama ya yi mamaki
a kan da koyarwa game Ubangiji. 13 Bulus da
abokan tafiyarsa suka tashi daga Bafos a jirgin
ruwa zuwa Ferga a Famfiliya inda Yohanna
ya bar su ya koma Urushalima. 14 Daga Ferga
kuwa suka ci gaba zuwa Antiyok na Fisidiya. A
ranar Asabbaci sai suka shiga majami'a suka
zauna. 15 Bayan an yi karatu daga cikin Doka,
da kuma Annabawa, sai shugabannin majami'ar
suka aika musu suka ce, "'Yan'uwa, in kuna
da wani saƙon ƙarfafawa domin jama'a, sai ku
yi." 16 Yana miƙewa tsaye, sai Bulus ya yi musu
alama da hannu ya ce, "Mutanen Isra'ila da
kuma ku Al'ummai da kuke wa Allah sujada,
ku saurare ni! 17 Allahn mutanen Isra'ila ya
zaɓi kakanninmu; ya kuma sa mutanen suka
yi bunkasa yayinda suke zama a ƙasar Masar,
da iko mai girma ya fitar da su daga ƙasar, 18
ya kuma jure da halinsu har shekara arba'in a
cikin hamada, 19 ya tumbuke ƙasashe bakwai
a Kan'ana ya kuma ba da ƙasarsu gādo ga
mutanensa. 20 Dukan wannan ya ɗauki kusan
shekaru 450. "Bayan wannan, Allah ya ba su
alƙalai har zuwa zamanin annabi Sama'ila. 21
Sa'an nan mutanen suka nemi a ba su sarki,
Allah kuwa ya ba su Shawulu ɗan Kish, na

kabilar Benyamin, wanda ya yi mulki shekaru
arba'in. 22 Bayan an kau da Shawulu, sai ya
naɗa Dawuda ya zama sarkinsu. Ya kuma yi
shaida game da shi cewa, 'Na sami Dawuda ɗan
Yesse, mutum ne da nake so a zuciyata; shi zai
aikata dukan abin da nake so.' 23 "Daga zuriyar
mutumin nan ne Allah ya kawo wa Isra'ila Mai
Ceto Yesu, kamar yadda ya yi alkawari. 24 Kafin
zuwan Yesu, Yohanna ya yi wa'azin tuba da
baftisma ga dukan mutanen Isra'ila. 25 Yayinda
Yohanna yake kammala aikinsa ya ce, 'Wa kuke
tsammani ni nake? Ba ni ne shi ba. A'a, amma
yana zuwa bayana, wanda ko takalmansa ma
ban isa in kunce ba.' 26 "Ya ku'yan'uwa,'ya'yan
Ibrahim, da ku kuma Al'ummai masu tsoron
Allah, a gare mu ne fa aka aiko wannan saƙon
ceto. 27 Mutanen Urushalima da masu mulkinsu
ba su gane da Yesu ba, duk da haka cikin
hukunta shi suka cika kalmomin annabawan
da ake karantawa kowane Asabbaci. 28 Ko da
yake ba su same shi da wani dalilin da ya kai
ga hukuncin kisa ba, suka roƙi Bilatus yă sa
a kashe shi. 29 Sa'ad da suka aikata duk abin
da aka rubuta game da shi, sai suka saukar da
shi daga itacen suka kuma sa shi a kabari. 30
Amma Allah ya tashe shi daga matattu, 31 kuma
kwanaki da yawa waɗanda suka yi tafiya tare da
shi daga Galili zuwa Urushalima suka gan shi.
Su ne yanzu shaidu ga mutanenmu. 32 "Muna
gaya muku labari mai daɗi cewa abin da Allah
ya yi wa kakanninmu alkawari, 33 ya cika mana,
mu zuriyarsu, ta wurin tā da Yesu daga matattu.
Kamar yadda yake a rubuce a cikin Zabura ta
biyu cewa, '"Kai Ɗana ne, yau na zama Uba a
gare ka.' 34 Gaskiyar cewa Allah ya tā da shi
daga matattu, a kan ba zai taɓa ruɓewa ba, an
faɗe shi a cikin waɗannan kalmomi. '"Zan ba
ku tsarki da kuma tabbatattun albarkun da na
yi wa Dawuda alkawari.' 35 Haka kuma aka faɗa
a wani wuri. '"Ba za ka yarda Mai Tsarkinka
ya ruɓa ba.' 36 "Gama sa'ad da Dawuda ya
gama hidimar nufin Allah a zamaninsa, sai
ya yi barci; aka binne shi tare da kakanninsa
jikinsa kuwa ya ruɓe. 37 Amma wanda Allah
ya tā da daga matattu bai ruɓa ba. 38 "Saboda
haka,'yan'uwana, ina so ku san cewa ta wurin
Yesu ana sanar muku da gafarar zunubi. 39
Ta wurinsa kowa da ya gaskata an kuɓutar
da shi daga dukan abin da Dokar Musa ba tă
iya kuɓutar ba. 40 Ku lura kada abubuwan da
annabawa suka faɗa su faru muku. 41 '"Ku duba,
ku masu ba'a, ku yi mamaki, ku hallaka, gama
zan yi wani abu a zamaninku da ba za ku taɓa
gaskatawa ba ko da wani ya gaya muku.'" 42
Bulus da Barnabas suna fita daga majami'ar
ke nan, sai mutane suka gayyace su su ƙara
yin maganan nan a kan waɗannan abubuwa
a ranar Asabbaci mai zuwa. 43 Da aka sallami
jama'a, Yahudawa da yawa da kuma waɗanda
suka tuba suka shiga Yahudanci masu ibada
suka bi Bulus da Barnabas, waɗanda suka yi
magana musu suka kuma ƙarfafa su su ci gaba
a cikin alherin Allah. 44 A ranar Asabbaci na
biye kusan dukan birnin suka taru don su ji
maganar Ubangiji. 45 Sa'ad da Yahudawa suka
ga taron mutanen, sai suka cika da kishi suka yi
ta munanan maganganu a kan abin da Bulus
yake faɗi. 46 Sai Bulus da Barnabas suka amsa
musu gabagadi, suka ce, "Ya zama mana dole
mu yi muku maganar Allah da farko. Da yake
kun ƙi ta ba ku kuma ga kun cancanci rai
madawwami ba, to, za mu juya ga Al'ummai.
(aiōnios g166) 47 Gama abin da Allah ya umarce
mu ke nan cewa, '"Na sa ka zama haske ga
Al'ummai, don ka kawo cetona zuwa iyakokin
duniya.'" 48 Sa'ad da Al'ummai suka ji haka,
sai suka yi farin ciki suka ɗaukaka maganar
Ubangiji; kuma duk waɗanda aka zaɓa don
samun rai madawwami, suka gaskata. (aiōnios
g166) 49 Maganar Ubangiji kuwa ta bazu a dukan
yankin. 50 Amma Yahudawa suka zuga waɗansu
mata masu tsoron Allah masu martaba da kuma
waɗansu maza masu matsayi a gari. Suka tā da
tsanani ga Bulus da Barnabas, suka kore su daga
yankinsu. 51 Saboda haka suka karkaɗe ƙurar
ƙafafunsu don shaidar a kansu suka kuwa tafi
Ikoniyum. 52 Masu bi kuwa suka cika da farin
ciki da kuma Ruhu Mai Tsarki.

14 A Ikoniyum Bulus da Barnabas suka shiga
majami'ar Yahudawa yadda suka saba. A
can suka yi magana gabagadi har Yahudawa da
Al'ummai masu yawa suka gaskata. 2 Amma
Yahudawan da suka ki ba da gaskata, suka zuga

Al'ummai suka sa ɓata tsakaninsu da'yan'uwa.
3 Bulus da Barnabas kuwa suka daɗe sosai a can,
suna magana gabagadi saboda Ubangiji, wanda
kuwa ya tabbatar da saƙon alherinsa ta wurinsa
su su aikata ayyuka da alamu masu banmamaki.
4 Mutanen birnin suka rarrabu, waɗansu suka
goyi bayan Yahudawa, waɗansu kuma suka goyi
bayan manzannin. 5 Yahudawa da Al'ummai
tare da shugabanninsu suka ƙulla shawara a
tsakaninsu, domin su wulaƙanta su su kuma
jajjefe su da duwatsu. 6 Amma suka sami labari
suka kuma gudu zuwa biranen Ikoniyum na
Listira da Derbe da kuma ƙauyukan kewaye, 7
inda suka ci gaba da wa'azin labari mai daɗi.
8 A Listira kuwa akwai wani gurgu zaune a
ƙafafunsa, wanda gurgu ne tun haihuwa, kuma
bai taɓa tafiya ba. 9 Ya kasa kunne yayinda
Bulus yake magana. Bulus kuma ya kafa masa
ido, ya lura cewa yana da bangaskiyar da za
tă warkar da shi 10 sai ya ɗaga murya ya ce,
"Tashi ka tsaya kan ƙafafunka!" Da jin haka, sai
mutumin ya yi wuf ya kuma fara tafiya. 11 Sa'ad
da taron suka ga abin da Bulus ya yi, sai suka
ihu da harshen Likayoniyawa, suna cewa, "Alloli
sun sauka mana da siffar mutane!" 12 Sai suka
ba wa Barnabas, sunan Zeyus, Bulus kuma suka
kira Hermes domin shi ne shugaban magana.
13 Firist na Zeyus, wanda haikalinsa ke bayan
birni, ya kawo bijimai da furanni a ƙofofin
birni domin shi da taron mutanen sun so su
miƙa musu hadayu. 14 Amma da manzannin
nan Barnabas da Bulus suka ji haka, sai suka
yayyage tufafinsu suka ruga cikin taron, suna
ihu suna cewa, 15 "Ya ku mutane, don me kuke
yin haka? Ai, mu ma mutane ne kawai,'yan
adam ne kamar ku. Mun kawo muku labari
mai daɗi ne, muna gaya muku ku juya daga
waɗannan abubuwa banza, ku juyo ga Allah
mai rai, wanda ya yi sama da ƙasa da teku da
kuma dukan abin da yake cikinsu. 16 A zamanin
dā, ya bar dukan ƙasashe su yi yadda suka
ga dama. 17 Duk da haka bai bar kansa babu
shaida ba. Ya nuna alheri ta wurin ba ku ruwan
sama da kuma amfanin gona a lokutansu; ya ba
ku abinci mai yawa ya kuma cika zukatanku
da farin ciki." 18 Ko da waɗannan kalmomi
ma, da ƙyar suka hana jama'an nan yin musu
hadaya. 19 Sai waɗansu Yahudawa suka zo daga
Antiyok da Ikoniyum suka sha kan taron. Suka
jajjefi Bulus da duwatsu suka kuma ja shi bayan
birni, suna tsammani ya mutu. 20 Amma bayan
da almajiran suka taru kewaye da shi, sai ya
tashi ya koma cikin birni. Kashegari shi da
Barnabas suka tashi zuwa Derbe. 21 Suka yi
wa'azin Labari mai daɗi a wannan birni, suka
kuma sami almajirai da yawa. Sai suka koma
Listira, Ikoniyum da kuma Antiyok, 22 suna
gina almajirai suna kuma ƙarfafa su su tsaya da
gaske cikin bangaskiya. Suka ce, "Sai da shan
wahaloli masu yawa za mu shiga mulkin Allah."
23 Bulus da Barnabas suka naɗa musu dattawa
a kowace ikkilisiya, tare da addu'a da azumi,
suka miƙa su ga Ubangiji, wanda suka dogara
da shi. 24 Bayan sun bi ta Fisidiya, sai suka zo
cikin Famfiliya, 25 kuma sa'ad da suka yi wa'azi
a Ferga, sai suka gangara zuwa Attaliya. 26
Daga Attaliya kuma suka shiga jirgin ruwa suka
koma Antiyok, inda dā aka danƙa su ga alherin
Allah saboda aikin da suka kammala yanzu. 27
Da isarsu a can, sai suka tara ikkilisiya wuri
ɗaya suka ba da rahoton duk abin da Allah ya
aikata ta wurinsu da kuma yadda ya buɗe ƙofar
bangaskiya domin Al'ummai. 28 Suka kuma jima
a can tare da almajirai.

15 Waɗansu mutane suka gangara daga
Yahudiya zuwa Antiyok suna kuma koya
wa'yan'uwa cewa, "Sai ko an yi muku kaciya
bisa ga al'ada da Musa ya koyar, in ba haka
ba, ba za ku sami ceto ba." 2 Wannan ya kai
Bulus da Barnabas suka shiga babban gardama
da muhawwara da su. Saboda haka aka naɗa
Bulus da Barnabas tare da waɗansu masu bi, su
haura zuwa Urushalima don su ga manzanni
da dattawa a kan wannan magana. 3 Ikkilisiya
ta raka su suka tafi, yayinda suke ratsawa
ta Funisiya da Samariya, suka ba da labari
yadda Al'ummai suka tuba. Wannan labarin
ya sa dukan'yan'uwa suka yi murna ƙwarai. 4
Sa'ad da suka isa Urushalima, sai ikkilisiya da
manzanni da kuma dattawa suka marabce su,
sai suka ba su rahoton dukan abin da Allah ya
aikata ta wurinsu. 5 Sai waɗansu daga cikin
masu bin da suke na ƙungiyar Farisiyawa suka

miƙe tsaye suka ce, “Dole ne a yi wa Al’ummai
kaciya a kuma bukace su su yi biyayya da
dokokin Musa.” 6 Sai manzanni da dattawa
suka taru don su duba maganar. 7 Bayan aka
yi muhawwara da sosai, sai Bitrus ya miƙe
tsaye ya yi musu jawabi ya ce, “’Yan’uwa, kun
san cewa a kwanakin baya Allah ya yi zaɓe
a cikinku don Al’ummai su ji daga leɓunana
saƙon bishara su kuma gaskata. 8 Allah, wanda
ya san zuciya, ya nuna cewa ya karɓe su ta
wurin ba su Ruhu Mai Tsarki, kamar yadda ya
ba mu. 9 Bai nuna bambanci tsakaninmu da
su ba, gama ya tsarkake zukatansu ta wurin
bangaskiya. 10 To, fa, don me kuke ƙoƙari ku
gwada Allah ta wurin ɗora wa almajiran nan
kayan da mu ko kakanninmu ba mu iya ɗauka
ba? 11 A’a! Mun gaskata cewa ta wurin alherin
Ubangiji Yesu ne muka sami ceto, kamar yadda
su ma suka samu.” 12 Sai duk taron suka yi tsit
yayinda suke sauraron Barnabas da Bulus suna
ba da labari game da ayyuka da kuma abubuwan
banmamakin da Allah ya yi a cikin Al’ummai
ta wurinsu. 13 Da suka gama, sai Yaƙub ya yi
magana ya ce, “’Yan’uwa, ku saurare ni. 14
Siman ya bayyana mana yadda Allah da farko ya
nuna damuwarsa ta wurin ɗaukan mutane daga
cikin Al’ummai su zama nasa. 15 Kalmomin
annabawa sun yi daidai da wannan, kamar
yadda yake a rubuce cewa, 16 “‘Bayan wannan
zan koma in kuma sāke gina tentin Dawuda
da ya rushe. Kufansa zan sāke gina, in kuma
mai da shi, 17 don ragowar mutane su nemi
Ubangiji, kuma duk Al’umman da suke kira bisa
sunana, in ji Ubangiji, wanda yake yin waɗannan
abubuwa’ 18 da aka sani tun zamanai. (aiōn g165)
19 “Saboda haka, a ganina, kada mu matsa wa
Al’ummai waɗanda suke juyowa ga Allah. 20 A
maimakon haka, ya kamata mu rubuta musu
cewa, su guji abincin da alloli suka ƙazantar, da
fasikanci, da naman dabbar da aka murɗe da
kuma jini. 21 Gama Musa ya yi wa’azi a kowace
birni tun zamanin dā, ana kuma karanta shi a
majami’u kowane Asabbaci.” 22 Sai manzanni
da dattawa, tare da dukan ikkilisiya, suka yanke
shawara su zaɓi waɗansu daga cikin mutanensu
su kuma aike su zuwa Antiyok tare da Bulus
da Barnabas. Sai suka zaɓi Yahuda (wanda ake
kira Barsabbas) da kuma Sila, mutum biyu da
suke shugabanni cikin’yan’uwa. 23 Tare da su
suka aika da wannan wasiƙa. Daga manzanni da
dattawa,’yan’uwanku. Zuwa ga Al’ummai masu
bi a Antiyok, Suriya da Silisiya. Gaisuwa. 24
Mun ji cewa, waɗansu da sun fita daga cikinmu
ba tare da izininmu ba suka kuma dame ku,
suna tā da hankalinku ta wurin abin da suka ce.
25 Saboda haka dukanmu mun yarda mu zaɓi
waɗansu mutane mu kuma aike su wurinku
tare da ƙaunatattun abokanmu Barnabas da
Bulus 26 mutanen da suka sa rayukansu cikin
hatsari saboda sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi.
27 Saboda haka muna aika Yahuda da Sila don
su tabbatar muku da baki abin da muka rubuta.
28 Ya gamshe Ruhu Mai Tsarki da mu ma kada a
ɗora muku nauyi fiye da na waɗannan abubuwa.
29 Ku guji abincin da aka yi wa alloli hadaya,
da jini, da naman dabbar da aka murɗe da
kuma fasikanci. Za ku kyauta in kun kiyaye
waɗannan abubuwa. Ku huta lafiya. 30 Aka
sallami mutanen sai suka gangara zuwa Antiyok,
inda suka tara ikkilisiya wuri ɗaya suka ba da
wasiƙar. 31 Mutanen suka karantata suka kuma
yi farin ciki saboda saƙonta mai ƙarfafawa. 32
Yahuda da Sila, waɗanda su kansu annabawa
ne, suka yi magana sosai don su gina su kuma
ƙarfafa’yan’uwa. 33 Bayan suka yi’yan kwanaki
a can, sai’yan’uwa suka sallame su da albarkar
salama su dawo wurin waɗanda suka aike su.
35 Amma Bulus da Barnabas kuwa suka dakata
a Antiyok, inda su da waɗansu da yawa suka
yi koyarwa suka kuma yi wa’azin maganar
Ubangiji. 36 Bayan’yan kwanaki sai Bulus ya ce
wa Barnabas, “Mu koma mu ziyarci’yan’uwa a
duk garuruwan da muka yi wa’azin bisharar
Ubangiji mu ga yadda suke.” 37 Barnabas ya so
Yohanna, wanda ake kira Markus ya tafi tare
da su, 38 amma Bulus bai ga ya kyautu ya tafi
da shi ba, domin ya yashe su a Famfiliya bai
kuwa ci gaba tare da su a aikin ba. 39 Suka
sami saɓanin ra’ayi tsakaninsu har suka rabu.
Barnabas ya ɗauki Markus suka shiga jirgin
ruwa zuwa Saifurus, 40 amma Bulus ya zaɓi Sila
suka kuwa tashi, bayan’yan’uwa suka danƙa su
ga alherin Ubangiji. 41 Ya ratsa ta Suriya da
Silisiya, yana ƙarfafa ikkilisiyoyi.

16 Bulus ya kai Derbe sa'an nan kuma zuwa
Listira, inda wani almajiri mai suna Timoti
yake da zama, wanda mahaifiyarsa mutuniyar
Yahuda ce kuma mai bi ce, amma mahaifinsa
mutumin Hellenawa ne. **2** 'Yan'uwa a Listira
da Ikoniyum sun yi magana mai kyau ƙwarai a
kansa. **3** Bulus ya so ya ɗauke shi a tafiyar, saboda
haka ya yi masa kaciya, domin Yahudawan da
suke da zama a wurin, don duk sun san cewa
mahaifinsa mutumin Hellenawa ne. **4** Yayinda
suke tafiya daga gari zuwa gari, suka dinga
ba da shawarwarin da manzanni da dattawa
a Urushalima suka zartar domin mutane su
kiyaye. **5** Saboda haka ikkilisiyoyi suka ginu
cikin bangaskiya suka kuma yi girma suka yi
ta ƙaruwa kowace rana. **6** Bulus da abokan
tafiyarsa suka zazzaga dukan yankin Firjiya
da Galatiya, don Ruhu Mai Tsarki ya hana su
yin wa'azi a lardin Asiya. **7** Da suka isa kan
iyakar Misiya, suka yi ƙoƙari su shiga Bitiniya,
amma Ruhun Yesu bai yarda musu ba. **8** Saboda
haka suka ratsa Misiya suka zo Toruwas. **9**
Da dare Bulus ya ga wahayin wani mutumin
Makidoniya yana tsaye yana roƙonsa cewa,
"Ka zo Makidoniya ka taimake mu." **10** Bayan
Bulus ya ga wahayin, muka shirya nan take
mu tashi zuwa Makidoniya, mun tabbata cewa,
Allah ya kira mu mu yi musu wa'azin bishara.
11 Daga Toruwas muka tashi zuwa teku muka
kuma shiga jirgin ruwa muka miƙe kai tsaye
zuwa Samotiras, kashegari kuma muka nufi
Neyafolis. **12** Daga can muka tafi Filibbi, wata
babbar alkaryar Roma wadda kuma take babban
birni a gundumar Makidoniya. Muka zauna a
can kwanaki masu yawa. **13** A Asabbaci, muka
fita ƙofar birnin zuwa bakin kogi, inda muke
tsammani za mu sami wurin yin addu'a. Muka
zauna muka fara yin wa matan da suka taru a
can magana. **14** Ɗaya daga cikin waɗanda suka
saurare mu mace ce mai suna Lidiya, mai sayar
da yadunan jan garura masu tsada daga birnin
Tiyatira, mai yi wa Allah sujada. Ubangiji ya
buɗe zuciyarta har ta karɓi saƙon Bulus. **15** Da
aka yi mata baftisma tare da iyalin gidanta, sai
ta gayyace mu zuwa gidanta. Ta ce, "In kun
amince ni mai bi ce cikin Ubangiji, sai ku zo
ku sauka a gidana." Sai ta kuwa rinjaye mu. **16**
Wata rana muna tafiya zuwa wurin yin addu'a,
sai muka sadu da wata baranya mai ruhun aljani
mai duba. Takan samo wa mutanenta kudî da
yawa, duban da take yi. **17** Wannan yarinya
kuwa ta bi Bulus da kuma sauranmu, tana ihu
tana cewa, "Waɗannan mutane bayin Allah Mafi
Ɗaukaka ne, suna sanar da ku hanyar ceto."
18 Ta yi ta faɗin haka har kwanaki masu yawa.
A ƙarshe Bulus ya damu ƙwarai sai ya juya ya
ce wa aljanin, "A cikin sunan Yesu Kiristi na
umarce ka, ka rabu da ita!" Nan take aljanin
ya rabu da ita. **19** Da iyayengijin baranyar suka
ga hanyar samun kudînsu ta toshe, sai suka
kama Bulus da Sila suka ja su zuwa cikin kasuwa
don su fuskanci hukuma. **20** Sai suka kawo su a
gaban alƙalai suka ce, "Waɗannan Yahudawa
ne, suna kuma birkitar mana da gari, **21** ta
wurin koyar da al'adun da ba daidai ba ne mu
Romawa mu karɓa ko mu aikata." **22** Sai taron
suka fāɗa wa Bulus da Sila gaba ɗaya, alƙalan
kuwa suka yi umarni a tuɓe su a kuma yi musu
dūka. **23** Bayan an yi musu bulala sosai, sai aka
jefa su cikin kurkuku, aka umarci mai gadin
kurkukun yă tsare su da kyau. **24** Da karɓan
irin umarnan nan, sai ya sa su can cikin ɗakin
kurkuku na ciki-ciki, kuma ya ɗaura ƙafafunsu
a turu. **25** Wajen tsakar dare Bulus da Sila suna
addu'a suna rera waƙoƙi ga Allah, sauran'yan
kurkuku kuwa suna sauraronsu. **26** Ba zato ba
tsammani sai aka yi wata babbar girgizar ƙasa
har tushen ginin kurkukun ya jijjiga. Nan da
nan sai duk ƙofofin kurkukun suka bubbuɗe,
sarƙoƙin kowa kuma suka ɓaɓɓalle. **27** Mai gadin
kurkukun ya farka daga barci, sa'ad da ya ga
ƙofofin kurkukun a buɗe, sai ya zāre takobinsa
yana shirin kashe kansa domin ya ɗauka'yan
kurkukun sun gudu. **28** Amma Bulus ya yi ihu
ya ce, "Kada ka yi wa kanka lahani! Dukanmu
muna nan!" **29** Mai gadin kurkukun ya kira a
kawo fitilu, ya ruga ciki ya fāɗî yana rawan jiki
a gaban Bulus da Sila. **30** Sai ya fito da su waje
ya kuma tambaye su ya ce, "Ranku yă daɗe,
me zan yi domin in sami ceto?" **31** Suka amsa
suka ce, "Ka gaskata da Ubangiji Yesu, za ka
sami ceto, kai da iyalinka." **32** Sa'an nan suka
yi masa maganar Ubangiji shi da kuma dukan
sauran da suke a gidansa. **33** A wannan sa'a

na daren, mai gadin kurkukun ya ɗauke su ya
wanke musu raunukansu; nan take aka yi masa
baftisma da dukan iyalinsa. 34 Sai mai gadin
kurkukun ya kawo su cikin gidansa ya ba su
abinci; ya kuwa cika da murna don yă gaskata
da Allah, shi da dukan iyalinsa. 35 Da gari ya
waye, sai alƙalan suka aika ma'aikatansu wajen
mai gadin kurkukun da umarni cewa, "Ka saki
mutanen nan." 36 Sai mai gadin kurkukun ya
gaya wa Bulus cewa, "Alƙalai sun ba da umarni
a sake ku kai da Sila. Yanzu sai ku tafi. Ku sauka
lafiya." 37 Amma Bulus ya ce wa ma'aikatan,
"Sun yi mana dūka a fili ba tare da shari'a ba,
ko da yake mu'yan ƙasar Roma ne, suka kuma
jefa mu cikin kurkuku. Yanzu suna so su fitar
da mu a ɓoye? A'a! Sai dai su zo da kansu su
rako mu waje." 38 Sai ma'aikatan suka faɗa wa
alƙalan wannan, da suka ji cewa Bulus da Sila
Romawa ne, sai suka ji tsoro. 39 Sai suka zo don
su roƙe su, suka yi musu rakiya daga kurkukun,
suna roƙonsu su bar birnin. 40 Bayan Bulus da
Sila suka fita daga kurkukun, sai suka tafi gidan
Lidiya, inda suka sadu da'yan'uwa suka kuma
ƙarfafa su. Sa'an nan suka tafi.

17 Da suka bi ta Amfifolis da Afolloniya, sai
suka isa Tessalonika, inda akwai majami'ar
Yahudawa. 2 Kamar yadda ya saba, Bulus ya
shiga majami'ar, ranakun Asabbaci uku ya yi ta
yin muhawwara da su daga cikin Nassosi, 3 yana
musu bayani da tabbatarwa cewa dole Kiristi
ya sha wahala ya kuma tashi daga matattu. Ya
kuma ce, "Wannan Yesu da nake sanar muku shi
ne Kiristi." 4 Waɗansu Yahudawa suka amince
suka kuma bi Bulus da Sila, haka ma Hellenawa
da yawa masu tsoron Allah da kuma manyan
mata ba kaɗan ba. 5 Amma Yahudawa suka yi
kishi; saboda haka suka tattara'yan iska daga
kasuwa, suka shirya wata ƙungiya, suka tā da
tarzoma a birni. Suka ruga zuwa gidan Yason
suna neman Bulus da Sila don su kawo su a
gaban taron. 6 Amma da ba su same su ba,
sai suka ja Yason da waɗansu'yan'uwa zuwa
gaban mahukuntan birnin, suna ihu suna cewa,
"Waɗannan mutanen da suke tā da fitina ko'ina
a duniya sun iso nan, 7 Yason kuwa ya karɓe su
a gidansa. Dukansu suna karya dokokin Kaisar,
suna cewa akwai wani sarki, wanda ake kira
Yesu." 8 Da suka ji haka, sai hankalin taron da
na mahukuntan birnin ya tashi. 9 Sai suka sa
Yason da sauran su biya kuɗin saki sa'an nan
suka sallame su. 10 Da dare ya yi, sai'yan'uwa
suka sallami Bulus da Sila su tafi Bereya. Da suka
isa can, sai suka shiga majami'ar Yahudawa. 11
Bereyawa kuwa sun fi Tessalonikawa hankali,
gama sun karɓi saƙon da marmari ƙwarai, suka
kuma yi ta yin bincike Nassosi kowace rana
su ga ko abin da Bulus ya faɗa gaskiya ne.
12 Yahudawa da yawa suka gaskata, haka ma
waɗansu manyan matan Hellenawa da kuma
mazan Hellenawa da yawa. 13 Da Yahudawan
da suke a Tessalonika suka ji cewa Bulus yana
wa'azin maganar Allah a Bereya, sai suka je can
ma, suna zuga taro suna kuma tā da hankalinsu.
14 Nan da nan'yan'uwa suka sa Bulus yă tafi
bakin teku, amma Sila da Timoti suka dakata a
Bereya. 15 Mutanen da suka raka Bulus kuwa
suka kawo shi Atens sa'an nan suka dawo da
umarnai wa Sila da Timoti cewa su zo wurinsa
da gaggawa. 16 Yayinda Bulus yake jiransu a
Atens, ya damu ƙwarai da ya ga birnin cike da
gumaka. 17 Saboda haka ya yi ta muhawwara
a majami'a da Yahudawa da kuma Hellenawa
masu tsoron Allah, haka kuma da waɗanda
yake tararwa a bakin kasuwa. 18 Wata ƙungiyar
Afikuriya da kuma masu bin ussan ilimin Sitoyik
suka fara gardama da shi. Waɗansunsu suka ce,
"Mene ne mai surutun nan yake ƙoƙarin faɗi?"
Waɗansu suka ce, "Kamar yana wa'azin baƙin
alloli ne." Sun faɗa haka ne domin Bulus yana
wa'azin labari mai daɗi game da Yesu da kuma
tashin matattu. 19 Sai suka ɗauke shi suka kawo
shi wurin taron Areyofagus, inda suka ce masa,
"Ko za mu san mene ne sabon koyarwan nan ya
ƙunsa da kake yi? 20 Kana kawo mana ra'ayoyin
da suke baƙo a gare mu, kuma muna so mu san
mene ne suke nufi." 21 (Duk Atenawa da baƙin
da suke zama a can suna zaman kashe wando
ne kawai kuma ba abin da suke yi sai dai taɗi
da kuma jin sababbin ra'ayoyi.) 22 Sai Bulus
ya miƙe tsaye a tsakiyar taron Areyofagus ya
ce, "Ya ku mutanen Atens! Na dai lura cewa ta
kowace hanya ku masu addini ne ƙwarai. 23
Gama sa'ad da nake zagawa, na lura da kyau

da abubuwan da kuke bauta wa, har ma na
tarar da wani bagade da wannan rubutu, Ga
Allahn da ba a sani ba. To, abin nan da kuke
yi wa sujada a matsayin abin da ba ku sani
nan ba shi ne zan sanar da ku. 24 "Allahn da
ya halicci duniya da kome da yake cikinta shi
ne Ubangijin sama da ƙasa, ba ya kuma zama
a haikalin da aka gina da hannuwa. 25 Ba a
kuma yin masa hidima da hannun mutum, sai
ka ce mai bukatan wani abu, domin shi kansa
ne ke ba wa dukan mutane rai da numfashi da
kuma kome. 26 Daga mutum ɗaya, ya halicci
kowace al'ummar mutane, don su zauna a duk
duniya; shi ne kuma ya ƙaddara lokuta bisa ga
tsarinsu da kuma inda za su kasance. 27 Allah
ya yi wannan domin mutane su neme shi mai
yiwuwa kuma su lalluba su same shi, ko da yake
ba shi da nisa daga kowannenmu. 28 'Gama
a cikinsa ne muke rayuwa muke motsi muka
kuma kasance.' Yadda waɗansu mawaƙanku
suka ce, 'Mu zuriyarsa ce.' 29 "Saboda haka da
yake mu zuriyar Allah ce, kada mu yi tsammani
cewa kamannin Allah yana kama da zinariya
ko azurfa ko dutse, siffar da mutum ya ƙago
ta wurin dabararsa. 30 A dā Allah ya kawar da
Allah ya kawar da kai ga zamanin jahilci, amma
yanzu ya umarci dukan mutane a ko'ina su tuba.
31 Gama ya sa ranar da zai yi wa duniya shari'a
da adalci ta wurin mutumin da ya naɗa. Ya riga
ya ba da tabbacin wannan ga dukan mutane ta
wurin tā da shi daga matattu." 32 Sa'ad da suka
ji maganar tashin matattu, waɗansunsu suka yi
tsaki, amma waɗansu suka ce, "Muna so mu
ƙara jin ka a kan wannan batu." 33 Da wannan,
Bulus ya bar Majalisar. 34 Waɗansu mutane kima
suka zama mabiyan Bulus suka kuwa gaskata. A
cikinsu kuwa akwai Diyonasiyus ɗan Majalisar
Areyofagus, haka kuma wata mace mai suna
Damaris, da waɗansu dai haka.

18 Bayan haka, Bulus ya bar Atens ya tafi
Korint. 2 A can ya sadu da wani mutumin
Yahuda mai suna Akwila, ɗan garin Fontus,
wanda ya je can ba da daɗewa ba daga Italiya
tare da matarsa Firiskila, gama Kalaudiyus
ya umarci dukan Yahudawa su bar Roma. Sai
Bulus ya tafi yă gan su, 3 da yake shi ma
mai ɗinkin tenti ne kamar su, sai ya zauna ya
yi aiki tare da su. 4 Kowace Asabbaci kuwa
yakan yi muhawwara a majami'a, yana ƙoƙari
yă rinjayi Yahudawa da Hellenawa. 5 Sa'ad da
Sila da Timoti suka iso daga Makidoniya, sai
Bulus ya ba da kansa ga yin wa'azi kaɗai, yana
tabbatar wa Yahudawa cewa Yesu shi ne Kiristi.
6 Amma sa'ad da Yahudawa suka yi hamayya da
Bulus suka kuma shiga zaginsa, sai ya karkaɗe
tufafinsa a cikin rashin yarda, ya ce musu,
"Alhakinku yana a kanku! Ba ni da wani laifi.
Daga yanzu zan tafi wajen Al'ummai." 7 Sai
Bulus ya bar majami'ar ya kuma tafi ƙofar da
take kusa da gidan Titus Yustus, mai yi wa Allah
sujada. 8 Kirisbus, shugaban majami'a, da dukan
iyalinsa suka gaskata Ubangiji; Korintiyawa
masu yawa kuwa da suka ji shi suka gaskata,
aka kuwa yi musu baftisma. 9 Wata rana da dad
dare, Ubangiji ya yi magana da Bulus a cikin
wahayi ya ce, "Kada ka ji tsoro; ka ci gaba da yin
magana, kada ka yi shiru. 10 Gama ina tare da
kai, ba kuma wanda zai fāɗa maka ya cuce ka,
domin ina da mutane da yawa a wannan birni."
11 Saboda haka Bulus ya zauna a nan har shekara
ɗaya da rabi, yana koya musu maganar Allah.
12 Yayinda Galliyo yake muƙaddas Akayya,
Yahudawa suka haɗa kai suka tasar wa Bulus,
suka kuwa kawo shi cikin kotu. 13 Suka yi zarge
cewa, "Wannan mutum yana rarrashin mutane
su yi wa Allah sujada a hanyoyin da suka saɓa
wa doka." 14 A daidai sa'ad da Bulus yana shirin
yin magana, sai Galliyo ya ce wa Yahudawan,
"Da a ce ku Yahudawa kuna gunaguni game da
munafunci, ko kuma wani babban laifi, da sai
in iya sauraronku. 15 Amma da yake ya shafi
gardama ce game da kalmomi da sunaye da
kuma dokarku, sai ku ji da ita da kanku. Ni
ba zan zama mai shari'a kan irin waɗannan
abubuwa ba." 16 Saboda haka ya kore su.
17 Sai duk suka juya kan Sostenes shugaban
majami'a suka yi masa dūka a gaban kotun.
Amma Galliyo ko yă kula. 18 Bulus kuwa ya ci
gaba da zama a Korint na'yan kwanaki. Sa'an
nan ya bar'yan'uwa ya shiga jirgin ruwa zuwa
Suriya tare da Firiskila da Akwila. Kafin ya tashi,
ya aske kansa a Kenkireya saboda alkawarin
da ya yi. 19 Suka isa Afisa, inda Bulus ya bar

Firiskila da Akwila. Shi kansa ya shiga majami'a
ya kuma yi muhawwara da Yahudawa. 20 Sa'ad
da suka roƙe shi ya ƙara'yan kwanaki da su, bai
yarda ba. 21 Amma da yake barin wurin, ya yi
alkawari cewa, "Zan dawo in Allah ya yarda."
Sa'an nan ya tashi daga Afisa a jirgin ruwa. 22
Sa'ad da ya sauka a Kaisariya, sai ya haura ya gai
da ikkilisiya sa'an nan ya gangara zuwa Antiyok.
23 Bayan ya yi'yan kwanaki a Antiyok, Bulus ya
tashi daga can ya zaga ko'ina a yankin Galatiya
da Firjiya, yana ƙarfafa dukan almajirai. 24
Ana cikin haka sai wani mutumin Yahuda mai
suna Afollos, ɗan ƙasar Alekzandariya, ya zo
Afisa. Shi masani ne, yana da cikakken sani na
Nassosi. 25 An horar da shi a hanyar Ubangiji,
ya kuma himma ƙwarai a magana, ya kuma
yi koyarwa game da Yesu, daidai, ko da yake
baftismar Yohanna ce kaɗai ya sani. 26 Sai ya
fara magana gabagadi a majami'a. Sa'ad da
Firiskila da Akwila suka ji shi, sai suka gayyace
shi gidansu suka ƙara bayyana masa hanyar
Allah sosai. 27 Sa'ad da Afollos ya so ya tafi
Akayya, sai'yan'uwa suka ƙarfafa shi suka kuma
rubuta wa almajiran da suke can da su marabce
shi. Da isowarsa, ya zama da taimako ƙwarai ga
waɗanda ta wurin alheri suka gaskata. 28 Gama
da ƙwazo ya ƙaryata Yahudawa a muhawwara a
fili, yana tabbatar daga Nassosi cewa Yesu shi
ne Kiristi.

19 Lokacin da Afollos yake a Korint, Bulus
ya bi hanyar da ta ratsa ta Asiya ya zo
Afisa. A can ya sadu da waɗansu almajirai, 2
sai ya tambaye, su ya ce, "Kun karɓi Ruhu Mai
Tsarki sa'ad da kuka gaskata?" Suka amsa suka
ce, "A'a, ba mu ma san akwai Ruhu Mai Tsarki
ba." 3 Saboda haka Bulus ya yi tambaya ya
ce, "To, wace baftisma aka yi muku?" Suka
ce, "Baftismar Yohanna." 4 Bulus ya ce, "Ai,
baftismar Yohanna, baftisma ce ta tuba. Ya ce
wa mutane su gaskata a wani wanda yake zuwa
bayansa, wato, Yesu." 5 Da ji wannan, sai aka yi
musu baftisma a cikin sunan Ubangiji Yesu. 6
Da Bulus ya ɗibiya musu hannuwansa, sai Ruhu
Mai Tsarki ya sauka musu, suka kuwa yi magana
da harsuna, suka kuma yi annabci. 7 Mutane
kuwa su wajen mutum goma sha biyu ne. 8
Bulus ya shiga majami'a ya yi magana gabagadi
a can na watanni uku, yana muhawwara yana
kuma rinjayarsu game da mulkin Allah. 9 Amma
waɗansunsu suka taurara; suka ƙi su gaskata
kuma a gaban jama'a suka yi baƙar magana
game da Hanyar. Bulus kuwa ya bar su. Ya tafi
tare da almajirai ya dinga tattaunawa da su
kullum a babban ɗakin jawabi na Tirannus. 10
Wannan ya ci gaba har shekara biyu, sai da ya sa
dukan Yahudawa da Hellenawa da suke zaune a
lardin Asiya suka ji maganar Ubangiji. 11 Allah
ya yi ayyukan banmamakin da suka wuce misali
ta hannu Bulus, 12 har ma ana kai hankicif da
adikan da suka taɓa jikinsa wa marasa lafiya,
suka kuwa warke daga cututtukansu mugayen
ruhohi kuma suka rabu da su. 13 Waɗansu
Yahudawa masu yawo gari-gari suna fitar da
mugayen ruhohi suka yi ƙoƙari su yi amfani da
sunan Ubangiji Yesu a kan waɗanda suke da
aljanu. Suna cewa, "A cikin sunan Yesu wanda
Bulus yake wa'azi, na umarce ku, ku fito." 14
'Ya'ya bakwai maza na Sikeba, wani babban
firist na Yahudawa, suna yin haka. 15 Wata rana
mugun ruhu ya amsa musu ya ce, "Yesu kam na
sani, Bulus kuma na sani, amma ku kuma su
wane ne?" 16 Sai mutumin da yake da mugun
ruhun ya fāɗa musu ya sha ƙarfinsu duka. Ya
yi musu dūkan tsiya har suka fita a guje daga
gidan tsirara jini yana zuba. 17 Da Yahudawa
da Hellenawan da suke zama a Afisa suka ji
wannan labari sai duk tsoro ya kama su, aka
kuwa darjanta sunan Ubangiji Yesu ƙwarai. 18
Da yawa cikin waɗanda suka gaskata yanzu
suka zo a fili suka furta mugayen ayyukansu. 19
Waɗansu masu yin sihiri suka kawo naɗaɗɗun
littattafansu wuri ɗaya suka kuwa ƙone su
a gaban jama'a. Sa'ad da aka lissafta yawan
kuɗin naɗaɗɗun littattafan nan, sai jimillar ta
kai darik dubu hamsin. 20 Ta haka maganar
Ubangiji ta bazu ko'ina ta kuma yi ƙarfi. 21
Bayan dukan wannan ya faru, sai Bulus ya yanke
shawara ya ratsa Makidoniya da Akayya in za
shi Urushalima. Ya kuma ce, "Bayan na tafi
can, dole in ziyarci Roma ita ma." 22 Sai ya aiki
biyu daga cikin masu taimakonsa, Timoti da
Erastus, zuwa Makidoniya, yayinda shi kuwa
ya ɗan dakata a lardin Asiya. 23 Kusan wannan

lokaci sai aka yi wani babban hargitsi game
da wannan Hanyar. 24 Wani maƙerin azurfa,
mai suna Demetiriyus wanda yake ƙera siffar
ɗakunan tsafin Artemis da azurfa, ba ƙaramin
ciniki yake kawo wa mutane masu sana'an nan
ba. 25 Sai ya tara su wuri ɗaya, tare da masu
irin wannan sana'ar ya ce, "Ku jama'a, kun san
muna samun kuɗin shiga sosai daga wannan
sana'a. 26 Kuma kuna ji kuna gani yadda Bulus
ɗin nan ya shawo kan mutane da yawa ya kuma
sa suka bauɗe a nan a Afisa da dukan lardin
Asiya. Yana cewa alloli da mutum ya ƙera ba
alloli ba ne ko kaɗan. 27 Akwai hatsari, ba kawai
cewa sana'armu za tă rasa sunanta mai daraja
ba, amma za a yi banza da ɗakin tsafin Artemis
alliyarmu mai girma, alliyar kanta wadda ake
bauta a ko'ina a yankin Asiya da kuma duniya,
za a raba ta da darajarta." 28 Da suka ji haka, sai
suka yi fushi ƙwarai suka fara ihu suna cewa,
"Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!" 29
Jim kaɗan sai hayaniya ta tashi a dukan birnin.
Sai mutane suka cafke Gayus da Aristarkus,
abokan tafiyar Bulus daga Makidoniya, suka
ruga da zuwa fili da nufi ɗaya. 30 Bulus ya so ya
bayyana a gaban taron, amma almajirai ba su
bar shi ba. 31 Har waɗansu shugabannin lardin
ma, abokan Bulus, suka aika masa suna roƙonsa
kada yă kuskura ya shiga filin nan. 32 Taron
kuwa ya ruɗe. Waɗansu suna ihu suna ce abu
kaza, waɗansu kuma wani abu dabam. Yawancin
mutane kuma ba su ma san abin da ya sa suke
a wurin ba. 33 Yahudawa suka tura Alekzanda
gaba, sai waɗansu a taron suka riƙa yin masa
ihu. Sai ya ɗaga hannu don a yi shiru don yă
kāre kansa a gaban mutane. 34 Amma sa'ad
da suka gane shi mutumin Yahuda ne, sai duk
suka yi ihu gaba ɗaya na kusa sa'a biyu, suna
cewa, "Girma ta tabbata ga Artemis ta Afisawa!"
35 Sai magatakardar birnin ya sa taron su yi
shiru, sa'an nan ya ce, "Mutanen Afisa, ashe
duk duniya ba tă san cewa birnin Afisa ce mai
lura da haikalin Artemis mai girma da kuma
siffarta da ya fāɗi daga sama ba? 36 Saboda
haka, da yake ba dama a yi mūsun wannan
gaskiya, ya kamata ku natsu kada ku yi kome
da garaje. 37 Kun kawo mutanen nan a nan,
gashi kuwa ba su yi fashin haikali ba, ba su
kuwa saɓa wa alliyarmu ba. 38 To, in haka ne,
in Demetiriyus da abokan sana'arsa suna da
wata magana game da wani ai, kotuna suna nan
a buɗe, akwai kuma muƙaddasai. Suna iya kai
ƙara. 39 In kuma akwai wani abu har yanzu da
kuke so ku kawo, dole a daidaita shi a majalisa.
40 Yadda yake a yanzu, muna a hatsarin amsa
zargin ta da hargitsi saboda abin da ya faru
yau. Da yake ba za mu iya ba da dalilin da ya sa
aka yi wannan hargitsi ba." 41 Bayan da ya faɗi
haka, sai ya sallami taron.

20 Sa'ad da hayaniyar ta kwanta, sai Bulus
ya aika a kira almajiran, kuma bayan
ya ƙarfafa su, sai ya yi bankwana ya tafi
Makidoniya. 2 Ya ratsa wurin yana ƙarfafa
mutanen da kalmomi masu yawa, a ƙarshe kuma
ya kai Giris, 3 inda ya zauna wata uku. Da yake
Yahudawa sun ƙulla masa makirci, a lokacin da
yake shirin tashi cikin jirgin ruwa zuwa Suriya,
sai ya yanka shawara yă koma ta Makidoniya. 4
Sai Sofater ɗan Fairrus daga Bereya, Aristarkus
da Sekundus daga Tessalonika, Gayus daga
Derbe, Timoti ma, da Tikikus da Turofimus daga
lardin Asiya suka tafi tare da shi. 5 Waɗannan
mutane suka sha gaba suka kuma jira mu a
Toruwas. 6 Amma muka tashi daga Filibbi a
jirgin ruwa bayan Bikin Burodi Marar Yisti
bayan kuma kwana biyar muka sadu da sauran
a Toruwas, inda muka zauna kwana bakwai. 7
A ranar farko ta mako muka taru wuri ɗaya
don gutsuttsura burodi. Bulus ya yi wa mutane
magana, don yana niyyar tashi kashegari, sai ya
yi ta yin magana har tsakar dare. 8 Akwai fitilu
da yawa a ɗakin gidan saman da muka taru.
9 Akwai wani saurayi zaune a taga mai suna
Yitikus, wanda barci mai nauyi ya ɗauke shi
yayinda Bulus yake ta tsawaita magana. Sa'ad
da yake barci, sai ya fāɗi daga gidan sama a
hawa ta uku aka kuma ɗauke shi matacce. 10
Sai Bulus ya sauka, ya miƙe a kan saurayin ya
rungume shi ya ce, "Kada ku damu, yana da
rai!" 11 Sai ya koma ɗakin da yake a gidan sama,
ya gutsuttsura burodi ya kuma ci. Bayan ya yi
magana har gari ya waye, sai ya tafi. 12 Mutanen
suka ɗauki saurayin da rai zuwa gida suka kuma
ta'azantu ƙwarai da gaske. 13 Mu kuwa muka ci

gaba zuwa jirgin ruwan muka tashi muka nufi
Assos inda za mu ɗauki Bulus. Ya yi wannan
shirin don zai tafi can da ƙafa. 14 Da ya same
mu a Assos, sai muka ɗauke shi a jirgin ruwan
muka zo Mitilen. 15 Kashegari muka tashi cikin
jirgin ruwa daga can muka zo gefen Kiyos.
Kwana ɗaya bayan wannan, sai muka ƙetare
zuwa Samos, kashegari kuma muka iso Miletus.
16 Bulus ya yanke shawara yă wuce Afisa a jirgin
ruwa don kada yă ɓata lokaci a lardin Asiya,
gama yana sauri yă kai Urushalima, in ya yiwu
ma, a ranar Fentekos. 17 Daga Miletus, Bulus
ya aika zuwa Afisa a kira dattawan ikkilisiya.
18 Da suka iso, sai ya ce musu, "Kun san irin
zaman da na yi tun lokacin da na zauna da ku,
daga ranar farkon da na zo cikin lardin Asiya.
19 Na bauta wa Ubangiji da matuƙar tawali'u
har da hawaye, da gwagwarmaya iri-irin da
na sha game da makircin Yahudawa. 20 Kun
san cewa ban yi wata-wata yin muku wa'azi
game da duk abin da zai amfane ku ba amma
na koyar da ku a fili da kuma gida-gida. 21 Na
yi shela ga Yahudawa da Hellenawa cewa dole
su juye ga Allah cikin tuba su kuma amince da
Ubangijinmu Yesu. 22 "Yanzu kuma Ruhu ya
tilasta ni, za ni Urushalima, ba tare da sanin
abin da zai faru da ni a can ba. 23 Na dai san
cewa a kowace birni Ruhu Mai Tsarki yakan
gargaɗe ni cewa kurkuku da shan wuya suna
jirana. 24 Amma ni ban ɗauki raina a bakin
kome ba, in dai zan iya gama tserena in kuma
kammala aikin da Ubangiji Yesu ya ba ni aikin
shaida bisharar alherin Allah. 25 "Yanzu na san
cewa ba ko ɗaya daga cikinku wanda na zazzaga
ina muku wa'azin mulkin Allah da zai sāke
ganina. 26 Saboda haka, ina muku shela a yau
cewa ba ni da alhakin kowa a kaina. 27 Gama
ban yi wata-wata a sanar muku dukan nufin
Allah ba. 28 Ku lura da kanku da dukan garken
da Ruhu Mai Tsarki ya sa ku ku zama masu
kula da shi. Ku zama masu kiwon ikkilisiyar
Allah, wadda ya saya da jininsa. 29 Na san cewa
bayan na tafi, mugayen kyarketai za su shigo
cikinku ba za su kuwa ƙyale garken ba. 30 Ko
cikinku ma mutane za su taso su karkatar da
gaskiya don su jawo wa kansu almajirai. 31
Saboda haka ku zauna a faɗake! Ku tuna cewa
shekara uku, dare da rana ban taɓa fasa yin
wa kowannenku gargaɗi ba, har da hawaye. 32
"To, yanzu na danƙa ku ga Allah da kuma ga
maganar alherinsa, wadda za tă iya gina ku ta
kuma ba ku gādo a cikin dukan waɗanda aka
tsarkake. 33 Ban yi ƙyashin azurfa ko zinariya
ko tufafin kowa ba. 34 Ku kanku kun san cewa
hannuwan nan nawa sun biya mini bukatuna da
kuma na abokan aikina. 35 Cikin kowane abin
da na yi, na nuna muku cewa da irin wannan
aiki tuƙuru don mu taimaki marasa ƙarfi, muna
tunawa da kalmomin da Ubangiji Yesu kansa ya
ce, 'Bayarwa ta fi karɓa albarka.'" 36 Da ya faɗi
haka, ya durƙusa tare da dukansu ya yi addu'a.
37 Sai dukansu suka yi kuka suka rungume shi,
suka kuma yi masa sumba. 38 Abin da ya fi sa su
baƙin ciki shi ne maganarsa da ya ce, ba za su
ƙara ganin fuskarsa ba. Sai suka raka shi zuwa
wajen jirgin ruwa.

21 Bayan muka rabu da su da ƙyar, sai muka
shiga jirgin ruwa, muka miƙe zuwa Kos.
Kashegari muka tafi Rods daga can kuma muka
je Fatara. 2 Sai muka sami wani jirgin ruwa da
zai ƙetare zuwa Funisiya, sai muka shiga muka
kama tafiya. 3 Bayan muka hangi Saifurus muka
wuce shi ta kudu, sai muka ci gaba zuwa Suriya.
Muka sauka a Taya, inda jirgin ruwanmu zai
sauke kayansa. 4 Da muka sami almajirai a can,
sai muka zauna da su kwana bakwai. Ta wurin
Ruhu, suka yi ƙoƙari su hana Bulus wucewa
zuwa Urushalima. 5 Amma da lokacin tashinmu
ya yi, sai muka tashi muka ci gaba da tafiyarmu.
Dukan almajirai da matansu da'ya'yansu suka
raka mu har bayan birni, a can kuwa a bakin
teku muka durƙusa muka yi addu'a. 6 Bayan
mun yi bankwana da juna, sai muka shiga jirgin
ruwa, su kuwa suka koma gida. 7 Muka ci gaba
da tafiyarmu daga Taya muka sauka a Tolemayis,
inda muka gai da'yan'uwa muka yi kwana ɗaya
tare da su. 8 Da muka tashi kashegari, sai
muka isa Kaisariya muka kuma sauka a gidan
Filibus mai bishara, ɗaya daga cikin Bakwai
ɗin nan. 9 Yana da'ya'ya huɗu'yan mata da
ba su yi aure ba, waɗanda suka yi annabci. 10
Bayan muka yi'yan kwanaki da dama a can, sai
wani annabin da ake kira Agabus ya gangaro

daga Yahudiya. 11 Da ya zo wurinmu, sai ya
ɗauki ɗamarar Bulus, ya ɗaura hannuwansa da
ƙafafunsa da ita sa'an nan ya ce, "Ruhu Mai
Tsarki ya ce, 'Haka Yahudawan Urushalima za su
daure mai wannan ɗamara su kuma ba da shi ga
Al'ummai.'" 12 Sa'ad da muka ji haka, sai mu da
mutanen da suke can muka roƙi Bulus kada yă
je Urushalima. 13 Sai Bulus ya amsa ya ce, "Don
me kuke kuka kuna kuma ɓata mini zuciya? A
shirye nake ba ma a daure ni kawai ba, amma
har ma in mutu a Urushalima saboda sunan
Ubangiji Yesu." 14 Da dai ya ƙi rarrasuwa, muka
yi shiru, muka ce, "Bari Ubangiji yă yi nufinsa."
15 Bayan haka, sai muka shirya muka kuma
haura zuwa Urushalima. 16 Waɗansu almajirai
daga Kaisariya suka raka mu suka kawo mu
gidan Minason, inda za mu sauka. Shi mutumin
Saifurus ne kuma ɗaya daga cikin almajirai na
farko. 17 Sa'ad da muka zo Urushalima,'yan'uwa
suka karɓe mu da murna. 18 Kashegari Bulus
da sauranmu muka tafi domin mu ga Yaƙub,
dukan dattawan kuwa suna nan. 19 Bulus ya
gaishe su ya kuma ba su rahoto dalla-dalla a
kan abin da Allah ya yi a cikin Al'ummai ta
wurin aikinsa. 20 Da suka ji haka, sai suka yabi
Allah. Sa'an nan suka ce wa Bulus, "Ka gani
ɗan'uwa, yawan dubban Yahudawan da suka
gaskata, kuma dukansu masu himma ne a wajen
bin doka. 21 An sanar da su cewa kana koya
wa dukan Yahudawan da suke zama a cikin
Al'ummai cewa su juye daga Musa, kana kuma
faɗa musu kada su yi wa'ya'yansu kaciya ko su
yi rayuwa bisa ga al'adunmu. 22 To, me za mu
yi ke nan? Lalle za su ji cewa ka iso, 23 saboda
haka, ka yi abin da muka faɗa maka. Akwai
mutum huɗu tare da mu da suka yi alkawari. 24
Ka ɗauki waɗannan mutane, ka tafi da su ku
tsarkaka gaba ɗaya, ka kuma biya musu kome
don su samu su yi aski. Ta haka kowa zai sani
babu gaskiya a waɗannan rahotanni game da
kai, za a kuma ga cewa kai kanka kana kiyaye
dokar. 25 Game da Al'ummai masu bi kuwa,
mun yi musu wasiƙa a kan shawararmu cewa
su guji abincin da aka miƙa wa gumaka, da
jini, da naman dabbar da aka maƙure da kuma
fasikanci." 26 Kashegari, sai Bulus ya ɗauki
mutanen ya kuma tsarkake kansa tare da su.
Sa'an nan ya tafi haikali domin yă sanar da
ranar cikar tsarkakewarsu da kuma ranar da
za a ba da sadaka domin kowannensu. 27 Da
kwana bakwai ɗin suka yi kusan cika, waɗansu
Yahudawa daga lardin Asiya suka ga Bulus a
haikali. Sai suka zuga taron duka, suka kama
shi, 28 suna ihu suna cewa "Mutanen Isra'ila
ku taimake mu! Ga mutumin da yake koya wa
dukan mutane ko'ina cewa su ƙi mutanenmu da
dokarmu da kuma wannan wuri. Ban da haka
ma, ya kawo Hellenawa a cikin filin haikali ya
ƙazantar da wurin nan mai tsarki." 29 (Dā ma
can sun ga Turofimus mutumin Afisa a birni
tare da Bulus suka yi tsammani Bulus ya kawo
shi filin haikali.) 30 Duk birnin ya ruɗe, mutane
suka zaburo da gudu daga kowane gefe. Suka
kama Bulus, suka ja shi daga haikali, nan da
nan aka rurrufe ƙofofi. 31 Yayinda suke ƙoƙari
su kashe shi, sai labari ya kai ga shugaban
ƙungiyar sojan Roma cewa birnin Urushalima
duk ta hargitse. 32 Nan da nan ya ɗibi waɗansu
hafsoshi da sojoji suka gangara a guje wurin
taron. Da masu hargitsin suka ga shugaban
ƙungiyar sojan da sojojinsa, sai suka daina
dūkan Bulus. 33 Shugaban ƙungiyar sojan ya
zo ya kama shi ya ba da umarni a daure shi da
sarƙoƙi biyu. Sa'an nan ya yi tambaya ko shi
wane ne, da kuma abin da ya yi. 34 Waɗansu
daga cikin taron suka ɗau kururuwa suna ce abu
kaza, waɗansu kuma suna ce abu kaza, da yake
shugaban ƙungiyar sojan ya kāsa samun ainihin
tushen maganar saboda yawan hayaniyar, sai ya
yi umarni a kai Bulus barikin soja. 35 Sa'ad da
Bulus ya kai bakin matakala, sai da sojoji suka
ɗaga shi sama saboda tsananin haukan taron.
36 Taron da suka bi suka dinga kururuwa, suna
cewa, "A yi da shi!" 37 Da sojoji suka kai gab
da shigar da Bulus cikin bariki, sai ya ce wa
shugaban ƙungiyar sojan, "Ko ka yarda in yi
magana da kai?" Sai ya amsa ya ce, "Ka iya Girik
ne? 38 Ba kai ba ne mutumin Masar nan da ya
haddasa tawaye har ya yi jagorar'yan ta'ada
dubu huɗu zuwa hamada a shekarun baya?" 39
Bulus ya amsa ya ce, "Ni mutumin Yahuda ne,
daga Tarshish a Silisiya shahararren birnin nan.
In ka yarda bari in yi wa mutane magana." 40
Da ya sami izini daga shugaban ƙungiyar sojan,

sai Bulus ya tsaya a matakala, ya ɗaga wa taron
hannu. Da dukan suka yi shiru, sai ya ce musu
da Arameyanci,

22 "'Yan'uwa da iyaye, ku saurari kāriyata
yanzu." **2** Da suka ji ya yi musu magana
da Arameyik, sai suka yi tsit. Sai Bulus ya ce, **3**
"Ni mutumin Yahuda ne haifaffen Tarshish na
Silisiya, amma a nan birnin ne aka rene ni. Aka
horar da ni sosai cikin dokokin kakanninmu a
ƙarƙashin Gamaliyel ni ma dā mai himma ne
cikin bauta wa Allah kamar yadda kowannenku
yake a yau. **4** Na tsananta wa masu bin wannan
Hanyar har ga mutuwarsu, ina kama maza da
mata ina kuma jefa su cikin kurkuku, **5** kamar
yadda babban firist da dukan Majalisa za su
iya shaida. Na ma karɓi wasiƙu daga gare su
zuwa ga'yan'uwansu a Damaskus, na kuma tafi
can don in kawo waɗannan mutane a daure
zuwa Urushalima don a hukunta su. **6** "Wajen
tsakar rana da na yi kusa da Damaskus, ba zato
ba tsammani sai wani babban haske daga sama
ya haskaka kewaye da ni. **7** Sai na fāɗi a ƙasa
na kuma ji wata murya ta ce mini, 'Shawulu!
Shawulu! Don me kake tsananta mini?' **8** "Sai na
yi tambaya na ce, 'Wane ne kai, ya Ubangiji?' "Ya
amsa ya ce, 'Ni ne Yesu Banazare, wanda kake
tsanantawa.' **9** Abokan tafiyata suka ga hasken,
amma ba su fahimci muryar mai magana da ni
ba. **10** "Sai na yi tambaya, na ce, 'Me zan yi, ya
Ubangiji?' "Ubangiji ya ce, 'Tashi, ka tafi cikin
Damaskus. A can za a faɗa maka duk abin da
aka shirya za ka yi.' **11** Abokan tafiyata suka ja
ni a hannu zuwa cikin Damaskus, saboda ƙarfin
hasken ya makanta ni. **12** "Wani mutumin da ake
kira Ananiyas ya zo ya gan ni. Shi mai ibada ne
wajen kiyaye dokoki wanda dukan Yahudawan
da suke zama a can suna girmama shi ƙwarai.
13 Ya tsaya kusa da ni ya ce, 'Ɗan'uwa Shawulu,
ka sami ganin garinka!' A daidai lokacin kuwa
na iya ganinsa. **14** "Sa'an nan ya ce, 'Allah
na kakanninmu ya zaɓe ka ka san nufinsa ka
kuma ga Mai Adalcin nan ka kuma ji kalmomi
daga bakinsa. **15** Za ka zama mai shaidarsa ga
dukan mutane game da abin da ka gani ka
kuma ji. **16** Yanzu me kake jira? Ka tashi, a yi
maka baftisma, a wanke zunubanka, ta wurin
kira bisa ga sunansa.' **17** "Sa'ad da na dawo
Urushalima ina cikin addu'a a haikali, sai na
ga wahayi **18** na ga Ubangiji yana magana. Ya
ce mini, 'Maza! Ka bar Urushalima, gama ba
za su yarda da shaidarka game da ni ba.' **19**
"Na amsa na ce, 'Ubangiji, waɗannan mutane
sun san cewa na bi majami'a-majami'a na jefa
waɗanda suka gaskata da kai a cikin kurkuku,
in kuma yin musu dūka. **20** Sa'ad da kuma aka
zub da jinin Istifanus mashaidinka, na tsaya
can ina ba da goyon bayana ina kuma tsaron
tufafin masu kisansa.' **21** "Sa'an nan Ubangiji ya
ce mini, 'Je ka; zan aike ka can nesa a wurin
Al'ummai.'" **22** Taron suka saurari Bulus sai da
ya yi wannan magana. Sa'an nan suka ɗaga
muryoyinsu suka yi ihu suka ce, "A raba duniya
da wannan mutum! Bai cancanci yă rayu ba!"
23 Da suna ihu suna kaɗa mayafansu suna da tā
da ƙura sama, **24** sai shugaban ƙungiyar sojan
ya umarta a kai Bulus a barikin soja. Ya ba da
umarni a yi masa bulala a kuma tambaye shi
abin da ya sa mutane suke masa ihu haka. **25**
Suna kwantar da shi ke nan domin a yi masa
bulala, sai Bulus ya ce wa jarumin da yake tsaye
a nan, "Ashe, daidai ne bisa ga doka a yi wa
ɗan ƙasar Roma bulala wanda ba a ma tabbatar
da laifi a kansa ba?" **26** Da jarumin ya ji haka
sai ya je wurin shugaban ƙungiyar sojan ya ce
masa, "Me kake so yi ne? Wannan mutum ɗan
ƙasar Roma ne." **27** Sai shugaban ƙungiyar sojan
ya je ya tambayi Bulus ya ce, "Faɗa mini, kai
ɗan ƙasar Roma ne?" Bulus ya ce, "I." **28** Sai
shugaban ƙungiyar sojan ya ce, "Sai da na biya
kuɗi mai yawa kafin in zama ɗan ƙasa." Bulus ya
ce, "Ni kuwa an haife ni ɗan ƙasa." **29** Waɗanda
dā suke shirin yin masa tambayoyi suka ja da
baya nan da nan. Shugaban ƙungiyar sojan
kansa ya tsorata da ya fahimci cewa ya sa wa
Bulus, ɗan ƙasar Roma sarƙa. **30** Kashegari da
yake shugaban ƙungiyar sojan ya so yă tabbatar
da ainihin abin da ya sa Yahudawa suke zargin
Bulus, sai ya sake shi ya kuwa umarci manyan
firistoci da dukan Majalisar su taru. Sa'an nan
ya kawo Bulus ya sa ya tsaya a gabansu.

23 Bulus ya zuba wa Majalisar ido ya ce,
"'Yan'uwana, na cika aikina ga Allah cikin

lamiri mai kyau har yă zuwa yau." 2 Da jin
wannan Ananiyas babban firist ya umarci
waɗanda suke tsaye kusa da Bulus su buge
bakinsa. 3 Sai Bulus ya ce masa, "Allah zai
buge ka, kai farin bango! Ka zauna a can kana
hukunta ni bisa ga doka, ga shi kai kanka kana
ƙetare dokar ta wurin ba da umarni a buge
ni!" 4 Waɗanda suke tsaye kusa da Bulus kuwa
suka ce masa, "Babban firist na Allah za ka
zaga?" 5 Bulus ya amsa ya ce, "'Yan'uwa, ai, ban
san cewa shi ne babban firist ba; gama yana a
rubuce cewa, 'Kada ka yi mugun magana game
da mai mulkin mutanenka.'" 6 Bulus, da ya
gane cewa waɗansu daga cikinsu Sadukiyawa ne
sauran kuma Farisiyawa ne, sai ya ɗaga murya
a Majalisar ya ce, "'Yan'uwana, ni Bafarisiye ne,
ɗan Farisiyawa. Ana mini shari'a saboda begen
da nake da shi a kan tashin matattu." 7 Da ya faɗi
haka, sai gardama ta tashi tsakanin Farisiyawa
da Sadukiyawa, taron kuwa ya rabu biyu. 8
(Sadukiyawa suna cewa babu tashin matattu,
babu mala'iku ko ruhohi. Amma Farisiyawa
kuwa sun tsaya a kan cewa duk akwai.) 9
Aka yi babbar hayaniya. Waɗansu daga cikin
malaman dokokin da suke Farisiyawa suka miƙe
tsaye suka yi gardama mai ƙarfi suna cewa,
"Ba mu sami wani laifi a wurin mutumin nan
ba. A ce wani ruhu ko mala'ika ne ya yi masa
magana fa?" 10 Gardamar kuwa ta yi tsanani
har shugaban ƙungiyar sojan ya ji tsoro za su
yayyage Bulus. Ya umarci sojoji su tafi su ƙwace
shi ƙarfi da yaji daga wurinsu su kawo shi cikin
barikin soja. 11 Kashegari da dare Ubangiji ya
tsaya kusa da Bulus ya ce, "Ka yi ƙarfin hali!
Don kamar yadda ka yi shaida game da ni a
Urushalima, haka kuma lalle, za ka yi shaidata
a Roma." 12 Kashegari, Yahudawa suka ƙulla
makirci suka kuma yi rantsuwa cewa ba za su ci
ko sha ba sai sun kashe Bulus. 13 Fiye da mutane
arba'in ne suka ƙulla wannan makirci. 14 Suka
je wajen manyan firistoci da dattawa suka ce,
"Mun yi babbar rantsuwa cewa ba za mu ci
kome ba sai mun kashe Bulus. 15 Saboda haka,
sai ku da Majalisa sai ku roƙi shugaban ƙungiyar
sojan yă kawo shi a gabanku kamar kuna so ku
ƙara samun cikakken bayani game da zancensa.
Mu kuwa muna a shirye mu kashe shi kafin
yă iso nan." 16 Amma da ɗan'yar'uwar Bulus
ya ji wannan makirci, sai ya tafi cikin barikin
soja ya gaya wa Bulus. 17 Sai Bulus ya kira ɗaya
daga cikin jarumawan ya ce, "Ka kai wannan
saurayi wurin shugaban ƙungiyar soja; yana da
wani abin da zai faɗa masa." 18 Saboda haka
ya ɗauke shi ya kai wajen shugaban ƙungiyar
sojan. Jarumin ya ce, "Bulus, ɗan kurkukun nan
ya kira ni, ya roƙe ni in kawo wannan saurayi a
wurinka domin yana da wani abin da zai faɗa
maka." 19 Sai shugaban ƙungiyar sojan ya kama
hannun saurayin ya ja shi gefe, ya tambaye
shi cewa, "Mene ne kake so ka gaya mini?"
20 Saurayin ya ce, "Yahudawa sun ƙulla za su
roƙe ka ka kawo Bulus a gaban Majalisa gobe
kamar suna neman ƙarin cikakken bayani game
da Bulus. 21 Kada ka yarda da su, domin fiye
da mutum arba'in daga cikinsu suna fakonsa.
Sun yi rantsuwa ba za su ci ko sha ba sai
sun kashe shi. Suna nan a shirye yanzu, suna
jira ka amince da roƙonsu." 22 Sai shugaban
ƙungiyar sojan ya sallami saurayin ya kwaɓe
shi ya ce, "Kada ka gaya wa kowa cewa ka faɗa
mini wannan." 23 Sai ya kira biyu daga cikin
jarumawansa, ya umarce su cewa, "Ku shirya
sojoji ɗari biyu, da masu hawan dawakai saba'in
da kuma masu māsu ɗari biyu su tafi Kaisariya
da ƙarfe tara na daren nan. 24 Ku shirya wa
Bulus dawakai da zai hau don a kai shi wurin
Gwamna Felis lafiya." 25 Ya kuma rubuta wasiƙa
kamar haka, 26 Kalaudiyus Lisiyas. Zuwa ga Mai
Girma, Gwamna Felis. Gaisuwa. 27 Yahudawa
sun kama wannan mutum suna kuma dab da
kashe shi, amma na zo da sojojina na ƙwato shi,
saboda na ji shi ɗan ƙasar Roma ne. 28 Na so in
san abin da ya sa suke zarginsa, saboda haka na
kawo shi a gaban Majalisarsu. 29 Na tarar cewa
zargin da ake masa ya shafi waɗansu abubuwan
da suka shafi dokarsu ne, amma ba wani zargi
a kansa da ya isa kisa ko a daure shi. 30 Sa'ad
da na sami labari cewa akwai wani makircin
da aka ƙulla masa, sai na aika shi wurinka nan
da nan. Na kuma umarci masu zarginsa su kai
ƙararsu gare ka. 31 Saboda haka sojojin, don
cika umarni, suka ɗauki Bulus da dad dare suka
kawo shi har Antifatiris. 32 Kashegari suka
bar masu hawan dawakai suka ci gaba da shi,

yayinda sojojin suka koma barikin soja. 33 Sa'ad
da masu hawan dawakai suka isa Kaisariya, sai
suka ba wa gwamna wasiƙar suka kuma miƙa
masa Bulus. 34 Gwamna ya karanta wasiƙar ya
kuma tambaya ko daga wanda lardi ne ya fito.
Da ya ji cewa shi daga Silisiya ne, 35 sai ya ce,
"Zan ji batunka lokacin da masu zarginka suka
iso." Sa'an nan ya ba da umarni a kai Bulus a
tsare shi a fadar Hiridus.

24 Bayan kwana biyar sai Ananiyas babban
firist ya tafi Kaisariya tare da waɗansu
daga cikin dattawa da kuma wani lauya mai
suna Tertullus, suka kawo ƙararsu game da
Bulus a gaban gwamna. 2 Sa'ad da aka shigo da
Bulus, sai Tertullus ya shiga kai ƙararsa a gaban
Felis yana cewa, "Mun daɓe muna zaman lafiya
a ƙarƙashinka, hangen nesanka kuma ya kawo
gyare-gyare a wannan ƙasa. 3 Ko'ina da kuma a
kowace hanya, ya mafifici Felis, mun amince da
wannan da godiya marar iyaka. 4 Amma don
kada in ƙara gajiyar da kai, ina roƙonka ka yi
haƙuri ka saurari ɗan taƙaitaccen jawabinmu. 5
"Mun tarar da wannan mutum fitinanne ne,
yana tā-da-na-zaune-tsaye a tsakanin Yahudawa
ko'ina a duniya. Shi shugaban ɗarikar Nazarawa
6 har ma ya yi ƙoƙari ya ƙazantar da haikali; shi
ya sa muka kama shi. 8 Ta wurin bincika shi
da kanka za ka gane gaskiyar game da dukan
waɗannan zargin da muke kawo a kansa." 9
Yahudawa ma suka goyi bayan zargin, suna
tabbatar cewa waɗannan abubuwa haka suke.
10 Da gwamna ya yi masa alama yă yi magana,
sai Bulus ya amsa ya ce, "Na san cewa ka yi
shekaru da yawa kana mulki a wannan ƙasa;
saboda haka ina farin ciki in kāre kaina. 11 Da
sauƙi za ka iya tabbatar cewa, bai fi kwana goma
sha biyu da suka wuce ne na tafi Urushalima,
domin yin sujada ba. 12 Masu zargina ba su
same ni ina gardama da kowa a haikali, ko kuma
ina tā da hankalin jama'a a majami'u ko kuwa
wani wuri dabam a cikin birni ba. 13 Ba kuwa
za su iya tabbatar maka ƙarar da suke yi yanzu
a kaina ba. 14 Amma na yarda cewa ina bauta
wa Allah na kakanninmu a matsayin mai bin
Hanyar da suke kira ɗarika. Na gaskata dukan
abin da ya amince da Doka da yake kuma a
rubuce cikin Annabawa, 15 ina kuma da irin
bege ɗaya ga Allah yadda mutanen nan suke da
shi, cewa akwai tashin matattu masu adalci da
masu mugunta duka. 16 Saboda haka, ina ƙoƙari
kullum in kasance da lamiri mai tsabta a gaban
Allah da mutane. 17 "Bayan'yan shekaru da
dama da ba na nan, sai na dawo Urushalima don
in kawo wa mutanena kyautai saboda matalauta
in kuma yi sadaka. 18 Ni tsarkake ne sa'ad da
suka same ni cikin filin haikalin ina yin haka.
Babu taro tare da ni, ba kuwa ina tā da hankali
ba. 19 Amma akwai waɗansu Yahudawa daga
lardin Asiya, waɗanda ya kamata suna a nan
a gabanka su kawo ƙara in suna da wani a
kaina. 20 Ko kuwa waɗannan da suke a nan su
faɗi laifin da suka same ni da shi sa'ad da na
tsaya a gaban Majalisa, 21 sai ko wannan abu
ɗaya kaɗai da na ɗaga murya na faɗi yayinda
nake tsaye a gabansu cewa, 'A game da tashin
matattu ake mini shari'a a gabanku yau.'" 22
Sai Felis, wanda yake da cikakken sani game
da Hanyar, ya ɗaga sauraron ƙarar. Ya ce, "In
Lisiyas shugaban ƙungiyar soja ya iso, zan yanke
muku shari'a." 23 Ya yi wa jarumin umarni yă
tsare Bulus amma yă ba shi'yanci yă kuma bar
abokansa su lura da bukatunsa. 24 Bayan'yan
kwanaki da dama sai Felis ya zo da matarsa
Durusilla, mutuniyar Yahuda. Sai ya aika a zo
da Bulus ya kuma saurare shi da yake magana
game da bangaskiya cikin Kiristi Yesu. 25 Da
Bulus ya ci gaba jawabi a kan adalci, kamunkai
da kuma hukunci mai zuwa, sai Felis ya tsorata
ya ce, "Yanzu kam, ya isa haka! Kana iya tafi. In
na sami zarafi, zan kira ka." 26 A wani fanni
yana sa rai cewa Bulus zai ba shi toshiyar baki,
saboda haka ya yi ta aika a kira masa Bulus
yă yi magana da shi. 27 Da shekaru biyu suka
wuce, sai Forsiyus Festus, ya gāji Felis, amma
domin Felis ya so yă biya wa Yahudawa bukata,
sai ya bar Bulus a kurkuku.

25 Kwana uku bayan isowa a lardin, sai
Festus ya haura daga Kaisariya zuwa
Urushalima, 2 inda manyan firistoci da
shugabannin Yahudawa suka bayyana a gabansa
suka kuma gabatar da ƙararsu a kan Bulus. 3
Suka roƙi Festus a gaggauce a matsayin alfarma

gare su, da yă sa a mai da Bulus Urushalima,
gama sun'yan kwanto su kashe shi a hanya.
4 Festus ya amsa ya ce, "Bulus yana tsare a
Kaisariya, ni da kaina kuma zan je can ba
da daɗewa ba. 5 Ku sa waɗansu daga cikin
shugabanninku su tafi tare da ni su kawo
ƙararsu a kan mutumin a can, in ya aikata
wani laifi." 6 Bayan ya yi kwanaki takwas ko
goma tare da su, sai ya gangara zuwa Kaisariya,
kashegari kuma ya kira a yi zaman kotu ya kuma
umarta a kawo Bulus a gabansa. 7 Da Bulus ya
bayyana, sai Yahudawan da suka gangaro daga
Urushalima suka tsaya kewaye shi, suna kawo
ƙarar masu tsanani da yawa a kansa, waɗanda
ba su iya tabbatarwa ba. 8 Sa'an nan Bulus ya
kāre kansa ya ce, "Ban aikata wani laifi game da
dokokin Yahudawa ko game da haikali ko kuma
game da Kaisar ba." 9 Festus, da yake yana so
yă yi wa Yahudawa alfarma, sai ya ce wa Bulus,
"Ka yarda ka je Urushalima a yi maka shari'a a
can a gabana a kan waɗannan zarge?" 10 Bulus
ya amsa ya ce, "Yanzu ina tsaye a gaban kotun
Kaisar, inda ya kamata a yi mini shari'a. Ban
yi wani laifi ga Yahudawa ba, kai da kanka ma
ka san da haka sarai. 11 In kuwa ina da wani
laifin da ya isa kisa, ban ki in mutu ba. Amma
in ƙarar da waɗannan Yahudawa suka kawo a
kaina ba gaskiya ba ne, ba wanda yake da iko
ya ba da ni a gare su. Na ɗaukaka ƙara zuwa
gaban Kaisar!" 12 Bayan Festus ya yi shawara
da majalisarsa sai ya ce, "Ka ɗaukaka ƙara zuwa
gaban Kaisar. To, ga Kaisar kuwa za ka tafi!" 13
Bayan'yan kwanaki sai Sarki Agiriffa da Bernis
suka iso Kaisariya don su yi wa Festus gaisuwar
bangirma. 14 Da yake za su yi kwanaki da dama
a can, sai Festus ya tattauna batun Bulus da
sarki. Ya ce, "Akwai mutumin da Felis ya bari a
daure. 15 Sa'ad da na je Urushalima, manyan
firistoci da dattawan Yahudawa suka kawo ƙara
game da shi suka kuma nema a hukunta shi.
16 "Na gaya musu cewa ba al'adar Romawa ba
ce a hukunta mutum kafin ya fuskanci masu
ƙararsu ya kuma sami damar kāre kansa game
da ƙararsu. 17 Da suka zo nan tare da ni, ban yi
wani jinkiri ba, na kira zaman kotu kashegari
kuma na umarta a kawo mutumin. 18 Sa'ad
da masu zarginsa suka tashi tsaye don su yi
magana, ba su zarge shi da wani laifin da na yi
tsammani ba. 19 A maimako haka, sai suka kawo
waɗansu'yan maganganu game da addininsu da
ba su yarda da shi ba da kuma game da wani
Yesu da ya mutu wanda Bulus ya ce yana da
rai. 20 Na rasa yadda zan bincike irin abubuwan
nan; saboda haka na yi tambaya ko zai yarda ya
tafi Urushalima a yi masa shari'a a can game da
waɗannan zargi. 21 Da Bulus ya ɗaukaka ƙara
zuwa gaban Babban Sarki sai na umarta a tsare
shi har kafin in aika shi zuwa ga Kaisar." 22
Sai Agiriffa ya ce wa Festus, "Ni ma zan so in
saurari mutumin da kaina." Sai ya amsa ya ce,
"Za ka kuwa ji shi gobe." 23 Kashegari Agiriffa
da Bernis suka yi shiga irin ta sarauta suka
shiga ɗakin jama'a tare da manyan sojoji da
manyan mutanen birni. Da umarnin Festus, sai
aka shigo da Bulus. 24 Sai Festus ya ce, "Sarki
Agiriffa, da kuma dukan waɗanda suke tare da
mu, kun ga wannan mutum! Dukan jama'ar
Yahudawa sun kawo mini kararsa a Urushalima
da kuma a nan Kaisariya, suna kururuwa suna
cewa bai kamata a bar shi da rai ba. 25 Ban
same shi da wani laifin da ya isa kisa ba, amma
saboda ya ɗaukaka ƙararsa zuwa gaban Babban
Sarki sai na yanke shawara in aika da shi Roma.
26 Ba ni da wata tabbatacciyar maganar da zan
rubuta wa Mai Girma game da shi. Saboda haka
na kawo shi a gabanku duka, musamman a
gabanka, Sarki Agiriffa, saboda a sakamakon
wannan bincike zan iya samun abin da zan
rubuta. 27 Don a ganina wauta ce a aika da ɗan
kurkuku ba tare da an nuna zargin da ake yi a
kansa ba."

26 Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, "An ba ka izini
ka yi magana." Saboda haka Bulus ya yi
alama da hannunsa ya fara kāriyarsa. 2 Ya ce,
"Sarki Agiriffa, na yi sa'a da na tsaya a gabanka
yau yayinda nake kāriyata game da dukan
zargin Yahudawa, 3 musamman ma domin ka
saba sosai da dukan al'adun Yahudawa da kuma
maganganunsu. Saboda haka ina roƙonka ka
saurare ni da haƙuri. 4 "Yahudawa duk sun san
yadda na yi rayuwa tun ina yaro, daga farkon
rayuwata a ƙasarmu da kuma a Urushalima. 5
Sun san ni tun da daɗewa za su kuwa shaida, in

suna so, cewa bisa ga ɗarikar addininmu mafi
tsanani, na yi rayuwar Bafarisiye ne. 6 Yanzu
kuwa saboda begena cikin abin da Allah ya yi wa
kakanninmu alkawari ne, ake mini shari'a yau.
7 Wannan shi ne alkawarin da kabilanmu goma
sha biyu suke bege su ga cikawarsa, yayinda
suke bauta wa Allah da himma dare da rana.
Ya Sarki, saboda wannan bege ne fa Yahudawa
suke zargena. 8 Don me wani a cikinku zai yi
shakka cewa Allah yana tā da matattu? 9 "Ni ma
a dā na tabbata cewa ya kamata in yi duk abin
da zan iya yi domin in yi gāba da sunan Yesu
Banazare. 10 Abin da na yi ke nan a Urushalima.
Da izinin manyan firistoci na sa tsarkaka da
yawa a kurkuku, sa'ad da kuma ake kashe su,
nakan ka da ƙuri'ata gāba da su. 11 Sau da dama
nakan bi majami'a-majami'a, in sa a yi musu
hukunci. Na kuma yi ƙoƙarin tilasta su su yi
saɓo. Don kuma tsananin fushi da su, sai da na
fafare su har waɗansu garuruwa na ƙetaren
iyaka, ina tsananta musu. 12 "A cikin irin tafiye-
tafiyen nan ne ina kan hanya zuwa Damaskus
tare da izini daga manyan firistoci. 13 Da tsakar
rana, ya sarki, sa'ad da nake kan hanya, sai
na ga wani haske daga sama, fiye da hasken
rana, yana haskakawa kewaye da ni da abokan
tafiyata. 14 Dukanmu muka fāɗi ƙasa, na kuwa ji
wata murya tana ce mini da harshen Arameyik,
'Shawulu, Shawulu, don me kake tsananta mini?
Yana da wuya ka shuri tsinken tsokanar dabba.'
15 "Sai na yi tambaya na ce, 'Wane ne kai, ya
Ubangiji?' "Ubangiji ya ce, 'Ni ne Yesu wanda
kake tsananta wa. 16 Yanzu ka tashi, ka tsaya da
ƙafafunka. Na bayyana a gare ka don in naɗa
ka bawa da kuma mai shaidar abin da ka gani
game da ni da kuma abin da zan nuna maka. 17
Zan tsirar da kai daga mutanenka da kuma daga
Al'ummai. Ina aikan ka zuwa gare su domin
18 ka buɗe idanunsu su kuwa juyo daga duhu
zuwa haske, daga mulkin Shaiɗan kuma zuwa
wurin Allah, domin su sami gafarar zunubai da
kuma matsayi a cikin waɗanda aka tsarkake ta
wurin bangaskiya a cikina.' 19 "Saboda haka fa,
Sarki Agiriffa, ban yi rashin biyayya ga wahayin
nan daga sama ba. 20 Da farko ga waɗanda
suke a Damaskus, sa'an nan ga waɗanda suke
a Urushalima da kuma cikin dukan Yahudiya,
da kuma ga Al'ummai su ma, na yi wa'azi don
su tuba su juyo ga Allah su kuma tabbatar
da tubansu ta wurin ayyukansu. 21 Shi ya sa
Yahudawa suka kama ni a filin haikali suka
kuma yi ƙoƙarin kashe ni. 22 Amma na sami
taimakon Allah har yă zuwa yau. Yanzu ga ni a
tsaye a nan, ina shaida ga babba da yaro. Ba
na faɗin kome fiye da abin da annabawa da
Musa suka ce zai faru, 23 cewa Kiristi zai sha
wahala, kuma a matsayin wanda yake na fari da
zai tashi daga matattu, zai yi shelar haske ga
mutanensa da kuma Al'ummai." 24 A nan ne fa
Festus ya tsai da kāriyar Bulus. Ya yi ihu ya ce,
"Bulus! Kai dai ruɗaɗɗe ne, yawan karatunka
yana juya maka kai." 25 Bulus ya amsa ya ce,
"Ba na hauka, ya mafifici Festus. Abin da nake
faɗi gaskiya ne da kuma mai kyau. 26 Sarki
ya san waɗannan abubuwa, ina kuma iya yin
magana da shi a sake. Na tabbata cewa ba ɗaya
daga cikin waɗannan da ya kuɓuce saninsa,
domin ba a ɓoye aka yi shi ba. 27 Sarki Agiriffa
ka gaskata da annabawa? Na san ka gaskata."
28 Sai Agiriffa ya ce wa Bulus, "Kana tsammani
cewa a cikin ɗan ƙanƙanin lokaci kana so ka
mai da ni Kirista?" 29 Bulus ya amsa ya ce, "Ko
a ɗan lokaci, ko a lokaci mai yawa, ina addu'a ga
Allah cewa, ba kai kaɗai ba amma duk waɗanda
suke saurare ni a yau su zama abin da nake,
sai dai ban da sarƙoƙin nan." 30 Sai sarki ya
tashi, haka kuma gwamna da Bernis da kuma
waɗanda suke zaune tare da su. 31 Suka bar
ɗakin, kuma yayinda suke magana da juna, sai
suka ce, "Wannan mutum ba ya yin kome da
ya isa kisa ko dauri." 32 Sai Agiriffa ya ce wa
Festus, "Da ba don wannan mutum ya ɗaukaka
ƙara zuwa gaban Kaisar ba da an sake shi."

27 Sa'ad da aka yanke shawara cewa za mu
tashi a jirgin ruwa zuwa Italiya, sai aka
danƙa Bulus da waɗansu'yan kurkuku a hannun
wani jarumin mai suna Juliyos, wanda yake na
Bataliyar Babban Sarki. 2 Muka shiga jirgin ruwa
daga Andiramitiyum wanda yake shirin tashi
zuwa tasoshin da suke bakin tekun lardin Asiya,
sai muka kama tafiya. Aristarkus, mutumin
Makidoniya daga Tessalonika, yana tare da mu.
3 Kashegari muka sauka a Sidon; Juliyos kuwa,

cikin alheri ga Bulus, ya bar shi yă je wajen
abokansa domin su biya masa bukatunsa. 4
Daga can kuma muka sāke kama tafiya muka
zaga ta bayan tsibirin Saifurus saboda iska tana
gāba da mu. 5 Sa'ad da muka ƙetare tekun da
yake sassan gaɓar Silisiya da Famfiliya sai muka
sauka a Mira ta Lisiya. 6 A can jarumin ya sami
wani jirgin ruwan Alekzandariyan da za shi
Italiya sai ya sa mu a ciki. 7 Tafiyar ta ɗauki
kwanaki da yawa muna yi kaɗan-kaɗan da ƙyar
muka iso kusa da gaɓar Kinidus. Da iskar ta
hana mu ci gaba, sai muka bi ta bayan tsibirin
Kirit ɗaura da Salmone. 8 Muka ci gaba a gefen
gaɓar da ƙyar har muka iso wani wurin da ake
kira Kyakkyawan Mafaka, kusa da garin Laseya.
9 An riga an ɓata lokaci da yawa, tafiya kuwa ta
riga ta zama da hatsari domin a lokacin Azumi
ya riga ta wuce. Saboda haka Bulus ya gargaɗe
su, 10 ya ce, "Mutane, ina gani tafiyarmu za tă
zama da masifa ta kuma kawo babbar hasara ga
jirgin ruwan da kaya, da kuma ga rayukanmu
ma." 11 Amma jarumin, a maimakon ya saurari
abin da Bulus ya ce, sai ya bi shawarar matuƙi
da kuma mai jirgin ruwan. 12 Da yake tashar
jirgin ruwan ba tă dace a ci damina a can ba,
yawanci suka ba yanke shawara cewa mu ci
gaba da tafiya, da bege za mu kai Funis mu
ci damina a can. Wannan tashar jirgin ruwa
ne a Kirit, tana fuskantar kudu maso yamma
da kuma arewa maso yamma. 13 Da iska ta
fara busowa daga kudu a hankali, sai suka yi
tsammani sun sami abin da suke nema; saboda
haka suka janye ƙugiyar jirgin ruwa suka bi
ta gefen tsibirin Kirit. 14 Ba a jima ba, sai
ga wata guguwar iska mai ƙarfin da ake kira
"'Yar arewa maso gabas," ta buga daga tsibirin.
15 Iskar ta ci ƙarfin jirgin ruwan har ya kāsa
fuskantar iskar; saboda haka muka sallamar
mata tă yi ta tura mu. 16 Da muka bi ta bayan
wani ɗan tsibirin da ake kira Kauda, da ƙyar
muka jawo ɗan ƙaramin jirgin kusa da jirgin. 17
Da mutanen suka jawo shi cikin babban jirgin
ruwan, sai suka sa igiyoyi ta ƙarƙashin jirgin
ruwan kanta don su ɗaɗɗaura shi. Don gudun
kada a fyaɗa mu da yashin gaɓar Sirtis, sai suka
saukar da ƙugiyar jirgin ruwan, suka bari aka yi
ta tura jirgin haka. 18 Haka muka yi ta shan
bugun guguwar hadarin nan kashegari suka
fara jajjefar da kayan da jirgin yake ɗauke da su
a cikin teku. 19 A rana ta uku, da hannuwansu
suka jefar da kayan aikin jirgin ruwan a cikin
teku. 20 Da dai aka yi kwana da kwanaki ba a
ga rana ko taurari ba guguwar iska kuma ta ci
gaba da bugowa, a ƙarshe muka fid da zuciya za
mu tsira. 21 Bayan mutanen sun daɗe ba su ci
abinci ba, Bulus ya miƙe tsaye a gabansu ya ce,
"Mutane, da kun ji shawarata na kada ku tashi
daga Kirit, da ba ku fāɗa wannan masifa da
hasara ba. 22 Amma yanzu ina ƙarfafa ku ku yi
ƙarfin hali, domin ba ɗayanku da zai rasa ransa;
jirgin ruwan ne kaɗai zai hallaka. 23 Jiya da dare
wani mala'ikan Allahn da nake nasa nake kuma
bauta wa ya tsaya kusa da ni 24 ya ce, 'Kada ka
ji tsoro, Bulus. Lalle za ka tsaya a gaban Kaisar
a yi maka shari'a; Allah kuma cikin alherinsa ya
ba ka dukan rayukan mutanen da suke tafiya
tare da kai.' 25 Saboda haka ku yi ƙarfin hali, ku
jama'a, gama gaskata Allah a kan cewa yadda
aka faɗa mini ɗin nan, haka zai faru. 26 Duk da
haka, dole a fyaɗa mu a wani tsibiri." 27 A dare
na goma sha huɗu iska dai tana ta korarmu a
Tekun Adiriyatik, wajen tsakar dare sai masu
tuƙin jirgin suka zaci sun yi kusa da ƙasa. 28
Sai suka gwada zurfin ruwan suka ga ya kai
ƙafa ɗari da ashirin. Bayan ɗan lokaci kaɗan
suka sāke gwadawa suka ga zurfin ya kai ƙafa
tasa'in. 29 Don gudun kada a fyaɗa mu a kan
duwatsu, sai suka saki ƙugiyoyin jirgin guda
huɗu daga bayan jirgin suka yi fata gari ya
waye. 30 Cikin ƙoƙarin tserewa daga jirgin, sai
masu tuƙin jirgin suka saukar da ɗan ƙaramin
jirgin ruwan cikin tekun, suka yi kamar za su
saki waɗansu ƙugiyoyi daga sashen gaba na
babban jirgin ne. 31 Sai Bulus ya ce wa jarumin
da kuma sojojin, "In mutanen nan ba su tsaya a
cikin jirgin nan ba, ba za ku tsira ba." 32 Sai
sojojin suka yayyanke igiyoyin da suke riƙe da
ɗan ƙaramin jirgin, suka bar shi ya bi ruwa.
33 Kafin gari ya waye Bulus ya roƙe su duka
su ci abinci. Ya ce, "Kwana goma sha huɗu ke
nan, kuna zama cikin zulumi kun kuma kasance
ba abinci, ba ku ci kome ba. 34 Ina roƙonku
yanzu ku ci abinci. Kuna bukatarsa don ku rayu.
Ba ɗayanku da zai rasa ko gashin kansa guda

ɗaya.” 35 Bayan da ya fadi haka, sai ya ɗauki
burodi ya yi godiya ga Allah a gabansu duka.
Sa’an nan ya gutsuttsura ya fara ci. 36 Dukansu
kuwa suka sami ƙarfafawa, suka kuma ci abinci.
37 Dukanmu a jirgin kuwa mutane 276 ne. 38
Sa’ad da suka ci iyakar abin da suke so, sai suka
rage nauyin jirgin ta wurin zubar da hatsin a
cikin tekun. 39 Da gari ya waye, ba su gane ƙasar
da suke ba, amma suka ga wani lungu da gaci
mai yashi, sai suka yanke shawara su kai jirgin
can in za su iya. 40 Da suka yanke ƙugiyoyin,
sai suka bar su a cikin teku a lokaci guda kuma
suka ɓalle maɗaurin abin juya jirgin. Sai suka
tā da filafilan gaban jirgin daidai yadda iska
za tă tura shi gaba, sa’an nan suka nufi gaci.
41 Amma jirgin ruwan ya shiga yashi ya kafe.
Kan jirgin ya shiga cikin yashin ya kāsa motsi,
sai jirgin ya fara farfashewa ta baya saboda
haukan raƙuman ruwa. 42 Sojojin suka yi niyya
su kakkashe’yan kurkukun don hana waninsu
yă yi iyo yă tsere. 43 Amma jarumin ya so yă ceci
ran Bulus, sai ya hana su aiwatar da niyyarsu.
Ya kuma yi umarni duk waɗanda suka iya ruwa
su fara fāɗawa zuwa gaci. 44 Sauran kuma su bi
katakai zuwa can ko kuma a kan tarkacen jirgin
ruwan. Ta haka kowa ya kai bakin teku lafiya.

28 Bayan da muka kai bakin tekun lafiya, sai
muka tarar cewa sunan tsibirin Malta ne. 2
Mutanen tsibirin kuwa suka nuna mana babban
alheri. Suka hura wuta suka marabce mu duka
saboda ana ruwan sama da kuma sanyi. 3 Bulus
ya tattara tarin itace, yayinda kuma yake sa
itacen a wuta, sai maciji ya ɓullo saboda zafi, ya
dāfe a hannunsa. 4 Da mutanen tsibirin suka ga
macijin yana lilo a hannunsa, sai suka ce wa
juna “Lalle, wannan mutum mai kisankai ne;
gama ko da yake ya tsira daga teku, Adalci bai
bar shi ya rayu ba.” 5 Amma Bulus ya karkaɗe
macijin a cikin wuta, bai kuwa ji wani ciwo
ba. 6 Mutanen kuma suka yi zato zai kumbura
ko kuma nan da nan zai fāɗi matacce, amma
da aka daɗe ba su ga wani abu ya faru da shi
ba, sai suka sāke ra’ayi suka ce shi wani allah
ne. 7 Akwai wani filin nan kusa wanda yake
na Fubiliyus, babban shugaban tsibirin. Shi
ne ya karɓe mu a gidansa da alheri ya kuma
ciyar da mu har kwana uku. 8 Mahaifinsa kuwa
yana kwanciya a gado yana fama da zazzaɓi
da atuni. Bulus ya shiga ciki don yă gan shi,
bayan ya yi masa addu’a, sai ya dibiya masa
hannuwa ya warkar da shi. 9 Sa’ad da wannan
ya faru, sauran marasa lafiya a tsibirin suka zo
aka kuma warkar da su. 10 Suka girmama mu ta
kowane hali da muka shirya za mu tashi, sai
suka ba mu abubuwan da muke bukata. 11 Bayan
wata uku sai muka tashi a wani jirgin ruwan
da ya ci damina a tsibirin. Jirgin ruwa kuwa
na Alekzandariya ne yana da siffar tagwayen
allolin Kasto da Follus. 12 Muka isa Sirakus a
can muka yi kwana uku. 13 Daga can muka tashi
muka isa Regiyum. Kashegari iskar kudu ta taso,
kashegari kuma muka kai Futeyoli. 14 A can
muka tarar da waɗansu’yan’uwa waɗanda suka
gayyaci mu mu yi mako ɗaya da su. Da haka dai
muka kai Roma. 15 ’Yan’uwan da suke can sun
sami labari cewa muna zuwa, sai suka tashi tun
daga Kasuwar Affiyus da Masauƙi Uku don su
tarye mu. Da ganin mutanen nan sai Bulus ya
gode wa Allah ya kuma sami ƙarfafawa. 16 Da
muka isa Roma, sai aka yarda wa Bulus yă zauna
shi kaɗai, tare da sojan da zai yi gadinsa. 17
Bayan kwana uku sai ya kira taron shugabannin
Yahudawa. Da suka taru, Bulus ya ce musu,
“’Yan’uwana, ko da yake ban yi wa mutanenmu
wani laifi ba ko kuma wani abu game da al’adun
kakanninmu, aka kama ni a Urushalima aka
kuma ba da ni ga Romawa. 18 Suka tuhume
ni suka kuma so su sake ni, domin ba a same
ni da wani laifin da ya cancanci kisa ba. 19
Amma da Yahudawa suka ƙi, sai ya zama mini
dole in ɗaukaka ƙara zuwa gaban Kaisar ba
don ina da wani zargin da zan kawo game da
mutanena ba. 20 Saboda wannan ne na nemi in
gan ku in kuma yi magana da ku. Saboda begen
Isra’ila ne, nake a daure da wannan sarƙa.”
21 Suka amsa cewa, “Ba mu sami wani wasiƙa
daga Yahudiya game da kai ba, kuma ba kowa
daga cikin’yan’uwan da suka zo daga can ya
kawo wani labari ko ya faɗi wani mummuna
abu game da kai. 22 Amma muna so mu ji
ra’ayinka, gama mun san cewa mutane ko’ina
suna muguwar magana a kan wannan ɗarikar.”
23 Suka shirya su sadu da Bulus wata rana, suka

ma zo da yawa fiye da dā a wurin da Bulus yake
zama. Daga safe har zuwa yamma ya yi ta yin
musu bayani, ya kuma shaida musu mulkin
Allah yana ƙoƙarin rinjayarsu game da Yesu
daga Dokar Musa da kuma daga Annabawa.
24 Waɗansu suka rinjayu da abin da ya faɗa,
amma waɗansu suka ba su gaskata ba. **25** Suka
kāsa yarda da juna suka fara watsewa bayan
Bulus ya yi wannan magana guda cewa, "Ruhu
Mai Tsarki ya faɗa wa kakannin-kakanninku
gaskiya sa'ad da ya ce ta bakin annabi Ishaya
cewa, **26** "'Je ka wurin mutanen nan ka ce, "Za
ku yi ta ji amma ba za ku fahimta ba; za ku yi
ta dubawa, amma ba za ku gani ba." **27** Gama
zuciyar mutanen nan ta yi tauri; da ƙyar suke
ji da kunnuwansu, sun kuma rufe idanunsu.
In ba haka ba za su iya gani da idanunsu, su
ji da kunnuwansu, su fahimta a zukatansu, su
kuma juyo, in kuwa warkar da su.' **28** "Saboda
haka na so ku san cewa an aika da ceton Allah
ga Al'ummai, za su kuwa saurara!" **30** Shekaru
biyu cif Bulus ya zauna a can a gidansa na haya
yana marabtar duk wanda ya je wurinsa. **31** Ya
yi wa'azin mulkin Allah yana kuma koyarwa
game da Ubangiji Yesu Kiristi, gabagadi ba tare
da wani abu ya hana shi ba.

Romawa

1 Bulus, bawan Kiristi Yesu, kirayaye don yă
zama manzo, keɓaɓɓe kuma domin bisharar
Allah. 2 Bisharar da Allah ya yi alkawari
tuntuni ta bakin annabawansa a cikin Nassosi
Masu Tsarki 3 game da Ɗansa. Wanda bisa ga
mutuntakarsa, zuriyar Dawuda ne. 4 Wanda
bisa ga Ruhun tsarki, an shaida shi da iko
cewa shi Ɗan Allah ne ta wurin tashinsa daga
matattu. Wannan bishara kuwa game da Yesu
Kiristi Ubangijinmu ne. 5 Ta wurinsa da kuma
saboda sunansa, muka sami alheri muka kuma
zama manzanni don mu kira mutane daga cikin
dukan Al'ummai zuwa ga biyayyar da take zuwa
daga bangaskiya. 6 Ku ma kuna cikin waɗanda
aka kira ku zama na Yesu Kiristi. 7 Wannan
wasiƙa ce zuwa ga dukanku da kuke a Roma
waɗanda Allah yake ƙauna, waɗanda kuma ya
kira domin su zama tsarkaka. Alheri da salama
daga Allah Ubanmu da kuma daga Ubangiji Yesu
Kiristi, su kasance tare da ku. 8 Da farko, ina
gode wa Allahna ta wurin Yesu Kiristi saboda
ku duka, gama ana ba da labarin bangaskiyarku
a ko'ina a duniya. 9 Allah, wanda nake bauta wa
da dukan zuciyata cikin wa'azin bisharar Ɗansa,
shi ne shaidata a kan yadda kullum ina tunawa
da ku 10 cikin addu'o'ina a kowane lokaci; ina
kuma addu'a cewa a ƙarshe in Allah ya yarda
hanya za tă buɗe mini in zo wurinku. 11 Ina
marmarin ganinku don in ba ku wata baiwar
ruhaniya, don ku yi ƙarfi 12 wato, don ni da ku
mu ƙarfafa juna ta wurin bangaskiyarmu. 13
Ina so ku sani'yan'uwa cewa na yi shirin zuwa
wurinku sau da dama (amma aka hana ni yin
haka sai yanzu). Na so in zo domin in sami
mutane wa Kiristi a cikinku, kamar yadda na
yi a cikin sauran Al'ummai. 14 Ina da hakki ga
Hellenawa da waɗanda ba Hellenawa ba, ga
masu hikima da kuma marasa azanci. 15 Shi ya
sa na yi himma sosai in yi muku wa'azin bishara
ku ma da kuke a Roma. 16 Ba na jin kunyar
bishara, gama ita ikon Allah ne domin ceton
kowa da ya gaskata, da farko ga Yahudawa,
sa'an nan ga Al'ummai. 17 Gama a cikin bishara
an bayyana adalci daga Allah wanda yake ta
wurin bangaskiya daga farko zuwa ƙarshe,
kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mai adalci
zai rayu ta wurin bangaskiya." 18 Ana bayyana
fushin Allah daga sama a kan dukan rashin
sanin Allah da kuma muguntar mutanen da
suke danne gaskiya ta wurin muguntarsu, 19
gama abin da ana iya sani game da Allah a
bayyane yake a gare su, domin Allah ya bayyana
musu shi. 20 Gama tun halittar duniya halayen
Allah marar ganuwa, madawwamin ikonsa da
kuma allahntakarsa, ana iya ganinsu sarai, ana
fahimtarsu ta wurin abubuwan da Allah ya
halitta, domin kada mutane su sami wata hujja.
(aïdios g126) 21 Gama ko da yake sun san Allah,
ba su ɗaukaka shi a matsayin Allah ko su gode
masa ba, sai dai tunaninsu ya zama banza,
zukatansu masu wauta kuma suka duhunta. 22
Ko da yake sun ɗauka su masu hikima ne, sai
suka zama wawaye, 23 suka kuma yi musayar
ɗaukakar Allah marar mutuwa da siffofin da
aka ƙera su yi kama da mutum mai mutuwa
da tsuntsaye da dabbobi da kuma halittu masu
ja da ciki. 24 Saboda haka Allah ya yashe su
ga mugayen sha'awace-sha'awacen zukatansu
ga fasikanci don a ƙasƙantar da jikunansu ga
yin abin kunya. 25 Sun sauya gaskiyar Allah
da ƙarya, suka kuma yi wa abubuwan da aka
halitta sujada suna bauta musu a maimakon
Mahalicci, wanda ake yabo har abada. Amin.
(aiōn g165) 26 Saboda wannan, Allah ya yashe su
ga sha'awace-sha'awacensu masu banƙyama.
Har matansu suka sauya daga haɗuwar mace da
miji wadda ita ce daidai bisa ga halitta zuwa
haɗuwa da'yan'uwansu mata wadda ba daidai
ba. 27 Haka ma maza suka bar al'adar kwana
da mata suka tunzura cikin sha'awar kwana
da juna, abin da ba daidai ba bisa ga halitta.
Maza suka aikata rashin kunya da waɗansu
maza, suka jawo wa kansu sakamako daidai
da bauɗewarsu. 28 Da yake ba su yi tunani
cewa ya dace su riƙe sanin Allah da suke da shi
ba, sai ya yashe su ga tunanin banza da wofi,
su aikata abin da bai kamata a yi ba. 29 Sun
cika da kowace irin ƙeta, mugunta, kwaɗayi,
da tunanin banza da wofi. Suka kuma cika da
kishi, kisankai, faɗa, ruɗu, da kuma riƙo a zuci.
Su masu gulma ne, 30 da masu ɓata suna, masu

ƙin Allah, masu rashin kunya, masu girman
kai, masu rigima; sukan ƙaga hanyoyin yin
mugunta; suna rashin biyayya ga iyayensu;
31 su marasa hankali ne, marasa bangaskiya,
marasa ƙauna, marasa tausayi. 32 Ko da yake
sun san dokar adalcin Allah cewa masu aikata
irin waɗannan abubuwa sun cancanci mutuwa,
duk da haka ba cin gaba da aikata waɗannan
abubuwa kaɗai suke yi ba, har ma suna goyon
bayan masu yinsu.

2 Saboda haka, kai da kake ba wa wani laifi, ba
ka da wata hujja, gama a duk lokacin da kake
ba wa wani laifi, kana hukunta kanka ne, domin
kai da kake ba wa wani laifi kai ma kana aikata
waɗannan abubuwa. 2 Yanzu mun san cewa
hukuncin Allah a kan masu aikata waɗannan
abubuwa daidai ne. 3 Saboda haka sa'ad da kai
mutum kurum, kana ba su laifi, duk da haka
kana aikata abubuwan nan, kana tsammani za
ka tsere wa hukuncin Allah ne? 4 Ko kuma
kana rena wadatar alherinsa, haƙurinsa, da
kuma jimrewarsa ne ba tare da sanin cewa
alherin Allah yana kai ka ga tuba ba ne? 5
Amma saboda taurinkanka da zuciyarka marar
tuba, kana tara wa kanka fushi a ranar fushin
Allah, sa'ad da za a bayyana hukuncinsa mai
adalci. 6 Allah, "Zai sāka wa kowane mutum
gwargwadon aikin da ya yi." 7 Ga waɗanda ta
wurin naciya suna yin nagarta suna neman
ɗaukaka, girma da rashin mutuwa, su za a ba
su rai maɗawwami. (aiōnios g166) 8 Amma ga
waɗanda suke sonkai waɗanda suke ƙin gaskiya
suke kuma bin mugunta, akwai fushi da haushi
dominsu. 9 Akwai wahala da baƙin ciki ga duk
mutumin da yake aikata mugunta, da farko
Yahudawa, sa'an nan Al'ummai, 10 amma akwai
ɗaukaka, girma da salama ga duk mutumin da
yake aikata alheri, da farko Yahudawa, sa'an
nan Al'ummai. 11 Gama Allah ba ya nuna
bambanci. 12 Duk waɗanda suka yi zunubi a
rashi sanin doka, a rashin doka za su hallaka,
waɗanda kuma suka yi zunubi ƙarƙashin doka,
a ƙarƙashin doka za a hukunta su. 13 Gama ba
masu jin dokar ne suke da adalci a gaban Allah
ba, amma waɗanda suke yin biyayya da dokar,
su za a ce da su masu adalci. 14 Tabbatacce,
sa'ad da Al'ummai, waɗanda ba su da dokar,
suka aikata abubuwan da dokar take bukata,
abubuwan sun zama doka ke nan gare su, ko da
yake ba su da dokar. 15 To, da yake sun nuna
cewa abubuwan da dokar take bukata suna a
rubuce a zukatansu, lamirinsu yana kuma ba da
shaida, tunaninsu kuwa yanzu yana zarginsu ko
kuma yana kāre su. 16 Wannan zai faru a ranar
da Allah ta wurin Yesu Kiristi zai shari'anta
ɓoyayyun abubuwan da mutane suka yi, yadda
bisharata ta furta. 17 To, kai, da kake kiran
kanka mutumin Yahuda; in kana dogara ga
doka kana kuma taƙama da dangantakarka da
Allah; 18 in ka san nufinsa ka kuma amince da
abin da yake mafifici domin an koyar da kai
bisa ga doka; 19 in ka tabbata cewa kai jagora
ne ga makafi, haske ga waɗanda suke cikin
duhu, 20 mai koyar da masu wauta, malamin
jarirai, domin a cikin dokar ce akwai sani da
gaskiya 21 to, kai mai koya wa waɗansu, ba
kanka kake koya wa ba? Kai da kake wa'azi kada
a yi sata, kana sata? 22 Kai da kake cewa wa
mutane kada su yi zina, kana yin zina? Kai da
kake ƙyamar gumaka, kana wa haikali fashi? 23
Kai da kake taƙama da doka, kana nuna rashin
bangirma ga Allah ta wurin karya dokar? 24
Kamar yadda yake a rubuce, "Ana saɓon sunan
Allah a cikin Al'ummai saboda ku." 25 Kaciya
tana da amfani in kana kiyaye dokar, amma
in kana karya dokar, ka zama kamar ba a yi
maka kaciya ba. 26 In marasa kaciya suna kiyaye
dokar, ashe, ba za a ɗauke su kamar an yi musu
kaciya ba? 27 Wanda ba shi da kaciya ta jiki duk
da haka yana biyayya da dokar zai iya hukunta
ka, kai da kake karya dokar, ko da yake kana
da rubutaccen tsarin dokar an kuma yi maka
kaciya. 28 Mutum ba mutumin Yahuda ba ne
in shi mutumin Yahuda ne kawai a jiki, haka
kuma kaciya ba a waje ko a jiki kawai ba. 29 A'a,
mutum mutumin Yahuda ne in shi mutumin
Yahuda ne a zuci; kuma kaciya ita ce kaciya ta
zuci, ta wurin Ruhu, ba ta wurin rubutaccen
doka ba. Irin wannan mutum yana samun yabo
daga Allah ne, ba ɗan adam ba.

3 To, mece ce ribar zama mutumin Yahuda, ko
kuwa mene ne amfanin kaciya? 2 Akwai riba

ƙwarai ta kowace hanya! Da farko dai, su ne
aka danƙa wa kalmomin nan na Allah. 3 Amma
a ce waɗansu ba su da bangaskiya fa? Rashin
bangaskiyarsu nan zai shafe amincin Allah? 4 Ko
kaɗan! Bari Allah yă zama mai gaskiya, kowane
mutum kuma yă zama maƙaryaci. Kamar yadda
yake a rubuce cewa, "Gama a tabbatar kana
da gaskiya, sa'ad da ka yi magana, ka kuma
yi nasara sa'ad da ka yi shari'a." 5 Amma in
rashin adalcinmu ya bayyana adalcin Allah a
fili, me za mu ce ke nan? Za mu ce Allah ya yi
rashin adalci ke nan da ya saukar da fushinsa
a kanmu? (Ina magana kamar yadda mutum
zai yi ne.) 6 Sam, ko kusa! Da a ce haka ne, ta
yaya Allah zai shari'anta duniya? 7 Wani zai iya
ce, "In a dalilin ƙaryata, gaskiyar Allah ta ƙara
bayyana, har aka ƙara ɗaukaka shi, to, ta yaya
zan zama mai zunubi, in ƙaryata tana kawo
ɗaukaka ga Allah?" 8 In haka ne, "Ba sai mu
yi ta yin mugunta don yă zama hanyar samun
nagarta ba"? Kamar yadda masu baƙar magana
game da mu suna cewa wai haka muke faɗa.
Tabbatacce za a hukunta irin waɗannan da
hukuncin da ya dace da su. 9 To, me za mu ce ke
nan? Mun fi su ke nan? Ina, ko kaɗan! Mun riga
mun zartar cewa da Yahudawa da Al'ummai duk
suna a ƙarƙarshin zunubi. 10 Kamar yadda yake
a rubuce cewa, "Babu wani mai adalci, babu
ko ɗaya; 11 babu wani mai fahimta, babu wani
mai neman Allah. 12 Duk sun kauce gaba ɗaya,
sun zama marasa amfani; babu wani mai aikata
nagarta, babu ko ɗaya." 13 "Maƙogwaronsu
kamar buɗaɗɗun kaburbura ne, harsunansu
suna yin ƙarya." "Dafin mugun maciji yana a
leɓunansu." 14 "Bakunansu sun cike da la'ana
da ɗacin rai." 15 "Ƙafafunsu suna saurin kai su
zuwa ga zub da jini; 16 hallaka da baƙin ciki
suna ko'ina a hanyoyinsu, 17 ba su kuma san
hanyar salama ba." 18 "Babu tsoron Allah a
idanunsu." 19 Yanzu mun san cewa dukan abin
da doka ta ce, tana magana ne ga waɗanda suke
ƙarƙarshin doka, saboda a rufe kowane baki;
dukan duniya kuma ta ba da lissafin kanta a
gaban Allah. 20 Saboda haka babu wanda Allah
zai ce da shi mai adalci ta wurin kiyaye doka
kawai; a maimako, ta wurin doka ne muke sane
da zunubi. 21 Amma yanzu an bayyana wani
adalci daga Allah, wannan adalcin bai danganta
ga doka ba, Doka da Annabawa suna ba da
shaida game da wannan adalci. 22 Wannan
adalcin Allah yana zuwa ta wurin bangaskiya
a cikin Yesu Kiristi ga dukan waɗanda suka
ba da gaskiya ne. Ba bambanci, 23 gama duka
sun yi zunubi suka kuma kāsa ga ɗaukakar
Allah, 24 an kuma kuɓutar da su kyauta ta
wurin alherinsa bisa ga aikin fansar da ya zo
ta wurin Yesu Kiristi. 25 Allah ya miƙa Yesu
Kiristi a matsayin hadayar kafara, ta wurin
bangaskiya cikin jininsa. Ya yi haka domin yă
nuna adalcinsa, domin a cikin haƙurinsa bai
hukunta zunuban da aka aikata a dā ba 26 ya yi
haka domin yă nuna adalcinsa a wannan lokaci,
saboda yă zama mai adalci da mai kuɓutar da
waɗanda suke ba da gaskiya a cikin Yesu. 27
To, me za mu yi taƙama a kai? Babu wani abin
da zamu yi taƙama a kai. A kan wace ƙa'ida
ce za mu yi taƙama? Ta hanyar bin doka ne?
A'a, sai dai ta wurin bangaskiya. 28 Gama mun
tsaya a kan cewa ta wurin bangaskiya ne ake
kuɓutar da mutum, ba ta wurin kiyaye doka
ba. 29 Allah ɗin, Allahn Yahudawa ne kaɗai?
Shi ba Allahn Al'ummai ba ne? I, shi Allahn
Al'ummai ne ma, 30 da yake Allah ɗaya ne kaɗai,
shi kuma zai kuɓutar da masu kaciya bisa ga
bangaskiya da kuma marasa kaciya ta wurin
wannan bangaskiya ɗin. 31 To, za mu soke dokar
saboda wannan bangaskiyar ne? Ko kaɗan! A
maimako, sai ma tabbatar da ita muke yi.

4 To, me za mu ce Ibrahim kakan kakanninmu
ya gani game da wannan batu? 2 In fa da
gaske ne Ibrahim ya sami kuɓuta ta wurin
ayyuka, yana da abin da zai yin taƙama da shi
ke nan, amma ba a gaban Allah ba. 3 Me Nassin
ya ce? "Ibrahim ya gaskata Allah, aka kuma
lissafta wannan adalci ne a gare shi." 4 To, sa'ad
da mutum ya yi aiki, ba a lissafta ladan aikinsa
a matsayin kyauta, sai dai a matsayin hakkinsa.
5 Amma fa, game da mutumin da ba ya aiki
sai dai dogara ga Allah wanda yake kuɓutar
da masu mugunta, akan lissafta bangaskiyarsa
a matsayin adalci ne. 6 Dawuda ya faɗi haka
sa'ad da ya yi magana game da albarkar da
aka yi wa mutumin da Allah ya lissafta adalci

a gare shi, ba don yă yi ayyuka ba. 7 “Masu
albarka ne waɗanda aka gafarta laifofinsu,
waɗanda aka kuma rufe zunubansu. 8 Mai
albarka ne mutumin da Ubangiji ba zai taɓa
lissafta zunubansa ba.” 9 Shin, wannan albarkar
a kan masu kaciya ne kawai, ko kuwa har da
marasa kaciya ma? Mun sha faɗì cewa an lissafta
bangaskiyar Ibrahim adalci ne a gare shi. 10 A
kan wane hali ne aka lissafta masa? Bayan da
aka yi masa kaciya ne, ko kuwa kafin kaciyar?
Ba bayan an yi masa kaciya ba ne, amma kafin
a yi masa kaciya! 11 Ya kuma karɓi alamar
kaciya, hatimin adalcin da yake da shi ta wurin
bangaskiya tun yana marar kaciya. Saboda haka
fa, ya zama mahaifin dukan waɗanda suka
gaskata domin su ma a lasafta su masu adalci
ne, ba tare da an yi musu kaciya ba. 12 Ya kuma
zama mahaifin masu kaciya waɗanda ba kaciya
kaɗai suke da ita ba amma har ma suna bin
gurbin bangaskiyar da mahaifinmu Ibrahim
yake da ita kafin aka yi masa kaciya. 13 Ba ta
wurin doka ce Ibrahim da zuriyarsa suka sami
alkawarin cewa zai zama magājin duniya ba,
amma sai dai ta wurin adalcin da yake zuwa
ta wurin bangaskiya. 14 Gama da a ce masu
kiyaye doka ne magāda, ai, da bangaskiya ba
ta da amfani, alkawarin kuma ya zama banza,
15 domin doka tana jawo fushi ne. Kuma inda
babu doka babu keta umarni ke nan. 16 Saboda
haka, alkawari yakan zo ta wurin bangaskiya
ne, domin yă zama ta wurin alheri, don a
tabbatar wa dukan zuriyar Ibrahim ba kawai
ga waɗanda suke na doka ba amma har ma ga
waɗanda suke na bangaskiyar Ibrahim. Shi ne
kuwa mahaifinmu duka. 17 Kamar yadda yake a
rubuce cewa, “Na mai da kai uban al’ummai
masu yawa.” Shi ubanmu ne a gaban Allah,
wanda a cikinsa ya gaskata, Allahn da yake ba
da rai ga matattu, yake kuma kiran abubuwan
da ba su kasance ba su zama kamar sun kasance.
18 Saɓanin dukan bege, Ibrahim cikin bege ya
gaskata, haka kuwa ya zama uban al’ummai
masu yawa, kamar yadda aka riga aka faɗa
masa cewa, “Haka zuriyarka za tă zama.” 19
Ba tare da ya bar bangaskiyarsa ta yi rauni
ba, ya fuskanci gaskiyan nan mai cewa jikinsa
mai tsufa matacce ne, da yake yana da shekara
wajen ɗari, mahaifar Saratu kuma matacciya
ce. 20 Duk da haka bai yi shakka ta wurin
rashin bangaskiya game da alkawarin Allah ba,
sai ma ya ƙara ƙarfafa ga bangaskiyarsa, ya
kuma ɗaukaka Allah, 21 yana kuma da cikakken
tabbaci cewa Allah yana da iko yă cika abin da
ya yi alkawari. 22 Shi ya sa, “aka lissafta adalci a
gare shi.” 23 Kalmomin nan, “aka lissafta a gare
shi” ba a rubuta su saboda shi kaɗai ba ne, 24
amma saboda mu ma, mu da Allah zai lissafta
adalci, mu da muka ba da gaskiya gare shi da ya
tashe Yesu Ubangijinmu daga matattu. 25 An
miƙa shi ga mutuwa saboda zunubanmu, aka
kuma tashe shi zuwa rai saboda Allah zai same
mu marasa laifi.

5 Saboda haka, da yake an same mu marasa
laifi ta wurin bangaskiya, muna da salama
tare da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi,
2 ta wurinsa ne muka sami shiga wannan alherin
da muke tsaye yanzu, ta wurin bangaskiya.
Muna kuma farin ciki a begen ɗaukakar Allah.
3 Ba haka kawai ba, amma muna kuma da farin
ciki cikin shan wuyanmu, gama mun san cewa
shan wuyan nan takan haifi jimiri; 4 jimiri kuma
yakan kawo hali mai kyau; hali mai kyau kuma
yakan sa bege. 5 Bege kuwa ba ya ba mu kunya,
domin Allah ya zuba ƙaunarsa a zukatanmu
ta wurin Ruhu Mai Tsarkin da ya ba mu. 6
Kun ga, a daidai lokaci, yayinda muke marasa
ƙarfi, Kiristi ya mutu saboda waɗanda ba su
san Allah ba. 7 Da ƙyar wani yă mutu saboda
mai adalci, ko da yake saboda mutumin kirki
wani zai iya ƙarfin hali yă mutu. 8 Amma Allah
ya nuna mana ƙaunarsa a wannan. Tun muna
masu zunubi tukuna, Kiristi ya mutu dominmu.
9 Da yake yanzu mun sami zama marasa laifi
ta wurin jininsa, ashe kuwa za a cece mu daga
fushin Allah ta wurinsa! 10 Gama in kuwa, sa’ad
da muke abokan gāban Allah, aka sulhunta mu
da shi ta wurin mutuwar Ɗansa, ashe, da yake
an sulhunta mu, za mu sami ceto ta wurin
ransa! 11 Ba ma haka yake kawai ba, har muna
farin ciki da Allah ta wurin Ubangijinmu Yesu
Kiristi, wanda ta wurinsa yanzu muka sami
sulhu. 12 Saboda haka, kamar yadda zunubi ya
shigo duniya ta wurin mutum ɗaya, mutuwa

kuma ta wurin zunubi, ta haka kuwa mutuwa ta
shafi dukan mutane, domin dukan mutane sun
yi zunubi. 13 Gama kafin a ba da doka, zunubi
yana nan a duniya. Amma ba a lissafin zunubi
inda babu doka. 14 Duk da haka, mutuwa ta
yi mulki tun Adamu har yă zuwa Musa, ta yi
mulki har ma a kan waɗanda ba su yi zunubi ta
wurin taka umarni kamar yadda Adamu ya yi
ba. A wata hanya dai Adamu shi ne kwatancin
wani mutumin nan mai zuwa. 15 Amma kyautan
nan dabam take da laifin nan. Gama in mutane
da yawa sun mutu saboda laifin mutum ɗayan
nan, to, ai, alherin Allah da kuma kyautan
nan mai zuwa ta wurin alherin mutum ɗayan
nan, Yesu Kiristi, ya shafi mutane da yawa! 16
Kyautar Allah kuwa ba kamar sakamakon da ya
bi zunubin mutum gudan nan ba ne, Hukuncin
ya bi zunubin mutum gudan nan, ya kuma kawo
hallaka, amma kyautar ta bi laifofin masu yawa
ta kuma sa Allah ya gan mu a matsayin marasa
laifi. 17 Gama in, ta wurin laifin mutum ɗaya,
mutuwa ta yi mulki ta wurin mutum ɗayan
nan, ashe, waɗanda suka sami kyautar alherin
Allah a yalwace da kuma kyautar adalci za su yi
mulki a wannan rayuwa ta wurin mutum ɗayan
nan, Yesu Kiristi. 18 Saboda haka, kamar yadda
sakamakon laifin mutum guda ya jawo hallaka
ga dukan mutane, haka ma sakamakon aikin
adalci guda ya sa Allah ya same mu marasa laifi,
wannan kuwa kawo rai ga dukan mutane. 19
Gama kamar yadda ta wurin rashin biyayyar
mutum guda, mutane masu yawa suka zama
masu zunubi, haka kuma ta wurin biyayyar
mutum guda, mutane da yawa za su zama masu
adalci. 20 An ba da dokar don mu ga yadda laifi
yake da girma. Amma da zunubi ya ƙaru, sai
alheri ya ƙaru sosai, 21 domin, kamar yadda
zunubi ya yi mulki cikin mutuwa, haka ma
alheri yă yi mulki ta wurin adalci yă kuwa
kawo rai madawwami ta wurin Yesu Kiristi
Ubangijinmu. (aiōnios g166)

6 Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba da yin
zunubi domin alheri yă haɓaka? 2 Sam, ko
kaɗan! Mun mutu ga zunubi; ta yaya za mu ci
gaba da rayuwa a cikinsa kuma? 3 Ko ba ku
sani ba cewa dukanmu da aka yi wa baftisma
a cikin Kiristi Yesu an yi mana baftismar ne
zuwa cikin mutuwarsa? 4 Saboda haka, an
binne mu da shi ke nan, ta wurin baftisma
cikin mutuwarsa, domin kamar yadda aka tā da
Kiristi daga matattu ta wurin ɗaukakar Uba,
haka mu ma mu yi zaman sabuwar rayuwa. 5 In
kuwa mun zama ɗaya tare da shi haka a cikin
mutuwarsa, tabbatacce mu ma za mu zama
ɗaya tare da shi cikin tashinsa daga matattu.
6 Gama mun san cewa an gicciye halayenmu
na dā tare da shi domin a kawar da jikin nan
mai zunubi don kada mu ƙara zama bayi ga
zunubi 7 domin duk wanda ya mutu an'yantar
da shi daga zunubi ke nan. 8 To, in mun mutu
tare da Kiristi, mun gaskata cewa za mu rayu
tare da shi kuma. 9 Gama mun san cewa da
yake an tā da Kiristi daga matattu, ba zai sāke
mutuwa ba; mutuwa ba ta da sauran iko a kansa.
10 Mutuwar da ya yi, ya mutu ne sau ɗaya
tak, saboda yă shafe zunubi, amma rayuwar
da yake yi, yana yi ne cikin tarayya da Allah.
11 Haka ku ma, ku ɗauke kanku matattu ne
ga ikon zunubi amma rayayyu cikin tarayya
da Allah cikin Kiristi Yesu. 12 Saboda haka
kada ku bar zunubi yă mallaki jikin nan naku
mai mutuwa yă sa ku zama masu biyayya ga
mugayen sha'awace-sha'awacensa. 13 Kada ku
miƙa gaɓoɓin jikinku ga zunubi a matsayin
kayan aikin mugunta, sai dai ku miƙa kanku
ga Allah, a matsayin waɗanda aka fitar da su
daga mutuwa zuwa rai; ku kuma miƙa gaɓoɓin
jikinku gare shi a matsayin kayan aikin adalci.
14 Gama zunubi ba zai zama maigidanku ba,
domin ba kwa ƙarƙashin doka, sai dai ƙarƙashin
alheri. 15 Me za mu ce ke nan? Za mu ci gaba
yin zunubi domin ba ma ƙarƙashin doka sai
dai ƙarƙashin alheri? Sam, ko kaɗan! 16 Ba
ku sani ba cewa sa'ad da kuka miƙa kanku ga
wani don ku yi masa biyayya a matsayin bayi,
ko ku bayi ne ga zunubi, wanda yake kai ga
mutuwa, ko kuwa ga biyayya, wadda take kai
ga adalci, ashe, ba kun zama bayi ga wannan
da kuke yi wa biyayya ba ke nan? 17 Amma
godiya ga Allah don ko da yake a dā ku bayi
ne ga ikon zunubi, da dukan zuciyarku kun yi
biyayya ga irin koyarwar da aka danƙa muku.
18 An'yanta ku daga zunubi, kun kuma zama

bayi ga aikin adalci. 19 Ina magana ne kamar
mutane saboda kun raunana a jikinku. Kamar
yadda kuka saba miƙa gaɓoɓin jikinku a bautar
abubuwan ƙazanta da mugun aiki a kan mugun
aiki, saboda haka yanzu sai ku miƙa su bayi ga
aikin adalci mai kai ga zaman tsarki. 20 Sa'ad
da kuke bayin zunubi, ba ruwanku da aikin
adalci. 21 Wace riba ce kuka samu a lokacin,
daga abubuwan nan da yanzu suka zama muku
abin kunya? Ƙarshen irin abubuwan nan dai,
mutuwa ne! 22 Amma a yanzu da aka'yantar da
ku daga zunubi kuka kuma zama bayi ga Allah,
ribar da kuka samu tana kai ga zaman tsarki,
ƙarshenta kuwa rai madawwami ne. (aiōnios g166)
23 Gama sakamakon zunubi mutuwa ne, amma
kyautar Allah rai madawwami ne a cikin Kiristi
Yesu Ubangijinmu. (aiōnios g166)

7 Ba ku sani ba,'yan'uwa, ina magana ne fa
da mutanen da suka san doka, cewa dokar
tana da iko a kan mutum muddin yana a raye
ne kawai. 2 Misali, bisa ga doka mace mai aure
tana daure ga mijinta muddin mijin yana da
rai, amma in mijinta ya mutu, an sake ta ke
nan daga dokar aure. 3 Saboda haka fa, in ta
auri wani yayinda mijinta yana raye, za a ce da
ita mazinaciya. Amma in mijinta ya mutu, an
sake ta ke nan daga wannan doka, ita kuwa ba
mazinaciya ba ce, ko da yake ta auri wani. 4
Saboda haka'yan'uwana, ku ma kun mutu ga
dokar ta wurin jikin Kiristi, domin ku zama
na wani, gare shi wanda aka tashe shi daga
matattu, don mu ba da amfani ga Allah. 5
Gama sa'ad da halin mutuntaka yake mulkinmu,
sha'awace-sha'awacen zunubi waɗanda dokar
ta zuga sun yi ta aiki a jikunanmu, don mu
ba da amfani wa mutuwa. 6 Amma yanzu, ta
wurin mutuwa ga abin da dā ya daure mu, an
sake mu daga dokar saboda mu yi hidima a
sabuwar hanyar Ruhu, ba a tsohuwar hanyar
rubutaccen ƙa'ida ba. 7 Me za mu ce ke nan?
Dokar zunubi ce? Sam, ko kaɗan! Tabbatacce ai,
da ban san mene ne zunubi ba in ba ta wurin
doka ba. Gama da ban san mene ne ƙyashi yake
ba tabbatacce in ba don doka ta ce, "Kada ka yi
ƙyashi ba." 8 Amma zunubi, da ya sami dama ta
wurin umarnin nan, ya haifar a cikina kowane
halin ƙyashi iri-iri. Gama in babu doka, zunubi
matacce ne. 9 Dā kam ina da rai sa'ad da ban
san doka ba; amma da umarni ya zo, sai zunubi
ya zaburo da rai na kuma mutu. 10 Na gane
cewa wannan umarnin da aka nufa ya kawo rai,
a gaskiya ya jawo mutuwa ce. 11 Gama zunubi,
da ya sami dama ta wurin umarni, sai ya ruɗe
ni, kuma ta wurin umarnin kuwa ya kashe ni. 12
Saboda haka fa, dokar tana da tsarki, umarnin
kuma yana da tsarki, su duka suna da adalci da
kuma kyau. 13 Abin nan da yana mai kyau, zai
kawo mini mutuwa? Ko kaɗan! Amma domin
zunubi ya bayyana kansa a matsayin zunubi, sai
ya haifar da mutuwa a cikina ta wurin abin da
yake mai kyau, domin ta wurin umarnin nan
zunubi ya fito da matuƙar muninsa. 14 Mun
san cewa doka aba ce ta ruhu; amma ni ba na
ruhu ba ne, an sayar da ni a matsayin bawa ga
zunubi. 15 Ban gane abin da nake yi ba. Don
abin da nakan so yi, ba shi nakan yi ba, sai dai
abin da nake ƙi, shi nake yi. 16 In kuma na yi
abin da ba na son yi, na yarda da cewa dokar
aba ce mai kyau. 17 Kamar dai yadda yake, ba ni
kaina nake yinsa ba, sai dai zunubin da yake
zaune a cikina ne. 18 Gama na san cewa babu
wani abin kirkin da yake zaune a cikina, wato, a
mutuntakata. Gama sha'awar yin abu mai kyau
kam ina da ita, sai dai ikon yin ne fa babu. 19
Gama abin da nake yi ba shi ne abu mai kyau
da nake so in yi ba; a'a, mugun da ba na so in
yi, shi ne nake ci gaba da yi. 20 To, in na yi
abin da ba na so in yi, ba ni ba ne nake yinsa,
sai dai zunubin nan da yake zaune a cikina. 21
Saboda haka na gane wannan ƙa'ida ce take aiki
a cikina. Sa'ad da nake so in yi abu mai kyau,
sai in ga cewa mugun nan ne nake yi. 22 Gama
a ciki-cikina ina farin cikin da dokar Allah; 23
amma ina ganin wata doka tana aiki a gaɓoɓin
jikina, tana yaƙi da dokar hankalina, tana kuma
sa in zama ɗaurarren dokar zunubin da take aiki
a gaɓoɓin jikina. 24 Kaitona! Wane ne zai cece
ni daga wannan jiki mai mutuwa? 25 Godiya
ga Allah ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu!
Saboda haka fa, ni kaina a cikin hankalina, ni
bawa ne ga dokar Allah, amma a mutuntaka, ni
bawa ne ga dokar zunubi.

8 Saboda haka, yanzu babu hukunci don
waɗanda suke cikin Kiristi Yesu, 2 gama
ta wurin Kiristi Yesu dokar Ruhu mai ba da
rai ta'yantar da ni daga Dokar Musa. 3 Gama
abin da dokar ba tă iya yi saboda kāsawar
mutuntaka ba, Allah ya yi shi sa'ad da ya aiko
da Ɗansa a kamannin mutum mai zunubi, don
yă zama hadaya ta zunubi. Ta haka, ya hukunta
zunubi a cikin mutum mai zunubi. 4 Ya yi haka
domin yă cika bukatun adalcin doka a cikinmu,
mu da ba ma rayuwa bisa ga mutuntaka, sai
dai bisa ga Ruhu. 5 Waɗanda suke rayuwa
bisa ga mutuntaka sun kafa hankulansu a kan
sha'awace-shawa'acen jiki; amma waɗanda suke
rayuwa bisa ga Ruhu sun kafa hankulansu a kan
abubuwan da Ruhu yake so. 6 Ƙwallafa rai ga
al'amuran halin mutuntaka ƙarshensa mutuwa
ne, ƙwallafa rai ga al'amuran Ruhu kuwa rai ne
da salama; 7 hankalin mai zunubi na gāba da
Allah. Ba ya biyayya da dokar Allah, ba kuwa
zai iya yin haka ba. 8 Waɗanda mutuntaka yake
mulkinsu ba za su iya su gamshi Allah ba. 9
Ku kam, ana mulkinku ba ta wurin mutuntaka
ba, sai dai ta wurin Ruhu, in Ruhun Allah
yana zaune a cikinku. In kuma wani ba shi da
Ruhun Kiristi, shi ba na Kiristi ba ne. 10 Amma
in Kiristi yana a cikinku, jikinku matacce ne
saboda zunubi, duk da haka ruhunku yana a
raye saboda adalci. 11 In kuwa Ruhu wannan
da ya tā da Yesu daga matattu yana zama a
cikinku, shi wanda ya tā da Kiristi daga matattu
zai ba da rai ga jikunanku masu mutuwa ta
wurin Ruhunsa, wanda yake zama a cikinku. 12
Saboda haka'yan'uwa, muna da hakki, amma
ba na wanda za mu yi rayuwar mutuntaka da
yake so ba. 13 Gama in kuna rayuwa bisa ga
mutuntaka, za ku mutu; amma in ta wurin
Ruhu kuka kashe ayyukan jikin nan, za ku rayu.
14 Domin waɗanda Ruhun Allah yake bi da su
ne'ya'yan Allah. 15 Gama ba ku karɓi ruhun
da ya mai da ku bayi da za ku sāke jin tsoro
ba ne, sai dai kun karɓi Ruhun zaman ɗa. Ta
wurinsa kuwa muke kira, "Abba, Uba." 16 Ruhu
kansa yana ba da shaida tare da ruhunmu cewa
mu'ya'yan Allah ne. 17 In kuwa mu'ya'ya ne, to,
mu magāda ne, magādan Allah da kuma abokan
gādo tare da Kiristi, in kuwa muna tarayya
a cikin shan wuyarsa to, za mu yi tarayya a
cikin ɗaukakarsa. 18 A ganina, wuyar da muke
sha a wannan lokaci ba su isa a kwatanta da
ɗaukakar da za a bayyana a cikinmu ba. 19
Halitta tana jira da marmari ta ƙosa ta ga
bayyanuwar'ya'yan Allah. 20 Gama an sa halitta
a cikin wulaƙanci, ba da son ta ba, sai dai ta
wurin nufin wannan da ya mai da ita haka, da
bege 21 cewa za a'yantar da halitta kanta daga
bautarta ga ruɓewa a kuma kawo ta cikin'yancin
ɗaukakar'ya'yan Allah. 22 Mun san cewa dukan
halitta tana nishi sai ka ce mace mai naƙuda
har yă zuwa wannan lokaci. 23 Ba haka kaɗai ba
ma, mu kanmu da muke da nunan fari na Ruhu,
muna nishi a ciki-cikinmu yayinda muke jira
da marmari a maishe mu'ya'yan riƙo na Allah,
fansar jikunanmu. 24 Gama a wannan begen
ne muka sami ceto. Amma begen da ake gani
ba bege ba ne sam. Wa yake begen abin da ya
riga ya samu? 25 Amma in muna begen abin
da ba mu riga mun samu tukuna ba, mukan
jira da haƙuri. 26 Haka nan ma, Ruhu yana
taimakonmu cikin rashin ƙarfinmu. Ba mu san
abin da ya kamata mu roƙa cikin addu'a ba,
amma Ruhu kansa yana roƙo a madadinmu da
nishe-nishen da kalmomi ba sa iya bayyanawa.
27 Shi kuma wanda yake binciken zukatanmu
ya san halin Ruhu, domin Ruhu yana roƙo a
madadin tsarkaka bisa ga nufin Allah. 28 Mun
kuma san cewa a cikin dukan abubuwa Allah
yana aikata alheri ga waɗanda suke ƙaunarsa,
yana waɗanda aka kira bisa ga nufinsa. 29 Gama
waɗanda Allah ya rigyasani ya kuma ƙaddara su
dace da kamannin Ɗansa, don yă zama ɗan fari
cikin'yan'uwa masu yawa. 30 Waɗanda kuwa ya
ƙaddara, su ne ya kira; waɗanda ya kira kuwa,
su ne ya kuɓutar; waɗanda ya kuɓutar kuwa, su
ne ya ɗaukaka. 31 Me za mu ce ke nan game da
wannan abu? In Allah yana goyon bayanmu,
wa kuwa zai iya gāba da mu? 32 Shi da bai
hana Ɗansa ba, sai ma ya ba da shi saboda
mu duka, ashe, ba zai kuma ba mu, tare da
shi, dukan abubuwa cikin alherinsa ba? 33 Wa
zai kawo wani zargi a kan waɗanda Allah ya
zaɓa? Allah ne mai kuɓutarwa. 34 Wa zai yi
hukunci? Yesu Kiristi ne, wanda ya mutu, fiye
da haka ma, shi da aka tā da zuwa rai, yana

zaune a hannun dama na Allah yana kuma yin
roƙo a madadinmu. 35 Wane ne zai raba mu da
ƙaunar Kiristi? Masifa ce ko wahala ko tsanani
ko yunwa ko tsiraici ko hatsari ko takobi? 36
Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Saboda
kai ne muke fuskantar mutuwa dukan yini; an
ɗauke mu kamar tumakin da za a yanka." 37
A'a, cikin dukan waɗannan abubuwa mun ma fi
masu nasara ta wurin shi wanda ya ƙaunace
mu. 38 Gama na tabbata cewa ko mutuwa ko rai,
ko mala'iku ko aljanu, ko abubuwa na yanzu ko
abubuwa masu zuwa nan gaba, ko ikoki, 39 ko
tsayi ko zurfi, ko wani abu dabam cikin dukan
halitta da zai iya raba mu da ƙaunar Allah
wadda take cikin Kiristi Yesu Ubangijinmu.

9 Ina faɗin gaskiya a cikin Kiristi ba ƙarya nake
yi ba, lamirina ya tabbatar da wannan a cikin
Ruhu Mai Tsarki. 2 Ina da baƙin ciki mai yawa
da kuma rashin kwanciyar rai marar ƙarewa a
zuciyata. 3 Gama da so na ne, sai a la'anta ni
a kuma raba ni da Kiristi saboda'yan'uwana,
waɗannan na kabilata, 4 mutanen Isra'ila. Su
ne Allah ya mai da su'ya'yansa, ya bayyana
musu ɗaukakarsa, ya ba su alkawarinsa da
Dokarsa, ya nuna musu hanyar sujada ta gaske,
ya kuma ba su sauran alkawura. 5 Kakannin-
kakannin nan kuma nasu ne, Kiristi kuma, ta
wurin zamansa mutum, na kabilarsu ne. Yabo
ya tabbata ga Allah har abada, shi da yake
bisa kome! Amin. (aiōn g165) 6 Ba cewa maganar
Allah ta kāsa ba ne. Gama ba duk waɗanda
suke zuriyar Isra'ila ne suke Isra'ila na gaske
ba. 7 Ba kuwa don su zuriyarsa ne dukansu
suka zama'ya'yan Ibrahim ba. A maimako, "Ta
wurin Ishaku ne za a lissafta zuriyarka." 8 Ana
iya cewa zaman zuriyar Ibrahim, ba shi ne
zama'ya'yan Allah ba, a'a, zuriya ta alkawarin
nan su ne ake lasaftawa zuriyar Ibrahim. 9 Ga
yadda aka yi alkawarin nan, "A ƙayyadadden
lokaci zan dawo, Saratu kuma za tă haifi ɗa." 10
Ba ma haka kaɗai ba,'ya'yan Rifkatu suna da
mahaifi guda ne, wato, mahaifinmu Ishaku. 11
Duk da haka, tun ba a haifi tagwayen nan ba,
balle su yi wani abu mai kyau ko marar kyau
don nufin Allah bisa ga zaɓensa ya tabbata, ba
ga aikin lada ba, sai dai ga kiransa, 12 ba ta
wurin ayyuka ba sai dai ta wurin shi wanda ya
kira, aka faɗa mata cewa, "Babban zai bauta
wa ƙaramin." 13 Kamar yadda yake a rubuce
cewa, "Yaƙub ne na so, amma Isuwa ne na ƙi."
14 Me za mu ce ke nan? Allah marar adalci
ne? Sam, ko kaɗan! 15 Gama ya ce wa Musa,
"Zan nuna jinƙai ga wanda zan nuna jinƙai,
zan kuma ji tausayin wanda zan ji tausayi." 16
Saboda haka, bai danganta ga sha'awar mutum
ko ƙoƙarinsa ba, sai dai ga jinƙan Allah. 17 Gama
Nassi ya ce wa Fir'auna, "Na ɗaga ka saboda
wannan manufa, saboda in nuna ikona a cikinka
domin kuma a shaida sunana a duniya duka."
18 Saboda haka Allah yana nuna jinƙai ga wanda
yake so, yana kuma taurara zuciyar wanda yake
so. 19 Waninku zai iya ce mini, "To, don me har
yanzu Allah yake ganin laifinmu? Gama wa zai
iya tsayayya da nufinsa?" 20 Amma wane ne kai,
ya mutum, da za ka mayar wa Allah magana?
"Ashe, abin da aka gina zai iya ce wa wanda ya
gina shi, 'Don me ka gina ni haka?'" 21 Ashe,
mai ginin tukwane ba shi da iko yin amfani da
yumɓu guda yă gina tukunya domin ayyuka
masu daraja da kuma waɗansu don ayyuka
marasa daraja? 22 Haka ma aikin Allah yake. Ya
so yă nuna fushinsa yă kuma sanar da ikonsa,
ya yi haka cikin haƙuri ƙwarai ga waɗanda
suka cancanci fushinsa, waɗanda aka shirya
domin hallaka? 23 Haka kuma ya so yă sanar da
wadatar ɗaukakarsa ga waɗanda suka cancanci
jinƙansa, waɗanda ya shirya tun kafin lokaci
don ɗaukaka 24 har da mu ma, mu da ya kira,
ba daga cikin Yahudawa kaɗai ba amma har
ma daga cikin Al'ummai? 25 Kamar yadda ya
faɗa a Hosiya. "Zan kira su 'mutanena,' su da ba
mutanena ba; zan kuma kira ta 'ƙaunatacciyata,'
ita da ba ƙaunatacciyata ba," 26 kuma, "Zai
zama cewa a daidai inda aka ce musu, 'Ku ba
mutanena ba,' za a ce da su, ''ya'yan Allah
mai rai.'" 27 Ishaya ya ɗaga murya game da
Isra'ila ya ce, "Ko da yake yawan Isra'ilawa yana
kama da yashi a bakin teku, ragowa ce kaɗai za
su sami ceto. 28 Gama Ubangiji zai zartar da
hukuncinsa a bisan duniya da sauri kuma ba
da ɓata lokaci ba." 29 Yana nan kamar yadda
Ishaya ya riga ya faɗa. "Da ba don Ubangiji
Maɗaukaki ya bar mana zuriya ba, da mun

zama kamar Sodom, da mun kuma zama kamar
Gomorra." 30 Me za mu ce ke nan? Ai, Al'ummai
da ba su nemi adalci ba, sun same shi, adalcin
da yake ta wurin bangaskiya; 31 amma Isra'ila
da suka yi ƙwazo wajen bin Dokar adalci, ba su
same shi ba. 32 Don me? Domin sun yi ƙwazo
wajen binta ba ta wurin bangaskiya ba sai dai
ta wurin ayyuka. Sun yi tuntuɓe a kan "dutsen
sa tuntuɓe." 33 Kamar yadda yake a rubuce, "Ga
shi, na sa dutse a Sihiyona da yake sa mutane
yin tuntuɓe da kuma dutsen da yake sa su fāḍi
wanda kuwa ya dogara gare shi ba zai taɓa shan
kunya ba."

10 'Yan'uwa, abin da zuciyata take so da kuma
addu'ata ga Allah saboda Isra'ilawa shi ne
su sami ceto. 2 Gama na shaida su a kan suna
da kishi bin Allah, sai dai kishinsu ba a bisa sani
ba. 3 Da yake ba su san adalcin da yake fitowa
daga Allah ba suka kuma nemi su kafa nasu,
sai suka ƙi miƙa kai ga adalcin Allah. 4 Kiristi
shi ne ƙarshen doka domin a sami adalci wa
kowane mai bangaskiya. 5 Musa ya bayyana
adalcin da yake ga Doka cewa, "Mutumin da ya
aikata waḍannan abubuwa zai rayu ta wurinsu."
6 Amma adalcin da yake ga bangaskiya yana
cewa, "Kada ka faḍa a zuciyarka, 'Wa zai hau
sama?'" (wato, don yă sauko da Kiristi), 7 "ko
kuwa 'Wa zai gangara can zurfin ƙasa?'" (wato,
don yă hauro da Kiristi daga matattu). (Abyssos
g12) 8 Amma mene ne aka ce? "Maganar tana
kusa da kai; tana cikin bakinka da kuma cikin
zuciyarka," wato, maganar bangaskiyan nan da
muke shela. 9 Cewa in ka furta da bakinka, "Yesu
Ubangiji ne," ka kuma gaskata a zuciyarka cewa
Allah ya tā da shi daga matattu, za ka sami ceto.
10 Gama da zuciyarka ce kakan gaskata a kuma
kuɓutar da kai, da bakinka ne kuma kake furta a
kuma cece ka. 11 Kamar yadda Nassi ya ce, "Duk
wanda ya gaskata da shi ba zai taɓa shan kunya
ba." 12 Gama ba bambanci tsakanin mutumin
Yahuda da mutumin Al'ummai, Ubangijin nan
ḍaya shi ne Ubangijin kowa yana kuma ba da
albarka a yalwace ga duk masu kira gare shi, 13
gama, "Duk wanda ya kira bisa sunan Ubangiji
zai sami ceto." 14 To, ta yaya za su kira ga
wanda ba su gaskata ba? Ta yaya kuma za su
gaskata wanda ba su taɓa ji ba? Ta yaya kuma
za su ji ba tare da wani ya yi musu wa'azi ba? 15
Kuma ta yaya za su yi wa'azi in ba an aike su
ba? Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Isowar
masu kawo labari mai daḍî abu mai kyau ne
ƙwarai!" 16 Amma ba dukan Isra'ilawa ne suka
karɓi labari mai daḍîn nan ba. Gama Ishaya
ya ce, "Ubangiji, wa ya gaskata saƙonmu?" 17
Saboda haka, bangaskiya takan zo ne ta wurin
jin saƙo, akan ji saƙon kuma ta wurin maganar
Kiristi. 18 Amma ina tambaya, "Ba su ji ba ne?
Tabbatacce sun ji. "Muryarsu ta tafi ko'ina a
cikin duniya, kalmominsu kuma har iyakar
duniya." 19 Har wa yau, ina da tambaya. Shin,
Isra'ila ba su fahimta ba ne? Da farko, Musa ya
ce, "Zan sa ku yi kishin waḍanda ba al'umma
ba; zan sa ku yi fushin al'ummar da ba ta da
fahimta." 20 Ishaya kuma ya fito gabagadi ya
ce, "Waḍanda ba su neme ni ba, su suka same
ni; Na bayyana kaina ga waḍanda ba su ma taɓa
neman sanina ba." 21 Amma game da Isra'ila ya
ce, "Dukan yini na miƙa hannuwana ga mutane
marasa biyayya da masu taurinkai."

11 To, ina da tambaya. Allah ya ƙi mutanensa
ne? Sam, ko kaḍan! Ni mutumin Isra'ila
ne kaina, zuriyar Ibrahim kuwa, daga kabilar
Benyamin. 2 Allah bai ƙi mutanensa da ya rigya
sani ba. Ba ku san abin da Nassi ya faḍa game
da Iliya ba, yadda ya kawo kuka ga Allah a
kan Isra'ila ya ce, 3 "Ya Ubangiji, sun karkashe
annabawanka suka kuma rurrushe bagadanka;
ni kaḍai na ragu, suna kuma neman raina"? 4
Wace amsa ce Allah ya ba shi? "Na keɓe wa
kaina dubu bakwai waḍanda ba su yi wa Ba'al
sujada ba." 5 Haka ma, a wannan zamani akwai
ragowar da aka zaɓa ta wurin alheri. 6 In kuwa
na alheri ne, ba sauran cewa ya dogara ga
ayyuka ke nan. In ba haka ba, ashe, alheri ba
alheri ba ne kuma. 7 To, sai me? Abin da Isra'ila
suka nema da himma ba su samu ba, amma
zaɓaɓɓun suka samu. Sauran suka taurare, 8
kamar yadda yake a rubuce cewa, "Allah ya ba su
ruhun ruḍewa, idanu don su kāsa gani, da kuma
kunnuwa don su kāsa ji, har yă zuwa yau." 9
Dawuda kuma ya ce, "Bari teburin cin abincinsu
yă zama musu tarko, sanadin fāḍuwa da dutsen

sa tuntuɓe da kuma ramuwa a kansu. 10 Bari
idanunsu su duhunta don kada su iya gani,
bayansu kuma yă tanƙware har abada." 11 Har
yanzu ina da tambaya. Sun yi tuntuɓe har ya kai
ga fāɗuwar da ba za su iya tashi ba ne? Sam, ko
kaɗan! A maimako, saboda laifinsu ne ceto ya
zo ga Al'ummai don a sa mutanen Isra'ila su ji
kishi. 12 Amma in laifinsu yana nufin albarka ga
duniya, hasararsu kuma albarka ga Al'ummai,
ina misalin yalwar da albarkunsu za su kawo!
13 Ina magana da ku ne fa Al'ummai. Tun da
yake ni manzo ne ga Al'ummai, ina taƙama da
aikin nan nawa, 14 da fata zan rura kabilata
a ta kowace hanya su ji kishi har ma yă sa in
ceci waɗansunsu. 15 Gama in ƙinsu da aka yi ya
zama sulhu ga duniya, me karɓarsu za tă zama
in ba rai daga matattu ba? 16 In sashen da aka
miƙa a matsayin nunan fari tsattsarka ne, to,
sauran ma tsattsarka ne; in saiwar tsattsarka
ce, to, sauran rassan ma tsattsarka ne. 17 In
an sassare waɗansu rassa, kai kuwa da kake
kai zaitun jeji, aka ɗauke ka aka kuma yi muku
aure, a yanzu kuwa kana shan ni'imar saiwar
zaitun dîn nan tare da sauran rassan, 18 kada ka
yi taƙama cewa ka fi waɗancan rassan da aka
sassare. In kuwa ka yi haka, to, ka yi la'akari
da wannan. Ba kai ne kake taimakon saiwar
ba, saiwar ce take taimakonka. 19 To, kana iya
cewa, "An sassare rassan ne don a ɗaura aure
da ni." 20 Haka yake. Amma an sassare su ne
saboda rashin bangaskiya, kai kuma kana tsaye
ta wurin bangaskiya. Kada ka yi taƙama, sai
dai ka ji tsoro. 21 Gama in har Allah bai bar
rassan nan na asali ba, kai ma ba zai bar ka ba.
22 Ka lura fa da alheri da kuma tsananin Allah,
tsanani ga waɗanda suka fāɗî, amma alheri a
gare ka, da fata za ka ci gaba cikin alherinsa. In
ba haka ba, kai ma za a sare ka. 23 In kuwa ba
su nace cikin rashin bangaskiya ba, za a sāke
ɗaura aure da su, domin Allah yana iya sāke
haɗa su. 24 Kai ma da aka saro daga zaitun dîn
da asalinsa yake na jeji, aka ɗaura aure da kai a
jikin zaitun dîn na gida, saɓanin yadda aka saba,
balle waɗannan rassa na asali, da za a ɗaura
aure da su a jikin zaitun dîn nan nasu na asali?
25 Ba na so ku kasance cikin rashin sani game
da wannan asirin'yan'uwa, domin kada ku ɗaga
kai. Isra'ila sun ɗanɗana sashe na taurarewa
har sai da shigowar Al'ummai masu yawa ya
cika. 26 Ta haka kuwa za a ceci dukan Isra'ila,
kamar yadda yake a rubuce cewa, "Mai ceto zai
zo daga Sihiyona; zai kawar da rashin bin Allah
daga Yaƙub. 27 Wannan kuwa shi ne alkawarina
da su sa'ad da na ɗauke musu zunubansu."
28 Game da zancen nan na bishara kuwa, su
abokan gāba ne saboda ku; amma game da
zaɓen kuwa, su ƙaunatattunsa ne, albarkacin
kakannin kakanninsu, 29 gama kyautar Allah da
kiransa ba a sokewa. 30 Kamar yadda a dā can
ku da kuke marasa biyayya ga Allah kuka sami
jinƙai yanzu ta dalilin rashin biyayyarsu, 31
haka su ma suka zama marasa biyayya a yanzu
domin su ma su sami jinƙai ta dalilin jinƙan
da Allah ya yi muku. 32 Gama Allah ya daure
dukan mutane ga rashin biyayya don yă nuna
jinƙai ga kowa. (eleēsē g1653) 33 Kai, zurfin yalwar
hikima da kuma sanin Allah yana nan a yalwace!
Hukunce-hukuncensa kuma su fi gaban bincike,
hanyoyinsa kuwa sun wuce gaban ganewa! 34
"Wa ya taɓa sanin zuciyar Ubangiji? Ko kuwa
yă ba shi shawara?" 35 "Wa ya taɓa ba wa Allah
wani abu, da Allah zai sāka masa?" 36 Gama
daga gare shi, ta wurinsa, da kuma saboda shi
ne dukan abubuwa suka kasance. Ɗaukaka ta
tabbata a gare shi har abada! Amin. (aiōn g165)

12 Saboda haka, ina roƙonku,'yan'uwa, saboda
yawan jinƙan Allah, ku miƙa jikunanku
hadaya wadda take mai rai, mai tsarki abin
karɓa kuma ga Allah, wannan ita ce hanyar
hidimarku ta ruhaniya. 2 Kada ku ci gaba da yin
abin da duniya take yi, sai dai ku bar halinku ya
sāke, ta wurin sabunta hankalinku ɗungum, don
ku tabbatar da abin da Allah yake so yake, abu
mai kyau, mai daɗî da kuma cikakke. (aiōn g165) 3
Gama ta wurin alherin nan da aka yi mini ne ina
ce wa kowannenku. Kada yă ɗauki kansa fiye
da yadda ya kamata, a maimakon haka bari yă
auna kansa cikin natsuwa, gwargwadon baiwar
bangaskiyar da Allah yi masa. 4 Kamar dai
yadda kowannenmu yake da jiki ɗaya da gaɓoɓi
da yawa, gaɓoɓin nan kuwa ba aiki iri ɗaya suke
yi ba, 5 haka ma a cikin Kiristi mu da muke da
yawa mun zama jiki ɗaya, kuma kowace gaɓar

ɗan'uwan sauran ne. 6 Muna da baye-baye
dabam-dabam, gwargwadon alherin da aka yi
mana. In baiwar mutum ta yin annabci ce, sai
yă yi amfani da ita gwargwadon bangaskiyarsa.
7 In ta hidima ce; sai yă yi hidima. In kuma ta
koyarwa ce, sai yă koyar; 8 in ta ƙarfafawa ce,
sai yă ƙarfafa; in kuma ta ba da taimako ce don
biyan bukatun waɗansu, sai yă yi haka hannu
sake; in ta shugabanci ce, sai yă yi shugabanci
da himma; in ta nuna jinƙai ce, sai yă yi haka
da fara'a. 9 Dole ƙauna tă zama ta gaskiya.
Ku ƙi duk abin da yake mugu; ku manne wa
abin da yake nagari. 10 Ku ba da kanku ga juna
cikin ƙauna irin ta'yan'uwa. Kowa yă yi ƙoƙari
wajen girmama wani fiye da kansa. 11 Kada ku
zama marasa himma, sai dai masu himma a
ruhaniyarku, kuna bauta wa Ubangiji. 12 Ku yi
farin ciki cikin bege, haƙuri cikin shan wuya,
aminci cikin addu'a. 13 Ku taimaki mutanen
Allah masu bukata. Ku zama masu karɓan baƙi.
14 Ku sa wa masu tsananta muku albarka; ku sa
albarka kada fa ku la'anta. 15 Ku yi murna da
masu murna, ku yi kuka da masu kuka. 16 Ku yi
zaman lafiya da juna. Kada ku nuna girman kai,
sai ma ku riƙa cuɗanya da talakawa. Kada ku
zama masu ɗaga kai. 17 Idan kowa ya yi muku
mugunta, kada ku sāka masa da mugunta. Ku
lura don ku aikata abin da kowa zai iya gani
cewa daidai ne. 18 Ku yi iya ƙoƙarinku, in zai
yiwu, ku yi zaman lafiya da kowa. 19 Kada ku
yi ramuwa, abokaina, sai dai ku bar wa Allah.
Gama a rubuce yake cewa, "Ramuwa tawa ce;
zan kuwa sāka," in ji Ubangiji. 20 A maimakon
haka, "In abokin gābanka yana jin yunwa, ka
ciyar da shi; in yana jin ƙishirwa, ka ba shi
ruwan sha. Ta yin haka, za ka tara garwashin
wuta a kansa." 21 Kada ku bar mugunta ta sha
kanku, sai dai ku sha kan mugunta ta wurin
aikata nagarta.

13 Dole kowa yă yi biyayya ga masu mulki,
gama babu wani iko sai ko in Allah ya
yarda. Duk hukumomin da muke su, naɗin Allah
ne. 2 Saboda haka, duk wanda ya yi tawaye ga
hukuma yana yin tawaye da abin da Allah ya
naɗa ne, waɗanda kuwa suke aikata haka, za su
jawo wa kansu hukunci. 3 Gama masu mulki
ba abin tsoro ba ne ga waɗanda suke yin abin
da yake daidai, sai dai ga waɗanda suke aikata
laifi. Kana so ka rabu da jin tsoron wanda yake
mulki? To, sai ka aikata abin da yake daidai,
zai kuwa yabe ka. 4 Gama shi bawan Allah ne
don kyautata rayuwarka. Amma in ka aikata
mugunta, to, sai ka ji tsoro, don ba a banza
ne shugaba yake ɗaukan takobinsa ba. Shi fa
bawan Allah ne, ta wurinsa ne fushin Allah
yakan hukunta masu laifi. 5 Saboda haka, dole
a yi biyayya ga hukumomi, ba don gudun horo
kawai ba amma don lamirinku. 6 Shi ne ma ya
sa kuke biyan haraji, gama hukumomin nan
bayin Allah ne, waɗanda suke ba da dukan
lokacinsu don aikin shugabanci. 7 Ku ba wa
kowa hakkinsa. In kuna da bashin haraji, sai ku
biya; in kuɗin shiga ne, ku biya kuɗin shiga;
in ladabi ne, ku yi ladabi; in kuma girmamawa
ne, ku ba da girma. 8 Kada hakkin kowa yă
zauna a kanku, sai dai na ƙaunar juna, don
mai ƙaunar maƙwabcinsa ya cika Doka ke nan.
9 Umarnan nan, "Kada ka yi zina." "Kada ka
yi kisankai." "Kada ka yi sata." "Kada kuma
ka yi ƙyashi." Da dai duk sauran umarnai an
ƙunshe su ne a wannan kalma "Ka ƙaunaci
maƙwabcinka kamar kanka." 10 Kauna ba ta
cutar da maƙwabci. Saboda haka ƙauna cika
Doka ce. 11 Ku yi wannan domin kun san irin
zamanin da kuke ciki. Lokaci ya yi da za ku farka
daga barcinku, don cetonmu ya yi kusa yanzu
fiye da lokacin da muka fara ba da gaskiya.
12 Dare fa ya kusan ƙarewa; gari kuma yana
gab da wayewa. Saboda haka bari mu kawar
da ayyukan duhu mu kuma yafa kayan yaƙi
na haske. 13 Bari mu tafiyar da al'amuranmu
yadda ya dace a yi da rana, ba a cikin shashanci
da buguwa ba, ba cikin fasikanci da rashin
kunya ba, ba kuma cikin faɗa da kishi ba. 14
A maimakon haka, ku ɗauki halin Ubangiji
Yesu Kiristi, kada kuma ku yi tunani game da
yadda za ku gamsar da sha'awace-sha'awacen
mutuntaka.

14 Ku karɓi wanda bangaskiyarsa ba tă yi
ƙarfi ba, amma fa kada ku hukunta shi a
kan abubuwan da ake da shakka a kai ba. 2
Bangaskiyar mutum ta yarda masa yă ci kome,

amma wanda bangaskiyarsa ba tă yi ƙarfi ba,
yakan ci kayan lambu ne kawai. 3 Mutumin
da yake cin kowane irin abinci, kada yă rena
wanda ba ya cin, wanda kuma ba ya cin kowane
irin abinci, kada yă ga laifin mutumin da yake
ci, domin Allah ya riga ya karɓe shi. 4 Kai
wane ne har da za ka ga laifin bawan wani?
Ko bawan yă yi aiki mai kyau, ko yă kāsa, ai,
wannan ruwan maigidansa ne. Za a ma tsai da
shi, domin Ubangiji yana da ikon tsai da shi. 5
Wani yakan ɗauki wata rana da daraja fiye da
sauran ranaku; wani kuma yana ganin dukan
ranakun ɗaya ne. Ya kamata kowa yă kasance da
tabbaci a cikin zuciyarsa. 6 Wannan mai ɗaukan
rana ɗaya da muhimmanci fiye da sauran, yana
yin haka ne ga Ubangiji. Wannan mai cin nama,
yana yin haka ne ga Ubangiji, gama yakan yi
godiya ga Allah; wannan da ba ya ci kuwa, yana
yin haka ne ga Ubangiji yana kuwa yin godiya
ga Allah. 7 Gama ba waninmu da yake rayuwa
wa kansa kaɗai, kuma ba waninmu da kan mutu
don kansa kaɗai. 8 In muna rayuwa, muna
rayuwa ne ga Ubangiji; in kuma muna mutuwa,
muna mutuwa ne ga Ubangiji. Saboda haka, ko
muna a raye ko muna a mace, mu na Ubangiji
ne. 9 Saboda wannan ne Kiristi ya mutu, ya
kuma sāke rayuwa domin yă zama Ubangiji na
matattu da na masu rai. 10 Kai kuwa, don me
kake ganin laifin ɗan'uwanka? Ko kuma don
me kake rena ɗan'uwanka? Gama duk za mu
tsaya a gaban kujerar shari'ar Allah. 11 A rubuce
yake cewa, "'Muddin ina raye,' in ji Ubangiji,
'kowace gwiwa za tă durƙusa a gabana; kowane
harshe kuma zai furta wa Allah.'" 12 Don haka
kowannenmu zai ba da lissafin kansa ga Allah.
13 Saboda haka bari mu daina ba wa juna laifi. A
maimakon, sai kowa yă yi niyya ba zai sa dutsen
tuntuɓe ko abin sa fāɗuwa a hanyar ɗan'uwansa
ba. 14 A matsayina na mai bin Ubangiji Yesu
na tabbata ƙwarai cewa babu abincin da yake
marar tsabta don kansa. Amma in wani ya
ɗauka wani abu marar tsabta ne, to, a gare shi
marar tsabta ne. 15 In kana ɓata wa ɗan'uwanka
zuciya saboda abincin da kake ci, ba halin ƙauna
kake nunawa ba ke nan. Kada abincin da kake ci
yă zama hanyar lalatar da ɗan'uwanka wanda
Kiristi ya mutu dominsa. 16 Kada ka bar abin da
ka ɗauka a matsayi kyakkyawa yă zama abin
zargi ga waɗansu. 17 Gama mulkin Allah ba
batun ci da sha ba ne, sai dai na adalci, salama,
da kuma farin ciki cikin Ruhu Mai Tsarki, 18
duk kuwa wanda yake bauta wa Kiristi a haka
yana faranta wa Allah rai ne, yardajje kuma ga
mutane. 19 Saboda haka sai mu yi iya ƙoƙari
mu aikata abin da zai kawo salama da kuma
ingantawa ga juna. 20 Kada ku lalatar da aikin
Allah saboda abinci. Dukan abinci mai tsabta
ne, sai dai ba daidai ba ne mutum yă ci abin da
zai sa wani yă yi tuntuɓe. 21 Ya fi kyau kada ka
ci nama ko ka sha ruwan inabi ko kuma ka yi
wani abin da zai sa ɗan'uwanka yă fāɗi. 22 Bari
duk ra'ayin da kake da shi game da wannan
sha'ani yă kasance tsakaninka da Allah. Mai
albarka ne wanda zuciyarsa ba tă ba shi laifi
game da abin da shi da kansa ya ɗauka cewa
daidai ne ba. 23 Amma wanda yake da shakka
yakan jawo wa kansa hukunci ne in ya ci, domin
yana ci ne ba bisa ga bangaskiya ba; kuma duk
abin da bai zo daga bangaskiya ba zunubi ne.

15 Mu da muke da ƙarfi ya kamata mu yi
haƙuri da kāsawar marasa ƙarfi ba kawai
mu gamshi kanmu ba. 2 Ya kamata kowannenmu
yă faranta wa maƙwabcinsa rai don kyautata
zamansa domin kuma yă gina shi. 3 Gama ko
Kiristi ma bai gamshi kansa ba, amma kamar
yadda yake a rubuce cewa, "Zage-zagen da
waɗansu suka yi maka, duk sun fāɗo a kaina." 4
Gama duk abin da aka rubuta a dā an rubuta ne
domin yă koya mana, don ta wurin jimrewa da
kuma ƙarfafawar Nassosi mu kasance da bege. 5
Bari Allah mai ba da haƙuri da kuma ƙarfafawa
yă ba ku ruhun haɗinkai da juna yayinda kuke
bin Kiristi Yesu, 6 don da zuciya ɗaya da kuma
baki ɗaya kuke ɗaukaka Allah da kuma Uban
Ubangijinmu Yesu Kiristi. 7 Ta haka sai ku karɓi
juna kamar yadda Kiristi ya karɓe ku, don a
yabi Allah. 8 Ina dai gaya muku cewa Kiristi
ya zama bawan Yahudawa a madadin gaskiyar
Allah, don yă tabbatar da alkawaran da aka yi
wa kakannin kakanninmu 9 domin Al'ummai su
ɗaukaka Allah saboda jinƙansa, kamar yadda
yake a rubuce, "Saboda haka zan yabe ka a cikin
Al'ummai; zan rera waƙoƙi ga sunanka." 10 Ya

kuma ce, “Ku yi farin ciki, ya Al’ummai, tare da
mutanensa.” 11 Da kuma, “Ku yabi Ubangiji,
dukanku Al’ummai, ku kuma rera masa yabo,
dukanku mutanen duniya.” 12 Kuma Ishaya ya
ce, “Tushen Yesse zai tsiro, wanda zai taso yă
yi mulkin al’ummai; al’ummai za su sa bege
a gare shi.” 13 Bari Allah na bege yă cika ku
da matuƙar farin ciki da salama yayinda kuke
dogara gare shi, domin ku yalwata cikin bege
ta wurin ikon Ruhu Mai Tsarki. 14 Ni kaina na
tabbata,’yan’uwana, cewa ku kanku kuna cike
da kirki, cikakku cikin sani da kuma ƙwararru
don yin wa juna gargaɗi. 15 Na rubuta muku
gabagadi a kan waɗansu batuttuwa, don in sāke
tuna muku su, saboda alherin da Allah ya ba ni
16 in zama mai hidimar Kiristi Yesu ga Al’ummai
da aikin firist na yin shelar bisharar Allah,
don Al’ummai su zama hadaya mai karɓuwa
ga Allah, tsattsarka ta wurin Ruhu Mai Tsarki.
17 Saboda haka ina taƙama cikin Kiristi Yesu a
cikin hidimata ga Allah. 18 Ba zan yi karambani
in faɗi kome ba sai dai abin da Kiristi ya aikata ta
wurina a jagorantar da Al’ummai su yi biyayya
ga Allah ta wurin abin da na faɗa da kuma
aikata 19 ta wurin ikon alamu da ayyukan
banmamaki, da kuma ikon Ruhun Allah. Ta
haka daga Urushalima har yă zuwa kewayen
Illirikum, na yi wa’azin bisharar Kiristi. 20
Labudda, burina shi ne in yi wa’azin bishara
inda ba a san Kiristi ba, don kada yă zama ina
gini ne a kan tushen da wani ya kafa. 21 Sai
dai kamar yadda yake a rubuce, “Waɗanda ba
a faɗa musu labarinsa ba za su gani, waɗanda
kuma ba su ji ba za su fahimta.” 22 Wannan ne
ya sa sau da yawa aka hana ni zuwa wurinku. 23
Amma yanzu da babu sauran wurin da ya rage
mini in yi aiki a waɗannan yankuna, da yake
kuma shekaru masu yawa ina da marmari in
gan ku, 24 ina shirin yin haka in na tafi Sifen.
Ina fata in ziyarce ku yayinda nake wucewa don
ku raka ni can, bayan na ji daɗin zama tare da
ku na ɗan lokaci. 25 Yanzu kam, ina hanyata
zuwa Urushalima don in kai gudummawa ga
tsarkaka a can. 26 Gama Makidoniya da Akayya
sun ji daɗin yin gudummawa domin matalautan
da suke cikin tsarkakan da suke a Urushalima.
27 Sun kuwa ji daɗin yin haka, gama ya zama
kamar bashi ne a gare su. Da yake Al’ummai sun
sami rabo cikin albarkun ruhaniyar Yahudawa,
ya zama musu kamar bashi su ma su taimaki
Yahudawa da albarkunsu na kayan duniya. 28
Saboda haka in na kammala wannan aiki na
kuma tabbata cewa sun karɓi wannan amfani,
zan tafi Sifen in kuma ziyarce ku a hanyata.
29 Na san cewa sa’ad da na zo wurinku, zan
zo ne cikin yalwar albarkar Kiristi. 30 Ina
roƙonku’yan’uwa, saboda Ubangijinmu Yesu
Kiristi da kuma saboda ƙaunar Ruhu, ku haɗa
kai tare da ni cikin famata ta wurin yin addu’a
ga Allah saboda ni. 31 Ku yi addu’a don in
kuɓuta daga hannun marasa bi a Yahudiya don
kuma gudummawar da nake kaiwa Urushalima
ta zama abar karɓa ga tsarkaka a can, 32 don
da yardar Allah, in iso wurinku da farin ciki in
kuma wartsake tare da ku. 33 Allah na salama
yă kasance tare da ku duka. Amin.

16 Ina gabatar muku da’yar’uwarmu Fibi,
baranyar ikkilisiya a Kenkireya. 2 Ina
roƙonku ku karɓe ta a cikin Ubangiji yadda ya
dace a karɓi tsarkaka a kuma ba ta kowane irin
taimakon da take bukata daga wurinku, gama
ta zama mai taimako ƙwarai ga mutane masu
yawa, haɗe da ni ma. 3 Ku gai da Firiskila da
Akwila, abokan aikina cikin Kiristi Yesu. 4 Sun yi
kasai da ransu saboda ni. Ba ni kaɗai nake musu
godiya ba amma har ma da dukan ikkilisiyoyin
Al’ummai. 5 Ku kuma gai da ikkilisiyar da
take haɗuwa a gidansu. Ku gai da ƙaunataccen
abokina Efenetus, wanda ya zama na farko
a karɓar Kiristi a lardin Asiya. 6 Ku gai da
Maryamu wadda ta yi muku aiki tuƙuru. 7
Ku gai da Anduronikus da Yuniyas, dangina
waɗanda aka daure a kurkuku tare da ni. Su
fitattu ne sosai a cikin manzanni, sun riga ni
zama masu bin Kiristi. 8 Ku gai da Amfiliyatus,
ƙaunataccena a cikin Ubangiji. 9 Ku gai da
Urbanus, abokin aikinmu cikin Kiristi, da kuma
ƙaunataccen abokina Sitakis. 10 Ku gai da Afelles
wanda amincinsa cikin Kiristi tabbatacce ne.
Ku gai da iyalin gidan Aristobulus. 11 Ku gai da
ɗan’uwana, Hirodiyon. Ku gai da iyalin gidan
Narkissus da suke cikin Ubangiji. 12 Ku gai da
Tiryifena da Tiryifosa, matan nan da suke aiki

tuƙuru cikin Ubangiji. Ku gai da ƙaunatacciyata
Fersis, wata matan da ta yi aiki tuƙuru cikin
Ubangiji. 13 Ku gai da Rufus zaɓaɓɓe cikin
Ubangiji, da kuma mahaifiyarsa, wadda ta
zama kamar mahaifiya a gare ni. 14 Ku gai da
Asinkiritus, Filegon, Hermes, Faturobas, Hermas
da kuma'yan'uwan da suke tare da su. 15 Ku gai
da Filologus, Yuliya, Nereyus da'yar'uwarsa, da
kuma Olimfas da dukan tsarkakan da suke tare
da su. 16 Ku gaggai da juna da sumba mai tsarki.
Dukan ikkilisiyoyin Kiristi suna gaishe ku. 17
Ina roƙonku,'yan'uwa, ku yi hankali fa da masu
raba tsakani, saɓanin koyarwar da kuka koya,
suna sa tuntuɓe. Ku yi nesa da su. 18 Gama irin
waɗannan mutane ba sa bautar Ubangijinmu
Kiristi, sai dai cikinsu. Ta wurin yaudara da
kuma daɗin baki, suna rudin marasa wayo. 19
Kowa ya riga ya ji game da biyayyarku, don
haka ina cike da farin ciki game da ku; amma
ina so ku zama masu hikima game da abin da
yake nagari, ku kuma zama marasa laifi ga abin
da yake mugu. 20 Allah na salama zai tattake
Shaiɗan ba da daɗewa ba yă kuma sa shi a
ƙarƙashin sawunku. Alherin Ubangijinmu Yesu
kuma yă kasance tare da ku. 21 Timoti, abokin
aikina, yana gai da ku, haka ma Lusiyus, Yason,
da Sosifater, dangina. 22 Ni, Tertiyus, wanda
ya rubuta wannan wasiƙa, ina gai da ku cikin
Ubangiji. 23 Gayus, mai masauƙina, mai kuma
saukar da dukan'yan Ikkilisiya, yana gaishe ku.
Erastus, mai bi da ayyukan jama'ar gari, da
kuma ɗan'uwanmu Kwartus, suna gaishe ku. 25
Ɗaukaka ta tabbata ga mai ikon ƙarfafa ku bisa
ga bisharata, bisa ga wa'azin Yesu Kiristi, wadda
ta gare ta ne aka bayyana asirin nan da yake
ɓoye tun fil azal, (aiōnios g166) 26 amma yanzu
kuwa aka bayyana, aka kuma sanar ta wurin
rubuce-rubucen annabawa bisa ga umarnin
Allah madawwami, domin dukan al'ummai su
gaskata su kuma yi masa biyayya (aiōnios g166) 27
ɗaukaka ta tabbata har abada ga Allah, wanda
shi ne kaɗai mai hikima ta wurin Yesu Kiristi!
Amin. (aiōn g165)

1 Korintiyawa

1 Bulus, wanda aka kira domin yă zama manzon
Kiristi Yesu, bisa ga nufin Allah, da kuma
ɗan'uwanmu Sostenes, **2** Zuwa ga ikkilisiyar
Allah da take a Korint, da waɗanda aka tsarkake
cikin Kiristi Yesu, aka kuma kira domin su zama
masu tsarki, tare da dukan waɗanda suke ko'ina
da suke kiran sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi,
Ubangijinsu da kuma namu. **3** Alheri da salama
daga Allah Ubanmu, da Ubangiji Yesu Kiristi,
su kasance tare da ku. **4** Ina gode wa Allah
kullum dominku, saboda alherinsa da aka ba
ku a cikin Kiristi Yesu. **5** Gama a cikinsa kuka
sami wadata ta kowace hanya, a cikin dukan
maganarku, da kuma cikin dukan saninku **6**
gama shaidarmu game da Kiristi ta tabbata a
cikinku. **7** Saboda haka, ba ku rasa kowace baiwa
ta ruhaniya ba, yayinda kuke jira da marmari,
saboda bayyanuwar Ubangijinmu Yesu Kiristi. **8**
Zai ƙarfafa ku har zuwa ƙarshe, domin ku zama
marasa aibi a ranar Ubangijinmu Yesu Kiristi.
9 Allah, wanda ya kira ku zuwa ga zumunci
tare da Ɗansa Yesu Kiristi Ubangijinmu, shi
mai aminci ne. **10** Ina roƙonku'yan'uwa, a cikin
sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi, dukanku ku
yarda da juna, domin kada a sami tsattsaguwa a
cikinku, domin kuma ku zama ɗaya, cikakku
a cikin halinku da tunaninku. **11** 'Yan'uwana,
waɗansu daga iyalin gidan Kulos sun gaya mini
cewa, akwai faɗa a cikinku. **12** Abin da nake
nufi shi ne, ɗaya daga cikinku na cewa, "Ni ina
bin Bulus," wani na cewa, "Ni ina bin Afollos,"
wani kuma, "Ni ina bin Kefas," har wa yau wani
kuma, "Ni ina bin Kiristi." **13** Kiristi a rabe ne?
Bulus ne aka gicciye dominku? An yi muku
baftisma a cikin sunan Bulus ne? **14** Ina godiya
domin ban yi wa wani baftisma a cikinku ba,
sai dai Kirisbus da Gayus kaɗai. **15** Don haka,
ba wanda na iya cewa an yi muku baftisma a
cikin sunana. **16** (I, na kuma yi wa iyalin gidan
Istifanas baftisma, ban da wannan, ban tuna da
wani da na yi masa baftisma ba.) **17** Gama Kiristi
bai aike ni yin baftisma ba, sai dai wa'azin
bishara ba da kalmomin hikimar mutum ba,
domin kada gicciyen Kiristi ya rasa ikonsa. **18**
Gama saƙon gicciye wauta ne ga waɗanda suke
hallaka, amma a gare mu, mu da ake ceto, ikon
Allah ne. **19** Gama a rubuce yake cewa, "Zan
rushe hikimar mai hikima, basirar mai azanci
kuma zan rikita shi." **20** Ina mai hikima? Ina mai
zurfin bincike? Ina masana na wannan zamani?
Ashe, Allah bai wofinta hikimar duniya ba?
(aiōn g165) **21** Gama tun da a cikin hikimar Allah,
duniya a cikin hikimarta ba tă san shi ba, Allah
ya ji daɗin ceton waɗanda suka ba da gaskiya
ta wurin wautar wa'azin bishara. **22** Yahudawa
suna so su ga alama, Hellenawa kuma suna
neman hikima, **23** amma mu, muna wa'azin
Kiristi wanda aka gicciye ne, wanda ya zama
dutsen tuntuɓe ga Yahudawa, wauta kuma ga
Al'ummai, **24** amma ga su waɗanda Allah ya
kira, Yahudawa da Hellenawa, Kiristi ikon Allah
ne, da kuma hikimar Allah. **25** Gama wautar
Allah ta fi hikimar mutum, kuma rashin ƙarfin
Allah ya fi ƙarfin mutum. **26** 'Yan'uwa, ku tuna
yadda kuke sa'ad da aka kira ku. Babu masu
hikima da yawa a cikinku, bisa ga ganin mutum;
babu masu iko da yawa, babu masu martaba da
yawa bisa ga haihuwa. **27** Amma Allah ya zaɓi
abubuwa masu wautata duniya, don yă kunyata
masu hikima. Allah ya zaɓi abubuwa marasa
ƙarfi na duniya, domin ya ba wa masu ƙarfi
kunya. **28** Ya zaɓi abubuwa marasa martaba
na wannan duniya da kuma abubuwan da aka
rena da abubuwan da ba a ɗauka a bakin kome
ba, domin a wofinta abubuwan da ake ganinsu
da daraja, **29** domin kada wani ya yi taƙama a
gabansa. **30** Saboda Allah ne kuke cikin Kiristi
Yesu, shi wanda ya zama hikima a gare mu daga
Allah. Kiristi shi ne adalcinmu, da tsarkinmu, da
kuma fansarmu. **31** Saboda haka, kamar yadda
yake a rubuce cewa, "Duk wanda yake taƙama,
ya yi taƙama a cikin Ubangiji."

2 Da na zo wurinku'yan'uwa, ban zo da iya
magana ko wani mafificin hikima yayinda
na yi muku shelar shaida game da Allah ba. **2**
Don na ƙudura a raina sa'ad da nake tare da ku
cewa ba zan mai da hankali ga kome ba sai dai
Yesu Kiristi wanda aka gicciye. **3** Na zo wurinku
cikin rashin ƙarfi da tsoro, da rawan jiki ƙwarai.
4 Saƙona da wa'azina ba su zo cikin hikima

da kalmomin lallashi ba, sai dai da nuna ikon
Ruhu, 5 domin kada bangaskiyarku ta dogara a
kan hikimar mutane, sai dai a kan ikon Allah. 6
Duk da haka, muna sanar da sakon hikima cikin
wadanda suka balaga, amma ba hikima irin ta
wannan zamani ba ne, ko kuwa irin ta masu
mulkin zamanin nan, wadanda za su shude ba.
(aiōn g165) 7 A'a, muna magana ne a kan asirin
hikimar Allah, hikimar da tun dā, take a boye,
wadda Allah ya kaddara domin daukakarmu,
tun kafin farkon zamanai. (aiōn g165) 8 Ba ko daya
daga cikin masu mulkin wannan zamani da
ya fahimce ta, gama da a ce sun fahimce ta,
da ba su gicciye Ubangiji mai daukaka ba. (aiōn
g165) 9 Duk da haka, kamar yadda yake a rubuce
cewa, "Ba idon da ya taba gani, ba kunnen da
ya taba ji, ba kuma zuciyar da ta taba tunanin
abin da Allah ya shirya wa masu kaunarsa."
10 Amma Allah ya bayyana mana shi ta wurin
Ruhunsa. Ruhu yana bincika dukan abubuwa,
har ma da abubuwa masu zurfi na Allah. 11
Wane ne a cikin mutane ya san tunanin mutum,
in ba ruhun mutumin da yake cikinsa ba? Haka
kuma ba wanda ya san tunanin Allah, sai dai
Ruhun Allah. 12 Ba mu karbi ruhun duniya ba,
sai dai Ruhun da yake daga Allah, domin mu
fahimci abin da Allah ya ba mu hannu sake.
13 Wannan shi ne abin da muke sanarwa, ba
da kalmomin da muka koya ta wurin hikimar
mutum ba, amma da kalmomin da Ruhu yake
koyarwa, muna fadin gaskiya ta ruhaniya da
kalmomin ruhaniya. 14 Mutumin da ba shi da
Ruhu, ba ya yarda da abubuwan da suka fita
daga Ruhun Allah, domin wauta ce a gare shi.
Ba kuwa zai fahimce su ba, domin ta Ruhu ne
ake fahimtarsu. 15 Mutumin ruhaniya yakan
gwada dukan abubuwa, amma shi kansa ba
ya karkashin shari'ar mutum. 16 "Wa ya taba
sanin hankalin Ubangiji, har da zai koya masa?"
Amma muna da tunani iri na Kiristi ne.

3 'Yan'uwa, ban iya yi muku magana kamar
masu ruhaniya ba, sai dai kamar masu halin
mutuntaka, jarirai cikin bin Kiristi kawai. 2 Na
ba ku madara ba abinci mai tauri ba, domin ba
ku balaga ba a lokacin. Kai, har yanzu ma, ba
ku balaga ba. 3 Har yanzu kuna rayuwa bisa
ga halin mutuntaka. Da yake akwai kishi da
fadace-fadace a cikinku, ba rayuwa irin ta halin
mutuntaka ke nan kuke yi ba? Kuma ba rayuwa
irin ta mutane ce kawai kuke yi ba? 4 Gama
sa'ad da wani ya ce, "Ni na Bulus ne," wani
kuma ya ce, "Ni na Afollos ne," ba rayuwa irin
ta mutane ke nan kuke yi ba? 5 Shin, wane
ne Afollos? Wane ne kuma Bulus? Ai, bayi ne
kawai wadanda ta wurinsu kuka gaskata, kamar
yadda Ubangiji ya ba kowannensu aikinsa. 6
Ni na shuka iri, Afollos kuma ya yi banruwa,
amma Allah ne ya sa irin ya yi girma. 7 Don
haka, da wanda ya yi shuki, da wanda ya yi
banruwa, ba a bakin kome suke ba, sai dai
Allah kadai, mai sa abubuwa su yi girma. 8
Mutumin da ya yi shuki, da mutumin da ya yi
banruwa nufinsu daya ne, kuma kowannensu
zai sami lada gwargwadon aikinsa. 9 Gama mu
abokan aiki ne na Allah; ku kuwa gonar ce ta
Allah, ginin Allah kuma. 10 Ta wurin alherin
da Allah ya ba ni, na kafa tushen gini kamar
kwararren magini, wani kuma dabam yana gini
a kai. Amma kowa yă lura da yadda yake gini.
11 Gama babu wanda zai iya kafa wani tushen
gini dabam da wanda aka riga aka kafa, wanda
yake Yesu Kiristi. 12 In wani ya yi gini a kan
tushen ginin nan da zinariya, azurfa, duwatsu
masu daraja, itace, ciyawa ko kara, 13 aikin zai
bayyana kansa, domin za a nuna shi a sarari
a Ranar. Wuta ce za tă bayyana aikin, wutar
kuwa za tă gwada ingancin aikin kowa. 14 In
abin da kowane mutum ya gina ya tsaya, zai
sami lada. 15 In ya kone, zai yi hasara, amma
zai sami ceto, sai dai kamar wanda ya bi ta
tsakiyar wuta ne. 16 Ashe, ba ku sani ba cewa
ku kanku haikalin Allah ne, Ruhun Allah kuma
yana zaune a cikinku? 17 Duk wanda ya bata
haikalin Allah, Allah zai bata shi, don haikalin
Allah mai tsarki ne, ku ne kuwa haikalin nan. 18
Kada ku rudi kanku. In waninku yana tsammani
cewa yana da hikima, yadda duniya ta dauki
hikima, to, sai ya mai da kansa "wawa" don yă
zama mai hikima. (aiōn g165) 19 Gama hikimar
duniyan nan, wauta ce a gaban Allah, kamar
yadda yake a rubuce cewa, "Yakan kama masu
hikima a cikin makircinsu"; 20 kuma a rubuce
yake cewa, "Ubangiji ya san dukan tunanin

masu hikima banza ne.” 21 Saboda haka, kada
wani yă yi takama da mutum! Gama kome naku
ne, 22 ko Bulus ko Afollos ko Kefas ko duniya ko
rai ko mutuwa ko abubuwa na yanzu ko na nan
gaba, ai, duka naku ne, 23 ku kuwa na Kiristi ne,
Kiristi kuma na Allah ne.

4 Saboda haka, ya kamata mutane su ɗauke mu
a matsayin bayin Kiristi, da kuma a matsayin
waɗanda aka ba su amanar asirin abubuwan
Allah. 2 Yanzu fa, ana bukatar waɗanda aka ba
su rikon amana, dole su zama masu aminci. 3
Karamin abu ne a gare ni a ce ku ne za ku gwada
ni, ko kuwa a gwada ni a wata kotun mutane,
ai, ko ni kaina ba na yanka wa kaina hukunci.
4 Lamirina bai ba ni laifi ba, sai dai wannan
bai mai da ni marar laifi ba. Ubangiji ne mai
hukunta ni. 5 Saboda haka, kada ku shari’anta
kome tun lokaci bai yi ba. Ku jira sai Ubangiji ya
zo. Zai bayyana abin da yake a ɓoye a cikin duhu
a sarari, zai kuma tone nufin zukatan mutane.
A lokacin ne fa kowa zai karɓi yabo daga wurin
Allah daidai gwargwado. 6 To, fa’yan’uwa, ga
zancen waɗannan abubuwa, na misalta su ne
ga kaina, da kuma Afollos saboda ku, don ku
yi koyi da mu a kan abin da ake nufi da cewa,
“Kada ku zarce abin da yake a rubuce.” Ta haka,
ba za ku yi takama da wani mutum fiye da wani
ba. 7 Wa ya ce ka fi sauran mutane? Me kuma
kake da shi, wanda ba karɓa ka yi ba? In kuma
karɓa ka yi, me ya sa kake takama kamar ba
karɓa ba ne ka yi? 8 Kun riga kun sami duk abin
da kuke nema! Kun riga kun yi arziki! Kun zama
sarakuna, kun kuma zama haka ɗin ba tare da
mu ba! Da a ce kun riga kun zama sarakuna
mana da sai mu zama sarakuna tare da ku! 9
Gama a ganina fa, Allah ya baje mu manzanni a
karshen jerin gwanon, a matsayin mutanen da
aka hukunta ga mutuwa a filin wasanni. Mun
zama abin kallo ga dukan duniya, ga mala’iku
da kuma mutane. 10 Mun zama masu wauta
saboda Kiristi, ku kuwa kuna da hikima sosai a
cikin Kiristi! Ba mu da karfi, amma ku kuna da
karfi! Ana girmama ku, mu kuwa ana kaskantar
da mu! 11 Har yă zuwa wannan sa’a, yunwa da
kishirwa muke ciki, muna sanye da tsummoki,
ana wulakanta mu, ba mu kuma da gida. 12
Muna aiki da gaske da hannuwanmu. In aka
la’anta mu, mukan sa albarka. In aka tsananta
mana, mukan jimre; 13 in aka ɓata mana suna,
mukan mayar da alheri. Har yă zuwa wannan
lokaci, mu ne kamar jujin duniya, abin kyamar
kowa. 14 Ba don in kunyata ku ba ne na rubuta
wannan, sai dai don in gargaɗe ku a kan cewa
ku’ya’yana ne, kaunatattu. 15 Ko da kuna da
iyayen riko dubu goma cikin Kiristi, ba ku da
ubanni da yawa, gama a cikin Kiristi Yesu, na
zama mahaifi a gare ku, ta wurin bishara. 16
Saboda haka, ina rokonku ku yi koyi da ni. 17
Saboda wannan dalili ina aika muku Timoti,
ɗana, wanda nake kauna, mai aminci kuma a
cikin Ubangiji. Zai tunashe ku game da yadda
za ku bi Kiristi Yesu da kuma yadda ya yi daidai
da yadda nake koyarwa a ko’ina, a kowace
ikkilisiya. 18 Waɗansunku suna tsammani ba
zan zo wurinku ba har suna ɗagankai. 19 Amma
in Ubangiji ya yarda zan zo wurinku ba da
daɗewa ba. Sa’an nan zan bincike ko masu
wannan yawan ɗagan kan nan suna da wani iko.
20 Gama mulkin Allah ba cika baki ba ne, sai dai
ga iko. 21 Wanne kuka fi so in na zo? Kuna so
in tsananta muku ko in zama mai hankali da
kuma saukinkai?

5 Ana ba da labari cewa ana lalata a cikinku,
irin da ba a ma samu a cikin masu bautar
gumaka. Har mutum yana kwana da matar
mahaifinsa. 2 Har ya zama muku abin takama!
Ashe, bai kamata ku cika da bakin ciki ku kuma
daina zumunci da mutumin da yake aikata
wannan ba? 3 Ko da yake ba na nan tare da
ku cikin jiki, ina tare da ku a cikin ruhu. Na
riga na yanke wa wanda ya aikata wannan
hukunci, kamar dai ina tare da ku. 4 Saboda
haka sa’ad da kun taru ikon Ubangijinmu Yesu
kuma yana nan, ni ma ina tare da ku. 5 Ku mika
irin wannan mutum ga Shaiɗan, don a hallaka
halin nan na mutuntaka, ruhunsa kuma yă sami
ceto a ranar da Ubangiji zai dawo. 6 Ku daina
takama. Ba ku san cewa ɗan kankanin yisti
ne yakan sa dukan curin burodi yă kumbura
ba? 7 Ku kawar da tsohon yisti don ku zama
kamar sabon curi da aka yi babu yisti yadda dai
kuke. Gama an mika Kiristi Ɗan Ragon Bikin

Ƙetarewarmu. 8 Saboda haka, sai mu kiyaye
Bikin ba da burodi mai tsohon yisti ba, ba kuma
da yisti na ƙeta da mugunta ba, sai dai da
burodi marar yisti na sahihanci da na gaskiya.
9 Na rubuta muku cikin wasiƙata, kada ku yi
haɗa kai da masu aikin lalata. 10 Ko kusa, ba
na nufin fasikai marasa bi, ko makwaɗaita da
mazambata, ko matsafa, don in haka ne, sai yă
zama dole ku fita daga duniya. 11 Yanzu dai ina
rubuta muku cewa kada ku haɗa kai da duk mai
kiran kansa ɗan'uwa, amma yana fasikanci, ko
kwaɗayi, ko bautar gumaka, ko ɓata suna, ko
mashayi, ko mazambaci. Kada ku ko ci abinci da
irin wannan mutum. 12 Me zai kai yin hukunci
ga waɗanda ba'yan ikkilisiya ba. Ai, waɗanda
suke'yan ikkilisiya ne za ku hukunta. 13 Allah
zai hukunta waɗanda ba namu ba. "Ku yi waje
da irin mugun mutumin nan daga cikinku."

6 In wani a cikinku yana da damuwa da wani,
don me zai kai ƙara a gaban marasa bi,
maimakon yă kai ƙara a gaban tsarkaka? 2 Ba ku
san cewa tsarkaka ne za su yi wa duniya shari'a
ba? In kuwa za ku yi wa duniya shari'a, ai, kun isa
ku yi shari'a a kan ƙananan damuwoyi ke nan.
3 Ba ku san cewa za mu yi wa mala'iku shari'a
ba? Balle al'amuran da suka shafi duniyan nan!
4 Saboda haka, in kuna da damuwa game da irin
waɗannan al'amura, sai ku naɗa alƙalai ko cikin
waɗanda ba kome ba ne a ikkilisiya! 5 Na faɗi
haka ne don ku ji kunya. Ashe, ba za a iya samun
wani a cikinku mai hikima wanda zai iya sasanta
tsakanin masu bi ba? 6 Me zai sa ɗan'uwa yă
kai ƙarar ɗan'uwa, a gaban marasa bi? 7 Ƙarar
junanku ma da kuke yi, ai, kāsawa ce a gare
ku. Ba gara ku haƙura a cuce ku ba? Ku kuma
haƙura ko an zambace ku? 8 Amma ga shi ku da
kanku kuna cuta, kuna kuma zamba, har ma
ga'yan'uwanku ne kuke yi wannan. 9 Ba ku sani
ba cewa mugaye ba za su gāji mulkin Allah ba?
Kada fa a ruɗe ku. Ba masu fasikanci ko masu
bautar gumaka ko masu zina ko karuwan maza,
ko'yan daudu, 10 ko ɓarayi ko masu kwaɗayi ko
mashaya ko masu ɓata suna ko masu zamba
da za su gāji mulkin Allah. 11 Haka waɗansu a
cikinku ma suke a dā. Amma an wanke ku, an
tsarkake ku, aka kuma sa kuka zama marasa
laifi cikin sunan Ubangijinmu Yesu Kiristi da
kuma ta wurin Ruhun Allahnmu. 12 "Ina da
dama in yi kome," sai dai ba kome ba ne yake da
amfani. "Ina da dama in yi kome" sai dai ba abin
da zai mallake ni. 13 "An yi abinci domin ciki
ne, ciki kuma domin abinci." Amma Allah zai
hallaka su duka. Ba a yi jiki saboda fasikanci ba,
sai dai domin Ubangiji, Ubangiji kuma domin
jiki. 14 Ta wurin ikonsa, Allah ya tashe Ubangiji
daga matattu, haka zai tashe mu mu ma. 15 Ba
ku sani ba cewa jikunanku gaɓoɓin Kiristi ne
kansa? Zai kyautu in ɗauki gaɓoɓin Kiristi in
haɗa da jikin karuwa? Sam! 16 Ba ku san cewa
shi wanda ya haɗa jikinsa da karuwa sun zama
ɗaya a cikin jiki ke nan ba? Gama an ce, "Biyun
za su zama jiki ɗaya." 17 Wanda kuwa ya haɗa
jikinsa da Ubangiji ya zama ɗaya da shi ke nan a
ruhu. 18 Ku guji fasikanci. Duk sauran zunubai
da mutum yakan aikata suna waje da jikinsa,
amma mai yin fasikanci, yana ɗaukar alhalin
jikinsa ne. 19 Ba ku san cewa jikin nan naku
haikalin Ruhu Mai Tsarki ba ne wanda yake
cikinku yake kuma daga Allah? Ku ba na kanku
ba ne; 20 saye ku fa aka yi da tsada, saboda
haka, sai ku girmama Allah da jikinku.

7 To, game da zancen da kuka rubuto. Yana da
kyau mutum yă zauna ba aure. 2 Amma da
yake fasikanci ya yi yawa, ya kamata kowane
mutum yă kasance da matarsa, kowace mace
kuma da mijinta. 3 Ya kamata miji yă cika
hakkinsa na aure ga matarsa. Haka kuma matar
ta yi ga mijinta. 4 Jikin matar ba nata ne kaɗai
ba, amma na mijinta ne ma. Haka ma jikin
mijin, ba na shi ne kaɗai ba, amma na matarsa
ne ma. 5 Kada ku ƙi kwana da juna sai ko kun
yarda a junanku kuma na ɗan lokaci, don ku
himmantu ga addu'a. Sa'an nan ku sāke haɗuwa
don kada Shaiɗan yă jarrabce ku saboda rashin
ƙamewarku. 6 Wannan fa shawara ce nake ba
ku, ba umarni ba. 7 Da ma a ce dukan maza
kamar ni suke mana. Sai dai kowa da irin baiwar
da Allah ya yi masa; wani yana da wannan
baiwa, wani kuwa wancan. 8 To, ga marasa aure
da gwauraye kuwa ina cewa yana da kyau su
zauna haka ba aure, yadda nake. 9 Sai dai in ba
za su iya ƙame kansu ba, to, su yi aure, don yă

fi kyau a yi aure, da sha'awa ta sha kan mutum.
10 Ga waɗanda suke da aure kuwa ina ba da
wannan umarni (ba ni ba, amma Ubangiji) cewa
kada mace ta rabu da mijinta. 11 In kuwa ta
rabu da shi, sai ta kasance ba aure, ko kuma
ta sāke shiryawa da mijinta. Kada miji kuma
yă saki matarsa. 12 Ga sauran kuwa (ni ne fa
na ce ba Ubangiji ba), in wani ɗan'uwa yana
da mata wadda ba mai bi ba ce, kuma tana
so ta zauna tare da shi, kada yă sake ta. 13 In
kuma mace tana da miji wanda ba mai bi ba
ne, kuma yana so yă zauna tare da ita, kada tă
kashe auren. 14 Don miji marar ba da gaskiya
an tsarkake shi ta wurin matarsa. Mace marar
ba da gaskiya kuma an tsarkake ta ta wurin
mijinta. In ba haka ba'ya'yanku ba za su zama
da tsarki ba, amma kamar yadda yake, su masu
tsarki ne. 15 Amma in marar bi ɗin ya raba
auren, a ƙyale shi. A irin wannan hali, babu
tilas a kan wani, ko wata mai bi. Allah ya kira
mu ga zaman lafiya ne. 16 Ke mace, kin sani ne,
ko ke ce za ki ceci mijinki? Kai miji, ka sani ne,
ko kai ne za ka ceci matarka? 17 Duk da haka,
sai kowa yă kasance a rayuwar da Ubangiji ya sa
shi da kuma wanda Allah ya kira shi. Umarnin
da na kafa a dukan ikkilisiyoyi ke nan. 18 In an
riga an yi wa mutum kaciya sa'ad da aka kira
shi, to, kada yă zama marar kaciya. In an kira
mutum sa'ad da yake marar kaciya, to, kada a
yi masa kaciya. 19 Kaciya ba wani abu ba ne,
rashin kaciya kuma ba wani abu ba ne. Kiyaye
umarnin Allah shi ne muhimmin abu. 20 Ya
kamata kowa yă kasance a matsayin da yake
ciki sa'ad da Allah ya kira shi. 21 Kai bawa ne
sa'ad da aka kira ka? Kada wannan yă dame
ka, sai dai in kana iya samun'yanci, sai ka yi
amfani da wannan dama. 22 Gama wanda yake
bawa sa'ad da Ubangiji ya kira shi,'yantacce
ne na Ubangiji; haka ma, wanda yake'yantacce
sa'ad da aka kira shi, bawa ne na Kiristi. 23
Da tsada fa aka saye ku, kada ku zama bayin
mutane. 24 'Yan'uwa, a duk matsayin da mutum
yake sa'ad da aka kira shi, sai yă kasance haka a
sabuwar dangantakarsa da Allah. 25 To, game da
budurwai. Ba ni da wani umarni daga Ubangiji,
sai dai na yanke hukunci a matsayi wanda yake
amintacce ta wurin jinƙan Ubangiji. 26 Saboda
ƙuncin rayuwar da ake ciki, ina gani ya fi kyau
ku kasance yadda kuke. 27 In kuna da aure, kada
ku nemi kashe auren. In ba ku da aure, kada ku
nemi yin aure. 28 Amma idan ka riga ka yi aure,
to, ba laifi, ba zunubi ba ne, kuma idan yarinya
ta yi aure, ba tă yi laifi ba. Sai dai waɗanda suka
yi aure za su fuskanci damuwoyi masu yawa a
cikin rayuwa, ni kuwa ina so in fisshe su daga
wannan. 29 'Yan'uwa, abin da nake nufi shi
ne, lokaci ya rage kaɗan. Daga yanzu, waɗanda
suke da mata ya kamata su yi rayuwa kamar ba
su da su; 30 waɗanda suke kuka kuma kamar
ba kuka suke yi ba, waɗanda suke farin ciki
kuwa kamar ba farin ciki suke yi ba. Waɗanda
suka sayi abu su yi kamar ba nasu ba ne; 31
masu amfani da kayan duniya kuwa, kada su
duƙufa a cikinsu. Gama duniyan nan a yadda
take mai shuɗewa ce. 32 Zan so ku'yantu daga
damuwa. Mutum marar aure ya damu ne da
al'amuran Ubangiji, yadda zai gamshi Ubangiji.
33 Amma mutumin da yake da aure yakan damu
ne da al'amuran wannan duniya, yadda zai
gamshi matarsa 34 hankalinsa a rabe yake.
Mace marar aure ko kuwa budurwa ta damu
ne da al'amuran Ubangiji. Nufinta shi ne ta ba
da kanta ga Ubangiji cikin jiki da ruhu. Amma
mace da take da aure ta damu ne da al'amuran
wannan duniya, yadda za tă gamshi mijinta.
35 Na faɗa haka don amfaninku ne, ba don in
ƙuntata muku ba. Sai dai don ku yi rayuwa
a hanyar da ta dace da nufin ku himmantu
ga bautar Ubangiji ba da raba hankali ba. 36
In mutum ya ga cewa ba ya nuna halin da ya
kamata ga budurwar da ya yi alkawarin aure
da ita, in kuma shekarunta suna wucewa, shi
kuma ya ga ya kamata yă yi aure, to, sai yă yi.
Ba zunubi ba ne. Ya kamata su yi aure. 37 Amma
mutumin da ya riga ya yanke shawara a ransa,
wanda kuma ba lalle ba ne amma yana iya shan
kan nufinsa, kuma ya riga ya zartar a zuciyarsa
ba zai auri budurwar ba, wannan mutum ma ya
yi abin da ya dace. 38 Don haka, wanda ya auri
budurwar ya yi daidai, amma wanda bai aure
ta ba ya ma fi. 39 Mace tana haɗe da mijinta
muddin yana da rai. Amma in mijinta ya mutu,
tana da'yanci ta auri wanda take so. Amma fa,
sai mai bin Ubangiji. 40 A nawa ra'ayi, za tă fi

jin dadî in ta zauna haka, a ganina kuwa ina ba
ku shawara ce daga Ruhun Allah da na ce haka.

8 To, game da abincin da aka miƙa hadaya
ga gumaka kuwa. Mun san cewa dukanmu
muna da ilimi. Ilimi yakan kawo girman kai,
amma ƙauna takan gina. **2** Mutumin da yake
tsammani ya san abu, sanin da yake da shi
bai isa ba. **3** Amma mutumin da yake ƙaunar
Allah, Allah yana sane da shi. **4** To, game da cin
abincin da aka miƙa hadaya ga gumaka kuwa,
mun san cewa "Gunki ba kome ba ne a duniya",
kuma "Babu wani Allah sai dai ɗaya." **5** Gama
ko da akwai abubuwan da ake ce da su alloli,
a sama ko a ƙasa (don kuwa akwai "alloli" da
"iyayengiji" da yawa), **6** duk da haka a gare
mu dai akwai Allah ɗaya kaɗai, Uba, wanda
dukan abubuwa suke daga gare shi, wanda
kuma saboda shi ne muke rayuwa, kuma akwai
Ubangiji ɗaya, Yesu Kiristi, wanda ta wurinsa
ne aka yi dukan abu, ta wurinsa ne kuma muke
rayuwa. **7** Amma ba kowa ne ya san wannan ba.
Har yanzu, waɗansu mutane sun saba da tunani
cewa gumaka ainihi ne, saboda haka sa'ad da
suka ci irin abincin nan, sukan ɗauka cewa
kamar an miƙa wa ga gunki ne, kuma da yake
lamirinsu ba ƙarfi, yakan ƙazantu. **8** Gaskiya ne
cewa ba ma samun yardar Allah ta wurin abin
da muke ci. Ba ma rasa wani abu idan ba mu
ci ba, kuma ba ma ƙaru da wani abu in muka
ci. **9** Sai dai ku yi hankali, kada yin amfani
da'yancinku yă zama abin sa tuntuɓe ga marasa
ƙarfi. **10** Gama in wani wanda lamirinsa ba shi
da ƙarfi ya gan ka, kai da kake da wannan sani,
kana ci a haikalin gumaka, ashe, ba zai sami
ƙarfin halin cin abin da aka miƙa wa gumaka
ba? **11** Saboda haka ta wurin sanin nan naka
sai ka sa wannan ɗan'uwa marar ƙarfi wanda
Kiristi ya mutu dominsa yă hallaka. **12** Sa'ad
da ka rushe lamiri mai bi marar ƙarfi, ka yi wa
Kiristi zunubi ke nan. **13** Saboda haka, in abin
da nake ci zai sa ɗan'uwana yă yi zunubi, ba
zan ƙara cin nama ba, don kada in sa shi yă yi
tuntuɓe. **(aiōn g165)**

9 Ba ni da'yanci ne? Ni ba manzo ba ne?
Ni ban gan Yesu Ubangijinmu ba ne? Ba
ku ne sakamakon aikina cikin Ubangiji ba?
2 Ko da waɗansu ba su ɗauke ni a matsayin
manzo ba, tabbatacce, ni manzo ne a gare
ku! Gama ku ne hatimin manzancina a gaban
Ubangiji. **3** Wannan ita ce kāriyata ga waɗanda
suke tuhumata game da manzancina. **4** Ba mu
da'yancin ci da sha ne? **5** Ba mu da'yancin tafiya
tare da matar da muka aura mai bi kamar sauran
manzanni da'yan'uwan Ubangiji da kuma Kefas
suke yi? **6** Ko ni da Barnabas ne kawai ba mu
da'yanci a ɗauke mana aikin ci da kai? **7** Wa yake
ciyar da kansa yayinda yake aikin soja? Wa yake
shukar gonar inabi, da ba ya cin amfaninta? Wa
yake kiwon garke, da ba ya sha madararsa? **8** Ina
fadîn wannan bisa ga ra'ayin mutum kawai ne?
Ashe, Doka ma ba tă faɗa haka ba? **9** Gama yana
a rubuce a cikin Dokar Musa cewa, "Kada ka sa
wa saniya takunkumi sa'ad da yake sussukar
hatsi." Kuna tsammani a kan shanu ne Allah ya
damu sa'ad da ya ce haka? **10** Babu shakka, ya yi
maganan nan saboda mu ne. Ko ba haka ba? I,
an rubuta wannan saboda mu ne, domin sa'ad
da mai noma yake noma, mai sussuka kuma
yana sussuka, suna wannan ne da bege za su
sami rabonsu daga girbin. **11** In muka shuka iri
na ruhaniya a cikinku, ashe, bai kamata mu yi
girbin abin biyan bukatarmu daga gare ku ba? **12**
In waɗansu suna samun wannan taimako daga
gare ku, ashe, mu ba mu fi cancanta mu samu
ba? Amma ba mu yi amfani da wannan'yancin
ba. A maimakon haka, mun jure da kome,
domin kada mu hana bisharar Kiristi yaɗuwa.
13 Ashe, ba ku san cewa waɗanda suke hidima a
haikali suna samun abincinsu daga haikali ba
ne, waɗanda kuma suke hidima a bagade suna
samun rabo a hadayar da suka miƙa ba ne? **14**
Haka ma Ubangiji ya umarta cewa ya kamata
waɗanda suke wa'azin bishara, su sami abin
biyan bukatarsu daga bisharar. **15** Amma ban yi
amfani da ko ɗaya daga cikin waɗannan'yancin
ba. Ba kuma ina rubuta muku wannan da fata za
ku yi mini waɗannan abubuwa ba ne. Gwamma
in mutu, da wani yă hana ni wannan abin
taƙama. **16** Duk da haka, sa'ad da ina wa'azin
bishara, ba na taƙama, domin tilas ne a gare ni
in yi wa'azi. Kaitona, in ban yi wa'azin bishara
ba! **17** In na yi wa'azi da yardar rai, ina da lada;

in ba da yardar rai ba, ina dai cika amana da aka
danƙa mini ne. 18 To, mene ne ladana? Ladana
kaɗai shi ne, in yi wa'azin bishara, in kuma yi
shi a kyauta, yadda ba zan yi amfani da'yancina
cikin wa'azin ba. 19 Ko da yake ina da'yanci ba
na kuma ƙarƙashin kowa, na mai da kaina bawa
ga kowa, domin in rinjayi mutane da yawa. 20
Ga Yahudawa na zama kamar mutumin Yahuda,
domin in rinjayi Yahudawa. Ga waɗanda suke
ƙarƙashin doka kuma, na zama kamar wanda
yake ƙarƙashin Dokar (ko da yake ni kaina ba na
ƙarƙashin Doka), domin in rinjayi waɗanda suke
ƙarƙashin Doka. 21 Ga waɗanda ba su da Dokar
kuwa, na zama kamar wanda ba shi da Dokar (ko
da yake ba ni da'yanci daga dokar Allah, amma
ina ƙarƙashin dokar Kiristi), domin in rinjayi
waɗanda ba su da dokar. 22 Ga waɗanda ba su
da ƙarfi, na zama marar ƙarfi, domin in rinjayi
waɗanda ba su da ƙarfi. Na zama dukan abu ga
dukan mutane, domin ko ta yaya in zai yiwu,
in ceci waɗansu. 23 Ina yin dukan waɗannan
ne saboda bishara, domin in sami rabo a cikin
albarkarta. 24 Ba ku sani ba cewa a gasar gudu,
dukan masu gudu sukan yi gudu, amma guda ne
kaɗai yakan sami lada? To, sai ku yi gudu yadda
za ku sami lada. 25 Duk'yan wasan gasa sukan
hori kansu sosai. Sukan yi haka domin su sami
rawanin da ba zai daɗe ba. Amma mu muna yi
ne domin mu sami rawanin da zai dawwama. 26
To, ni fa ba gudu nake yi kamar mai gudu ba
wurin zuwa ba. Dambena kuma ba naushin iska
nake yi ba. 27 A'a, ina horon jikina in mai da shi
bawana, saboda bayan na yi wa waɗansu wa'azi,
ni kaina kada in kāsa cancantar samun lada.

10 Ba na so ku kasance da rashin
sani,'yan'uwa, cewa dukan kakannin-
kakanninmu sun yi tafiya a ƙarƙashin girgije,
dukansu kuma suka bi ta tsakiyar teku. 2 An
yi wa dukansu baftisma ga bin Musa a cikin
girgije da kuma cikin teku. 3 Dukansu sun
ci abincin ruhaniya guda 4 suka kuma sha
ruwan ruhaniyan nan guda; gama sun sha daga
dutsen ruhaniya nan, wanda ya yi tafiya tare
da su, wannan dutsen kuwa Kiristi ne. 5 Duk
da haka, Allah bai ji daɗin yawancinsu ba;
gawawwakinsu kuwa suka bazu ko'ina a cikin
hamada. 6 To, waɗannan abubuwa misalai ne
a gare mu, kada mu yi marmarin mugayen
abubuwa, kamar yadda suka yi. 7 Kada ku
zama masu bautar gumaka, yadda waɗansunsu
suka zama; kamar yadda yake a rubuce cewa,
"Mutanen suka zauna don su ci su kuma sha,
suka kuma tashi suka shiga rawa ta rashin
kunya." 8 Kada fa mu yi fasikanci yadda
waɗansunsu suka yi, har a rana guda mutane
dubu ashirin da uku a cikinsu suka mutu. 9
Kada mu gwada Kiristi yadda waɗansunsu suka
yi, har macizai suka kakkashe su. 10 Kada kuma
ku yi gunaguni yadda waɗansunsu suka yi,
har mala'ika mai hallakarwa ya hallaka su. 11
Waɗannnan abubuwa sun same su ne, domin
su zama abubuwan koyi, aka kuma rubuta su
domin a gargaɗe mu, mu da ƙarshen zamani
ya zo mana. (aiōn g165) 12 Saboda haka in kana
tsammani kana tsaye ne, to, ka yi hankali kada
ka fāɗi! 13 Ba jarrabar da ta taɓa samunku,
wadda ba a saba yi wa mutum ba. Allah mai
aminci ne; ba zai bari a jarrabce ku fiye da
ƙarfinku ba. Amma in aka jarrabce ku, zai
nuna muku mafita, domin ku iya cin nasara. 14
Saboda haka abokaina ƙaunatattu, ku guje wa
bautar gumaka. 15 Ina magana da ku a kan ku
mutane ne fa masu azanci; ku duba da kanku
ku ga abin da nake faɗa. 16 Kwaf nan na godiya
da muke yin godiya da shi, ashe ba tarayya ce
a cikin jinin Kiristi ba? Wannan burodi kuma
da muke karya mu ci, ashe, ba tarayya ne a
cikin jikin Kiristi ba? 17 Da yake burodin nan
ɗaya ne, ashe kuwa, mu da muke da yawa jiki
ɗaya ne, gama dukanmu muna ci daga burodi
nan guda. 18 Ku dubi mutanen Isra'ila mana.
Ashe, waɗanda suke cin hadayu, ba ɗaya suke
da juna cikin cin hadayun da aka miƙa a bagade
ba? 19 To, me kuke tsammani nake nufi a nan?
Hadayar da aka miƙa wa gunki ce wani abu, ko
kuma gunkin ne wani abu? 20 A'a, ina nufin
akan miƙa hadayun da masu bautar gumaka
suka wa aljanu ne, ba Allah ba. Ba na so ku zama
ɗaya da aljanu. 21 Ba zai yiwu ku sha daga kwaf
na Ubangiji ku kuma sha daga kwaf na aljanu
ba, ba ya yiwuwa ku ci a teburin Ubangiji, ku
kuma ci a teburin aljanu. 22 Ashe, so muke mu
tsokani Ubangiji ya yi kishi? Mun fi shi ƙarfi

ne? 23 “Ana da dama a yi kome” sai dai ba
kome ba ne yake da amfani. “Ana da dama a
yi kome” sai dai ba kome ba ne mai ginawa.
24 Kada wani yă kula da kansa kawai, sai dai
yă kula da waɗansu kuma. 25 Ku ci kowane
abin da ake sayarwa a kasuwar nama ba sai kun
tambaya ba don kada lamiri yă damu da inda
abin ya fito, 26 gama “Duniya da duk abin da
yake cikinta na Ubangiji ne.” 27 In wani marar
bi ya gayyace ku cin abinci kuka kuwa yarda ku
je, sai ku ci ko mene ne da aka sa a gabanku, ba
tare da tambaya don kada lamiri yă damu da
inda abin ya fito. 28 Sai dai in wani ya ce muku,
“Ai, wannan an miƙa ne wa gunki,” to, kada ku
ci, saboda duban mutuncin wannan da ya gaya
muku, don kuma lamiri yă kasance babu laifi 29
ina nufin lamirin wancan mutum ne fa, ba naku
ba. Don me lamirin wani zai shari’anta’yancina?
30 In na ci abinci da godiya, don me za a zarge
ni a kan abin da na ci da godiya ga Allah? 31
Saboda haka, duk abin da kuke yi, ko ci ko sha,
ku yi shi duka saboda ɗaukakar Allah. 32 Kada
ku sa wani yă yi tuntuɓe, ko mutumin Yahuda
ne, ko mutumin Al’ummai ko kuma ikkilisiyar
Allah 33 kamar dai yadda nake ƙoƙarin faranta
wa kowa rai, ta kowace hanya. Gama ba don
kaina kaɗai nake yi ba, sai dai don amfanin
mutane da yawa, don su sami ceto.

11 Ku bi gurbina, kamar yadda ni nake bin
gurbin Kiristi. 2 Ina yabonku saboda kuna
tunawa da ni a cikin kowane abu, kuna kuma
riƙe da koyarwar, yadda na ba ku. 3 To, ina so
ku gane cewa shugaban kowane namiji Kiristi
ne, shugaban mace namiji ne, shugaban Kiristi
kuma Allah ne. 4 Kowane namijin da ya yi
addu’a ko annabci da kansa a rufe ya jawo
kunya wa kansa. 5 Duk macen da ta yi addu’a
ko annabci da kanta a buɗe kuwa ta rena kanta,
ya zama kamar an aske kanta ke nan. 6 In mace
ba ta so tă rufe kanta, to, sai tă aske gashinta;
in kuwa abin kunya ne mace tă yanke ko tă
aske gashinta, to, sai tă rufe kanta. 7 Namiji
kuwa bai kamata ya rufe kansa ba, da yake
shi kamannin Allah ne, da kuma darajar Allah,
amma mace dai, darajar namiji ne. 8 Gama
namiji bai fito daga mace ba, sai dai mace ce ta
fito daga namiji. 9 Ba a kuma halicci namiji don
mace ba, sai dai mace don namiji. 10 Don haka,
saboda wannan, da kuma saboda mala’iku, dole
mace ta ɗaura wani abu a kanta. 11 Duk da
haka a cikin Ubangiji, mace ba a rabe take da
namiji ba, namiji kuma ba a rabe yake da mace
ba. 12 Kamar yadda mace ta fito daga namiji,
haka kuma aka haifi namiji ta wurin mace. Sai
dai kowane abu daga Allah yake. 13 Ku kanku
duba mana. Ya yi kyau mace tă yi addu’a ga
Allah da kanta a buɗe? 14 Kai, yadda halitta
take ma, ai, ta koya muku cewa in namiji yana
da dogon gashi, abin kunya ne a gare shi, 15
amma in mace tana da dogon gashi, ai, daraja
ce a gare ta. Gama an ba ta dogon gashi saboda
rufe kanta ne. 16 In akwai mai gardama da
wannan, to, mu dai ba mu da wata al’ada, haka
ma ikkilisiyoyin Allah. 17 Game da umarnan
nan dai, ban yaba muku ba, domin taruwarku
ba ta kirki ba ce, ɓarna ce. 18 Da farko dai, na ji
cewa sa’ad da kuka taru a matsayin ikkilisiya,
akwai tsattsaguwa a tsakaninku, har na fara
yarda da zancen. 19 Ba shakka dole a sami
bambanci a tsakaninku don a nuna wa Allah
ya amince da shi a cikinku. 20 Sa’ad da kuka
taru, ba Cimar Ubangiji kuke ci ba, 21 gama
yayinda kuke ci, kowa yakan ci gaba ba tare da
jiran wani ba. Wani yă zauna da yunwa, wani
kuma yă bugu. 22 Kai, ba ku da gidajen da za
ku ci ku sha ne? Ko dai kun rena ikkilisiyar
Allah ne, kuna kuma wulaƙanta waɗanda ba
su da kome? Me zan ce muku? In yabe ku ne
game da wannan? A’a, ko kaɗan! 23 Gama abin
da na karɓa daga wurin Ubangiji shi ne nake
ba ku. Ubangiji Yesu, a daren da aka bashe
shi, ya ɗauki burodi, 24 bayan ya yi godiya, sai
ya kakkarya ya ce, “Wannan jikina ne, wanda
yake dominku, ku yi wannan don tunawa da
ni.” 25 Haka kuma bayan cimar, ya ɗauki kwaf,
yana cewa, “Wannan kwaf ne sabon alkawari a
jinina; ku yi wannan, a duk sa’ad da kuke sha,
don tunawa da ni.” 26 Gama a duk sa’ad da
kuke cin wannan burodi, kuke kuma sha daga
wannan kwaf, kuna shelar mutuwar Ubangiji
ne har yă dawo. 27 Saboda haka, duk wanda ya
ci burodin ko ya sha daga kwaf na Ubangiji da
rashin cancanta, ya yi laifin wulaƙanta jiki da

jinin Ubangiji ke nan. 28 Dole kowa yă bincike
kansa kafin yă ci burodin yă kuma sha daga
kwaf dîn. 29 Gama duk wanda ya ci ya kuma
sha ba tare da fahimtar jikin Ubangiji ba, ya
ci ya kuma sha wa kansa hukunci ne. 30 Shi
ya sa da yawa a cikinku ba su da ƙarfi, suna
kuma da rashin lafiya, waɗansunku kuma sun
riga sun yi barci. 31 Amma in da za mu auna
kanmu sosai, da ba za mu shiga irin hukuncin
nan ba. 32 Duk da haka sa'ad da Ubangiji ya
hukunta mu, ana yin mana horo ne don kada a
ƙarshe a hallaka mu tare da duniya. 33 Saboda
haka'yan'uwana, sa'ad da kuka taru don ci, ku
jira juna. 34 In wani yana jin yunwa, sai yă ci
abinci a gida, saboda in kuka taru kada yă jawo
hukunci. Sa'ad da na zo kuma zan ba da ƙarin
umarnai.

12 To, game da baye-baye na
ruhaniya,'yan'uwa, ba na so ku kasance da
rashin sani. 2 Kun san cewa sa'ad da kuke masu
bautar gumaka, ya zama, an shawo kanku, aka
kuma ɓad da ku ga bin gumaka marasa magana.
3 Saboda haka, ina gaya muku cewa ba wani mai
magana da ikon Ruhun Allah da zai ce, "Yesu
la'ananne ne," haka kuma ba wanda zai ce,
"Yesu Ubangiji ne," sai wanda Ruhu Mai Tsarki
yake bi da shi. 4 Akwai baye-baye iri dabam-
dabam, amma Ruhu ɗaya ne. 5 Akwai hidimomi
iri-iri, amma Ubangiji ɗaya ne. 6 Akwai aiki
iri-iri, amma duk Allah ɗaya ne yake aikata
su a cikin dukan mutane. 7 An ba wa kowane
mutum bayyanuwar Ruhu don amfanin kowa. 8
Ga wani, an ba shi saƙon hikima ta wurin Ruhu,
ga wani baiwar saƙon sani ta wurin wannan
Ruhu guda. 9 Ga wani bangaskiya ta wurin
wannan Ruhu, ga wani kuma baiwar warkarwa
ta wurin wannan Ruhu guda. 10 Ga wani yin
ayyukan banmamaki, ga wani annabci, ga wani
baiwar rarrabe ruhohi, ga wani baiwar magana
da harsuna dabam-dabam, ga wani har wa yau
iya fassarar harsuna. 11 Duk waɗannan aiki ne
na wannan Ruhu guda, yana kuma ba da su ga
kowane mutum, yadda yake so. 12 Jiki guda
ne, ko da yake an yi shi da gaɓoɓi da yawa;
gaɓoɓin kuma ko da yake da yawa suke, jiki
ɗaya ne. Haka yake da Kiristi. 13 Dukanmu an yi
mana baftisma ta wurin Ruhu guda zuwa ga
jiki guda, ko Yahudawa ko Hellenawa, bawa
ko'yantacce, an kuma ba wa dukanmu wannan
Ruhu guda mu sha. 14 To, ba a yi jiki da gaɓa
ɗaya kawai ba, amma da gaɓoɓi da yawa. 15 Da
ƙafa za tă ce, "Saboda ni ba hannu ba ce, ni ba
gaɓar jiki ba ce." Wannan ba zai hana ta zama
gaɓar jikin ba. 16 Da kunne zai ce, "Saboda ni
ba ido ba ne, ni ba gaɓar jiki ba ne." Wannan
ba zai hana shi zama gaɓar jikin ba. 17 Da a
ce dukan jiki ido ne, da me za a ji? Da kuma a
ce dukan jiki kunne ne, da me za a sansana?
18 Tabbatacce, Allah ya shirya gaɓoɓin jiki,
kowannensu, kamar yadda yake so su zama. 19
Da a ce dukan jiki gaɓa ɗaya ne, da ina sauran
jikin? 20 Yadda yake dai, akwai gaɓoɓi da yawa,
amma jiki ɗaya. 21 Ba dama ido ya ce wa hannu,
"Ba na bukatarka ba!" Kai kuma ba zai ce wa
ƙafafu, "Ba na bukatarku ba!" 22 A maimakon
haka, gaɓoɓin jiki da ake gani kamar ba su
da ƙarfi, su ne masu muhimmanci. 23 Kuma
gaɓoɓin da muke tsammani ba su da martaba
sosai, su ne mukan fi ba su girma. Sa'an nan
gaɓoɓi marasa kyan gani, mun fi mai da hankali
a kansu, 24 gaɓoɓi masu kyan gani kuwa, ba su
bukatar yawan girmamawa. Allah ya harhaɗa
jikunanmu yadda gaɓoɓin da ake gani kamar ba
su da muhimmanci suna da amfani, 25 don kada
rarrabuwa ta kasance a jiki, sai dai gaɓoɓin
jiki su kula da juna. 26 In wata gaɓa tana a
damuwa, duk sai su damu tare. In kuma an
ɗaukaka wata gaɓa, sai duk su yi farin ciki tare.
27 To, ku jikin Kiristi ne, kowannenku kuwa
gaɓarsa ne. 28 A cikin ikkilisiya, da farko dai
Allah ya zaɓa waɗansu ya naɗa su su zama
manzanni, na biyu annabawa, na uku malamai,
sa'an nan masu yin ayyukan banmamaki, sai
masu baiwar warkarwa, da masu taimakon
waɗansu, da masu baiwar gudanarwa, sa'an
nan kuma masu magana da harsuna iri-iri. 29
Shin, duka ne manzanni? Duka ne annabawa?
Duka ne malamai? Duka ne suke da baiwar
yin ayyukan banmamaki? 30 Duka ne suke da
baiwar warkarwa? Duka ne suke magana da
harsuna? Duka ne suke iya fassara? 31 Sai dai
ku yi marmarin neman baye-baye mafi girma.
Yanzu kuwa zan nuna muku mafificiyar hanya.

13 In ina iya yin magana da harsunan mutane,
da na mala'iku, amma ba ni da ƙauna, na
zama kamar kuge mai yawan ƙara, ko kuma
ƙararrawa mai amo kawai. **2** In ina da baiwar
annabci, ina kuma iya fahimtar dukan asirai
da dukan ilimi, in kuma ina da bangaskiyar
da zan iya kawar da manyan duwatsu, amma
ba ni da ƙauna, ni ba kome ba ne. **3** In na ba
wa matalauta dukan abin da nake da shi, na
kuma miƙa jikina a ƙone, amma ba ni da ƙauna,
ban yi riban kome ba. **4** Ƙauna tana da haƙuri,
ƙauna tana da kirki. Ba ta kishi, ba ta burga, ba
ta da girman kai. **5** Ba ta rashin ladabi, ba ta
sonkai, ba ta da saurin fushi, ba ta riƙe mutum
a zuciya. **6** Ƙauna ba ta jin daɗin mugunta, sai
dai ta ji daɗin gaskiya. **7** Tana kāriya kullum,
tana amincewa kullum, tana bege kullum, tana
jimrewa kullum. **8** Ƙauna ba ta ƙarewa. Amma
in akwai annabci zai shuɗe, harsuna su ɓace,
ilimi kuma zai ƙare. **9** Gama saninmu ba cikakke
ba ne, annabcinmu kuma ba cikakke ba ne. **10**
Sai dai sa'ad da cikakken ya zo, sai wanda ba
cikakke yă shuɗe. **11** Sa'ad da nake yaro, na yi
magana kamar yaro, na yi tunani kamar yaro,
na yanke shawara kamar yaro. Da na isa mutum
kuwa, sai na bar halin yarantakata. **12** Yanzu
kam muna ganin abubuwa kamar a madubi sai
dai ba sosai ba, amma a ranan nan za mu gani
fuska da fuska. Yanzu kam sanina ba cikakke ba
ne, amma a ranan nan zan kasance da cikakken
sani, kamar dai yadda Allah ya san ni a yanzu.
13 Yanzu kam abubuwan nan uku sun tabbata,
bangaskiya, bege, da kuma ƙauna. Sai dai mafi
girma a cikinsu ita ce ƙauna.

14 Ku bi halin ƙauna kuna kuma marmarin
neman baye-bayen ruhaniya, musamman
baiwar annabci. **2** Gama duk wanda yake magana
da wani harshe ba da mutane yake magana ba,
sai dai da Allah. Tabbatacce, ba wanda yake
fahimtarsa; yana faɗin asirai ta wurin ruhu ne.
3 Amma duk wanda yake annabci, yana magana
ne da mutane domin yă gina su, yă ƙarfafa
su, yă kuma yi musu ta'aziyya. **4** Wanda yake
magana da wani harshe kuwa, kansa yake gina,
amma mai annabci, ikkilisiya ce yake gina. **5**
Zan so kowannenku yă yi magana da harsuna,
sai dai zan fi so ku yi annabci. Wanda yake
annabci ya fi wanda yake magana da harsuna,
sai dai in ya fassara don ikkilisiya ta ginu. **6**
To,'yan'uwa, a ce na zo wurinku ina kuma yin
magana da waɗansu harsuna, amfanin me zan
yi muku in ban zo muku da wani bayani ko sani
ko annabci, ko kuma kalmar koyarwa ba? **7**
Abubuwan nan marasa rai ma da sukan yi ƙara,
kamar su algaita ko molo, in muryarsu ba tă fita
sosai ba, yaya wani zai san abin da ake busawa
ko kaɗawa? **8** Haka ma in ba a busa ƙaho sosai
ba, wa zai yi shirin yaƙi? **9** Haka yake sa'ad da
kuka yi magana da waɗansu harsunan da ba a
fahimta. In babu wanda zai san abin da kuke
faɗi, za ka dai yi wa iska magana ne kawai. **10** Ba
shakka akwai harsuna iri-iri a duniya, duk da
haka kowane a cikinsu yana da ma'ana. **11** To,
in ban gane ma'anar abin da wani yake faɗi ba,
ni baƙo ne ga mai maganar, shi kuma baƙo ne a
gare ni. **12** Haka yake a gare ku. Da yake kuna
marmarin samun baye-bayen ruhaniya, sai ku
ba da ƙarfinku ga yin amfani da waɗanda za su
gina ikkilisiya. **13** Saboda haka, duk wanda yake
magana da harshe, sai yă yi addu'a a yi masa
baiwar fassara. **14** Gama in na yi addu'a da wani
harshe, ruhuna ne yake addu'a, amma tunanina
bai amfana kome ba. **15** To, me zan yi? Akwai
lokutan da zan yi addu'a da ruhuna; akwai kuma
lokutan da zan yi addu'a da hankalina. Wani
lokaci ya kamata in yi waƙa da ruhuna, a wani
lokacin kuma in yi waƙa da hankalina. **16** A
cewa waɗansu baƙi suna cikin sujadarku, sa'ad
da kuke yabon Allah da ruhunku, yaya waɗanda
suke tare ku za su fahimta, har su ce, "Amin,"
da yake ba su san abin da kuke faɗi ba? **17** Ko da
yake kuna ba da godiya da kyau, amma wancan
mutumin da yake tare da ku bai ginu ba. **18** Na
gode wa Allah, domin ina magana da harsuna
fiye da ku duka. **19** Amma a cikin ikkilisiya zan
gwammace in yi magana da kalmomi biyar da
za a fahimta don in koyar da waɗansu da a ce in
yi magana da kalmomi guda dubu goma a wani
harshe. **20** 'Yan'uwa, ku daina tunani kamar
yara. Wajen mugunta ku zama jarirai, sai dai
wajen tunaninku, ku zama manya. **21** A cikin
Doka yana a rubuce cewa, "Ta wurin mutane
masu baƙin harsuna da kuma ta leɓunan baƙi

zan yi magana da waɗannan mutane, amma duk
da haka, ba za su saurare ni ba," in ji Ubangiji.
22 Harsuna fa alama ce ba ga masu bi ba, sai
dai ga marasa bi. Annabci kuwa ga masu bi ne
ba ga marasa bi ba. 23 Saboda haka, in dukan
ikkilisiya ta taru, kowa kuma yana magana
da waɗansu harsuna, sai waɗansu jahilai ko
waɗansu marasa bi suka shigo, ashe, ba za su ce
kuna hauka ba? 24 Amma in wani marar bi, ko
jahili ya shigo sa'ad da kowa yana annabci, sai
maganar kowa ta ratsa shi, za su shawo kansa
yă gane cewa shi mai zunubi ne saboda abin
da kowa yake faɗi, 25 asirin zuciyarsa kuma
su bayyana a fili. Don haka, zai fāɗi a ƙasa
yă yi wa Allah sujada yana cewa, "Lalle, Allah
yana cikinku!" 26 Me za mu ce ke nan'yan'uwa?
Sa'ad da kuka taru, wani yakan yi waƙa, wani
koyarwa, wani wahayi, wani yin magana da
wani harshe, wani kuma fassara. Dole ne a yi
duka don gina ikkilisiya. 27 In kuwa waɗansu
za su yi magana a wani harshe, to, kada su fi
mutum biyu ko uku, kuma a yi bi da bi, wani
kuma yă fassara. 28 In babu mai fassara, sai mai
magana yă yi shiru a cikin ikkilisiya, yă yi wa
kansa magana da kuma Allah. 29 Annabawa biyu
ko uku za su iya yin magana, sauran kuma sai
su auna a hankali abin da aka faɗa. 30 In kuma
wahayi ya zo wa wani da yake zaune, sai mai
magana na farko yă yi shiru. 31 Dukanku kuna
iya yin annabci bi da bi, domin kowa yă sami
koyarwa da ƙarfafawa. 32 Ruhohin annabawa
kuwa suna ƙarƙashin sarrafawar annabawa. 33
Gama Allah, ba Allah mai sa rikicewa ba ne,
sai dai mai salama. Kamar yadda yake a dukan
ikkilisiyoyi na tsarkaka. 34 Ya kamata mata su
zauna shiru a cikin ikkilisiyoyi. Ba su da izinin
yin magana, sai dai su yi biyayya yadda Doka ta
faɗi. 35 In suna so su yi tambaya game da wani
abu, ya kamata su tambayi mazansu a gida,
domin abin kunya ne mace tă yi magana a cikin
ikkilisiya. 36 Shin, a kanku ne maganar Allah
ta fara? Ko kuma a gare ku ne kaɗai ta iso? 37
In wani yana tsammani shi annabi ne, ko yana
da baiwar ruhaniya, bari yă gane cewa abin da
nake rubuta muku umarnin Ubangiji ne. 38 In
ya ki kula da wannan, shi ma sai a ki kula da
shi. 39 Saboda haka'yan'uwana, ku yi marmarin
yin annabci, kada kuma ku hana magana da
harsuna. 40 Sai dai a yi kome daidai da kuma
cikin tsari.

15 To,'yan'uwa, ina so in tuna muku da
bisharar da na yi muku wa'azinta, wadda
kuka karɓa, wadda kuma kuka yanke shawara
ku tsaya a kai. 2 Ta wurin wannan bisharar ce
kuka sami ceto, muddin kuna riƙe da wa'azin
da na yi muku kam-kam. In ba haka ba, kun
gaskata a banza ke nan. 3 Gama abu farko mafi
muhimmancin da na karɓo shi ne na ba ku
cewa Kiristi ya mutu domin zunubanmu bisa
ga Nassi, 4 cewa an binne shi an kuma tashe
shi a rana ta uku bisa ga Nassi, 5 cewa ya
bayyana ga Bitrus, sa'an nan ga Sha Biyun. 6
Bayan haka, ya bayyana ga fiye da ɗari biyar
daga cikin'yan'uwa a lokaci guda. Yawancinsu
kuwa suna nan da rai, ko da yake waɗansu
sun riga sun yi barci. 7 Sa'an nan ya bayyana
ga Yaƙub, sa'an nan ga dukan manzannin, 8
a ƙarshe duka, ya bayyana a gare ni, kamar
wanda an haifa a lokacin da bai kamata ba. 9
Gama ni ne mafi ƙanƙanta a cikin manzanni,
ban kuma isa a kira ni manzo ba, domin na
tsananta wa ikkilisiyar Allah. 10 Amma bisa ga
alherin Allah, na zama abin da nake, alherinsa
zuwa gare ni kuwa bai zama a banza ba. A'a, na
yi aiki fiye da dukansu, duk da haka, ba ni ba
ne, sai dai alherin Allah da yake tare da ni ne.
11 To, ko ni ne, ko su ne, wannan shi ne abin da
muke wa'azi, shi ne kuma abin da kuka gaskata.
12 Amma in ana wa'azi cewa Kiristi ya tashi
daga matattu, yaya waɗansu a cikinku suke
cewa babu tashin matattu? 13 In babu tashin
matattu, to, ba a tā da Kiristi ma ba ke nan. 14
In ba a tashe Kiristi ba kuwa, ai, wa'azinmu, da
bangaskiyarku banza ne. 15 Sai ma ya zama mun
zama masu ba da shaidar ƙarya game da Allah
ke nan, domin mun shaida game da Allah cewa
ya tashe Kiristi daga matattu. Bai tashe Kiristi
ba ke nan, in lalle ba a tā da matattu. 16 Gama in
ba a tā da matattu ba, to, Kiristi ma ba a tashe
shi ba ke nan. 17 In kuwa ba a tashe Kiristi ba,
bangaskiyarku a banza take, ya zama har yanzu
kuna cikin zunubanku ke nan. 18 Ashe, waɗanda
suka yi barci a cikin Kiristi ma sun hallaka ke

nan. 19 In a wannan rayuwar ce kaɗai muke da
bege cikin Kiristi, mun zama abin tausayi fiye
da dukan mutane. 20 Amma tabbatacce, an tā
da Kiristi daga matattu, nunan fari kuwa cikin
waɗanda suka yi barci. 21 Da yake mutuwa ta
zo ta wurin mutum, haka tashin matattu ma
ya zo ta wurin mutum. 22 Kamar yadda duka
suka mutu cikin Adamu, haka duka za su rayu
cikin Kiristi. 23 Sai dai kowa da lokacinsa. Kiristi
ne nunan fari; sa'an nan sa'ad da ya dawo;
za a tā da waɗanda suke nasa. 24 Sa'an nan
sai ƙarshen ta zo, sa'ad da zai miƙa wa Allah
Uba mulki, bayan ya hallaka dukan sarauta,
mulki da iko. 25 Gama dole yă yi mulki har
sai ya sa dukan abokan gābansa a ƙarƙashin
ƙafafunsa. 26 Abokin gāba na ƙarshen da za a
hallaka kuwa, shi ne mutuwa. 27 Gama ya "sa
kome a ƙarƙashin ƙafafunsa." To, da aka ce an
sa "kome" a ƙarƙashinsa, a fili yake cewa ba
a haɗa da Allah a ciki ba, shi wannan da ya
sa kome a ƙarƙashin Kiristi. 28 Sa'ad da ya yi
haka, sa'an nan Ɗan kansa yă koma a ƙarƙashin
shi wanda ya sa kome a ƙarƙashinsa, domin
Allah yă zama kome da kome. 29 To, in babu
tashin matattu, mene ne waɗanda ake musu
baftisma saboda matattu za su yi? In ba a tā
da matattu sam, me ya sa ake yin wa mutane
baftisma saboda su? 30 Mu ma don me muke
sa kanmu cikin hatsari a kowace sa'a? 31 Ina
fuskantar mutuwa kowace rana. I, kamar yadda
yake tabbatacce cewa ina taƙama da ku cikin
Kiristi Yesu Ubangijinmu. 32 In na yi kokawa da
mugayen namomin jeji a Afisa bisa ga ra'ayin
mutane ne kawai, mece ce ribata, in har ba a
tā da matattu? Ai, "Sai mu ci mu sha, da yake
gobe za mu mutu." 33 Kada fa a ruɗe ku, "Ajiyar
mugayen abokai yana ɓata hali mai kyau." 34
Ku koma cikin hankalinku yadda ya kamata, ku
kuma daina yin zunubi, gama akwai waɗansu
da ba su san Allah ba, na faɗi wannan ne don
ku kunyata. 35 Amma wani yana iya tambaya
yă ce, "Ta yaya ake tā da matattun? Da wane
irin jiki za su tashi?" 36 Kai, marar azanci! Abin
da kuka shuka ba zai tsira ba sai ya mutu. 37
Sa'ad da kuke shuki, ba tsiron da zai yi girma ba
ne kuka shuka, ƙwayar ce kawai, ko ta alkama
ko kuma na wani irin dabam. 38 Amma Allah
yakan ba ƙwayar jiki yadda ya yi niyya, kuma
ga kowane irin ƙwaya yakan ba ta irin jikinta.
39 Ba dukan nama ne iri ɗaya ba. Mutane da
irin nasu, dabbobi da irin nasu, tsuntsaye da
irin nasu, kifaye kuma da irin nasu. 40 Akwai
jikuna iri na samaniya, akwai kuma jikuna iri na
duniya; sai dai darajar jikunan samaniya dabam
take, darajar jikunan duniya kuma dabam take.
41 Rana tana da wata irin daraja, wata yana da
wata darajar dabam, taurari kuma suna da tasu
dabam. Wani tauraro kuwa yakan bambanta da
wani a wajen daraja. 42 Haka ne tashin matattu
zai kasance. Abin da aka shuka yakan ruɓe,
abin da aka tā da shi kuma ba ya ruɓewa; 43
akan shuka shi cikin ƙasƙanci, a kuma tā da shi
cikin ɗaukaka, akan shuka shi da rashin ƙarfi, a
kuma tā da shi da ƙarfi; 44 akan shuka shi da
jiki na mutuntaka, a kuma tā da shi da jikin
ruhaniya. In akwai jiki na mutuntaka, to, lalle
akwai jikin ruhaniya ma. 45 Haka yake a rubuce
cewa, "Adamu, mutumin farko ya zama mai
rai"; Adamu na ƙarshe kuwa ruhu ne mai ba
da rai. 46 Ba jikin ruhaniya ne ya zo da farko
ba, na mutuntakan ne, daga baya kuma sai
na ruhaniya. 47 Mutumin farko daga turɓaya
ce ya fito, mutum na biyu kuwa daga sama
ne ya fito. 48 Kamar yadda mutumin turɓaya
yake, haka ma waɗanda suke na turɓaya. Kuma
kamar yadda mutumin sama yake, haka ma
waɗanda suke na sama. 49 Kamar dai yadda
muka ɗauki siffar mutumin turɓaya, haka kuma
za mu ɗauki siffar mutumin sama. 50 Ina sanar
da ku,'yan'uwa, cewa nama da jini ba za su gāji
mulkin Allah ba, haka ma ruɓa ba zai gāji rashin
ruɓa ba. 51 Ku saurara, in gaya muku wani asiri.
Ba dukanmu ne za mu yi barci ba, sai dai duk
za a sauya kamanninmu 52 farat ɗaya, cikin
ƙyaftawar ido, da busan ƙaho na ƙarshe. Gama
za a busa ƙaho, za a tā da matattu da jiki irin da
ba ya ruɓewa, za a kuma sauya kamanninmu.
53 Gama dole mai ruɓa yă maye wa mai ruɓan
nan, marar mutuwa kuma yă maye wa mai
mutuwan nan. 54 Sa'ad da mai ruɓan nan ya
maye marar ruɓan nan, mai mutuwa kuma ya
maye marar mutuwan nan, sa'an nan ne karin
maganar da yake a rubuce zai zama gaskiya
cewa, "An haɗiye mutuwa cikin nasara." 55 "Ya

ke mutuwa, ina nasararki? Ya ke mutuwa, ina
dafinki?" (Hadēs g86) 56 Zunubi ne yake ba wa
mutuwa dafi, Doka kuma take ba wa zunubi
iko. 57 Amma godiya ga Allah! Shi ne ya ba mu
nasara ta wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi. 58
Saboda haka, ƙaunatattu'yan'uwana, ku tsaya
da daram. Kada wani abu yă jijjiga ku. Ku ba
da kanku kullum ga aikin Ubangiji, domin kun
san cewa famar da kuke yi saboda Ubangiji ba a
banza take ba.

16 To, game da tara kudi domin taimakon
mutanen Allah, ku yi abin da na gaya
wa ikkilisiyoyin Galatiyawa. 2 A ranar farko
ta kowace mako, ya kamata kowannenku yă
keɓe'yan kudi bisa ga abin da yake samu, yă
ajiye, ba sai na zo kafin a tara taimakon ba. 3
In kuwa na iso sai in ba da wasiƙun gabatarwa
ga mutanen da kuka amince da su, in kuma
aike su da taimakonku zuwa Urushalima. 4 In
kuma ya dace in tafi, to, sai su tafi tare da ni. 5
Bayan na zazzaga Makidoniya, zan zo wurinku,
domin zan ratsa ta Makidoniya. 6 Wataƙila
zan ɗan jima a wajenku, ko ma in ci damina
a can, domin ku yi mini rakiya a tafiyata, duk
inda za ni. 7 Ba na so in gan ku yanzu in wuce
kawai, ina fata zan yi'yan kwanaki tare da ku, in
Ubangiji ya yarda. 8 Sai dai zan kasance a Afisa
har lokacin Fentekos, 9 domin an buɗe mini
wata hanya mai fāɗi don aiki mai amfani, ko da
yake akwai mutane da yawa masu gāba da ni.
10 In Timoti ya zo, ku tabbata ya sami sakewa a
cikinku, domin aikin Ubangiji yake yi kamar
yadda nake yi. 11 Kada fa wani yă ƙi karɓansa.
Ku sallame shi lafiya, domin yă koma wurina.
Ina duban hanyarsa tare da'yan'uwa. 12 Batun
ɗan'uwanmu Afollos kuwa, na roƙe shi sosai yă
zo wurinku tare da'yan'uwa. Bai so zuwa yanzu
ba, amma zai zo in ya sami zarafi. 13 Ku zauna a
faɗake; ku dāge cikin bangaskiya; ku zauna da
ƙarfafawa; ku yi ƙarfi. 14 Ku yi kome da ƙauna.
15 Kun san cewa iyalin gidan Istifanas ne suka
fara tuba a Akayya. Sun kuma ba da kansu ga
yi wa tsarkaka hidima. Ina roƙonku'yan'uwa,
16 ku ba da kanku ga irin waɗannan, ga kuma
kowa da ya haɗa hannu a aikin, yana kuma
faman a cikinsa. 17 Na yi farin ciki da isowar
Istifanas, Fortunatus da Akaikus, domin sun
biya bukatar da ba ku iya biya ba. 18 Gama sun
wartsake ruhuna da kuma naku. Ya kamata ku
girmama irin waɗannan mutane. 19 Ikkilisiyoyin
da suke a lardin Asiya suna gaisuwa. Akwila da
Firiskila suna gaishe ku sosai cikin Ubangiji,
haka ma ikkilisiyar da takan taru a gidansu. 20
Dukan'yan'uwa a nan suna gaisuwa. Ku gai da
juna da sumba mai tsarki. 21 Ni, Bulus nake
rubuta wannan gaisuwa da hannuna. 22 Duk
wanda ba ya ƙaunar Ubangiji, la'ana ta zauna a
kansa. Zo, ya Ubangiji! 23 Alherin Ubangiji Yesu
yă kasance tare da ku. 24 Ina gaishe ku duka,
gaisuwar ƙaunata cikin Kiristi Yesu. Amin.

2 Korintiyawa

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin nufin
Allah, da kuma daga Timoti ɗan'uwanmu,
Zuwa ga ikkilisiyar Allah da take a Korint, tare
da dukan tsarkaka a ko'ina a Akayya. **2** Alheri da
salama daga Allah Ubanmu da kuma Ubangiji
Yesu Kiristi, su kasance tare da ku. **3** Yabo ya
tabbata ga Allah, da Uban Ubangijinmu Yesu
Kiristi, Uba mai tausayi, da kuma Allah na dukan
ta'aziyya, **4** wanda yakan yi mana ta'aziyya a
cikin dukan wahalolinmu, domin mu kuma mu
iya ta'azantar da waɗanda suke cikin kowace
irin wahala, da ta'aziyyar da mu kanmu muka
samu daga Allah. **5** Gama kamar yadda wahalar
Kiristi ta cika har tana zuba a cikin rayuwarmu,
haka nan kuma ta wurin Kiristi ta'aziyyarmu ta
cika har tana zuba. **6** In muna shan wahala, ai,
muna shanta domin ta'aziyyarku, da cetonku
ne, in mun sami ta'aziyya, ai, mun same ta
domin ta'aziyyarku ce, wadda take sa ku jure
wa irin wahalan nan, da muke sha. **7** Begen
da muke da shi dominku kuwa, tabbatacce
ne, domin mun san cewa kamar yadda kuke
tarayya da mu a cikin wahalolinmu, haka kuma
kuke tarayya da mu a cikin ta'aziyyarmu. **8**
'Yan'uwa, ba ma so ku zama da rashin sani, a
kan wahalolin da muka sha a lardin Asiya. Mun
sha wahaloli sosai, har abin ya fi ƙarfinmu, ya
sa muka fid da tsammanin rayuwa. **9** Ba shakka,
a zuciyarmu mun ji kamar hukuncin kisa ne
aka yi mana. Wannan kuwa ya faru ne domin
kada mu dogara da kanmu, sai dai ga Allah,
wanda yake tā da matattu. **10** Shi ya cece mu
daga irin wannan hatsari na mutuwa, zai kuwa
cece mu. A kansa muka kafa bege cewa zai ci
gaba da cetonmu, **11** yayinda kuke taimakonmu
ta wurin addu'o'inku. Mutane da yawa kuwa za
su yi godiya ta dalilinmu, saboda albarkar da
aka yi mana, ta amsa addu'o'i masu yawa. **12**
Wannan shi ne taƙamarmu. Lamirinmu yana
ba da shaida cewa mun yi zamanmu a duniya,
musamman a dangantakarmu da ku cikin tsarki,
tsakani da Allah. Mun yi haka ta wurin bishewar
alherin Allah, ba bisa ga hikimar duniya ba. **13**
Gama ba mu rubuta muku abin da ba za ku iya
karatu ko ku kāsa fahimta ba. Ina kuma fata
cewa, **14** kamar yadda kuka ɗan fahimce mu,
za ku kai ga cikakkiyar fahimta cewa za ku iya
yin taƙama da mu, kamar yadda mu ma za mu
yi taƙama da ku a ranar da Ubangiji Yesu zai
dawo. **15** Saboda na amince da haka, shi ya sa na
so zuwa wurinku da fari, domin ku sami albarka
riɓi biyu. **16** Na yi shiri in ziyarce ku a kan
hanyata zuwa Makidoniya, in kuma sāke dawo
wurinku a kan hanyata daga Makidoniya, sa'an
nan ku yi mini rakiya a hanyata zuwa Yahudiya.
17 Kuna gani na yi wannan shirin ba da sanin
abin da nake yi ba ne? Ko kuwa, kuna gani na yi
shirin nan da halin mutuntaka ne, don in ce,
"I" in koma in ce, "A'a"? **18** Kamar dai yadda
ba shakka Allah yake mai aminci, haka ma
maganar da muka yi muku, ba "I" da kuma "A'a"
ba ce. **19** Gama Ɗan Allah, Yesu Kiristi, wanda
ni da Sila da Timoti muka yi muku wa'azinsa,
ai, ba "I" da "A'a" ba ne, amma a cikin Kiristi,
"I" ne kullum. **20** Domin dukan alkawaran Allah
cikarsu a gare shi suke, ta wurinsa ne kuma
muke faɗar "Amin", domin a ɗaukaka Allah. **21**
Allah ne fa yake sa mu da ku mu tsaya daram
cikin Kiristi. Shi ne ya shafe mu, **22** ya buga
mana hatiminsa a kan mu nasa ne, ya kuma
sa mana Ruhunsa a cikin zukatanmu, domin
yă tabbatar da abin da yake zuwa nan gaba. **23**
Labudda, Allah shi ne shaidata cewa don kada
in ƙara muku wahala ne ya sa ban koma Korint
ba. **24** Ba nuna muku iko a kan bangaskiyarku
muke yi ba, sai dai muna aiki tare da ku ne
saboda farin cikinku, domin bisa ga bangaskiya
ce kuke tsaye da ƙarfi.

2 Saboda haka na yanke shawara ba zan sāke
kawo muku ziyara ta ɓacin rai ba. **2** Gama in
na sa ku baƙin ciki, wa ya rage yă faranta mini
zuciya, in ba ku waɗanda na sa baƙin cikin ba?
3 Na rubuta yadda na yi ne saboda sa'ad da na
iso kada waɗanda ya kamata su faranta mini
rai, su sa ni baƙin ciki. Na amince da ku duka a
kan farin cikina naku ne ku duka. **4** Gama na
rubuta muku ne cikin baƙin ciki mai yawa da
ɓacin zuciya har ma da hawaye mai yawa, ba
don in sa ku baƙin ciki ba ne, a'a, sai dai domin
in nuna muku zurfin ƙaunar da nake yi muku.

5 In wani ya jawo baƙin ciki, ba ni kaɗai ya jawo
wa ba, amma a wani fanni, sai in ce dukanku ne
ya jawo wa, ba na faɗa haka don in matsa muku
lamba ba ne. 6 Irin wannan mutum, horon da
yawancin mutane suka yi masa ya isa haka. 7
Yanzu fa, a maimako, gara ku yafe masa, ku
kuma ta'azantar da shi, don kada baƙin ciki mai
yawa yă sha kansa. 8 Saboda haka, ina roƙonku,
ku sāke nuna masa ƙaunarku. 9 Abin da ya
sa na rubuta muku shi ne don in ga ko za ku
jimre da gwajin nan, kuna kuma yin biyayya ta
kowace hanya. 10 In kuka gafarta wa wani, ni
ma na gafarta masa. Abin da na gafarta kuwa,
in har ma da abin gafartawa, saboda ku ne na
gafarta masa, albarkacin Kiristi, 11 don kada
Shaiɗan yă rinjaye mu. Da yake muna sane da
dabarunsa. 12 To, sa'ad da na tafi Toruwas don
in yi wa'azin bisharar Kiristi, ko da yake na
tarar cewa Ubangiji ya buɗe mini ƙofa, 13 duk
da haka, ban sami salama a zuciyata ba domin
ban sami ɗan'uwana Titus a can ba. Sai na yi
bankwana da su na wuce zuwa Makidoniya. 14
Amma godiya ga Allah, wanda kullum yake bi
da mu da nasara cikin Kiristi, kuma ta wurinmu,
yana baza ƙanshin nan na sanin Kiristi a ko'ina.
15 Don kuwa, a wurin Allah mu ƙanshin Kiristi
ne cikin waɗanda ake ceto, da kuma waɗanda
suke hanyar hallaka. 16 Ga wani, mu warin
mutuwa ne, amma ga wani kuwa, mu ƙanshin
rai ne. Wa ya isa yă yi irin wannan aikin? 17
Ba ma tallar maganar Allah don riba yadda
waɗansu mutane da yawa suke yi. A maimakon
haka, muna magana cikin Kiristi a gaban Allah
da gaskiya, kamar mutanen da aka aika daga
Allah.

3 Yabon kanmu ne kuma muka fara yi? Ko
kuwa muna bukatar wasiƙun yabo ne zuwa
gare ku, ko daga gare ku, kamar yadda waɗansu
suke yi? 2 Ai, ku kanku ku ne wasiƙarmu,
wadda aka rubuta a zukatanku, domin kowa yă
santa, yă kuma karanta ta. 3 Kun nuna cewa ku
wasiƙa ce daga Kiristi, sakamakon hidimarmu,
ba wadda aka rubuta da inki ba, sai dai da Ruhun
Allah mai rai. Ba kuma a kan allunan dutse
ba, sai dai a kan allunan zukatan mutane. 4
Amincewa kamar wannan shi ne namu ta wurin
Kiristi a gaban Allah. 5 Ba mu da wani abin da
za mu nuna cewa da iyawarmu ne muke aikin
nan. Iyawarmu daga wurin Allah ne. 6 Shi ya sa
muka gwaninta a matsayinmu na masu hidimar
sabon alkawari ba ta rubutacciyar Dokar ba,
amma ta Ruhu; don Dokar, kisa take yi, Ruhu
kuwa yana ba da rai. 7 To, in hidimar da ta kawo
mutuwa, wadda an rubuta a kan allon dutse, ta
zo da ɗaukaka har Isra'ilawa suka kāsa duban
fuskar Musa saboda tsananin haskenta, ko da
yake mai shuɗewa ce, 8 ashe, hidimar Ruhu ba
za tă fi wannan ɗaukaka ba? 9 In hidimar da
take jawo wa mutane hukunci tana da ɗaukaka
haka, to, lalle, hidimar da take kawo adalci za
tă fi ta ɗaukaka nesa! 10 Gama abin da dā take
da ɗaukaka, ba ta da ɗaukaka a yanzu, in aka
kwatantata da mafificiyar ɗaukaka ta yanzu. 11
In kuma aba mai shuɗewa ta zo da ɗaukaka,
ashe, abin da yake dawwammame, lalle ne yă
kasance da ɗaukakar da ta fi haka nesa! 12 Da
yake muna da bege irin wannan, to, muna da
ƙarfin zuciya sosai ke nan. 13 Mu ba kamar
Musa ba ne, wanda ya rufe fuskarsa da lulluɓi,
don kada Isra'ilawa su ga ƙarewar ɗaukakan nan
mai shuɗewa. 14 Amma aka sa hankulansu suka
dushe, gama har yă zuwa yau akwai lulluɓin
nan a duk sa'ad da ake karatun tsohon alkawari.
Ba a kawar da shi ba, sai a cikin Kiristi ne kaɗai
ake kawar da shi. 15 Har yă zuwa yau, duk
sa'ad da ake karatun littattafan Musa, lulluɓin
nan yakan rufe zukatansu. 16 Amma duk sa'ad
da wani ya juyo ga Ubangiji, akan kawar da
lulluɓin. 17 Ubangiji fa, shi ne Ruhu, kuma duk
inda Ruhun Ubangiji yake, a nan'yanci yake. 18
Mu da ba mu da lulluɓi a fuskokinmu duk muna
nuna ɗaukakar Ubangiji, ana sauya mu mu
ɗauki kamanninsa cikin ɗaukaka mai hauhawa.
Ubangiji wanda yake ruhu kuwa shi ne mai
zartar da haka.

4 Saboda haka, da yake ta wurin jinƙan Allah
ne muke da wannan hidima, ba za mu fid
da zuciya ba. 2 Ba ruwanmu da ɓoye-ɓoye
na munafuncin da suke abubuwan kunya. Ba
ruwanmu da ruɗu, ko yin ƙarya da kalmar Allah.
Sai dai muna faɗin gaskiya a fili. Ta haka ne
kowa zai yi shaidar gaskiyarmu a gaban Allah

cikin zuciyarsa. 3 Ko da bishararmu a rufe take,
tana a rufe ne ga waɗanda suke hallaka. 4 Allahn
zamanin nan ya makanta hankulan marasa ba
da gaskiya, yadda har ba za su iya ganin hasken
bishara ta ɗaukakar Kiristi ba, wanda yake
kamannin Allah. (aiōn g165) 5 Gama ba wa'azin
kanmu muke yi ba, sai dai na Yesu Kiristi, a
kan shi ne Ubangiji, mu kuma bayinku saboda
Yesu. 6 Domin shi Allah wanda ya ce, "Bari
haske yă haskaka daga duhu," ya sa haskensa
ya haskaka a cikin zukatanmu, don yă ba mu
hasken sanin ɗaukakar Allah a fuskar Kiristi. 7
Amma muna da wannan dukiya a cikin tulunan
yumɓu, don a nuna wannan mafificin ikon nan
daga Allah ne, ba daga gare mu ba. 8 A matse
muke a kowane gefe, sai dai ba a gurgunta mu
ba. An rikitar da mu, amma ba mu fid da zuciya
ba. 9 An tsananta mana, amma ba a yashe mu
ba, an fyaɗe mu da ƙasa, amma ba a hallaka mu
ba. 10 Kullum muna ɗauke da mutuwar Yesu a
jikinmu, domin ran Yesu yă bayyana a jikinmu.
11 Muddin muna a raye, kullum zaman mutuwa
muke yi saboda Yesu, don a bayyana ran Yesu
ta wurin jikin nan namu mai mutuwa. 12 Ta
haka, mutuwa tana aiki a cikinmu, ku kuwa rai
a cikinku. 13 A rubuce yake cewa, "Na gaskata;
saboda haka na yi magana." Da wannan ruhun
bangaskiya ne mu ma muka gaskata, saboda
haka muke magana. 14 Domin mun san cewa
shi da ya tā da Ubangiji Yesu daga matattu, zai
tashe mu mu ma tare da Kiristi, yă kuma miƙa
mu a gabansa tare da ku. 15 Duk wannan fa
don amfaninku ne, domin alherin nan da yake
bazuwa zuwa ga mutane masu yawa, yă zama
dalilin godiya mai yawa ga ɗaukakar Allah. 16
Saboda haka, ba mu fid da zuciya ba. Ko da yake
a waje, jikinmu mai mutuwa yana lalacewa,
amma can ciki, ana sabunta mu kowace rana.
17 Don wannan'yar wahalar tamu mai saurin
wucewa, ita take tanadar mana madawwamiyar
ɗaukaka mai yawa, fiye da kwatanci. (aiōnios g166)
18 Domin ba abubuwan da ido yake gani ne
muke dubawa ba, sai dai marasa ganuwa. Gama
abubuwan da ake gani masu saurin wucewa ne,
marasa ganuwa kuwa, madawwama ne. (aiōnios
g166)

5 Yanzu mun san cewa in an hallaka tentin
duniyan nan da muke ciki, muna da wani gini
daga Allah, madawwamin gida a sama, wanda
ba da hannuwan mutum ne suka gina shi ba.
(aiōnios g166) 2 Kafin nan muna nishi, da marmari
a yi mana sutura da gidanmu na sama, 3 don
sa'ad da aka yi mana sutura, ba za a same mu
tsirara ba. 4 Sa'ad da muke zaune a cikin jikin
nan na duniya, nishi muke domin matsuwar
da muke sha, ba domin muna so mu rabu da
jikinmu na wannan duniya ba ne, sai dai don
so muke yi a suturta mu da na Sama, domin
mai rai ya shafe mai mutuwa. 5 Allah ne ya
yi mu domin wannan, ya kuma ba mu Ruhu
a matsayin abin ajiya, yana kuma tabbatar da
abin da zai zo nan gaba. 6 Saboda haka, kullum
muna da tabbaci mun kuma san cewa, muddin
muna a duniya cikin jikin nan, ana raba mu
da Ubangiji. 7 Rayuwa bangaskiya muke, ba
ta ganin ido ba. 8 Ina cewa muna da tabbaci,
za mu fi so mu rabu da jikin nan, mu kuma
kasance a sama tare da Ubangiji. 9 Saboda haka,
niyyarmu ita ce, mu gamshe shi, ko muna a
duniya cikin jikin nan, ko ba mu nan. 10 Gama
dole dukanmu mu bayyana a gaban kujerar
shari'ar Kiristi, domin kowannenmu yă karɓi
ladan aikin da ya yi a wannan jiki, ko mai kyau
ne ko marar kyau. 11 To, da yake mun san
ko mene tsoron Ubangiji yake, muna ƙoƙari
mu rinjaye mutane. Yadda muke kuwa, yana
sane a sarari ga Allah, ina kuma fata yana nan
a sarari a lamirinku. 12 Ba ƙoƙari muke mu
yabe kanmu a gare ku ba ne, sai dai muna ba
ku damar yin taƙama da mu ne, don ku sami
amsar da za ku ba wa waɗanda suke taƙama
da abin da ake gani ne, a maimakon abin da
yake cikin zuciya. 13 In hankalinmu a taɓe yake,
ai, saboda Allah ne, in kuwa cikin hankalinmu
muke, ai, saboda ku ne. 14 Ƙaunar Kiristi a gare
mu, ita take mallakarmu, saboda haka mun
tabbata, da yake wani ya mutu saboda dukan
mutane, ashe kuwa, mutuwarsu ce dukansu. 15
Ya kuwa mutu ne saboda dukan mutane, domin
kada waɗanda suke rayuwa kada su yi zaman
ganin dama a nan gaba, sai dai su yi zaman
wannan da ya mutu saboda su, aka kuma tashe
shi saboda su. 16 Saboda haka, daga yanzu zuwa

nan gaba, ba mu ƙara ɗaukan wani mutum bisa
ga ganin duniya ba. Ko da yake a dā, mun ɗauki
Kiristi haka, amma yanzu mun daina yin haka.
17 Saboda haka, duk wanda yake cikin Kiristi,
sabuwar halitta ce, tsohon al'amari ya shuɗe,
sabon ya zo! 18 Duk wannan kuwa daga Allah
ne, wanda ya sulhunta mu da kansa ta wurin
Kiristi, ya kuma ba mu hidimar sulhu, 19 wato,
Allah ya sulhunta duniya zuwa kansa ta wurin
Kiristi, ba ya lissafta zunuban mutane a kansu.
Ya kuma danƙa mana saƙon sulhu. 20 Saboda
haka, mu jakadu ne na Kiristi, sai ka ce Allah
kansa yake magana ta wurinmu. Muna roƙonku
a madadin Kiristi. Ku sulhuntu da Allah. 21 Shi
da bai san zunubi ba, Allah ya mai da shi kamar
hadayar zunubi saboda mu, domin mu sami
adalcin Allah ta wurinsa.

6 A matsayinmu na abokan aikin Allah, muna
roƙonku kada ku karɓi alherin Allah a banza.
2 Gama ya ce, "A lokacin samun alherina, na ji
ka, a ranar samun ceto kuma, na taimake ka."
Ina gaya muku, yanzu ne lokacin samun alherin
Allah, yanzu ne ranar samun ceto. 3 Ba ma sa
abin tuntuɓe wa kowa, domin kada hidimarmu
ta zama abin zargi. 4 A maimakon haka, duk
abin da muke yi, muna yin shi ne don mu nuna
cewa mu masu hidimar Allah ne. Muna yin
haka cikin jimrewa, da shan wahala, da shan
wuya, har da shan masifu. 5 Da shan dūka, da
shan dauri, da yawan hargitsi, da yawan fama,
da rashin barci, da kuma yunwa. 6 Da cikin
tsarki, da fahimta, da haƙuri, da kirki, da cikin
Ruhu Mai Tsarki, da cikin ƙauna mai gaskiya, 7
da cikin magana mai gaskiya, da kuma cikin
ikon Allah. Muna riƙe da makaman adalci dama
da hagu, 8 ta wurin ɗaukaka da ƙasƙanci, da
cikin ɓata suna, da kuma cikin yabo. Cikin
faɗin gaskiya, an ɗauke mu masu ƙarya, 9 mu
sanannu ne, duk da haka an ɗauke mu kamar
ba a san mu ba, muna mutuwa, duk da haka a
raye muke, an ba mu horo, duk da haka ba a
kashe mu ba, 10 cikin baƙin ciki, duk da haka
kullum cikin murna muke. Cikin matalauta, duk
da haka muna azurtar da mutane da yawa. Ba
mu da kome, alhali kuwa kome namu ne. 11 Ya
ku Korintiyawa, mun yi muku magana a sake,
muka kuma saki zuciya da ku ƙwarai. 12 Ba mu
ƙi nuna muku ƙaunarmu ba, sai dai ku kuka
ƙi nuna mana. 13 A wannan zance kam, ina
magana da ku kamar'ya'yana, ku ma ku saki
zuciya da mu. 14 Kada ku haɗa kai da marasa
bi. Gama me ya haɗa adalci da mugunta? Ko
kuwa me ya haɗa haske da duhu? 15 Wace
daidaituwa ce tsakanin Kiristi da Iblis? Me ya
haɗa mai bi da marar bi? 16 Wane alkawari ne
tsakanin haikalin Allah da na gumaka? Gama
mu haikalin Allah mai rai ne. Kamar yadda
Allah ya ce, "Zan zauna tare da su, in yi tafiya a
cikinsu, zan zama Allahnsu, su kuma za su zama
mutanena." 17 Saboda haka, "Sai ku fito daga
cikinsu, ku keɓe kanku, in ji Ubangiji. Kada ku
taɓa wani abu marar tsabta, zan kuma karɓe
ku." 18 Kuma, "Zan zama Uba a gare ku, ku
kuma za ku zama'ya'yana, maza da mata, in ji
Ubangiji Maɗaukaki."

7 Da yake muna da waɗannan alkawura, ya
ku ƙaunatattu, sai mu tsarkake kanmu daga
kowane abu da yake ƙazantar da jiki, da ruhu,
mu zama da cikakken tsarki, saboda bangirma
ga Allah. 2 Ku saki zuciya da mu. Ba mu yi
wa kowa laifi ba, ba mu ɓata kowa ba, ba mu
cuci kowa ba. 3 Ba na faɗin wannan don in
sa muku laifi. Na riga na gaya muku yadda
muke ƙaunarku ƙwarai cikin zukatanmu, har
babu abin da zai iya raba ku da ƙaunarmu, ko
a mutuwa ko a rayuwa. 4 Na amince da ku
gaya, ina kuma taƙama da ku ƙwarai. Na ƙarfafa
sosai. Duk da wahalce wahalcenmu dai ina farin
ciki ƙwarai da gaske. 5 Gama sa'ad da muka
zo Makidoniya, jikin nan namu bai sami hutu
ba, sai ma aka matsa mana a ta kowane gefe, a
waje ga rikici, a zukatanmu kuma ga tsoro. 6
Amma Allah, wanda yakan yi wa masu ɓacin rai
ta'aziyya ya yi mana ta'aziyya da zuwan Titus,
7 ba ma don zuwansa kaɗai ba, har ma a game
da ƙarfafa zuciyan nan da ya samu a wurinku.
Ya gaya mana yadda kuke so ku gan ni sosai, da
kuma yadda kuka yi baƙin ciki game da abin da
ya faru, da niyyar da kuka yi na goyon bayana.
Wannan ne ya sa na ji daɗî ƙwarai. 8 Ko da na
ɓata muku rai ta wurin wasiƙata, ba na baƙin
ciki da haka. Ko da yake dā kam na yi baƙin

ciki, don na lura wasiƙata ta ɓata muku rai,
amma na ɗan lokaci ne kawai. 9 Duk da haka,
yanzu ina farin ciki, ba don na sa ku baƙin ciki
ba, sai dai domin baƙin cikinku ya kai ku ga
tuba. Gama kun yi baƙin ciki kamar yadda Allah
ya so, saboda haka, ba ku yi hasarar kome a
sanadinmu ba. 10 Baƙin ciki irin na tsoron Allah
yana kai ga tuban da yake kawo ceto, ba ya
kuma kawo baƙin ciki, amma baƙin ciki irin na
duniya yakan kawo mutuwa. 11 Ku dubi abin da
wannan baƙin ciki irin na tsoron Allah ya kawo
muku mana, ya sa ku marmarin aikatawa, da
nuna cewa kun yi kuskure, ya sa kuka yi fushi,
kuka kuma ji tsoro, ya sa kuka sa zuciya, kuka
kuma sa aniya, ya sa kuna a shirye ku ga an
yi horon da ya dace. Game da wannan sha'ani
kam, lalle ta kowace hanya kun nuna cewa ba
ku da laifi. 12 To, ko da yake na rubuta muku, ba
musamman a kan wanda ya yi laifin ba ne, ba
kuwa a kan wanda aka cutar ba, sai dai domin
a bayyana muku a gaban Allah tsananin kula
da kuke yi mana. 13 Ta wurin wannan duka,
muka sami ƙarfafawa. Ban da ƙarfafawar da
muka samu, mun ji dadî ƙwarai saboda yadda
muka ga farin cikin Titus, domin ruhunsa ya
sami wartsakewa daga gare ku duka. 14 Na
yi taƙama da ku a wurinsa, ba ku kuwa ba ni
kunya ba. Kamar dai yadda dukan abin da muka
gaya muku gaskiya ne, haka ma taƙamarmu a
kanku a gaban Titus ya zama gaskiya. 15 Ƙaunar
da yake yi muku ya ƙaru ƙwarai, duk sa'ad da
yake tunawa da biyayyarku duka, da kuma irin
yawan bangirman da kuka nuna masa lokacin
da kuka karɓe shi. 16 Ina farin ciki ne don na
amince da ku ƙwarai da gaske.

8 To,'yan'uwa, muna so ku san abin da alherin
Allah ya ba wa ikkilisiyoyin Makidoniya.
2 Gama sun sha wuya sosai saboda tsananin
wahalar da suka shiga, har yawan farin cikinsu
ya kai su ga yin alheri ta bayarwa ga waɗansu,
ko da yake suna cikin tsananin talauci. 3 Gama
ina shaida cewa sun bayar daidai gwargwadon
iyawarsu, har ma fiye da ƙarfinsu. Su kansu,
4 sun roƙe mu sosai don su sami damar yin
bayarwa a wannan hidima ga tsarkaka. 5 Ba
su yi yadda muka za tă ba, sai ma suka fara
ba da kansu ga Ubangiji, sa'an nan sai suka ba
da kansu gare mu bisa ga nufin Allah. 6 Ganin
haka sai muka roƙi Titus, da yake shi ne ya riga
ya tsiro da wannan aikin alheri a cikinku, sai yă
ƙarasa shi. 7 To, da yake kun fiffita a kowane
abu cikin bangaskiya, cikin magana, cikin sani,
cikin dukan ƙwazo, da kuma cikin ƙaunarku
dominmu, sai ku fiffita a wannan aikin alheri
ma. 8 Ba umarni nake ba ku ba, sai dai ina so in
gwada gaskiyar ƙaunarku ne, ta wurin kwatanta
ta da aniyar waɗansu. 9 Gama kun san alherin
Ubangijinmu Yesu Kiristi cewa ko da yake shi
mawadaci ne, duk da haka, ya zama matalauci
saboda ku, domin ta wurin talaucinsa, ku zama
mawadata. 10 Ga shawarata a kan abin da ya fi
muku kyau a wannan al'amari. Bara ku kuka
fara bayarwa, kuka kuma zama na farko wajen
niyyar yin haka. 11 Yanzu sai ku ƙarasa aikin da
irin niyyar da kuka fara, ku yi haka gwargwadon
ƙarfinku. 12 Gama in da niyyar bayarwa, za a
karɓi bayarwa bisa ga abin da mutum yake da
shi, ba bisa ga abin da ba shi da shi ba. 13 Ba
nufi nake yi a sawwaƙe wa waɗansu, ku kuwa a
jibga muku nauyin ba. Amma ya yi kyau dai 14 a
raba daidai wa daida, sai ku taimake su a yanzu
da yalwarku saboda rashinsu. Wata rana su ma
su taimake ku da yalwarsu saboda rashinku,
don a daidaita al'amari, 15 kamar yadda yake
a rubuce cewa, "Wanda ya tara da yawa, bai
tara fiye da bukatarsa ba, wanda kuma ya tara
kaɗan, bai kāsa masa ba." 16 Ina gode wa Allah,
wanda ya sa a zuciyar Titus, irin kula da nake
da shi dominku. 17 Ba kawai ya yarda yă je
wurinku kamar yadda muka roƙe shi yă yi ba,
amma ya so yă zo kamar yadda ya riga ya yi
niyya. 18 Ga shi mun aiko ɗan'uwanmu nan
tare da shi, wanda ikkilisiyoyi duka suna yabo
saboda hidimarsa ga bishara. 19 Ba kuwa haka
kaɗai ba, har ma ikkilisiyoyi sun zaɓe shi yă
riƙa tafiya tare da mu kan wannan aikin alheri
da muke yi saboda ɗaukakar Ubangiji, da kuma
nuna kyakkyawar niyyarmu. 20 Muna gudu kada
wani yă zarge mu, a kan yadda muke gudanar
da wannan kyautar da aka bayar hannu sake.
21 Gama muna iya ƙoƙari mu yi abin da yake
daidai, ba a gaban Ubangiji kaɗai ba, amma a
gaban mutane ma. 22 Ban da wannan kuma,

mun aiko da ɗan'uwanmu tare da su, wanda ya
sha tabbatar mana da ƙwazonsa ta hanyoyi iri-
iri, musamman yanzu, domin ya amince da ku
da gaske. 23 Game da Titus kuma, shi abokin
tarayyata ne, da kuma abokin aikina a cikinku;
game da'yan'uwanmu kuwa, su wakilai ne na
ikkilisiyoyi, kuma su masu ɗaukaka Kiristi ne.
24 Saboda haka, ku nuna wa waɗannan mutane
shaidar ƙaunarku, da kuma dalilin taƙamarmu
da ku, domin ikkilisiyoyi su gani.

9 Babu wata bukata in rubuta muku game da
hidiman nan ga tsarkaka. 2 Gama na san
aniyarku na yin taimako, ina kuma taƙama a kan
wannan ga Makidoniyawa, ina faɗin musu cewa
tun bara, ku da kuke a Akayya a shirye kuke
ku bayar. Ƙoƙarinku kuwa ya zuga yawancinsu
ga aiki. 3 Amma ina aika'yan'uwan nan don
kada taƙamar da muke yi da ku, a kan wannan
al'amari ta zama a banza, sai dai domin yă
zama kuna nan a shirye, kamar yadda na faɗa
za ku kasance. 4 Gama in waɗansu mutanen
Makidoniya sun zo tare da ni, suka tarar ba a
shirye kuke ba, kunya ta ishe mu, balle fa ku,
saboda amincewa da muke yi da ku. 5 Saboda
haka, na ga ya dace in roƙi'yan'uwan nan su
ziyarce ku kafin lokacin, su kuma gama shirye-
shirye saboda bayarwa ta yardar ran da kuka
yi alkawari. Ta haka bayarwar za tă zama a
shirye, ta yardar rai ba ta dole ba. 6 Ku tuna fa,
duk wanda ya yi shuki kaɗan zai girbe kaɗan,
kuma duk wanda ya yi shuki da yawa, zai girbe
a yalwace. 7 Ya kamata kowa yă bayar bisa ga
abin da ya yi shawara a zuciyarsa, ba tare da
jin nauyi ko don dole ba, gama Allah yana son
mai bayarwa da dadin rai. 8 Allah kuwa yana da
iko yă ba ku fiye da bukatarku, domin kullum
ku wadata da kome ta kowace hanya, kuna ta
bayarwa hannu sake, kowane irin kyakkyawan
aiki. 9 Kamar yadda yake a rubuce cewa, "Ya
ba gajiyayyu hannu sake, ayyukansa na alheri
madawwama ne." (aiōn g165) 10 To, shi da yake ba
mai shuka iri, yake kuma ba da abinci a ci, shi
ne zai ba ku irin shukawa, yă riɓanya shi, yă
kuma albarkaci ayyukanku na alheri da yawa.
11 Za a wadatar da ku ta kowace hanya, domin
ku riƙa bayarwa hannu sake a kowane lokaci.
Ta wurinmu kuma bayarwarku hannu sake za
tă zama sanadin godiya ga Allah. 12 Wannan
hidimar da kuke yi, ba bukatun mutanen Allah
kaɗai take biya ba, amma tana cike da hanyoyin
nuna godiya masu yawa ga Allah. 13 Aikin nan
naku na alheri tabbatar bangaskiyarku ne, za a
kuwa ɗaukaka Allah saboda kun bayyana yarda,
cewa kun yi na'am da bisharar Kiristi, saboda
kuma gudummawa da kuka yi musu da saura
duka, hannu sake. 14 A cikin addu'arsu dominku
kuwa, zukatansu za su koma gare ku, saboda
mafificin alherin da Allah ya ba ku. 15 Godiya
ga Allah, saboda kyautarsa da ta wuce misali!

10 Ni Bulus da kaina, ina roƙonku albarkacin
tawali'u da sanyin hali na Kiristi, ni da ake
yi wa kirari "marar tsanani" a cikinku, amma
"mai matsawa" sa'ad da nake rabe da ku! 2 Ina
roƙonku cewa sa'ad da na zo kada ku tilasta
ni in matsa muku, gama na tabbata zan iya
tsaya wa waɗanda suka ce abin da muke yi
sha'anin duniya ne. 3 Ko da yake muna cikin
duniya, ba ma yaƙi kamar yadda duniya take yi.
4 Makaman da muke yaƙi da su, ba makamai na
duniya ba ne. Sai dai na ikon Allah ne, masu
rushe wuraren mafaka masu ƙarfi. 5 Muna ka
da masu gardama da kowane tunanin ɗaga kai
da yake kafa kansa gāba da sanin Allah, muna
kuma jan hankalin kowa ga bautar Kiristi. 6 A
shirye muke mu hori kowane rashin biyayya,
sa'ad da biyayyarku ta cika. 7 Kuna duban
abubuwa bisa-bisa ne kawai. In wani ya ganin
cewa shi na Kiristi ne, ya kamata yă sāke lura
cewa kamar yadda yake na Kiristi, haka mu ma
muke. 8 Ko da zan yi gadara fiye da kima a
game da izinin nan namu, wanda Ubangiji ya
bayar saboda inganta ku, ba don rushe ku ba, ba
ni da abin jin kunya a ciki. 9 Ba na so yă zama
kamar ina ƙoƙari in tsorata ku ne da wasiƙuna.
10 Gama waɗansu suna cewa, "Wasiƙunsa suna
da nauyi da kuma ƙarfi, amma kuwa in ka gan
shi, ba shi da wani kwarjini, maganarsa kuma
ba kome ba ce." 11 Ya kamata irin waɗannan
mutane su gane cewa abin da muke faɗa a
cikin wasiƙunmu sa'ad da ba ma nan tare da
ku, shi muke aikatawa sa'ad da muke nan. 12
Ba za mu yi ƙarfin halin lissafta kanmu, ko

mu kwatanta kanmu da waɗansu masu yabon
kansu ba. Sa'ad da suke gwada kansu da kansu,
da kuma kwatanta kansu da kansu, ba su da
hikima. 13 Amma mu kam, ba za mu yi taƙama
mu zarce iyakarmu ba, sai dai za mu yi taƙama
cikin filin da Allah ya ƙayyade mana, filin kuwa
ya kai har zuwa wurinku. 14 Ba mu wuce gona
da iri a taƙamarmu ba, kamar yadda zai zama,
da a ce ba mu zo wurinku ba, gama mun kai
har wurinku da bisharar Kiristi. 15 Fahariyarmu
ba fiye da yadda ya kamata take ba, ba tă kuma
shafi aikin waɗansu ba. Sai dai muna sa zuciya
bangaskiyarku ta riƙa ƙaruwa, ta haka kuma
fagen aikinmu a cikinku yă riƙa ƙaruwa ƙwarai
da gaske. 16 Saboda mu iya yin wa'azin bishara
a yankunan da suke gaba da ku. Gama ba ma so
mu yi taƙama game da aikin da aka riga aka yi
a sashen wani. 17 Amma, "Duk mai yin taƙama,
sai ya yi taƙama da Ubangiji." 18 Ai, ba mai
yabon kansa ake amincewa da shi ba, sai dai
wanda Ubangiji ya yaba wa.

11 Ina fata za ku yi haƙuri da'yar wautata.
Amma, ai, kun riga kun yi haƙuri. 2 Ina
kishinku da kishi irin na Allah. Na yi muku
alkawarin aure ga miji ɗaya, Kiristi, domin in
miƙa ku a gare shi kamar budurwa zalla. 3 Sai
dai ina tsoro kada yă zama, kamar yadda maciji
ya yaudari Hawwa'u da makircinsa, ku ma a
bauɗar da hankalinku daga sahihiyar biyayya
amintacciya ga Kiristi. 4 Gama in wani ya zo
wurinku yana wa'azin wani Yesu dabam da
wanda muka yi wa'azinsa, ko kuma in kun karɓi
wani ruhu dabam da wanda kuka karɓa, ko wata
bishara dabam da wadda kuka karɓa, ya nuna
kun yarda da su ke nan cikin sauƙinkai. 5 Amma
a ganina waɗancan da kuke ce da su "manyan
manzanni" ba su fi ni da wani abu ba. 6 Mai
yiwuwa ni ba horarre ba ne a magana, amma
ina da sani. Mun kuwa bayyana muku wannan a
sarari, ta kowace hanya. 7 Laifi ke nan ne na yi
da na ƙaskantar da kaina, don a ɗaga ku zuwa
babban matsayi ta wurin yin muku wa'azin
bisharar Allah kyauta? 8 Na yi wa waɗansu
ikkilisiyoyi ƙwace ta wurin karɓar taimako daga
wurinsu, domin in yi muku hidima. 9 Sa'ad
da nake tare da ku kuma nake zaman rashi,
ban nawaita wa kowa ba, gama'yan'uwan da
suka zo daga Makidoniya sun biya bukata. Na
kiyaye kaina daga nawaita muku ta kowace
hanya, zan kuma ci gaba da yin haka. 10 Ba
shakka, kamar yadda gaskiyar Kiristi take a
cikina, babu wani a yankunan Akayya da zai
iya hana yin taƙaman nan tawa. 11 Don me?
Don ba na ƙaunar ku ne? Allah dai ya sani ina
ƙaunarku! 12 Zan kuma ci gaba da yin abin da
nake yi, domin in toshe kafar mutanen nan
da suke fariya, suna nema mu daidaita da su.
13 Gama irin waɗannan mutane manzannin
ƙarya ne, ma'aikata ne masu rudî, sun ɓad da
kamanni kamar su manzannin Kiristi ne. 14
Ba abin mamaki ba ne, gama Shaiɗan kansa
ma yana ɓad da kamanni kamar shi mala'ikan
haske ne. 15 Don haka, ba abin mamaki ba ne,
in bayin Shaiɗan sun ɓad da kamanni kamar
su bayin adalci ne. A ƙarshe, za a sāka musu
gwargwadon ayyukansu. 16 Ina sāke faɗa, kada
wani yă ɗauka ni wawa ne. Amma in kun ɗauke
ni haka, to, sai ku karɓe ni kamar yadda kuke
karɓan wawa, domin in ɗan in yi taƙama. 17 A
wannan taƙamata ba na magana yadda Ubangiji
zai yi ba ne, sai dai magana ce irin ta wawa.
18 Da yake mutane da yawa suna taƙama irin
ta duniya, ni ma haka zan yi. 19 Ku kam kuna
da wayo sosai, har kuna jimre wa wawaye da
murna! 20 Gaskiyar ita ce, kuna haƙuri da duk
wanda ya sa ku bauta ko ya cuce ku ko ya more
ku ko ya nuna muku isa ko kuma ya mare ku a
fuska. 21 Ina jin kunya in ce mun nuna kāsawa
da ba mu yi waɗannan abubuwan ba! Abin da
wani yake da ƙarfin hali yin taƙama a kai, shi
ne ni ma nake ƙarfin hali yin taƙama a kai. Ina
magana kamar wawa ne. 22 In su Ibraniyawa
ne, ni ma haka. In su Isra'ilawa ne, ni ma haka.
In su zuriyar Ibrahim ne, ni ma haka. 23 In su
bayin Kiristi ne, ni na fi su ma, ina magana
kamar ruɗaɗɗe ne fa! Ai, na fi su shan fama
ƙwarai da gaske, da shan dauri, na sha dūka
marar iyaka, na sha hatsarin mutuwa iri-iri. 24
Sau biyar Yahudawa suka yi mini bulala arba'in
ɗaya babu. 25 Sau uku aka bulale ni da bulalar
ƙarfe, sau ɗaya aka jajjefe ni da duwatsu, sau
uku jirgin ruwa ya ragargaje ina ciki, na kwana
na kuma yini ruwan teku yana tafiya da ni.

26 Na yi tafiye-tafiye da yawa, na sha hatsari
a koguna, na sha hatsarin'yan fashi, na sha
hatsari a hannun kabilarmu, na sha hatsari
a hannun al'ummai, na sha hatsari a birane,
na sha hatsari a jeji, na sha hatsari a teku, na
kuma sha hatsarin'yan'uwa na ƙarya. 27 Na yi
fama, na shan wuya, ga kuma rashin barci sau
da yawa. Na san abin da ake nufin da jin yunwa
da ƙishirwa, sau da yawa kuwa na kasance da
rashin abinci, na sha sanyi da zaman tsirara. 28
Ban da waɗannan abubuwa, kowace rana ina
ɗauke da nauyin kula da dukan ikkilisiyoyi. 29
Wane ne ya rasa ƙarfi, da ban ji shi a jikina ba?
Wane ne ya fāɗì cikin zunubi, da ban ji zafin
wannan ba? 30 In ma lalle ne in yi taƙama, to, sai
in yi taƙama da abubuwan da suka nuna rashin
ƙarfina. 31 Allah Uban Ubangiji Yesu Kiristi,
wanda yabo ta tabbata a gare shi har abada,
ya san cewa ba ƙarya nake yi ba. (aiōn g165) 32 A
Damaskus, gwamnan da yake ƙarƙashin Sarki
Aretas, ya sa tsare ƙofofin birnin Damaskus,
don yă kama ni. 33 Amma aka saukar da ni cikin
kwando ta tagar katanga, na kuɓuce masa.

12 Dole in ci gaba da yin taƙama. Ko da yake
ba za tă amfane ni ba, zan yi magana a kan
ru'uyoyi da wahayoyi waɗanda na karɓa daga
Ubangiji. 2 Na san wani a cikin Kiristi wanda
shekaru goma sha huɗu da suka wuce an ɗauke
zuwa sama ta uku. Ko a cikin jiki ne, ko kuwa
ba a cikin jiki ba, ni dai ban sani ba, Allah ne ya
sani. 3 Na kuma san cewa wannan mutum, ko a
cikin jiki ne, ko kuma ba a cikin jiki ba, ni dai
ban sani ba, amma Allah ne ya sani, 4 an ɗauke
shi ne zuwa aljanna. Ya ji waɗansu abubuwa
waɗanda ba zai iya faɗarsu da kalmomi ba,
abubuwan da ba a ba wa mutum damar faɗì. 5
Zan yi taƙama game da mutum irin wannan,
sai dai ni ba zan yi taƙama da kaina ba, sai
dai a kan rashin ƙarfina. 6 Ko da zan so yin
gadara ma, ba zan zama wawa ba, gama gaskiya
zan faɗa. Amma na bar zancen haka, don kada
wani ya ɗauke ni fiye da yadda yake ganina,
ko yadda yake jin maganata. 7 Don kada in
cika da girman kai saboda waɗannan mafifitan
manyan wahayoyi, sai aka sa mini wata ƙaya a
jikina wadda ta zama ɗan saƙon Shaiɗan, don
ta wahalshe ni. 8 Sau uku na roƙi Ubangiji yă
raba ni da wannan abu. 9 Amma ya ce mini,
"Alherina ya ishe ka, domin a cikin rashin ƙarfi
ne ake ganin cikar ikona." Saboda haka, zan
ƙara yin taƙama da farin ciki game da rashin
ƙarfina, domin ikon Yesu Kiristi yă zauna tare
da ni. 10 Shi ya sa nake murna cikin rashin
ƙarfi, da zagi, da shan wahaloli, da tsanantawa,
da matsaloli, saboda Kiristi. Don a sa'ad da nake
marar ƙarfi a nan ne nake da ƙarfi. 11 Na yi
wauta kam, amma ku ne kuke tilasta mini, ku
ne kuwa ya kamata ku yaba mini, domin ba
inda na kāsa waɗannan mafiffitan manzanni, ko
da yake ni ba kome ba ne. 12 Abubuwan da suke
tabbatar da manzo, alamu, abubuwa da kuma
ayyukan banmamaki, an aikata su a cikinku da
matuƙar nacewa. 13 Ta yaya ne darajarku ba
tă kai ta sauran ikkilisiyoyi ba, ko kuwa don
dai ban nawaita muku ba ne? Ku gafarta mini
wannan laifi! 14 Yanzu a shirye nake in ziyarce
ku sau na uku, ba zan kuma nawaita muku ba,
don ba kayanku nake so ba, ku nake so. Gama ba
yara ne da ɗaukar nauyin iyayensu ba, sai dai
iyaye ne da ɗaukar nauyin yaran. 15 Don haka
ina farin ciki in kashe dukan abin da nake da shi
a kanku, har in ba da kaina ma dominku. In na
ƙaunace ku fiye da haka, za ku rage ƙaunarku
gare ni ne? 16 To, shi ke nan, ban nawaita muku
ba. Ashe, sai ku ce dabara na yi muku, na shawo
kanku ta hanyar yaudara! 17 Na cuce ku ne ta
wurin wani daga cikin waɗanda na aiko a gare
ku? 18 Na roƙi Titus ya zo wurinku. Na kuma
aiki ɗan'uwanmu tare da shi. Ko Titus ya cuce
ku ne? Ba ruhu ɗaya yake bi da mu ba? Ba kuma
hanya guda muka bi ba? 19 Ko tun dā can, kuna
tsammani muna kāre kanmu a gare ku ne? A
gaban Allah muke magana, kamar waɗanda
suke cikin Kiristi. Ƙaunatattuna, kome da muke
yi, muna yi ne don inganta ku ne. 20 Gama ina
tsoro, in na zo, in tarar da ku dabam da yadda
nake so, ku ma ku tarar da ni dabam da yadda
kuke so. Ina tsoro kada yă zama akwai faɗa, da
kishi, da fushi mai zafi, da tsattsaguwa, da ɓata
suna, da gulma, da girman kai, da hargitsi. 21
Ina tsoro kada sa'ad da na sāke zuwa, Allahna
zai ƙasƙantar da ni a gabanku, kuma in yi baƙin
ciki saboda waɗanda suka yi zunubi a dā, ba su

kuma tuba daga aikin ƙazanta, da na fasikanci,
da kuma lalata da suka sa kansu a ciki ba.

13 Wannan za tă zama ziyarata ta uku a
wurinku ke nan. "Dole a tabbatar da
kowace magana ta bakin shaidu biyu ko uku."
2 Na riga na yi muku gargaɗi sa'ad da nake
tare da ku a zuwana na biyu. Yanzu da ba na
nan tare da ku, ina maimaita irin gargaɗin
nan domin in na zo ba wanda zai kuɓuce wa
horon nan, **3** da yake kuna neman tabbaci cewa
Kiristi yana magana ta wurina ne. To, ai, shi ba
rarrauna ba ne a gare ku, amma ƙaƙƙarfa ne a
cikinku. **4** Ko da yake tabbatacce an gicciye shi
cikin rashin ƙarfi, duk da haka, yana rayuwa
bisa ga ikon Allah. Haka mu ma marasa ƙarfi ne
a cikinsa, amma ta wurin ikon Allah za mu rayu
tare da shi don mu yi muku hidima. **5** Ku gwada
kanku ku gani ko kuna cikin bangaskiya; ku
auna kanku. Ashe, ba ku san cewa Kiristi Yesu
yana cikinku ba? Sai ko in kun fāɗi gwajin. **6** Ina
fata za ku gane cewa ba mu fāɗi gwajin ba. **7**
Muna addu'a ga Allah kada ku aikata wani laifi.
Ba don mutane su gani cewa mun ci gwajin ba
ne, a'a, sai dai don ku yi abin da yake daidai, ko
da yake zai zama kamar mun fāɗi gwajin ne. **8**
Kai, ba dama mu saɓa wa gaskiya, sai dai mu bi
bayan gaskiyar. **9** Murna muke sa'ad da ba mu
da ƙarfi, ku kuwa kuna da ƙarfi. Addu'armu ita
ce, ku zama cikakku. **10** Shi ya sa nake rubuta
waɗannan abubuwa, sa'ad da ba na nan tare da
ku, domin sa'ad da na zo, kada yă zama mini
tilas in yi muku tsanani a game da nuna ikon
nan da Ubangiji ya ba ni saboda ingantawa, ba
saboda rushewa ba. **11** A ƙarshe'yan'uwa, sai
wata rana. Ku yi ƙoƙari ku zama cikakku. Ku
saurari roƙona, ku zama da tunani ɗaya, ku yi
zaman salama. Allah na ƙauna da salama kuwa
zai kasance tare da ku. **12** Ku gaggai da juna
da sumba mai tsarki. **13** Dukan tsarkaka suna
gaishe ku. **14** Alherin Ubangiji Yesu Kiristi, da
ƙaunar Allah, da zumuntar Ruhu Mai Tsarki su
kasance tare da ku duka.

Galatiyawa

1 Bulus manzo, aikakke ba daga wurin mutum
ba, ba kuma ta wurin mutane ba, amma ta
wurin Yesu Kiristi da kuma Allah Uba, wanda
ya tā da Yesu daga matattu. **2** Dukan'yan'uwan
kuma da suke tare da ni a nan, Suna gai da
ikkilisiyoyi a Galatiya. **3** Alheri da salama daga
Allah Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi, su
kasance tare da ku. **4** Shi wanda ya ba da
kansa saboda zunubanmu don yă cece mu daga
wannan mugun zamani na yanzu, bisa ga nufin
Allah wanda yake kuma Ubanmu, (aiōn g165) **5** a
gare shi ɗaukaka ta tabbata har abada abadin.
Amin. (aiōn g165) **6** Ina mamaki yadda kuka yi
saurin yashe wanda ya kira ku ta wurin alherin
Kiristi, kuna juyewa ga wata bishara dabam **7**
wadda a gaskiya ba bishara ba ce ko kaɗan.
Tabbatacce waɗansu mutane suna birkitar da
ku, suna kuma ƙoƙari su karkatar da bisharar
Kiristi. **8** Amma ko mu, ko mala'ika daga sama ya
yi wa'azin wata bishara dabam da wadda muka
yi muku, bari yă zama la'ananne har abada!
9 Kamar yadda muka riga muka faɗa, haka
yanzu ma ina ƙara cewa in wani yana muku
wa'azin wata bishara dabam da wadda kuka
karɓa, bari yă zama la'ananne har abada! **10** Za
a ce, ina ƙoƙarin neman amincewar mutane
ne, ko amincewa ta Allah? Ko kuwa ina ƙoƙarin
faranta wa mutane zuciya ne? Da a ce har yanzu
ina ƙoƙarin faranta wa mutane zuciya ne, ai,
da ban zama bawan Kiristi ba. **11** Ina so ku
sani'yan'uwa, cewa bisharar da nake wa'azi,
ba mutum ne ya ƙago ta ba. **12** Ban karɓe ta
daga wurin wani mutum ba, ba a kuma koya
mini ita ba, a maimako, na karɓe ta, ta wurin
wahayi daga Yesu Kiristi ne. **13** Kun dai ji labarin
rayuwata ta dā a cikin Yahudanci, yadda na
tsananta wa ikkilisiyar Allah ƙwarai, na kuma
yi ƙoƙarin hallaka ta. **14** Na ci gaba a cikin
Yahudanci fiye da yawancin Yahudawan da suke
tsarana, na kuma yi ƙwazo ƙwarai ga bin al'adun
kakannina. **15** Amma sa'ad da Allah, wanda
ya keɓe ni daga mahaifa ya kira ni ta wurin
alherinsa, ya kuma gamshe shi **16** yă bayyana
Ɗansa a cikina, domin in yi wa'azinsa cikin
Al'ummai. Ban nemi shawarar wani mutum
ba. **17** Ban kuma tafi Urushalima domin in ga
waɗanda suka riga ni zaman manzanni ba, sai
dai na hanzarta na tafi ƙasar Arabiya, daga baya
sai na koma Damaskus. **18** Bayan shekara uku,
sai na haura zuwa Urushalima domin in sadu
da Bitrus, na kuwa zauna tare da shi kwana
goma sha biyar. **19** Ban ga wani a ciki sauran
manzanni ba, sai dai Yaƙub ɗan'uwan Ubangiji.
20 Ina tabbatar muku a gaban Allah cewa abin da
nake rubuta muku ba ƙarya ba ne. **21** Daga baya
sai na tafi Suriya da Silisiya. **22** Ikkilisiyoyin
da suke cikin Kiristi da suke a Yahudiya ba su
san ni ba tukuna. **23** Sun dai sami labari ne
kawai cewa, "Mutumin da dā yake tsananta
mana yanzu yana wa'azin bangaskiyar da dā
ya yi ƙoƙari yă hallaka." **24** Sai suka yabi Allah
saboda ni.

2 Bayan shekara goma sha huɗu sai na sāke
haurawa zuwa Urushalima, a wannan lokaci
na tafi tare da Barnabas. Na kuma ɗauki Titus
muka tafi tare. **2** Na tafi ne bisa ga wani wahayi.
Da na kai can, sai na bayyana musu bisharar
da nake wa'azi a cikin Al'ummai. Na yi haka
a keɓance a gaban waɗanda suke shugabanni,
don tsoro kada gudun da nake yi, ko kuwa na
riga na yi, yă zama a banza. **3** Amma ko Titus
ma da yake tare da ni, ba a ce dole sai ya yi
kaciya ba, ko da yake shi mutumin Al'ummai
ne. **4** Wannan zancen kaciya ya taso domin
waɗansu'yan'uwan ƙarya sun shiga cikinmu
domin su yi leƙe a kan'yancin da muke da shi a
cikin Kiristi Yesu, su kuma mai da mu bayi. **5** Ba
mu kuwa ba su zarafi ba ko kaɗan, don gaskiyar
bishara ta ci gaba da kasance tare da ku. **6**
Game da waɗanda aka ɗauka a dā a kan su wani
abu ne, ko wane ne su, duk ɗaya ne a wurina;
gama Allah ba ya nuna bambanci, ina dai gaya
muku waɗannan da suke wani abu ne a dā, ba
su ƙara mini kome ba. **7** A maimakon haka, sun
ga cewa an danƙa mini hakkin wa'azin bishara
ga Al'ummai, kamar yadda aka danƙa wa Bitrus
ga Yahudawa. **8** Gama Allah wanda ya yi aiki
a cikin hidimar Bitrus a matsayin manzo ga
Yahudawa, haka ma ya yi aiki a cikin hidimata
a matsayin manzo ga Al'ummai. **9** Yaƙub, Bitrus

da Yohanna waɗanda suke fitattun ginshiƙai,
sun karɓe ni da Barnabas da hannu biyu biyu
sa'ad da suka gane alherin da aka ba ni. Suka
kuma yarda cewa ya kamata mu tafi wajen
Al'ummai, su kuwa su tafi wajen Yahudawa. 10
Abin da dai suka roƙa shi ne ya kamata mu riƙa
tuna da matalauta, abin nan da nake marmarin
yi. 11 Sa'ad da Bitrus ya zo Antiyok, na tsawata
masa ido da ido don laifinsa a fili yake. 12
Kafin waɗansu mutane su zo daga wurin Yaƙub,
yakan ci abinci tare da Al'ummai. Amma da
suka iso, sai ya fara janyewa, ya kuma ware
kansa daga wajen Al'ummai domin yana tsoron
waɗanda suke ƙungiyar masu kaciya. 13 Sauran
Yahudawa suka haɗa kai da shi a munafuncinsa
har Barnabas ma ya bauɗe. 14 Da na ga cewa
ba sa yin daidai da gaskiyar bishara, sai na
ce wa Bitrus a gabansu duka, "Kai mutumin
Yahuda ne, duk da haka kana rayuwa kamar
Ba'al'umme ba kamar mutumin Yahuda ba.
To, yaya aka yi, kana tilasta Al'ummai su bi
al'adun Yahudawa? 15 "Mu da muke Yahudawa
ta wurin haihuwa ba Al'ummai masu zunubi ba,
16 mun san cewa mutum ba ya samun kuɓuta ta
wurin kiyaye Doka, sai dai ta wurin bangaskiya
cikin Kiristi Yesu. Saboda haka, mu ma, muka
sa bangaskiyarmu cikin Kiristi Yesu don mu
sami kuɓuta ta wurin bangaskiya cikin Kiristi
ba ta wurin kiyaye Doka ba, domin ba wanda zai
kuɓuta ta wurin bin Doka. 17 "In kuwa ya zama
muna so mu sami zaman marasa laifi a gaban
Allah ta wurin dogara ga Kiristi, sa'an nan an
same mu mu kanmu ma masu zunubi ne, ashe,
ko wannan zai nuna Kiristi yana ƙarfafa zunubi
ke nan? A'a, ko kusa! 18 In na sāke gina abin da
na rushe, na zama mai karyar Doka ke nan. 19
"Gama ta wurin Doka na mutu ga Doka saboda
in rayu ga Allah. 20 An gicciye ni tare da Kiristi.
Yanzu ba ni ne nake raye ba, Kiristi ne yake raye
a cikina. Rayuwar da nake yi a jiki, ina rayuwa
ce ta wurin bangaskiya cikin Ɗan Allah, wanda
ya ƙaunace ni ya kuma ba da kansa domina. 21
Ba na ajiyar alherin Allah a gefe, gama da a ce
ana samun adalci ta wurin Doka, ai, da Kiristi
ya mutu a banza ke nan!"

3 Ya ku Galatiyawa marasa azanci! Wa ya ruɗe
ku? A idanunku aka bayyana Yesu Kiristi
gicciyeyye a sarari. 2 Zan so in san abu guda
tak daga gare ku. Kun karɓi Ruhu ta wurin
kiyaye Doka ne, ko kuwa ta wurin gaskata abin
da kuka ji? 3 Ashe, rashin azancinku har ya
kai ga haka? Bayan kun fara da Ruhu, a yanzu
kuma da halin mutuntaka za ku ƙarasa? 4 Ashe,
wahaloli dabam-dabam da kuka sha sun zama
a banza ke nan? Haka zai yiwu kuwa? 5 Allah
ya ba ku Ruhunsa yana kuma aikata ayyukan
banmamaki a cikinku saboda kuna kiyaye Doka
ne, ko kuwa domin kuna gaskatawa abin da
kuka ji ne? 6 Ku dubi Ibrahim mana, "Ya gaskata
Allah, aka kuwa lissafta wannan adalci ne a
gare shi." 7 Ku sani fa, waɗannan waɗanda suka
gaskata,'ya'yan Ibrahim ne. 8 Nassi ya hanga
cewa Allah zai kuɓutar da Al'ummai ta wurin
bangaskiya, ya kuwa sanar wa Ibrahim wannan
bisharar tun kafin lokaci yă yi cewa, "Dukan
al'ummai za su sami albarka ta wurinka."
9 Saboda haka waɗanda suke da bangaskiya
sun sami albarka tare da Ibrahim, mutumin
bangaskiya. 10 Dukan waɗanda suka dogara ga
kiyaye Doka la'anannu ne, gama a rubuce yake
cewa, "La'ananne ne duk wanda bai ci gaba da
yi dukan abubuwan da aka rubuta a Littafin
Doka ba." 11 A fili yake ba wanda zai kuɓuta a
gaban Allah ta wurin Doka, domin "Mai adalci
zai rayu ta wurin bangaskiya." 12 Doka ba tă
dangana ga bangaskiya ba; a maimakon haka,
"Mutumin da ya aikata waɗannan abubuwa zai
rayu ta wurinsu." 13 Kiristi ya fanshe mu daga
la'anar Doka ta wurin zama la'ana saboda mu,
gama a rubuce yake cewa, "La'ananne ne duk
wanda aka rataye a kan itace." 14 Ya fanshe
mu domin albarkar da aka yi wa Ibrahim yă zo
ga Al'ummai, ta wurin Kiristi Yesu, domin ta
wurin bangaskiya mu karɓi alkawarin Ruhu. 15
'Yan'uwa, bari in yi muku misali da rayuwarmu
ta yau da kullum. Kamar dai yadda ba mai
kawarwa ko yă ƙara wani abu cikin alkawarin
da mutane suka kafa, haka yake a wannan batu.
16 Alkawaran nan fa ga Ibrahim ne aka faɗa da
kuma wani zuriyarsa. Nassi bai ce, "da zuriyoyi
ba" wanda ya nuna kamar mutane da yawa,
amma "ga zuriyarka," wanda yake nufin mutum

ɗaya, wanda shi ne Kiristi. 17 Abin da nake nufi
shi ne, Dokar da aka shigar ita bayan shekaru
430, ba tă kawar da alkawarin da Allah ya yi
tun dā ba. 18 Gama da a ce gādon yă dangana
a kan doka ne, ai, da ba zai dangana a kan
alkawari ba; amma Allah cikin alherinsa ya ba
wa Ibrahim gādon ta wurin alkawari. 19 To,
don me aka kawo Doka? An yi ƙari da Doka
ne don fitowa da laifi fili har kafin na zuriyan
nan ya zo, wanda aka yi wa alkawarin, an ba
da doka ta wurin mala'iku ne, aka kuma danƙa
ta a hannun matsakanci. 20 Kuma akan bukaci
wani a tsakani ne idan da mutum biyu ake
zance, Allah kuwa ɗaya ne. 21 To, Dokar ce
tana gāba da alkawaran Allah ke nan? Sam, ko
kaɗan! Gama da a ce an ba da Dokar da tana
iya ba da rai, tabbatacce, da sai a sami adalci ta
wurin Doka. 22 Amma Nassi ya kulle kome a
ƙarƙashin ikon zunubi, domin abin da aka yi
alkawarin nan, da ake bayar ta wurin bangaskiya
a cikin Yesu Kiristi, a ba da shi ga waɗanda
suka gaskata. 23 Kafin bangaskiyan nan tă zo,
mun kasance a daure a kurkuku a ƙarƙashin
Doka, a kulle sai da bangaskiyar da za tă zo
ta bayyana. 24 Ta haka aka sa Dokar ta zama
jagorarmu zuwa ga Kiristi don mu sami kuɓuta
ta wurin bangaskiya. 25 Yanzu da bangaskiya ta
zo, ba sauran zamanmu a ƙarƙashin Doka. 26
Dukanku'ya'yan Allah ne ta wurin bangaskiya
cikin Kiristi Yesu. 27 Gama dukanku da aka
yi muku baftisma cikin Kiristi, kuna sanye
da Kiristi ke nan. 28 Babu bambanci tsakanin
mutumin Yahuda da mutumin Al'ummai, bawa
da'yantacce, namiji da ta mace, gama dukanku
ɗaya ne cikin Kiristi Yesu. 29 In kuwa ku na
Kiristi ne, to, ku zuriyar Ibrahim ne, magāda
kuma bisa ga alkawarin nan.

4 Abin da nake nufi shi ne, muddin magāji
yana ɗan yaro ne tukuna, babu bambanci
tsakaninsa da bawa, ko da yake shi ne da
mallakar kome. 2 Yana ƙarƙashin iyayen goyonsa
da masu riƙon amana har yă zuwa cikar lokacin
da mahaifinsa ya sa. 3 Haka yake, sa'ad da
muke'yan yara, mun kasance cikin bauta a
ƙarƙashin ƙa'idodin duniya. 4 Amma da lokacin
da aka tsara ya yi sosai, sai Allah ya aiki Ɗansa,
haifaffe daga mace, haifaffe a ƙarƙashin Doka, 5
domin yă fanshi waɗanda suke a ƙarƙashin doka,
saboda mu sami cikakken matsayin zaman'ya'ya.
6 Da yake ku'ya'ya ne, sai Allah ya aiko da Ruhun
Ɗansa a cikin zukatanmu, Ruhun da yake kira,
"Abba, Uba." 7 Saboda haka kai ba bawa ba ne
kuma, kai ɗa ne; da yake kuwa kai ɗa ne, Allah
ya mai da kai magāji. 8 Dā da ba ku san Allah
ba, ku bayi ne ga waɗanda a ainihi ba alloli ba
ne. 9 Amma yanzu da kuka san Allah, ko kuma
a ce Allah ya san ku, yaya kuke sāke komawa
ga ƙa'idodin duniya marasa ƙarfi, abin tausayi
kuma? Kuna so ku sāke komawa ga bautarsu
ne? 10 Kuna kiyaye ranaku da watanni da lokuta
da shekaru na musamman! 11 Kai, kun ba ni
tsoro, don ya zama kamar duk wahalar da na
yi a kanku banza ne! 12 Ina roƙonku'yan'uwa,
ku zama kamar ni, gama na zama kamar ku.
Ba ku yi mini wani laifi ba. 13 Kun san rashin
lafiyar da na yi, shi ne ya yi mini hanyar da
na kawo muku bishara da farko. 14 Ko da yake
ciwona gwaji ne gare ku, ba ku yi mini reni
ko ƙyama ba. A maimakon haka, kuka karɓe
ni sai ka ce mala'ikan Allah, kuma sai ka ce
Kiristi Yesu kansa. 15 Me ya faru da dukan
farin cikinku? Na tabbata, a lokacin, da mai
yiwuwa ne da kun ciccire idanunku kun ba ni.
16 Yanzu na zama abokin gābanku don na faɗa
muku gaskiya ke nan? 17 Waɗancan mutane
suna neman su rinjaye ku da ƙwazo, amma
ba da kyakkyawar aniya ba. Abin da suke so
shi ne su raba ku da mu, saboda ƙwazonku yă
koma gare su. 18 Yana da kyau ku kasance da
irin wannan niyya idan da nufi mai kyau ne,
ku kuma kasance a haka koyaushe ba sai ina
tare da ku ba. 19 Ya ku'ya'yana ƙaunatattu, ina
sāke shan wahalar naƙudarku, har sai Kiristi ya
kahu a cikinku. 20 Da ma a ce ina tare da ku
yanzu in canja muryata mana! Gama na damu
ƙwarai saboda ku! 21 Ku gaya mini, ku da kuke
so ku zauna a ƙarƙashin Doka, ba ku san abin
da Doka ta ce ba ne? 22 Gama a rubuce yake
cewa Ibrahim yana da'ya'ya biyu maza, ɗaya
ta wurin mace'yar aikin gidansa, ɗaya kuma
ta wurin ainihin matarsa. 23 Ɗansa na wajen
mace'yar aikin gidansa ya zo bisa ga ƙa'idar
jiki ne; amma ɗansa na wajen ainihin matarsa

ya zo a sakamakon alkawarin ne. 24 Za a iya
ɗaukan waɗannan al'amura a matsayin misali,
domin matan nan suna misalta alkawura biyu
ne. Alkawari ɗaya daga Dutsen Sinai ne yana
kuma haihuwar'ya'yan da za su zama bayi.
Hagar ke nan. 25 Hagar tana a matsayin Dutsen
Sinai a Arabiya tana kuma kwatancin birnin
Urushalima na yanzu, gama ita baiwa ce tare
da'ya'yanta. 26 Amma Urushalimar da take
sama'yantacciya ce, ita ce kuma mahaifiyarmu.
27 Gama a rubuce yake cewa, "Ki yi farin ciki,
ya ke bakararriya, wadda ba ta haihuwa ki
ɓarke da murna, ki kuma tā da murya, ke
da ba kya naƙuda; domin da yawa ne'ya'yan
macen da aka yashe, fiye da na mai miji." 28
To, ku'yan'uwa, ku'ya'yan alkawari ne kamar
Ishaku. 29 A wancan lokaci, wannan ɗa wanda
aka haifa ta wurin ƙa'idar jiki ya tsananta wa
wanda aka haifa ta ikon Ruhu. Haka ma yake
har yanzu. 30 Amma me Nassi ya ce? Nassi ya
ce, "Kori macen nan'yar aikin gida da ɗanta don
ɗan mace'yar aikin gida ba zai taɓa raba gādo
tare da ɗa na ainihin matarka ba." 31 Saboda
haka,'yan'uwa, mu ba'ya'yan mace'yar aikin
gida ba ne, amma na ainihin matan gidan ne.

5 Saboda'yanci ne Kiristi ya'yantar da mu.
Sai ku tsaya daram, kada ku yarda ku sāke
komawa ƙarƙashin nauyin bauta. 2 Ku lura da
kalmomina! Ni Bulus ina gaya muku cewa in
kuka yarda aka yi muku kaciya, wannan ya
nuna Kiristi ba shi da amfani a gare ku ba ko
kaɗan. 3 Haka kuma ina ƙara sanar wa kowane
mutumin da ya yarda aka yi masa kaciya cewa
dole yǎ kiyaye dukan Doka. 4 Ku da kuke ƙoƙarin
kuɓuta ta wurin Doka an raba ku da Kiristi ke
nan; kuka kuma fāɗî daga alheri. 5 Amma ta
wurin bangaskiya muna marmarin jira adalcin
da muke bege ta wurin Ruhu. 6 Gama a cikin
Kiristi Yesu, kaciya ko rashin kaciya ba su da
wani amfani. Abin da kawai yake da amfani shi
ne, bangaskiyar da take bayyana kanta ta wurin
ƙauna. 7 Kun yi tsere mai kyau a dā. Wa ya shige
gabanku ya hana ku bin gaskiya? 8 Wannan
rarrashin da ake muku ba daga wanda ya kira
ku ba ne. 9 "Ɗan yisti kaɗan ne yake gama
dukan curin burodi." 10 Ina da tabbaci cikin
Ubangiji cewa ba za ku bi wani ra'ayi dabam ba.
Wannan da yake rikita ku za a hukunta shi, ko
shi wane ne. 11 'Yan'uwa, da a ce har yanzu ina
wa'azin kaciya ne, to, me ya sa ake tsananta
mini har yanzu? In haka ne, ashe, an kawar
da abin da yake sa tuntuɓe game da gicciye
ke nan. 12 Da ma a ce masu tā da hankalinku
ɗin nan su yanke gabansu gaba ɗaya mana! 13
Ku'yan'uwana, an kira ku ga zama'yantattu.
Amma kada ku yi amfani da'yancinku don
aikata ayyukan mutuntaka a maimakon haka,
ku yi hidimar juna da ƙauna. 14 Dukan doka
an taƙaita a cikin umarni ɗaya ne cewa, "Ka
ƙaunaci maƙwabcinka kamar kanka." 15 In kun
ci gaba da cizo, kuna kuma cin naman juna, ku
yi hankali in ba haka ba za ku hallaka juna. 16
Saboda haka ina ce muku, ku yi rayuwa ta wurin
Ruhu, ba za ku kuwa gamsar da sha'awace-
sha'awacen mutuntaka ba. 17 Gama mutuntaka
yana son abin da Ruhu yake ƙi, Ruhu kuma
yana son abin da mutuntaka yake ƙi. Waɗannan
biyu kuwa gāba suke da juna, har ku kāsa yin
abin da kuke so. 18 Amma in Ruhu ne yake
bishe ku, ba ku a ƙarƙashin Doka ke nan. 19
Ayyukan mutuntaka kuwa a fili suke. Wato,
fasikanci, ƙazanta da kuma lalata; 20 bautar
gumaka da sihiri; ƙiyayya, faɗa, kishi, fushi
mai zafi, sonkai, tsattsaguwa, hamayya, 21 da
ƙyashi; buguwa, shashanci, da ire-irensu. Na
gargaɗe ku, yadda na yi a dā, cewa masu irin
wannan rayuwa ba za su gāji mulkin Allah ba.
22 Amma amfanin da Ruhu yake bayar shi ne
ƙauna, farin ciki, salama, haƙuri, kirki, nagarta,
aminci, 23 sauƙinkai, da kuma kamunkai. Ai, ba
ruwan Doka da waɗannan abubuwa. 24 Waɗanda
suke na Kiristi Yesu, sun gicciye mutuntaka
tare da abubuwan da mutum yake marmari
da kuma sha'awace-sha'awacensa. 25 Da yake
muna rayuwa ta Ruhu ne, bari mu ci gaba da
al'amuranmu ta wurin Ruhu. 26 Kada mu zama
masu girman kai, muna tsokana muna kuma jin
kishin juna.

6 'Yan'uwa, in an kama wani yana cikin yin
zunubi, ku da kuke masu ruhaniya ya kamata
ku komo da shi a kan hanya a hankali. Amma ku
lura da kanku, domin kada maimakon dawowa

da ɗan'uwanku, ku ma ku fāɗì cikin jarraba. 2
Ku ɗauki nawayar juna, a haka kuwa za ku cika
dokar Kiristi. 3 In wani yana tsammani shi wani
abu ne alhali kuwa shi ba kome ba, ruɗìn kansa
yake yi. 4 Kowa yă auna ayyukansa. A sa'an
nan ne zai iya yin taƙama da kansa, ba tare da
kwatanta kansa da wani ba, 5 gama kowa zai
ɗauki kayansa. 6 Duk haka, wanda aka koya wa
maganar Kiristi, bari yă raba abubuwan nan na
alheri tare da wanda ya koyar da shi. 7 Kada a
ruɗe ku. Ba a yi wa Allah ba'a. Mutum yakan
girbe abin da ya shuka ne. 8 Wanda ya yi shuki
don yă gamshi mutuntakarsa, daga wannan
mutuntaka zai girbi hallaka. Wanda ya yi shuki
domin yă gamshi Ruhu, daga Ruhu zai girbi
rai madawwami. (aiōnios g166) 9 Kada mu gaji da
yin nagarta, gama a daidai lokaci za mu girbe
amfani, in ba mu fid da zuciya ba. 10 Saboda
haka, in da hali, bari mu aikata nagarta ga
dukan mutane, musamman ga waɗanda suke na
iyalin masu bi. 11 Ku dubi irin manya-manyan
harufan da na yi amfani da su yayinda nake
rubuta muku da hannuna! 12 Waɗanda suke son
nuna bajinta a fili suna ƙoƙari su tilasta muku
ku yi kaciya ne. Dalilin kaɗai da suke yin haka
shi ne don gudu kada a tsananta musu saboda
gicciyen Kiristi ne. 13 Kai, su masu kaciya ma
ba su kiyaye Doka ba, duk da haka suna so a yi
muku kaciya don su yi taƙama kan an yi muku
kaciya. 14 Kada in taɓa yin taƙama ga kome sai
dai a cikin gicciyen Ubangijinmu Yesu Kiristi,
wanda ta wurinsa aka gicciye duniya a gare ni,
aka kuma gicciye ni ga duniya. 15 Kaciya ko
rashin kaciya ba wani abu ba ne; abin da yake
da amfani shi ne sabuwar halitta. 16 Salama da
jinƙai su tabbata ga dukan waɗanda suke bin
wannan ƙa'ida, har ma ga Isra'ila na Allah. 17 A
ƙarshe, kada kowa yă ƙara damuna, gama ina
ɗauke da raunuka masu nuna ni bawan Ubangiji
Yesu ne. 18 'Yan'uwa! Alherin Ubangijinmu Yesu
Kiristi yă kasance tare da ruhunku. Amin.

Afisawa

1 Bulus, wanda Allah ya zaɓa don yă zama
manzon Kiristi Yesu, Zuwa ga tsarkaka da
suke a Afisa, da kuma suke amintattu cikin
Kiristi Yesu. **2** Alheri da salama daga Allah
Ubanmu da Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance
tare da ku. **3** Yabo ya tabbata ga Allah Uban
Ubangijinmu Yesu Kiristi, wanda ya kawo mana
kowace albarka ta ruhaniya daga sama. **4** Gama
ya zaɓe mu a cikin Kiristi tun dā can, kafin ma
a halicci duniya don mu zama masu tsarki da
kuma marasa aibi a gabansa. **5** A cikin ƙauna,
ya ƙaddara mu zama'ya'yansa na riƙo ta wurin
Kiristi Yesu, bisa ga nufinsa na alheri. **6** Ya yi
haka don mu yabi Allah saboda alherin da ya
yi mana saboda mu na ƙaunataccen Ɗansa ne.
7 A cikinsa muka sami fansa ta wurin jininsa,
wato, yafewar zunubanmu. Kiristi ya yi wannan
saboda yawan alherin Allah **8** wanda ya ba mu
babu iyaka tare da dukan hikima da fahimta.
9 Allah ya yi abin da ya nufa, ya kuma sanar
mana shirin asirin da ya riga ya shirya yă cika
ta wurin Kiristi. **10** Nufinsa ke nan, idan lokaci
ya cika, yă harhaɗa dukan abubuwa a ƙarƙashin
ikon Kiristi, wato, dukan abubuwan da suke
sama da abubuwan da suke ƙasa. **11** A cikinsa ne
kuma aka zaɓe mu mu sami gādo daga Allah, an
kuwa ƙaddara mu ga haka bisa ga nufin wannan
da yake zartar da dukan abubuwa yadda ya yi
nufi yă yi. **12** Manufar Allah ita ce cewa mu da
muka fara sa bege a cikin Kiristi, mu yi zaman
yabon ɗaukakar Allah. **13** An kuma haɗa ku a
cikin Kiristi lokacin da kuka ji saƙon nan na
gaskiya, wanda yake labari mai daɗi na cetonku.
Da kuka ba da gaskiya, sai aka yi muku alamar
shaida a cikinsa da Ruhu Mai Tsarki. **14** Ruhu
Mai Tsarkin nan shi ne tabbacin da Allah ya
yi na cewa zai ba mu kome da ya yi alkawari,
har ya sa muka sani nan gaba Allah zai ceci
waɗanda suke nasa. Wannan kuwa domin yabon
ɗaukakarsa ne. **15** Saboda haka, tun lokacin
da na ji labarin bangaskiyarku cikin Ubangiji
Yesu da kuma ƙaunar da kuke yi wa dukan
mutanen Allah, **16** ban fasa yin godiya saboda
ku ba, ina tuna da ku cikin addu'o'ina. **17** Ina ta
roƙo cewa Allah na Ubangijinmu Yesu Kiristi,
Uba Maɗaukaki, yă ba ku Ruhun hikima da na
ganewa, domin ku san shi da kyau. **18** Ina kuma
addu'a cewa zuciyarku tă waye don ku gane
ko mene ne sa zuciyan nan da ya kira ku a
kansa, ku kuma san darajar dukiyan nan wadda
take ta mutanen Allah, wato, albarkunsa. **19**
Ina addu'a ku san girman ikon Allah wanda ya
wuce misali, wanda yake namu. Ikon da yake
aiki a cikinmu, ɗaya ne da ikon nan **20** da ya tā
da Kiristi daga matattu, ya kuma sa ya zauna a
hannun damansa a cikin mulkin samaniya. **21**
Yanzu yana mulki a kan dukan masu sarauta, da
masu iko, da masu ƙarfi, da kuma masu mulki.
Yana mulkin kome a wannan duniya, zai kuma
yi mulkin duniya mai zuwa. **(aiōn g165)** **22** Allah ya
sa kome a ƙarƙashin ikonsa, ya kuma ba shi iko
a kan kome don amfanin ikkilisiya. **23** Kuma
ikkilisiya ce jikinsa; ta kuma cika da Kiristi,
wanda ya cika kome ta kowace hanya.

2 Ku kam, a dā ku matattu ne saboda laifofinku
da kuma zunubanku. **2** Kun yi rayuwa kamar
yadda sauran mutanen duniya suke yi, cike
da zunubi, kuna biyayya ga sarki masu ikon
sarari sama, wato, ruhun nan da yanzu yake
aiki a cikin masu ƙin biyayya ga Allah. **(aiōn
g165)** **3** Dukanmu a dā mun yi irin rayuwan nan
a cikinsu, muna bin kwaɗayi da sha'awace-
sha'awacen jikunanmu da tunaninmu. Kamar
sauran mutane, mun cancanci fushin Allah. **4**
Amma saboda yawan ƙaunar da yake mana,
Allah, wanda yake mai yawan jinƙai, **5** ya ba
mu rai sa'ad da ya tashe Kiristi daga matattu.
Ta wurin alherin Allah ne aka cece ku. **6**
Allah ya tashe mu tare da Kiristi, ya kuma
ba mu wurin zama tare da shi a cikin mulkin
samaniya. **7** Allah ya yi haka domin a tsararraki
masu zuwa yă nuna yalwar alherinsa da ya
wuce misali, an bayyana alheransa da ya yi
mana ta wurin Kiristi Yesu. **(aiōn g165)** **8** Allah
ya cece ku ta wurin alheri sa'ad da kuka ba da
gaskiya. Wannan kuwa ba yinku ba ne, kyauta
ce daga Allah. **9** Ba kuwa saboda aikin lada ba,
don kada wani yă ɗaga kai. **10** Ai, mu aikinsa
ne, an sāke halittarmu a cikin Kiristi Yesu
musamman domin mu yi kyawawan ayyuka,

waɗanda Allah ya tanadar mana tun da fari, mu
yi. 11 Saboda haka, ku tuna dā ku Al'ummai ne
bisa ga haihuwa, waɗanda kuma ake kira masu
"kaciya" sukan kira ku "marasa kaciya" (ga shi
kuwa, kaciyar nan ta jiki ce, wadda ake yi da
hannu). 12 Ku kuma tuna a lokacin ba ku san
Kiristi ba. A ware kuke daga mutanen Isra'ila,
ba ku kuma da dangantaka da alkawaran da
Allah ya yi da su. Kun yi zama a duniyan nan
babu bege kuma babu Allah. 13 Amma yanzu a
cikin Kiristi Yesu, ku da dā kuke can da nesa an
kawo ku kusa ta wurin jinin Kiristi. 14 Gama
shi kansa shi ne salamarmu, shi ne ya kawo
ƙungiyoyi biyu suka zama ɗaya, ya kuma rushe
katangan nan ta ƙiyayya wadda ta raba mu. 15
Kiristi ya ba da jikinsa don yă kawar da doka
da dukan umarnanta da kuma ƙa'idodinta. Ya
yi haka domin yă halicci sabuwar zuriya daga
zuriyoyin nan biyu. Ta haka kuma ya kawo
salama tsakaninsu. 16 A kan gicciye, Kiristi ya
kawar da ƙiyayyar da take tsakaninmu da juna.
Ya kuma kawo sulhu tsakaninmu da Allah. 17 Ya
zo ya yi muku wa'azin salama; ku da kuke nesa
da shi, ya kuma yi wa waɗanda suke kusa. 18
Gama ta wurinsa dukanmu za mu iya zuwa gun
Uba ta wurin Ruhu guda. 19 Don haka, yanzu ku
ba baƙi ba ne, ku kuma ba bare ba ne. Ku'yan
ƙasa ne tare da mutanen Allah, iyalin gidan
Allah kuma. 20 Ku gini ne wanda manzanni da
annabawa suke tushensa, Kiristi kuma shi ne
dutse mafi muhimmanci na ginin. 21 Ta wurinsa
ne dukan ginin yake a haɗe, shi ne kuma yake
sa ginin yă yi girma, yă zama haikali mai tsarki
domin Ubangiji. 22 Ku ma sashe ne na wannan
ginin da Kiristi ya yi inda Allah yake zaune ta
wurin Ruhunsa.

3 Saboda haka, ni Bulus, na zama ɗan kurkuku
na Kiristi Yesu saboda ku Al'ummai. 2
Na tabbata kun ji labarin hidimar alheri na
musamman da Allah ya ba ni dominku. 3
Wannan wasiƙa za tă faɗa muku kaɗan game
da yadda Allah ya bayyana mini shirinsa na
asiri. 4 A yayinda kuke karanta wannan, za ku
gane abin da na sani game da wannan shirin
Kiristi. 5 Ba a sanar da wannan asiri wa wani a
sauran zamanai ba, amma a yanzu an bayyana
shi ta wurin Ruhu Mai Tsarki ga manzanninsa
da annabawansa. 6 Asirin nan kuwa shi ne
cewa ta wurin bishara, Al'ummai sun zama
waɗanda za su yi gādo tare da Isra'ila, sun
zama gaɓoɓin jiki ɗaya, abokan tarayya kuma
ga alkawaran nan a cikin Kiristi Yesu. 7 Na
zama bawan wannan bishara ta wurin baiwar
alherin Allah da aka yi mini ta wurin ikonsa
da yake aiki a cikina. 8 Ko da yake ni ba kome
ba ne a cikin dukan mutanen Ubangiji, aka ba
ni wannan baiwa mai daraja don in faɗa wa
Al'ummai cewa saboda Kiristi akwai albarkun
da suka wuce gaban misali. 9 An zaɓe ni in
bayyana wa dukan mutane shirin asirin nan
wanda Allah, mahaliccin kome, ya ɓoye shekara
da shekaru. (aiōn g165) 10 Nufinsa shi ne, yanzu,
ta wurin ikkilisiya, a sanar da hikima iri dabam-
dabam na Allah ga masu mulki, da masu iko
a samaniya. 11 Wannan shi ne madawwamin
shirinsa, kuma an aikata shi ta wurin Kiristi
Yesu Ubangijinmu. (aiōn g165) 12 A cikinsa, kuma
ta wurin bangaskiya a cikinsa ne muke da ƙarfin
halin zuwa kusa da Allah gabagadi. 13 Don haka,
ina roƙonku kada ku fid da zuciya saboda abin
da ake yi mini a nan. Ai, saboda ku ne nake shan
wahalolin nan, wannan kuwa ɗaukakarku ce. 14
Saboda wannan ne nake a durƙushe a gaban
Uba, 15 wanda ya ba wa kowane iyali a sama
da ƙasa suna. 16 Ina addu'a cewa daga yalwar
ɗaukakarsa zai ƙarfafa ku da iko daga ciki ta
wurin Ruhunsa. 17 Ina addu'a domin Kiristi yă
zauna a cikin zukatanku ta wurin bangaskiya.
Ina kuma addu'a saboda ku da kuka kahu sosai
cikin ƙauna, 18 don ku sami iko, tare da dukan
tsarkaka, ku fahimci fādì, tsawo, da kuma zurfin
ƙaunar Kiristi take. 19 Ku kuma san wannan
ƙauna wadda ta fi gaban sani, domin a cika
ku da dukan cikar Allah. 20 Bari ɗaukaka ta
tabbata a gare shi shi wanda yake da ikon yin
aiki a cikinmu, yana kuma aikata abubuwa fiye
da dukan abin da muke roƙo, ko muke tunani.
21 Bari ɗaukaka ta tabbata a gare shi a cikin
ikkilisiya da kuma a cikin Kiristi Yesu, har yă
zuwa dukan zamanai, har abada abadin! Amin.
(aiōn g165)

4 A matsayina na ɗan kurkuku saboda Ubangiji,
ina roƙonku ku yi rayuwar da ta dace da
kiran da aka yi muku. **2** Kullum ku kasance
masu sauƙinkai da kuma hankali; ku zama masu
haƙuri, kuna jimrewa da juna cikin ƙauna. **3**
Ku yi ƙoƙari sosai ku kiyaye zaman ɗayan nan
da Ruhu ya ba ku, ku yi haka ta wurin zaman
lafiya da juna. **4** Dukanku jiki ɗaya ne, kuna
kuma da Ruhu guda. An ba ku bege guda sa'ad
da aka kira ku. **5** Ubangiji ɗaya, bangaskiya
ɗaya, baftisma kuma ɗaya, **6** Allah ɗaya Uban
duka, wanda yake a bisa duka, ta wurin duka, a
cikin duka kuma. **7** Amma ga kowannenmu an
ba da alheri bisa ga yadda Kiristi ya rarraba.
8 Shi ya sa aka ce, "Sa'ad da ya hau sama, ya
bi da kamammu kamar tawagarsa ya kuma ba
da baye-baye ga mutane." **9** (Me ake nufin da
"ya hau," in ba cewa dā ya sauka can ƙarƙashin
ƙasa ba? **10** Shi wannan da ya sauka ɗin, shi
ne kuma ya hau zuwa can sama, kai, gaba da
sammai, don mulkinsa yă cika duniya gaba
ɗaya.) **11** Saboda haka Kiristi kansa ya ba wa
waɗansu baiwa su zama manzanni, waɗansu
su zama annabawa, waɗansu su zama masu
wa'azi, waɗansu kuma su zama fastoci, da kuma
malamai. **12** Ya yi haka don yă shirya mutanensa
saboda ayyukan hidima, don a gina jikin Kiristi.
13 Wannan zai ci gaba har sai mun zama ɗaya a
cikin bangaskiya da kuma ta wurin fahimtarmu
na Ɗan Allah. Sa'an nan za mu zama balagaggu,
kamar yadda Kiristi yake, mu kuma zama gaba
ɗaya cikakku kamar sa. **14** An yi wannan kuwa
don kada mu koma zama kamar yara, muna ta
canja zukatanmu game da abin da muka gaskata
don kawai wani ya faɗa mana wani abu dabam,
ko domin wani ya yi wayo ya ruɗe mu, ya sa
ƙarya ta zama kamar gaskiya. **15** Ya kamata
kullum ƙauna tă sa mu faɗa gaskiya. Ta haka za
mu yi girma a kowace hanya, mu kuma zama
kamar Kiristi, wanda yake kan **16** dukan jiki. Shi
ne ya haɗe jiki duka, ya kuma sa dukan gaɓoɓin
jiki suna aiki daidai, yayinda kowace gaba take
aikinta cikin ƙauna. **17** To, ina dai faɗa muku,
ina kuma nace faɗa muku a cikin Ubangiji,
cewa kada ku ci gaba da yin rayuwa kamar
yadda Al'ummai suke yi, masu banzan tunani.
18 Suna a cikin duhu a fahimtarsu, kuma a rabe
suke daga ran Allah saboda jahilcin da yake
cikinsu ta dalilin taurarewar zukatansu. **19** Ba sa
damu da wani abu ko mai kyau ko marar kyau.
Rayukansu sun cika da kowace irin ƙazanta da
haɗama. **20** Amma ba abin da aka koya muku
ke nan ba sa'ad da kuka zo ga sanin Kiristi. **21**
Da yake kun ji duka game da shi, kuka kuma
koyi gaskiyar da take cikin Yesu, **22** sai ku tuɓe
tsohon mutumin nan naku da kuma rayuwarku
ta dā, wadda take lalacewa saboda sha'awace-
sha'awacen da suke ruɗe ku. **23** A maimakon
haka, bari Ruhu yă sabunta tunaninku da kuma
halayenku. **24** Ku sanya sabon halin nan da aka
halitta bisa ga kamannin Allah, halin nan kuwa,
yă bayyana cikin adalci, da zaman tsarki. **25**
Saboda haka dole kowannenku yă bar yin ƙarya,
yă kuma riƙa faɗa wa maƙwabcinsa gaskiya,
gama dukanmu gaɓoɓi jiki ɗaya ne. **26** "Cikin
fushinku kada ku yi zunubi." Kada ku bar rana
ta fādì kuna fushi, **27** kada kuma ku ba wa Iblis
dama. **28** Duk wanda yake sata, sai yă daina
sata, dole kuma yă yi aiki, yă yi wani abu mai
amfani da hannuwansa, don yă sami abin da zai
iya raba da masu bukata. **29** Kada wata ƙazamar
magana ta fita daga bakunanku, sai dai abin
da yake da amfani don gina waɗansu bisa ga
bukatunsu. Ta haka maganarku za tă zama da
amfani ga masu jinta. **30** Kada kuma ku ɓata
wa Ruhu Mai Tsarki na Allah rai, wanda da shi
aka hatimce ku da shi don ranar fansa. **31** Ku
rabu da kowane irin ɗacin rai, haushi da hasala,
faɗa da ɓata suna, ku rabu da kowace irin ƙeta.
32 Ku yi alheri, ku kuma ji tausayin juna, kuna
gafarta wa juna, kamar yadda a cikin Kiristi,
Allah ya gafarta muku.

5 Ku zama masu koyi da Allah, kamar
ƙaunatattun'ya'ya, **2** ku kuma yi rayuwar
ƙauna, kamar yadda Kiristi ya ƙaunace mu, har
ya ba da kansa dominmu a matsayin sadaka
mai ƙanshi da kuma hadaya ga Allah. **3** Kada
a ma ambaci fasikanci, da kowane irin aikin
lalata, ko kwaɗayi a tsakaninku, domin bai dace
da mutane masu tsarki na Allah ba. **4** Haka ma
bai kamata a sami datti, ƙazamar magana, ko
zancen banza a cikinku ba, domin ba su dace
ba, a maimakon haka sai ku yi ta yin godiya.

5 Ku dai tabbata, ba wani mai fasikanci, ko
mai aikin lalata, ko mai kwaɗayin (wanda shi
da mai bautar gumaka ɗaya ne), da yake da
gādo a mulkin Kiristi da na Allah. 6 Kada wani
yă ruɗe ku da kalmomin wofi, gama saboda
waɗannan abubuwa ne fushin Allah yake zuwa
a kan marasa biyayya. 7 Saboda haka kada ku
haɗa kai da su. 8 Gama a dā zukatanku sun
cika da duhu, amma yanzu ku haske ne a cikin
Ubangiji. Ku yi rayuwa kamar'ya'yan haske
9 (domin amfanin haske ya ƙunshi nagarta,
adalci, da kuma gaskiya) 10 ku nemi abin da
zai gamshi Ubangiji. 11 Ku yi nesa da ayyukan
duhun da mutane suke yi, a maimakon haka,
ku tona su. 12 Gama abin kunya ne a ma faɗi
abubuwan da marasa biyayya suke yi a ɓoye.
13 Duk abin da aka kawo a gaban haske ana
iya ganinsa, kuma duk abin da aka haskaka
yakan zama haske. 14 Shi ya sa aka ce, "Ka
farka, ya kai mai barci, ka tashi daga matattu,
Kiristi kuwa zai haskaka ka." 15 Sai ku yi hankali
sosai da yadda kuke rayuwa, kada ku zama
kamar marasa hikima, sai dai kamar masu
hikima. 16 Ku kuma yi matuƙar amfani da
kowane zarafi, don kwanakin nan mugaye ne.
17 Saboda haka kada ku zama wawaye, sai dai
ku fahimci ko mene ne nufin Ubangiji. 18 Kada
ku bugu da ruwan inabi, wanda yake kai ga
lalaci. A maimako haka, ku cika da Ruhu. 19 Ku
yi zance da juna cikin zabura, da waƙoƙi, da
kuma waƙoƙin ruhaniya. Ku rera, ku kuma yi
kiɗe-kiɗe a zuciyarku ga Ubangiji. 20 Kullum ku
dinga yin amfani da sunan Ubangijinmu Yesu
Kiristi, kuna gode wa Allah Uba a kome. 21 Ku
yi biyayya da juna saboda bangirmar da kuke
nuna wa Kiristi. 22 Matan aure, ku yi biyayya
ga mazanku, kamar ga Ubangiji ne kuke yi.
23 Gama miji shi ne kan mace, yadda Kiristi
yake kai da kuma Mai Ceton ikkilisiya, wadda
take jikinsa. 24 To, kamar yadda ikkilisiya take
biyayya ga Kiristi, haka ma ya kamata mata su
yi biyayya ga mazansu cikin kome. 25 Maza,
ku ƙaunaci matanku, kamar yadda Kiristi ya
ƙaunaci ikkilisiya, ya kuma ba da kansa dominta.
26 Ya mai da ikkilisiya ta zama mai tsarki ta
wurin ikon maganarsa, ya kuma tsabtacce ta ta
wurin wanke ta da ruwa. 27 Kiristi ya yi haka
don yă miƙa wa kansa ikkilisiya mai ɗaukaka
da kuma mai tsarki, marar aibi, marar tabo, da
kuma marar lahani. 28 Don haka, dole maza
su ƙaunaci matansu kamar yadda suke ƙaunar
jikunansu. Wanda yake ƙaunar matarsa, yana
ƙaunar kansa ne. 29 Gama ba wanda ya taɓa
ƙin jikinsa, sai dai yă ciyar da shi, yă kuma
kula da shi, kamar yadda Kiristi yake yi wa
ikkilisiya, 30 gama mu gaɓoɓin jikinsa ne. 31
"Saboda haka mutum yakan bar mahaifinsa da
mahaifiyarsa, yă manne wa matarsa, su biyun
su zama jiki ɗaya." 32 Wannan babban asiri
ne, amma na ɗauke shi a matsayin kwatanci
ne na Kiristi da ikkilisiya. 33 Duk da haka,
dole kowannenku yă ƙaunaci matarsa kamar
yadda yake ƙaunar kansa, kuma dole matar tă
yi biyayya ga mijinta.

6 Ku'ya'ya, ku yi biyayya ga iyayenku, gama ku
na Ubangiji, abin da ya dace ku yi ke nan. 2
Doka ta farko wadda aka haɗa da alkawari ita ce,
"Ka girmama mahaifinka da mahaifiyarka, 3 don
ka zauna lafiya, ka kuma yi tsawon rai a duniya."
4 Ku kuma iyaye, kada ku tsokane'ya'yanku.
Ku yi musu reno mai kyau. Ku koyar da su,
ku kuma gargaɗe su game da Ubangiji. 5 Ku
bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku na duniya.
Ku nuna musu halin bangirma, kuna kuma yin
musu biyayya cikin dukan abu, da zuciya ɗaya
kamar ga Kiristi kuke yi. 6 Ku yi aiki sosai, ba
don kawai ku gamshe su sa'ad da suke kallonku
ba. Da yake ku bayin Kiristi ne, ku aikata nufin
Allah da dukan zuciyarku. 7 Ku yi aikinku da
kyakkyawar niyya, sai ka ce ga Ubangiji kuke yi,
ba mutane ba. 8 Gama kun san cewa Ubangiji
zai ba da lada ga kowa gwargwadon kowane aiki
nagarin da ya yi, ko shi bawa ne, ko'yantacce. 9
Ku kuma masu bayi, dole ku bi da bayinku da
kyau. Ku daina ba su tsoro. Ku tuna, ku da su,
Maigida ɗaya kuke da shi a sama, kuma ba ya
nuna bambanci. 10 A ƙarshe, bari ƙarfin ikon
Ubangiji yă ba ku ƙarfi. 11 Ku yafa dukan kayan
yaƙin da Allah yake bayarwa, don ku iya kāre
kanku daga dabarun Shaiɗan. 12 Gama ba da
mutane da suke nama da jini ne muke yaƙi ba.
Muna yaƙi ne da ikoki, da hukumomi, da masu
mulkin duhu, da kuma a ikokin da suke cikin a

sararin sama. (aiōn g165) 13 Saboda haka sai ku
yafa dukan kayan yaƙi na Allah, domin sa'ad
da ranar mugun nan ta zo, ku iya yin tsayin
daka, bayan kuma kuka gama kome, ku dāge. 14
Saboda haka fa ku dāge, ku sa gaskiya tă zama
ɗamararku, adalci yă zama sulkenku, 15 shirin
kai bisharar salama yă zama kamar takalmi
a ƙafafunku. 16 Ban da waɗannan kuma, ku
ɗauki garkuwar bangaskiya, wadda za ku iya
kashe dukan kibiyoyin wutar Mugun nan da
ita. 17 Ku kuma ɗauki hular kwano na ceto,
da takobin Ruhu, wato, Maganar Allah. 18 A
koyaushe ku kasance kuna addu'a da roƙo ta
wurin ikon Ruhu ba fasawa. A kan wannan
manufa ku zauna a faɗake da matuƙar naci,
kuna yin wa dukan mutanen Ubangiji addu'a.
19 Ku kuma yi addu'a domina, don duk sa'ad da
na buɗe bakina, in sami kalmomi babu tsoro,
don in sanar da asirin bishara, 20 wadda nake
jakadanta cikin sarƙoƙi. Ku yi addu'a don in
iya yin shelarta babu tsoro, yadda ya kamata in
yi. 21 Tikikus, ƙaunataccen ɗan'uwa da kuma
amintaccen bawa cikin Ubangiji, zai faɗa muku
kome, domin ku ma ku san yadda nake, da
kuma abin da nake yi. 22 Na aike shi gare ku
musamman don wannan, domin ku san yadda
muke, yă kuma ƙarfafa ku. 23 'Yan'uwa, salama
tare da ƙauna da kuma bangaskiya daga Allah
Uba da Ubangiji Yesu Kiristi su kasance tare da
ku. 24 Alheri yă tabbata ga dukan masu ƙaunar
Ubangiji Yesu Kiristi da ƙauna marar ƙarewa.

Filibbiyawa

1 Bulus da Timoti, bayin Kiristi Yesu, Zuwa ga
dukan tsarkaka cikin Kiristi Yesu a Filibbi,
tare da masu kula da Ikkilisiya da kuma masu
hidima. **2** Alheri da salama daga Allah Ubanmu
da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare
ku. **3** Ina gode wa Allahna a kowane lokacin
da na tuna da ku. **4** A cikin dukan addu'o'ina
dominku duka, nakan yi addu'a da farin ciki
kullum **5** saboda tarayyarku a cikin bishara
daga ranar farko har yă zuwa yanzu, **6** da
tabbacin cewa wanda ya fara kyakkyawan aikin
nan a cikinku, zai kai shi ga kammalawa har
yă zuwa ranar Kiristi Yesu. **7** Daidai ne in yi
wannan tunani game da dukanku, da yake kuna
a zuciyata; domin ko ina daure cikin sarƙoƙi
ko ina kāre bishara ina kuma tabbatar da ita,
dukanku kuna tarayya cikin alherin Allah tare
da ni. **8** Allah shi ne shaidata, ya san yadda
nake ƙaunarku duka da ƙaunar Kiristi Yesu. **9**
Addu'ata ita ce ƙaunarku tă yi ta cin gaba da
ƙaruwa cikin sani da kuma zurfin ganewa, **10**
don ku iya rarrabe abin da yake mafi kyau, ku
kuma zama da tsarki, marasa aibi har yă zuwa
ranar Kiristi, **11** cikakku da sakamakon aikin
adalci da yake zuwa ta wurin Yesu Kiristi, zuwa
ga ɗaukakar Allah da kuma yabonsa. **12** To, ina
so ku sani'yan'uwa, cewa abin da ya faru da ni
ya sa cin gaban bishara. **13** Ta haka, ya zama
sananne ga dukan masu gadin fada da kuma ga
kowa cewa an daure ni da sarƙoƙi saboda Kiristi.
14 Saboda sarƙoƙina, yawancin'yan'uwa cikin
Ubangiji sun sami ƙarfafawa su yi maganar
Allah gabagadi da kuma babu tsoro. **15** Gaskiya
ce cewa waɗansu suna yin wa'azin Kiristi saboda
kishi da neman faɗa, amma waɗansu da nufi
mai kyau suke yi. **16** Na biye suna yin haka
cikin ƙauna, da sanin cewa an sa ni a nan ne
domin kāriyar bishara. **17** Na farin dai suna
wa'azin Kiristi da sonkai ne, ba da zuciya ɗaya
ba, a sonsu, su wahalar da ni a cikin sarƙoƙi. **18**
Me kuma? Ta ko yaya dai, ko da gangan, ko da
gaske, ana shelar Kiristi. Domin wannan kuwa
ina farin ciki. I, zan kuwa ci gaba da farin ciki,
19 gama na san cewa ta wurin addu'o'inku da
kuma taimako daga Ruhun Yesu Kiristi, abin da
ya same ni zai zama sanadin kuɓutata. **20** Ina
saurara da marmari da kuma bege cewa ba zan
taɓa shan kunya ba, sai dai zan sami issashen
ƙarfin hali yanzu kamar kullum, za a ɗaukaka
Kiristi a jikina, ko ta wurin rayuwa ko kuma ta
wurin mutuwa. **21** Gama a gare ni, rai Kiristi
ne, mutuwa kuma riba ce. **22** In zan ci gaba da
rayuwa a cikin jiki, wannan zai zama aiki mai
amfani a gare ni. Duk da haka me zan zaɓa?
Ban sani ba! **23** Na rasa wanda zan zaɓa cikin
biyun nan. Ina sha'awa in yi ƙaura in zauna
tare da Kiristi, wannan kuwa ya fi kyau nesa
ba kusa ba; **24** amma ya fi muku muhimmanci
in rayu cikin jiki. **25** Na tabbata haka ne, na
kuwa san zan wanzu in zauna tare da ku duka,
domin ku ci gaba, bangaskiyarku tana sa ku
farin ciki, **26** domin ta wurin kasancewata tare
da ku, farin cikinku cikin Kiristi Yesu zai cika
sosai ta dalilina. **27** Kome ya faru, ku yi zaman
da ya cancanci bisharar Kiristi. Ta haka, ko na
zo na gan ku, ko ban zo ba, in ji labari cewa
kun tsaya da ƙarfi a cikin ruhu ɗaya, kuna fama
kamar mutum ɗaya saboda bangaskiyar bishara
28 ba tare da kun ji tsoron waɗanda suke gāba
da ku ta kowace hanya ba. Wannan alama ce a
gare su cewa za a hallaka su, amma a gare ku za
a cece ku, wannan tabbacin kuwa daga wurin
Allah ne. **29** Gama an ba ku zarafi a madadin
Kiristi cewa ba gaskatawa da shi kaɗai ba kuka
yi ba, har ma ku sha wahala dominsa, **30** da
yake kuna shan faman da kuka gan na sha, kuna
kuma jin cewa har yanzu ina sha.

2 In kuna da wata ƙarfafawa daga tarayya da
Kiristi, in da wata ta'aziyya daga ƙaunarsa,
in da wani zumunci da Ruhu, in da juyayi da
tausayi, **2** to, sai ku sa farin cikina yă zama
cikakke ta wurin kasance da hali ɗaya, kuna
ƙauna ɗaya, kuna zama ɗaya cikin ruhu da
kuma manufa. **3** Kada ku yi kome da sonkai
ko girman kai, sai dai cikin tawali'u, ku ɗauki
waɗansu sun fi ku. **4** Bai kamata kowannenku
yă kula da sha'anin kansa kawai ba, sai dai
yă kula da sha'anin waɗansu ma. **5** A cikin
dangantakarku da juna, ya kamata halayenku
su zama kamar na Kiristi Yesu. **6** Wanda, ko da

yake cikin ainihin surar Allah yake, bai mai da
daidaitakansa nan da Allah wani abin riƙewa
kam-kam ba, 7 amma ya mai da kansa ba kome
ba, yana ɗaukan ainihin surar bawa, aka yi shi
cikin siffar mutum. 8 Aka kuma same shi a
kamannin mutum, ya ƙasƙantar da kansa ya
kuma zama mai biyayya wadda ta kai shi har
mutuwa, mutuwar ma ta gicciye! 9 Saboda haka
Allah ya ɗaukaka shi zuwa mafificin wuri ya
kuma ba shi sunan da ya fi dukan sunaye, 10
don a sunan Yesu kowace gwiwa za tă durƙusa,
a sama da a ƙasa da kuma a ƙarƙashin ƙasa, 11
kowane harshe kuma yă furta cewa Yesu Kiristi
Ubangiji ne, don ɗaukakar Allah Uba. 12 Saboda
haka, ya abokaina ƙaunatattu, kamar yadda
kullum kuke biyayya ba kawai sa'ad da ina nan
ba, amma yanzu da ba na nan tare da ku, ku ci
gaba da yin ayyukan cetonku da tsoro da kuma
rawan jiki, 13 gama Allah ne yake aiki a cikinku,
don ku nufa ku kuma aikata bisa ga nufinsa
mai kyau. 14 Ku yi kome ba tare da gunaguni
ko gardama ba, 15 don ku zama marasa abin
zargi, sahihai'ya'yan Allah, waɗanda ba su da
laifi, a zamanin mutane karkatattu, kangararru,
waɗanda kuke haskakawa a cikinsu kamar fitilu
a duniya 16 kuna kuwa cin gaba da riƙe maganar
rai domin in yi taƙama a ranar Kiristi cewa
ban yi gudu ko fama a banza ba. 17 Amma ko
da ana tsiyaye jinina kamar hadaya ta sha a
kan hadaya da kuma hidimar da take fitowa
daga bangaskiyarku, ina murna ina kuma farin
ciki da ku duka. 18 Haka ma ya kamata ku yi
murna ku kuma yi farin ciki tare da ni. 19 Ina
sa rai a cikin Ubangiji Yesu cewa zan aika da
Timoti zuwa gare ku ba da daɗewa ba, don ni
ma in ji daɗi sa'ad da na ji labarinku. 20 Ba
ni da wani kamar sa, wanda yake da ainihin
sha'awa a zaman lafiyarku. 21 Gama kowa yana
lura da al'amuran kansa ne kawai, ba na Kiristi
Yesu ba. 22 Amma, ai, kun san darajar Timoti
yadda muka yi bautar bishara tare, kamar ɗa da
mahaifinsa. 23 Saboda haka, ina sa rai, in aike
shi da zarar na ga yadda abubuwa suke a nan.
24 Ni kuma ina da tabbaci a cikin Ubangiji cewa
zan zo ba da daɗewa ba. 25 Amma ina gani ya
dace in aika da Afaforiditus, ɗan'uwana, abokin
aikina da kuma abokin famana, wanda kuma
yake ɗan saƙonku, wanda kuka aika domin yă
biya mini bukatuna. 26 Gama yana marmarin
ganinku duka ya kuma damu domin kun ji cewa
ya yi rashin lafiya. 27 Ba shakka ya yi rashin
lafiya, har ya kusa mutuwa. Amma Allah ya
nuna masa jinƙai, ba shi kaɗai ba amma har da
ni ma, don yă rage mini baƙin ciki kan baƙin
ciki. 28 Saboda haka na yi niyya ƙwarai in aike
shi wurinku, don sa'ad da kuka sāke ganinsa
za ku yi murna, ni kuma in rage damuwa. 29
Ku marabce shi cikin Ubangiji da farin ciki
mai yawa, ku kuma girmama mutane irinsa, 30
domin ya kusa yă mutu saboda aikin Kiristi, ya
yi kasai da ransa don yă cikasa taimakon da ba
ku iya yi mini ba.

3 A ƙarshe,'yan'uwana, ku yi farin ciki a
cikin Ubangiji! Ba abin damuwa ba ne a
gare ni in sāke rubuta muku irin waɗannan
abubuwa, domin lafiyarku ne. 2 Ku yi hankali
da waɗancan karnuka, waɗancan mutane masu
aikata mugunta, waɗancan masu yankan jiki. 3
Gama mu ne masu kaciya, mu da muke yi sujada
ta wurin Ruhun Allah, mu da muke taƙama
a cikin Kiristi Yesu, mu da ba mu dogara da
ayyukan da ake gani ba, 4 ko da yake ni kaina ina
da dalilan dogara da haka. In kuwa akwai wani
wanda yake tsammani yana da dalilan dogara ga
jiki, ni fa na fi shi, 5 an yi mini kaciya a rana ta
takwas, asalina Isra'ila ne, na kabilar Benyamin,
mutumin Ibraniyawa ɗan Ibraniyawa; bisa ga
doka kuwa ni Bafarisiye ne; 6 wajen himma
kuwa, ni mai tsananta wa ikkilisiya ne, wajen
aikin adalci bisa ga hanyar doka, ni marar laifi
ne. 7 Amma abin da dā ya zama mini riba yanzu,
na ɗauka hasara ce saboda Kiristi. 8 Me kuma
ya fi, na ɗauki dukan abubuwa hasara ne in aka
kwatanta da mafificiyar girman sanin Kiristi
Yesu Ubangijina, wanda saboda shi ne na yi
hasarar kome. Na mai da su kayan wofi, domin
in sami Kiristi 9 a kuma same ni a cikinsa, ba
da wani adalcin kaina wanda yake zuwa daga
bin doka ba, sai dai adalcin da yake samuwa
ta wurin bangaskiya a cikin Kiristi, adalcin da
yake fitowa daga Allah da kuma yake zuwa ta
wurin bangaskiya. 10 Ina so in san Kiristi da
ikon tashinsa daga matattu da kuma zumuncin

tarayya cikin shan wahalarsa, in kuma zama
kamar sa a cikin mutuwarsa, 11 yadda kuma ko
ta yaya, in kai ga tashin nan daga matattu. 12 Ba
cewa na riga na sami dukan wannan ba ne, ko
kuma an riga an mai da ni cikakke ba, sai dai ina
nacewa don in kai ga samun abin da Kiristi Yesu
ya riƙe ni saboda shi. 13 'Yan'uwa, ban ɗauki
kaina a kan cewa na riga na sami abin ba. Sai dai
abu guda nake yi. Ina mantawa da abin da yake
baya, ina kuma nacewa zuwa ga samun abin da
yake gaba, 14 ina nacewa gaba zuwa ga manufar,
don in sami ladar da Allah ya yi mini na kiran
nan zuwa sama a cikin Kiristi Yesu. 15 Dukanmu
da muka balaga ya kamata mu yi wannan irin
ganin abubuwa. In kuwa saboda wani dalili
tunaninku ya yi dabam, Allah zai bayyana muku
wannan ma. 16 Sai dai a duk inda muka kai, mu
ci gaba da haka. 17 Ku haɗa kai da waɗansu
cikin bin gurbina, ku kuma lura da waɗanda
suke rayuwa bisa ga ƙa'idar da muka ba ku. 18
Gama kamar yadda na sha gaya muku yanzu
kuma ina sāke gaya muku har ma da hawaye,
waɗansu da yawa suna rayuwa kamar abokan
gāban gicciyen Kiristi. 19 Ƙaddararsu hallaka ce,
allahnsu cikinsu ne, rashin kunyarsu shi ne abin
fahariyarsu. Hankalinsu yana kan kayan duniya.
20 Amma mu'yan mulkin sama ne. Muna kuma
jira zuwan Mai Ceto daga can, Ubangiji Yesu
Kiristi, 21 shi ne mai ikon kawo dukan abubuwa
ƙarƙashin mulkinsa. Ta wurin ikon nan nasa zai
sāke jikin nan namu na ƙaskanci, yă mai da shi
kamar jikin nan nasa na ɗaukaka.

4 Saboda haka'yan'uwana, ku da nake ƙauna,
nake kuma marmarin ganinku, ku da kuke
farin cikina da kuma rawanina, ku dāge ga
Ubangiji, ya ku ƙaunatattuna! 2 Ina roƙon
Yuwodiya ina kuma roƙon Sintike, su yi zaman
lafiya da juna saboda su na Ubangiji ne. 3 I, ina
kuma roƙonka, abokin famata, ka taimaki matan
nan waɗanda suka yi fama aikin bishara tare da
ni, haka ma Kilemen da kuma sauran abokan
aikina, waɗanda sunayensu suna cikin littafin
rai. 4 Ku yi farin ciki a cikin Ubangiji kullum.
Ina sāke gaya muku ku yi farin ciki! 5 Bari kowa
yă kasance da sauƙinkai. Ubangiji ya yi kusan
zuwa. 6 Kada ku damu game da kome sai dai a
cikin abu duka, ku gabatar da roƙe-roƙenku ga
Allah ta wurin addu'a da roƙo, tare da godiya. 7
Salamar Allah, wadda ta wuce dukan fahimta, za
tă tsai da zukatanku da tunaninku cikin Kiristi
Yesu. 8 A ƙarshe,'yan'uwa, duk abin da yake
na gaskiya, duk abin da yake na girmamawa,
duk abin da yake daidai, duk abin da yake da
tsarki, duk abin da yake kyakkyawa, duk abin
da yake na sha'awa, in ma wani abu mafifici
ne, ko ya cancanci yabo, ku yi tunani a kan
irin abubuwan nan. 9 Duk abin da kuka koya
ko kuka karɓa ko kuka ji daga wurina, ko kuka
gani a cikina, ku yi aiki da shi. Allah na salama
kuma zai kasance tare da ku. 10 Na yi farin
ciki sosai ga Ubangiji don yanzu kun sāke nuna
kun kula da ni. Ko da yake dā ma kun kula da
ni sai dai ba ku sami dama ku nuna mini ba.
11 Ba na faɗin haka domin ina cikin bukata,
gama na koya yadda zan gamsu a cikin kowane
hali. 12 Na san mene ne zaman rashi, na kuma
san mene ne zaman samu. Zan iya zama cikin
kowane hali, ko cikin ƙoshi ko cikin yunwa,
ko cikin yalwa ko kuma cikin fatara. 13 Ina
iya yin kome ta wurin wannan wanda yake ba
ni ƙarfi. 14 Duk da haka kun kyauta da kuka
yi tarayya da ni cikin wahalolina. 15 Ban da
haka, kamar yadda ku Filibbiyawa kuka sani, a
farkon kwanakin da kuka ji bishara, sa'ad da na
tashi daga Makidoniya, babu wata ikkilisiyar
da tă yi tarayya da ni a fannin bayarwa da
karɓa, sai ku kaɗai; 16 gama ko sa'ad da nake a
Tessalonika ma, kun aiko mini da taimako sau
da sau sa'ad da nake cikin bukata. 17 Ba cewa
ina neman kyauta ba ne, sai dai ina neman
abin da za a ƙara a kan ribarku. 18 An biya
ni duka, biyan da ya wuce misali. Bukatata
ta biya, da yake na karɓi kyautarku da kuka
aiko ta hannun Afaforiditus. Baiwa mai ƙanshi,
hadaya abar karɓa, mai faranta wa Allah rai. 19
Allahna kuma zai biya dukan bukatunku bisa
ga ɗaukakar wadatarsa cikin Kiristi Yesu. 20
Ɗaukaka ta tabbata ga Allahnmu da Ubanmu
har abada abadin. Amin. (aiōn g165) 21 Ku gai da
dukan tsarkaka cikin Kiristi Yesu.'Yan'uwan
da suke tare da ni suna gaishe ku. 22 Dukan
tsarkaka suna gaishe ku, musamman waɗanda

suke na gidan Kaisar. **23** Alherin Ubangiji Yesu
Kiristi yă kasance da ruhunku. Amin.

Kolossiyawa

1 Bulus, wanda Allah ya zaɓa don yă zama
manzon Kiristi Yesu, da kuma daga Timoti
ɗan'uwanmu, **2** Zuwa ga tsarkaka da kuma
amintattun'yan'uwa cikin Kiristi da suke a
Kolossi. Alheri da salama daga Allah Ubanmu,
su kasance tare da ku. **3** Kullum muna gode wa
Allah, Uban Ubangijinmu Yesu Kiristi, sa'ad da
muke addu'a dominku. **4** Gama mun ji labarin
bangaskiyarku a cikin Yesu Kiristi da kuma
ƙaunar da kuke yi saboda dukan tsarkaka. **5**
Kuna yin haka ne kuwa domin abin da kuke
bege yana a ajiye a sama. Kun riga kun ji game
da wannan bege sa'ad da kuka gaskata saƙon
nan na gaskiya wanda shi ne bisharar **6** da ta zo
muku. Ko'ina a duniya wannan bishara tana
yi ta haihuwa tana kuma girma, kamar yadda
take yi a cikinku tun daga ranar da kuka ji ta
kuka kuma fahimci alherin Allah cikin dukan
gaskiyarta. **7** Kun koyi wannan gaskiya daga
wurin Efafaras, ƙaunataccen abokin hidimarmu,
wanda yake amintacce mai hidimar Kiristi a
madadinmu, **8** wanda kuma ya faɗa mana
ƙaunar da kuke yi cikin Ruhu. **9** Shi ya sa tun
daga ranar da muka sami labarin, ba mu fasa
yin addu'a dominku ba. Kullum muna roƙon
Allah yă sa ku san kome da yake so ku yi,
domin ku sami hikima ta Ruhu, ku kuma sami
ganewar kome duka. **10** Ta haka za ku yi rayuwa
wadda ta dace da Ubangiji, ku kuma gamshe
shi a ta kowace hanya, kuna yin aiki mai kyau
ta kowace hanya, kuna kuma yin girma cikin
sanin Allah. **11** Allah yă ƙarfafa ku da dukan iko
bisa ga ɗaukakar ƙarfinsa domin ku kasance
da jimrewa sosai da kuma haƙuri, cikin farin
ciki **12** kuna gode wa Uba, wanda ya sa kuka
cancanci ku sami rabo a gādon tsarkaka a cikin
mulkin haske. **13** Gama ya riga ya cece mu daga
mulkin duhu ya kuma kawo mu cikin mulkin
Ɗan da yake ƙauna, **14** wanda ta wurinsa muka
sami fansa da kuma gafarar zunubai. **15** Kiristi
shi ne surar da ake gani na Allah wanda ba
a iya gani, ɗan fari a kan dukan halitta. **16**
Ta wurinsa aka halicci dukan abu, abubuwan
da suke cikin sama da abubuwan da suke a
duniya, waɗanda ake gani, da waɗanda ba a
gani, ko kursiyoyi ko ikoki ko masu mulki ko
hukumomi; an halicci dukan abu ta wurinsa da
kuma dominsa ne. **17** Ya kasance kafin dukan
abu, kuma a cikinsa ne dukan abubuwa suke a
harhaɗe. **18** Shi ne kuma kan ikkilisiya, wadda
take jikinsa. Shi ne mafari da kuma na farko da
ya tashi daga matattu, domin a cikin kowane
abu yă zama mafifici. **19** Gama Allah ya ji dadî
yă sa dukan cikarsa ta kasance a cikin Kiristi, **20**
ta wurin Kiristi ne ya komar da kome zuwa ga
kansa. Ya kawo salama ga abubuwan da suke
ƙasa da abubuwan da suke sama, ta wurin jinin
Kiristi da ya zubar a kan gicciye. **21** A dā kuna a
ware da Allah, kuka kuma zama abokan gāba
a cikin tunaninku saboda mugun halinku. **22**
Amma Ɗansa ya zama mutum ya kuma mutu.
Saboda haka Allah ya yi sulhu da ku, yanzu
kuwa ya bar ku ku tsaya a gabansa da tsarki,
marasa aibi, da kuma marasa abin zargi. **23** Sai
ku ci gaba cikin bangaskiyarku, kuna tsaye a
kafe kuma tsayayyu, ba tare da gusawa daga
begen da kuka ji daga bishara ba. Wannan ita
ce bisharar da kuka ji wadda aka yi shelarta
ga kowace halittar da take ƙarƙashin sama,
wadda kuma ni Bulus, na zama mai hidimarta.
24 Yanzu, ina farin ciki saboda wuyar da nake
sha dominku, don ta wurin wuyan nan zan
cika abin da ya rage na wuyar da Kiristi ya sha
saboda jikinsa, wato, ikkilisiya. **25** Na zama mai
hidimar ikkilisiya bisa ga aikin nan da Allah
ya ba ni amana saboda ku, domin in sanar da
maganar Allah sosai. **26** Wannan magana da
nake gaya muku asiri ne da yake a ɓoye tun
zamanai masu yawa, wanda yanzu aka bayyana
ga tsarkaka. **(aiōn g165)** **27** Su ne Allah ya so yă
sanar da yadda irin yalwar ɗaukakar asirin
nan take a cikin al'ummai, asirin nan kuwa
shi ne Kiristi a cikinku, begen ɗaukakar da za
a bayyana. **28** Saboda haka ko'ina muka tafi,
muna shela, muna gargaɗî, muna kuma koyar
da kowa da dukan hikima, don mu miƙa kowa
cikakke a cikin Kiristi. **29** Don haka ne ina fama,
ina kuma ƙoƙari da duk ƙarfin nan da Kiristi ya
ba ni.

2 Ina so ku san irin ƒamar da nake yi saboda
ku da kuma waɗanda suke a Lawodiseya, da
kuma saboda dukan waɗanda ba su taɓa ganina
ido da ido ba. **2** Manufata ita ce a ƙarfafa su
su kuma zama ɗaya a cikin ƙauna. Ina so su
kasance da cikakken ƙarfin hali domin suna
da cikakken fahimtar asirin Allah, wato, Kiristi
kansa, **3** a cikinsa ne aka ɓoye dukkan dukiya
ta hikima da ta sani. **4** Ina faɗa muku wannan
ne don kada wani yă ruɗe ku da daɗin baki. **5**
Gama ko da yake ba na nan tare da ku a cikin
jiki, ina tunaninku kullum, ina kuma farin ciki
da gani kuna rayuwa yadda ya kamata, kuna
kuma dāgewarku a kan bangaskiyarku a cikin
Kiristi. **6** To, da yake kun karɓi Kiristi Yesu a
matsayin Ubangiji, sai ku ci gaba da rayuwa
a cikinsa, **7** ku tsaya daram ku kuma ginu a
cikinsa, ku sami ƙarfafawa a cikin bangaskiya
kamar yadda aka koya muku, kuna kuma cike
da godiya. **8** Ku lura kada wani yă ruɗe ku
da ilimin banza da wofi. Wannan koyarwa ta
mutane ce kawai. Ta fito daga ikokin wannan
duniya ne ba daga Kiristi ba. **9** Gama a cikin
Kiristi cikin jiki dukkan cikar Allahntaka take
tabbata, **10** an kuma mai da ku cikakku a cikin
Kiristi, wanda yake shi ne kai a kan kowane
iko da kuma hukuma. **11** A cikinsa ne kuma
aka yi muku kaciya, ba kuwa yin mutum ba,
amma wadda Kiristi ya yi muku, ta wurin tuɓe
halinku na mututnaka. **12** Da yake an binne ku
tare da shi cikin baftisma haka kuma aka tashe
ku tare da shi ta wurin bangaskiyarku a cikin
ikon Allah, wanda ya tashe shi daga matattu. **13**
Kun zama matattu saboda ku masu zunubi ne
kuma saboda halin zunubanku aka ware. Sa'an
nan Allah ya sa kuka rayu tare da Kiristi. Ya
gafarta mana dukan zunubanmu. **14** Ya soke
rubutacciyar doka tare da ƙa'idodinta, wadda
take gāba da mu, take kuma hamayya da mu; ya
kuma kawar da ta, ya kafe ta a kan gicciye. **15**
Bayan ya ƙwace makaman ikoki da hukumomi,
ya kunyata su a sarari, ya ci nasara a bisansu ta
wurin gicciye. **16** Saboda haka kada ku bar wani
yă shari'anta ku a kan abin da kuke ci ko sha,
ko bisa ga abin da ya shafi wani bikin addini,
ko Bikin Sabon Wata ko na ranar Asabbaci. **17**
Waɗannan su ne hoton abubuwan da za su zo;
amma Kiristi ne ainihinsu. **18** Kada ku yarda
wani yă ɓata ku, cewa shi wani abu ne don
yă ga wahayi. Irin mutumin nan yakan nuna
ƙasƙancin kai na ƙarya, yă kuma ce yana yi
wa mala'iku sujada. Irin mutumin nan yana
kumbura kansa ba dalili, sai son zuciya irin na
halin mututnaka. **19** Ya yanke dangantaka da
Kiristi wanda yake kai, wanda ta gare shi ne
dukan jiki yake a haɗe, yake tsaye ta wurin
taimakon gaɓoɓi da jijiyoyi, yana kuma girma
kamar yadda Allah yake sa yă yi girma. **20** Kun
mutu tare da Kiristi. Yanzu ƙa'idodin wannan
duniya ba su da iko a kanku. Don me kuke zama
har yanzu kamar ku nasu ne? Kuna biyayya
da umarnansu cewa, **21** "Kada ka kama! Kada
ka ɗanɗana! Kada ka taɓa"? **22** Irin waɗannan
dokoki suna magana a kan abubuwan da ba
sa daɗewa. Su ayyukan mutane ne, sun kuma
fito daga koyarwar mutane. **23** Yin biyayya
da irin waɗannan ƙa'idodi za su yi kamar su
ne abu mafi kyau da za a yi. Sukan yi kamar
suna sa a ƙaunaci Allah sosai a kuma kasance
da sauƙinkai a kuma kasance da kamunkai.
Amma ba su da wani iko a kan sha'awace-
sha'awacenmu.

3 Da yake an tashe ku tare da Kiristi, sai ku
sa zukatanku a kan abubuwan da suke sama,
inda Kiristi yake zaune a hannun dama na
Allah. **2** Ku sa hankulanku a kan abubuwan
sama, ba kan abubuwan duniya ba. **3** Gama
kun mutu, ranku yanzu kuwa yana ɓoye tare
da Kiristi a cikin Allah. **4** Sa'ad da Kiristi,
wanda shi ne ranku, ya bayyana, ku ma za ku
bayyana tare da shi cikin ɗaukaka. **5** Saboda
haka, sai ku fid da duk wani abin da yake
kawo sha'awa a zukatanku, fasikanci, ƙazanta,
sha'awa, muguwar sha'awa, da kuma kwaɗayi
wanda shi ma bautar gumaka ne. **6** Gama fushin
Allah zai sauko a kan masu aikata waɗannan. **7**
Dā kun yi waɗannan abubuwa, sa'ad da rayuwar
tana cikin duniya mai wannan hali. **8** Amma
yanzu dole ku raba kanku da dukan ire-iren
abubuwan nan. Ku daina fushi, ku daina ƙiyayya
da ƙeta. Ku bar ɓatan suna da kuma ƙazamar
magana daga leɓunanku. **9** Kada ku yi wa juna
ƙarya, da yake kun tuɓe tsohon halinku tare

da ayyukansa 10 kun ɗauki sabon halin nan
da ake sabuntawa ga sani, bisa ga kamannin
Mahaliccinsa. 11 A wannan sabuwar rayuwa
babu bambanci ko kai mutumin Al'ummai ne
ko mutumin Yahuda, mai kaciya ne ko marar
kaciya, baƙo, baƙauye, bawa ne ko'yantacce,
gama Kiristi shi ne kome, kuma yana cikin
kome. 12 Da yake Allah ya mai da ku zaɓaɓɓu,
tsarkaka, ƙaunatattu, sai ku dinga jin tausayin
juna, kuna yin alheri, kuna nuna tawali'u da
sauƙinkai da jimrewa. 13 Ku riƙa yin haƙuri da
juna kuna kuma gafarta wa juna duk wani laifin
da wani ya yi muku. Ku gafarta kamar yadda
Ubangiji ya gafarce ku. 14 Fiye da waɗannan
duka, ku yi ƙaunar juna, gama ƙauna ce take
haɗa kome gaba ɗaya. 15 Ku bar salamar Kiristi
tă yi mulki a zukatanku, da yake a matsayin
gaɓoɓin jiki ɗaya an kira ku ga salama. Ku
zama masu godiya. 16 Ku bar maganar Kiristi
ta zauna a cikinku a yalwace yayinda kuke
koya, kuna kuma yi wa juna gargaɗi da dukan
hikima, da kuma yayinda kuke waƙoƙin zabura,
waƙoƙi da waƙoƙin ruhaniya tare da godiya
a zukatanku ga Allah. 17 Kuma ko mene ne
kuke yi, ko cikin magana ko cikin ayyuka, ku
yi shi duka a cikin sunan Ubangiji Yesu, kuna
yin godiya ga Allah Uba ta wurinsa. 18 Mata,
ku yi biyayya ga mazanku, yadda ya dace cikin
Ubangiji. 19 Maza, ku ƙaunaci matanku kada ku
nuna musu hali marar tausayi. 20 'Ya'ya, ku yi
biyayya ga iyayenku cikin kome, gama wannan
yakan gamshi Ubangiji. 21 Ubanni, kada ku
matsa wa yaranku lamba, don kada su fid da
zuciya. 22 Bayi, ku yi biyayya ga iyayengijinku
na duniya cikin kome; kada ku yi aikin ganin
ido kamar masu neman yabon mutane, sai dai
ku yi aiki tsakaninku da Allah, kamar masu
tsoron Ubangiji. 23 Kome kuke yi, ku yi shi da
dukan zuciyarku, sai ka ce ga Ubangiji kuke yi,
ba ga mutum ba. 24 Kun san cewa zai ba ku
gādo a matsayin ladanku. Ubangiji Kiristi ne fa
kuke bauta wa. 25 Duk wanda ya yi laifi, za a
sāka masa don laifinsa, babu sonkai.

4 Masu bayi, ku riƙe bayinku da kyau da kuma
daidai, domin kun san cewa ku ma kuna da
Ubangiji a sama. 2 Ku nace da yin addu'a, kuna
zaman tsaro da kuma godiya. 3 Ku kuma yi
mana addu'a, mu ma, don Allah yă buɗe ƙofa
saboda saƙonmu, don mu iya yin shelar asirin
Kiristi, wanda saboda shi nake cikin sarƙoƙi.
4 Ku yi addu'a yadda zan yi shelarsa, yadda
ya kamata. 5 Ku zama masu hikima a yadda
kuke ma'amala da waɗanda suke ba masu bi
ba; ku kuma yi amfani da kowane zarafi. 6
Bari maganarku kullum ta zama da ladabi da
kuma daɗin ji, domin ku san amsar da ta dace
ku ba wa kowa. 7 Tikikus shi ne ƙaunataccen
ɗan'uwan nan, wanda ya yi aiki da aminci a
hidimar Ubangiji tare da mu, zai kuwa faɗa
muku dukan labari game da ni. 8 Ina aikansa
shi a gare ku musamman domin ku san yadda
muke, yă kuma ƙarfafa muku zuciya. 9 Yana
zuwa tare da Onesimus, ƙaunatacce da kuma
amintaccen mai bin nan, wanda yake daya daga
cikinku. Za su gaya muku dukan abin da yake
faruwa a nan. 10 Aristarkus yana a kurkuku
tare da ni. Yana gaishe ku, haka ma Markus,
wanda kakansa ɗaya ne da Barnabas. (Shi ne
na riga na yi magana a kansa, na ce muku
in ya zo, ku karɓe shi hannu biyu-biyu.) 11
Yesu, wannan da muke kira Yustus, shi ma
yana gaisuwa. Waɗannan ne kaɗai Yahudawa
masu bi a cikin abokan aikina saboda mulkin
Allah. Sun kuma zama da taimako a gare ni.
12 Efafaras naku, mai hidimar Kiristi Yesu,
yana gaisuwa. Kullum yana addu'a dominku
sosai, don ku san cikakken abin da Allah yake
so ku yi don kuma ku yi shi cikakke. 13 Na
tabbatar muku, cewa yana aiki ƙwarai dominku
da kuma domin waɗanda suke a Lawodiseya da
Hiyerafolis. 14 Luka ƙaunataccen likitan nan,
da kuma Demas suna gaishe ku. 15 Ku miƙa
gaisuwata ga'yan'uwan da suke a Lawodiseya,
musamman ga Nimfa da kuma ikkilisiyar da
take taru a gidanta. 16 Bayan an karanta muku
wannan wasiƙa, ku tabbata an karanta ta kuma
a ikkilisiyar Lawodiseyawa; ku ma ku karanta
wasiƙar da ta zo daga Lawodiseya. 17 Ku faɗa
wa Arkiffus yă tabbata ya ƙarasa aikin da ya
karɓa cikin Ubangiji. 18 Ni Bulus ne nake rubuta
muku wannan gaisuwa da hannuna. Ku tuna da
sarƙoƙina. Alherin Allah yă kasance tare da ku.

1 Tessalonikawa

1 Bulus, Sila da Timoti, Zuwa ga ikkilisiyar
Tessalonikawa ta Allah Uba da Ubangiji Yesu
Kiristi. Alheri da salama su kasance tare da ku.
2 Kullum muna gode wa Allah dominku duka,
muna ambatonku cikin addu'o'inmu. **3** Muna
tunawa da aikinku ba fasawa a gaban Allah
da Ubanmu ta wurin bangaskiya, da famar da
kuke yi domin ƙauna, da kuma begenku marar
gushewa ga Ubangijinmu Yesu Kiristi. **4** Gama
mun sani,'yan'uwa, ƙaunatattu na Allah, cewa
ya zaɓe ku, **5** domin bisharar mu ba tă zo gare ku
da kalmomi kawai ba, amma da iko, da Ruhu Mai
Tsarki, da kuma cikakken tabbaci. Kun san irin
rayuwar da muka yi a cikinku don amfaninku.
6 Har kuka zama masu koyi da mu da kuma
Ubangiji; duk da tsananin wahala, kuka karɓi
saƙon nan da farin ciki wanda Ruhu Mai Tsarki
ya bayar. **7** Ta haka kuwa kuka zama gurbi
ga dukan masu bi a Makidoniya da Akayya. **8**
Saƙon Ubangiji ya fito daga gare ku ne ba a
Makidoniya da Akayya kaɗai ba bangaskiyarku
ga Allah ta zama sananne ko'ina. Saboda haka
ba ma bukata mu faɗa wani abu a kai, **9** gama su
kansu su suke ba da labari irin karɓar da kuka
yi mana. Suna faɗin yadda kuka juyo ga Allah
daga gumaka don ku bauta wa Allah rayayye
da kuma na gaskiya, **10** ku kuma jira dawowar
Ɗansa daga sama, wanda ya tasa daga matattu,
Yesu, wanda ya cece mu daga fushi mai zuwa.

2 Kun sani,'yan'uwa, cewa ziyararmu a gare
ku ba tă zama a banza ba. **2** Mun riga
mun sha wahala, aka kuma zage mu a Filibbi,
kamar yadda kuka sani, amma da taimakon
Allahnmu muka yi ƙarfin hali muka sanar muku
bishararsa duk da matsananciyar gāba. **3** Gama
roƙon da muke yi bai fito daga kuskure ko
munafunci ba, ba kuwa ƙoƙari muke yi mu
yaudare ku ba. **4** A maimako haka, muna magana
ne kamar mutanen da Allah ya amince yă danƙa
musu amanar wannan bishara. Ba ma ƙoƙari
mu gamshi mutane sai dai Allah, mai auna
zukatanmu. **5** Kun san ba ma taɓa yin daɗin baki
ko mu yi ƙoƙarin kasance da halin kwaɗayin
da muke ɓoyewa, Allah shi ne shaidarmu. **6**
Ba ma neman yabo daga wurin mutane, ko
a gare ku, ko ga waɗansu. A matsayinmu na
manzannin Kiristi da mun so, da mun nawaita
muku, **7** amma muka kasance masu sauƙinkai a
cikinku, kamar yadda mahaifiya take lura da
ƙananan'ya'yanta. **8** Muka ƙaunace ku ƙwarai
har muka ji daɗin bayyana muku, ba bisharar
Allah kaɗai ba amma har rayukanmu ma, domin
kun zama ƙaunatattu a gare mu. **9** Ba shakka
kuna iya tunawa,'yan'uwa, famarmu da kuma
wahalarmu; mun yi aiki dare da rana don
kada mu zama nauyi wa wani yayinda muke
muku wa'azin bisharar Allah. **10** Ku shaidu
ne, haka ma Allah, na yadda muka yi zaman
tsarki, adalci da kuma marar aibi a cikinku,
ku da kuka ba da gaskiya. **11** Gama kun san
cewa mun bi da kowannenku yadda mahaifi
yakan yi da'ya'yansa, **12** muna ƙarfafa ku, muna
ta'azantar da ku, muna kuma gargaɗe ku ku
yi rayuwar da za tă cancanci Allah, wanda ya
kira ku zuwa mulkinsa da kuma ɗaukakarsa. **13**
Muna kuma gode wa Allah ba fasawa domin,
sa'ad da kuka karɓi maganar Allah, wadda
kuka ji daga gare mu, kun karɓe ta ba kamar
maganar mutane ba, sai dai kamar yadda take,
maganar Allah wadda take aiki a cikinku ku
da kuka ba da gaskiya. **14** Gama ku,'yan'uwa,
kun zama masu koyi da ikkilisiyoyin Allah
a Yahudiya waɗanda suke cikin Kiristi Yesu.
Kun sha wahala a hannun mutanen ƙasarku
kamar yadda ikkilisiyoyin nan ma suka sha
a hannun Yahudawa, **15** waɗanda suka kashe
Ubangiji Yesu da annabawa suka kuma kore
mu. Ba sa yin aikin da Allah yake so, masu gāba
ne kuwa da dukan mutane **16** suna ƙoƙarin
hana mu yin magana ga Al'ummai don kada
su sami ceto. Ta haka kullum suke ƙara tara
tsibin zunubansu. Fushin Allah ya aukar musu
a ƙarshe. **17** Amma,'yan'uwa, sa'ad da aka raba
mu da ku na ɗan lokaci (a jiki, ba a tunani ba),
daga cikin marmarinmu mai tsanani mun yi
duk abin da muke iya yi mu gan ku. **18** Gama
mun so mu zo wurinku, tabbatacce ni, Bulus, na
yi ƙoƙari sau da sau, amma Shaiɗan ya hana mu.
19 Gama mene ne begenmu, farin cikinmu, ko
kuma rawanin da zai zama mana abin ɗaukaka
a gaban Ubangijinmu Yesu sa'ad da ya dawo?

Ba ku ba ne? 20 Tabbatacce, ku ne ɗaukakarmu
da kuma farin cikinmu.

3 Saboda haka da muka kāsa daurewa, sai muka
ga ya fi kyau a bar mu a Atens mu kaɗai. 2
Muka aiki Timoti, wanda yake ɗan'uwanmu da
kuma abokin aikin Allah a cikin yaɗa bisharar
Kiristi, don yă gina ku yă kuma ƙarfafa ku cikin
bangaskiyarku, 3 don kada kowa yă raunana ta
wurin waɗannan gwaje-gwajen. Kun sani sarai
cewa an ƙaddara mu don waɗannan. 4 Gaskiyar
ita ce, sa'ad da muke tare da ku, mun sha gaya
muku cewa za a tsananta mana. Haka kuwa
ya faru, kamar dai yadda kuka sani. 5 Saboda
wannan, sa'ad da ban iya jimrewa ba, sai na
aika domin in sami labarin bangaskiyarku, da
fata kada yă zama mai jarraban nan ya riga ya
jarrabce ku, ƙoƙarinmu kuma yă zama banza.
6 Amma ga shi yanzu Timoti ya dawo mana
daga wurinku ya kuma kawo labari mai daɗi
game da bangaskiyarku da kuma ƙaunarku. Ya
faɗa mana yadda kullum kuke da tunani mai
kyau a kanmu, yadda kuke marmari ku gan mu,
kamar dai yadda mu ma muke marmari mu
gan ku. 7 Saboda haka'yan'uwa, cikin dukan
damuwarmu da tsananinmu an ƙarfafa mu
game da ku saboda bangaskiyarku. 8 Gama
yanzu tabbatacce muna da rai, da yake kuna
nan tsaye daram a cikin Ubangiji. 9 Wace irin
godiya ce za mu yi wa Allah saboda ku a kan
dukan farin cikin da muke da shi a gaban
Allahnmu ta dalilinku? 10 Dare da rana muna
addu'a da himma domin mu sāke ganinku, mu
kuma ba ku abin da kuka rasa a bangaskiyarku.
11 Yanzu bari Allahnmu da Ubanmu kansa da
kuma Ubangijinmu Yesu yă shirya mana hanya
mu zo wurinku. 12 Ubangiji yă sa ƙaunarku
ta ƙaru ta kuma yalwata ga juna da kuma ga
kowa, kamar yadda tamu take muku. 13 Bari yă
ƙarfafa zukatanku har ku zama marasa aibi da
kuma tsarkaka a gaban Allahnmu da Ubanmu
sa'ad da Ubangijimmu Yesu ya dawo tare da
dukan tsarkakansa.

4 A ƙarshe,'yan'uwa, mun umarce ku yadda
za ku yi rayuwa domin ku gamshi Allah,
kamar yadda kuke yi. Yanzu muna roƙonku
muna kuma gargaɗe ku a cikin Ubangiji Yesu
ku yi haka sau da sau. 2 Gama kun san umarnan
da muka ba ku ta wurin ikon Ubangiji Yesu. 3
Nufin Allah ne a tsarkake ku, cewa ku guje wa
fasikanci; 4 don kowannenku yă koya yadda zai
ƙame kansa a hanyar da take mai tsarki, mai
mutunci kuma, 5 ba cikin muguwar sha'awa
kamar ta marasa bangaskiya, waɗanda ba su
san Allah ba; 6 cikin wannan al'amari kuwa
kada wani yă yi wa ɗan'uwansa laifi ko yă cuce
shi. Ubangiji zai hukunta mutane saboda dukan
irin waɗannan zunubai, kamar yadda muka
riga muka gaya muku, muka kuma yi muku
gargaɗi. 7 Gama Allah bai kira mu ga zaman
marasa tsarki ba, sai dai ga zaman tsarki. 8
Saboda haka, duk wanda ya ƙi wannan umarni
ba mutum ne ya ƙi ba sai ko Allah, wanda
ya ba ku Ruhunsa Mai Tsarki. 9 Yanzu kuwa
game da ƙaunar'yan'uwa, ba ma bukata mu
rubuta muku, gama ku kanku Allah ya riga ya
koya muku ku ƙaunaci juna. 10 Gaskiyar kuwa
ita ce, kuna ƙaunar dukan'yan'uwa ko'ina a
Makidoniya. Duk da haka muna ƙara gargaɗe
ku,'yan'uwa, ku yi haka sau da sau. 11 Ku mai da
wannan burinku na yi natsattsiyar rayuwa, kuna
mai da hankali ga sha'anin da yake gabanku,
kuna kuma yin aiki da hannuwanku, kamar dai
yadda muka gaya muku, 12 don rayuwanku ta
kullum ta zama da mutunci ga waɗanda suke
na waje don kuma kada ku dogara a kan kowa.
13 'Yan'uwa, ba ma so ku kasance cikin jahilci
game da waɗanda suka yi barci, ko kuwa ku
yi baƙin ciki kamar sauran mutanen da ba su
da bege. 14 Mun gaskata cewa Yesu ya mutu
ya tashi kuma daga matattu, ta haka muka
gaskata cewa Allah zai kawo waɗanda suka yi
barci a cikinsa tare da Yesu. 15 Bisa ga maganar
Ubangiji kansa, muna gaya muku cewa mu
da muke raye har yanzu, waɗanda aka bari
har dawowar Ubangiji, tabbatacce ba za mu
riga waɗanda suka yi barci tashi ba. 16 Gama
Ubangiji kansa zai sauko daga sama, da umarni
mai ƙarfi, da muryar babban mala'ika da kuma
busar ƙahon Allah, waɗanda suka mutu kuwa
cikin Kiristi za su tashi da farko. 17 Bayan haka,
mu da muke da rai da aka bari, za a ɗauke mu
tare da su a cikin gizagizai don mu sadu da

Ubangiji a sararin sama. Ta haka za mu kasance
tare da Ubangiji har abada. 18 Saboda haka ku
ƙarfafa juna da waɗannan kalmomi.

5 To,'yan'uwa, game da lokuta da ranaku, ba
ma bukata mu rubuta muku, 2 gama kun sani
sarai cewa ranar Ubangiji za tă zo kamar ɓarawo
da dare. 3 Yayinda mutane suke cewa, "Akwai
salama da zaman lafiya," hallaka za tă auko
musu farat ɗaya, kamar yadda naƙuda take kama
mace mai ciki, ba za su kuwa tsira ba. 4 Amma
ku,'yan'uwa, ba kwa cikin duhu da wannan
rana za tă zo muku ba zato kamar ɓarawo. 5
Dukanku'ya'yan haske ne da kuma'ya'yan rana.
Mu ba mutanen dare ko na duhu ba ne. 6 Saboda
haka fa, kada mu zama kamar saura, waɗanda
suke barci, sai dai mu zama masu tsaro da masu
kamunkai. 7 Gama masu barci, da dad dare suke
barci, masu sha su bugu kuwa, da dad dare suke
buguwa. 8 Amma da yake mu na rana ne, bari
mu zama masu kamunkai, sanye da bangaskiya
da ƙauna kamar sulke, begen cetonmu kuma
kamar hular kwano. 9 Gama Allah bai naɗa mu
don mu sha fushi ba, sai dai mu sami ceto ta
wurin Ubangijinmu Yesu Kiristi. 10 Ya mutu
saboda mu domin, ko muna a faɗake ko muna
barci, mu kasance tare da shi. 11 Saboda haka
ku ƙarfafa juna ku kuma gina juna, kamar dai
yadda kuke yi. 12 To, muna roƙonku,'yan'uwa,
ku girmama waɗanda suke aiki sosai a cikinku,
waɗanda suke bisanku cikin Ubangiji da kuma
waɗanda suke yin muku gargaɗi. 13 Ku riƙe su
da mutunci sosai cikin ƙauna saboda aikinsu.
Ku yi zaman lafiya da juna. 14 Muna kuma
gargaɗe ku,'yan'uwa, ku gargaɗe waɗanda suke
zaman banza, ku ƙarfafa masu raunanar zuciya,
ku taimaki marasa ƙarfi, ku yi haƙuri da kowa.
15 Ku tabbata cewa kada kowa yă rama mugunta
da mugunta, sai dai kullum ku yi ƙoƙarin yin wa
juna alheri da kuma dukan mutane. 16 Ku riƙa
farin ciki kullum; 17 ku ci gaba da yin addu'a;
18 ku yi godiya cikin kowane hali, gama wannan
shi ne nufin Allah dominku cikin Kiristi Yesu.
19 Kada ku danne aikin Ruhu. 20 Kada ku rena
annabci, 21 amma ku gwada kome, ku riƙe abin
da yake mai kyau, 22 ku ƙi kowace mugunta.
23 Bari Allah da kansa, Allah na salama, yă
tsarkake ku sarai. Bari dukan ruhunku, ranku,
da kuma jikinku su zama marar aibi a dawowar
Ubangijinmu Yesu Kiristi. 24 Wannan wanda
ya kira ku mai aminci ne zai kuwa aikata. 25
'Yan'uwa, ku yi mana addu'a. 26 Ku gaggai da
dukan'yan'uwa da sumba mai tsarki. 27 Na gama
ku da Ubangiji ku sa a karanta wannan wasiƙa
ga dukan'yan'uwa. 28 Alherin Ubangijinmu Yesu
Kiristi yă kasance tare da ku.

2 Tessalonikawa

1 Bulus, da Sila, da Timoti, Zuwa ga ikkilisiya ta
Tessalonikawa ta Allah Ubanmu da Ubangiji
Yesu Kiristi. **2** Alheri da salama daga Allah
Uba da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance
tare da ku. **3** Dole kullum mu gode wa Allah
saboda ku,'yan'uwa, haka kuwa ya dace, domin
bangaskiyarku tana girma gaba-gaba, ƙaunar
da kowannenku yake yi wa juna kuwa tana
ƙaruwa. **4** Saboda haka, a cikin ikkilisiyoyin
Allah muna taƙama game da daurewarku da
kuma bangaskiyarku cikin dukan tsanani da
gwaje-gwajen da kuke sha. **5** Dukan wannan
yana tabbatar cewa hukuncin Allah daidai ne,
saboda haka kuma za a lissafta ku a kan kun
cancanci mulkin Allah, wanda dominsa ne kuke
shan wahala. **6** Allah mai adalci ne, Zai sāka
wa masu ba ku wahala da wahala **7** yă kuma
sauƙaƙa muku ku da kuke wahala, har ma da
mu. Wannan zai faru sa'ad da aka bayyana
Ubangiji Yesu daga sama cikin wuta mai ci
tare da mala'ikunsa masu iko. **8** Zai hukunta
waɗanda ba su san Allah ba da kuma waɗanda
ba su yi biyayya da bisharar Ubangijinmu Yesu
ba. **9** Za a hukunta su da madawwamiyar hallaka
a kuma kau da su daga gaban Ubangiji da kuma
daga ɗaukakar ikonsa **(aiōnios g166)** **10** a ranar da
zai dawo don a ɗaukaka shi a cikin mutanensa
masu tsarki, yă kuma zama abin banmamaki
ga dukan waɗanda suka gaskata. Wannan ya
haɗa har da ku, domin kun gaskata shaidar
da muka yi muku. **11** Sane da wannan, kullum
muna addu'a saboda ku, don Allahnmu yă sa ku
cancanci kiransa, ta wurin ikonsa kuma yă cika
kowace manufarku mai kyau da kuma kowane
aikin da bangaskiyarku ta iza. **12** Muna wannan
addu'a don sunan Ubangijinmu Yesu yă sami
ɗaukaka a cikinku, ku kuma a cikinsa, bisa ga
alherin Allahnmu da na Ubangiji Yesu Kiristi.

2 Game da dawowar Ubangijinmu Yesu Kiristi
da game da tattara mu gare shi, muna
roƙonku,'yan'uwa, **2** kada ku yi saurin jijjiguwa
ko kuwa hankalinku yă tashi ta wurin wani
annabci, rahoto ko wasiƙar da an ce daga
wurinmu ne, cewa ranar Ubangiji ta riga ta zo.
3 Kada ku bar wani yă ruɗe ku ko ta yaya, gama
wannan rana ba za tă zo ba sai an yi tawayen
nan an kuma bayyana mutumin tawayen nan,
mutumin da aka ƙaddara ga hallaka. **4** Zai
yi gāba yă kuma ɗaukaka kansa a bisa kome
da ya shafe sunan Allah, ko kuma ake yi wa
sujada, domin yă kafa kansa a haikalin Allah,
yana shelar kansa a kan shi Allah ne. **5** Ba
ku tuna ba cewa sa'ad da nake tare da ku
nakan gaya muku waɗannan abubuwa? **6** Yanzu
kuwa kun san abin da yake hana shi, wannan
yana faruwa ne don a bayyana shi a daidai
lokaci. **7** Gama ikon asirin tawaye ya riga ya
fara aiki; sai dai wannan da yake hana shi zai
ci gaba da yin haka sai an kau da shi. **8** Sa'an
nan za a bayyana mai tawayen, Ubangiji Yesu
kuwa zai hamɓare shi da numfashin bakinsa
yă kuma hallaka shi da darajar dawowarsa. **9**
Zuwan mai tawayen nan zai zama ta wurin
aikin Shaiɗan da aka bayyana cikin kowane
irin ayyukan banmamaki, alamu da abubuwan
banmamaki na ƙarya, **10** da kuma cikin kowace
irin muguntar da take ruɗin waɗanda suke
hallaka. Sun hallaka ne domin sun ki su ƙaunaci
gaskiya don su sami ceto. **11** Saboda haka Allah
zai aiko musu da babban ruɗu don su gaskata
ƙarya **12** don kuma a hukunta dukan waɗanda
ba su gaskata gaskiyar ba sai dai suke jin daɗin
mugunta. **13** Amma dole kullum mu gode wa
Allah dominku,'yan'uwa waɗanda Ubangiji ya
ƙaunace, domin daga farko Allah ya zaɓe ku don
a cece ku ta wurin aikin tsarkakewar Ruhu da
kuma ta wurin gaskatawa da gaskiya. **14** Ya kira
ku ga wannan ta wurin bishararmu, don ku sami
rabo a cikin ɗaukakar Ubangijinmu Yesu Kiristi.
15 Saboda haka fa,'yan'uwa, sai ku tsaya daram
ku riƙe koyarwar da muka miƙa muku, ko ta
wurin maganar baki ko kuma ta wurin wasiƙa.
16 Ubangijinmu Yesu Kiristi kansa da kuma
Allah Ubanmu, wanda ya ƙaunace mu kuma
ta wurin alherinsa yă ba mu madawwamiyar
ƙarfafawa da kyakkyawar bege, **(aiōnios g166)** **17**
yă ƙarfafa zukatanku yă kuma gina ku cikin
kowane aikin nagari da kuma magana.

3 A ƙarshe,'yan'uwa, ku yi mana addu'a domin
saƙon Ubangiji yă yi saurin bazuwa a kuma

girmama shi, kamar yadda yake a wurinku. 2
Ku kuma yi addu'a yadda za a cece mu daga
mugayen mutane masu mugunta, gama ba kowa
ba ne yake da bangaskiya. 3 Ubangiji mai aminci
ne, zai ƙarfafa ku, yă kuma tsare ku daga mugun
nan. 4 Muna da tabbaci cikin Ubangiji cewa
kuna bin umarnai da muka yi muku, za ku kuma
ci gaba da yin abubuwan da muka umarta. 5
Bari Ubangiji yă bi da zukatanku ga ƙaunan
nan ta Allah da kuma jimirin nan na Kiristi.
6 A cikin sunan Ubangiji Yesu Kiristi, muna
muku umarni,'yan'uwa, da ku kiyaye kanku
daga kowane ɗan'uwa mai zaman banza da ba
ya rayuwa bisa ga koyarwar da kuka karɓa daga
wurinmu. 7 Gama ku kanku kun san yadda ya
kamata ku bi gurbinmu. Ba mu yi zaman banza
sa'ad da muke tare da ku ba, 8 ba mu kuwa
ci abincin kowa ba tare da ba mu biya ba. A
maimakon haka, mun yi aiki dare da rana, muna
fama muna wahala kuma don kada mu nawaita
wa waninku. 9 Mun yi wannan, ba don ba mu
da'yancin karɓar irin taimakon nan ba ne, sai
dai domin mu zama gurbin da za ku bi. 10 Ko ma
a sa'ad da muke tare da ku, mun ba ku wannan
umarni cewa, "In mutum ya ƙi yin aiki, kada a
ba shi abinci." 11 Mun ji cewa waɗansunku suna
zaman banza. Ba sa aikin kome; sai shisshigi
kurum. 12 Irin waɗannan mutane muna ba da
umarni muna kuma gargaɗe su cikin Ubangiji
Yesu Kiristi su natsu su kuma nemi abincin da
suke ci. 13 Game da ku kuma'yan'uwa, kada
ku gaji da yin abin da yake daidai. 14 In wani
bai yi biyayya da umarninmu a wannan wasiƙa
ba, sai fa ku lura da shi. Kada ku haɗa kai da
shi, don yă ji kunya. 15 Duk da haka kada ku
mai da shi abokin gāba, sai dai ku gargaɗe shi
a matsayin ɗan'uwa. 16 Yanzu, bari Ubangiji
mai salama kansa yă ba ku salama a kowane
lokaci da kuma a ta kowace hanya. Ubangiji
yă kasance tare da ku duka. 17 Ni, Bulus, nake
rubuta wannan gaisuwa da hannuna, wannan
ce shaida a kowace wasiƙata, haka nake rubutu.
18 Alherin Ubangijinmu Yesu Kiristi yă kasance
tare da ku duka.

1 Timoti

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin umarnin
Allah Mai Cetonmu da kuma na Yesu Kiristi
begenmu, **2** Zuwa ga Timoti ɗana na gaske
cikin bangaskiya. Alheri, jinƙai da kuma salama
daga Allah Uba da Kiristi Yesu Ubangijinmu, su
kasance tare da kai. **3** Kamar yadda na gargaɗe
ka sa'ad da zan je Makidoniya, ka zauna can
Afisa domin ka umarci waɗansu mutane kada su
koyar da ƙa'idodin ƙarya nan gaba **4** ko su ba da
kansu ga tatsuniyoyi da ƙididdigar asali marar
iyaka. Waɗannan suna kawo faɗa a maimakon
aikin Allah wanda yake ta wurin bangaskiya.
5 Maƙasudin wannan umarnin dai ƙauna ce,
wadda take zuwa daga zuciya mai tsabta da
lamiri mai kyau da kuma sahihiyar bangaskiya.
6 Waɗansu sun bauɗe daga waɗannan al'amura,
suka koma ga maganganu marasa ma'ana. **7**
So suke su zama malaman doka, ba tare da
fahimtar abin da suke faɗa ba, balle abubuwan
da suke ta nacewa a kai. **8** Mun san cewa doka
tana da kyau in an yi amfani da ita yadda ya
kamata. **9** Mun kuma san cewa an yi doka ba
domin masu adalci ba sai dai masu tawaye,
da marasa biyayya, da marasa bin Allah, da
masu zunubi, da marasa tsarkaka, da masu
saɓon Allah, da masu kashe iyaye maza da
mata, da masu kisankai, **10** da masu zina da
kuma da maza masu kwana da maza, ko mata
masu kwana da mata, da masu cinikin bayi da
masu ƙarya da kuma masu shaidar ƙarya, da
kuma duk wani abin da ya saɓa wa sahihiyar
koyarwa, **11** da take bisa ga bishara mai ɗaukaka
ta Allah mai albarka, wadda ya danƙa mini. **12**
Na gode wa Kiristi Yesu Ubangijinmu, wanda
ya ba ni ƙarfi, saboda ya amince da ni, har
ya sa ni aikinsa. **13** Ko da yake a dā ni mai
saɓo da mai tsanantawa da kuma mai rikici ne,
aka nuna mini jinƙai saboda na yi haka cikin
jahilci ne da kuma rashin bangaskiya. **14** An
zubo mini alherin Ubangijinmu a yalwace, tare
da bangaskiya da ƙaunar da take cikin Kiristi
Yesu. **15** Ga wata magana tabbatacciya wadda
ta cancanci cikakkiyar karɓa. Kiristi Yesu ya
zo duniya domin ceton masu zunubi, wanda
nake mafi muni a cikinsu. **16** Amma saboda
wannan dalilin ne aka nuna mini jinƙai domin
ta wurina, mafi zunubi duka, Kiristi Yesu yă iya
bayyana matuƙar haƙurinsa a matsayin misali
ga waɗanda za su gaskata shi su kuma sami
rai madawwami. **(aiōnios g166)** **17** Bari girma da
ɗaukaka su tabbata har abada abadin ga Sarki
madawwami, wanda ba ya mutuwa, wanda ba a
ganinsa, wanda kuma shi ne kaɗai Allah! Amin.
(aiōn g165) **18** Timoti, ɗana, na ba ka wannan
umarni bisa ga annabce-annabcen da aka yi a
dā game da kai, domin ta wurin binsu ka iya yin
yaƙi mai kyau, **19** kana riƙe da bangaskiya da
kuma lamiri mai kyau. Gama waɗansu mutane,
saboda ƙin kasa kunne ga lamirinsu, suka
lalatar da bangaskiyarsu. **20** Cikinsu kuwa akwai
Himenayus da Alekzanda, waɗanda na miƙa ga
Shaiɗan don su horo su bar yin saɓo.

2 Da farko dai, ina gargaɗe ku cewa a yi roƙe-
roƙe, ana addu'o'i, ana yin addu'a a madadin
waɗansu da kuma a yi godiya saboda kowane
mutum **2** da sarakuna da dukan masu mulki,
domin mu zauna lafiya, rai kuma kwance, muna
bin Allah sosai a cikin natsuwa. **3** Wannan
yana da kyau, yakan kuma gamshi Allah Mai
Cetonmu, **4** wanda yake so dukan mutane su
sami ceto su kuma zo ga sanin gaskiya. **5**
Gama Allah ɗaya ne, matsakanci kuma ɗaya
tsakanin Allah da mutane, shi ne kuwa Kiristi
Yesu, **6** wanda ya ba da kansa fansa domin
dukan mutane, shaidar da aka bayar a daidai
lokaci. **7** Don haka ne aka sa ni mai wa'azi, da
manzo kuma, gaskiya nake faɗa, ba ƙarya ba,
na kuma zama malami mai koya wa al'ummai
al'amarin bangaskiya da kuma na gaskiya. **8** Ina
so maza a ko'ina su ɗaga hannuwansu masu
tsarki cikin addu'a, ba tare da fushi ko faɗa ba.
9 Ina kuma so mata su lura su yi wa kansu adon
da ya cancanta, da rigunan da suka dace, ba
da adon kitso ko sa kayan zinariya ko lu'ulu'u
ko kuma tufafi masu tsada ba, **10** sai dai su
yi ayyuka masu kyan da suka dace da matan
da suke masu bauta wa Allah. **11** Ya kamata
mace ta riƙa koyo cikin natsuwa da cikakkiyar
biyayya. **12** Ban ba mace izini ta koyar ko tă yi
mulki a kan namiji ba; sai dai ta zauna shiru.

13 Gama Adamu ne aka fara halitta, sa'an nan
Hawwa'u. 14 Ba kuma Adamu ne aka yaudara
ba; macen ce aka yaudara ta kuma zama mai
zunubi. 15 Amma mata Za tă sami ceto za su
sami ceto ta wurin haihuwa, in suka ci gaba
cikin bangaskiya, ƙauna da kuma tsarki tare da
halin sanin ya kamata.

3 Ga wata tabbatacciyar magana. In wani ya sa
zuciyarsa a kan zama mai kula da ikkilisiya,
yana marmarin yin aiki mai daraja ne. 2 To,
dole mai kula da Ikkilisiya yă kasance marar
abin zargi, mijin mace guda, mai sauƙinkai, mai
kamunkai, wanda ake girmama, mai karɓan
baƙi, mai iya koyarwa, 3 ba mai buguwa ba, ba
mai rikici ba sai dai mai hankali, ba mai yawan
faɗa ba, ba kuma mai yawan son kuɗi ba. 4
Dole yă iya tafiyar da iyalinsa da kyau, yă kuma
tabbata cewa'ya'yansa suna yin masa biyayya da
ladabin da ya dace. 5 (In mutum bai san yadda
zai tafiyar da iyalinsa ba, yaya zai iya kula da
ikkilisiyar Allah?) 6 Kada yă zama sabon tuba,
in ba haka zai zama mai girman kai yă kuma
fāɗa cikin irin hukuncin da ya fāɗo wa Iblis.
7 Dole kuma yă kasance da shaida mai kyau
ga waɗanda suke na waje, don kada yă zama
abin kunya yă kuma fāɗa cikin tarkon Iblis. 8
Haka masu hidima a cikin ikkilisiya; su ma, su
zama maza da sun cancanci girmamawa, masu
gaskiya, ba masu yawan shan ruwan inabi ba, ba
masu kwaɗayin ƙazamar riba ba. 9 Dole su riƙe
asirin bangaskiya su kuma kasance da lamiri
mai tsabta. 10 Dole a fara gwada su tukuna; sa'an
nan in ba a sami wani abin zargi game da su ba,
sai su shiga aikin masu hidima. 11 A haka kuma,
dole matansu su zama matan da suka cancanci
girmamawa, ba masu gulma ba, sai dai masu
sauƙinkai da kuma masu aminci a cikin kome. 12
Dole mai hidimar ikkilisiya yă zama mijin mace
guda dole kuma yă iya tafiyar da'ya'yansa da
kuma iyalinsa da kyau. 13 Waɗanda suke hidima
da kyau suna samar wa kansu kyakkyawan
suna da kuma cikakken tabbatarwa a cikin
bangaskiyarsu cikin Kiristi Yesu. 14 Ko da yake
ina sa zuciya zo wurinka nan ba da daɗewa ba,
ina rubuta muka waɗannan umarnai domin,
15 in na yi jinkiri, za ka san yadda ya kamata
mutane su tafiyar da halayensu a cikin jama'ar
Allah, wadda take ikkilisiyar Allah rayayye,
ginshiƙi da kuma tushen gaskiya. 16 Ba shakka,
asirin addini da girma yake. Ya bayyana cikin
jiki, Ruhu ya nuna shi adali ne, mala'iku suka
gan shi, aka yi wa'azinsa cikin al'ummai, aka
gaskata shi a duniya, aka ɗauke shi sama cikin
ɗaukaka.

4 Ruhu a sarari ya faɗa cewa a kwanakin
ƙarshe waɗansu za su watsar da bangaskiya
su bi ruhohi masu ruɗu da kuma abubuwan da
aljanu suke koyarwa. 2 Irin koyarwan nan tana
zuwa ne daga waɗansu munafukai maƙaryata,
waɗanda aka yi wa lamirinsu kaca-kaca. 3
Suna hana mutane yin aure suna kuma umarce
su kada su ci waɗansu irin abinci, waɗanda
Allah ya halitta don waɗanda suka gaskata
suka kuma san gaskiya, su karɓa da godiya.
4 Gama duk abin da Allah ya halitta yana da
kyau, kada kuma a ƙi kome in dai an karɓe shi
da godiya, 5 domin an tsarkake shi ta wurin
maganar Allah da kuma addu'a. 6 In ka nuna
wa'yan'uwa waɗannan abubuwa, za ka zama
mai hidima mai kyau na Kiristi Yesu, wanda
aka goya cikin gaskiyar bangaskiya da kuma
koyarwa mai kyau wadda ka bi. 7 Ka kiyaye
kanka daga tatsuniyoyi na rashin tsoron Allah
da labaru banza na tsofaffin mata; a maimako,
ka hori kanka ga zama mai tsoron Allah. 8
Gama horon jiki yana da amfani, amma tsoron
Allah yana da amfani ga kowane abu, yana da
albarka ga rai na yanzu da kuma rai mai zuwa.
9 Wannan magana tabbatacciya ce wadda ta
cancanci cikakkiyar karɓa. 10 Saboda wannan
kuwa muke wahala da kuma fama, domin mun
sa begenmu ga Allah mai rai, wanda yake Mai
Ceton dukan mutane, musamman na waɗanda
suka ba da gaskiya. 11 Ka umarta ka kuma
koyar da waɗannan abubuwa. 12 Kada ka bar
wani yă rena ka domin kai matashi ne, sai
dai ka zama gurbi ga masu bi cikin magana,
cikin rayuwa, cikin ƙauna, cikin bangaskiya
da kuma cikin zaman tsarki. 13 Kafin in zo,
ka ci gaba da karanta wa mutane Nassi, da
yin wa'azi, da kuma koyarwa. 14 Kada ka yi
sakaci da baiwarka, wadda aka ba ka ta wurin

saƙon annabci sa'ad da ƙungiyar dattawa suka
dĩbiya hannuwa a kanka. 15 Ka yi ƙwazo cikin
waɗannan batuttuwa; ka ba da kanka gaba ɗaya
gare su, don kowa yă ga ci gabanka. 16 Ka kula
da rayuwarka da kuma koyarwarka da kyau.
Ka daure a cikinsu, domin in ka yi, za ka ceci
kanka da kuma masu sauraronka.

5 Kada ka tsawata wa dattijo, sai dai ka
gargaɗe shi a matsayinka. Ka ɗauki samari a
matsayin'yan'uwanka, 2 tsofaffin mata kuwa sai
ka ce uwaye,'yan mata kuma a matsayin'yan'uwa
da matuƙar tsarki. 3 Ka girmama gwauraye
waɗanda suke cikin bukata ta ainihi. 4 Amma
in gwauruwa tana da'ya'ya ko jikoki, to, sai su
fara koyon yin ayyukan addininsu ga danginsu,
ta haka za su sāka wa iyayensu da kakanninsu,
gama wannan yakan gamshi Allah. 5 Gwauruwa
wadda ba ta da kowa da zai taimake ta, za tă sa
zuciyarta ga Allah, tana roƙo da addu'o'i dare da
rana gare shi don taimako. 6 Amma gwauruwar
da take zaman jin dadĩ, matacciya ce tun tana
da rai. 7 Ka umarce su game da waɗannan
abubuwa, don su kasance marasa abin zargi. 8
In wani bai kula da danginsa ba, musamman
iyalinsa na kurkusa, ya mūsunta bangaskiya ke
nan, ya kuma fi marar ba da gaskiya muni. 9
Kada a lasafta gwauruwa cikin jerin gwauraye
sai ta wuce shekara sittin, ta kuma yi zaman
aminci ga mijinta, 10 aka kuma santa sosai
saboda ayyuka masu kyau, kamar renon'ya'ya,
da karɓan baƙi, tana yi wa tsarkaka hidima,
tana taimakon waɗanda suke cikin wahala tana
kuma ba da kanta ga yin kowane aikin mai
kyau. 11 Game da gwauraye masu ƙuruciya
kuwa, kada ka sa su cikin wannan lissafi. Gama
sa'ad da sha'awar jikinsu ta kāsa daurewa game
da wa'adin da suka yi da Kiristi, sai su so yin
aure. 12 Ta haka suna jawo wa kansu hukunci,
saboda sun karya alkawarinsu na farko. 13 Ban
da haka, sukan koyi zaman banza, suna zirga-
zirga gida-gida. Ba kawai sun zama masu zaman
banza ba, har ma sun zama masu gulma da
masu shisshigi, suna faɗin abubuwan da bai
kamata su faɗa ba. 14 Saboda haka ina ba wa
gwauraye masu ƙuruciya shawara su yi aure, su
sami'ya'ya, su lura da gidajensu kada kuwa su ba
abokin gāba zarafin ɓata suna. 15 Waɗansu dai
sun riga sun bauɗe sun bi Shaiɗan. 16 In mace
mai bi tana da gwauraye a iyalinta, ya kamata
tă taimake su, kada tă bar wa ikkilisiya wannan
nauyi, domin ikkilisiya ta sami zarafin taimakon
gwaurayen da suke da bukata ta ainihi. 17
Dattawan da suka bi da al'amuran ikkilisiya
da kyau sun cancanci girmamawa ninki biyu,
musamman waɗanda aikinsu wa'azi ne da kuma
koyarwa. 18 Gama Nassi ya ce, "Kada ka sa wa
bijimi takunkumi yayinda yake sussukar hatsi,"
da kuma, "Ma'aikaci ya cancanci hakkinsa."
19 Kada ka saurari ƙara game da dattijo sai
da shaidu biyu ko uku. 20 Amman waɗannan
dattawa waɗanda suke yin zunubi kuwa sai
ka kwaɓe su a gaban jama'a, don saura su
ji tsoro. 21 Na gama ka da Allah, da Kiristi
Yesu, da kuma zaɓaɓɓun mala'iku, ka kiyaye
waɗannan abubuwa ƙwarai da gaske, kada ka
nuna bambanci. 22 Kada ka yi garajen dĩbiya
hannuwa, kada kuma ka yi tarayya a cikin
zunuban waɗansu. Ka kiyaye kanka da tsarki. 23
Ka daina shan ruwa kaɗai, yi amfani da ruwan
inabi kaɗan saboda cikinka da kuma yawan
rashin lafiyarka. 24 Zunuban waɗansu mutane
a fili suke, suna shan gabansu zuwa hukunci;
zunuban waɗansu kuwa sukan bi su a baya. 25
Haka ma ayyuka nagari a fili suke, ko ba ma a
fili suke ba, ba a iya ɓoye su.

6 Duk waɗanda suke ƙarƙashin bauta, ya
kamata su ɗauki iyayengijinsu a kan sun
cancanci girmamawa matuƙa, don kada a ɓata
sunan Allah da kuma koyarwarmu. 2 Waɗanda
suke da iyayengiji masu bi, to, kada su yi musu
reni domin su'yan'uwa ne. A maimako, sai ma
su fi bauta musu, saboda waɗanda suke cin
moriyar hidimarsu masu bi ne, ƙaunatattu ne
kuma a gare su. Waɗannan su ne abubuwan
da za ka koya musu ka kuma gargaɗe su. 3 In
wani yana koyarwar ƙarya bai kuma yarda da
sahihiyar koyarwar Ubangijinmu Yesu Kiristi
da kuma koyarwa ta tsoron Allah ba, 4 yana
cike da girman kai bai kuma san kome ba. Yana
da mugun halin son gardama da muhawwara
game da kalmomin da suke kawo kishi, rikici,
maganar ƙeta, da mugayen zace-zace 5 da

yawan tankiya tsakanin mutane masu mugun
hali, waɗanda aka raba su da gaskiya, suke
kuma tsammani cewa bin Allah wata hanya ce
ta samun kuɗi. 6 Amma bin Allah da gamsuwa
riba ce mai yawa. 7 Gama ba mu zo duniya da
kome ba, ba kuwa za mu fita daga cikinta da
kome ba. 8 In dai muna da abinci da sutura,
ai, sai mu gamsu da su. 9 Mutanen da suke
son yin arziki sukan fāɗi cikin jarraba, su fāɗa
a tarko, suna mugayen sha'awace-sha'awace
iri-iri na wauta da cutarwa, irin waɗanda suke
dulmuyar da mutane, su kai ga lalacewa da
hallaka. 10 Gama son kuɗi shi ne tushen kowane
irin mugun abu. Waɗansu mutane, don tsananin
son kuɗi, sun bauɗe daga bangaskiya suka kuma
jawo wa kansu da baƙin ciki iri-iri. 11 Amma
kai, mutumin Allah, ka guji duk wannan, ka
kuma nemi adalci, tsoron Allah, bangaskiya,
ƙauna, jimrewa da kuma hankali. 12 Ka yi
fama, kyakkyawar fama ta bangaskiya. Ka riƙi
rai madawwamin nan, wanda aka kira saboda
shi, sa'ad da ka yi kyakkyawar shaida a gaban
shaidu masu yawa. (aiōnios g166) 13 Na umarce
ka, a gaban Allah mai ba da rai ga kome, da
kuma Kiristi Yesu wanda yayinda yake ba da
shaida a gaban Buntus Bilatus ya yi kyakkyawar
shaida, 14 ka kiyaye wannan umarni ba tare da
wani aibi ko abin zargi ba har yă bayyanuwar
Ubangijinmu Yesu Kiristi, 15 wanda Allah zai
kawo a daidai lokaci, Allah, mai albarka wanda
yake kaɗai Mai Mulki, Sarkin sarakuna da
Ubangijin iyayengiji, 16 wanda shi kaɗai ne
marar mutuwa wanda kuma yake zaune cikin
hasken da ba ya kusatuwa, wanda babu wanda
ya taɓa gani ko zai iya gani. A gare shi girma da
iko su tabbata har abada. Amin. (aiōnios g166) 17
Ka umarci waɗanda suke da arziki a wannan
duniya kada su ɗaga kai ko su sa begensu a
kan dukiyar da ba ta da tabbaci, sai dai su sa
begensu ga Allah, wanda yake ba mu kome a
yalwace don jin daɗinmu. (aiōn g165) 18 Ka umarce
su su yi nagarta, su wadatu cikin ayyuka nagari,
su kuma zama masu bayarwa hannu sake da
kuma masu niyyar yin taimako. 19 Ta haka za
su ajiye wa kansu dukiya a matsayin tushen
mai ƙarfi don tsara mai zuwa, don su riƙi rai
wanda yake na tabbatacce. 20 Timoti, ka lura
da abin da aka danƙa maka amana. Ka yi nesa
da masu maganganun rashin tsoron Allah da
kuma yawan mūsu da ake ƙarya, ake ce da shi
ilimi, 21 wanda waɗansu suka furta kuma ta
yin haka suka bauɗe daga bangaskiya. Alheri yă
kasance tare da ku.

2 Timoti

1 Bulus, manzon Kiristi Yesu ta wurin nufin
Allah, bisa ga alkawarin rai wanda yake cikin
Kiristi Yesu, **2** Zuwa ga Timoti, ƙaunataccen
ɗana. Alheri, jinƙai da salama daga Allah Uba
da kuma Kiristi Yesu Ubangijinmu, su kasance
tare da kai. **3** Na gode wa Allah wanda nake
bauta wa, kamar yadda kakanni-kakannina
suka yi da lamiri mai tsabta, yadda kullum
dare da rana ina tuna da ku a cikin addu'o'ina.
4 Sa'ad da na tuna da hawayenka, nakan yi
marmarin ganinka, don in cika da farin ciki.
5 An tunashe ni da sahihiyar bangaskiyarka,
wadda a farko ta kasance a cikin kakarka Loyis
da kuma mahaifiyarka Yunis yanzu kuwa na
tabbata tana cikinka. **6** Saboda haka, ina so in
faɗakar da kai, ka lura baiwan nan ta Allah,
wadda take tare da kai ta wurin ɗibiya maka
hannuwana. **7** Gama Allah bai ba mu ruhun
tsoro ba, sai dai ruhun iko, na ƙauna da kuma
na kamunkai. **8** Saboda haka kada ka ji kunyar
ba da shaida game da Ubangijinmu, ko kuwa ka
ji kunyata, ni da nake ɗan sarƙa saboda shi. Sai
dai ka haɗa kai tare da ni cikin shan wahala
saboda bishara ta wurin ikon Allah, **9** wanda ya
cece mu ya kuma kira mu ga rayuwar tsarki
ba saboda wani abin da muka yi ba sai dai
saboda nufinsa da kuma alherinsa. An ba mu
wannan alheri cikin Kiristi Yesu tun fil azal,
(aiōnios g166) **10** amma yanzu an bayyana ta ta
wurin bayyanuwar Mai Cetonmu, Kiristi Yesu,
wanda ya hallaka mutuwa ya kuma kawo rai da
rashin mutuwa a sarari ta wurin bishara. **11** A
wannan bishara ce, aka naɗa ni mai shela da
manzo da kuma malami. **12** Shi ya sa nake shan
wahalar da nake sha. Duk da haka ba na jin
kunya, domin na san wanda na gaskata da shi,
na kuma tabbata cewa yana iya kiyaye abin da
na danƙa masa amana don wancan rana. **13** Abin
da ka ji daga gare ni, ka kiyaye shi kamar tsarin
sahihiyar koyarwa, cikin bangaskiya da ƙauna
cikin Kiristi Yesu. **14** Ka kiyaye kyakkyawar
ajiyan nan da aka danƙa maka amana, ka lura
da ita da taimakon Ruhu Mai Tsarki wanda
yake raye a cikinmu. **15** Ka san cewa kowa a
lardin Asiya ya juya mini baya, har da Figelus
da Hermogenes. **16** Bari Ubangiji yă yi wa iyalin
Onesiforus jinƙai, domin sau da dama yakan
wartsakar da ni, bai kuma ji kunyar sarƙoƙina
ba. **17** A maimakon haka ma, sa'ad da yake a
Roma, ya neme ni ido a rufe sai da ya same
ni. **18** Bari Ubangiji yă sa yă sami jinƙai daga
Ubangiji a wancan ranar! Ka sani sarai yadda ya
taimake ni a hanyoyi dabam-dabam a Afisa.

2 Kai kuma, ɗana, ka yi ƙarfi cikin alherin da
yake cikin Kiristi Yesu. **2** Abubuwan da ka
ji na faɗa a gaban shaidu masu yawa kuwa ka
danƙa wa amintattun mutane waɗanda su ma
za su iya koya wa waɗansu. **3** Ka jure wa shan
wahala tare da mu kamar soja mai kyau na
Kiristi Yesu. **4** Ba wanda yake aikin soja da zai sa
kansa a sha'anin mutumin da ba ya aikin soja,
domin yakan so yă gamshi wanda ya ɗauke shi
soja. **5** Haka ma, in wani ya yi gasa a matsayi
shi ɗan wasa ne, ba ya sami rawanin nasara, sai
in ya yi gasar bisa ga dokoki. **6** Manomi mai aiki
sosai ya kamata yă zama na fari wajen samun
rabon amfanin gona. **7** Ka yi tunani a kan abin
da nake faɗi, gama Ubangiji zai ba ka ganewa
cikin dukan wannan. **8** Ka tuna da Yesu Kiristi,
wanda aka tā da shi daga matattu, zuriyar
Dawuda, wanda shi ne bisharata, **9** wadda nake
shan wahala har ga daurin sarƙa kamar mai
laifi. Amma Maganar Allah ba a daure take ba.
10 Saboda haka nake jure kome saboda zaɓaɓɓu,
domin su ma su sami ceton da yake cikin Kiristi
Yesu, tare da madawwamiyar ɗaukaka. **(aiōnios g166)**
11 Ga wata magana tabbatacciya, "In muka
mutu tare da shi, za mu rayu tare da shi; **12** in
muka jimre, za mu yi mulki tare da shi. In muka
yi mūsunsa, shi ma zai yi mūsunmu; **13** in ba
mu da aminci, shi dai mai aminci ne, domin
shi ba zai iya mūsun kansa ba." **14** Ka riƙa tuna
masu da haka, ka kuma gama su da Allah, kada
su yi jayayya a kan maganganu, don ba ta da
wani amfani, sai ɓad da masu ji kawai take yi.
15 Ka yi iyakacin ƙoƙarinka ka gabatar da kanka
a gaban Allah a matsayin wanda aka amince
da shi, ma'aikaci wanda ba shi da dalilin jin
kunya wanda kuma yake fassara kalmar gaskiya
daidai. **16** Ka yi nesa da maganganun banza

na rashin tsoron Allah, gama waɗanda suka
mai da hankali ga yin waɗannan za su ƙara
zama marasa tsoron Allah. 17 Koyarwarsu za
tă bazu kamar ruɓaɓɓen gyambo. A cikinsu
akwai Himenayus da Filetus, 18 waɗanda suka
bauɗe daga gaskiya. Suna cewa tashin matattu
ya riga ya faru, suna kuma ɓata bangaskiyar
waɗansu. 19 Duk da haka, ƙaƙƙarfan tushen nan
na Allah yana nan daram, an hatimce shi da
wannan rubutu, "Ubangiji ya san waɗanda suke
nasa," da kuma, "Duk wanda ya bayyana yarda
ga sunan Ubangiji, to, dole yă yi nesa da aikata
mugunta." 20 A babban gida akwai kayayyakin
da ba na zinariya da na azurfa kaɗai ba, amma
har da na katako da na yumɓu ma; waɗansu
domin hidima mai daraja waɗansu kuwa domin
hidima marar daraja. 21 In mutum ya tsabtacce
kansa daga na farkon zai zama kayan aikin
hidima mai daraja, mai amfani ga Maigida, kuma
shiryayye domin yin kowane aiki mai kyau. 22
Ka yi nesa da mugayen sha'awace-sha'awace na
ƙuruciya, ka kuma bi adalci, bangaskiya, ƙauna
da kuma salama, tare da waɗanda suke kira
ga Ubangiji daga zuciya mai tsabta. 23 Kada
wani abu yă haɗa ka da gardandamin banza
da wofi, domin ka san yadda suke jawo faɗa.
24 Bai kamata bawan Ubangiji yă zama mai
neman faɗa ba; a maimako, dole yă nuna alheri
ga kowa, mai iya koyarwa, mai haƙuri kuma.
25 Waɗanda suke gāba da shi kuwa dole yă yi
musu gargaɗi cikin hankali, da fata Allah zai
sa su tuba su kai ga sanin gaskiya, 26 su kuma
dawo cikin hankulansu su kuɓuta daga tarkon
Iblis, wanda ya sa suka zama kamammu don su
aikata nufinsa.

3 Amma fa ka san wannan, za a yi lokutan
shan wahala a kwanakin ƙarshe. 2 Mutane
za su zama masu son kansu, masu son kuɗi,
masu taƙama, masu girman kai, masu zage-
zage, marasa biyayya ga iyayensu, marasa
godiya, marasa tsarki, 3 marasa ƙauna, marasa
gafartawa, masu ɓata sunayen waɗansu, marasa
kamunkai, masu ƙeta, marasa ƙaunar nagarta, 4
masu cin amana, marasa hankali, waɗanda sun
cika da ɗaga kai, masu son jin daɗi a maimakon
ƙaunar Allah 5 suna riƙe da siffofin ibada, amma
suna mūsun ikonta. Kada wani abu yă haɗa ka
da su. 6 Irin su ne suke saɗaɗawa su shiga gidaje
suna rinjayar mata marasa ƙarfin hali, waɗanda
zunubai suka sha kansu, mugayen sha'awace-
sha'awace kuma sun ɗauke hankulansu, 7
kullum suna koyo amma ba sa taɓa iya yarda da
gaskiya. 8 Kamar dai yadda Yannes da Yamberes
suka tayar wa Musa, haka waɗannan mutane ma
suke tayar wa gaskiya, mutane masu ɓataccen
hankali, waɗanda, in ana zancen bangaskiya ne,
to, fa ba sa ciki. 9 Sai dai ba za su yi nisa ba,
don rashin hankalinsu zai bayyana ga kowa,
kamar na mutanen nan biyu. 10 Kai kam, ka san
kome game da koyarwata, da halina, da niyyata,
bangaskiya, haƙuri, ƙauna, jimiri, 11 tsanani,
shan wahala, irin abubuwan da suka faru da ni
a Antiyok, Ikoniyum da kuma Listira, tsananin
da na jure. Duk da haka Ubangiji ya cece ni daga
dukansu. 12 Labudda, duk masu niyyar zaman
tsarkaka, suna na Kiristi Yesu, za su sha tsanani.
13 Mugayen mutane da masu rudi kuwa, ƙara
muni za su riƙa yi, suna yaudara, ana kuma
yaudararsu. 14 Amma kai kam, ka ci gaba da
abin da ka koya ka kuma tabbatar, gama ka
san waɗanda ka koye su daga gare su, 15 da
kuma yadda tun kana ɗan jinjiri ka san Nassosi
masu tsarki, waɗanda suke iya sa ka zama mai
hikima zuwa ceto ta wurin bangaskiya cikin
Kiristi Yesu. 16 Dukan Nassi numfashin Allah ne
yana kuma da amfani don koyarwa, tsawatarwa,
gyara da kuma horarwa cikin adalci, 17 domin
mutumin Allah yă zama shiryayye sosai saboda
kowane kyakkyawan aiki.

4 A gaban Allah da kuma Kiristi Yesu, wanda
zai yi wa masu rai da matattu shari'a, saboda
kuma bayyanuwarsa da mulkinsa, ina ba ka
umarni. 2 Ka yi wa'azin Maganar Allah, ka zama
a shirye a kullum, ko da zarafi, ko babu zarafi, ka
yi gyara, ka kwaɓe, ka kuma ƙarfafa, da matuƙar
haƙuri da koyarwa cikin natsuwa. 3 Gama lokaci
yana zuwa da mutane ba za su jure da sahihiyar
koyarwa ba. A maimako, don cimma burinsu, za
su taro wa kansu malamai masu yawa, domin
su faɗi abin da kunnuwansu masu ƙaiƙayi suke
so su ji. 4 Za su juye kunnuwansu daga gaskiya
zuwa ga jin tatsuniyoyi. 5 Amma kai, ka natsu

cikin kowane hali, ka jure shan wahala, ka
yi aikin mai bishara, ka cika dukan ayyukan
hidimarka. 6 Gama an riga an tsiyaye ni kamar
hadaya ta sha, kuma lokacin tashina ya yi. 7
Na yi fama mai kyau, na gama tseren, na riƙe
bangaskiya. 8 Yanzu kuwa an ajiye mini rawanin
adalci, wanda Ubangiji, Alƙali mai adalci zai ba
ni a ranan nan ba kuwa ni kaɗai ba, amma ga
duk waɗanda suka yi marmarin bayyanuwarsa.
9 Ka yi iyakacin ƙoƙarinka ka zo wurina da sauri,
10 gama Demas, saboda ƙaunar wannan duniya,
ya yashe ni ya tafi Tessalonika. Kirssens ya
tafi Galatiya, Titus kuwa ya tafi Dalmatiya. (aiōn
g165) 11 Luka ne kaɗai yake tare da ni. Ka nemi
Markus ku zo tare, domin yana da amfani a gare
ni cikin hidimata. 12 Na aiki Tikikus zuwa Afisa.
13 Sa'ad da za ka dawo, ka zo mini da alkyabbar
da na bari a wurin Karbus a Toruwas, da kuma
naɗaɗɗun littattafaina, tun ba ma fatun nan
masu rubutu ba. 14 Alekzanda maƙerin ƙarafan
nan ya yi mini mugunta ƙwarai. Ubangiji zai
sāka masa saboda abin da ya yi. 15 Kai ma sai ka
lura da shi, domin ya yi gāba sosai da saƙonmu.
16 A lokacin da na kāre kaina da farko, ba wanda
ya goyi bayana, sai ma kowa ya yashe ni. Ina
fata ba za a lasafta wannan laifi a kansu ba. 17
Amma Ubangiji ya tsaya tare da ni, ya kuma ba
ni ƙarfi, don ta wurina a yi cikakkiyar shelar
saƙon har Al'ummai duka su ji. Aka kuma cece
ni daga bakin zaki. 18 Ubangiji zai cece ni daga
kowane mugun hari yă kuma kai ni mulkinsa
na sama lafiya. A gare shi ɗaukaka ta tabbata
har abada abadin. Amin. (aiōn g165) 19 Ka gai
da Firiskila da Akwila da iyalin Onesiforus.
20 Erastus ya dakata a Korint, na kuma bar
Turofimus cikin rashin lafiya a Miletus. 21 Ka yi
iyakacin ƙoƙarinka ka iso nan kafin damina.
Yubulus yana gaishe ka, haka ma Fuden, Lainus,
Kalaudiya da kuma dukan'yan'uwa. 22 Ubangiji
yă zama tare da ruhunka. Alheri yă zama tare
da ku.

Titus

1 Bulus, bawan Allah da kuma manzon Yesu
Kiristi saboda bangaskiyar zaɓaɓɓu na Allah
da kuma sanin gaskiya wadda take kaiwa ga
rayuwa ta tsoron Allah **2** duk wannan kuwa
saboda begen nan ne ga rai madawwami da
Allah ya yi alkawari tun fil azal, shi wanda ƙarya
ba ta a gare shi, **(aiōnios g166)** **3** da lokacin da
Allah ya zaɓa ya cika sai ya bayyana maganarsa
a sarari ta wurin wa'azin da aka danƙa mini
amana ta wurin umarnin Allah Mai Cetonmu,
4 Zuwa ga Titus, ɗana na gaske a tarayyarmu
cikin bangaskiya. Alheri da salama daga Allah
Uba da kuma Kiristi Yesu Mai Cetonmu, su
kasance tare da kai. **5** Dalilin da ya sa na bar ka
a Kirit shi ne don ka daidaita abubuwan da suka
rage da ba a kammala ba, ka kuma naɗa dattawa
a kowane gari, yadda na umarce ka. **6** Dole
dattijo yă kasance marar aibi, mijin mace guda,
mutumin da'ya'yansa masu bi ne, waɗanda
kuma ba a san su da lalata ko rashin biyayya ba.
7 Da yake an danƙa wa mai kula da ikkilisiya
riƙon amana saboda Allah, dole yă zama marar
aibi ba mai girman kai ba, ba mai saurin fushi
ba, ba mai buguwa ba, ba mai rikici ba, ba kuma
mai son ƙazamar riba ba. **8** A maimakon haka
dole yă zama mai karɓan baƙi, mai son abu
nagari, mai kamunkai, mai adalci, mai tsarki
da kuma natsattse. **9** Dole yă riƙe tabbataccen
saƙon nan kam-kam yadda aka koyar, don yă
iya ƙarfafa waɗansu da sahihiyar koyarwa yă
kuma ƙaryata waɗanda suke gāba da shi. **10**
Gama akwai'yan tawaye da yawa, masu surutun
banza da masu ruɗi, musamman ƙungiyar masu
kaciya. **11** Dole a hana su yin magana, domin
suna kawo rushewar iyalai ta wurin koyar da
abubuwan da bai kamata su koyar ba don neman
ƙazamar riba. **12** Wani daga cikin annabawansu
ma ya ce, "Kiretawa a kullum maƙaryata ne,
mugayen dabbobi, ragwaye haɗamammu." **13**
Wannan shaida gaskiya ce. Saboda haka, sai
ka tsawata musu sosai, don su zama sahihai
a wajen bangaskiya, **14** ba za su kuma mai da
hankalinsu ga tatsuniyoyin Yahudawa ko ga
umarnan waɗanda suke ƙin gaskiya ba. **15** Ga
tsarkaka kuwa, kome mai tsarki ne, amma ga
waɗanda suke marasa tsarki da kuma marasa
ba da gaskiya, ba abin da yake da tsarki. Gaskiya
dai, hankulansu da lamirinsu duk marasa tsarki
ne. **16** Sun ɗauka cewa sun san Allah, amma ta
wurin ayyukansu suna mūsunsa. Sun zama abin
ƙyama, marasa biyayya, ba su ma isa su yi aiki
nagari ba.

2 Dole ka koyar da abin da yake bisa sahihiyar
koyarwa. **2** Ka koya wa tsofaffin maza su
kasance masu sauƙinkai, waɗanda suka cancanci
girmamawa, masu kamunkai, sahihai wajen
bangaskiya, da ƙauna da kuma jimiri. **3** Haka
ma, ka koya wa tsofaffin mata su zama masu
bangirma cikin rayuwarsu, ba masu ɓata suna
ko masu jarrabar shan giya ba, sai dai su zama
masu koyar da abin da yake nagari. **4** Sa'an nan
za su iya su koya wa mata masu ƙuruciya su
ƙaunaci mazansu da'ya'yansu, **5** su kasance da
kamunkai da kuma tsarki, masu aiki a gida, masu
kirki da kuma masu biyayya ga mazansu, don
kada wani yă rena maganar Allah. **6** Haka kuma,
ka ƙarfafa samari su zama masu kamunkai. **7**
Cikin kowane abu ka zama musu misali mai
kyau ta wurin aikata abin da yake nagari. A
cikin koyarwarka ka nuna mutunci da ƙwazo
8 da kuma sahihanci cikin maganar da ba za
a iya kushewa ba, domin masu gāba da kai su
ji kunya, su kuma rasa wani mugun abin da
za su faɗa game da mu. **9** Ka koya wa bayi
su yi wa iyayengijinsu biyayya cikin kowane
abu, su yi ƙoƙari su gamshe su, kada su mayar
musu da magana, **10** kada kuma su yi musu
sata, sai dai su nuna za a iya amince da su
sosai, don ta kowace hanya su sa koyarwa game
da Allah Mai Cetonmu ta zama abin ɗaukan
hankali. **11** Gama alherin Allah mai kawo ceto
ya bayyana ga dukan mutane. **12** Yana koya
mana mu ce, "A'a" ga rashin tsoron Allah da
kuma sha'awace-sha'awacen duniya, mu kuma
yi rayuwa ta kamunkai, ta adalci da kuma ta
tsoron Allah a cikin wannan zamani, **(aiōn g165)**
13 yayinda muke sauraron begenmu mai albarka
bayyanuwar ɗaukakar Allahnmu mai girma da
kuma Mai Cetonmu, Yesu Kiristi, **14** wanda ya
ba da kansa dominmu don yă fanshe mu daga

dukan mugunta yă kuma tsarkake wa kansa
mutanen da suke nasa, waɗanda suke marmarin
yin abin da yake nagari. 15 Waɗannan kam, su
ne abubuwan da ya kamata ka koyar, ka ƙarfafa
ka kuma tsawata da dukan iko. Kada ka yarda
wani yă rena ka.

3 Ka tuna wa mutane su zama masu biyayya
ga masu mulki da kuma hukumomi, su zama
masu biyayya suna kuma a shirye su yi kowane
abin da yake mai kyau, 2 kada su zama masu
ɓata sunan kowa, su zama masu salama da
kulawa, su kuma zama masu matuƙar tawali'u
ga dukan mutane. 3 A wani lokaci can baya mu
ma wawaye ne, marasa biyayya, aka ruɗe mu,
sha'awace-sha'awace da kwaɗayi iri-iri suka
daure mu, muka yi zaman ƙiyayya da kishi,
aka ƙi mu, mu kuma muka ƙi juna. 4 Amma
da alheri da kuma ƙaunar Allah Mai Cetonmu
suka bayyana, 5 sai ya cece mu, ba saboda
abubuwan adalcin da muka aikata ba, sai dai
saboda jinƙansa. Ya cece mu ta wurin wankan
nan na sāke haihuwa da kuma sabuntawan nan
ta Ruhu Mai Tsarki, 6 wanda ya zubo mana a
yalwace ta wurin Yesu Kiristi Mai Cetonmu,
7 wannan fa domin an kuɓutar da mu ne ta
wurin alherinsa, don mu zama magāda masu
begen ga rai madawwami. (aiōnios g166) 8 Wannan
magana tabbatacciya ce, ina kuma so ka nanata
waɗannan abubuwa ƙwarai, domin waɗanda
suka dogara ga Allah su himmantu ga aiki mai
kyau. Waɗannan abubuwa suna da kyau sosai
suna kuma da amfani ga kowane mutum. 9
Amma ka guji jayayyar banza da ƙididdigar asali
da gardandami da faɗace-faɗace game da Doka,
gama ba su da riba kuma aikin banza ne. 10 Ka
gargaɗe mutumin da yake kawo tsattsaguwa sau
daya, ka kuma gargaɗe shi sau na biyu. Bayan
haka, kada wani abu yă haɗa ka da shi. 11 Ka dai
san cewa irin mutumin nan ya taurare kuma
mai zunubi ne; ya yanke wa kansa hukunci.
12 Da zarar na aika Artemas ko Tikikus zuwa
wurinka, sai ka yi iyakacin ƙoƙarinka ka zo
wurina a Nikofolis, domin na yanke shawara in
ci damina a can. 13 Ka yi iyakacin ƙoƙarinka ka
taimaki Zenas lauyan nan da Afollos a hanyarsu
ka kuma tabbata ba su rasa kome ba. 14 Dole
mutanenmu su koyi ba da kansu ga aikata abin
da yake nagari, domin su iya biyan bukatunsu
na yau da kullum kada kuma su yi rayuwar
marar amfani. 15 Dukan waɗanda suke tare da ni
suna gaishe ka. Ka gaggai mini da masoyanmu,
masu bangaskiya. Alheri yă kasance tare da ku
duka.

Filemon

1 Bulus, ɗan kurkuku saboda Kiristi Yesu,
da kuma Timoti ɗan'uwanmu, Zuwa ga
Filemon ƙaunataccen abokinmu da kuma abokin
aikinmu, 2 zuwa kuma ga Affiya'yar'uwarmu,
zuwa kuma ga Arkiffus abokin famarmu, da
zuwa kuma ga ikkilisiyar da take taruwa a
gidanka. 3 Alheri da salama daga Allah Ubanmu
da kuma Ubangiji Yesu Kiristi, su kasance tare
da ku. 4 Kullum nakan gode wa Allahna sa'ad
da nake tuna da kai cikin addu'o'ina, 5 domin
ina jin labari bangaskiyarka cikin Ubangiji Yesu
da kuma ƙaunarka da kake yi saboda dukan
tsarkaka. 6 Ina addu'a ka zama mai ƙwazo cikin
shaida bangaskiyarka, domin ka sami cikakken
fahimta ta kowane abin da yake nagarin da
muke da shi cikin Kiristi. 7 Ƙaunarka ta sa ni
farin ciki ƙwarai ta kuma ƙarfafa ni, domin
kai, ɗan'uwa, ka wartsake zukatan tsarkaka. 8
Saboda haka, ko da yake cikin Kiristi ina iya yin
ƙarfin hali in umarce ka ka yi abin da ya kamata,
9 duk da haka ina roƙonka saboda ƙauna, na fi
so in roƙe ka, ni Bulus tsoho, a yanzu kuma ga
ni ɗan sarƙa saboda Kiristi Yesu. 10 Ina roƙonka
saboda ɗana Onesimus, wanda ya zama ɗana
yayinda nake cikin sarƙoƙi. 11 Dā kam, ba shi
da amfani a gare ka, amma yanzu ya zama da
amfani a gare ka da kuma gare ni. 12 Ina aike
shi yă koma gare ka, shi da yake zuciyata. 13 Na
so in riƙe shi a wurina a madadinka domin yă
taimake ni yayinda nake cikin sarƙoƙi saboda
bishara. 14 Sai dai ban so in yi kome ban da
yardarka ba, domin kowane alherin da za ka
yi, yă fito daga zuciyarka, ba na tilas ba. 15
Watakila abin da ya sa aka raba ka da shi na ɗan
lokaci ƙanƙani shi ne don ka same shi da amfani
(aiōnios g166) 16 ba kamar bawa kuma ba, sai dai
fiye da bawa, a matsayin ƙaunataccen ɗan'uwa.
Shi ƙaunatacce ne sosai a gare ni amma a gare
ka ya ma fi zama ƙaunatacce, kamar mutum
da kuma kamar ɗan'uwa a cikin Ubangiji. 17
Saboda haka in ka ɗauke ni a kan ni abokin
tarayya ne, sai ka marabce shi kamar yadda za
ka marabce ni. 18 In ya yi maka wani laifi ko
kuma yana riƙe maka wani bashi, sai ka mai da
shi a kaina. 19 Ni, Bulus, nake rubuta wannan
da hannuna. Zan biya ka, kada ma a yi zancen
ranka da kake riƙe mini bashi. 20 Ina fata,
ɗan'uwa, zan sami amfani daga gare ka cikin
Ubangiji; ka wartsake zuciyata cikin Kiristi. 21
Da tabbacin biyayyarka, ina rubuta maka, da
sanin za ka yi fiye da abin da na ce. 22 Abu
guda ya rage, ka shirya mini masauƙi, domin
ina bege za a mayar da ni gare ku albarkacin
addu'o'inku. 23 Efafaras, abokin tarayyata a
kurkuku cikin Kiristi Yesu, yana gaishe ka. 24
Haka kuma Markus, Aristarkus, Demas da kuma
Luka, abokan aikina. 25 Alherin Ubangiji Yesu
Kiristi yă kasance da ruhunku.

Ibraniyawa

1 A dā Allah ya yi wa kakanni-kakanninmu
magana ta bakin annabawa a lokuta dabam-
dabam da kuma a hanyoyi iri-iri, **2** amma a
waɗannan kwanaki a ƙarshe ya yi magana da mu
ta wurin Ɗansa, wanda ya naɗa magājin dukan
abubuwa, wanda kuma ta wurinsa ya halicci
duniya. **(aiōn g165)** **3** Ɗan shi ne hasken ɗaukakar
Allah, shi ne kuma ainihin kamanninsa, yana
riƙe da dukan abubuwa ta wurin kalmarsa mai
iko. Bayan ya yi tsarkakewa don zunubai, sai ya
zauna a hannun daman Maɗaukaki a sama. **4**
Ta haka yake da fifiko a kan mala'iku kamar
yadda sunan da ya gāda ya fi nasu fifiko. **5** Gama
ga wane daga cikin mala'ikun Allah ya taɓa
cewa, "Kai Ɗana ne; yau na zama Uba a gare
ka"? Ko kuwa, "Zan zama Ubansa, shi kuma zai
zama Ɗana"? **6** Haka kuma, sa'ad da Allah ya
kawo ɗan farinsa a duniya ya ce, "Bari dukan
mala'ikun Allah su yi masa sujada." **7** Da yake
magana game da mala'iku kuwa ya ce, "Ya mai
da mala'ikunsa iska, bayinsa kuma harsunan
wuta." **8** Amma game da Ɗan ya ce, "Kursiyinka,
ya Allah, zai kasance har abada abadin, adalci
kuma zai zama sandan mulkinka. **(aiōn g165)** **9**
Ka ƙaunaci abin da yake daidai, ka kuma ƙi
mugunta; saboda haka Allah, Allahnka, ya ɗora
ka a bisan abokan zamanka, ta wurin shafan
da ya yi maka da man farin ciki." **10** Ya kuma
ce, "Tun da farko, ya Ubangiji, ka kafa tushen
duniya, sammai kuma aikin hannuwanka ne. **11**
Su za su hallaka, amma kai kana nan; dukansu
za su tsufa kamar riga. **12** Za ka naɗe su kamar
mayafi, kamar riga za su sauya. Amma kai ba
za ka canja ba, shekarunka kuma ba za su taɓa
ƙarewa ba." **13** Ga wane daga cikin mala'iku
Allah ya taɓa cewa, "Zauna a hannun damana,
sai na sa abokan gābanka su zama matashin
sawunka"? **14** Ashe, dukan mala'iku ba ruhohi
masu hidima ba ne da aka aika don su yi wa
waɗanda za su gāji ceto hidima?

2 Dole mu ƙara mai da hankali sosai ga
abubuwan da muka ji, don kada mu kauce. **2**
Gama in saƙon da aka faɗi ta bakin mala'iku ya
zama tabbatacce, kuma kowane ƙeta umarni
da rashin biyayya suka karɓi sakamakonsu da
ya dace, **3** yaya za mu tsira in muka ƙyale irin
wannan babban ceto? Wannan ceto, wanda
Ubangiji ne ya fara sanar, aka kuma tabbatar
mana ta bakin waɗanda suka ji shi. **4** Allah
shi ma ya shaida ta wurin alamu, abubuwan
banmamaki da mu'ujizai iri-iri, da kuma baye-
bayen Ruhu Mai Tsarki da aka rarraba bisa ga
nufinsa. **5** Ba ga mala'iku ba ne ya sa su yi
mulkin duniya mai zuwa, wanda muke magana
a kai ba. **6** Amma akwai wani wurin da wani
ya shaida cewa, "Mene ne mutum, da kake
tuna da shi, ɗan mutum da kake kula da shi?
7 Ka sa shi ƙasa kaɗan da darajar mala'iku;
ka naɗa shi da ɗaukaka da girma, **8** ka kuma
sa kome a ƙarƙashin ƙafafunsa." Ta wurin sa
kome a ƙarƙashinsa, Allah bai bar wani abu da
bai sa a ƙarƙashinsa ba. Duk da haka a yanzu
ba mu ga kowane abu a ƙarƙashinsa ba. **9** Sai
dai muna ganin Yesu, wanda aka mai da shi
ƙasa kaɗan da darajar mala'iku, yanzu kuwa
an naɗa shi da ɗaukaka da girma domin yă
sha wahalar mutuwa, domin ta wurin alherin
Allah yă ɗanɗana mutuwa saboda kowa. **10** Ta
wurin kawo'ya'ya masu yawa zuwa ga ɗaukaka,
ya dace cewa Allah, wanda dominsa da kuma
ta wurinsa ne kome yake kasancewa, ya sa
tushen cetonsu yă zama cikakke ta wurin shan
wahala. **11** Da shi wanda yake tsarkake mutane
da kuma su waɗanda ake tsarkakewa duk'yan
iyali ɗaya ne. Saboda haka Yesu ba ya kunyan
kiransu'yan'uwansa. **12** Ya ce, "Zan sanar da
sunanka ga'yan'uwana; a gaban jama'a zan rera
yabonka." **13** Har wa yau ya ce, "Zan dogara
gare shi." Ya kuma ce, "Ga ni, da'ya'yan da
Allah ya ba ni." **14** Da yake'ya'yan suna da nama
da jini, shi ma sai ya ɗauki kamanninsu na
mutum domin ta wurin mutuwarsa yă hallaka
wanda yake riƙe da ikon mutuwa, wato, Iblis **15**
ya kuma'yantar da waɗanda dukan rayuwarsu
tsoron mutuwa ya riƙe su cikin bauta. **16** Gama
tabbatacce ba mala'iku ne ya taimaka ba, sai
dai zuriyar Ibrahim. **17** Saboda wannan dole a
mai da shi kamar'yan'uwansa ta kowace hanya,
domin yă zama babban firist mai aminci da
mai jinƙai cikin hidima ga Allah, yă kuma miƙa
hadayar sulhu saboda zunuban mutane. **18**

Domin shi kansa ya sha wahala sa'ad da aka
gwada shi, yana iya taimakon waɗanda ake yi
wa gwaji.

3 Saboda haka,'yan'uwa tsarkaka, waɗanda
suke da rabo a kiran nan na sama, ku kafa
tunaninku a kan Yesu, manzo da kuma babban
firist wanda muke shaidawa. **2** Ya yi aminci ga
wanda ya naɗa shi, kamar yadda Musa ya yi
aminci ga dukan gidan Allah. **3** An ga Yesu ya
cancanci girma fiye da Musa, kamar yadda mai
ginin gida ya fi gidan daraja. **4** Gama kowane
gida yana da wanda ya gina shi, amma maginin
dukan abu Allah ne. **5** Musa ya yi aminci a
matsayin bawa cikin dukan gidan Allah, yana
ba da shaida a kan abubuwan da za a faɗa nan
gaba. **6** Amma Kiristi mai aminci ne kamar ɗa a
gidan Allah. Mu kuwa gidansa ne, in muka tsaya
gabanmu gadi da kuma begen da muke taƙama
a kai. **7** Kamar dai yadda Ruhu Mai Tsarki ya ce,
"Yau, in kuka ji muryarsa, **8** kada ku taurare
zukatanku, yadda kuka yi a tawayen nan, a
lokacin gwaji a hamada, **9** inda kakanninku
suka gwada ni, suka kuma gwada ni, ko da yake
a cikin shekaru arba'in sun ga abin da na yi.
10 Shi ya sa na yi fushi da wancan zamani, na
kuma ce, 'Kullum zukatansu a karkace suke,
ba su kuma san hanyoyina ba.' **11** Saboda haka
na yi rantsuwa a cikin fushina, 'Ba za su taɓa
shiga hutuna ba.'" **12** Ku lura fa,'yan'uwa, cewa
kada waninku yă kasance da zuciya mai zunubi
marar bangaskiya da takan juye daga bin Allah
mai rai. **13** Sai dai ku ƙarfafa juna kullum,
muddin akwai lokacin da ana ce da shi Yau,
don kada waninku yă zama mai taurin zuciya ta
wurin ruɗun zunubi. **14** Mu masu tarayya ne da
Kiristi idan mun riƙe bangaskiyarmu da ƙarfi
daga farko har zuwa ƙarshe. **15** Kamar yadda
aka faɗa cewa, "Yau, in kuka ji muryarsa, kada
ku taurare zukatanku kamar yadda kuka yi a
tawayen nan." **16** Su wane ne suka ji suka kuma
yi tawaye? Ba su ne duk waɗanda Musa ya bi da
su daga Masar ba? **17** Da su wane ne kuwa ya yi
fushi har shekaru arba'in? Ba da waɗanda suka
yi zunubi, waɗanda suka mutu a hamada ba? **18**
Kuma ga su wane ne Allah ya rantse cewa ba
za su taɓa shiga hutunsa ba, in ba ga marasa
biyayyan nan ba? **19** Saboda haka mun ga cewa
ba su iya shiga ba, saboda rashin bangaskiyarsu
ne.

4 Saboda haka, da yake alkawarin shiga
hutunsa yana nan har yanzu, sai mu yi
hankali kada waninku yă kāsa shiga. **2** Gama mu
ma mun ji an yi mana wa'azin bishara, kamar
yadda su ma suka ji; sai dai saƙon da suka ji
ba tă amfane su ba, domin waɗanda suka ji
ba su karɓe shi da bangaskiya ba. **3** Mu kam
da muka gaskata mu ne muka shiga wannan
hutu, kamar yadda Allah ya ce, "Saboda haka
na yi rantsuwa cikin fushina, 'Ba za su taɓa
shiga hutuna ba.'" Allah ya faɗa haka ko da
yake ya riga ya kammala aikinsa tun halittar
duniya. **4** Gama a wani wuri ya yi magana a
kan rana ta bakwai cikin waɗannan kalmomi,
"A rana ta bakwai kuwa Allah ya huta daga
dukan aikinsa." **5** Haka kuma a nassin nan ya
ce, "Ba za su taɓa shiga hutuna ba." **6** Har yanzu
dai da sauran dama domin waɗansu su shiga,
su kuwa waɗanda aka fara yi wa albishirin
nan sun kāsa shiga saboda rashin biyayya. **7**
Saboda haka Allah ya sāke sa wata rana, yana
kiranta Yau, bayan wani dogon lokaci Allah ya
yi magana ta bakin Dawuda, yadda aka riga
aka faɗa, "Yau, in kuka ji muryarsa, kada ku
taurare zukatanku." **8** Gama da a ce Yoshuwa
ya ba su hutu, da Allah bai yi magana daga
baya a kan wata rana dabam ba. **9** Har yanzu,
akwai wani hutun Asabbacin da ya rage domin
mutanen Allah; **10** gama duk wanda ya shiga
hutun Allah, shi ma yakan huta daga nasa aiki,
kamar yadda Allah ya huta daga nasa. **11** Saboda
haka, bari mu yi iyakacin ƙoƙarinmu mu shiga
wannan hutu, don kada wani yă kāsa ta wurin
bin gurbinsu na rashin biyayya. **12** Maganar
Allah tana da rai, tana kuma da ƙarfin aiki. Ta fi
kowane takobi mai baki biyu kaifi. Maganarsa
takan ratsa har ciki-ciki, tana raba rai da ruhu,
gaɓoɓi da kuma ɓargon ƙashi; har sai ta tone
ainihi wane ne muke. **13** Babu wani abu cikin
dukan halittar da yake ɓoye daga fuskar Allah.
Kowane abu a buɗe yake yana kuma a shimfiɗe
a idanun wanda dole mu ba da lissafi a gare
shi. **14** Saboda haka, da yake muna da babban

firist mai girma wanda ya ratsa sama, Yesu Ɗan
Allah, bari mu riƙe bangaskiyan nan wadda
muke shaidawa da ƙarfi. 15 Gama babban firist
da muke da shi ba marar juyayin kāsawarmu ba
ne, amma muna da wanda aka gwada ta kowace
hanya, kamar dai yadda akan yi mana, duk da
haka bai yi zunubi ba. 16 Saboda haka sai mu
matso kusa da kursiyin alheri da ƙarfi zuciya,
don mu sami jinƙai mu kuma sami alherin da
zai taimake mu a lokacin bukata.

5 Akan zaɓi kowane babban firist daga cikin
mutane ne, akan kuma naɗa shi domin yă
wakilce su a kan al'amuran Allah, domin yă
miƙa kyautai da hadayu saboda zunubai. 2 Da
yake babban firist dĩn mai kāsawa ne, yana iya
bin da jahilai da kuma waɗanda suka kauce
hanya, a hankali. 3 Shi ya sa dole yă miƙa
hadayu domin zunubansa, da kuma domin
zunuban mutane. 4 Ba wanda yakan kai kansa a
wannan matsayi mai girma; sai ko Allah ya kira
shi, kamar yadda aka yi wa Haruna. 5 Haka ma
Kiristi bai kai kansa neman ɗaukaka na zama
babban firist ba. Allah ne dai ya ce masa, "Kai
Ɗana ne; yau na zama Uba a gare ka." 6 Ya
kuma ya ce a wani wuri, "Kai firist ne na har
abada, bisa ga tsarin Melkizedek." (aiōn g165) 7 A
lokacin da Yesu ya yi rayuwa a duniya, ya yi
addu'o'i da roƙe-roƙe tare da kuka mai zafi da
kuma hawaye ga wannan wanda yake da ikon
cetonsa daga mutuwa, aka kuwa ji shi saboda
tsananin bangirman da ya yi. 8 Ko da yake shi
ɗa ne, ya yi biyayya ta wurin shan wahala 9
kuma da aka mai da shi cikakke, sai ya zama
hanyar samun madawwamin ceto ga dukan
waɗanda suke masa biyayya. (aiōnios g166) 10 Allah
kuwa ya naɗa shi yă zama babban firist, bisa ga
tsarin Melkizedek. 11 Muna da abubuwa masu
yawa da za mu faɗa game da wannan batu, sai
dai yana da wuya a bayyana, da yake ba ku da
saurin ganewa. 12 Gaskiya, a yanzu ya kamata a
ce kun zama malamai, sai ga shi kuna bukatar
wani yă sāke koya muku abubuwa masu sauƙi
game da abin da Allah ya faɗa. Kuna bukatar
madara, ba abinci mai kauri ba! 13 Duk wanda
yake rayuwa a kan madara, shi kamar jariri ne
har yanzu, kuma bai san ainihi mene ne ya dace
ba. 14 Amma abinci mai kauri na balagaggu
ne, waɗanda suka hori kansu don su bambanta
tsakanin nagarta da mugunta.

6 Dole mu yi ƙoƙarin zama balagaggu mu
kuma fara tunani game da abubuwan da
suka fi koyarwan nan mai sauƙi game da Kiristi.
Bai kamata mu ci gaba da magana game da
me ya sa dole mu juye daga ayyukan da suke
kawo mutuwa da kuma me ya sa za mu kasance
da bangaskiya a cikin Allah ba. 2 Kuma bai
kamata mu ci gaba da koyar da umarnai game
da baftisma, dĩbiya hannuwa, tashin matattu, da
kuma madawwamin hukunci ba. (aiōnios g166) 3 Da
yardar Allah, za mu ci gaba ga ƙarin ganewa. 4
Waɗanda suka taɓa samun haske, waɗanda suka
ɗanɗana kyauta ta sama, waɗanda suka sami
rabo cikin Ruhu Mai Tsarki, 5 waɗanda suka
ɗanɗana dadĩn maganar Allah da kuma ikokin
zamani mai zuwa, (aiōn g165) 6 ba ya yiwuwa a sāke
kawo su ga tuba in suka kauce, domin suna sāke
gicciye Ɗan Allah ke nan suna kuma kunyata
shi a gaban jama'a. 7 Ƙasar da take shan ruwan
sama da yake fāɗi a kanta kullum da kuma take
ba da hatsin da yake da amfani ga waɗanda ake
noma dominsu, takan sami albarkar Allah. 8
Amma ƙasar da take ba da ƙaya da sarƙaƙƙiya
ba ta da amfani tana kuma cikin hatsarin la'ana.
A ƙarshe za a ƙone ta. 9 Abokaina, ko da yake
muna irin maganan nan, mun tabbata kuna yi
abubuwan nan masu kyau da waɗanda suka
sami ceto suke yi. 10 Allah ba marar adalci ba
ne. Ba zai manta da aikinku da kuma ƙaunar da
kuka nuna masa wajen taimakon mutanensa
da kuma ci gaba da taimakonsu da kuke yi
ba. 11 Muna so kowannenku yă nuna ƙwazon
nan har zuwa ƙarshe, domin ku tabbatar da
begenku. 12 Ba ma so ku zama masu ƙyuya, sai
dai ku yi koyi da waɗanda ta wurin bangaskiya
da haƙuri suka gāji abin da aka yi alkawari.
13 Babu wanda ya fi Allah, saboda haka sa'ad
da ya yi alkawari ga Ibrahim, sai ya rantse da
sunansa, 14 cewa, "Tabbatacce zan albarkace
ka in kuma ba ka zuriya mai yawa." 15 Haka
kuwa bayan Ibrahim ya jira da haƙuri, sai ya
karɓi abin da aka yi alkawari. 16 In mutane
za su yi rantsuwa sukan yi haka da wanda ya

fi su ne, rantsuwar kuwa takan tabbatar da
abin da aka faɗa ta kuma kawo ƙarshen dukan
gardama. 17 Saboda haka da Allah ya so yă
bayyana nufinsa marar canjawa a sarari ga
magādan abin da aka yi alkawari, sai ya tabbatar
da shi da rantsuwa. 18 Allah ba ya karya! Haka
ma alkawuransa da rantsuwarsa abubuwa biyu
ne da ba a iya canjawa. Mun gudu zuwa wurin
Allah domin kāriya. Ya kamata alkawuransa
su ƙarfafawa sosai mu riƙe begen nan da yake
gabanmu. 19 Muna da wannan bege kamar anka
na rai, kafaffe da kuma tabbatacce. Yana shiga
tsattsarkan wuri na can ciki a bayan labule,
20 inda Yesu, wanda ya sha gabanmu, ya shiga
a madadinmu. Ya zama babban firist na har
abada, bisa ga tsarin Melkizedek. (aiōn g165)

7 Wannan Melkizedek sarkin Salem ne da kuma
firist na Allah Mafi Ɗaukaka. Shi ne ya sadu
da Ibrahim ya albarkace shi sa'ad da Ibrahim
ya dawowa daga cin nasara a bisa sarakuna, 2
Ibrahim kuwa ya ba shi kashi ɗaya bisa goma
na kome. Ma'anar sunan Melkizedek ita ce,
"sarkin adalci." Amma da yake Salem yana nufin
"salama," shi kuma "Sarkin salama" ne. 3 Ba shi
da mahaifi ko mahaifiya, ba shi da asali, ba shi
da farko ko ƙarshe, shi dai kamar Ɗan Allah ne
kuma firist ne har abada. 4 Ku dubi irin girman
da Melkizedek mana. Ko kakanmu Ibrahim ma
ya ba shi kashi ɗaya bisa goma na ganima! 5
Yanzu doka ta umarci zuriyar Lawi waɗanda
suka zama firistoci su karɓi kashi ɗaya bisa
goma daga wurin mutane, wato,'yan'uwansu,
ko da yake'yan'uwansu zuriyar Ibrahim ne. 6 Ko
da yake Melkizedek ba daga zuriyar Lawi ba ne,
duk da haka Ibrahim ya ba shi kashi ɗaya bisa
goma na abin da yake da shi, Melkizedek kuwa
ya sa masa albarka, shi da aka yi wa alkawura. 7
Kowa ya sani cewa na gaba shi yake sa wa na
baya albarka. 8 Firistoci ake ba wa kashi ɗaya
bisa goma na abin da mutane suke samu. Amma
dukan firistoci sukan mutu, sai dai Melkizedek,
kuma nassi ya ce yana da rai. 9 Ana ma iya
cewa zuriyar Lawi, mai karɓar kashi ɗaya bisa
goma daga mutane, ya ba da kashi ɗaya bisa
goma ta wurin Ibrahim, 10 wannan ya kasance
haka domin an haifi Lawi daga baya a iyalin
Ibrahim wanda ya ba wa Melkizedek kashi ɗaya
bisa goma. 11 Ko da yake Dokar Musa ta ce dole
firistoci su kasance zuriyar Lawi, waɗannan
firistoci ba su iya sa wani yă zama cikakke
ba. Saboda akwai bukata wani firist kamar
Melkizedek ya zo, a maimakon wani daga iyalin
Haruna. 12 Gama in aka canja yadda ake zaɓan
firist, dole a canja Dokar ita ma. 13 Mutumin
da muke wannan zance a kai, ai, shi na wata
kabila ce dabam, wadda ba wani daga kabilar
da ya taɓa yin hidima a bagade. 14 Kowa ya
san cewa Ubangijinmu ya fito ne daga zuriyar
Yahuda ne, kuma Musa bai taɓa ce firistoci
za su fito daga wannan kabila ba. 15 Canjin
nan a Dokar Allah ya ƙara fitowa fili da wani
firist dabam wanda yake kamar Melkizedek ya
bayyana. 16 Ya zama firist ne ba saboda ya cika
wata ƙa'ida ta zama zuriyar Lawi ba, sai dai
bisa ga ikon ran da ba a iya hallakawa. 17 Gama
nassi ya ce, "Kai firist ne na har abada, bisa
ga tsarin Melkizedek." (aiōn g165) 18 Ta haka aka
kawar da ƙa'ida marar ƙarfi da kuma marar
amfani 19 (gama doka ba tă mai da wani abu
cikakke ba), yanzu kuwa bege mafi kyau ya
ɗauki matsayinta. Ta haka kuma muka matso
kusa da Allah. 20 Ba kuwa da rashin rantsuwa
aka yi haka ba. Waɗansu sun zama firistocin
ba tare da wata rantsuwa ba, 21 shi wannan ya
zama firist ta wurin rantsuwar da Allah ya yi da
ya ce masa, "Ubangiji ya rantse, ba kuwa zai
canja zuciyarsa ba, 'Kai firist ne na har abada.'"
(aiōn g165) 22 Saboda wannan rantsuwa, Yesu ya
zama tabbacin alkawari mafi kyau. 23 To, akwai
waɗannan firistoci da yawa, da yake mutuwa ta
hana su cin gaba da aikin zaman firist; 24 amma
Yesu ba zai mutu ba, don haka zai zama firist
har abada. (aiōn g165) 25 Saboda haka ya iya ba
da ceto gaba ɗaya ga masu zuwa wurin Allah
ta wurinsa, gama kullum a raye yake saboda
yă yi roƙo dominsu. 26 Irin wannan babban
firist ne muke bukata, shi mai tsarki ne, marar
aibi, mai tsabta, ba kamar mu masu zunubi ba
sam. An ɗaukaka shi fiye da kome a sama. 27 Ba
ya bukata yă yi ta miƙa hadayu kowace rana
saboda zunubansa, sa'an nan saboda zunuban
mutane kamar sauran firistoci. Ya miƙa hadaya
sau ɗaya tak, sa'ad da ya miƙa kansa. 28 Gama

doka takan naɗa babban firist a cikin mutane masu kāsawa; amma rantsuwar da ta zo bayan dokar, ta naɗa Ɗan, wanda aka mai da shi cikakke har abada. (aiōn g165)

8 Abin da muke magana a nan shi ne, muna da irin wannan babban firist, wanda ya zauna a hannun dama na kursiyin Maɗaukaki a sama, 2 wanda yake hidima a cikin wuri mai tsarki, tabanakul na gaskiya wanda Ubangiji ne ya kafa, ba mutum ba. 3 Da yake dole kowane babban firist da aka naɗa yă miƙa baye-baye da hadayu, haka ma wannan ya bukaci yă kasance da abin da zai miƙa. 4 Da a ce yana a duniya ne, da bai zama firist ba, domin a nan akwai mutanen da doka ta naɗa don su miƙa baye-baye. 5 Suna hidima a cikin tsattsarkan wuri wanda yake hoto da kuma siffar abin da yake cikin sama. Shi ya sa aka gargaɗi Musa sa'ad da yana dab da gina tabanakul cewa, "Ka lura fa, ka yi kome daidai bisa ga zānen da aka nuna maka a kan dutsen." 6 Amma hidimar da Yesu ya karɓa tana da fifiko a kan tasu, kamar yadda alkawarin da shi ne yake matsakanci ya fi na dā fifiko nesa, an kuma kafa shi a kan alkawura mafi kyau. 7 Gama da a ce alkawari na fari ba shi da wani laifi, da ba sai an sāke neman wani ba. 8 Amma Allah ya sami mutane da laifi ya ce, "Ina gaya muku lokaci yana zuwa, sa'ad da zan yi sabon alkawari da gidan Isra'ila da kuma gidan Yahuda. 9 Ba zai zama kamar irin alkawarin da na yi da kakanni-kakanninsu sa'ad da na kama hannunsu don in fitar da su daga Masar ba, domin ba su yi aminci da alkawarina ba, sai na juya musu baya, in ji Ubangiji. 10 Wannan shi ne alkawarin da zan yi da gidan Isra'ila, bayan lokacin nan, in ji Ubangiji. Zan sa dokokina a cikin zukatansu, in kuma rubuta su a kan zukatansu. Zan zama Allahnsu, su kuwa za su zama mutanena. 11 Mutum ba zai ƙara koya wa maƙwabcinsa ba, balle mutum yă ce wa ɗan'uwansa, 'Ka san Ubangiji,' domin dukansu za su san ni, daga ƙaraminsu zuwa babba. 12 Gama zan gafarta muguntarsu ba zan kuma ƙara tuna da zunubansu ba." 13 Ta wurin kira wannan alkawari "sabo," ya mai da na farin tsoho ke nan; abin da yake tsoho yana kuma daɗa tsufa, zai shuɗe nan ba da daɗewa ba.

9 Alkawarin farko ya ƙunshi ƙa'idodi don sujada da kuma tsattsarkan wuri a duniya. 2 An kafa tabanakul. A cikin ɗakinsa na farko akwai wurin ajiye fitila, tebur da kuma keɓaɓɓen burodi; an kira wannan Wuri Mai Tsarki. 3 Sa'an nan akwai labule, kuma a bayan labulen akwai ɗaki na biyu da ake kira Wuri Mafi Tsarki, 4 wanda yake da bagaden zinariya na turare da kuma akwatin alkawarin da aka dalaye da zinariya. A cikin akwatin alkawarin akwai tulun zinariya mai Manna a ciki, sandan Haruna wanda ya yi toho, da kuma allunan dutsen alkawari. 5 A bisa akwatin alkawarin kuwa akwai kerubobi na Ɗaukaka, waɗanda suka inuwantar da murfin kafara da fikafikansu. Sai dai ba za mu tattauna waɗannan abubuwa dalla-dalla a yanzu ba. 6 Sa'ad da aka shirya kome haka, sai firistoci suka shiga kullum cikin ɗaki na waje don su yi hidimarsu. 7 Amma babban firist ne kaɗai yakan shiga ɗaki na ciki-ciki, sau ɗaya tak a shekara, kuma sai da jini, wanda yakan miƙa domin zunubansa da kuma domin zunuban da mutane suka yi a cikin rashin sani. 8 Ta haka Ruhu Mai Tsarki ya nuna cewa ba a riga an bayyana hanyar shiga Wuri Mafi Tsarki ba tukuna, muddin tabanakul na fari yana nan tsaye. 9 Wannan ma yana da ma'ana wa mutane a yau. Ya nuna cewa ba za mu iya wanke lamirinmu ta wurin miƙa baye-baye da hadayu ba. 10 Waɗannan ƙa'idodi sun shafi sha'anin abinci da abin sha ne kawai da kuma ƙa'idodi tsarkake kanmu. Dokoki game da abubuwa na waje da ake amfani da su za su kasance ne sai lokacin ya yi da za a kawo abu mafi kyau. 11 Sa'ad da Kiristi ya zo a matsayin babban firist na kyawawan abubuwan da suka riga suka kasance a nan, ya bi ta cikin tabanakul mafi girma da kuma mafi cikakke wanda ba mutum ne ya yi ba, wato, ba na wannan halitta ba. 12 Bai shiga ta wurin jinin awaki da na maruƙa ba; amma ya shiga Wuri Mafi Tsarki sau ɗaya tak ta wurin jininsa, bayan ya samo madawwamiyar fansa. (aiōnios g166) 13 In har akan yayyafa jinin awaki da na bijimai da kuma tokar

karsanar a kan waɗanda suke marasa tsabta
bisa ga al'ada, a tsarkake su yadda za su zama
masu tsabta a waje, 14 balle jinin Kiristi, wanda
ta wurin Ruhu madawwami ya miƙa kansa
marar aibi ga Allah, ai, zai tsabtacce lamirinmu
daga ayyukan da suke kai ga mutuwa, don mu
bauta wa Allah mai rai! (aiōnios g166) 15 Saboda
haka Kiristi shi ne matsakancin sabon alkawari,
don waɗanda aka kira su sami madawwamin
gādon da aka yi alkawari, yanzu da ya mutu a
matsayin mai fansa don yă'yantar da su daga
zunuban da aka aikata a ƙarƙashin alkawari na
farko. (aiōnios g166) 16 Sa'ad da wani ya yi alkawari
game da gādonsa, dole a tabbatar da mutuwar
wanda ya yi ta, 17 domin alkawarin gādo yana
aiki ne kawai bayan mai yinsa ya mutu, ba ya
taɓa aiki yayinda mai yinsa yana da rai. 18 Shi
ya sa alkawari na farko bai fara aiki ba sai da
aka zub da jini. 19 Sa'ad da Musa ya sanar wa
dukan mutane kowane umarni na doka, sai ya
ɗauki jinin maruƙa tare da ruwa, jan ulu da
kuma rassan hizzob, ya yayyafa a kan naɗaɗɗen
littafin da kuma a kan dukan mutanen. 20 Ya
ce, "Wannan shi ne jinin alkawarin da Allah ya
umarce ku ku kiyaye." 21 Ta haka ya yayyafa
jinin a kan tabanakul da kuma a kan dukan
kayayyakin da ake amfani da su don yin hidima.
22 Tabbatacce, doka ta bukaci a tsabtacce kusa
kowane abu da jini, kuma in ba tare da zub
da jini ba babu gafara. 23 Waɗannan abubuwa
hotuna ne kawai na abin da yake a sama, dole
kuma a tsarkake su ta wurin waɗannan ƙa'idodi.
Amma dole a tsarkake ainihin abubuwa na sama
da wani abu mafi kyau. 24 Gama Kiristi bai shiga
wani wuri tsattsarka da mutum ya yi ba, wanda
yake hoto ne kawai na gaskataccen, a'a sama
kanta ya shiga, domin yă bayyana a gaban zatin
Allah a yanzu saboda mu. 25 Bai kuwa shiga
sama domin yă yi ta miƙa kansa a kai a kai,
yadda babban firist yake shiga Wuri Mafi Tsarki
kowace shekara da jinin da ba nasa ba. 26 Da a ce
haka ne, ai, da Kiristi ya sha wahala sau da yawa
tun halittar duniya. Amma yanzu ya bayyana
sau daya tak a ƙarshen zamanai domin yă kawar
da zunubi ta wurin miƙa kansa hadaya. (aiōn g165)
27 Kamar dai yadda aka ƙaddara wa mutum yă
mutu sau daya, bayan haka kuma sai shari'a, 28
haka aka miƙa Kiristi hadaya sau daya domin yă
ɗauke zunuban mutane masu yawa; zai kuma
bayyana sau na biyu, ba don yă ɗauki zunubi
ba, sai dai don yă kawo ceto ga waɗanda suke
jiransa.

10 Dokar, inuwa ce kawai ta kyawawan
abubuwa masu zuwa, wannan inuwar ba
ita ce ainihin abubuwan ba ne. Saboda haka ba
za tă taɓa mai da masu matsowa kusa don yin
sujada cikakku ta wurin irin hadayun da ake
maimaitawa ba fasawa shekara-shekara ba. 2
Da a ce za tă iya, da ba su daina miƙa hadayu
ba? Ai, da an riga an tsabtacce masu yin sujada
sau daya tak, da kuma ba za su ƙara damuwa
da zunubansu ba. 3 Amma waɗancan hadayu
abin tunawa da zunubai ne na kowace shekara,
4 domin ba zai taɓa yiwuwa jinin bijimai da
na awaki yă kawar da zunubai ba. 5 Saboda
haka, sa'ad da Kiristi ya shigo duniya ya ce,
"Hadaya da sadaka kam ba ka so, sai dai ka
tanadar mini jiki; 6 hadayun ƙonawa da kuma
hadayun zunubi ba ka ji daɗin. 7 Sai na ce, 'Ga
ni nan, a rubuce yake cikin naɗaɗɗen littafi
na zo in aikata nufinka, ya Allah.'" 8 Da farko
ya ce, "Hadayu da sadakoki, hadayun ƙonawa
da hadayun zunubi ba ka so, ba ka kuwa jin
daɗinsu" (ko da yake doka ta bukaci a yi su).
9 Sa'an nan ya ce, "Ga ni nan, na zo in aikata
nufinka." Ya kawar da na farkon domin yă kafa
na biyun. 10 Kuma bisa ga wannan nufi, aka
mai da mu masu tsarki ta wurin miƙa hadayar
jikin Yesu Kiristi sau daya tak. 11 Kowace rana
kowane firist yakan tsaya yin hidimar ibadarsa;
sau da sau yakan miƙa hadayu iri daya, waɗanda
ba za su taɓa kawar da zunubai ba. 12 Amma
da Kiristi ya miƙa hadaya daya ta dukan lokaci
saboda zunubai, sai ya zauna a hannun dama na
Allah. 13 Tun daga lokacin nan yana jira a mai
da abokan gābansa matashin ƙafafunsa, 14 gama
ta wurin hadayan nan guda daya ya kammala
har abada waɗanda ake tsarkake. 15 Ruhu Mai
Tsarki ma ya yi mana shaida game da wannan.
Da farko ya ce, 16 "Wannan shi ne alkawarin
da zan yi da su bayan wannan lokaci, in ji
Ubangiji. Zan sa dokokina a cikin zukatansu,
in kuma rubuta su a kan zukatansu." 17 Sai ya

ƙara da cewa, “Zunubansu da kurakuransu ba
zan ƙara tunawa da su ba.” 18 In an gafarta
zunubai, babu sauran bukatar miƙa hadaya. 19
Saboda haka,’yan’uwa, da yake muna da wannan
tabbaci na shiga Wuri Mafi Tsarki ta wurin
jinin Yesu, 20 ta wurin sabuwa, rayayyiyar
hanya kuma wadda aka buɗe mana ta labulen
nan, wato, jikinsa, 21 da yake kuma muna da
babban firist mai mulkin gidan Allah, 22 bari
mu matso kusa da Allah da zuciya mai gaskiya
da kuma cikakken tabbaci mai zuwa ta wurin
bangaskiya. Bari mu bar zukatan da tsabta,
lamirinmu babu mugunta, da kuma jikunanmu
a wanke da ruwa. 23 Bari mu tsaya da ƙarfi a
kan ga begen da muka ce namu ne, gama shi da
ya yi alkawarin, mai aminci ne. 24 Bari kuma
mu yi tunani a kan yadda za mu gargaɗe juna
ga ƙauna da kuma ayyuka nagari. 25 Kada mu
daina taruwa kamar yadda waɗansu suka saba,
sai dai mu ƙarfafa juna, tun ba ma da kuka
ga Ranan nan tana kusatowa ba. 26 Ba wata
hadayar da za a yi don mutanen da suka yanke
shawara su yi ci gaba da yin zunubi da gangan
bayan sun sami sanin gaskiya. 27 A maimakon
haka za su kasance da babban fargabar hukunci
da kuma ta ƙunar wuta wadda za tă cinye
abokan gāban Allah. 28 Duk wanda ya ƙi ya
kiyaye dokar Musa akan kashe shi ba tausayi,
a kan shaidar mutum biyu ko uku. 29 Wane
irin hukunci mai tsanani ne kuke tsammani zai
dace da mutumin da ya nuna rashin bangirma
ga Ɗan Allah, wanda ya yi banza da jinin nan
na alkawarin da ya tsarkake shi, wanda kuma
ya zargi Ruhun alheri? 30 Gama mun san shi,
wannan wanda ya ce, “Ramuwa tawa ce; zan
rama,” da kuma, “Ubangiji zai yi wa mutanensa
hukunci.” 31 Abu mai matuƙar bantsoro ne a
fāɗa cikin hannuwan Allah mai rai. 32 Ku tuna
da kwanakin nan da suka wuce bayan kun sami
haske, sa’ad da kuka tsaya daram a tsananin
shan wahala. 33 Wani lokaci a fili an tsananta
muku aka kuma zage ku aka kuma tsananta
muku; a wani lokaci kuma kuka tsaya tare da
waɗanda aka yi musu haka. 34 Kuka ji tausayin
waɗanda suke cikin kurkuku, da farin ciki kuma
kuka yarda ku rabu da dukiyar da aka ƙwace
muku, domin ku kanku kun san cewa kuna da
madawwamiyar dukiya mafi kyau. 35 Saboda
haka kada ku yar da tabbacinku; za a sāka muku
a yalwace. 36 Kuna bukata ku jimre don sa’ad
da kuka aikata nufin Allah, za ku karɓi abin
da ya yi alkawari. 37 Gama, “A cikin ɗan lokaci
kaɗan, mai zuwan nan zai zo ba kuwa zai yi
jinkiri ba. 38 Amma, “Mai adalcina zai rayu ta
wurin bangaskiya. In kuwa ya ja da baya, ba
zan ji daɗinsa ba.” 39 Amma mu ba na waɗanda
suke ja da baya, su kuma hallaka ba ne, amma
na waɗanda suka gaskata, suka kuma sami ceto
ne.

11 Bangaskiya ita ce kasance tabbacin abin da
muke bege a kai da kuma tabbatar da abin
da ba mu gani ba. 2 Abin da aka yabi kakanni
na dā a kai ke nan. 3 Ta wurin bangaskiya
ne muka fahimci cewa an halicci duniya bisa
ga umarnin Allah, saboda an halicce abin da
ake gani daga abin da ba a gani. (aiōn g165) 4
Ta wurin bangaskiya Habila ya miƙa wa Allah
hadayar da ta fi wadda Kayinu ya miƙa. Ta
wurin bangaskiya aka yabe shi cewa shi mai
adalci ne, sa’ad da Allah ya yi magana mai
kyau game da bayarwarsa. Ta wurin bangaskiya
kuma har yanzu yana magana, ko da yake ya
riga ya mutu. 5 Ta wurin bangaskiya ne aka
ɗauki Enok daga wannan rayuwa, ta haka bai
ɗanɗana mutuwa ba; ba a kuwa same shi ba,
domin Allah ya ɗauke shi. Gama kafin a ɗauke
shi, an yabe shi a kan ya gamshi Allah. 6 In ba
tare da bangaskiya ba kuwa, ba ya yiwuwa a
gamshi Allah, domin duk mai zuwa wurin Allah
dole yă gaskata cewa yana nan, kuma shi ne
yakan sāka wa waɗanda suke nemansa da gaske.
7 Ta wurin bangaskiya Nuhu, sa’ad da aka yi
masa gargaɗi a kan abubuwan da ba a gani
ba tukuna, a cikin tsoro mai tsarki ya sassaƙa
jirgi don ceton iyalinsa. Ta wurin bangaskiyarsa
ya hukunta duniya ya kuma zama magājin
adalcin da ake samu ta wurin bangaskiya. 8
Ta wurin bangaskiya ne Ibrahim, sa’ad da aka
kira shi ya fita zuwa wata ƙasar da zai karɓi
gādo daga baya, ya kuwa yi biyayya ya tafi,
ko da yake bai san inda za shi ba. 9 Ta wurin
bangaskiya ya yi zama a ƙasar da aka yi masa
alkawari kamar baƙo a baƙuwar ƙasa; ya zauna

a tentuna, haka ma Ishaku da Yaƙub, waɗanda
su ma magādan alkawarin nan ne tare da shi.
10 Gama yana zuba ido ga birnin nan mai tushe,
wanda mai zānen gininsa da kuma mai gininsa
Allah ne. 11 Ta wurin bangaskiya Ibrahim, ko da
yake shekarunsa sun wuce, Saratu kanta kuma
bakararriya ce ya iya zama mahaifi domin ya
amince cewa shi wanda ya yi alkawarin mai
aminci ne. 12 Saboda haka, daga mutum ɗaya,
wanda dā shi ma da matacce kusan ɗaya ne,
zuriya masu yawa suka fito kamar taurari a
sararin sama da kuma kamar yashin da ba a
iya ƙirgawa a bakin teku. 13 Duk mutanen nan
suna cikin bangaskiya sa'ad da suka mutu. Ba
su kuwa karɓi abubuwan da aka yi alkawari
ba; sun dai hango su suka kuma marabce su
daga nesa. Suka kuma amince cewa su baƙi ne,
bare kuma a duniya. 14 Mutane masu faɗin
irin abubuwan nan sun nuna cewa suna neman
ƙasar da take tasu. 15 Da a ce suna tunanin ƙasar
da suka bari a baya, da sun riga sun sami damar
komawa. 16 A maimako, suna marmarin wata
ƙasa mafi kyau, ta sama. Saboda haka Allah ba
ya kunya a kira shi Allahnsu, domin ya riga
ya shirya musu birni. 17 Ta wurin bangaskiya
Ibrahim, sa'ad da Allah ya gwada shi, sai ya
miƙa Ishaku hadaya. Shi da ya karɓi alkawaran
ya yi shirin miƙa makaɗaicin ɗansa, 18 ko da
yake Allah ya ce masa, "Ta wurin Ishaku ne za
a lissafta zuriyarka." 19 Ibrahim ya yi tunani
cewa Allah yana iya tā da matattu, a misalce
kuwa, ya sāke karɓan Ishaku daga matattu. 20
Ta wurin bangaskiya ne Ishaku ya albarkaci
Yaƙub da Isuwa game da nan gabansu. 21 Ta
wurin bangaskiya ne Yaƙub, sa'ad da yake bakin
mutuwa, ya albarkaci kowane ɗan Yusuf, ya
kuma yi sujada yayinda yake jingine a kan
sandansa. 22 Ta wurin bangaskiya ne Yusuf,
sa'ad da kwanakinsa suka yi kusan ƙarewa, ya yi
magana game da fitowar Isra'ilawa daga Masar
ya kuma ba da umarni game da ƙasusuwansa. 23
Ta wurin bangaskiya ne iyayen Musa suka ɓoye
shi har wata uku bayan haihuwarsa, domin sun
ga cewa shi ba kamar sauran yara ba ne, ba su
kuwa ji tsoron umarnin sarki ba. 24 Ta wurin
bangaskiya ne Musa, sa'ad da ya yi girma, ya
ƙi a kira shi ɗan diyar Fir'auna. 25 Ya zaɓa yă
sha wahala tare da mutanen Allah, maimakon
yă ji daɗin sha'awace-sha'awacen zunubi na
ɗan lokaci. 26 Ya ɗauki wulaƙancin da yake sha
saboda Kiristi ya fi dukiyar Masar daraja, domin
ya sa ido ga ladansa. 27 Ta wurin bangaskiya ya
bar Masar, ba tare da jin tsoron fushin sarki ba;
ya kuwa jure domin ya ga wannan wanda ba
a iya gani. 28 Ta wurin bangaskiya ya kiyaye
Bikin Ƙetarewa ya kuma yayyafa jini, domin
kada mai hallakar'ya'yan fari yă taɓa'ya'yan
fari na Isra'ila. 29 Ta wurin bangaskiya ne
mutane suka bi ta cikin Jan Teku, sai ka ce
a kan busasshiyar ƙasa; amma da Masarawa
suka yi ƙoƙari su yi haka, sai aka nutsar da su.
30 Ta wurin bangaskiya ne katangar Yeriko ta
rushe, bayan mutane suka yi ta kewaye ta har
kwana bakwai. 31 Ta wurin bangaskiya ne ba a
kashe Rahab karuwan nan, ta tare da marasa
biyayya ba don ta marabci'yan leƙan asiri. 32
Me kuma zan faɗa? Ba ni da lokacin da zan
ba da labari a kan Gideyon, Barak, Samson,
Yefta, Dawuda, Sama'ila, da kuma annabawa,
33 waɗanda ta wurin bangaskiya ne suka ci
nasara a kan mulkoki, suka aikata adalci, suka
kuma sami abin da aka yi alkawari; waɗanda
suka rurrufe bakunan zakoki, 34 suka kashe
harshen wuta, suka kuma tsere wa kaifin takobi;
waɗanda aka mai da rashin ƙarfinsu ya zama
ƙarfi; waɗanda suka yi jaruntaka wajen yaƙi
suka kuma fatattaki mayaƙan waɗansu ƙasashe.
35 Mata suka karɓi ƙaunatattunsu da aka sāke
tasar daga matattu. Aka azabtar da yawancin
mutanen nan, amma suka ƙi a sake su, domin
sun tabbata za su sami lada mafi kyau sa'ad da
aka tā da matattu. 36 Waɗansu suka sha ba'a da
bulala, har da dauri da sarƙa, da kuma jefa su
cikin kurkuku. 37 Aka jajjefe su da duwatsu; aka
raba su biyu da zarto; aka kashe su da takobi.
Suka yi ta yawo saye da fatun tumaki da na
awaki, suka yi zaman rashi, suka sha tsanani da
kuma wulaƙanci 38 duniya ba tă ma cancanci
su zauna a cikinta ba. Suka yi ta yawo a cikin
hamada da a kan duwatsu, da cikin kogwanni da
kuma cikin ramummuka. 39 Waɗannan duka an
yabe su saboda bangaskiyarsu, duk da haka babu
waninsu da ya sami abin da aka yi alkawari.
40 Allah ya shirya mana wani abu mafi kyau.

Kuma bai so su kai ga maƙasudin bangaskiyarsu
ba sai tare da mu.

12 Saboda haka, da yake muna kewaye da
irin wannan taron shaidu mai girma, sai
mu yar da duk abin da yake hana mu da kuma
zunubin da yake saurin daure mu, mu kuma
yi tseren da aka sa a gabanmu da nacewa. **2**
Bari mu kafa idanunmu a kan Yesu, tushe da
kuma kammalar bangaskiyarmu, wanda ya jure
kunyar gicciye da aka yi masa, domin ya san
cewa daga baya zai yi farin ciki ya yi haka.
Yanzu kuma yana zaune a hannun dama na
kursiyin Allah. **3** Ku lura da wannan wanda ya
jure da irin hamayyan nan daga masu zunubi,
don kada ku gaji, har ku fid da zuciya. **4** Cikin
famanku da zunubi, ba ku yi tsayayya har ga
zub da jininku ba tukuna. **5** Kun kuma manta da
kalmar ƙarfafawan nan da tana ce da ku'ya'ya,
"Ɗana kada ka rena horon Ubangiji, kada kuma
ka fid da zuciya sa'ad da ya kwaɓe ka, **6** domin
Ubangiji yakan hori waɗanda yake ƙauna, yakan
kuma hori duk wanda yakan karɓa a matsayin
ɗa." **7** Ku jimre shan wahala a matsayin horo;
Allah yana yi da ku kamar'ya'ya. Gama wane ɗa
ne mahaifinsa ba ya horonsa? **8** In ba a hore
ku ba (kowa kuwa yakan sami horo), to, ku
shegu ne ba'ya'yan gida ba. **9** Ban da haka ma,
dukanmu mun kasance da ubannin jiki waɗanda
suka hore mu muka kuma yi musu ladabi. Ashe,
bai kamata mu yi wa Uban ruhohinmu biyayya
mu kuwa rayu ba! **10** Ubanninmu sun hore mu
na ɗan lokaci yadda suka ga ya fi kyau; amma
Allah yakan hore mu don amfaninmu, domin
mu sami rabo cikin tsarkinsa. **11** Babu horon da
yake da daɗi a lokacin da ake yinsa, sai dai zafi.
Amma daga baya waɗanda suka horu ta haka
sukan sami kwanciyar rai wadda aikin adalci
yake bayarwa. **12** Saboda haka, sai ku ƙarfafa
raunanan hannuwanku da gwiwoyinku marasa
ƙarfi! **13** "Ku shirya hanyoyi marasa gargaɗa
saboda ƙafafunku," don kada guragu su daɗa
gurguntawa, sai dai su warke. **14** Ku yi iyakacin
ƙoƙari ku yi zaman lafiya da kowa, ku kuma
zama masu tsarki; gama in ban da tsarki ba
babu wanda zai ga Ubangiji. **15** Ku lura fa kada
wani yă kāsa samun alherin Allah, kada kuma
wani tushen ɗacin rai yă tsira har yă kawo
rikici, yă kuma ƙazantar da mutane da yawa. **16**
Ku lura kada wani yă zama mai fasikanci, ko
marar tsoron Allah kamar Isuwa, wanda saboda
ƙwaryar abinci ɗaya tak ya sayar da gādonsa na
ɗan fari. **17** Daga baya, kamar yadda kuka sani,
sa'ad da ya nemi yă gāji wannan albarka, aka ki
shi. Bai sami zarafin tuba ba, ko da yake ya nemi
albarkan nan da hawaye. **18** Ba ku zo ga Dutsen
Sinai wanda ana iya taɓawa ba, ko ga wuta mai
ci sosai, ko ga duhu baƙi ƙirin, ko **19** ko busar
ƙaho, ko ga irin wata murya mai magana da
kalmomin da masu jinta suka yi roƙo kada su
ƙara ji, **20** domin ba su iya jimrewa da abin da
aka umarta cewa, "Ko da ma dabba ce ta taɓa
dutsen, dole a jajjefe ta da duwatsu." **21** Ganin
wannan abu da matuƙar bantsoro yake, har
Musa ya ce, "Ina rawar jiki don tsoro." **22** Sai dai
kun zo ne ga Dutsen Sihiyona, ga Urushalima
ta sama, birnin Allah mai rai. Kun zo ga dubu
dubban mala'ikun da suke cikin taron farin
ciki, **23** kun zo ga ikkilisiyar ɗan fari, waɗanda
sunayensu suna a rubuce a sama. Kun zo ga
Allah, alƙalin dukan mutane, kun kuma zo ga
ruhohin mutane masu adalci da aka mai da su
cikakku. **24** Kun zo ga Yesu, mai yin sulhu na
sabon alkawari, da kuma ga jinin da aka yayyafa
wanda yake magana mafi kyau fiye da jinin
Habila. **25** Ku lura fa kada ku ki wanda yake
magana. Gama in su ba su tsira sa'ad da suka ki
wanda ya gargaɗe su a wannan duniya ba, to,
ƙaƙa mu za mu tsira, in mun ki jin wannan da
yake yi mana gargaɗi daga Sama? **26** A lokacin
nan muryarsa ta jijjiga duniya, amma yanzu ya
yi alkawari cewa, "Har wa yau sau ɗaya tak zan
ƙara jijjiga ba duniya kaɗai ba, amma har ma da
sammai." **27** Wannan magana "sau ɗayan nan"
sun nuna, kawar da abin da za a iya jijjigawa,
wato, ƙirƙiro abubuwa, saboda abubuwan da ba
a iya jijjigawa, su kasance. **28** Saboda haka, da
yake muna karɓar mulkin da ba ya jijjiguwa,
sai mu yi godiya, ta haka kuwa mu yi wa Allah
sujada yadda ya kamata, tare da bangirma da
kuma tsoro, **29** gama "Allahnmu wuta ne mai
cinyewa."

13 Ku ci gaba da ƙaunar juna kamar'yan'uwa.
2 Kada ku manta da yin alheri ga baƙi, gama
ta yin haka ne waɗansu suka yi wa mala'iku
hidima, ba da saninsu ba. **3** Ku riƙa tunawa da
waɗanda suke a kurkuku kamar tare kuke a
kurkuku, da kuma waɗanda ake gwada musu
azaba, kamar ku ake yi wa. **4** Aure yă zama abin
girmamawa ga kowa, a kuma kiyaye gadon aure
da tsabta, gama Allah zai hukunta masu zina
da kuma dukan masu fasikanci. **5** Ku kiyaye
kanku daga yawan son kuɗi, ku kuma gamsu
da abin da kuke da shi, gama Allah ya ce, "Ba
zan taɓa bar ka ba; ba zan taɓa yashe ka ba."
6 Saboda haka muna iya fitowa gabagadi, mu
ce, "Ubangiji ne mai taimakona; ba zan ji tsoro
ba. Me mutum zai iya yi mini?" **7** Ku tuna
da shugabanninku, waɗanda suka faɗa muku
maganar Allah. Ku dubi irin rayuwar da suka
yi ku kuma yi koyi da bangaskiyarsu. **8** Yesu
Kiristi ba ya sākewa, shi ne a jiya, shi ne a yau,
shi ne kuma har abada. **(aiōn g165)** **9** Kada a ɗauke
muku hankali da sababbin koyarwa dabam-
dabam. Yana da kyau zukatanmu su ƙarfafa ta
wurin alheri, ba ta wurin abinci waɗanda ba
su da amfani ga waɗanda suke cinsu. **10** Muna
da bagade inda firistocin da suka yi hidima a
tabanakul ba su da izini su ci. **11** Babban firist
yakan ɗauki jinin dabbobi yă shiga cikin Wuri
Mafi Tsarki a matsayin hadaya ta zunubi, amma
jikunan dabbobin akan ƙone su a bayan sansani.
12 Haka ma Yesu ya sha wahala a bayan gari don
yă tsarkake mutane ta wurin jininsa. **13** Saboda
haka, sai mu fita mu je wajensa a bayan sansani,
muna ɗaukar kunyar da ya sha. **14** Gama a nan
ba mu da dawwammamen birni, sai dai muna
zuba ido a kan birnin nan mai zuwa. **15** Saboda
haka, ta wurin Yesu, bari mu ci gaba da miƙa
hadaya ta yabo ga Allah, yabon leɓuna da yake
shaidar sunansa. **16** Kada kuma ku manta yin
aikin nagari da kuma taimakon waɗansu, gama
da irin waɗannan hadayu ne Allah yake jin daɗi.
17 Ku yi wa shugabanninku biyayya ku kuma
miƙa kanku ga ikonsu. Suna lura da ku kuma
za su ba da lissafi a gaban Allah. Saboda haka
kada ku sa su yi fushi saboda aikinsu, ku sa su
yi farin ciki. In ba haka ba za su iya taimakonku
ba ko kaɗan. **18** Ku yi mana addu'a. Mun tabbata
cewa muna da lamiri mai kyau, kuma muna
da marmari mu yi rayuwa ta bangirma a ta
kowace hanya. **19** Ni musamman, ina roƙonku
ku yi addu'a, don a komo da ni a gare ku ba
da daɗewa ba. **20** Bari Allah na salama, wanda
ta wurin jinin madawwamin alkawari ya tā
da Ubangijinmu Yesu daga matattu, wannan
Makiyayin tumaki mai girma, **(aiōnios g166)** **21** yă
kintsa ku da kowane abu mai kyau domin aikata
nufinsa, bari kuma yă aikata abin da zai gamshe
shi cikinmu, ta wurin Yesu Kiristi, a gare shi
ɗaukaka ta tabbata har abada. Amin. **(aiōn g165)** **22**
'Yan'uwa, ina roƙonku ku yi haƙuri da wannan
gargaɗi, don ba wata doguwar wasiƙa ce na
rubuta muku ba. **23** Ina so ku san cewa an saki
ɗan'uwanmu Timoti. In ya iso da wuri, zan
zo tare da shi in gan ku. **24** Ku gai da dukan
shugabanninku da kuma dukan mutanen Allah.
Waɗanda suke Italiya suna gaishe ku. **25** Alheri
yă kasance da ku duka.

Yaƙub

1 Yaƙub, bawan Allah da kuma na Ubangiji
Yesu Kiristi, Zuwa ga kabilan nan goma
sha biyu, da suke warwartse a cikin al'ummai.
Gaisuwa mai yawa. **2** Ku ɗauki wannan da farin
ciki mai tsabta,'yan'uwana, duk sa'ad da gwaje-
gwaje na kowane iri suka zo muku, **3** domin
kun san cewa gwajin bangaskiyarku yakan haifi
daurewa. **4** Dole daurewa ta kammala aikinta
don ku zama balagaggu da kuma cikakku, ba
ku kuma rasa kome ba. **5** In waninku ya rasa
hikima, ya kamata yă roƙi Allah, mai bayarwa
hannu sake ga kowa ba tare da gori ba, za a
kuwa ba shi. **6** Amma sa'ad da ya roƙa, dole yă
gaskata, ba tare da shakka ba, domin shi mai
shakka, yana kama da rakumar ruwan tekun da
iska take kori tana kuma ƙuƙƙugowa. **7** Kada
irin wannan mutum yă yi tsammani zai sami
wani abu daga Ubangiji; **8** shi mai zuciya biyu
ne, marar tsai da zuciyarsa wuri ɗaya a cikin
duk abin da yake yi. **9** Bari ɗan'uwan da yake
cikin halin ƙasƙanci yă yi takama a matsayinsa
na ɗaukaka. **10** Amma wanda yake mai arziki, ya
kamata yă yi takama a matsayinsa na ƙasƙanci,
gama ba zai daɗe ba kamar furen jeji. **11** Gama in
rana ta fito ta yi zafi mai tsanani sai ta sa tsiro
yă yanƙwane tsiro; furensa yă kakkaɓe, kyansa
kuma yă lalace. Haka ma mai arziki zai shuɗe
yayinda yake cikin harkarsa. **12** Mai albarka ne
mutumin da yake daurewa cikin gwaji, gama
bayan ya yi nasara da gwajin, zai sami rawanin
rai wanda Allah ya yi alkawari ga waɗanda suke
ƙaunarsa. **13** Sa'ad da aka jarrabci mutum, kada
yă ce, "Allah ne yake jarrabtarsa." Gama ba ya
yiwuwa a jarrabci Allah da mugunta, shi kuma
ba ya jarrabtar kowa; **14** amma akan jarrabce
kowane mutum sa'ad da muguwar sha'awarsa
ta janye shi ta kuma rinjaye shi. **15** Sa'an
nan, bayan da sha'awar ta yi ciki, takan haifi
zunubi; zunubi kuwa, sa'ad da ya balaga yakan
haifi mutuwa. **16** Kada a ruɗe ku,'yan'uwana
ƙaunatattu. **17** Kowane abu mai kyau da kuma
kowace cikakkiyar kyauta daga sama suke, sun
sauko ne daga wurin Uban haskoki, wanda ba
sauyawa ko wata alamar sākewa a gare shi
faufau. **18** Ya zaɓa yă haife mu ta wurin kalmar
gaskiya, domin mu zama'ya'yan fari na dukan
abin da ya halitta. **19** 'Yan'uwana ƙaunatattu,
ku lura da wannan. Ya kamata kowa yă kasance
mai saurin saurara, ba mai saurin magana ba,
ba kuma mai saurin fushi ba, **20** gama fushin
mutum ba ya kawo rayuwar adalcin da Allah
yake so. **21** Saboda haka, ku rabu da ƙazamin
hali da kuma kowace irin mugunta ku kuma yi
na'am da maganar da aka shuka a cikinku da
tawali'u, wadda za tă iya cetonku. **22** Kada ku
zama masu ji kawai, ku rudi kanku. A maimakon
haka ku zama masu yin abin da ta ce. **23** Duk
wanda yake ji magana ne kawai, bai kuwa aikata
abin da ta ce ba, yana kama da mutumin da ya
kalli fuskarsa a madubi **24** bayan ya kalli kansa,
sa'ad da ya tashi daga wurin, nan da nan sai yă
manta da kamanninsa. **25** Amma duk mai duba
cikakkiyar ƙa'idan nan ta'yanci, ya kuma nace a
kanta, ya zama ba mai ji ne kawai yă mance ba,
sai dai mai yi ne yă zartar, to wannan shi za
a yi wa albarka a cikin abin da yake yi. **26** In
wani ya ɗauki kansa mai addini ne duk da haka
bai ƙame harshensa ba, rudin kansa yake yi
addininsa kuwa banza ne. **27** Addinin da Allah
Ubanmu ya yarda da shi a matsayin mai tsabta
da kuma marar aibi shi ne, a kula da marayu da
gwauraye cikin damuwoyinsu, a kuma kiyaye
kai daga lalacin da duniya take sa wa.

2 'Yan'uwana, a matsayinmu cikin Ubangiji
Yesu Kiristi maɗaukaki, kada ku nuna
bambanci. **2** A ce wani ya shigo cikin taronku
saye da zoben zinariya da riguna masu tsada,
wani matalauci kuma saye da tsummoki shi
ma ya shigo, **3** in kuka mai da hankali na
musamman ga mutumin da yake da riguna
masu tsadan nan kuka kuma ce, "Ga wurin
zama mai kyau dominka," amma kuka ce wa
matalaucin nan, "Kai tsaya daga can," ko kuwa,
"Ka zauna a ƙasa kusa da ƙafafuna," **4** ashe, ba
ku nuna bambanci a tsakaninku ke nan ba, kuka
kuma zama alƙalai masu mugayen tunani? **5**
Ku saurara,'yan'uwana ƙaunatattu. Ashe, Allah
bai zaɓi waɗanda suke matalauta a idon duniya
don su zama masu wadata cikin bangaskiya, su
kuma gāji mulkin da ya yi wa masu ƙaunarsa

alkawari ba? 6 Ga shi kun wulaƙanta matalauta.
Ashe, ba masu arziki ne suke cutarku ba? Ba su
ba ne suke jan ku zuwa kotu? 7 Ba su ba ne suke
ɓata sunan nan mai martaba wanda aka san ku
da shi ba? 8 In fa kun kiyaye dokan nan ta mulki
wadda take cikin Nassi mai cewa, "Ƙaunaci
maƙwabcinka kamar kanka," kun yi daidai. 9
Amma in kuka nuna bambanci, kun yi zunubi ke
nan shari'a kuma ta same ku da laifi a matsayin
masu karya doka. 10 Gama duk wanda ya kiyaye
dukan doka amma ya yi tuntuɓe a kan abu ɗaya
kaɗai, ya zama mai laifin karya dukansu ke nan.
11 Gama shi da ya ce, "Kada ka yi zina," shi ne
kuma ya ce, "Kada ka yi kisankai." In kuwa
ba ka zina amma kana kisankai, ka zama mai
karya doka ke nan. 12 Ku yi magana ku kuma yi
aiki kamar waɗanda za a yi musu shari'a bisa
ga doka mai ba da'yanci, 13 gama za a yi wa
duk wanda bai nuna jinƙai ba hukunci babu
jinƙai. Jinƙai yakan yi nasara a kan hukunci! 14
Wanda amfani ne,'yan'uwana, a ce wani yă ce
yana da bangaskiya, amma ba shi da ayyuka?
Anya, wannan bangaskiya za tă iya cetonsa
kuwa? 15 A ce wani ɗan'uwa ko'yar'uwa ba shi
da riguna ko abincin yini, 16 sai waninku yă ce
masa, "Sauka lafiya, Allah ya ba da ci da sha
da kuma sutura," amma bai yi wani abu game
da bukatunsa na jiki ba, ina amfani? 17 Haka
ma bangaskiya ita kaɗai, in ba tare da ayyuka
ba, matacciya ce. 18 Amma wani zai ce, "Kai
kana da bangaskiya; ni kuma ina da ayyuka."
Ka nuna mini bangaskiyarka ba tare da ayyuka
ba, ni kuma zan nuna maka bangaskiyata ta
wurin abin da nake yi. 19 Ka gaskata cewa
Allah ɗaya ne. To, da kyau! Ai, ko aljanu ma
sun gaskata wannan, har da rawan jiki. 20 Kai
wawa, kana son tabbaci cewa bangaskiya marar
ayyuka banza ce? 21 Ashe, ba a mai da kakanmu
Ibrahim mai adalci saboda abin da ya yi ba ne
sa'ad da ya miƙa ɗansa Ishaku a bisa bagade? 22
Ai, ka gani cewa bangaskiyarsa da ayyukansa
sun yi aiki tare, bangaskiyarsa kuma ta zama
cikakkiya ta wurin abin da ya yi. 23 Aka kuma
cika nassin nan da ya ce, "Ibrahim ya gaskata
Allah, aka kuma lissafta wannan adalci ne gare
shi," aka kuma ce da shi abokin Allah. 24 Kun
ga cewa ashe mutum zai sami kuɓuta ta wurin
abin da ya yi ne ba ta wurin bangaskiya kaɗai
ba. 25 Ta haka kuma ashe, Rahab karuwan nan
ba a ɗauke ta mai adalci ce saboda abin da ta yi
ba ne sa'ad da ta ba wa'yan leƙen asirin nan
masauƙi ta kuma sallame su suka tafi ta wata
hanya dabam? 26 Kamar yadda jikin da babu
ruhu matacce ne, haka ma bangaskiyar da babu
ayyuka matacciya ce.

3 Kada yawancinku su so ɗaukan kansu a
matsayin malamai,'yan'uwana, domin kun
san cewa mu da muke koyarwa za a yi mana
shari'a mafi tsanani. 2 Dukanmu mukan yi
tuntuɓe a hanyoyi dabam-dabam. In wani bai
taɓa yin kuskure a cikin maganarsa ba, shi
cikakke ne, yana kuma iya ƙame dukan jikinsa.
3 Sa'ad da muka sa linzamai a bakunan dawakai
don mu sa su yi mana biyayya, mukan iya bin
da dabbar gaba ɗaya. 4 Ko kuwa misali, mu
dubi jiragen ruwa, mana. Ko da yake suna da
girma ƙwarai kuma iska mai ƙarfi ce take tura
su, ana tuƙa su da ɗan ƙaramin sandan ƙarfe
ne zuwa duk inda mai tuƙin jirgin yake so. 5
Haka ma harshe yake, ga shi ɗan ƙanƙanin
gaɓar jiki ne, amma sai manyan fariya. Ku
dubi yadda ɗan ƙaramin ƙyastu yake ƙuna wa
babban jeji wuta mana. 6 Harshe ma wuta ne!
A cikin duk gaɓoɓinmu, harshe shi ne tushen
kowace irin mugunta, mai ɓata mutum gaba
ɗaya, mai zuga zuciyar mutum ta tafasa, shi
kuwa jahannama ce take zuga shi. (Geenna g1067)
7 Kowace irin dabba, tsuntsu, masu ja da ciki
da kuma halittun da suke cikin teku an sarrafa
su kuma mutum ne ya sarrafa, 8 amma ba
mutumin da zai iya ya sarrafa harshe. Mugu ne
marar hutu, cike da dafi mai kisa. 9 Da harshe
mukan yabi Ubangijinmu da kuma Ubanmu, da
shi kuma muke la'antar mutane, waɗanda aka
halitta a kamannin Allah. 10 Daga wannan baki
guda yabo da la'ana suke fitowa.'Yan'uwana,
wannan bai kamata yă zama haka ba. 11 Ruwa
mai kyau da kuma ruwan gishiri zai iya fito
daga maɓulɓula ɗaya? 12 'Yan'uwana, itacen
ɓaure yana iya haifar'ya'yan zaitun, ko kuma
itacen inabi yă haifi'ya'yan ɓaure? Haka ma,
maɓulɓular ruwan gishiri ba zai iya ba da ruwa
mai kyau ba. 13 Wane ne mai hikima da fahimta

a cikinku? Bari yă nuna ta ta wurin rayuwarsa
mai kyau, ta wurin ayyukan da aka yi cikin
tawali'un da suke fitowa daga hikima. 14 Amma
in kuna cike da mugun kishi da kuma sonkai a
cikin zukatanku, kada ku yi taƙama game da
wannan, ko ku danne gaskiya. 15 Irin wannan
"hikima" ba daga sama ta sauko ba, ta duniya
ce, ta rashin ruhaniya, ta Iblis kuma. 16 Gama
inda akwai kishi da sonkai, a can za a tarar da
hargitsi da kowane irin mugun aiki. 17 Amma
hikimar da ta zo daga sama da fari tana da
tsabta gaba daya; sa'an nan mai ƙaunar salama
ce, mai sanin ya kamata, mai biyayya, cike da
jinƙai da aiki mai kyau, marar nuna bambanci,
sahihiya kuma. 18 Masu salama da suke shuki
cikin salama sukan girbe adalci.

4 Me yake jawo faɗace-faɗace da gardandami
a tsakaninku? Ashe, ba sha'awace-
sha'awacenku da suke yaƙi a zukatanku ba ne?
2 Kukan nemi abu ku rasa, sai ku yi kisa da
ƙyashi. In kuka rasa abin da kuke nema sai
ku shiga yin gardama da faɗa. Kukan rasa ne,
domin ba ku roƙi Allah ba. 3 Sa'ad da kuka roƙa,
ba kwa samu, don kun roƙa da mugun nufi, don
ku kashe abin da kuka samu a kan sha'awace-
sha'awacenku. 4 Ku mazinata, ba ku san cewa
abokantaka da duniya gāba ce da Allah ba?
Duk wanda ya zaɓa yă zama abokin duniya ya
zama abokin gāban Allah ke nan. 5 Ko kuna
tsammani a banza ne Nassi ya ce ruhun da ya sa
yă zauna a cikinmu yana kishi sosai? 6 Amma
yakan ba mu alheri a yalwace. Shi ya sa Nassi
ya ce, "Allah yana gāba da masu girman kai
amma yakan ba da alheri ga masu tawali'u." 7
Saboda haka, ku miƙa kanku ga Allah. Ku yi
tsayayya da Iblis, zai kuwa guje ku. 8 Ku matso
kusa da Allah shi kuwa zai matso kusa da ku.
Ku wanke hannuwanku, ku masu zunubi, ku
kuma tsarkake zukatanku, ku masu zuciya biyu.
9 Ku yi baƙin ciki, ku yi makoki ku kuma yi
kuka. Ku mai da dariyarku ta zama makoki,
farin cikinku kuma yă zama ɓacin zuciya. 10
Ku ƙaskantar da kanku a gaban Ubangiji, zai
kuwa ɗaukaka ku. 11 'Yan'uwa, kada ku ɓata wa
juna suna. Duk wanda ya zargi ɗan'uwansa ko
ya ɗora masa laifi, yana gāba da doka ne yana
kuma yin mata shari'a ke nan. In kuwa ka ɗora
wa shari'a laifi, kai ba mai binta ba ne, mai ɗora
mata laifi ne. 12 Akwai Mai ba da doka da kuma
Alƙali guda ɗaya tak, shi ne yake da ikon ceto
da kuma hallakarwa. Amma kai, wane ne da za
ka hukunta maƙwabcinka? 13 Yanzu fa sai ku
saurara, ku da kuke cewa, "Yau ko gobe za mu
je wannan ko wancan birni, mu yi shekara a
can, mu yi kasuwanci, mu ci riba." 14 Alhali
kuwa ba ku ma san abin da zai faru gobe ba.
Wane iri ne ranku? Ku kamar hazo ne da yake
bayyana na ɗan lokaci sa'an nan yă ɓace. 15 A
maimakon haka, ya kamata ku ce, "In Ubangiji
ya yarda, muna kuma a raye, za mu yi wannan
ko wancan." 16 Ga shi, kuna fariya da taƙama.
Duk irin wannan taƙama mugun abu ne. 17
Saboda haka, duk wanda ya san abu mai kyan
da ya kamata yă yi, bai kuwa yi ba, ya yi zunubi
ke nan.

5 Yanzu fa sai ku saurara, ku masu arziki, ku
yi kuka da ihu, saboda azabar da take zuwa
a kanku. 2 Arzikinku ya ruɓa, asu kuma sun
cinye tufafinku. 3 Zinariyarku da azurfarku sun
yi tsatsa. Tsatsarsu kuwa za tă zama shaida a
kanku, ta kuma ci namar jikinku kamar wuta.
Kun ɓoye dukiya a kwanakin ƙarshe. 4 Ga
shi! Zaluncin da kuka yi na hakkin ma'aikatan
gonakinku yana ta ƙara. Kukan masu girbi ya
kai kunnuwan Ubangiji Maɗaukaki. 5 Kun yi
rayuwar jin dadî a duniya kuna ci kuna sha na
ganin dama. Kun ciyar da kanku kun yi ƙiba
don ranar yanka. 6 Kun hukunta kun kuma
kashe mutane marasa laifi, waɗanda ba su yi
gāba da ku ba. 7 Saboda haka'yan'uwa, sai ku yi
haƙuri har dawowar Ubangiji. Ku dubi yadda
manomi yakan jira gona ta ba da amfaninta
mai kyau, da kuma yadda yake haƙurin jiran
ruwan sama na damina da na kaka. 8 Haka
ku ma, ku yi haƙuri, ku tsaya da ƙarfi, gama
dawowar Ubangiji ya yi kusa. 9 'Yan'uwa, kada
ku yi gunaguni da juna, don kada a hukunta ku.
Alƙalin yana tsaye a bakin ƙofa! 10 'Yan'uwa,
ku ɗauki annabawa da suka yi magana a cikin
sunan Ubangiji, a matsayin gurbi na haƙuri a
cikin shan wahala. 11 Kamar yadda kuka sani,
mukan ce da waɗanda suka jure, masu albarka

ne. Kun ji daurewar Ayuba, kuka kuma ga abin
da Ubangiji ya yi a ƙarshe. Ubangiji yana cike
da tausayi da jinƙai. 12 'Yan'uwana, fiye da
kome, kada ku yi rantsuwa ko da sama, ko da
ƙasa ko da wani abu dabam. Bari "I" naku yă
zama "I". "A'a" naku kuma yă zama "A'a", don
kada a hukunta ku. 13 Akwai waninku da yake
shan wahala? Ya kamata yă yi addu'a. Akwai
wani mai murna? Sai yă rera waƙoƙin yabo. 14
Akwai waninku da yake ciwo? Ya kamata yă
kira dattawan ikkilisiya su yi masa addu'a, su
kuma shafa masa mai cikin sunan Ubangiji.
15 Addu'ar da aka yi cikin bangaskiya, za tă
warkar da marar lafiya, Ubangiji zai tashe shi.
In ya yi zunubi kuwa za a gafarta masa. 16
Saboda haka, ku furta wa juna zunubanku, ku yi
addu'a saboda juna, domin ku sami warkarwa.
Addu'ar mai adalci tana da iko da kuma amfani.
17 Iliya mutum ne kamar mu. Ya yi addu'a da
gaske don kada a yi ruwan sama, ba a kuma yi
ruwan sama a ƙasar ba har shekaru uku da rabi.
18 Ya sāke yin addu'a, sai sammai suka ba da
ruwan sama, ƙasa kuma ta ba da amfaninta. 19
'Yan'uwana, in waninku ya kauce daga gaskiya,
wani kuma ya komo da shi, 20 sai yă tuna da
wannan. Duk wanda ya komo da mai zunubi
daga kaucewarsa, zai cece shi daga mutuwa, yă
kuma rufe zunubai masu ɗumbun yawa.

1 Bitrus

1 Bitrus, manzon Yesu Kiristi, Zuwa ga zaɓaɓɓu
na Allah, baƙi a duniya, da suke a warwatse
ko'ina a Fontus, Galatiya, Kaffadokiya, Asiya
da kuma Bitiniya, **2** waɗanda aka zaɓa bisa ga
rigyasanin Allah Uba, ta wurin aikin tsarkakewar
Ruhu, don biyayya ga Yesu Kiristi, su kuma sami
yayyafan jininsa. Alheri da salama su zama naku
a yalwace. **3** Yabo ya tabbata ga Allah Uban
Ubangijinmu Yesu Kiristi! Cikin jinƙansa mai
girma ya ba mu sabuwar haihuwa cikin bege mai
rai ta wurin tashin Yesu Kiristi daga matattu, **4**
da kuma cikin gādon da ba zai taɓa lalacewa,
ɓacewa ko koɗewa ba, ajiyayye a sama dominku,
5 ku waɗanda ta wurin bangaskiya ake kiyayewa
ta wurin ikon Allah har yă zuwa ceton da yake a
shirye da za a bayyana a ƙarshen lokaci. **6** A kan
wannan kuke cike da farin ciki ƙwarai, ko da
yake yanzu na ɗan lokaci kuna fuskantar baƙin
ciki daga gwaje-gwaje iri-iri. **7** Wannan kuwa
domin a tabbatar da sahihancin bangaskiyarku
ne, wadda ta fi zinariya daraja nesa, ita zinariya
kuwa, ko da yake mai ƙarewa ce, akan gwada ta
da wuta, domin bangaskiyan nan taku ta jawo
muku yabo da girma da ɗaukaka a bayyanar
Yesu Kiristi. **8** Ko da yake ba ku taɓa ganinsa
ba, kuna ƙaunarsa; kuma ko da yake ba kwa
ganinsa yanzu, kun gaskata shi, kun kuma cika
da farin ciki ƙwarai, wanda ya fi gaban faɗî, **9**
gama kuna samun sakamakon bangaskiyarku,
ceton rayukanku ke nan. **10** Game da ceton nan,
annabawa, waɗanda suka yi maganar alherin
da za tă zo gare ku, sun yi bincike mai zurfi,
a natse, **11** suna ƙoƙari su san lokaci da kuma
yanayin da Ruhun Kiristi da yake cikinsu yana
nunawa sa'ad da ya yi faɗî a kan wahalolin
Kiristi da kuma ɗaukaka da za tă bi. **12** Aka
bayyana musu cewa ba kansu ne suke bauta wa
ba sai ku, sa'ad da suka yi maganar abubuwan
da aka faɗa muku ta wurin waɗanda suka yi
muku wa'azin bishara, ta wurin Ruhu Mai Tsarki
wanda aka aika daga sama. Ko mala'iku ma
suna marmari su ga waɗannan abubuwa. **13**
Saboda haka, ku shirya kanku don aiki; ku zama
masu kamunkai; ku kafa begenku duka a kan
alherin da za a ba ku sa'ad da aka bayyana Yesu
Kiristi. **14** Kamar'ya'ya masu biyayya, kada ku
bi mugayen sha'awace-sha'awacen da dā kuke
da su sa'ad da kuke rayuwa a cikin jahilci. **15**
Amma kamar yadda wanda ya kira ku yake
mai tsarki, haka ku ma sai ku kasance masu
tsarki cikin dukan abubuwan da kuke yi; **16**
gama a rubuce yake cewa, "Ku zama masu
tsarki, domin ni mai tsarki ne." **17** Tun da yake
kuna kira ga Uba wanda yake yin wa kowane
mutum shari'a bisa ga ayyukansa ba bambanci,
sai ku yi rayuwarku a nan kamar baƙi cikin
tsoro mai bangirma. **18** Gama kun san cewa ba
da abubuwa masu lalacewa kamar azurfa ko
zinariya ce aka fanshe ku daga rayuwar banza
da kuka karɓa daga kakanni-kakanninku ba, **19**
sai dai an fanshe ku da jini mai daraja na Kiristi,
ɗan rago marar aibi ko lahani. **20** An zaɓe shi
kafin halittar duniya, amma an bayyana shi
a zamanin ƙarshe saboda ku. **21** Ta gare shi
ne kuka gaskata da Allah, wanda ya tā da shi
daga matattu, aka kuma ɗaukaka shi, ta haka
bari bangaskiyarku da begenku su kasance ga
Allah. **22** Yanzu da kuka tsarkake kanku ta wurin
yin biyayya ga gaskiyan nan, don ku kasance
da ƙauna mai gaskiya wa'yan'uwanku, sai ku
ƙaunaci juna ƙwarai, daga zuciya. **23** Gama an
sāke haihuwarku, ba da iri da yake lalacewa ba,
sai dai marar lalacewa, ta wurin rayayyiya da
kuma madawwamiyar maganar Allah. **(aiōn g165)**
24 Gama, "Dukan mutane kamar ciyawa suke,
darajarsu kuma kamar furannin jeji ne; ciyawa
takan yanƙwane furannin kuma su kakkaɓe, **25**
amma maganar Ubangiji tana nan har abada."
Wannan kuwa ita ce kalmar da aka yi muku
wa'azi. **(aiōn g165)**

2 Saboda haka, ku rabu da kowace ƙeta da
dukan ruɗu, munafunci, kishi, da kuma
kowace irin ɓata suna. **2** Kamar sababbin jarirai,
ku yi marmarin madara zalla ta ruhaniya, domin
ta wurinta za ku yi girma cikin cetonku, **3**
yanzu da kuka ɗanɗana alherin Ubangiji. **4** Da
kuka zo gare shi, rayayyen Dutse, da mutane
suka ƙi amma Allah ya zaɓa, kuma mai daraja
a gare shi **5** ku ma, a matsayinku na duwatsu
masu rai, ana gina ku ga zama gidan ruhaniya

don ku zama tsattsarkar ƙungiyar firistoci,
kuna miƙa hadayun ruhaniya, abin karɓa ga
Allah ta wurin Yesu Kiristi. 6 Gama a cikin
Nassi an ce, “Ga shi, na kafa dutse a Sihiyona,
zaɓaɓɓen dutse na kusurwar gini mai daraja,
wanda kuma ya dogara gare shi ba zai taɓa
kunyata ba.” 7 A gare ku da kuka gaskata,
wannan dutse mai daraja ne. Amma ga waɗanda
ba su gaskata ba, “Dutsen da magina suka ƙi ya
zama dutsen kusurwar gini, 8 kuma, “Dutse ne
da yake sa mutane tuntuɓe kuma fā ne da yake
sa su fādì.” Sun yi tuntuɓe domin sun ƙi su yi
biyayya da saƙon, wanda kuma yake abin da aka
ƙaddara musu. 9 Amma ku zaɓaɓɓu ne, ƙungiyar
firistocin babban Sarki, al’umma mai tsarki,
jama’a mallakar Allah, domin ku shaida yabon
shi wanda ya kira ku daga cikin duhu zuwa
haskensa mai banmamaki. 10 Dā ku ba mutane
ba ne, amma yanzu ku mutanen Allah ne; Dā
ba ku karɓi jinƙai ba, amma yanzu kun karɓi
jinƙai. 11 Abokaina ƙaunatattu, ina roƙonku, a
matsayin bare da kuma baƙi a duniya, ku rabu
da sha’awace-sha’awacen zunubin da suke yaƙi
da ranku. 12 Ku yi irin rayuwa mai kyau a cikin
masu bautar gumaka, yadda ko da sun zarge ku
da yin laifi, za su iya ganin ayyukanku nagari,
su ɗaukaka Allah a ranar da zai ziyarce mu.
13 Saboda Ubangiji, ku yi biyayya ga kowace
hukumar da aka kafa cikin mutane, ko ga sarki,
a matsayi wanda ya fi iko, 14 ko ga gwamnoni,
waɗanda ya aika domin su hukunta masu laifi
su kuma yabi masu aikata abin da yake daidai.
15 Gama nufin Allah ne cewa ta wurin yin
nagarta za ku toshe jahilcin marasa azanci. 16
Ku yi rayuwa kamar mutanen da aka’yantar, sai
dai kada ku yi amfani da’yancinku a matsayin
hujjar aikata mugunta; ku yi rayuwa kamar
bayin Allah. 17 Ku nuna ladabin da ya dace ga
kowa. Ku ƙaunaci’yan’uwantakar masu bi, ku ji
tsoron Allah, ku girmama sarki. 18 Bayi, ku yi
biyayya ga iyayengijinku da matuƙar ladabi,
ba kawai ga waɗanda suke da kirki da masu
sauƙinkai ba, amma har ga masu zafin rai ma.
19 Gama abin yabo ne in mutum ya yi haƙuri
cikin zafin wahalar rashin adalci saboda yana
sane da Allah. 20 Amma ina abin taƙama in kuka
sha duka saboda kun yi laifi kuka kuma jimre?
Sai dai in kuka sha wahala saboda yin nagari
kuka kuma jimre, abin yabo ne a gaban Allah.
21 Ga wannan ne aka kira ku, domin Kiristi ya
sha wahala dominku, ya bar muku gurbin da ya
kamata ku bi. 22 “Bai taɓa yin laifi ba sam, ba
a kuma sami ƙarya a bakinsa ba.” 23 Sa’ad da
suka zazzage shi, bai rama ba; sa’ad da ya sha
wahala, bai yi barazana ba. A maimakon haka,
ya miƙa kansa ga wanda yake shari’ar adalci. 24
Shi kansa ya ɗauki zunubanmu a jikinsa a kan
itace, domin mu mutu ga zunubai mu kuma
rayu ga adalci; ta wurin raunukansa ne kuka
sami warkarwa. 25 Gama dā kuna kama da
tumakin da suka ɓace, amma yanzu kun dawo
ga Makiyayi da kuma Mai lura da rayukanku.

3 Haka ma, ku matan aure, ku yi biyayya
ga mazanku, domin in waɗansunsu ba su
gaskata maganar ba, wataƙila a shawo kansu ba
tare da magana ba 2 sa’ad da suka ga rayuwarku
mai tsabta da kuma na ladabi. 3 Kyanku bai
kamata yă zama na adon jiki ba, kamar kitso da
sa kayan ado na zinariya da kuma sa kaya masu
tsada. 4 Maimakon haka, kyanku ya kamata
yă zama ainihi na halinku na ciki, kyan da ba
ya koɗewa na tawali’u da kuma na natsattsen
ruhu, wanda yake mai daraja a gaban Allah. 5
Gama haka matan masu tsarki na dā waɗanda
suka sa begensu ga Allah suka yi wa kansu ado.
Sun yi wa mazansu biyayya, 6 kamar Saratu,
wadda ta yi biyayya ga Ibrahim, har ta kira shi
maigidanta. Ku’ya’yanta ne mata in kun aikata
abin da yake daidai, ba ku kuma ba tsoro dama
ba. 7 Mazan aure, ku ma, ku yi zaman sanin
ya kamata yayinda kuke zama da matanku, ku
girmama su a matsayin abokan zama marasa
ƙarfi da kuma a matsayin magādan kyautar
rai na alheri tare da ku, don kada wani abu
yă hana addu’o’inku. 8 A ƙarshe, dukanku ku
zauna lafiya da juna; ku zama masu juyayi,
kuna ƙaunar juna kamar’yan’uwa, ku zama
masu tausayi da kuma tawali’u. 9 Kada ku rama
mugunta da mugunta ko zagi da zagi, sai dai ku
sa albarka, gama ga wannan ne aka kira ku, ku
kuma gāji albarka. 10 Gama, “Duk wanda yake so
yă ji daɗìn rayuwa, yă kuma ga kwanaki masu
kyau dole yă ƙame harshensa daga mugunta

leɓunansa kuma daga maganar yaudara. 11 Dole
yă juye daga mugunta, ya aikata nagarta; dole
yă nemi salama yă kuma bi ta. 12 Gama idanun
Ubangiji suna a kan masu adalci kunnuwansa
kuma suna jin addu'arsu, amma fuskar Ubangiji
tana gāba da masu mugunta." 13 Wa zai yi muku
lahani in kun himmantu ga yin nagarta? 14
Amma ko da za ku sha wahala saboda abin da
yake daidai, ku masu albarka ne. "Kada ku ji
tsoron abin da suke tsoro; kada kuma ku firgita."
15 Sai dai a cikin zukatanku ku keɓe Kiristi
a matsayin Ubangiji. A kullum, ku kasance a
shirye ku ba da amsa ga duk wanda yake neman
ku ba da dalilin wannan begen da kuke da shi.
Amma ku yi wannan cikin tawali'u da ladabi, 16
tare da lamiri mai kyau, saboda waɗanda suke
maganganun banza a kan kyawawan ayyukanku
cikin Kiristi su ji kunya da irin ɓata suna da suke
yi. 17 Ya fi kyau, in nufin Allah ne, a sha wahala
don yin nagarta fiye da yin mugunta. 18 Gama
Kiristi ya mutu domin zunubi sau ɗaya tak, mai
adalci saboda marasa adalci, don yă kawo ku ga
Allah. An kashe shi a cikin jiki, amma an rayar
da shi a Ruhu, 19 ta wurin wanda kuma ya tafi
ya yi wa ruhohin da suke a kurkuku wa'azi 20
waɗanda dā ba su yi biyayya ba sa'ad da Allah
ya jira da haƙuri a kwanaki Nuhu yayinda ake
sassaƙa jirgi. A cikinsa mutane kima ne kawai,
su takwas, aka kuɓutar ta ruwa, 21 ruwan nan
kuwa kwatancin baftisma ne da yanzu ya cece
ku ku ma, ba kawar da dauda daga jiki ba, sai
dai yin alkawari na lamiri mai kyau ga Allah.
Ya cece ku ta wurin tashin Yesu Kiristi daga
matattu, 22 wanda ya tafi sama, yana kuma a
hannun dama na Allah, mala'iku, mulkoki da
kuma masu iko suna masa biyayya.

4 Saboda haka, da yake Kiristi ya sha wahala a
jikinsa, sai ku ma ku yi wa kanku ɗamara da
irin wannan hali, gama wanda ya sha wahala
a jikinsa ya gama da zunubi ke nan. 2 Ta
haka, ba ya sauran rayuwarsa a kan mugayen
sha'awace-sha'awacen jiki, sai dai nufin Allah.
3 Gama kun ɓata lokaci sosai a dā kuna yin
abubuwan da masu bauta gumaka suka zaɓa
su yi, kuna rayuwa cikin lalata, sha'awace-
sha'awace, buguwa, shashanci, shaye-shaye da
kuma bautar gumaka masu banƙyama. 4 Sun yi
mamaki da ba kwa haɗa kai da su a yanzu, da
ba kwa kutsa kai tare da su cikin irin rayuwar
banzan nan, har suna zaginku. 5 Amma dole
su ba da lissafi gare shi wanda yake a shirye
yă shari'anta masu rai da matattu. 6 Dalilin
ke nan da ya sa aka yi wa'azin bishara har
ga waɗanda yanzu suke mutattu, don ko da
yake an hukunta su a matsayin mutane a batun
jiki, amma su rayu ga Allah a batun ruhu. 7
Ƙarshen abubuwa duka ya yi kusa. Saboda haka
ku kasance masu tunani mai kyau da masu
kamunkai don ku iya yin addu'a. 8 Fiye da kome,
ku ƙaunaci juna sosai, domin ƙauna tana rufe
zunubai masu ɗumbun yawa. 9 Ku riƙa karɓar
juna ba da gunaguni ba. 10 Kowa yă yi amfani
da kowace baiwar da ya samu don kyautata
wa waɗansu, cikin aminci yana aikata alherin
Allah a hanyoyi dabam-dabam. 11 In wani ya yi
magana, ya kamata yă yi ta a matsayin wanda
yake magana ainihin kalmomin Allah. In wani
yana yin hidima, ya kamata yă yi ta da ƙarfin
da Allah ya tanadar, domin a cikin kome a yabi
Allah ta wurin Yesu Kiristi. A gare shi ɗaukaka
da iko sun tabbata har abada abadin. Amin.
(aiōn g165) 12 Abokaina ƙaunatattu, kada ku yi
mamakin gwaji mai tsananin da kuke sha, sai ka
ce wani baƙon abu ne yake faruwa da ku. 13 Sai
dai ku yi murna cewa kuna tarayya cikin shan
wahalolin Kiristi, domin ku kai ga farin ciki mai
yawa sa'ad da aka bayyana ɗaukakarsa. 14 In an
zage ku saboda sunan Kiristi, ku masu albarka
ne, gama Ruhun ɗaukaka da kuma na Allah
yana bisanku. 15 In kuna shan wahala, kada yă
zama don ku masu kisankai ne ko ɓarayi ko
masu wani irin laifi ko kuma masu shisshigi. 16
Amma fa, in kuka sha wahala a matsayin ku
Kirista ne, kada ku ji kunya, sai dai ku yabi Allah
cewa kuna amsa wannan suna. 17 Gama lokaci
ya yi da za a fara yi wa iyalin Allah shari'a; in
kuwa ya fara da mu, to, me zai faru da waɗanda
ba sa biyayya da bisharar Allah? 18 Kuma, "In
da ƙyar masu adalci su kuɓuta, me zai faru da
marasa tsoron Allah da kuma masu zunubi?"
19 Saboda haka, waɗanda suke shan wahala bisa
ga nufin Allah ya kamata su danƙa kansu ga

Mahaliccinsu mai aminci, su kuma ci gaba da
aikata abin da yake daidai.

5 Zuwa ga dattawan da suke cikinku, ina roƙo
a matsayin ɗan'uwanku dattijo, mashaidin
shan wahalar Kiristi wanda kuma shi ma zai
sami rabo cikin ɗaukakar da za a bayyana. **2**
Ku zama makiyayan garken Allah da yake a
ƙarƙashin kulawarku, kuna hidima kamar masu
kula, ba kan dole ba, sai dai da yardar rai, yadda
Allah yake so ku zama; ban da kwaɗayin kuɗi,
sai dai marmarin yin hidima; **3** ban da nuna iko a
kan waɗanda aka danƙa muku amana, sai dai ku
zama gurbi ga garken. **4** Sa'ad da kuwa Babban
Makiyayin ya bayyana, za ku karɓi rawanin
ɗaukaka marar koɗewa. **5** Samari, ku ma, ku yi
biyayya ga waɗanda suka girme ku. Dukanku,
ku yafa sauƙinkai ga juna, domin, "Allah yana
gāba da mai girman kai, amma yakan yi alheri
ga mai sauƙinkai." **6** Saboda haka, ku ƙasƙantar
da kanku a ƙarƙashin hannun Allah mai ƙarfi,
don yă ɗaukaka ku a lokacin da ya ga dama. **7**
Ku danƙa masa dukan damuwarku, domin shi
ne yake lura da ku. **8** Ku zama masu kamunkai,
ku kuma zauna a faɗake. Abokin gābanku,
Iblis yana kewayewa kamar zaki mai ruri, yana
neman wanda zai cinye. **9** Ku yi tsayayya da shi,
kuna tsayawa daram cikin bangaskiya, domin
kun san cewa'yan'uwanku ko'ina a duniya suna
shan irin wahalolin nan. **10** Allah mai dukan
alheri, wanda ya kira ku ga madawwamiyar
ɗaukaka cikin Kiristi, bayan kun sha wahala na
ɗan lokaci, shi da kansa zai raya ku, yă kuma
sa ku yi ƙarfi, ku kahu, ku kuma tsaya daram.
(aiōnios g166) **11** Gare shi bari iko yă tabbata har
abada abadin. Amin. **(aiōn g165)** **12** Da taimakon
Sila, wanda na ɗauka a matsayin ɗan'uwa mai
aminci, na rubuta muku a taƙaice, ina ƙarfafa
ku ina kuma shaida muku cewa wannan shi ne
alherin Allah na gaske. Ku tsaya daram a cikinsa.
13 Ita wadda take a Babilon, zaɓaɓɓiya tare da
ku, tana gaishe ku, haka ma ɗana Markus. **14** Ku
gai da juna da sumbar ƙauna. Salama gare ku
duka da kuke cikin Kiristi.

2 Bitrus

1 Siman Bitrus, bawa da kuma manzon Yesu
Kiristi, Zuwa ga waɗanda ta wurin adalcin
Allahnmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi sun
sami bangaskiya mai daraja irin tamu. **2** Alheri
da salama su zama naku a yalwace ta wurin
sanin Allah da Yesu Ubangijinmu. **3** Ikonsa na
Allahntaka ya ba mu kome da muke bukata
don rayuwa da kuma tsoron Allah ta wurin
sanin wanda ya kira mu ta wurin ɗaukakarsa
da nagartarsa. **4** Ta wurin waɗannan ya ba mu
alkawaransa masu girma da kuma masu daraja,
domin ta wurinsu ku iya yin tarayya cikin
Allahntakarsa, ku kuma kuɓuta daga lalatar da
take cikin duniya wadda mugayen sha'awace-
sha'awace suke jawowa. **5** Saboda haka, ku yi
iyakar ƙoƙari ku ƙara wa bangaskiyarku nagarta;
ga nagarta kuwa, ku ƙara mata sani; **6** ga sani
kuma ku ƙara masa kamunkai; ga kamunkai
kuma ku ƙara da daurewa; ga daurewa kuwa ku
ƙara da tsoron Allah; **7** ga tsoron Allah kuma
ku ƙara da nuna alheri ga'yan'uwa; ga nuna
alheri ga'yan'uwa kuma ku ƙara da ƙauna. **8**
Domin in kuna ƙaruwa a waɗannan halaye,
za su kāre ku daga rashin tasiri da rayuwa na
rashin amfani cikin saninku na Ubangijinmu
Yesu Kiristi. **9** Amma in wani ba shi da su,
ba shi da hangen nesa ke nan kuma makaho
ne, ya kuma manta cewa an tsarkake shi daga
zunubansa na dā. **10** Saboda haka'yan'uwana,
ku ƙara aniya wajen tabbatar da kiranku da
zaɓenku da aka yi. Gama in kuka yi waɗannan
abubuwa, ba za ku taɓa fāɗuwa ba, **11** za ku
sami kyakkyawar marabta cikin madawwamin
mulkin Ubangijinmu da Mai Cetonmu Yesu
Kiristi. **(aiōnios g166)** **12** Saboda haka kullum zan
tuna muku da waɗannan, ko da yake kun sansu
kun kuma kahu ƙwarai cikin gaskiyar da kuke
da ita yanzu. **13** A ganina ya dace in tunashe ku
muddin ina raye cikin tentin wannan jiki, **14**
domin na sani na kusa in ajiye shi a gefe, yadda
Ubangijinmu Yesu Kiristi ya nuna mini a sarari.
15 Zan kuwa yi iyakacin ƙoƙari in ga cewa bayan
rabuwata kullum za ku iya tuna da waɗannan
abubuwa. **16** Ba mu bi tatsuniyoyin da aka ƙaga
da wayo sa'ad da muka gaya muku game da
ikon Ubangijinmu Yesu Kiristi da zuwansa ba,
sai dai mu shaidu ne na ɗaukakarsa mai girma
da muka gani da ido. **17** Gama ya sami girma da
ɗaukaka daga Allah Uba sa'ad da murya ta zo
masa daga Mafificiyar Ɗaukaka cewa, "Wannan
Ɗana ne, wanda nake ƙauna; da shi nake jin
daɗi ƙwarai." **18** Mu kanmu mun ji wannan
muryar da ta zo daga sama sa'ad da muke tare
da shi a kan dutse mai tsarki. **19** Muna kuwa
da maganar annabawa da aka ƙara tabbatar
mana, zai fi kyau in kuka lura da ita, kamar
hasken da yake haskakawa a wuri mai duhu,
har yă zuwa wayewar gari da kuma haskakawar
tauraron asubahi a zukatanku. **20** Gaba da kome
dai, dole ku gane cewa babu annabcin Nassin da
ya fito daga fassarar annabi da kansa. **21** Gama
annabci bai taɓa samo tushensa daga nufin
mutum ba, sai dai mutane sun yi magana daga
Allah yayinda Ruhu Mai Tsarki ya bishe su.

2 Amma a dā akwai annabawan ƙarya a cikin
mutane, kamar yadda za a sami malaman
ƙarya a cikinku. A ɓoye za su shigar da
karkataccen koyarwa mai hallaka, har ma su
yi mūsun Ubangiji mai iko duka wanda ya
saye su suna kawo wa kansu hallaka farat
ɗaya. **2** Da yawa za su bi hanyoyinsu na rashin
kunya su kuma sa a rena hanyar gaskiya. **3**
Cikin kwaɗayinsu waɗannan malaman ƙarya
za su cuce ku da tatsuniyoyin da suka ƙaga.
Hukuncinsu yana a rataye a kansu tun da
daɗewa, hallakarsu kuma ba ta barci. **4** Gama
in har Allah bai ƙyale mala'iku sa'ad da suka
yi zunubi ba, amma ya tura su cikin lahira,
domin a tsare su don hukunci; **(Tartaroō g5020)**
5 in har bai ƙyale duniya ta dā ba sa'ad da
ya kawo ambaliya a kan mutanenta marasa
tsoron Allah, amma ya kiyaye Nuhu, mai wa'azin
adalci, da kuma waɗansu bakwai; **6** in har ya
hukunta biranen Sodom da Gomorra ta wurin
ƙone su suka zama toka, ya kuma maishe su
misali na abin da zai faru da marasa tsoron
Allah; **7** in kuwa har ya ceci Lot, mai adalci,
wanda ya damu ainun da ƙazamar rayuwar
mutane marasa bin doka; **8** (adon kuwa abin da
adalin nan ya yi, ya kuma gani, sa'ad da yake a

cikinsu, sai kowace rana yakan ji ciwon aikinsu
na kangara a zuciyarsa mai adalci) 9 in haka
ne, to, Ubangiji ya san yadda zai ceci mutane
masu tsoron Allah daga gwaje-gwaje, yă kuma
tsare marasa adalci don ranar hukunci, har
yă zuwa ranar shari'a. 10 Wannan gaskiya ce
musamman ga waɗanda suke bin sha'awace-
sha'awacen lalaci na mutuntaka, suna kuma
rena masu mulki. Da ƙarfin hali da kuma girman
kai, waɗannan mutane ba sa tsoro kawo zargin
ɓata sunan talikan sama; 11 duk da haka ko
mala'iku ma da suka fi su ƙarfi suka kuma fi su
iko, ba sa kawo irin wannan zargi na ɓata suna
game da waɗannan talikai a gaban Ubangiji. 12
Amma waɗannan mutane suna yin saɓo a kan
abubuwan da ba su fahimta ba. Suna kama da
dabbobi marasa hankali, halittun da suke bin
abin da jikinsu ya faɗa musu kawai, waɗanda
aka haifa don a kama a hallaka, kuma kamar
dabbobi su ma za su hallaka. 13 Za a yi musu
sakamako da muguntar da suka yi. A ra'ayinsu
jin daɗi shi ne a yi annashuwa da rana tsaka.
Su ƙazamai ne marasa kunya, suna cike da jin
daɗin sha'awace-sha'awacensu yayinda suke cin
biki tare da ku. 14 Idanunsu sun cike da zina, ba
sa ƙoshi da yin zunubi; suna jarrabtar waɗanda
ba tsayayyu ba; gwanaye ne a kan kwaɗayi,
la'anannun iri! 15 Sun bar miƙaƙƙiyar hanya
suka bauɗe suna bin hanyar Bala'am ɗan Beyor,
wanda ya yi ƙaunar hakkin mugunta. 16 Amma
an tsawata masa saboda laifinsa ta wurin jaki,
dabbar da ba ta magana, wadda ta yi magana da
muryar mutum ta kuma kwaɓi haukan annabin.
17 Waɗannan mutane maɓulɓulai ne babu ruwa
da kuma hazon da guguwar iska take kora. An
shirya matsanancin duhu dominsu. 18 Gama
suna surutai banza na girman kai, ta wurin son
bin fasikanci na mutuntaka, sukan jan hankulan
mutanen da suke kuɓucewa daga waɗancan
masu zama cikin kuskure. 19 Suna yin musu
alkawarin'yanci, yayinda su kansu bayi ne ga
aikin lalata gama mutum bawa ne ga duk abin
da ya mallake shi. 20 In har sun kuɓuta daga
lalacin duniya ta wurin sanin Ubangijinmu da
kuma Mai Cetonmu Yesu Kiristi sai suka sāke
koma a cikin lalacin, har ya rinjaye su, za su
fi muni a ƙarshe fiye da farko. 21 Zai fi musu
kyau da ba su taɓa sanin hanyar adalci ba, fiye
da a ce sun sani sa'an nan su juya bayansu ga
umarni mai tsarkin nan da aka ba su. 22 A kansu
karin maganan nan gaskiya ce, "Kare ya koma
kan amansa," da kuma, "Alade da aka yi wa
wanka, ya koma birgimarsa cikin laka."

3 Abokaina ƙaunatattu, wannan ita ce wasiƙata
ta biyu gare ku. Na rubuta su biyun su
zama abin tuni don su faɗakar da ku ga tunani
mai kyau. 2 Ina so ku tuna da kalmomin da
annabawa masu tsarki na dā suka faɗa da kuma
umarnin da Ubangijinmu da Mai Cetonmu
ya bayar ta wurin manzanninku. 3 Da farko
dai, dole ku fahimci wannan cewa a kwanakin
ƙarshe masu ba'a za su zo suna ba'a, suna bin
mugayen sha'awace-sha'awacensu. 4 Za su ce,
"Ina wannan 'dawowar' da ya yi alkawari ne?
Tun mutuwar kakanninmu, kome yana tafiya
kamar yadda yake tun farkon halitta." 5 Amma
da gangan suke manta cewa tun dā can ta wurin
maganar Allah sammai suka kasance aka kuma
yi ƙasa daga ruwa ta wurin ruwa kuma. 6 Ta
wurin waɗannan ruwan ne aka nutsar, aka kuma
hallakar da duniya ta wancan lokaci. 7 Ta wurin
wannan magana ce aka ajiye sammai da ƙasa na
yanzu domin wuta, an ajiye su kuma don ranar
hukunci da hallaka ta mutane marasa tsoron
Allah. 8 Amma kada ku manta da wannan abu
guda ɗaya, abokaina ƙaunatattu. Ga Ubangiji
kwana ɗaya kamar shekaru dubu ne, shekaru
dubu kuma kamar kwana ɗaya ne. 9 Ubangiji
ba mai jinkiri ba ne wajen cika alkawarinsa,
yadda waɗansunku suka fahimci jinkiri. Yana
haƙuri da ku, ba ya so wani yă hallaka, sai dai
kowa yă kai ga tuba. 10 Amma ranar Ubangiji
za tă zo kamar ɓarawo. Sammai za su ɓace da
ruri, abubuwan da suke cikinsu za su ƙone,
ƙasa kuma da dukan abin da yake cikinta za su
tonu. 11 Da yake za a hallaka dukan abubuwa
ta haka, waɗanne irin mutane ne ya kamata
ku zama? Ya kamata ku yi rayuwar tsarki da
ta tsoron Allah, 12 yayinda kuke zuba ido ga
zuwan ranar Allah kuna gaggauta zuwanta.
Wannan rana za tă kawo wa sammai hallaka
ta ƙunan wuta, abubuwa kuma za su narke
don zafi. 13 Amma bisa ga alkawarinsa muna

zuba ido ga sabuwar sama da kuma sabuwar
ƙasa, inda adalci zai yi zama. **14** Saboda haka,
abokaina ƙaunatattu, da yake kuna zuba ido ga
wannan, sai ku yi matuƙar ƙoƙari don a same
ku ba tabo, sai dai zaman salama da shi. **15**
Ku yi zaman sanin cewa haƙurin Ubangijinmu
yana nufin ceto ne, kamar yadda ƙaunataccen
ɗan'uwanmu Bulus ma ya rubuta muku da
hikimar da Allah ya ba shi. **16** Haka yake
rubutu cikin dukan wasiƙunsa, yana magana a
cikinsu a kan waɗannan al'amura. Wasiƙunsa
sun ƙunshi waɗansu abubuwa masu wuyar
fahimta, waɗanda jahilai da kuma waɗanda
ba tsayayyu ba ne suke murɗe ma'anarsu,
kamar yadda suke yi da sauran Nassosi, ta haka
suke jawo wa kansu hallaka. **17** Saboda haka,
abokaina ƙaunatattu, da yake kun riga kun
san wannan, sai ku zauna a faɗake don kada a
ɗauke hankalinku ta wurin kuskuren marasa
bin dokan nan har ku fāɗî daga matsayinku.
18 Sai dai ku yi girma cikin alheri da sanin
Ubangijinmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi. A
gare shi ɗaukaka ta tabbata yanzu da har abada!
Amin. **(aiōn g165)**

1 Yohanna

1 Wannan da ya kasance tun farko, wanda
muka ji, wanda muka gani da idanunmu,
wanda muka duba, hannuwanmu kuma suka
taɓa, wannan ne muke shela game da Kalman
rai. **2** Wannan Rai ya bayyana, muka kuwa gan
shi, muka kuma shaida shi, muna kuwa yin
muku shelar wannan rai madawwami, wanda
dā yake tare da Uba, ya kuma bayyana a gare
mu. (aiōnios g166) **3** Muna yin muku shelar abin
da muka gani, muka kuma ji ne, domin ku ma
ku yi zumunci tare da mu. Zumuncinmu kuwa
yana tare da Uba da kuma Ɗansa, Yesu Kiristi.
4 Muna rubuta wannan domin farin cikinmu
yă zama cikakke. **5** Wannan shi ne saƙon da
muka ji daga wurinsa, muna kuma sanar da ku
cewa Allah haske ne; a cikinsa kuwa babu duhu
ko kaɗan. **6** In muka ce muna zumunci da shi
amma muna tafiya cikin duhu, ƙarya muke yi,
kuma ba ma rayuwa bisa ga gaskiya. **7** Amma
in muna tafiya cikin haske, yadda yake cikin
haske, muna da zumunci da juna ke nan, kuma
jinin Yesu, Ɗansa, yana tsarkake mu daga dukan
zunubi. **8** In muka ce ba mu da zunubi, muna
ruɗin kanmu ne, gaskiya kuwa ba ta cikinmu. **9**
In muka furta zunubanmu, shi mai aminci ne,
mai adalci kuma, zai gafarta mana zunubanmu,
yă kuma tsarkake mu daga dukan rashin adalci.
10 In muka ce ba mu yi zunubi ba, mun mai da
shi maƙaryaci ke nan, maganarsa kuwa ba ta da
wuri a cikinmu.

2 'Ya'yana ƙaunatattu, ina rubuta muku
wannan ne don kada ku yi zunubi. Amma
in wani ya yi zunubi, muna da wani wanda
yake magana da Uba don taimakonmu, wato,
Yesu Kiristi, Mai Adalci. **2** Shi ne hadayar kafara
saboda zunubanmu, kuma ba don namu kaɗai
ba amma har ma da zunuban duniya duka. **3**
Ta haka za mu tabbata cewa mun san shi in
muna yin biyayya da umarnansa. **4** Mutumin
da ya ce, "Na san shi," amma ba ya yin abin
da ya umarta, maƙaryaci ne, gaskiya kuwa ba
ta cikinsa. **5** Amma in wani ya yi biyayya da
maganarsa, ƙaunar Allah ta zama cikakkiya ke
nan a cikinsa. Ta haka muka san cewa muna
cikinsa. **6** Duk wanda ya ce yana rayuwa a
cikinsa dole yă yi tafiya kamar yadda Yesu ya yi.
7 Abokaina ƙaunatattu, ba sabon umarni nake
rubuta muku ba, a'a, daɗaɗɗen umarnin nan ne,
wanda kuke da shi tun farko. Wannan tsohon
umarni shi ne saƙon da kuka riga kuka ji. **8**
Duk da haka ina rubuta muku sabon umarni;
ana ganin gaskiyar umarnin a cikinsa da kuma
cikinku, gama duhu yana shuɗewa, haske na
gaskiya kuwa yana haskakawa. **9** Duk wanda ya
ce yana cikin haske yana kuma ƙin ɗan'uwansa,
ashe a duhu yake har yanzu. **10** Duk wanda
yake ƙaunar ɗan'uwansa, a cikin hasken yake
rayuwa ke nan, kuma babu wani abin da yake
cikinsa da zai sa yă yi tuntuɓe. **11** Amma duk
wanda yake ƙin ɗan'uwansa, cikin duhu yake,
yana kuma tafiya cikin duhu ke nan; bai ma san
inda za shi ba, domin duhun ya makanta shi. **12**
Ina rubuta muku,'ya'yana ƙaunatattu, domin
an gafarta muku zunubanku saboda sunansa.
13 Ina rubuta muku, ubanni, domin kun san
shi wanda yake tun farko. Ina rubuta muku,
samari, domin kun ci nasara a kan mugun nan.
14 Ina rubuta muku,'ya'yana ƙaunatattu, domin
kun san Uba. Ina rubuta muku, ubanni, domin
kun san shi wanda yake tun farko. Ina rubuta
muku, samari, domin kuna da ƙarfi, maganar
Allah kuwa tana zaune a cikinku, kun kuma ci
nasara a kan mugun nan. **15** Kada ku ƙaunaci
duniya, ko wani abin da yake cikinta. In wani
yana ƙaunar duniya, ƙaunar Uba ba ta cikinsa.
16 Gama duk abin da yake na duniya, kamar
sha'awace-sha'awacen mutuntaka, sha'awar
idanunsa, da kuma taƙama da abin da yake
da shi, yake kuma yi, ba daga wurin Uba suke
fitowa ba sai dai daga duniya. **17** Duniya da
sha'awace-sha'awacenta suna shuɗewa, amma
mutumin da yake aikata nufin Allah, zai rayu
har abada. (aiōn g165) **18** 'Ya'yana ƙaunatattu,
waɗannan su ne kwanakin ƙarshe; kuma kamar
yadda kuka ji cewa magabcin Kiristi yana zuwa,
ko yanzu ma abokan gāban Kiristi da yawa sun
zo. Ta haka muka san cewa kwanakin ƙarshe
sun iso. **19** Waɗannan masu gāba da Kiristi suna
cikinmu a dā, amma sun bar mu, don tun dā
ma su ba namu ba ne. Ai, da su namu ne, da
har yanzu suna tare da mu. Amma sun bar mu,

wannan ya nuna a fili cewa su ba namu ba
ne. 20 Amma ku kam, kuna da shafewa daga
wurin Mai Tsarkin nan, kuma dukanku kun san
gaskiya. 21 Ina rubuta muku ba domin ba ku
san gaskiya ba ne, a'a, sai dai domin kun santa,
kun kuma san cewa babu yadda ƙarya za tă fito
daga gaskiya. 22 Wane ne maƙaryaci? Ai, shi
ne mutumin da yake mūsun cewa Yesu shi ne
Kiristi. Irin wannan mutum shi ne magabcin
Kiristi, ya yi mūsun Uban da kuma Ɗan. 23 Ba
wanda yake mūsun Ɗan, sa'an nan yă ce yana
da Uban; duk wanda ya yarda da Ɗan, yana
da Uban a cikinsa ke nan. 24 Ku lura fa cewa
abin da kuka ji daga farko, bari yă ci gaba da
kasance a cikinku. In kuwa ya ci gaba da zama a
cikinku, za ku kasance a cikin Ɗan, da kuma
a cikin Uban. 25 Wannan shi ne abin da ya yi
mana alkawari, wato, rai madawwami. (aiōnios
g166) 26 Ina rubuta muku waɗannan abubuwa ne
game da waɗanda suke ƙoƙari su sa ku kauce.
27 Game da ku kuwa, shafan nan da kuka karɓa
daga gare shi tana nan a cikinku, ba kwa kuma
bukata wani yă koyar da ku. Amma kamar
yadda shafan nan tasa tana koya muku kome,
ita kuwa gaskiya ce ba ƙarya ba, yadda dai ta
koya muku, to, sai ku zauna a cikinsa. 28 Yanzu
fa, ya ku'ya'yana ƙaunatattu, sai ku ci gaba a
cikinsa, domin sa'ad da ya bayyana, mu iya
tsaya gabagadi babu kunya a dawowarsa. 29
In kun san cewa shi mai adalci ne, to, kun dai
san cewa duk mai aikata abin da yake daidai
haifaffensa ne.

3 Dubi irin ƙaunar da Uba ya ƙaunace mu da
ita mana, har ana ce da mu'ya'yan Allah!
Haka kuwa muke! Dalilin da ya sa duniya ba
tă san mu ba shi ne, don ba tă san shi ba. 2
Abokaina ƙaunatattu, yanzu, mu'ya'yan Allah
ne, kuma abin da za mu zama nan gaba ba
a riga an bayyana ba. Sai dai mun san cewa
sa'ad da Kiristi ya bayyana, za mu zama kamar
sa, domin za mu gan shi kamar yadda yake. 3
Duk mai wannan bege a cikinsa yakan tsarkake
kansa, kamar yadda shi Kiristi yake da tsabta.
4 Duk mai yin zunubi yana karya doka ne;
tabbatacce, zunubi, karya doka ne. 5 Sai dai kun
san cewa Kiristi ya bayyana ne domin yă ɗauke
zunubanmu. A cikinsa kuwa babu zunubi. 6
Ba mai rayuwa a cikinsa da yake cin gaba da
yin zunubi. Kowa da yake aikata zunubi, bai
taɓa ganinsa ba, bai ma san shi ba. 7 'Ya'yana
ƙaunatattu, kada ku yarda wani yă ruɗe ku. Duk
mai yin abin da yake daidai mai adalci ne, yadda
Kiristi yake mai adalci. 8 Duk mai aikata abin
da yake zunubi shi na Iblis ne, domin Iblis mai
aikata zunubi ne tun farko. Dalilin da ya sa Ɗan
Allah ya bayyana kuwa shi ne don yă rushe aikin
Iblis. 9 Babu haifaffe na Allah da zai ci gaba da
yin zunubi, domin iri na Allah yana a cikinsa; ba
zai iya ci gaba da yin zunubi ba, domin haifaffe
ne na Allah. 10 Ta haka muka san waɗanda
suke'ya'yan Allah da kuma waɗanda suke'ya'yan
Iblis. Duk wanda ba ya yin abin da yake daidai,
ba ɗan Allah ba ne; haka ma wanda ba ya ƙaunar
ɗan'uwansa. 11 Wannan shi ne saƙon da kuka
ji tun farko. Ya kamata mu ƙaunaci juna. 12
Kada ku zama kamar Kayinu, wanda ya zama na
mugun nan, ya kuma kashe ɗan'uwansa. Me ya
sa ya kashe shi? Domin ayyukansa mugaye ne,
na ɗan'uwansa kuma na adalci ne. 13 Kada ku yi
mamaki'yan'uwana, in duniya ta ƙi ku. 14 Mun
san cewa mun riga mun ratsa daga mutuwa
zuwa rai, domin muna ƙaunar'yan'uwanmu.
Duk wanda ba ya ƙauna matacce ne har yanzu.
15 Duk mai ƙin ɗan'uwansa mai kisankai ne,
kun kuma san cewa ba mai kisankan da yake da
rai madawwami a cikinsa. (aiōnios g166) 16 Yadda
muka san ƙauna ke nan, wato, Yesu Kiristi ya
ba da ransa dominmu. Ya kamata mu ma mu
ba da rayukanmu domin'yan'uwanmu. 17 In
wani yana da arziki, ya kuma ga ɗan'uwansa
cikin rashi, bai kuwa taimake shi ba, anya,
ƙaunar Allah tana a cikinsa kuwa? 18 'Ya'yana
ƙaunatattu, kada mu yi ƙauna da fatar baki
kawai, sai dai mu nuna ta ta wurin aikatawa da
kuma gaskiya. 19 Ta haka muka san cewa mu na
gaskiya ne, kuma za mu iya tsaya a gaban Allah
ba tare da rawar jiki ba. 20 Idan zuciyarmu ta
nuna mana muna da laifi, mun san cewa Allah
ya fi zuciyarmu, ya kuma san dukan kome.
21 Abokaina ƙaunatattu, in zukatanmu ba su
ba mu laifi ba, muna da ƙarfin halin tsayawa
a gaban Allah ke nan. 22 Muna kuma samun
dukan abin da muka roƙa daga gare shi, domin

muna biyayya da umarnansa, muna kuma yin
abin da ya gamshe shi. 23 Umarninsa kuwa shi
ne, mu gaskata da sunan Ɗansa, Yesu Kiristi,
mu kuma ƙaunaci juna kamar yadda ya umarce
mu. 24 Waɗanda suke biyayya da umarnansa
kuwa suna rayuwa a cikinsa, shi kuma a cikinsu.
Ta haka muka san cewa yana raye a cikinmu.
Mun san haka ta wurin Ruhun da ya ba mu.

4 Abokaina ƙaunatattu, ba kowane ruhu za ku
gaskata ba, sai dai ku gwada ruhohi don ku
ga ko daga Allah ne, domin annabawan ƙarya
da yawa sun fito duniya. 2 Ga yadda za ku gane
Ruhun Allah, duk ruhun da ya yarda cewa Yesu
Kiristi ya zo cikin jiki, to, daga Allah yake. 3
Amma duk ruhun da bai yarda da Yesu ba, ba
daga Allah ba ne, ruhun magabcin Kiristi ne,
wanda kuka ji yana zuwa, har ma ya riga ya
shigo duniya. 4 Ku,'ya'yana ƙaunatattu, ku daga
Allah ne, kun kuma yi nasara a kan magabtan
Kiristi, domin wanda yake a cikinku ya fi wanda
yake a duniya girma. 5 Su daga duniya ne
saboda haka suke magana yadda duniya take
ganin abubuwa, duniya kuwa tana sauraronsu.
6 Mu daga Allah ne, kuma duk wanda ya san
Allah yakan saurare mu. Amma duk wanda
ba daga Allah ba, ba ya sauraronmu. Ta haka
ne muke gane Ruhun gaskiya, da kuma ruhun
ƙarya. 7 Abokaina ƙaunatattu, mu ƙaunaci juna,
domin ƙauna tana zuwa daga Allah ne. Duk mai
ƙauna, haifaffe ne na Allah, ya kuma san Allah.
8 Duk wanda ba ya ƙauna, bai san Allah ba,
domin Allah ƙauna ne. 9 Ga yadda Allah ya nuna
ƙaunarsa a cikinmu, Allah ya aiki makaɗaici
Ɗansa zuwa duniya domin mu rayu ta wurinsa.
10 Wannan ita ce ƙauna, wato, ba mu ne muka
ƙaunaci Allah ba, sai dai shi ne ya ƙaunace mu,
ya kuma aiko Ɗansa yă zama hadaya ta kafara
saboda zunubanmu. 11 Abokaina ƙaunatattu,
da yake Allah ya ƙaunace mu haka, ya kamata
mu ma mu ƙaunaci juna. 12 Ba wanda ya taɓa
ganin Allah; amma in muna ƙaunar juna, Allah
yana raye a cikinmu, ƙaunarsa kuwa ta zama
cikakkiya a cikinmu ke nan. 13 Mun san cewa
muna rayuwa a cikinsa shi kuma a cikinmu,
domin ya ba mu Ruhunsa. 14 Mun gani, mun
kuma shaida cewa Uba ya aiko Ɗansa domin
yă zama Mai Ceton duniya. 15 Duk wanda ya
yarda cewa Yesu Ɗan Allah ne, Allah yana raye
a cikinsa, shi kuma a cikin Allah. 16 Ta haka
muka sani, muke kuma dogara ga ƙaunar da
Allah yake mana. Allah ƙauna ne. Duk wanda
yake rayuwa cikin ƙauna, yana rayuwa a cikin
Allah ne, Allah kuma a cikinsa. 17 Ta haka,
ƙauna ta zama cikakkiya a cikinmu domin mu
kasance masu ƙarfin hali a ranar shari'a, domin
a wannan duniya muna kama da shi. 18 Babu
tsoro cikin ƙauna. Cikakkiyar ƙauna dai takan
kawar da tsoro, domin hukunci ne yake kawo
tsoro. Mai jin tsoro ba cikakke ba ne a cikin
ƙauna. 19 Muna ƙauna, domin ya ƙaunace mu
da farko. 20 Duk wanda ya ce, "Ina ƙaunar
Allah," amma yana ƙin ɗan'uwansa, maƙaryaci
ne. Gama duk wanda ba ya ƙaunar ɗan'uwansa
da yake gani, ba zai iya ƙaunar Allah wanda ba
ya gani ba. 21 Ya kuma ba mu wannan umarni
cewa duk wanda yake ƙaunar Allah, dole yă
ƙaunaci ɗan'uwansa.

5 Kowa ya gaskata cewa Yesu shi ne Kiristi, shi
haifaffe na Allah ne, kuma duk mai ƙaunar
mahaifi kuwa, yakan ƙaunaci ɗansa ma. 2 Ga
yadda muka san cewa muna ƙaunar'ya'yan
Allah. Muna yin haka ta wurin ƙaunar Allah da
kuma aikata umarnansa. 3 Ƙaunar Allah ita ce,
a yi biyayya da umarnansa. Umarnansa kuwa ba
masu nauyi ba ne; 4 domin duk haifaffe na Allah
yana cin nasara a kan duniya. Bangaskiyarmu
kuwa ita ce ta ba mu wannan nasara a kan
duniya. 5 Wa ya cin nasara a kan duniya? Sai
wanda ya gaskata cewa Yesu Ɗan Allah ne. 6
Ga wanda ya zo ta wurin ruwa da jini, wato,
Yesu Kiristi. Bai zo ta wurin ruwa kaɗai ba, sai
dai ta wurin ruwa da kuma jini. Ruhu ne kuwa
yake ba da shaida, gama Ruhu shi ne gaskiya.
7 Akwai shaidu uku, wato, 8 Ruhu, da ruwa,
da kuma jini; waɗannan uku kuwa manufarsu
ɗaya ce. 9 Tun da yake mukan yarda da shaida
mutane, ai, shaidar Allah ta fi ƙarfi. Wannan
ita ce shaidar Allah, wato, ya shaidi Ɗansa. 10
Duk wanda ya gaskata da Ɗan Allah, yana da
shaidan nan a zuciyarsa. Duk wanda bai gaskata
da Allah ba kuwa ya mai da shi maƙaryaci,
domin bai gaskata shaidar da Allah ya bayar

game da Ɗansa ba. 11 Wannan kuwa ita ce
shaidar; cewa Allah ya ba mu rai madawwami,
wannan rai kuwa yana cikin Ɗansa. (aiōnios g166)
12 Duk wanda yake da Ɗan, yana da rai; wanda
kuwa ba shi da Ɗan Allah, ba shi da rai. 13 Ina
rubuta waɗannan abubuwa gare ku, ku da kuka
gaskata sunan Ɗan Allah domin ku san kuna
da rai madawwami. (aiōnios g166) 14 Wannan shi
ne ƙarfin halin da muke da shi sa'ad da muke
zuwa a gaban Allah, gama mun san cewa kome
muka roƙa bisa ga nufinsa, yakan saurare mu.
15 In kuwa muka san cewa yana sauraranmu, ko
mene ne muka roƙa, mun sani, mun riga mun
sami abin da muka roƙa daga gare shi ke nan.
16 Kowa ya ga ɗan'uwansa yana yin zunubin da
bai kai ga mutuwa ba, sai yă yi masa addu'a. Ta
dalilin mai addu'an nan kuwa, Allah zai ba da
rai ga mai yin zunubin da bai kai ga mutuwa
ba. Akwai zunubin da yakan kai ga mutuwa.
Ban ce a yi addu'a domin wannan ba. 17 Duk
rashin adalci, zunubi ne, amma akwai waɗansu
zunuban da ba sa kai ga mutuwa. 18 Mun san
cewa kowane haifaffe na Allah ba ya cin gaba
da yin zunubi; kasancewarsa haifaffe na Allah
ita takan kāre shi, mugun kuwa ba zai iya cuce
shi ba. 19 Mun san cewa mu'ya'yan Allah ne,
duniya duka kuwa tana hannun Mugun. 20 Mun
san cewa Ɗan Allah ya zo duniya, ya kuma ba
mu ganewa domin mu san shi wanda yake na
gaskiya. Mu kuwa muna cikinsa, shi da yake
Allah na gaskiya wato, cikin Ɗansa Yesu Kiristi.
Shi ne Allah na gaskiya da kuma rai na har
abada. (aiōnios g166) 21 'Ya'yana ƙaunatattu, ku yi
nesa da gumaka.

2 Yohanna

1 Dattijon nan, Zuwa ga uwargida zaɓaɓɓiya da
kuma'ya'yanta, waɗanda nake ƙauna ƙwarai
da gaske kuma ba ni kaɗai ba, amma har da
dukan waɗanda suka san gaskiya. **2** Muna
ƙaunarku saboda gaskiyan nan, wadda take
cikinmu za tă kuma kasance tare da mu har
abada. **(aiōn g165)** **3** Alheri, jinƙai da kuma salama
daga Allah Uba da kuma Yesu Kiristi, Ɗan
Uba, su kasance tare da mu cikin gaskiya da
ƙauna. **4** Na yi farin ciki ƙwarai, da na sami
waɗansu'ya'yanki suna tafiya cikin gaskiya,
kamar yadda Uba ya umarce mu. **5** Yanzu kuma,
uwargida ƙaunatacciya, ba sabon umarni nake
rubuta miki ba sai dai wanda muke da shi tun
farko. Ina roƙo cewa mu ƙaunaci juna. **6** Ƙauna,
ita ce mu yi biyayya ga umarnansa. Kamar
yadda kuka ji tun da fari, umarninsa shi ne ku
yi zaman ƙauna. **7** Masu rudî da yawa, waɗanda
ba su yarda da zuwan Yesu Kiristi cikin jiki ba,
sun riga sun fito a duniya. Duk irin mutumin
nan mai rudî ne kuma magabcin Kiristi. **8** Ku
lura don kada ku yi hasarar aikin da kuka yi, sai
dai ku sami cikakken lada. **9** Duk mutumin da
bai tsaya a kan koyarwar Kiristi ba, amma ya
yi ƙari a kanta, mutumin nan ba shi da Allah.
Amma wanda ya tsaya a kan koyarwar Kiristi,
yana da Uban da kuma Ɗan. **10** Duk wanda ya zo
wurinku bai kuma kawo koyarwan nan ba, kada
ku karɓe shi a gidanku ko ku marabce shi. **11**
Duk wanda ya karɓe shi yana tarayya da mugun
aikinsa ke nan. **12** Ina da abubuwa da dama da
zan rubuta muku, sai dai ba na so in yi amfani
da takarda da inki in rubuta. A maimako, ina
fata in ziyarce ku in kuma yi magana da ku
fuska da fuska, domin farin cikinmu yă zama
cikakke. **13** 'Ya'yan'yar'uwarki wadda Allah ya
keɓe, suna gaishe ku.

3 Yohanna

1 Dattijon nan, Zuwa ga ƙaunataccen abokina
Gayus, wanda nake ƙauna ƙwarai da gaske. **2**
Abokina ƙaunatacce, ina addu'a ka sami zaman
lafiya don kome yă yi maka daidai, kamar yadda
ruhunka yake zaune lafiya. **3** Na yi farin ciki
ƙwarai sa'ad da waɗansu'yan'uwa suka zo suka
yi zance game da yadda kake da aminci ga
gaskiyan nan da kuma yadda kake cin gaba cikin
gaskiyan nan. **4** Ba abin da ya fi sa ni farin ciki
fiye da in ji cewa'ya'yana suna cikin gaskiyan
nan. **5** Abokina ƙaunatacce, kana da aminci
cikin abin da kake yi wa'yan'uwa, ko da yake su
baƙi ne a gare ka. **6** Sun faɗa wa ikkilisiya game
da ƙaunarka. Za ka kyauta in ka sallame su a
hanyar da ta cancanci Allah. **7** Saboda Sunan
nan ne suka fito, ba sa karɓan wani taimako
daga waɗanda ba masu bi ba. **8** Saboda haka
ya kamata mu nuna halin karɓan baƙi ga irin
mutanen nan domin mu yi aiki tare saboda
gaskiyan nan. **9** Na rubuta wa ikkilisiya, amma
Diyotirefes, wanda yake son zama na farko, ya
ƙi yă yi hulɗa da mu. **10** Saboda haka in na zo,
zan tone abin da yake yi, yana surutu game da
mu, yana ɓaɓɓata mu. Wannan ma bai ishe shi
ba, har yana ƙin marabtar'yan'uwa. Yana hana
waɗanda suke so yin haka, yana ma korinsu
daga ikkilisiya. **11** Abokina ƙaunatacce, kada ka
yi koyi da abin da yake mugu sai dai abin da
yake nagari. Duk mai yin abin da yake nagari
daga Allah yake. Duk mai yin abin da yake mugu
bai taɓa sanin Allah ba. **12** Demetiriyus yana da
shaida mai kyau daga wurin kowa, har gaskiya
kanta ma ta shaide shi. Mu ma muna ba da
shaida mai kyau a kansa, ka kuma san cewa
shaidarmu gaskiya ce. **13** Ina da abubuwa da
dama da zan rubuta maka, sai dai ba na so in
yi amfani da alƙalami da inki in rubuta su. **14**
Ina fata in gan ka nan ba da daɗewa ba, za mu
kuwa yi magana fuska da fuska. Salama gare ka.
Abokai a nan suna gaishe ka. Ka gai da abokai a
can da sunansu.

Yahuda

1 Yahuda, bawan Yesu Kiristi, ɗan'uwan Yaƙub,
Zuwa ga waɗanda aka kira, waɗanda Allah
Uba yake ƙauna, waɗanda kuma Yesu Kiristi
ya kiyaye. 2 Jinƙai, salama da kuma ƙauna,
su kasance tare da ku a yalwace. 3 Abokaina
ƙaunatattu, ko da yake na yi marmari ƙwarai in
rubuta muku game da ceton nan namu, sai na
ga ya dace in rubuta, in gargaɗe ku ku tsaya
da ƙarfi cikin bangaskiya wadda aka danƙa wa
mutane masu tsarki na Allah sau ɗaya tak.
4 Na faɗa haka ne domin waɗansu mutanen
da aka rubuta hukuncinsu tun dā sun shiga
cikinku a ɓoye. Su fa marasa tsoron Allah ne.
Su ne waɗanda suka mai da alherin Allahnmu
ya zama dalilin yin fasikanci, suna kuma mūsun
Yesu Kiristi wanda shi ne Makaɗaici Mai Iko
Duka da kuma Ubangijinmu. 5 Ko da yake kun
riga kun san duk wannan, ina so in tuna muku
cewa Ubangiji ya ceci mutanensa daga Masar,
duk da haka daga baya ya hallaka waɗanda
ba su ba da gaskiya ba. 6 Haka ma mala'ikun
da ba su riƙe matsayinsu na iko ba, waɗanda
suka bar ainihin mazauninsu, su ne ya tsare a
duhu daure da dawwammamun sarƙoƙi don
hukunci ta babbar Ranan nan. (aïdios g126) 7
Haka ma Sodom da Gomorra da garuruwan da
suke kewaye da su, waɗanda su ma suka ba da
kansu ga fasikanci da muguwar sha'awar jiki,
sun zama misalin waɗanda suke shan hukuncin
madawwamiyar wuta. (aiōnios g166) 8 Haka yake
da masu mafarke-mafarken nan, gama sun
ƙazantar da jikunansu, suka ƙi bin masu mulki,
suna ɓata sunan talikan sararin sama. 9 Kai, ko
Mika'ilu babban shugaban mala'iku ma, sa'ad
da yake mūsu da Iblis game da gawar Musa, bai
yi garajen ɗora masa laifi da baƙar magana ba,
sai dai ya ce, "Ubangiji yă tsawata maka!" 10
Duk da haka mutanen nan suna maganar banza
a kan kome da ba su gane ba; kuma abubuwan
da suka fahimta bisa ga jiki, kamar dabbobi
marasa hankali, waɗannan abubuwa ne suke
hallaka su. 11 Kaitonsu! Gama sun kama hanyar
Kayinu; sun ruga a guje garin neman riba cikin
kuskure kamar Bala'am; aka kuma hallaka su
cikin tawayen Kora. 12 Waɗannan mutane sun
zama kamar ƙazanta a taronku na soyayya,
suna ta ciye-ciye a cikinku, ba kunya ba tsoro.
Su masu kiwo ne da suke ciyar da kansu kawai.
Su kamar hadari ne da babu ruwa da iska take
kori. Su kamar itatuwa ne, marasa'ya'ya da rani,
waɗanda aka tumɓuke, ko kamar itatuwan da
aka tumɓuke suka kuma mutu ƙurmus. 13 Su
kamar raƙuman ruwan teku ne masu hauka,
suna taƙama da tumbatsan kumfar kunyarsu. Su
kamar taurari ne masu yawo barkatai, waɗanda
aka ajiye mugun duhu saboda su har abada.
(aiōn g165) 14 Enok ma, wanda yake na bakwai
daga Adamu, ya yi annabci game da waɗannan
mutane cewa, "Duba, Ubangiji yana zuwa da
dubu dubban tsarkakansa 15 don yă yi wa kowa
shari'a, yă kuma hukunta duk marasa tsoron
Allah game da dukan ayyukansu na rashin
tsoron Allah da suka aikata ta hanyar rashin
tsoron Allah, da kuma dukan baƙaƙen kalmomin
da masu zunubi marasa tsoron Allah suka
faɗa game da shi." 16 Waɗannan mutane dai,
gunaguni gare su, kullum ganin laifin waɗansu
suke yi. Muguwar sha'awa ce kaɗai tunaninsu.
Sun cika da banzar magana ta yabon kansu.
Suna rudin mutane da zaƙin baki don samun
ribar kansu. 17 Amma ku abokaina ƙaunatattu,
ku tuna da abin da manzannin Ubangijinmu
Yesu Kiristi suka faɗa a dā. 18 Sun ce muku, "A
kwanakin ƙarshe za a kasance da masu ba'a
waɗanda za su bi sha'awace-sha'awacensu na
rashin tsoron Allah." 19 Waɗannan mutanen
ne, suke kawo rabe-rabe, masu bin abin da jiki
yake so, marasa Ruhu. 20 Amma ku, abokaina
ƙaunatattu, ku gina kanku cikin bangaskiyarku
mafi tsarki, ku kuma yi addu'a cikin Ruhu Mai
Tsarki. 21 Ku zauna cikin ƙaunar Allah yayinda
kuke jira jinƙan Ubangijinmu Yesu Kiristi don
yă kawo ku ga rai maɗawwami. (aiōnios g166) 22
Ku ji tausayin waɗanda suke shakka; 23 ku
cece waɗansu ta wurin fizge su daga wuta. Ga
waɗansu kuma ku ji tausayinsu, amma tare da
tsoro, har ma ku yi ƙyamar tufafin da suka ɓata
da ayyukansu na jiki. 24 To, yabo yă tabbata a
gare shi, shi wanda yake da iko yă tsare ku daga
fāɗuwa, yă kuma miƙa ku marasa laifi a gaban
ɗaukakarsa da matuƙar farin ciki. 25 Gare shi

kuma, shi da yake kaɗai Allah Mai Cetonmu, ta wurin Yesu Kiristi Ubangijinmu, bari ɗaukaka, daraja, iko da mulki, su tabbata a gare shi, tun farkon zamanai, yanzu, da har abada abadin! Amin. **(aiōn g165)**

Ru’uya ta Yohanna

1 Wahayin Yesu Kiristi, wanda Allah ya ba
shi yă nuna wa bayinsa abin da lalle zai
faru nan ba da daɗewa ba. Ya bayyana shi ta
wurin aiko da mala’ikansa zuwa ga bawansa
Yohanna, **2** wanda ya shaida dukan abin da ya
gani, wato, maganar Allah da kuma shaidar Yesu
Kiristi. **3** Mai albarka ne wanda yake karanta
waɗannan kalmomin annabci, masu albarka ne
kuma waɗanda suke jinsu, suke kuma sa abin
da aka rubuta a ciki a zuciya, domin lokaci ya
yi kusa. **4** Daga Yohanna, Zuwa ga ikkilisiyoyi
bakwai da suke a lardin Asiya. Alheri da salama
gare ku daga shi wanda yake a yanzu, wanda
yake a dā, da kuma wanda zai zo, da kuma daga
ruhohi bakwai da suke a gaban kursiyinsa, **5** da
kuma daga Yesu Kiristi, wanda yake amintaccen
shaida, ɗan farin daga tashin matattu, da kuma
mai mulkin sarakunan duniya. Gare shi wanda
yake ƙaunarmu wanda kuma ya’yantar da mu
daga zunubanmu ta wurin jininsa, **6** ya kuma
mai da mu masarauta da firistoci don mu yi wa
Allahnsa da Ubansa hidima, a gare shi ɗaukaka
da iko sun tabbata har abada abadin! Amin.
(aiōn g165) **7** “Duba, yana zuwa cikin gizagizai,
kowane ido kuwa zai gan shi, har da waɗanda
suka soke shi”; dukan mutanen duniya kuwa
“za su yi makoki dominsa.” **8** “Ni ne Alfa da
kuma Omega,” in ji Ubangiji Allah, “wanda yake
a yanzu, wanda yake a dā, da kuma wanda zai
zo, Maɗaukaki.” **9** Ni, Yohanna, ɗan’uwanku da
kuma abokin tarayyarku cikin wahala da mulki,
da kuma haƙurin jimrewa da suke namu cikin
Yesu, ina can tsibirin Fatmos saboda maganar
Allah da kuma saboda shaidar Yesu. **10** A Ranar
Ubangiji ina cikin Ruhu, sai na ji a bayana wata
babbar murya kamar ƙaho, **11** wadda ta ce,
“Rubuta a cikin naɗaɗɗen littafi abin da ka gani
ka kuma aika ta zuwa ga ikkilisiyoyi bakwai,
zuwa Afisa, Simirna, Fergamum, Tiyatira, Sardis,
Filadelfiya, da kuma Lawodiseya.” **12** Sai na juya
don in ga muryar da take magana da ni. Da na
juya kuwa sai na ga alkukan fitilu bakwai na
zinariya. **13** A tsakiyar alkukan kuwa akwai wani
“kama da ɗan mutum,” saye da rigar da ya kai
har ƙafafunsa da kuma ɗamarar zinariya daure
a ƙirjinsa. **14** Kansa da kuma gashin fari ne fat
kamar ulu, fari kamar dusar ƙanƙara, idanunsa
kuwa kamar harshen wuta. **15** Sawunsa sun
yi kamar tagullar da take haske cikin matoya,
muryarsa kuma ta yi kamar muryar ruwaye
masu gudu. **16** A hannunsa na dama ya riƙe
taurari bakwai, daga bakinsa kuwa takobi mai
kaifi biyu ya fito. Fuskarsa ta yi kamar rana
mai haskakawa da dukan haskenta. **17** Sa’ad
da na gan shi, sai na fāɗi a gabansa sai ka ce
matacce. Sai ya ɗibiya hannunsa na dama a
kaina ya ce, “Kada ka ji tsoro. Ni ne Farko da
kuma Ƙarshe. **18** Ni ne Rayayye, dā na mutu, ga
shi kuwa ina a raye har abada abadin! Ina kuma
riƙe da mabuɗan mutuwa da na Hades. **(aiōn g165,**
Hadēs g86) **19** “Saboda haka, ka rubuta abin da ka
gani, abin da yake yanzu, da abin da zai faru
nan gaba. **20** Asirin taurari bakwai da ka gani a
hannuna na dama da kuma na alkukan fitilu
bakwai na zinariya shi ne, Taurarin bakwai ɗin
nan, mala’ikun ikkilisiyoyi bakwai ne; alkukan
fitilu bakwai ɗin nan kuma ikkilisiyoyi bakwai
ne.

2 “Zuwa ga mala’ikan ikkilisiya a Afisa, ka
rubuta, Waɗannan su ne kalmomi na wannan
wanda yake riƙe da taurari bakwai a hannunsa
na dama yana kuma tafiya a tsakanin alkukan
fitilu bakwai na zinariya. **2** Na san ayyukanka,
faman aikinka da daurewarka. Na san cewa ba
ka iya haƙuri da mugayen mutane, ka gwada
waɗanda suke cewa su manzanni ne, alhali
kuwa ba haka ba ne, ka kuwa tarar cewa su na
ƙarya ne. **3** Kai kam ka daure ka kuma jimre da
wahala saboda sunana, ba ka kuwa gaji ba. **4**
Duk da haka ina riƙe da wannan game da kai.
Ka watsar da ƙaunarka ta farko. **5** Ka tuna da
matsayinka a dā kafin ka fāɗi! Ka tuba ka kuma
yi ayyukan da ka yi da fari. In ba ka tuba ba,
zan zo wajenka in ɗauke wurin ajiye fitilanka
daga inda yake. **6** Sai dai kana da wannan abu
mai kyau. Ka ƙi ayyukan Nikolaitawa da ni ma
nake ƙi. **7** Duk mai kunnen ji, yă ji abin da
Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci
nasara, zan ba shi ikon ci daga itacen rai, da
yake cikin aljannar Allah. **8** “Zuwa ga mala’ikan

ikkilisiya a Simirna, ka rubuta, Waɗannan su
ne kalmomin wannan da yake na Farko da na
Ƙarshe, wanda ya mutu ya kuma sāke tashi da
rai. 9 Na san wahalarka da kuma talaucinka,
duk da haka kai mai arziki ne! Na san ɓata suna
da waɗannan suke yi maka waɗannan da suke
cewa su Yahudawa ne alhali kuwa ba haka ba
ne, su dai majami'ar Shaiɗan ne. 10 Kada ka ji
tsoron wahalar da kake gab da sha. Ina gaya
maka, Iblis zai sa waɗansunku a kurkuku don
yă gwada ku. Za ku sha tsanani na kwana goma.
Ka yi aminci ko da za a kashe ka, ni kuwa zan
ba ka rawanin rai. 11 Duk mai kunnen ji, yă ji
abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. Duk
wanda ya ci nasara mutuwa ta biyu ba za tă
cuce shi ba ko kaɗan. 12 "Zuwa ga mala'ikan
ikkilisiya a Fergamum, ka rubuta, Waɗannan
su ne kalmomin wannan wanda yake da takobi
mai kaifi biyu. 13 Na san inda kake da zama,
inda Shaiɗan yana da gadon sarautarsa. Duk da
haka ka riƙe sunana da gaske. Ba ka yi mūsun
bangaskiyarka gare ni ba, har ma a kwanakin
Antifas, amintaccen mashaidina, wanda aka
kashe a birninku, inda Shaiɗan yake zama.
14 Duk da haka, ina da abubuwa kima game
da kai. Kana da mutane a can waɗanda suke
riƙe da koyarwar Bala'am, wanda ya koya wa
Balak yă ja hankalin Isra'ilawa su yi zunubi
ta wurin cin abincin da aka miƙa wa gumaka
hadaya, su kuma yi fasikanci. 15 Haka ma kana
da waɗanda suke riƙe da koyarwar Nikolaitawa.
16 Saboda haka ka tuba! In ba haka ba, zan zo
wajenka ba da daɗewa ba in yaƙe su da takobin
bakina. 17 Duk mai kunnen ji, yă ji abin da
Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. Duk wanda ya ci
nasara zan ba shi kaɗan daga cikin ɓoyayyiyar
Manna. Zan kuma ba shi farin dutse tare da
sabon suna a rubuce a bisansa, sananne kawai
ga mai karɓan dutsen. 18 "Zuwa ga mala'ikan
ikkilisiya a Tiyatira, ka rubuta, Waɗannan su
ne kalmomin Ɗan Allah, wanda idanunsa suna
kama da harshen wuta wanda kuma ƙafafunsa
suna kama da tagullar da aka goge. 19 Na
san ayyukanka, ƙaunarka da bangaskiyarka,
hidimarka da daurewarka, kuma cewa kana yin
abubuwa a yanzu fiye da abin da ka yi da farko.
20 Duk da haka, ina da wannan game da kai.
Kana haƙuri da matan nan Yezebel, wadda take
kira kanta annabiya. Ta wurin koyarwarta tana
ɓad da bayina ga yin fasikanci suka kuma ci
abincin da aka miƙa wa gumaka. 21 Na ba ta
lokaci tă tuba daga fasikancinta, amma ba ta
da niyya. 22 Don haka zan jefa ta a kan gadon
wahala, zan kuma sa waɗanda suke zina da ita,
su sha azaba ƙwarai, sai dai in sun tuba daga
hanyoyinta. 23 Zan kashe'ya'yanta. Sa'an nan
dukan ikkilisiyoyi za su san cewa ni ne mai
bincika zukata da tunani, zan kuwa sāka wa
kowannenku gwargwadon ayyukansa. 24 Yanzu,
ina ce wa sauranku da kuke a Tiyatira, ku da
ba ku riƙe da koyarwarta ba kuma ba ku koyi
abin da suke kira zurfafan asiran Shaiɗan, 'Ba
zan ƙara muku wani nauyi ba. 25 Sai dai ku riƙe
abin da kuke da shi har sai na zo.' 26 Gare shi
wanda ya ci nasara ya kuma aikata nufina har
ƙarshe, zan ba shi iko a kan al'ummai. 27 'Zai
yi mulki a kansu da sandar sarauta ta ƙarfe,
zai farfashe su, kamar tukwanen yumɓu'kamar
yadda na karɓi iko daga Ubana. 28 Zan kuma ba
shi tauraron asubahi. 29 Duk mai kunnen ji, yă
ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi.

3 "Zuwa ga mala'ikan ikkilisiya a Sardis, ka
rubuta, Waɗannan su ne kalmomi, na wanda
yake riƙe da ruhohi bakwai na Allah da kuma
taurari bakwai. Na san ayyukanka; ana ganinka
kamar rayayye, amma kai matacce ne. 2 Ka
farka! Ka ƙarfafa abin da ya rage wanda kuma
yake bakin mutuwa, don ban ga ayyukanka
cikakke ne ba a gaban Allahna. 3 Saboda haka,
ka tuna fa, abin da ka karɓa ka kuma ji; ka yi
biyayya da shi, ka kuma tuba. Amma in ba ka
farka ba, zan zo kamar ɓarawo, ba kuwa za ka
san lokacin da zan zo maka ba. 4 Duk da haka
kana da mutane kima cikin Sardis waɗanda
ba su ɓata tufafinsu ba. Za su yi tafiya tare da
ni, saye da fararen tufafi, don sun cancanta. 5
Wanda ya ci nasara, kamar su, za a sanya masa
fararen tufafi. Ba zan taɓa share sunansa daga
cikin littafin rai ba, sai dai zan shaida sunansa a
gaban Ubana da mala'ikunsa. 6 Duk mai kunnen
ji, yă ji abin da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. 7
"Zuwa ga mala'ikan ikkilisiya a Filadelfiya, ka
rubuta, Waɗannan su ne kalmomi, na wanda

yake mai tsarki da kuma gaskiya, wanda yake
riƙe da mabudĩn Dawuda. Abin da ya buɗe
ba mai rufewa, abin da kuma ya rufe ba mai
buɗewa. 8 Na san ayyukanka. Duba, na sa
a gabanka buɗaɗɗen ƙofa wadda ba mai iya
rufewa. Na san cewa kana da ɗan ƙarfi, duk da
haka ka kiyaye maganata ba ka kuwa yi mūsun
sunana ba. 9 Zan sa waɗanda suke na majami'ar
Shaiɗan, waɗanda suke cewa su Yahudawa ne
alhali kuwa ba haka ba ne, sai dai maƙaryata,
zan sa su zo su fādĩ a ƙasa a gabanka su kuma
shaida cewa na ƙaunace ka. 10 Da yake ka kiyaye
umarnina ta wurin jimrewa, ni ma zan tsare ka
daga lokacin nan na gwaji wanda zai zo bisan
dukan duniya don a gwada waɗanda suke zama
a duniya. 11 Ina zuwa ba da daɗewa ba. Ka riƙe
abin da kake da shi, don kada wani ya karɓe
rawaninka. 12 Duk wanda ya ci nasara zan mai
da shi ginshiƙi a haikalin Allahna. Ba kuwa
zai sāke barin wurin ba. Zan rubuta a kansa
sunan Allahna da kuma sunan birnin Allahna,
sabuwar Urushalima, wadda take saukowa daga
sama daga Allahna; ni kuma zan rubuta a kansa
sabon sunana. 13 Duk mai kunnen ji, yă ji abin
da Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi. 14 "Zuwa ga
mala'ikan ikkilisiya a Lawodiseya, ka rubuta,
Waɗannan su ne kalmomina Amin, amintaccen
mashaidi mai gaskiya, da kuma mai mulkin
halittar Allah. 15 Na san ayyukanka, ba ka da
sanyi ba ka kuma da zafi. Na so da kai ɗaya ne
daga ciki, ko sanyi, ko zafi! 16 Amma domin
kana tsaka-tsaka ba zafi ba, ba kuma sanyi
ba, ina dab da tofar da kai daga bakina. 17 Ka
ce, 'Ina da arziki; na sami dukiya ba na kuma
bukatar kome.' Amma ba ka gane ba cewa kai
matsiyaci ne, abin tausayi, matalauci, makaho
kana kuma tsirara. 18 Na shawarce ka ka sayi
zinariyar da aka tace cikin wuta daga gare ni,
don ka yi arziki; da fararen tufafi ka sa, don
ka rufe kunyar tsirancinka; da kuma maganin
ido ka sa a idanunka, don ka gani. 19 Waɗanda
nake ƙauna su nake tsawata wa, nake kuma
horo. Saboda haka ka yi himma ka tuba. 20 Ga
ni! Ina tsaye a bakin ƙofa, ina ƙwanƙwasawa.
Duk wanda ya ji muryata ya kuma buɗe ƙofar,
zan shiga in kuma ci tare da shi, shi kuma tare
da ni. 21 Duk wanda ya ci nasara, zan ba shi
ikon zama tare da ni a kursiyina, kamar yadda
na ci nasara, kuma ina zaune tare da Ubana a
kursiyinsa. 22 Duk mai kunnen ji, yă ji abin da
Ruhu yake faɗa wa ikkilisiyoyi."

4 Bayan wannan sai na duba, a can kuma a
gabana ga ƙofa a buɗe a sama. Sai muryar da
na ji da fari da take magana da ni mai kama da
busar ƙaho ta ce, "Hauro nan, zan kuma nuna
maka abin da lalle zai faru bayan wannan."
2 Nan da nan sai ga ni cikin Ruhu, a can a
gabana kuwa ga kursiyi a cikin sama da wani
zaune a kansa. 3 Wannan mai zama a can kuwa
yana da kamannin dutsen yasfa da karneliya.
Bakan gizo, mai kama da zumurrudu, ya kewaye
kursiyin. 4 Kewaye da kursiyin kuwa akwai
waɗansu kursiyoyi ashirin da huɗu, zaune a
kansu kuwa dattawa ashirin da huɗu ne. Suna
saye da fararen tufafi suna kuma da rawanin
zinariya a kawunansu. 5 Daga kursiyin hasken
walƙiya yana ta fitowa, da ƙararraki da kuma
tsawa. A gaban kursiyin, fitilu bakwai suna
ci. Waɗannan ne ruhohi bakwai na Allah. 6
Haka kuma a gaban kursiyin akwai wani abu
mai kama da tekun gilashi, yana ƙyalli kamar
madubi. A tsakiya kuwa, kewaye da kursiyin,
akwai halittu huɗu masu rai, cike kuma suna da
idanu gaba da baya. 7 Halitta ta fari tana kama
da zaki, ta biyun kuwa tana kama da bijimi, ta
ukun kuma tana da fuska kamar ta mutum, ta
huɗun kuma tana kama da gaggafa mai tashi
sama. 8 Kowace a cikin halittu huɗu masu rai dĩn
nan tana da fikafikai guda shida, tana kuma cike
da idanu a ko'ina, har ma ƙarƙashin fikafikanta.
Dare da rana ba sa fasa cewa, 9 Duk lokacin
da halittu masu ran nan suka rera ɗaukaka,
girma da kuma godiya ga wannan wanda yake
zaune a kan kursiyin da kuma wanda yake mai
rai har abada abadin, (aiōn g165) 10 sai dattawa
ashirin da huɗun nan su fādĩ a ƙasa a gaban
wannan wanda yake zaune a kursiyin, su yi
sujada wa wannan wanda yake da rai har abada
abadin. Sukan ajiye rawaninsu a gaban kursiyin
suna cewa, (aiōn g165) 11 "Ya Ubangijinmu da
Allahnmu, ka cancanci ɗaukaka da girma da
iko, domin ka halicci dukan abubuwa, kuma

ta wurin nufinka aka halicce su suka kuma
kasance.”

5 Sa’an nan na ga a hannun damar wannan
wanda yake zaune a kursiyin naɗaɗɗen littafi
da rubutu a ciki da wajensa an kuma hatimce
shi da hatimai bakwai. 2 Na kuma ga wani
babban mala’ika yana shela da babbar murya
cewa, “Wa ya cancanta yă ɓalle hatiman nan
yă kuma buɗe naɗaɗɗen littafin?” 3 Amma ba
wani a sama ko a ƙasa ko a ƙarƙashin ƙasan
da ya iya buɗe naɗaɗɗen littafin ko ma yă
duba cikinsa. 4 Na yi ta kuka domin ba a iya
samun wanda ya cancanta yă buɗe naɗaɗɗen
littafin ko yă duba cikinsa ba. 5 Sai ɗaya daga
cikin dattawan ya ce mini, “Kada ka yi kuka!
Duba, Zakin kabilar Yahuda, da kuma Tushen
Dawuda ya ci nasara. Ya iya buɗe naɗaɗɗen
littafin da hatimansa bakwai.” 6 Sa’an nan na
ga Ɗan Rago, yana kamar an yanka, tsaye a
tsakiyar kursiyin, halittu huɗun nan masu rai
da kuma dattawan an sun kewaye shi. Yana da
ƙahoni bakwai da idanu bakwai, waɗanda suke
ruhohi bakwai na Allah da aka aika cikin dukan
duniya. 7 Ya zo ya karɓi naɗaɗɗen littafin daga
hannun dama na wannan wanda yake zaune a
kursiyin. 8 Bayan ya karɓa, sai halittu huɗun
nan masu rai da kuma dattawan nan ashirin
da huɗu suka fāɗi ƙasa a gaban Ɗan Ragon.
Kowannensu yana da garaya kuma suna riƙe
da kaskon zinariya cike da turare, waɗanda
suke addu’o’in tsarkaka. 9 Suka rera sabuwar
waƙa, “Ka cancanci ka karɓi naɗaɗɗen littafin
ka kuma buɗe hatimansa, domin an kashe ka,
da jininka kuma ka sayi mutane wa Allah, daga
kowace kabila da harshe da mutane da kuma
al’umma. 10 Ka mai da su masarauta da kuma
firistoci, don su yi wa Allahnmu hidima, kuma
za su yi mulki a duniya.” 11 Sai na duba na kuma
ji muryar mala’iku masu yawa, yawansu kuwa
ya kai dubu dubbai, da kuma dubu goma sau
dubu goma. Suka kewaye kursiyin da halittu
huɗun nan masu rai da kuma dattawan nan.
12 Da babbar murya suka rera, “Macancanci
ne Ɗan Ragon nan da aka kashe, don yă sami
iko da wadata da hikima da ƙarfi da girma da
ɗaukaka da kuma yabo!” 13 Sa’an nan na ji
kowace halitta a sama da ƙasa da ƙarƙashin
ƙasa da kuma bisan teku, da kome da yake
cikinsu yana rerawa, “Gare shi mai zama a kan
kursiyin da kuma ga Ɗan Ragon yabo da girma
da ɗaukaka da iko, (aiōn g165) 14 Sai halittu huɗun
nan masu rai suka ce, “Amin”, dattawan kuma
suka fāɗi suka yi sujada.

6 Na kalli yayinda Ɗan Ragon ya buɗe hatimin
farko na hatimai bakwai ɗin nan. Sai na ji
ɗaya daga cikin halittu huɗun nan masu rai ya
yi magana da murya mai kama da tsawa ya ce,
“Zo!” 2 Na duba, can kuwa a gabana ga wani
farin doki! Mai hawansa yana riƙe da baka, aka
kuma ba shi rawani, ya yi sukuwa ya fito kamar
mai nasara da ya kutsa don nasara. 3 Sa’ad da
Ɗan Ragon ya buɗe hatimi na biyun, sai na ji
halitta mai rai na biyu ya ce, “Zo!” 4 Sai wani
doki ya fito, ja wur. Aka ba wa mai hawansa
iko yă ɗauke salama daga duniya yă kuma sa
mutane su kashe juna. Aka ba shi babban takobi.
5 Sa’ad da Ɗan Ragon ya buɗe hatimi na uku, sai
na ji halitta mai rai na uku ya ce, “Zo!” Na duba,
can a gabana kuwa ga wani baƙin doki! Mai
hawansa yana riƙe da abubuwan awo guda biyu
a hannunsa. 6 Sai na ji wani abu mai ƙara kamar
wata murya a tsakiyar halittu huɗun nan masu
rai tana cewa, “Kwatan alkama don albashin
aikin yini, da kuma kwata uku na sha’ir don
albashin yini guda, kada kuwa ka ɓata man da
ruwan inabi!” 7 Sa’ad da Ɗan Ragon ya buɗe
hatimi na huɗu, sai na ji muryar halitta mai rai
na huɗu ya ce, “Zo!” 8 Na duba, can a gabana
kuwa ga ƙodaɗɗen doki! An ba wa mai hawansa
suna Mutuwa, Hades kuwa yana biye da shi. Aka
ba su iko a kan kashi ɗaya bisa huɗu na duniya
don su yi kisa da takobi, yunwa da annoba,
har ma da namomin jeji na duniya. (Hadēs g86) 9
Sa’ad da ya buɗe hatimi na biyar, sai na ga a
ƙarƙashin bagaden rayukan waɗanda aka kashe
saboda maganar Allah da kuma shaidar da suka
yi. 10 Suka yi kira da babbar murya suka ce, “Ya
Ubangiji Mai Iko Duka, Mai Tsarki da kuma Mai
Gaskiya, sai yaushe za ka shari’anta mazaunan
duniya ka kuma ɗauki mana fansar jininmu?” 11
Sai aka ba wa kowannensu farin riga, aka kuma
faɗa musu su ɗan jira kaɗan sai an cika adadin

abokansu masu hidima da kuma'yan'uwansu
waɗanda za a kashe kamar yadda su ma aka
kashe su. 12 Ina kallo yayinda ya buɗe hatimi
na shida. Sai aka yi babban girgizar ƙasa. Rana
ta zama baƙa kamar gwado na gashin akuya,
wata kuma gaba ɗaya ya zama ja wur kamar
jini, 13 taurarin sararin sama suka fāffādì a
ƙasa, kamar yadda ɗanyun'ya'yan ɓaure suke
fāɗuwa daga itacen ɓaure sa'ad da iska mai ƙarfi
ta jijjiga shi. 14 Sararin sama kuwa ya janye
kamar naɗaɗɗen littafi, ya yi ta naɗewa, aka
kuma kawar da kowane dutse da kowane tsibiri
daga wurinsa. 15 Sa'an nan sarakunan duniya,
hakimai, jarumawa, masu arziki, masu ƙarfi,
da kowane bawa da kuma kowane'yantacce ya
ɓoye a cikin koguna da kuma cikin duwatsun
tsaunuka. 16 Suka kira duwatsu da tsaunuka
suna cewa, "Ku fādì a kanmu ku kuma ɓoye mu
daga fuskar wannan mai zama a kan kursiyi da
kuma daga fushin Ɗan Ragon nan! 17 Gama
babbar ranar fushinsu ta zo, wa kuwa zai iya
tsayawa?"

7 Bayan wannan, na ga mala'iku huɗu, a tsaye
a kusurwoyi huɗu na duniya, suna tsare
iskoki huɗu na duniya, domin su hana wani iska
hurawa a bisan ƙasa ko a bisan teku ko a bisa
wani itace. 2 Sai na ga wani mala'ika yana zuwa
daga gabas, yana da hatimin Allah mai rai. Ya yi
kira da babbar murya wa mala'ikun nan huɗu
da aka ba su iko su cuci ƙasa da teku ya ce, 3
"Kada ku cuci ƙasa ko teku ko kuma itatuwa
sai bayan mun sa hatimi a goshin dukan bayin
Allahnmu." 4 Sai na ji yawan waɗanda aka sa
musu hatimi. Su 144,000 daga dukan kabilan
Isra'ila. 5 Daga kabilar Yahuda mutum 12,000
ne aka sa musu hatimin, daga kabilar Ruben
mutum 12,000, daga kabilar Gad mutum 12,000,
6 daga kabilar Asher mutum 12,000, daga kabilar
Naftali mutum 12,000, daga kabilar Manasse
mutum 12,000, 7 daga kabilar Simeyon mutum
12,000, daga kabilar Lawi mutum 12,000, daga
kabilar Issakar mutum 12,000, 8 daga kabilar
Zebulun mutum 12,000, daga kabilar Yusuf
mutum 12,000, daga kabilar Benyamin mutum
12,000. 9 Bayan wannan sai na duba, can a
gabana kuwa ga wani taro mai girma, wanda ba
mai iya ƙirgawa, daga kowace al'umma, kabila,
mutane da kuma harshe, suna tsaye a gaban
kursiyin da kuma gaban Ɗan Ragon nan. Suna
saye da fararen tufafi suna kuma riƙe da rassan
dabino a hannuwansu. 10 Suka tā da murya da
ƙarfi suna cewa, "Ceto na Allahnmu ne, wanda
yake zaune a bisan kursiyi, da kuma na Ɗan
Ragon." 11 Dukan mala'iku suna tsaye kewaye
da kursiyin da kuma kewaye da dattawan tare
da halittu huɗun nan masu rai. Suka fādì da
fuskokinsu ƙasa a gaban kursiyin suka kuma yi
wa Allah sujada, 12 suna cewa, "Amin! Yabo da
ɗaukaka, da hikima da godiya da girma da iko
da ƙarfi sun tabbata ga Allahnmu har abada
abadin. Amin!" (aiōn g165) 13 Sai ɗaya daga cikin
dattawan ya tambaye ni ya ce, "Waɗannan da
suke saye da fararen tufafi su wane ne, daga ina
kuma suka fito?" 14 Na amsa na ce, "Ranka yă
daɗe, kai ka sani." Sai ya ce, "Waɗannan su ne
waɗanda suka fito daga matsananciyar wahala;
sun wanke tufafinsu suka kuma mai da su farare
da jinin Ɗan Ragon nan. 15 Saboda haka, "suna
a gaban kursiyin Allah suna masa hidima dare
da rana a cikin haikalinsa; kuma wannan mai
zaune a kursiyin zai shimfiɗa tentinsa a bisansu.
16 'Ba za su sāke jin yunwa ba; ba za su kuma
sāke jin ƙishirwa ba. Rana ba za tă buga su ba,'
ko kuma kowane irin zafin ƙuna. 17 Gama Ɗan
Ragon da yake a tsakiyar kursiyin zai zama
makiyayinsu; 'zai bi da su zuwa ga maɓulɓular
ruwan rai.' 'Allah kuwa zai share dukan hawaye
daga idanunsu.'"

8 Sa'ad da ya buɗe hatimi na bakwai, sai aka
yi shiru a sama na kusan rabin sa'a. 2 Sai na
ga mala'iku bakwai da suke tsayawa a gaban
Allah, a gare su kuwa aka ba da ƙahoni bakwai.
3 Wani mala'ika, da yake da kaskon zinariyar
da ake zuba turare, ya zo ya tsaya kusa da
bagaden. Aka ba shi turare da yawa don yă
miƙa tare da addu'o'in dukan tsarkaka a bisa
bagaden zinariya a gaban kursiyin. 4 Hayaƙin
turaren tare da addu'o'in tsarkaka, suka hau
zuwa gaban Allah daga hannun mala'ikan. 5 Sai
mala'ikan ya ɗauki kaskon, ya cika shi da wuta
daga bagaden, ya kuma wurga shi bisan duniya;
sai aka yi ta yin tsawa, ƙararraki, walƙiya, da

kuma girgizar ƙasa. 6 Sai mala'iku bakwai dĩn
nan da suke da ƙahoni bakwai suka shirya don
su busa su. 7 Mala'ika na fari ya busa ƙahonsa,
sai ga ƙanƙara da wuta haɗe da jini, aka kuma
wurga su bisan duniya. Kashi ɗaya bisa uku na
duniya ya ƙone, kashi ɗaya bisa uku na itatuwa
suka ƙone, dukan ɗanyar ciyawa kuma ta ƙone.
8 Mala'ika na biyu ya busa ƙahonsa, sai ga wani
abu kamar babban dutse mai cin wuta, aka jefa
cikin teku. Kashi ɗaya bisa uku na teku ya zama
jini, 9 kashi ɗaya bisa uku na halittu masu rai
da suke cikin tekun suka mutu, kashi ɗaya bisa
uku kuma na jiragen ruwa kuma suka hallaka.
10 Mala'ika na uku ya busa ƙahonsa, sai wani
babban tauraro mai cin wuta kamar toci, ya
fãdĩ daga sararin sama, a kan kashi ɗaya bisa
uku na koguna da kuma a bisa maɓulɓulan
ruwa 11 sunan tauraron kuwa Maɗaci. Kashi
ɗaya bisa uku na ruwaye ya zama mai ɗaci,
mutane da yawa kuma suka mutu saboda shan
ruwan, don ɗacinsa. 12 Mala'ika na huɗu ya
busa ƙahonsa, sai aka bugi kashi ɗaya bisa uku
na rana, kashi ɗaya bisa uku na wata, da kashi
ɗaya bisa uku na taurari, har kashi ɗaya bisa
uku nasu ya duhunta. Kashi ɗaya bisa uku na
yini ya kasance babu haske, haka ma kashi ɗaya
bisan uku na dare. 13 Yayinda nake kallo, sai
na ji gaggafar da take tashi sama a tsakiyar
sararin sama ta yi kira da babbar murya ta ce,
"Kaito! Kaito! Kaiton mazaunan duniya, in an yi
busan sauran ƙahonin da mala'ikun nan uku
suke shirin busawa!"

9 Mala'ika na biyar ya busa ƙahonsa, sai na
ga tauraron da ya fãɗo duniya daga sararin
sama. Aka ba wa tauraron mabudĩn ramin Abis.
(Abyssos g12) 2 Da ya buɗe Abis dĩn, sai hayaƙi
ya taso daga cikin kamar hayaƙin matoya mai
girma. Hayaƙin nan daga Abis ya duhunta rana
da sararin sama. (Abyssos g12) 3 Daga cikin hayaƙin
kuwa fãri suka fito zuwa cikin duniya aka kuma
ba su iko irin na kunaman duniya. 4 Aka faɗa
musu kada su yi wa ciyawa na duniya lahani ko
wani tsiro ko itace, sai dai su yi wa mutanen da
ba su da hatimin Allah a goshinsu kaɗai lahani.
5 Ba a ba su iko su kashe su ba, sai dai su ba
su azaba na watanni biyar. Azabar da suka sha
kuwa ya yi kamar ta harbin kunama sa'ad da
ta harbi mutum. 6 Cikin waɗannan kwanakin
mutane za su nemi mutuwa, amma ba za su
samu ba; za su yi marmarin mutuwa, amma
mutuwa za tã ɓace musu. 7 Kamannin fãrin nan
kuwa yana kama da dawakan da aka shirya don
yaƙi. A kawunansu kuwa da wani abu da ya yi
kamar rawanin zinariya, fuskokinsu kuma sun
yi kamar fuskokin mutane. 8 Gashin kansu ya yi
kamar gashin kan mata, haƙoransu kuma sun
yi kamar haƙoran zakoki. 9 Suna da sulkuna
kamar sulkunan ƙarfe, ƙarar fikafikansu kuma
ta yi kamar motsin dawakai da kekunan yaƙi
masu yawa da suke rugawa zuwa yaƙi. 10 Suna
da wutsiyoyi da ƙari kamar kunamai, kuma a
wutsiyoyinsu suna da iko su ba wa mutane azaba
na wata biyar. 11 Suna da sarkin da yake mulki
a bisansu wanda yake mala'ikan Abis, wanda
sunansa a harshen Yahudawa shi ne Abaddon,
da harshen Hellenawa kuwa shi ne, Afolliyon.
(Abyssos g12) 12 Bala'i na fari ya wuce, sauran
bala'i biyu suna nan zuwa. 13 Mala'ika na shida
ya busa ƙahonsa, sai na ji murya tana fitowa
daga ƙahonin bagaden zinariya da suke a gaban
Allah. 14 Ta ce wa mala'ika na shida da yake da
ƙahon, "Ka saki mala'iku huɗun nan da suke a
daure a babban kogin Yuferites." 15 Mala'iku
huɗun nan kuwa da aka shirya musamman don
wannan sa'a da kuma don wannan rana da wata
da kuma shekara aka sake su domin su kashe
kashi ɗaya bisa uku na'yan Adam. 16 Yawan
rundunan masu hawan dawakan nan mutum
miliyon ɗari biyu ne. Na ji adadinsu. 17 Dawakai
da masu hawansu da na gani cikin wahayina sun
yi kamar. Sulkunansu ja wur ne, baƙin shudĩ,
da kuma rawaya kamar farar wuta. Kawunan
dawakan sun yi kamar kawunan zakoki, daga
bakunansu kuwa wuta, hayaƙi, da farar wuta
suna fitowa. 18 Aka kashe kashi ɗaya bisa uku
na'yan Adam da annobai uku na wuta, hayaƙi
da farar wuta da suka fito daga bakunansu. 19
Ƙarfin dawakan nan kuwa yana a bakunansu da
wutsiyoyinsu; gama wutsiyoyinsu suna kama
da macizai masu kawuna, da wutsiyoyin ne
kuma suke yi wa mutane rauni. 20 Sauran'yan
Adam da ba a kashe ta wajen waɗannan annobai
ba kuwa har wa yau ba su tuba daga aikin

hannuwansu ba; ba su daina bauta wa aljanu,
da gumakan zinariya, azurfa, tagulla, dutse da
na itace, gumakan da ba sa iya gani ko ji ko
tafiya ba. 21 Ba su kuma tuba daga kisankansu,
sihirinsu, fasikancinsu ko kuma daga sace-
sacensu ba.

10 Sai na ga wani babban mala'ika yana
saukowa daga sama. An lulluɓe shi da
girgije, bakan gizo kuma yana kansa; fuskarsa
tana kama da rana, ƙafafunsa kuma suna kama
da ginshiƙan wuta. 2 Yana riƙe da ɗan ƙaramin
naɗaɗɗen littafi, wanda yake a buɗe a hannunsa.
Ya kafa ƙafarsa ta dama a kan teku ƙafarsa ta
hagu kuma a kan ƙasa, 3 ya kuma yi ihu da ƙarfi
kamar rurin zaki. Da ya yi ihun, sai muryoyin
tsawan nan bakwai suka yi magana. 4 Sa'ad da
tsawan nan bakwai kuwa suka yi magana, ina
dab da rubutawa; amma na ji wata murya daga
sama ta ce, "Rufe abin da tsawan nan bakwai
suka faɗa kada ka rubuta." 5 Sai mala'ikan
da na gani na tsaye a teku da ƙasa ya ɗaga
hannunsa na dama sama. 6 Ya kuma yi rantsuwa
da wannan wanda yake raye har abada abadin,
wanda ya halicci sammai da dukan abin da yake
cikinsu, duniya da dukan abin da yake cikinta,
da kuma teku da dukan abin da yake cikinsa, ya
kuma ce, "Babu sauran jinkiri! (aiōn g165) 7 Amma
a ranakun da mala'ika na bakwai na dab da busa
ƙahonsa, za a cika asirin Allah, kamar yadda
ya sanar wa bayinsa annabawa." 8 Sai muryar
da na ji daga sama ta sāke magana da ni ta ce,
"Tafi, ka karɓi naɗaɗɗen littafin da yake a buɗe
a hannun mala'ikan da yake tsaye bisa teku da
ƙasa." 9 Sai na je wajen mala'ikan na ce masa
yă ba ni ƙaramin naɗaɗɗen littafin. Ya ce mini,
"Karɓa ka ci. Zai sa cikinka yă yi tsami, amma 'a
bakinka zai zama da zaƙi kamar zuma.'" 10 Na
karɓi ƙaramin naɗaɗɗen littafin daga hannun
mala'ikan na kuma ci. Ya yi zaƙi kamar zuma a
bakina, amma sa'ad da na cinye, cikina ya yi
tsami. 11 Sa'an nan aka ce mini, "Dole ne ka
sāke yin annabci game da mutane masu yawa,
al'ummai, harsuna da kuma sarakuna."

11 Aka ba ni ƙara kamar sandan awo aka kuma
ce mini, "Tafi ka auna haikalin Allah da
bagaden, ka kuma ƙirga waɗanda suke sujada a
can. 2 Sai dai kada ka haɗa da harabar waje; kada
ka auna ta, domin an ba da ita ga Al'ummai.
Za su tattaka birni mai tsarki har watanni 42.
3 Zan kuma ba wa shaiduna nan biyu iko, za
su kuwa yi annabci na kwanaki 1,260, saye da
gwadon makoki." 4 Waɗannan su ne itatuwan
zaitun biyu da kuma alkukai biyu da suke tsaye
a gaban Ubangijin duniya. 5 Duk wanda ya yi
ƙoƙari yin musu lahani, wuta za tă fito daga
bakunansu ta cinye abokan gābansu. Haka ne
duk mai niyyar yin musu lahani zai mutu. 6
Waɗannan mutane suna da iko su kulle sararin
sama don kada a yi ruwan sama a lokacin da
suke annabci; suna kuma da iko su juye ruwaye
su zama jini su kuma bugi duniya da kowace
irin annoba a duk lokacin da suke so. 7 To, da
suka gama shaidarsu, dabbar da takan fito daga
Abis za tă kai musu hari, tă kuwa sha ƙarfinsu tă
kuma kashe su. (Abyssos g12) 8 Gawawwakinsu za
su kasance a kwance a titin babban birni, wanda
a misalce ake kira Sodom da Masar, inda kuma
aka gicciye Ubangijinsu. 9 Kwana uku da rabi
mutane daga kowace jama'a, kabila, harshe da
kuma al'umma za su yi ta kallon gawawwakinsu
su kuma ƙi binne su. 10 Mazaunan duniya za su
ƙyaface su kuma yi biki ta wurin aika kyautai
wa juna, domin waɗannan annabawan nan biyu
ne suka azabtar da mazaunan duniya. 11 Amma
bayan kwana uku da rabi ɗin numfashin rai
daga Allah ya shige su, suka kuwa tashi tsaye,
tsoro kuma ya kama waɗanda suka gan su. 12 Sai
suka ji wata babbar murya daga sama tana ce
musu, "Ku hauro nan." Suka kuwa haura zuwa
sama cikin girgije, yayinda abokan gābansu
suna kallo. 13 A wannan sa'a aka yi wata babbar
girgizar ƙasa kashi ɗaya bisa goma kuma na
birnin ya rushe. Aka kashe mutane dubu bakwai
a girgizar ƙasar, waɗanda suka tsira kuwa suka
ji tsoro suka ɗaukaka Allah na sama. 14 Kaito
na biyu ya wuce; kaito na uku yana zuwa ba
da daɗewa ba. 15 Mala'ika na bakwai ya busa
ƙahonsa, sai aka ji muryoyi masu ƙarfi a sama
da suka ce, "Mulkin duniya ya zama mulkin
Ubangijinmu da na Kiristinsa, zai kuwa yi mulki
har abada abadin." (aiōn g165) 16 Sai dattawan nan
ashirin da huɗu da suke zaune a kursiyoyinsu a

gaban Allah, suka fādī da fuskokinsu a ƙasa suka
kuma yi wa Allah sujada, 17 suna cewa, "Muna
maka godiya ya Ubangiji Allah, Maɗaukaki,
wanda yake a yanzu, shi ne kuma a dā, domin
ka karɓi ikonka mai girma ka kuma fara mulki.
18 Al'ummai suka yi fushi; fushinka kuwa ya
zo. Lokaci ya yi don a shari'anta matattu, da
kuma don sākawa wa bayinka annabawa da
tsarkakanka da kuma su waɗanda suke girmama
sunanka, ƙarami da babba, don kuma hallakar
da waɗanda suka hallaka duniya." 19 Sa'an nan
aka buɗe haikalin Allah da yake a sama, kuma a
cikin haikalinsa aka ga akwatin alkawarinsa.
Sai kuwa ga walƙiya, ƙararraki, tsawa, girgizar
ƙasa, da kuma ƙanƙara masu girma.

12 Babbar alama mai banmamaki ta bayyana
a sama, mace tana lulluɓe da rana, da kuma
wata a ƙarƙashin sawunta, akwai kuma rawani
mai taurari goma sha biyu a kanta. 2 Tana
da ciki ta kuma yi kuka mai zafi yayinda take
gab da haihuwa. 3 Sai wata alama ta bayyana
a sama, wani babban jan maciji mai kawuna
bakwai da ƙahoni goma da rawani bakwai a kan
kawunansa. 4 Wutsiyarsa ta share kashi ɗaya
bisa uku na taurari daga sararin sama ta kuma
zubar da su ƙasa. Ƙaton jan macijin ya tsaya
a gaban macen wadda take gab da haihuwa,
don yă cinye ɗanta nan take bayan an haife
shi. 5 Ta haifi ɗa, namiji, wanda zai yi mulkin
dukan al'ummai da sandar ƙarfe. Aka fyauce
ɗanta zuwa wurin Allah da kuma kursiyinsa.
6 Sai macen ta gudu zuwa hamada zuwa inda
Allah ya shirya dominta, inda za a lura da ita
har kwana 1,260. 7 Aka kuwa yi yaƙi a sama.
Mika'ilu da mala'ikunsa yaƙi macijin, maciji
da mala'ikunsa su ma suka mai da martani.
8 Amma macijin nan ba shi da isashen ƙarfi,
har suka rasa matsayinsu a sama. 9 Aka jefar
da ƙaton jan macijin ƙasa, tsohon maciji nan
da ake kira Iblis, ko Shaiɗan, wanda ya ɓad da
dukan duniya. Aka jefar da shi ƙasa, tare da
mala'ikunsa a duniya. 10 Sa'an nan na ji babbar
murya daga sama tana cewa, "Yanzu ceto da iko
da mulkin Allahnmu, da kuma ikon Kiristinsa.
Gama mai zargin'yan'uwanmu, wanda yake
zarginsu a gaban Allahnmu dare da rana, an
jefar da shi ƙasa. 11 Sun ci nasara a kansa ta
wurin jinin Ɗan Ragon da ta wurin kalmar
shaidarsu; ba su ƙaunaci rayukansu sosai har
da za su ja da baya daga mutuwa. 12 Saboda
haka ku yi farin ciki, ku sammai, da ku da kuke
zaune a cikinsu! Amma kaiton duniya da kuma
teku, gama Iblis ya sauko gare ku! Ya cika da
fushi, domin ya san cewa lokacinsa ya rage
kaɗan." 13 Sa'ad da macijin ya ga an jefar da shi
a duniya, sai ya fafari macen nan da ta haifi ɗa
namiji. 14 Sai aka ba wa macen fikafikai biyu
na babban gaggafa, don ta tashi sama zuwa
inda aka shirya mata a hamada, inda za a lura
da ita na ɗan lokaci, lokuta da rabin lokaci,
inda macijin ba zai iya kaiwa ba. 15 Sa'an nan
daga bakinsa macijin ya kwarara ruwa kamar
kogi, don ruwan ya cimma matan yă kuma
kwashe ta tare da ambaliya. 16 Amma ƙasa ta
taimaki macen ta wurin buɗe bakinta ta kuma
shanye ruwan kogin da macijin ya kwarara daga
bakinsa. 17 Sai macijin ya yi fushi da macen
ya kuma koma wajen sauran zuriyarta don yă
yaƙe su waɗannan waɗanda suke biyayya da
umarnan Allah suke kuma riƙe da shaidar Yesu.

13 Macijin kuwa ya tsaya a bakin teku. Sai
na ga wata dabba tana fitowa daga teku.
Tana da ƙahoni goma da kawuna bakwai, da
kuma rawani goma a ƙahoninta, a kowane kai
kuwa akwai sunan saɓo. 2 Dabbar da na gani ta
yi kamar damisa, amma tana da ƙafafu kamar
na beyar, bakinta kuma ya yi kamar na zaki.
Macijin nan ya ba wa dabbar ƙarfinsa da gadon
sarautarsa da kuma ikonsa mai girma. 3 Ɗaya
daga cikin kawunan dabbar ya yi kamar yana da
raunin da zai iya kashe shi, amma raunin nan
da zai iya kashe shi ya riga ya warke. Dukan
duniya ta yi mamaki ta kuma bi dabbar. 4
Mutane suka yi wa macijin sujada domin ya ba
wa dabbar ikonsa, suka yi wa dabbar sujada,
suka kuma yi tambaya cewa, "Wane ne yake
kama da dabban nan? Wa zai iya yaƙe ta?" 5
Aka ba wa dabbar baki don ta fadī kalmomin
girman kai da na saɓo ta kuma yi amfani da
ikonta har watanni arba'in da biyu. 6 Ta buɗe
bakinta don tă yi wa Allah saɓo, ta kuma ɓata
sunansa da kuma mazauninsa da na waɗanda

suke zama a sama. 7 Aka ba ta iko tă yaƙi
tsarkaka tă kuma ci nasara a kansu. Aka kuma
ba ta iko bisa kowace kabila, jama'a, harshe da
kuma al'umma. 8 Dukan mazaunan duniya za
su yi wa dabbar sujada, dukan waɗanda ba a
rubuta sunayensu a cikin littafin ran da yake
na Ɗan Ragon da aka yanka tun kafin halittar
duniya ba. 9 Duk mai kunne ji, bari yă ji. 10
Duk wanda aka ƙaddara ga bauta, ga bauta
zai tafi. Duk wanda aka ƙaddara za a kashe da
takobi, da takobin za a kashe shi. Wannan yana
bukata haƙuri da aminci a gefen tsarkaka. 11
Sai na ga wata dabba tana fitowa daga ƙasa.
Tana da ƙahoni biyu kamar ɗan rago, amma
ta yi magana kamar maciji. 12 Ta mori dukan
ikon dabban nan ta fari a madadinta, ta sa
duniya da mazaunanta su yi wa dabba ta farin
nan sujada, wadda aka warkar mata da raunin
nan da zai iya kashe ta. 13 Ta kuma yi manyan
ayyuka da kuma alamu masu banmamaki, har
ta sa wuta ta sauko daga sama zuwa ƙasa a
gaban idon mutane. 14 Saboda alamun nan da
aka ba ta iko tă yi a madadin dabban nan ta
fari, sai ta rudî mazaunan duniya. Ta umarce
su su kafa siffa don girmama dabbar da aka
ji mata rauni da takobi duk da haka ta rayu.
15 Aka ba ta iko tă ba da numfashi ga siffar
dabban nan ta fari, don tă yi magana tă kuma
sa a kashe duk waɗanda suka ƙi yi wa siffar
sujada. 16 Ta kuma tilasta wa kowa, manya
da yara, mawadata da matalauta,'yantattu da
bayi, don a yi musu alama a hannun dama
ko a goshi, 17 don kada kowa yă saya ko yă
sayar, sai dai yana da alamar, wadda take sunan
dabbar ko kuma lambar sunanta. 18 Wannan
yana bukata hikima. Duk mai hankali, sai yă
lissafta lambar dabbar, gama lamban nan ta
mutum ne. Lambarta kuwa ita ce 666.

14 Sai na duba, can a gabana kuwa ga Ɗan
Rago, tsaye a kan Dutsen Sihiyona, tare
da shi akwai kuma mutane 144,000 waɗanda
suke da sunansa da sunan Ubansa a rubuce a
goshinsu. 2 Sai na ji ƙara daga sama kamar
motsin ruwaye masu gudu, kamar kuma tsawa.
Ƙarar da na ji ta yi kamar ta masu garaya
da suke kiɗîn garayarsu. 3 Suka kuwa rera
sabuwar waƙa a gaban kursiyin da kuma a
gaban halittu huɗun nan masu rai, da kuma a
gaban dattawa. Ba wanda ya iya koyon waƙar sai
mutanen nan 144,000 da aka fansa daga duniya.
4 Waɗannan su ne waɗanda ba su ƙazantar da
kansu da mata ba, gama sun kiyaye kansu da
tsarki. Suna bin Ɗan Ragon duk inda ya tafi.
Su ne aka saya daga cikin mutane aka kuwa
miƙa su kamar'ya'yan fari ga Allah da kuma
Ɗan Ragon. 5 Ba a sami ƙarya a bakunansu
ba; su kuma marasa aibi ne. 6 Sai na ga wani
mala'ika yana tashi sama a tsakiyar sararin
sama, yana kuma da madawwamiyar bishara
wadda zai yi shela ga waɗanda suke zama a
duniya, ga kowace al'umma, kabila, harshe, da
kuma jama'a. (aiōnios g166) 7 Ya ce da babbar
murya, "Ku ji tsoron Allah ku kuma ɗaukaka
shi, domin sa'ar hukuncinsa ya yi. Ku yi wa
wannan da ya halicci sammai, ƙasa, teku, da
maɓulɓulan ruwa sujada." 8 Mala'ika na biyu
ya biyo yana cewa, "Ta fādî! Babilon Mai Girma
ta fādî, wadda ta sa dukan al'ummai suka sha
ruwan inabin hauka na zinanta." 9 Mala'ika
na uku ya biyo su ya ce da babbar murya,
"Duk wanda ya yi wa dabban nan da siffarta
sujada ya kuma sami alamarta a goshi ko a
hannu, 10 shi ma zai sha ruwan inabin fushin
Allah, wanda aka zuba da duk ƙarfinsa a kwaf
fushinsa. Za a ba shi azaba da farar wuta mai ci
a gaban tsarkakan mala'iku da na Ɗan Ragon.
11 Hayaƙin azabarsu kuwa zai dinga tashi har
abada abadin. Kuma babu hutu dare ko rana wa
waɗanda suke wa dabbar da siffarta sujada, ko
kuwa ga duk wanda ya sami alamar sunanta."
(aiōn g165) 12 Wannan yana bukata haƙuri, a
gefen tsarkakan da suke biyayya da umarnan
Allah suka kuma kasance da aminci ga Yesu.
13 Sai na ji murya daga sama ta ce, "Rubuta,
Masu albarka ne matattun da suka mutu cikin
Ubangiji daga yanzu zuwa gaba." "I, za su huta
daga faman aikinsu, gama ayyukansu za su bi
su," in ji Ruhu. 14 Na duba, can gabana kuwa ga
farin girgije, zaune kuma a kan girgijen kuwa
ga wani da ya yi kamar "ɗan mutum" tare da
rawanin zinariya a kansa da kuma lauje mai
kaifi a hannunsa. 15 Sai wani mala'ika ya fito
daga haikali ya kuma yi kira da babbar murya ga

wannan mai zaune a kan girgijen ya ce, “Ɗauki
laujenka ka yi girbi, domin lokacin girbi ya yi,
gama amfanin da yake duniya ya nuna.” 16 Sai
wannan mai zaune a girgijen ya wurga laujensa
a duniya, sai aka kuwa girbe duniya. 17 Wani
mala’ika kuma ya fito daga haikali a sama, shi
ma yana da lauje mai kaifi. 18 Har yanzu, wani
mala’ika mai lura da wuta, ya fito daga bagaden
ya yi kira da babbar murya ga wannan wanda
yake da lauje mai kaifi ya ce, “Ɗauki laujenka
mai kaifi ka tattara kawunan’ya’yan inabi daga
kuringar inabin duniya, domin’ya’yan inabin
sun nuna.” 19 Mala’ikan ya wurga laujensa
a duniya, ya tattara’ya’yan inabin, ya kuma
zuba su cikin babbar wurin matsewar inabin
fushin Allah. 20 Aka tattake su a wurin matsin
inabi a bayan gari, jini kuwa ya yi ta gudana
daga wurin matsin inabi tsayinsa ya kai kamar
tsawon linzami a bakin doki, nisansa kuma ya
kai wajen kilomita 300.

15 Na ga wata babbar alama mai banmamaki a
sama, mala’iku bakwai da annobai bakwai
na ƙarshe, na ƙarshe, domin da su ne fushin
Allah ya cika. 2 Sai na ga abin da ya yi kamar
tekun gilashi gauraye da wuta kuma tsaye
kusa da teku, waɗanda suka ci nasara bisan
dabbar da siffarta da bisan lambar sunanta.
Suna riƙe da garayu waɗanda Allah ya ba su 3
suka rera waƙar Musa bawan Allah da kuma
waƙar Ɗan Ragon suna cewa, “Ayyukanka suna
da girma da kuma banmamaki, ya Ubangiji
Maɗaukaki. Al’amuranka suna da aminci da
kuma gaskiya, ya Sarkin zamanai. 4 Wane ne
ba zai ji tsoronka, yă kuma kawo ɗaukaka ga
sunanka ba, ya Ubangiji? Gama kai kaɗai ne mai
tsarki. Dukan al’ummai za su zo su yi sujada a
gabanka, gama an bayyana ayyukan adalcinka.”
5 Bayan wannan sai na duba, a cikin sama kuwa
sai ga haikali, wato, tabanakul na Shaida, a
buɗe. 6 Daga cikin haikalin mala’iku bakwai
tare da annobai bakwai suka fito. Suna saye da
tufafin lilin masu tsabta masu walƙiya, suna
kuma saye da ɗamarar zinariya a ƙirjinsu. 7
Sai ɗaya daga cikin halittu huɗun nan masu
rai, ya ba wa mala’iku bakwai nan kwanonin
zinariya bakwai cike da fushin Allah, wanda
yake raye har abada abadin. (aiōn g165) 8 Aka
kuma cika haikalin da hayaƙi daga ɗaukakar
Allah da kuma daga ikonsa, kuma ba wanda
ya iya shiga haikalin sai da aka cika annobai
bakwai nan na mala’iku bakwai.

16 Sai na ji wata babbar murya daga haikalin
tana ce wa mala’iku bakwai nan, “Ku tafi
ku zuba kwanoni bakwai nan na fushin Allah a
kan duniya.” 2 Mala’ika na fari ya je ya juye
kwanonsa a bisan ƙasa, sai munanan gyambuna
masu zafi suka fito a jikin mutanen da suke da
alamar dabbar suka kuma yi wa siffarta sujada.
3 Mala’ika na biyu ya juye kwanonsa a bisan
teku, sai tekun ya zama jini kamar na mataccen
mutum, kuma kowane abu mai rai da yake
cikin tekun ya mutu. 4 Mala’ika na uku ya juye
kwanonsa a bisan koguna da maɓulɓulan ruwa,
sai suka zama jini. 5 Sa’an nan na ji mala’ikan
da yake lura da ruwaye ya ce, “Kai mai adalci ne
cikin waɗannan hukuntai, kai da kake yanzu,
kake kuma a dā, Mai Tsarki, saboda yadda ka
yi hukuncin nan; 6 gama sun zub da jinin
tsarkakanka da kuma annabawanka, ka kuwa ba
su jini su sha, yadda ya dace da su.” 7 Na kuma ji
bagaden ya amsa, “I, Ubangiji Allah, Maɗaukaki,
hukuntanka daidai yake na adalci ne kuma.”
8 Mala’ika na huɗu ya juye kwanonsa a bisan
rana, sai aka ba wa rana iko ta ƙona mutane da
wuta. 9 Aka ƙone su da zafin wuta mai tsanani
suka kuwa la’anci sunan Allah wanda yake da
iko a kan waɗannan annoban, amma suka ƙi
su tuba su kuma ɗaukaka shi. 10 Mala’ika na
biyar ya juye kwanonsa a bisan gadon sarautar
dabbar, mulkinta kuwa ya zama duhu. Mutane
suka yi ta cizon bakinsu saboda azaba 11 suka
kuma la’anci Allah na sama saboda zafinsu, da
kuma saboda gyambunansu, amma suka ƙi su
tuba daga abin da suka riga suka yi. 12 Mala’ika
na shida ya juye kwanonsa a bisan babban kogin
Yuferites, sai ruwansa ya shanye don a shirya
hanya saboda sarakuna daga Gabas. 13 Sa’an
nan na ga mugayen ruhohi guda uku da suka yi
kamar kwaɗî; suka fito daga bakin macijin nan,
da kuma daga bakin dabbar, da kuma daga bakin
annabin ƙaryan nan. 14 Su ruhohin aljanu ne
da suke aikata abubuwan banmamaki, sukan je

wurin sarakunan dukan duniya, don su tattara
su don yaƙi a babbar ranar Allah Maɗaukaki. 15
"Ga shi, ina zuwa kamar ɓarawo! Mai albarka
ne wanda yake zama a faɗake yana kuma saye
da tufafinsa, don kada yă yi tafiya tsirara a
kuma kunyata shi." 16 Sa'an nan aka tattara
sarakuna zuwa wurin da a Ibraniyanci ake kira
Armageddon. 17 Mala'ika na bakwai ya juye
kwanonsa cikin iska, daga haikalin kuwa sai
aka ji wata babbar murya daga kursiyin, tana
cewa, "An gama!" 18 Sai ga walƙiya, ƙararraki,
tsawa da kuma matsananciyar girgizar ƙasa.
Ba a taɓa yin irin wannan girgizar ƙasar ba,
tun kasancewar mutum a duniya, girgizar ƙasar
kuwa gawurtacciya ce. 19 Babban birnin ya
rabu kashi uku, biranen al'ummai kuma suka
rurrushe. Allah ya tuna da Babilon Mai Girma
ya kuma ba ta kwaf cike da ruwan inabin
fushinsa. 20 Kowane tsibiri ya gudu ba a kuwa
ƙara ganin duwatsu ba. 21 Daga sararin sama
manyan ƙanƙara masu nauyin gaske suka fāɗo
a kan mutane. Suka kuma la'anci Allah saboda
annobar ƙanƙarar, domin annobar ta yi muni
ƙwarai.

17 Ɗaya daga cikin mala'iku bakwai masu
ɗauke da kwanoni bakwai nan, ya zo ya
ce mini, "Zo, zan nuna maka hukuncin babbar
karuwan nan da take zaune a bisan ruwaye
masu yawa. 2 Da ita ce sarakunan duniya suka
yi zina mazaunan duniya kuma suka bugu da
ruwan inabin zinace zinacenta." 3 Sa'an nan
mala'ikan ya ɗauke ni cikin Ruhu zuwa hamada.
A can na ga mace zaune a kan wata jan dabbar
da aka rufe da sunayen saɓo tana kuma da
kawuna bakwai da ƙahoni goma. 4 Macen tana
saye da tufafi masu ruwan ja da shunayya,
tana ƙyalli da zinariya, duwatsu masu daraja da
kuma lu'ulu'ai. Tana riƙe da kwaf na zinariya a
hannunta, cike da abubuwa masu banƙyama
da kuma ƙazantar zinace zinacenta. 5 Sunan
da aka rubuta a goshinta asiri ne, Babilon mai
girma mahaifiyar karuwai da kuma na abubuwa
masu banƙyama na duniya. 6 Na ga cewa macen
ta bugu da jinin tsarkaka, jinin waɗanda suka
shaida Yesu. Da na gan ta, sai na yi mamaki
ƙwarai. 7 Sa'an nan mala'ikan ya ce mini, "Don
me kake mamaki? Zan bayyana maka asirin
macen nan da dabbar da take hawa, wadda
take da kawuna bakwai da ƙahoni goma. 8
Dabbar da ka gani, a dā ta taɓa kasancewa, a
yanzu, ba ta, za tă kuma fito daga Abis zuwa
ga hallakarta. Mazaunan duniya waɗanda ba a
rubuta sunayensu a littafin rai tun kafin halittar
duniya ba za su yi mamaki sa'ad da suka ga
dabbar, domin a dā ta taɓa kasancewa, yanzu
kuwa ba ta, duk da haka za tă dawo. (Abyssos
g12) 9 "Wannan yana bukata hankali da kuma
hikima. Kawuna bakwai nan tuddai bakwai ne
da macen take zama a kai. 10 Sarakuna bakwai
ne kuma. Biyar sun fāɗì, ɗaya yana nan, ɗayan
kuma bai zo ba tukuna; amma sa'ad da ya zo,
zai kasance na ɗan lokaci. 11 Dabbar da a dā ta
taɓa kasancewa, amma yanzu ba ta, ita ce sarki
na takwas. Ita ɗaya ce cikin bakwai ɗin, kuma
tana tafiya zuwa ga hallakarta. 12 "Ƙahonin
nan goma da ka gani sarakuna goma ne da ba
su riga sun karɓi mulki ba, amma waɗanda na
sa'a guda za su karɓi iko a matsayin sarakuna
tare da dabbar. 13 Suna da manufa guda za su
kuma ba wa dabbar ikonsu da kuma sarautarsu.
14 Za su yi yaƙi da Ɗan Ragon, sai dai Ɗan
Ragon zai ci nasara a bisansu domin shi ne
Ubangijin iyayengiji, Sarkin sarakuna, tare da
shi kuwa kirayayunsa, zaɓaɓɓunsa da kuma
amintattu masu binsa za su kasance." 15 Sa'an
nan mala'ikan ya ce mini, "Ruwayen da ka gani,
inda karuwan take zama, jama'a ce, taro masu
yawa, al'ummai da kuma harsuna. 16 Dabbar
da kuma ƙahoni goma da ka gani za su ƙi jinin
karuwar. Za su kai ta ga hallaka su kuma bar ta
tsirara; za su ci namanta su kuma ƙone ta da
wuta. 17 Gama Allah ya sa a zukatansu su cika
nufinsa ta wurin yarda su ba wa dabbar ikonsu
tă yi mulki, sai lokacin da kalmomin Allah sun
cika. 18 Macen da ka gani ita ce babban birnin
da yake mulki a bisan sarakunan duniya."

18 Bayan wannan sai na ga wani mala'ika
yana saukowa daga sama. Yana da iko
mai girma, aka haskaka duniya da darajarsa.
2 Ya yi kira da babbar murya ya ce, "Ta fāɗì!
Babilon Mai Girma ta fāɗì. Ta zama gidan
aljanu da kuma wurin zaman kowace irin

mugun ruhu, wurin zaman kowane irin tsuntsu
marar tsabta da mai banƙyama. 3 Gama dukan
al'ummai sun sha ruwan inabin haukan zinace
zinacenta. Sarakunan duniya sun yi zina tare
da ita, attajiran duniya kuma sun arzuta da
almubazzarancinta." 4 Sai na ji wata murya daga
sama ta ce, "Ku fita daga cikinta, mutanena,
don kada zunubanta su shafe ku, don kada wata
annobarta ta same ku; 5 gama zunubanta sun yi
tsororuwa sun kai sama. Allah kuma ya tuna da
laifofinta. 6 Ku sāka mata kamar yadda ta sāka
muku; ku sāka mata sau biyu na abin da ta yi.
Ku dama mata sau biyu na abin da yake cikin
kwaf nata. 7 Ku ba ta isashen azaba da baƙin
ciki kamar daraja da kuma jin dadîn da ta ba wa
kanta. A zuciyarta takan yi taƙama, ta ce, 'Ina
zama kamar sarauniya; ni ba gwauruwa ba ce,
kuma ba zan taɓa yin makoki ba.' 8 Saboda haka
a rana ɗaya annobarta za su cim mata, mutuwa,
makoki da kuma yunwa. Wuta zai cinye ta,
gama Ubangiji Allah mai girma ne, wanda yake
shari'anta ta. 9 "Sa'ad da sarakunan duniya
da suka yi zina da ita suka kuma yi tarayya
cikin jin dadînta suka ga hayaƙin ƙunarta, za su
yi kuka da makoki saboda ita. 10 Don tsoron
ganin azabarta za su tsaya daga nesa, su yi
kuka suna cewa, "'Kaito! Kaito, ya birni mai
girma. Ya ke Babilon, birni mai iko! Cikin sa'a
guda hallakarki ta zo!' 11 "Attajiran duniya za
su yi kuka su kuma yi makoki a kanta, domin
ba wanda yake ƙara sayen kayayyakinsu 12
kayayyakin zinariya, azurfa, duwatsu masu
daraja da lu'ulu'ai; lallausan lilin, tufa masu
ruwan shunayya, siliki da jan tufa; da kowane
irin katakai masu ƙanshi da kayayyaki na
kowane iri da aka yi da hauren giwa, katakai
masu tsada, tagulla, baƙin ƙarfe da dutse mai
sheƙi; 13 kayayyakin sinnamon da kayan yaji,
na turaren wuta, mur da turare, na ruwan inabi
da man zaitun, na gari mai laushi da alkama;
shanu da tumaki; dawakai da kekunan doki,
da jikuna da kuma rayukan mutane. 14 "Za
su ce, 'Amfanin da kike marmari ya kuɓuce.
Dukan arzikinki da darajarki sun ɓace, ba kuwa
za a ƙara samunsu ba.' 15 Attajiran da suka
sayar da waɗannan kayayyaki suka kuma sami
arzikinsu daga gare ta za su tsaya daga nesa,
cike da tsoron ganin azabarta. Za su yi kuka
da makoki 16 su ce, "'Kaito! Kaito, ya birni
mai girma, saye da lallausan lilin, shunayya
da kuma ja, mai walƙiya da zinariya, duwatsu
masu daraja da kuma lu'ulu'ai! 17 Cikin sa'a
guda irin wannan dukiya mai yawa ta hallaka!'
"Duk matuƙan jirgin ruwa, da dukan waɗanda
suke tafiya a jirgin ruwa, ma'aikatanta, da duk
masu samun abin zama gari daga teku za su
tsaya daga nesa. 18 Sa'ad da suka ga hayaƙin
ƙunarta, za su yi ihu su ce, 'An taɓa samun birni
kamar wannan babban birnin kuwa?' 19 Za su
zuba ƙura a kawunansu, da kuka da makoki za
su yi ta kururuwa, "'Kaito! Kaito, ya birni mai
girma, inda dukan waɗanda suke da jiragen
ruwa a teku suka arzuta da ɗumbun dukiyarsa!
Cikin sa'a ɗaya ta hallaka!' 20 "Ki yi murna a
kanta, ya sama! Ku yi murna, ku tsarkaka! Ku
yi murna, ku manzanni da annabawa! Allah
ya hukunta shi saboda abin da ya yi muku."
21 Sa'an nan wani mala'ika mai ƙarfi ya ɗauki
dutse kamar girman babban dutsen niƙa ya jefa
cikin teku ya ce, "Da wannan irin giggitawa za a
jefar da birnin Babilon mai girma ƙasa, ba za a
ƙara ganin ta ba. 22 Ba za a ƙara jin ƙarar kidîn
masu garaya da muryar mawaƙa, da na masu
bushe-bushe, da na masu busan ƙaho a cikinki
ba. Ba za a ƙara samun ma'aikaci na kowace
irin sana'a a cikinki kuma ba. Ba za a ƙara jin
ƙarar dutsen niƙa a cikinki kuma ba. 23 Hasken
fitila ba zai ƙara haskakawa a cikinki ba. Ba za a
ƙara jin muryar ango da amarya a cikinki ba.
Attajiranki, dā su ne manyan mutanen duniya.
Ta wurin sihirinki, dukan ƙasashe sun kauce.
24 A cikinta aka sami jinin annabawa, da na
tsarkaka, da kuma na dukan waɗanda aka kashe
a duniya."

19 Bayan wannan sai na ji abin da ya yi
kamar ƙasaitaccen taron mutane a sama,
suna cewa, "Halleluya! Ceto da ɗaukaka da iko
sun tabbata ga Allahnmu, 2 gama hukuncinsa
daidai ne, mai adalci kuma. Ya hukunta babbar
karuwan nan wadda ta ɓata duniya da zinace
zinacenta. Ya rama jinin bayinsa a kanta." 3
Suka sāke tā da murya suka ce, "Halleluya!
Hayaƙin yake fitowa daga wurinta ya yi ta tashi

sama har abada abadin.” (aiōn g165) 4 Dattawan
nan ashirin da huɗu da halittu huɗun nan masu
rai suka fāɗî suka yi wa Allah sujada, wannan
da yake zaune a kursiyi. Suka tā da murya
suka ce, “Amin, Halleluya!” 5 Sa’an nan wata
murya ta fito daga kursiyin, tana cewa, “Ku
yabi Allahnmu, dukanku da kuke bayinsa, ku
da kuke tsoronsa, babba da yaro!” 6 Sai na ji
wani abu mai ƙara kamar ƙasaitaccen taron
mutane, kamar rurin ruwaye masu gudu da
kuma kamar bugun tsawa mai ƙarfi, suna tā da
murya suna cewa, “Halleluya! Gama Ubangiji
Allahnmu Maɗaukaki ne yake mulki. 7 Bari
mu yi farin ciki mu kuma yi murna mu kuma
ɗaukaka shi! Domin lokacin auren Ɗan Ragon
ya yi, amaryarsa kuwa ta shirya kanta. 8 Aka ba
ta lallausan lilin, mai haske da tsabta ta sanya.”
(Lallausan lilin yana misalta ayyukan adalci na
tsarkaka.) 9 Sai mala’ikan ya ce mini, “Rubuta,
‘Masu albarka ne waɗanda aka gayyace su zuwa
bikin auren Ɗan Ragon!’” Sai ya ƙara da cewa,
“Waɗannan su ne kalmomin Allah da gaske.” 10
Da wannan sai na fāɗî a gabansa, don in yi masa
sujada. Amma ya ce mini, “Kada ka yi haka! Ni
ma abokin bauta ne da kai da kuma’yan’uwanka
waɗanda suke riƙe da shaidar Yesu. Ka yi wa
Allah sujada! Domin shaidar Yesu ita ce ruhun
annabci.” 11 Sai na ga sama a buɗe can kuwa
a gabana ga farin doki, sunan mahayinsa Mai
Aminci da Mai Gaskiya ne. Da adalci yake shari’a
yake kuma yaƙi. 12 Idanunsa sun yi kamar
harshen wuta, a kansa kuwa akwai rawani masu
yawa. Yana da suna rubuce a kansa da babu
wanda ya sani sai dai shi. 13 Yana saye da rigar
da aka tsoma a jini, sunansa kuwa Kalman Allah
ne. 14 Mayaƙan sama suna biye da shi, suna
hawan fararen dawakai, saye da fararen tufafi
masu tsabta na lallausan lilin. 15 Daga bakinsa
takobi mai kaifi ya fito. Da shi zai karkashe
al’ummai. “Zai yi mulkinsu da sandan sarautar
ƙarfe.” Yana tattake wurin matsin ruwan inabi
na fushin Allah Maɗaukaki. 16 A rigarsa da kuma
a cinyarsa akwai wannan suna a rubuce, Sarkin
sarakuna da Ubangijin iyayengiji. 17 Na kuma
ga wani mala’ika tsaye a cikin rana, wanda ya yi
kira da babbar murya ga dukan tsuntsaye da
suke tashi sama a tsakiyar sararin sama cewa,
“Ku zo, ku taru don babban bikin nan na Allah, 18
don ku ci naman sarakuna, jarumawa, da kuma
manyan mutane, na dawakai da mahayansu,
da kuma naman dukan mutane,’yantacce da
bawa, babba da yaro.” 19 Sa’an nan na ga dabbar
da sarakunan duniya da mayaƙansu sun taru
don su yi yaƙi da wannan wanda yake kan
farin dokin da kuma mayaƙansa. 20 Amma
aka kama dabbar tare da annabin ƙaryan nan
wanda ya aikata alamu masu banmamaki a
madadinta. Da waɗannan alamun ne ya ruɗe
waɗanda suka sami alamar dabbar suka kuma
bauta wa siffarta. Aka jefa dukansu biyu da rai
cikin tafkin wuta ta da farar wuta mai ci. (Limnē
Pyr g3041 g4442) 21 Sauran kuma aka kashe su da
takobin da ya fito daga bakin wannan wanda
yake kan dokin. Dukan tsuntsaye kuwa suka ci
namansu iyakar iyawarsu.

20 Na kuma ga wani mala’ika yana saukowa
daga sama, yana da mabuɗin Abis yana
kuma riƙe da ƙaton sarƙa a hannunsa. (Abyssos
g12) 2 Ya kama macijin, wannan tsohon maciji,
wanda yake shi ne Iblis, ko kuwa Shaiɗan, aka
kuma ɗaura shi har shekara dubu. 3 Ya jefa shi
cikin Abis, ya kuma kulle ya sa hatimi a kansa,
don a hana kada yă ƙara ruɗin al’ummai, sai
shekarun nan dubu sun cika. Bayan wannan,
dole a sake shi na ɗan lokaci. (Abyssos g12) 4 Na ga
kursiyoyi inda waɗanda aka ba su ikon shari’a
suke zama a kai. Sai na ga rayukan waɗanda
aka yanke kawunansu saboda shaidarsu don
Yesu saboda kuma maganar Allah. Ba su yi wa
dabban nan ko siffarta sujada ba, ba su kuma
sami alamarta a goshinsu ko a hannuwansu ba.
Suka sāke rayuwa daga matattu, suka yi mulki
tare da Kiristi shekaru dubu. 5 (Sauran matattu
ba su sāke rayuwa ba, sai da shekaru dubun nan
suka cika.) Wannan fa shi ne tashin matattu
na farko. 6 Masu albarka da kuma tsarki ne
waɗanda suke da rabo a tashin matattu na farko.
Mutuwa ta biyu ba ta da iko a kansu, sai dai
za su zama firistocin Allah da kuma na Kiristi
za su kuma yi mulki tare da shi na shekaru
dubu. 7 Sa’ad da shekaru dubun nan suka cika,
za a saki Shaiɗan daga kurkukun da yake, 8
zai kuma fito don yă ruɗî al’ummai da suke a

kursuyoyi huɗu na duniya, Gog da Magog, yă
tattara su don yaƙi. Yawansu kuwa ya yi kamar
yashi a bakin teku. 9 Suka mamaye duk fāɗin
duniya suka kuma kewaye sansanin mutanen
Allah, birnin da yake ƙauna. Amma wuta ta fito
daga sama ta cinye su. 10 Aka jefa Iblis da ya
ruɗe su cikin tafkin farar wuta, inda aka jefa
dabban nan da annabin ƙaryan nan. Za a ba su
azaba dare da rana har abada abadin. (aiōn g165,
Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Sa'an nan na ga babban
farin kursiyi da kuma wannan da yake zama a
kansa. Duniya da sararin sama kuwa suka ɓace
daga gabansa, babu wuri kuwa dominsu. 12 Sai
na ga matattu, babba da yaro tsaye a gaban
kursiyin, aka kuma buɗe littattafai. Aka buɗe
wani littafi, wanda yake shi ne littafin rai. Aka
yi wa matattu shari'a bisa ga abin da suka aikata
yadda yake a rubuce a cikin littattafai. 13 Teku
ya ba da matattu da suke cikinsa, mutuwa da
Hades kuma suka ba da matattu da suke cikinsu,
aka kuma yi wa kowane mutum shari'a bisa ga
abin da ya aikata. (Hadēs g86) 14 Sa'an nan aka
jefar da mutuwa da kuma Hades cikin tafkin
wuta. Tafkin wutar nan kuwa shi ne mutuwa ta
biyu. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Duk wanda
ba a sami sunansa a rubuce a cikin littafin rai
ba, an jefar da shi cikin tafkin wutar nan. (Limnē
Pyr g3041 g4442)

21 Sa'an nan na ga sabon sama da sabuwar
duniya, gama sama na farko da duniya ta
farko sun shuɗe, babu kuma wani teku. 2 Na
ga Birni Mai Tsarki, sabuwar Urushalima tana
saukowa daga sama, daga Allah, a shirye kamar
amaryar da aka yi mata ado mai kyau saboda
mijinta. 3 Na kuma ji wata babbar murya daga
kursiyin tana cewa, "Yanzu mazaunin Allah
yana tare da mutane, zai kuma zauna tare da
su. Za su zama mutanensa, Allah kansa kuwa zai
kasance tare da su yă kuma zama Allahnsu. 4 Zai
share dukan hawaye daga idanunsu. Ba sauran
mutuwa ko makoki ko kuka ko azaba, gama
tsofaffin al'amura sun shuɗe." 5 Wannan da yake
zaune a kursiyin ya ce. "Ina yin kome sabo!"
Sai ya ce, "Rubuta wannan, domin waɗannan
kalmomi amintattu ne gaskiya ne kuma." 6
Ya ce mini, "An gama. Ni ne Alfa da kuma
Omega, na Farko da kuma na Ƙarshe. Duk mai
jin ƙishirwa zan ba shi abin sha kyauta daga
maɓulɓular ruwan rai. 7 Duk wanda ya ci nasara
zai gāji dukan wannan, zan kuma zama Allahnsa,
shi kuma zai zama ɗana. 8 Amma matsorata,
da marasa bangaskiya, masu ƙazanta, masu
kisankai, masu fasikanci, masu sihiri, masu
bautar gumaka da dukan maƙaryata, wurinsu
zai kasance a cikin tafkin wutar da yake farar
wuta mai ci. Wannan fa ita ce mutuwa ta biyu."
(Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Daya daga cikin mala'ikun
nan bakwai masu kwanonin nan bakwai cike
da annoban nan bakwai na ƙarshe, ya zo ya
ce mini "Zo, zan nuna maka amaryar, matar
Ɗan Ragon." 10 Ya kuwa ɗauke ni cikin Ruhu
zuwa wani babban dutse mai tsayi, ya kuma
nuna mini Birni Mai Tsarki, Urushalima, tana
saukowa daga sama, daga Allah. 11 Ya haskaka
da ɗaukakar Allah, haskensa kuwa ya yi kamar
lu'ulu'u mai daraja sosai, kamar yasfa, yana
ƙyalƙyali kamar madubi. 12 Yana da babbar
katanga mai tsayi, mai ƙofofi goma sha biyu,
da kuma mala'iku goma sha biyu a ƙofofin. A
bisa ƙofofin an rubuta sunayen kabilu goma sha
biyu na Isra'ila. 13 Akwai ƙofofi uku a gabas,
uku a arewa, uku a kudu, uku kuma a yamma.
14 An gina katangar birnin a kan tushen gini
goma sha biyu, a kansu kuwa akwai sunayen
manzannin sha biyu na Ɗan Ragon. 15 Mala'ikan
da ya yi magana da ni yana da sandan awo na
zinariya don awon birnin, ƙofofinsa, da kuma
katangarsa. 16 Birnin murabba'i ne, tsayinsa
daidai ne da fāɗinsa. Ya auna birnin da sandarsa
ya kuwa sami mil 1,400 (wajen kilomita 2,200)
tsawonsa, fāɗinsa da kuma tsayinsa daidai suke.
17 Ya auna katangarsa ya kuma sami ƙaurinta
kamun 144, bisa ga ma'aunin mutum, wanda
mala'ikan ya yi amfani da shi. 18 An yi katangar
da yasfa, birnin kuma da zinariya zalla, yana
kuma ƙyalli kamar madubi. 19 Tushen ginin
katangar birnin kuwa an yi masa adon da
kowane irin dutse mai daraja. Tushe na farko
an yi shi yasfa, na biyu saffaya, na uku agat,
na huɗu zumurrudu, 20 na biyar onis, na shida
yakutu, na bakwai kirisolit, na takwas beril, na
tara tofaz, na goma kirisofuras, na goma sha
ɗaya yasin, na goma sha biyu kuma ametis. 21

Ƙofofi goma sha biyun nan lu'ulu'ai goma sha
biyu ne, kowace ƙofa an yi ta da lu'ulu'u guda.
Babban titin birnin kuwa an yi shi da zinariya
zalla, yana kuma ƙyalli kamar madubi. 22 Ban ga
haikali a cikin birnin ba, domin Ubangiji Allah
Maɗaukaki da kuma Ɗan Ragon ne haikalin
birnin. 23 Birnin ba ya bukatar rana ko wata su
haskaka shi, gama ɗaukakar Allah tana ba shi
haske, Ɗan Ragon kuwa shi ne fitilar birnin. 24
Al'ummai za su yi tafiya cikin hasken birnin,
sarakunan duniya kuma za su kawo darajarsu
cikin birnin. 25 Ba za a taɓa rufe ƙofofin birnin
da rana ba, gama ba za a yi dare a can ba. 26
Za a kawo ɗaukaka da girmar al'ummai a cikin
birnin. 27 Babu wani abu marar tsarkin da zai
taɓa shiga cikin birnin, babu kuma wani mai
aikata abin kunya ko ruɗi da zai shiga, sai dai
waɗanda aka rubuta sunayensu a cikin littafin
rai na Ɗan Ragon.

22 Sai mala'ikan ya nuna mini kogin ruwan rai,
mai ƙyalli kamar madubi, yana gangarawa
daga kursiyin Allah da na Ɗan Ragon, 2 yana
bin tsakiyar babban titi na birnin. A kowane
gefen kogin akwai itacen rai mai ba da'ya'ya
goma sha biyu, yana ba da'ya'yansa kowane
wata. Ganyayen itacen kuwa saboda warkar da
al'ummai ne. 3 Ba za a ƙara samun la'ana ba.
Kursiyin Allah da na Ɗan Ragon zai kasance
a cikin birnin, bayinsa kuma za su yi masa
hidima. 4 Za su ga fuskarsa, sunansa kuma zai
kasance a goshinsu. 5 Ba za a ƙara yin dare ba.
Ba za su bukaci hasken fitila ko hasken rana
ba, domin Ubangiji Allah zai haskaka su. Za
su kuwa yi mulki har abada abadin. (aiōn g165)
6 Mala'ikan ya ce mini, "Waɗannan kalmomi
amintattu ne gaskiya ne kuma. Ubangiji, Allahn
ruhohin annabawa, ya aiki mala'ikansa, don yă
nuna wa bayinsa abubuwan da za su faru nan
ba da daɗewa ba." 7 "Ga shi! Ina zuwa da wuri!
Mai albarka ne wanda yake kiyaye kalmomin
annabcin da suke cikin wannan littafi." 8 Ni,
Yohanna, na ji, na kuma ga abubuwan nan.
Kuma sa'ad da na ji, na kuma gan su, sai na
fāɗi a ƙasa a gaban mala'ikan da yake nuna
mini su, don in yi sujada. 9 Amma ya ce mini,
"Kada ka yi haka! Ni abokin bautarku ne, kai
da'yan'uwanka annabawa, da kuma waɗanda
suke kiyaye kalmomin wannan littafi. Allah za
ka yi wa sujada!" 10 Sa'an nan ya gaya mini
cewa, "Kada ka rufe kalmomin annabcin littafin
nan, domin lokaci ya yi kusa. 11 Duk mai yin laifi
yă ci gaba da yin laifi; duk mai aikata ƙazanta yă
ci gaba da aikata ƙazanta. Duk mai aikata abin
da yake daidai, yă ci gaba da aikata abin da yake
daidai. Kuma duk wanda yake mai tsarki, yă ci
gaba da yin abin da yake da tsarki." 12 "Ga shi,
ina zuwa da wuri! Ladan da zan bayar yana tare
da ni, kuma zan ba wa kowa gwargwadon abin
da ya yi. 13 Ni ne Alfa da kuma Omega, na Fari da
kuma na Baya, Farko da kuma Ƙarshe. 14 "Masu
albarka ne waɗanda suka wanke tufafinsu, don
su sami izinin ci daga itacen rai su kuma shiga
birnin ta ƙofofi. 15 Waɗanda suke waje kuwa
karnuka ne, masu sihiri, masu fasikanci, masu
kisankai, masu bautar gumaka, da duk wanda
yake ƙaunar ƙarya yake kuma aikata ta. 16
"Ni, Yesu, na aiko mala'ikana ya ba ka wannan
shaida saboda ikkilisiyoyi. Ni ne Tushe da kuma
Zuriyar Dawuda, da kuma Tauraron Asubahi
mai haske." 17 Ruhu da kuma amarya suna
cewa, "Zo!" Duk wanda ya ji kuwa, yă ce, "Zo!"
Duk mai jin ƙishirwa, yă zo; duk mai bukata
kuma, yă ɗibi ruwan rai kyauta. 18 Ina yin wa
duk wanda ya ji kalmomin annabcin wannan
littafi gargaɗi. Duk wanda ya ƙara wani abu
a kansu, Allah zai ƙara masa annoban da aka
bayyana a littafin nan. 19 Duk wanda kuma ya
yi ragi a kalmomi daga littafin annabcin nan,
Allah zai ɗauke rabonsa na itacen rai da kuma
na birnin nan mai tsarki, waɗanda aka bayyana
a littafin nan. 20 Shi da ya shaida waɗannan
abubuwa ya ce, "I, ina zuwa da wuri." Amin.
Zo, Ubangiji Yesu! 21 Alherin Ubangiji Yesu yă
kasance tare da mutanen Allah. Amin.

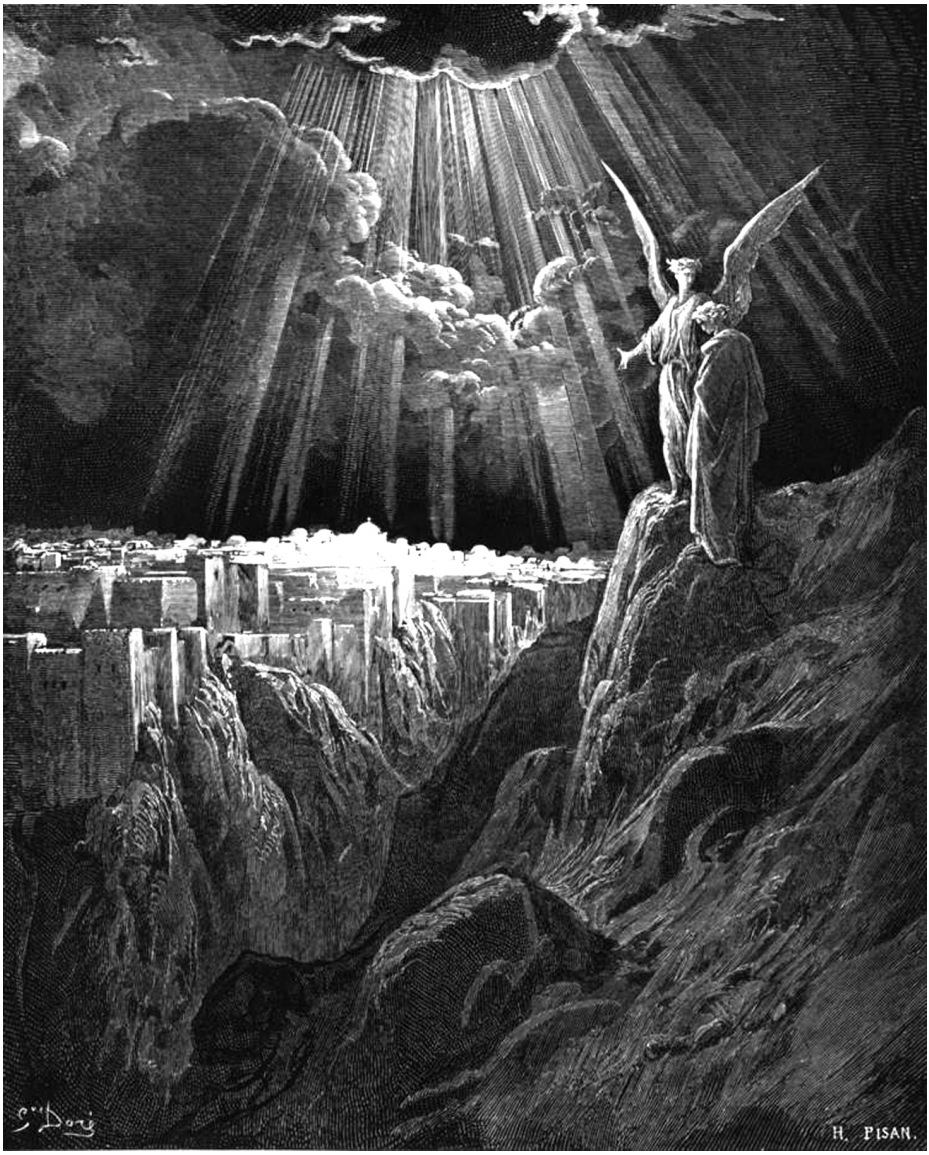

Na ga Birni Mai Tsarki, sabuwar Urushalima tana saukowa daga sama, daga Allah, a shirye kamar amaryar da aka yi mata ado mai kyau saboda mijinta. Na kuma ji wata babbar murya daga kursiyin tana cewa, "Yanzu mazaunin Allah yana tare da mutane, zai kuma zauna tare da su. Za su zama mutanensa, Allah kansa kuwa zai kasance tare da su yă kuma zama Allahnsu.

Ru'uya ta Yohanna 21:2-3

Reader's Guide

Hausa at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Hausa at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Hausa---Contemporary/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romawa 10:7
Ru'uya ta Yohanna 9:1
Ru'uya ta Yohanna 9:2
Ru'uya ta Yohanna 9:11
Ru'uya ta Yohanna 11:7
Ru'uya ta Yohanna 17:8
Ru'uya ta Yohanna 20:1
Ru'uya ta Yohanna 20:3

aïdios

Romawa 1:20
Yahuda 1:6

aiōn

Mattiyu 12:32
Mattiyu 13:22
Mattiyu 13:39
Mattiyu 13:40
Mattiyu 13:49
Mattiyu 21:19
Mattiyu 24:3
Mattiyu 28:20
Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohanna 4:14
Yohanna 6:51
Yohanna 6:58
Yohanna 8:35
Yohanna 8:51
Yohanna 8:52
Yohanna 9:32
Yohanna 10:28
Yohanna 11:26
Yohanna 12:34
Yohanna 13:8
Yohanna 14:16
Ayyukan Manzanni 3:21
Ayyukan Manzanni 15:18
Romawa 1:25
Romawa 9:5
Romawa 11:36
Romawa 12:2
Romawa 16:27
1 Korintiyawa 1:20
1 Korintiyawa 2:6
1 Korintiyawa 2:7
1 Korintiyawa 2:8
1 Korintiyawa 3:18
1 Korintiyawa 8:13
1 Korintiyawa 10:11
2 Korintiyawa 4:4
2 Korintiyawa 9:9
2 Korintiyawa 11:31
Galatiyawa 1:4
Galatiyawa 1:5
Afisawa 1:21
Afisawa 2:2
Afisawa 2:7
Afisawa 3:9
Afisawa 3:11
Afisawa 3:21
Afisawa 6:12
Filibbiyawa 4:20
Kolossiyawa 1:26
1 Timoti 1:17
1 Timoti 6:17
2 Timoti 4:10
2 Timoti 4:18
Titus 2:12
Ibraniyawa 1:2
Ibraniyawa 1:8
Ibraniyawa 5:6
Ibraniyawa 6:5
Ibraniyawa 6:20
Ibraniyawa 7:17
Ibraniyawa 7:21
Ibraniyawa 7:24
Ibraniyawa 7:28
Ibraniyawa 9:26
Ibraniyawa 11:3
Ibraniyawa 13:8
Ibraniyawa 13:21
1 Bitrus 1:23
1 Bitrus 1:25
1 Bitrus 4:11
1 Bitrus 5:11
2 Bitrus 3:18
1 Yohanna 2:17
2 Yohanna 1:2
Yahuda 1:13
Yahuda 1:25
Ru'uya ta Yohanna 1:6
Ru'uya ta Yohanna 1:18
Ru'uya ta Yohanna 4:9
Ru'uya ta Yohanna 4:10
Ru'uya ta Yohanna 5:13
Ru'uya ta Yohanna 7:12
Ru'uya ta Yohanna 10:6
Ru'uya ta Yohanna 11:15
Ru'uya ta Yohanna 14:11
Ru'uya ta Yohanna 15:7
Ru'uya ta Yohanna 19:3
Ru'uya ta Yohanna 20:10
Ru'uya ta Yohanna 22:5

aiōnios

Mattiyu 18:8
Mattiyu 19:16
Mattiyu 19:29
Mattiyu 25:41
Mattiyu 25:46
Markus 3:29
Markus 10:17
Markus 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohanna 3:15
Yohanna 3:16
Yohanna 3:36
Yohanna 4:14
Yohanna 4:36
Yohanna 5:24
Yohanna 5:39
Yohanna 6:27
Yohanna 6:40
Yohanna 6:47
Yohanna 6:54
Yohanna 6:68

Yohanna 10:28
Yohanna 12:25
Yohanna 12:50
Yohanna 17:2
Yohanna 17:3
Ayyukan Manzanni 13:46
Ayyukan Manzanni 13:48
Romawa 2:7
Romawa 5:21
Romawa 6:22
Romawa 6:23
Romawa 16:25
Romawa 16:26
2 Korintiyawa 4:17
2 Korintiyawa 4:18
2 Korintiyawa 5:1
Galatiyawa 6:8
2 Tessalonikawa 1:9
2 Tessalonikawa 2:16
1 Timoti 1:16
1 Timoti 6:12
1 Timoti 6:16
2 Timoti 1:9
2 Timoti 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Filemon 1:15
Ibraniyawa 5:9
Ibraniyawa 6:2
Ibraniyawa 9:12
Ibraniyawa 9:14
Ibraniyawa 9:15
Ibraniyawa 13:20
1 Bitrus 5:10
2 Bitrus 1:11
1 Yohanna 1:2
1 Yohanna 2:25
1 Yohanna 3:15
1 Yohanna 5:11
1 Yohanna 5:13
1 Yohanna 5:20
Yahuda 1:7
Yahuda 1:21
Ru'uya ta Yohanna 14:6

eleēsē

Romawa 11:32

Geenna

Mattiyu 5:22
Mattiyu 5:29
Mattiyu 5:30
Mattiyu 10:28
Mattiyu 18:9
Mattiyu 23:15
Mattiyu 23:33
Markus 9:43
Markus 9:45
Markus 9:47
Luka 12:5
Yaƙub 3:6

Hadēs

Mattiyu 11:23
Mattiyu 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Ayyukan Manzanni 2:27
Ayyukan Manzanni 2:31
1 Korintiyawa 15:55
Ru'uya ta Yohanna 1:18
Ru'uya ta Yohanna 6:8
Ru'uya ta Yohanna 20:13
Ru'uya ta Yohanna 20:14

Limnē Pyr

Ru'uya ta Yohanna 19:20
Ru'uya ta Yohanna 20:10
Ru'uya ta Yohanna 20:14
Ru'uya ta Yohanna 20:15
Ru'uya ta Yohanna 21:8

Sheol

Farawa 37:35
Farawa 42:38
Farawa 44:29
Farawa 44:31
Ƙidaya 16:30
Ƙidaya 16:33
Maimaitawar Shari'a 32:22
1 Sama'ila 2:6
2 Sama'ila 22:6
1 Sarakuna 2:6
1 Sarakuna 2:9
Ayuba 7:9
Ayuba 11:8
Ayuba 14:13
Ayuba 17:13
Ayuba 17:16
Ayuba 21:13
Ayuba 24:19
Ayuba 26:6
Zabura 6:5
Zabura 9:17
Zabura 16:10
Zabura 18:5
Zabura 30:3
Zabura 31:17
Zabura 49:14
Zabura 49:15
Zabura 55:15
Zabura 86:13
Zabura 88:3
Zabura 89:48
Zabura 116:3
Zabura 139:8
Zabura 141:7
Karin Magana 1:12
Karin Magana 5:5
Karin Magana 7:27
Karin Magana 9:18
Karin Magana 15:11
Karin Magana 15:24
Karin Magana 23:14
Karin Magana 27:20
Karin Magana 30:16
Mai Hadishi 9:10
Waƙar Waƙoƙi 8:6
Ishaya 5:14
Ishaya 7:11
Ishaya 14:9
Ishaya 14:11
Ishaya 14:15
Ishaya 28:15
Ishaya 28:18
Ishaya 38:10
Ishaya 38:18
Ishaya 57:9
Ezekiyel 31:15
Ezekiyel 31:16
Ezekiyel 31:17
Ezekiyel 32:21
Ezekiyel 32:27
Hosiya 13:14
Amos 9:2
Yunana 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Bitrus 2:4

Questioned

None yet noted

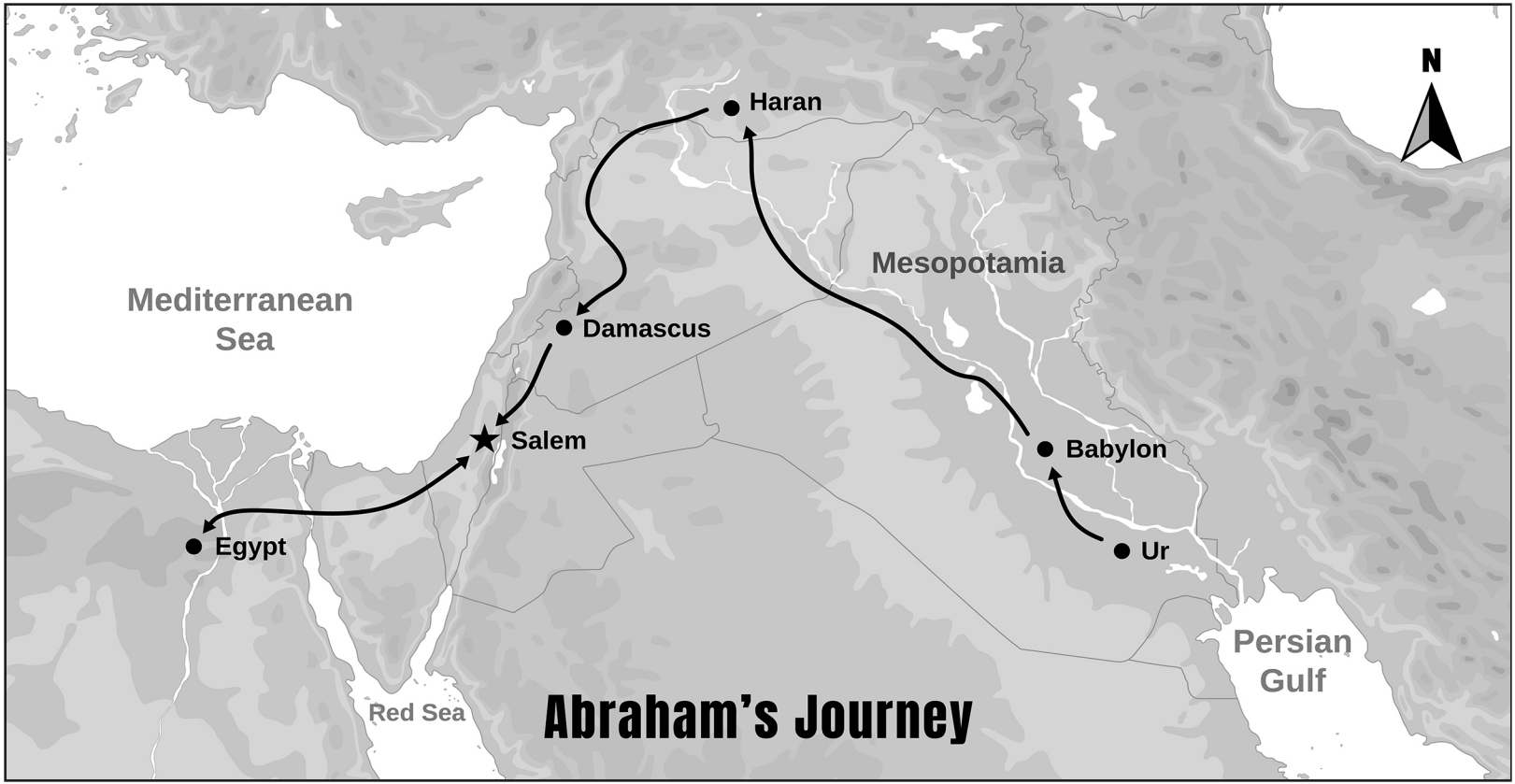

Ta wurin bangaskiya ne Ibrahim, sa'ad da aka kira shi ya fita zuwa wata kasar da zai karɓi gādo daga baya, ya kuwa yi biyayya ya tafi, ko da yake bai san inda za shi ba. - Ibraniyawa 11:8

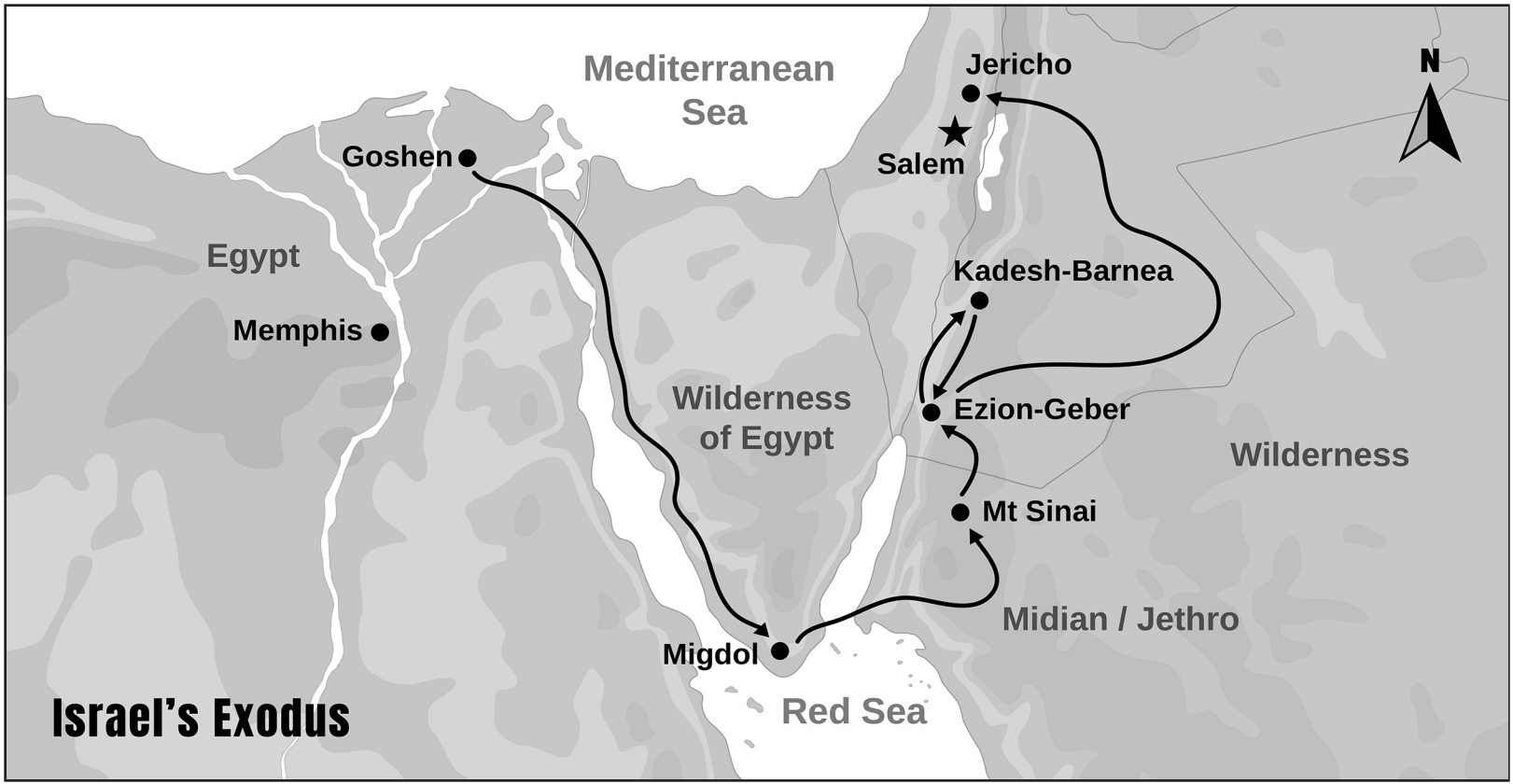

Sa'ad da Fir'auna ya bar mutane su tafi, Allah bai bi da su a hanyar da ta bi ta iyakar Filistiyawa ba, ko da yake wannan hanya ce ta fi kusa. Gama Allah ya ce, "In suka fuskanci yaki, watakila su canja ra'ayinsu su koma Masar." - Fitowa 13:17

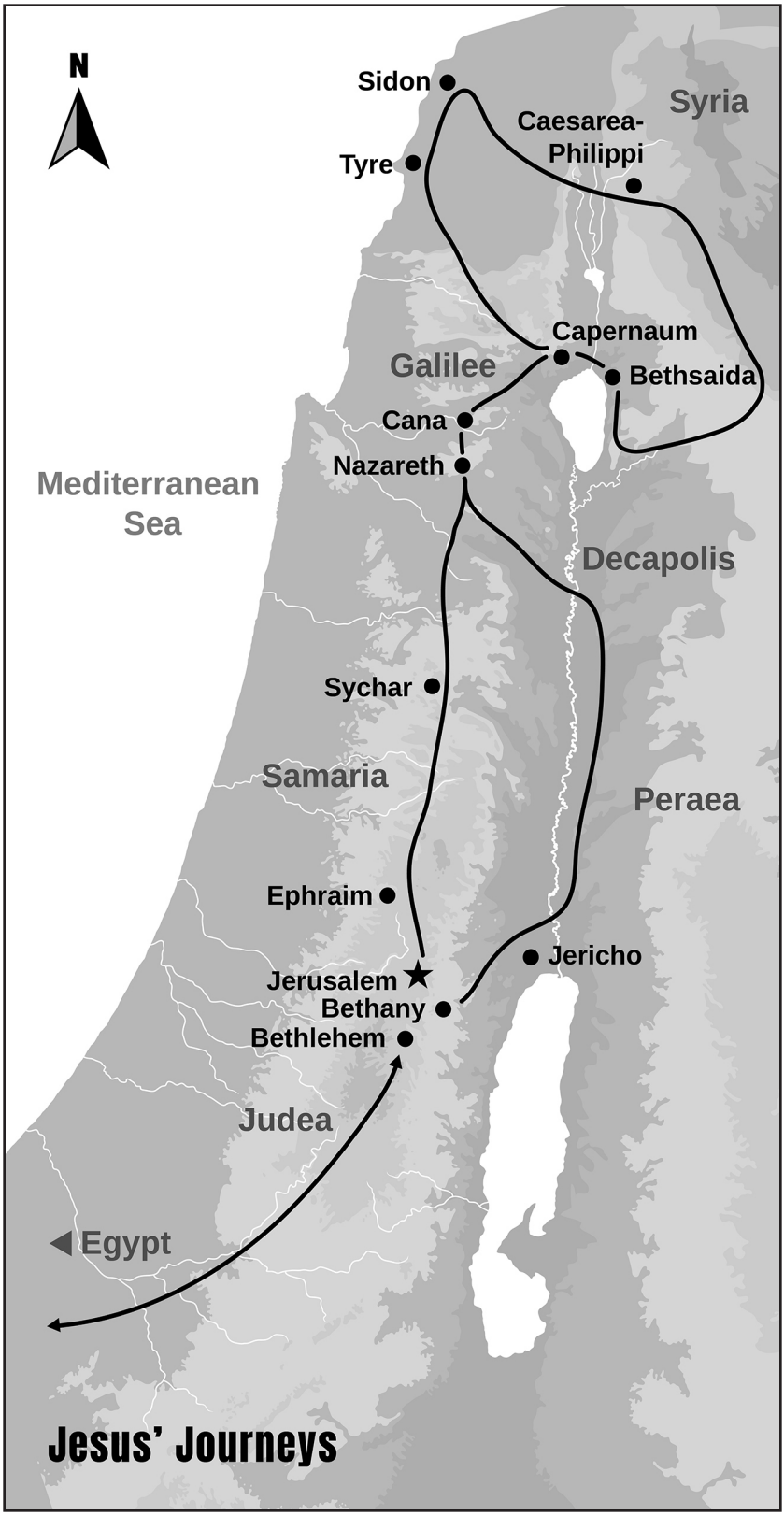

Gama ko Dan Mutum ma, bai zo domin a bauta masa ba, amma don yă yi bauta, yă kuma ba da ransa fansa saboda mutane da yawa. - Markus 10:45

Bulus, bawan Kiristi Yesu, kirayaye don yă zama manzo, kebaƀƀe kuma domin bisharar Allah. - Romawa 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

<table>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses' Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God's command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels</td></tr>
<tr><td rowspan="3" colspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
</table>

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Hausa at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

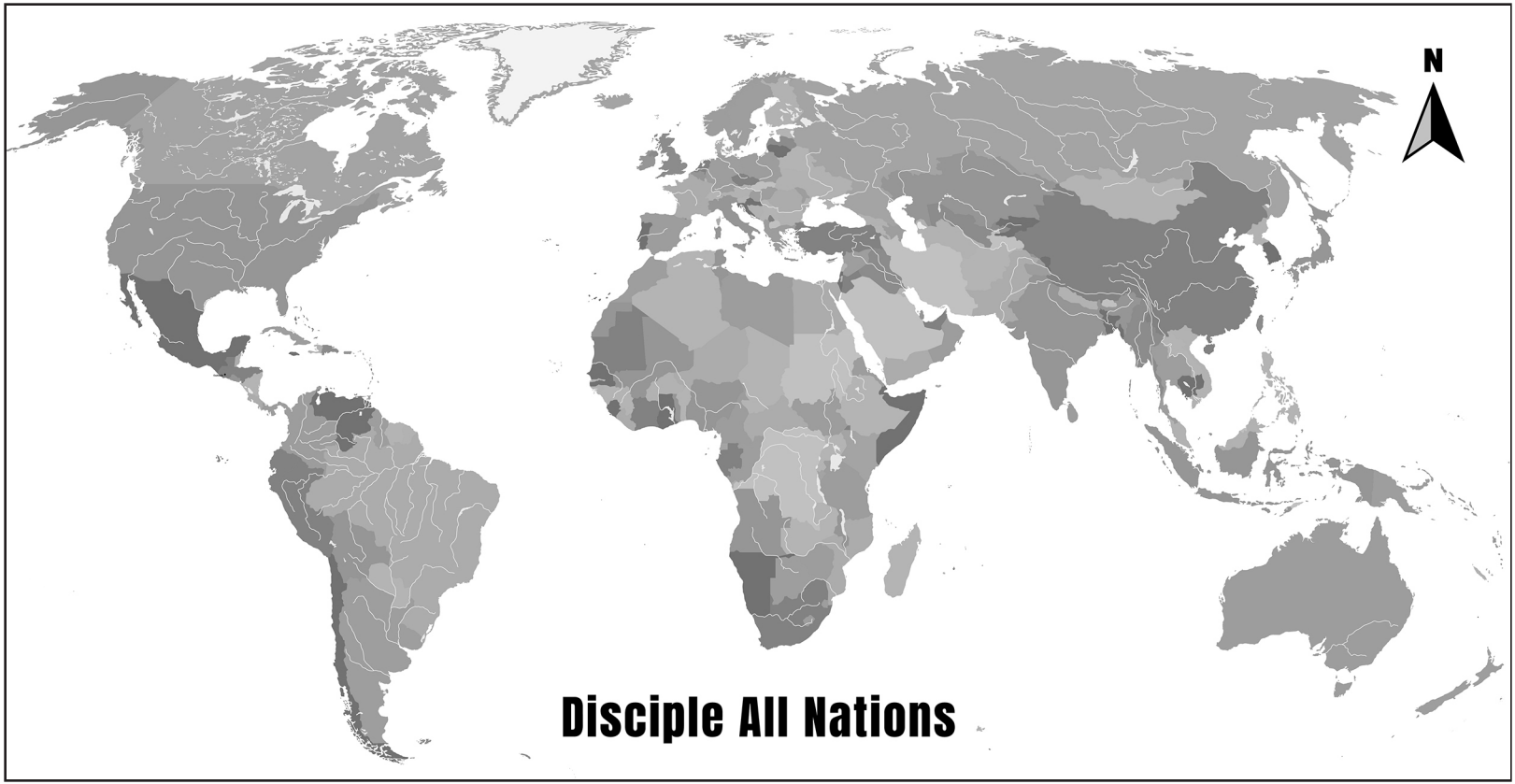

Saboda haka ku tafi, ku mai da dukan al'umman duniya su zama almajiraina, kuna yi musu baftisma a cikinsunan Uba, da na Da, da na Ruhu Mai Tsarki, - Mattiyu 28:19